

پۆمان

PDF4Kurd

جینگای به تالی سلووچ

پڙهان

جيڳاي بهتائي سلوچ

مهحمود دهولت آبادي

وهر ڪيڙاني

ٽه مين گهرديگلاني

ناوی کتیب: جیگای به تالی سلوچ

- نووسینی: مه محمود ده وله ت ئابادی
- وه رگتپانی: ئه مین گه ردیگلانی
- نه خشه سازی ناوه وه: گوران جمال رواندزی
- پیتچنین: شاسه نه م
- به رگ: ئاسق مامزاده
- سه ریه رشتی چاپ: هیمن نه جات
- ژماره ی سپاردن: ۶۸۹
- تیراژ: ۱۰۰۰ دانه
- چاپی یه که م ۲۰۰۶
- نرخ: ۵۵۰۰ دینار
- چاپخانه: چاپخانه ی وه زاره تی په روه رده

پیشکش به:

باو کم، ئیپراهیم حه سه نیپوور و

هه موو خه م و دلّه خورپه کانی ژیانی

زنجیره ی کتیب - ۸۸ - (۱۹۱)

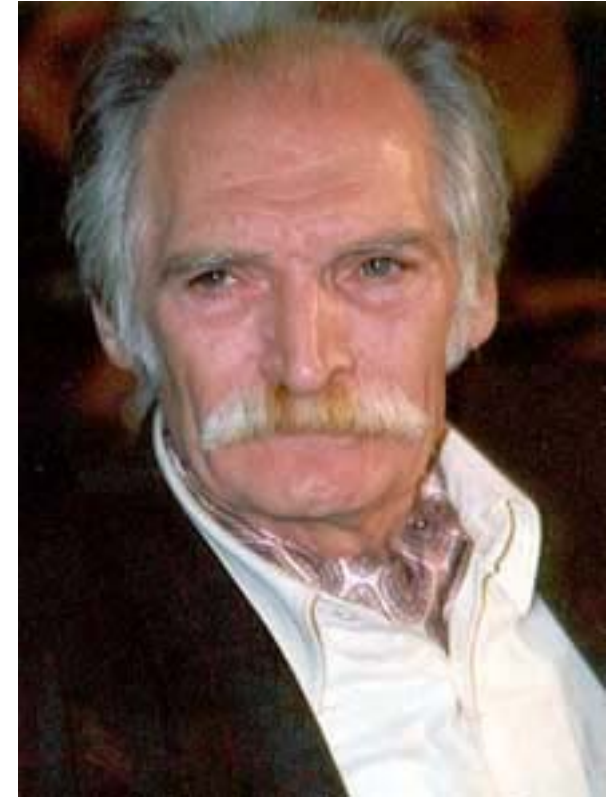
ده زگای توژی نه وه و بلاو کردنه وه ی موکریانی

www.mukiryani.com

asokareem@maktoob.com

Tel: 2260311

ناوہرۆك

مەحمود دەوڵەت تابادی

أ	پیشە کی
	بەشەن یەكەم
۱	بەندی یەكەم
۳۲	بەندی دووهم
۴۸	بەندی سێیەم
۷۸	بەندی چوارەم
	بەشەن دووهم
۹۷	بەندی یەكەم
۱۴۶	دووهم
	بەشەن سێیەم
۱۷۵	بەندی یەكەم
۱۹۵	بەندی دووهم
۲۲۸	بەندی سێیەم
۲۷۶	بەندی چوارەم
۳۱۵	بەندی پێنجەم
	بەشەن چوارەم
۳۴۲	بەندی یەكەم
۳۵۸	بەندی دووهم
۳۸۳	بەندی سێیەم
۴۱۰	بەندی چوارەم
۴۲۳	فەرھەنگۆك

بەرھەمەکانی دەولەتئابادی بریتین لە:

۱. "کارنامەى سپەنج" لە سى بەرگدا، پازدە کورتە چیرۆک و نۆڤلیتی گرتوتە خۆى و بەرگی سێھەمی، رۆمانى "جیگای بەتالى سلوچ"ە، کە لێرەدا کراوە بە کوردی.

۲. "کەلیدەر"، رۆمان، دە بەرگ.

۳. "رۆژگاری بەسەرچووی خەلکانى بەسالداچوو"، رۆمان، دوو بەرگ

۴. "قەقنوووس"، دەقى شانۆیى

۵. "پاس"، دەقى شانۆیى

۶. "ئاسكى بەختى من گویزەل"، نۆڤلیت

۷. "سلووک"، رۆمان

زۆربەى نووسراوەکانى بە زمانى ئینگلیزى، فەرەنسى، ئەلمانى، چینی و سویدی وەرگێردراونەتەو.

دەولەتئابادی خۆى دەلى: ئیمە چیرۆکنووسانى ئیرانى بەرەى دووھەم (۱۹۲۰- ۱۹۷۰) ھەموو لە تارىکخانەى سادقى ھیدایەتەو ھاتوینەتە دەرى. بزووورگی عەلەوى، دەولەتئابادی، ھوشەنگى گولشیری، ئەحمەدى مەحموود و... ئەو نووسەرەن کە پاش سادقى ھیدایەت ھەر کامەیان بە شیوەیەک، لە ژیر کاریگەری ئەودان و ھەر کامیکیان لایەنیکى کارى چیرۆكى ئەویان درێژە پێداو. دەولەتئابادی لایەنى زمانى چیرۆكى گرتوو و بە تێروانین و ئاوردانەو لە زمانى دەقە کۆنینهکانى ئیرانى وەک "مێژویى بەیھەقى" و زمانە شیعەرییەکەى "عەتتار" و خۆراسانى کۆن، توانیى بێتە خاوەنى زمانى تايبەت و شیوازىکى گێرانەو ھى تايبەت بە خۆى لە چیرۆکنووسى فارسیدا. بە وتەى زۆربەى رەخنەگران و توێژەرانى چیرۆک، دەولەتئابادی باشتەرى نووسەرى ئیرانىیە کە توانیویەتى ئەدەبى لادىیى بنوسى.

پێشەکی

مەحموودى دەولەتئابادی یەکیکە لە گەرە نووسەرانى رۆژھەلات. سالى ۱۹۴۰ لە دەولەتئابادی سەبزهوار سەر بە شارى خۆراسان لەداىک بوو. خویندى سەرەتایى لەو شارە تەواو کردوو. مەحموود تەمەنى چوار سالانە بوو کە پالەوانانى رۆمانى "کەلیدەر" کوژراون و بە نیو شاردای گێراویانن. لە منداڵییەو ھۆگرییەکی زۆرى بە گێرانى کۆتەل و نەقل گێرانەو و ھەکاىت و ئەوسانە و بىبىجان بوو. لە تەمەنى ۱۵ سالیدا دەستى کردوو بە نووسینەو ھى کتیبە کۆنەکان و دەسنووسى قەدىمى. زۆر شەیدای شانۆ بوو، بۆ بەشداری کردن لە یانەى شانۆیى «ئاناھیتا» کە تىپىکى شانۆیى بەناوبانگى ئیران لەو سەردەمەدا بوو، چۆتە تاران و لە شانۆى "شەو سپیەکان" ى دیستۆیۆسكى، دەورى مردنى دراوھتى. سالى ۱۹۶۱ یەکەمین چیرۆكى بە ناوى «ئەدبار» نووسیو. وەک خۆى دەلى: من یەكجار زۆرم نووسیو، بەلام زۆر كەمم بلاو كردۆتەو.

سالى ۱۹۶۲ دەست لە خویندن ھەلدەگرى و ناتوانى قوتابخانەى دواناوەندى تەواو بکات.

سالى ۱۹۷۴ بە ھوى دەورگێران لە شانۆى «لە قولاییدا» ى ماکسىم گۆرکى، بۆ ماوھى سى سال لە لایەن رېژیمی شاوھ کەوتۆتە بەندیخانە.

سالى ۱۹۸۳ رۆمانى دە بەرگی «کەلیدەر» تەواو دەکا. ھیندىک لەسەر ئەو باوھەن "کەلیدەر" باشتەرى وینەى ئەدەبى لادىیى فارسىیە. برىكى تریش دەلین "کەلیدەر" سەرەتای سەرھەلدان و خولقاندنى رۆمانى فارسىیە.

رۆمانی "رۆژگای به سه رچووی خه لکانی به سالداچوو" ئه گهرچی رۆمانیکی شاربییه، به لام نهیتوانیوه وهک رۆمانی "که لیدهر" و "جیگای به تالی سلووج" له نیو دلی جه ماوه ری خوینده واردا جی بکاته وه.

پیکه وه رۆمانی "جیگای به تالی سلووج" ده خوینینه وه. به و هیوایه ی توانیبیتم ئه مانه تداریم تیدا کردبیت و کورداندیبیتم.

ئه م رۆمانه جگه له وه ی له باری تکنیکی و هونه ری رۆمان نووسییه وه زۆر به رزه، له گه ل ژیا نی هه ژارانه ی خه لکی کوردستانیشدا یه کده گریته وه. زۆر به ی ئازاره کانی مروۆفی له دلی خویدا جی کردۆته وه. هه ر بۆیه بریارم دا ئه م رۆمانه وه رگێرمه وه.

وه رگێر

به شی یه که م

به ندی یه که م

میرگان که سهری له سهر سهرینه که ی هه لئنا، سلوچ دیار نه بوو. مندال هکان هیشتا هه ر خه وتببون: عه باس و ئه براو و هاجهر. میرگان ئه گریجه کانی لاجانگی خسته بن له چکه که ی و توند بهستی، ههستا سهرپی و له که رکه رۆکی درگا که وه پی نا حه وشه چکوله که یان و راست رۆی پی بۆ هه یوان و سهر ته ندووره که. سلوچ له وئ نه بوو. شهوانی رابردوو سلوچ له گوئ ته ندووره که دهخوت، میرگان نه یده زانی بۆ له وئ دهخه وئ؟ ته نیا دیدی ده رواته سهر ته ندووره که و دهخه وئ. شهوانه زور درنگ ده هاته وه بۆ مالی، یه کسه ر ده رۆی بۆ به ره یوان و گوئ ته ندووره که، له ژیر میچی قورماوی هه یوانه که و له قه راغ ته ندووره که هه لده کوپما. قه لافه تیکی وردیله ی بوو. خوئی کوشمه له ده کرد و هه ردوو چۆکی توند به زگییه وه ده گوئی و هه ردوو دهسته ره قه له که ی ده نا به ینی رانییه وه و له سهر لاتهنیشت سهری ده کرده بن دیواره که و کورتانه کونی گوئدریژکه ی - ئه و گوئدریژه پیره ی به هاری رابردوو نه خوئی وه ک جالجالوکه ی لی کرد و توپی به خویدا ده نا و دهخوت. یان نه شده خه وت. کهس نازانی له وانه یه هه تا به ری به یانی له گه ل خوئی قسه ی کردبی، چونکه ئه م چه ند رۆژهی دوایی به جارئ له دمودوو که وتبوو. بیده نگ ده هاته وه و بیده نگ ده رۆیشت. به یانیان زوو میرگان ده چوو ه پشت سهری، سلوچیش به هیمنی له خه و هه لده ستا و بی ئه وه ی چاویک له ژنه که ی بکا، به ر له هه ستانی منداله کانیان به ره و ده ری ملی پیوه ده نا.

میرگان ته نیا کۆخه کۆخی هه میشه یی میرده که ی له کۆلانه که وه ده بیست و دوای ئه وه سلوچ ون ده بوو. سلوچ و قۆخه قۆخه که ی ون ده بوون. کاله و پیتاویشی له پینا نه بوو که میرگان گوئی له ترپه ی پی بی.

بۆ کوئی ده چوو؟ میرگان ئه وه شی نه ده زانی، ده یوانی بۆ کوئی بچی؟ چون ون ده بوو و په یدا ده بووه؟ کهس نازانی. کهس له کهس بوو، خه لک هه رکه سه ی له بیر دهر دو خه می خویدا بوو. هه موو گرفتارو خه مبارو مل به خوزدا گرتوو، نه ده بینران، هه یچ کهس دیار نه بوو. ده نگوت خه لگی زه مینج هه موو له بن کلیله به فرو سه هۆلدا خوئیان حه شار داوه و ته نیا وشکه سه رماو کزه بای بی برانه وه بوو کۆلانی ته نگ و پینچه لاو پیوچی زه مینجی پر ده کرد. سلوچ شرۆل و پیخاوس و سه ر روت، کۆپانی گوئدریژه توپیوه که ی دابوو به شانیدا و له و وشکه سه رمایه دا که تلۆ خوئی نه ده گرت، ون ده بوو؛ میرگانیش نه یده زانی بۆ کوئی ده چی. سه ره تا پیخوش بوو بزانی، به لام ورده ورده بۆی ئاسایی بوو. ده روا با بروا، چش ده روا! میرگان ئیتر هه یچ هه ست و تامه زرویییه کی بۆ میرده که ی نه بوو. ئه م هه ستی پیوه ندییه ده می بوو دامرکابوو و ته نیا خووخده یه کی سارد ماپوو، که له م دواییانه دا ئه ویش ورده ورده سارد بۆوه و خه ریک بوو ته واو ده بوو... تاکه ی ده بی خه می ئه و له دلیدا کۆکاته وه و خوئی له نیو به ری. هه موو ئه و شتانه ی که به ئاشکراو به نه هینی ژن و میرد پیکه وه ده به ستیته وه، له نیوان میرگان و سلوچدا نه مابوو. نه کاری بوو نه سفره، هه یچ کامیان. به بی کار سفره نابی و به بی سفره ش خوشه ویستی. به بی خوشه ویستی ئاخافتن نییه و که ئاخافتنیش نه بوو به زم و هه را و شه ر و قوونه شه ر نابی، پیکه نین و گالته نابی؛ زمان و دل کۆن ده بن لیوباری لی ده نیشتی. رۆح له پوخسار و نیگا له چاودا ده ژاکین. ده ست له بیکاریدا ده پر ووکین و پیمه ره و شه نه و درمه غ و بژارچن له پشت که ندوو ته پوتوزیان لی ده نیشتی. ئیتر چی؟ گوئدریژ که توپییی و زستانی وشک و سارد بالی ره شت به سه ردا بکیشی و خه م و په ژاره گیان بیئیته سه ر لیوت... ئیتر کوا جییه ک بۆ پیوه ند و خوشه ویستی ده میتی؟ کوا جییه ک ده میتی بۆ دل و زمان؟

سلوچیش له م دواييانه دا كاس و وړ بووبوو. قسه ی نه ده كرد و ده تگوت گوښی له هيچ نابی. به لام میرگان، كوا قسه یه كی له دلدا بوو كه بو سلوچی بگړیته وه تاكوو بزانی ده بیستی یان نا؟ شتیك، مه گین شتیك له نیواندا بوو كه میرگان به بونه ی ئه وه وه قسه ی له گهل بكات؟ وه ختی هرچی هیه و نییه له بن ته پوتوژیکی كړو مه رگاويدا نیژراون، ئیتر لیو چوون ده توانی بیزوی؟ لیوی میرگان به دهستیکی نادیار دورا بوون. ته نیا چاوی كراوه بوون. واق وړمان چاوی پی زهق كړدبووه. ده تگوت دارو دیواریش هر بووبوونه هوی واق وړمانی. ده تگوت له بوون و هه ناسه كیشان و هه نگاوه هه لینانه وه و هه ستركدنی سه رما هه تا سه ر یه سقانه كانیشی سه ری سووړماوه. ده تگوت له وهش كه له دایك بووه و دایك شیری داوه تی و گوره ی كړدووه واقی وړماوه. شتی وا بلیی راست بی؟ ده بی؟ بلیی شتی وا بی؟ چه نده شتی سه یرو سه مه ره له م دنیا یه دا هیه؟!

هه موو شتیك سه یر بوو. له بهر چاوی میرگان هه موو شتیك سه یرو سه مه ره بوو. له هه موو شتیكیش سه یرتر جیگای به تالی سلوچ بوو. به لام هیچ وړژیک جیگای به تالی سلوچ تا ئه م راده یه میرگانی توشی دل خورپه نه كړدبوو. ئیتر سه ر سووړمان نه بوو، مه ترسی بوو. ترسیکی تازه و كتوپر و نامو بوو. بی ئه وه ی خوی تییگا، چاوی پی زهق ببووه و ده می داچه قابوو. جیگای به تالی سلوچ ئیستا به تال تر له جارن دیار بوو. بو میرگان بووبووه نه هینی. شتیکی دیار و نادیار. دردونگی. هه ر ئه وه ی كه ژنی لادیی پی ده لین «ئو». یان له وانه یه سلوچ وړیشتی.

ئوه خه ریک بوو بو میرگان وون ده بووه، میرگان تازه ههستی كړدبوو كه سلوچ له هه موو شتیك پاریز ده كا، خو لادان له میرگان و ماله كه ی به هانه نه بوو، بوار بوو. سلوچ خوی جیا كړدبووه، دوره په ریز بووبوو. وهك نووکی قامكیك كه له ناكاو به زه بریك بپه ری. چه نده شه وگاری دریز و تاریك سلوچ له گهل خوی كه و تبووه كیشه؛ چ وړژگاریکی تا قهت پرووكین ده بی جارز و بی هیوا له كه لاوه و چو لگه و دركه لاند راییواردی. ئه م هه موو بیرو گومان و خه یاله، په ننگه له گهل ژان و نازاریکی قورس مناله كانی دانه به دانه له دلیدا هه لكه ندبی و تووری هه لدابیتن،

هه روه ها میرگانیشی له نیو بیره وه ری خویدا پیوار كړدی. ئیتر چی له پاش خوی به چی هیشتوو؟ خه مه كانی نا! هه تمه نه به شی خوی بردووه. لیم وونه بردووه تی. ئه وه ئیتر ناتوانی له خوی بچری و فری بدات. ئیتر ئه وه ناتوانی بدا به هیچ كه سیک. نا، ده بی باریکی قورستری له دلیدا هه لگرتی و وړیشتی. وړیشتوو. لیتیگه ری با بروا، لیتیگه ری با بروا!

«لیتیگه ری با بروا؟!»

ئوه ته نیا له سه ر زمانی خه یالی میرگان سانا بوو. ته نیا له سه ر زمانی خه یال. چونكه میرگان له ته واوی ته مه نی خویدا، ئاوا وهك ئیستا، ههستی یه كبوونی له گهل میرده كه ی نه كړدبوو. له پر شتیکی لی وون بووبوو كه به راستی نه یده زانی چییه؟ میردیك بوو به ناوی سلوچ؛ به لام به هه ست، شتیکی دیکه. په ننگه بتوانین بلیین میرگان نیوه یه كی خوی لی وون بووبوو؟ نه یده زانی. نه ده ست بوو، نه چاو بوو، نه دل. وړی، ههستی؛ خوی وون بووبوو. بنمیچی ژوور سه ری و دیواری دور و پستی تیك ته پیبوون. ههستیکی وهك ووت بوون. ووت بوون له ناخه وه، ووت بوون له سه ر سه هؤل. ده ستانیک ئه ویان به تال كړدبوو. خالی و خولی، ووت و قووت. راست ده تگوت ووت و قووت له سه ر ووبه ری سه هؤلینی به نداوه كه ی لای هه مام گیزوویژ بووه. ووت و قووت و بی سییه ر. تو بلیی په یكه ره یه كی بی سییه ر هه بی؟ ههستی میرگان ده ره ق به خوی ئاوا بوو؛ ووت و به تال و بی سییه ر. له پردا ده سووتا. شتیك ده سووتاند. خو له میشتیك كه هه موو شتیکی ژیانی میرگانی داپوشیبوو، تاوئ له سه ر دلی ده سر درایه وه. شتیکی وون و لیل. شتیکی له بیركراو له سنگیدا سه ر هه لده دا: سلوچ ئه وینیکی كوون، غه ور گرتوو. خو شه ویستییه كی ئاویته ی نازار، ههستیکی كتوپر. بوی ده ركه وت كه چه نده ی سلوچ خو ش ده وئ و خو ش ویستوو!

تا چاوت له گه لتدایه ئاسای دیته بهر چاو؛ به لام هه ركه ئه و چاوانه له ناكاو كویر بن، به شیشه یه كی سووره وه بوو یان نیوخی ساردو سر؛ تو ئیتر ته ندووری مایلكیش نابینی كه عومریك دایساوه. تازه بو ت ده رده كه وئ كه چیت له ده ست داوه، چ خو شه ویستیك لی وون بووه: سلوچ!

«به راستی سلوچ پویشتووه؟ پویشتووه بۆ کوئی؟، ئه‌ی هاجهر؟ ئه‌ی کوپه‌کان؟ عه‌باس و ئه‌براو؟ سلوچ پویشتووه! بۆ کام به‌قورپی‌گیراو چووه؟ ئیمه‌ی به‌سه‌ر کیدا به‌جی‌هیشتووه و پویشتووه؟! ها!»

میرگان خه‌ریک بوو ورده ورده وه‌خۆ ده‌هاته‌وه. خه‌ریک بوو چاوی ده‌کراوه و گوشار و وزه‌یه‌کی وه‌حشی له‌ناخیدا جارێکی دیکه‌ بالایی ده‌کرد و هه‌لده‌چوو. چاوی جارێکی دیکه‌ خۆی ده‌دی. ده‌ورو پشتی خۆی به‌روونی ده‌دی. هه‌موو شتیکی پویشتیکی تازهی به‌به‌ردا کرابوو. له‌هه‌ناوی سه‌رماو سه‌وله‌ی زستانه‌وه جارێکی دیکه‌ ژیان هه‌لده‌قولا. ده‌تگوت هه‌موو شتیکی دیسان زیندوو ده‌بنه‌وه. سه‌هۆلبه‌ندانیک که‌ چه‌ند مانگ بوو ده‌وری میرگانی ته‌نیوو، ئه‌وی له‌نیو خۆیدا که‌وی کردبوو ورده‌ورده‌ خه‌ریک بوو هه‌لده‌کزاو ده‌تاوایه‌وه. میرگان وه‌جموجۆل که‌وتبوو، له‌سه‌رماوه بوو بووه‌ ئاور؛ ده‌سووتاو ده‌چوو هه‌تا بسووتینی. گره‌مشقان، وه‌ک پشیله‌ نه‌وتینه‌یه‌ک که‌ به‌ زیندوویی ئاوری تیبه‌رده‌ن و هه‌لی. توانه‌وه‌ی هه‌موو سه‌هۆله‌کانی دنیا‌ی له‌خۆیدا هه‌ست پیده‌کرد. سیلاوی گر بوو. جوړیک که‌ هه‌ستی ده‌کرد ده‌توانی سه‌رما‌ی زستان له‌نیو به‌ری. بیده‌نگ و کر و کپ بوو مه‌قی نه‌ده‌کرد، بیده‌نگ و بی‌ئوقره. دل له‌سینگی میرگاندا دل نه‌بوو؛ کووره‌بوو. کووره‌یه‌کی پر له‌رق و قین. گه‌راوه. له‌گه‌ل ئه‌وه‌ش هیشتا شتیکی جه‌زه‌یه‌ک وای‌لنده‌کرد هه‌تا چاویک له‌جیگای به‌تالی سلوچ بکات. له‌به‌ر چاوی میرگان جیگای به‌تالی سلوچ سات له‌دوای سات قوولتر ده‌بوو. به‌ئهن‌دازه‌ی منال‌دانیک. هه‌ر به‌و شیوه‌یه. جیگای سه‌رو جیگای لاقی شه‌ته‌ک دراو و جیگای کوور بوونه‌وه‌ی پشت. یانی سلوچ چکۆله‌ ببۆوه؟

میرگان رووی وه‌په‌گیرا. که‌ندوو‌ه‌که‌ی سلوچ هیشتا له‌حه‌وشه‌بوو؛ له‌پال قوولکه‌که‌دا. که‌ندوو‌یه‌کی نیوه‌چل. پێچکه‌کانی و دیواره‌ قورینه‌که‌ی وشک و قه‌له‌شت قه‌له‌شت بوو بوو. سه‌رما‌ی به‌ته‌وژم قه‌له‌شان‌دبووی. سلوچ به‌نیوه‌چلی به‌جی‌هیشتبوو. له‌به‌ر چاوی که‌وتبوو و به‌نیوه‌چلی به‌جی‌هیشتبوو. مانگیک ده‌بوو ته‌ندوو‌ره‌که‌ش له‌وئ بوو له‌بیر چووبۆوه، له‌بیر بردرابۆوه. هه‌چ که‌س ئه‌و که‌ندوو‌هی له‌لای سلوچ به‌دروستکردن نه‌دابوو. هه‌ر خۆی له‌به‌ر بیکاری ده‌ستی

کردبوو به‌دروستکردنی و چه‌ن پوژ له‌مه‌وبه‌ر له‌پیدا ده‌ستی لی هه‌لگرتبوو. جا بۆ ده‌ستی لی هه‌لنه‌گرێ؟ وه‌ختی به‌ره‌هم و ده‌غل و دان نه‌بی، که‌ندوو به‌کاری چی‌دی؟ بۆچی ده‌بی؟ ته‌ندوو‌ر بۆچی؟ بۆکی؟ بۆ کام ته‌شت و هه‌ویر؟ مخابن بۆ ئه‌و گله‌ی سلوچ به‌هیزی شان و باهۆی هینای؛ حه‌یف بۆ ئه‌و قوربه‌ی که‌ خۆشی کرد بۆ دروستکردنی که‌ندوو. مخابن بۆ ئه‌و هه‌موو ئاره‌قه‌ی نیو چاوانی؛ حه‌یف بۆ سلوچ! قوربه‌که‌ی ده‌شیلاو ده‌شیلاو خۆشه‌ی ده‌کرد. نه‌رم و شل، وه‌ک ماجوومی لی‌ده‌کرد. هه‌چ نانه‌وایه‌کی کارامه‌ هه‌ویری ئاوا نه‌ده‌شیلاو هه‌لبی. وه‌کوو کیمیاگه‌ر کاری ده‌کرد. هه‌موو که‌ندوو‌ی ئاردو ده‌غل و دان و ته‌ندوو‌ری تازهی زه‌مینچ به‌ده‌ستی ره‌قه‌له‌و قامکی درێژ و باریکی سلوچ ساز کرابوو. هه‌تا کاریان پیتی بوو، هه‌موو به‌چاوی پیشه‌کاریک ته‌ماشایان ده‌کرد. به‌چاوی که‌سیک که‌ له‌هه‌ر قامکیکی گه‌وه‌ریک داده‌وه‌ری، شاره‌زای هه‌موو هونه‌ریک: سلوچی هه‌ورپه‌ر، سلوچی که‌ریزکه‌ن، سلوچی جۆمال‌که‌ر، سلوچی سه‌پان و دروینه‌وان، سلوچی تاقلیده‌ر، سلوچی کۆل‌کیش، سلوچی دارتاش، سلوچی نالبه‌ند، ته‌نانه‌ت له‌دیها‌ته‌کانی ده‌ورو به‌ریشه‌وه‌ ده‌هاتن ده‌یانبرد ته‌ندوو‌ریان بۆ دروست بکات. قور له‌ده‌ستی سلوچدا وه‌ک میو وابوو:

«گۆل بباری به‌سه‌ر ئه‌و قامکانه‌دا»

ئه‌وه‌ی له‌پاش سلوچ به‌جی‌ماوه، هه‌ر ئه‌م که‌ندوو‌ه‌ نیوه‌چل و قه‌له‌شت قه‌له‌شت و بی‌که‌له‌یه. ئه‌و جییه‌ی که‌ سلوچ چووبوو بلینی که‌ندوو دروستکردن له‌وئ بایه‌خی هه‌بی؟

ئه‌براو کووری دووه‌می سلوچ به‌گۆیچکه‌ی زه‌لام و هه‌لگه‌راوه‌و چاوی زه‌ق و خه‌والوووه‌وه‌ له‌که‌رکه‌روکه‌ی ده‌رگا‌که‌وه‌ پیتی نا‌حه‌وشه‌و راست پویشت بۆ لای قوولکی بن دیواره‌که‌ دایکی به‌په‌نایدا تیبه‌ری و خۆی کرد به‌ته‌ویله‌که‌دا. ئه‌براو بۆی ده‌رکه‌وت که‌ هات و چۆی دایکی له‌گه‌ل پوژان توفیری هه‌یه. بی‌ئوقره‌ دیار بوو. نه‌ده‌سه‌ره‌وت. له‌شوینیک گیر نه‌ده‌بوو. له‌ده‌رگا‌که‌ هاته‌ ده‌ری و پوئی به‌ره‌و هه‌یوانی سه‌ر ته‌ندوو‌ره‌که‌. ئاراوقارای لی هه‌لگیرابوو. بی‌هۆ هه‌لده‌سوورا و له‌م

قوژبنه وه بۆ ئەو قوژبن دەرویشت و سەری به کەلین و کولینەکاندا دەکردو له بهر خۆیه وه ورته ی دههات:

«رۆیشت. چاکه ها! رۆیشت... ئا! رۆیشت با بروا. چش با بروا ئاوی ئاران نیوه ی ریگای بی! با بروا. جا چیه؟ گورگ دهیخوا؟ ئا. رۆیشت!

ئه براو که چاوی له دایکی نه ده ترووکاند، پرسیی:

- کئ رۆیشت؟ له گه ل کیته؟

- به گۆری بابیه وه. رۆیشت بۆ سەر گۆری بابی، بۆ سەر گۆری ئەو بۆره که پشت ده رپه رپوه. بۆ سەر قه بری دایکی. من چوو زانم؟ رۆیشتوو. دیار نییه.

نه تدیوه؟ نییه، نی. رۆژان که ده رۆیشت شتیکی لیره دهما؛ لیرانه... به لام ئەمڕۆ هیچ شتیکی دیار نییه، هیچ!

- رۆژان چیی بوو که به جیی بهیئێ؟ چیی بوو؟ ته نیا کورتانی که ره که ی بوو که ئەویش هه موو رۆژی له گه ل خۆی ده ییرد.

میرگان گێژووێژ بوو بوو. جار له گه ل جاریش په رۆش و په شیوتر ده بوو. بی هۆ دهستی هه لده ته کاند. باله پڕژی ده کرد، مه لی سه ر براو. له بهر خۆیه وه. به کورپه که ی-

گوت:

- خۆشم نازانم؛ نازانم. به لام پیموایه شتیکی لئ به جیده ما. به جیی ده هیشت؟

- وه ک چی؟

میرگان قیزانندی به سه ر کورپه که یدا:

- چوو زانم؟ من چوو زانم؟ نازانم، کفنه که ی به جیده هیشت، کفنه که ی!

ئه براو دهستی شۆرد و له سه ر قولکه که هه ستا، ئاوی سارد له نووکی قامکی ده چۆرا، هه ردوو دهستی نایه بن باخه لی و چوو تا زیاتر له گه ل دایکی بدوئ. به لام

میرگان رۆیشت. له کەلینی بی درگای هه وشه که وه رۆیشته ده ری و به ره و روه ی وشکه بای پرته زوو پیی نایه کۆلان. بچی بۆ کوئ؟ بۆ کوئ ده چی؟ کۆلانی چۆل،

کۆلانه کان چۆل و هۆل. وشکه سه رمای قاقر، به ته زوو ی خۆی دارو دیواری زه مینجی ده رزی ئازن ده کرد. سه گه ل، ته نیا سه گه ل له و کۆلانا نه ده سوورانه وه.

سه گه لی برسی و له رو نه خۆش، سه گه به ره لالا. په شیواو و پاپه تی، به توی کراسیک،

میرگان به ره و مالی کوئخا ملی پیوه نا. که گه یشته گۆره پانی به ندا وه که، که ره به لایی سه فی، باوکی زور هانی کوئخا نه ورۆزی دی که له هه مام هاتبووه ده ری و له

سه ره و ژوو ری کۆلانی هه مامه که به کومه کۆم ده هاته سه ری. که ره به لایی سه فی، خۆی یه کئ له ریش سپیه کانی زه مینج بوو. به دیتنی که ره به لایی سه فی، میرگان

له جیی خۆی راوه ستا. له بن دیواره که راوه ستاو سا لوی کرد. که ره به لایی سه فی هاته پیشته وه و دهستی نا که له که ی و یه کدوو هه ناسه ی قوولی هه لکیشاو گوتی:

- ئەوه چیه میرگان! ... به و به یانیه زوو بۆ کوئ؟ شیواوی!

میرگان تازه خه ریک بوو هه ستی به له رزینی سه رتا پای خۆی ده کرد، دهسته شووش و باریکه کانی نایه بن باخه لی، سه ری داخست و گوتی:

- سلوچ دیار نییه، که ره به لایی گیان. سلوچ دیار نییه، رۆیشتوو. سلوچ ون بووه. دیار نییه!

که ره به لایی سه فی بی ئەوه ی ته ماشای میرگان بکا، به بهر ده میدا تیپه ری و گوتی: له هه ر کوئ بی دیته وه. ده توانی بچی بۆ کوئ بۆره که ی هه ژاری نیوه مردوو؟

خۆ هیزی ریگا رۆیشتنی نییه!

میرگان وه دوای که ره به لایی سه فی که وت و گوتی:

- دیار نییه که ره به لایی گیان. له دلی داوم که رۆیشتوو. هه موو رۆژی به یانی زوو له مال ده رده که وت، به لام رۆیشتنی ئەمڕۆ جیاوازه. جۆریک رۆیشتوو که

ده لینی هه ر نه بووه.

که ره به لایی سه فی ریشی خوراند و ساتی بیده نگ بوو، پاشان بی ئەوه ی مته ق بکات قامکه ئەستوو رو خوارو خپچه کانی نا به ده رگا داره رزیوه که ی مانیوه.

درگاکه له گه ل جیره یه کی ساردو وشک کرایه وه و که ره به لایی سه فی پیی نا نیو دالانه سه نگفه رشه که وه و به هه نگاوی نه رم و هیدی گه یشته هه وشه.

میرگان نه چوو ه ژوو ری. هه ر له وئ راوه ستاو چاوی له که ره به لایی سه فی بری. که ره به لایی سه فی پیی له سه ر پلیکانه که رپوو چه کان دانا و له شه قورسه که ی به

هیواری وه سه ر خست و له بهر هه یوانه که له چاو ون بوو. میرگان تاویک راوه ستا و هیواش خۆی کرد به دالانه که داو له سووچیکی لای درگاکه هه لترووشکا. بیرى

ئەوێ کویخا خەوتوو و هەتا ئەو کاتە لە خەو هەڵدەستی دەبێ چاوە پوان بێ. چنگی لە دلی میرگان گیر کردبوو. لەگەڵ ئەوەش چارە نەبوو. دەبوو پراوەستی هەتا یەکیان دیتە دەری و لە خەو هەڵدەستن:

«ئەللاھوو ئەکبەر»

دەنگی بانگی کەربەلایی سەفی بەرز بوو. دواي ئەو تەق و هۆر و خشپەیی هاتوچۆی موسلیمە، خیزانی کویخا پەیدا بوو. قابله مەیی لە مەنجەل و تاووی لە سویتە دەردینا و جیرە و تەقەیی ساوینی قاپ و قاچاگی مسین تیکەل پرتە و بۆلەیی موسلیمە، زایەلەیی دەنگی کەربەلایی سەفی دادەر ووشاند.

موسلیمە لە بەیانییەووە کە هەڵدەستا دەیبۆلاندو نیوچاوی دەتگوت هەوری بەهاری. قەسەیی لەگەڵ کەس نەدەکردو دەتگوت لەگەڵ عالەم دەنگی داگۆرپووە.

وێک دەلێن:

«لەگەڵ تری خۆی بەشەر دەهات. »

«سەری لە کیشە دەخورا. »

ژن و پیاوی زەمینج هەموو لە ئاکارو خوی موسلیمە گەیشتبون و وێک ژنیکی چاویان لیدەکرد کە دانووی لەگەڵ کەس ناکۆلی و وێک هیچ ژنیکی تر ناچی. شیتتیکی پاک و خاوی. بەرچاوترین هۆی ئەم خووخدەشیان لە چاوی باوک و براکەیی دەدی. موسلیم برای موسلیمە بوو. شیتتیکی بوو ئاوی نەدەپالۆت. بەلام باوکی، حاجی سالم هەموو خەلک بە شیتیان دەزانی.

- ئەیه پۆ، کچی تۆ بۆ لەوئ دانیشتووی؟!

موسلیمە بوو. قابله مەییەکی بە دەستەووە بوو و لەبەر پلیکانەکاندا بەرەو پووی میرگان پراوەستابوو. میرگان لە نیو دالانەکاندا هەستاو سلاوی کرد.

موسلیمە رویشت بۆ تەویله و گوتی:

- وەرە یارمەتییه کم بده، وەرە! ئەو گویلکە بیینه با سی چوار گورم لە گوانی دایکی بدا. قۆرە کوشتوو هەتا پاشەلی گویلکە کەیی نەلیسیتەو، شیر دانادا. مانگایەکی بەغیل و بەرچاوی تەنگە.

میرگان بە دواي موسلیمە دا خۆی بە تەویله دا کرد. تەویله کە هیشتا تاریک بوو. تاپۆی مانگاکە لە سەری ئەوسەری تەویله کە دا بە حال دیار بوو. چاوی بریقەیی دەهات و سەرە زەلامە کەیی بە لایە کدا نووشتاندبوو.

مانگاکە لە سەرەخۆ، کە دەرگاکە کرایەو هەنگاویک هاتە پیشی. تا چاوی بە تاریکی راهات، موسلیمە قابله مەیی لە سەر پەینی نەرمی تەویله کە دانا و بە میرگانی گوت:

- ملی بگره، بیهینه، بیهینه بۆ ئیره!

میرگان مانگاکەیی هینا پیشی. سووراندی هەتا قابله مە کەوتە حاندی گوانی. موسلیمە کورتانیکی کونی لە پەنا ئاخوڕە کە راکیشاو شانی نا بە زگی مانگاکەو و لە سەر کورتانە کە دانیشت و چلی هەلمە ساوی گوانی بە قامک دامالی و دەستی کرد بە دۆشینی: سەقیل مە بە چاوە کەم؛ سەقیل مە بە ئیتر. دەی لە دەورت گەریم. دایکە کەم.

دەیی... دەیی... دەیی شیرە کە دادە! شیرە کەت دادە دایکە کەم. دەیی بەرخە کەم. دەیی ماشاللا... دەیی ماشەللا... دەیی دەردت لە گیانم. دەیی لە دەورت گەریم. دەیی دایکە کەم...

مانگاکە شیریی دانە دەدا. ئەو گوانە گەورانە دەبوو وێک هەوری بە هار دابارن. هەر چلە گوانیک دەبوو وێک پلووسک شیر دارپۆزیتە نیو قابله مە کەو. بە لام مانگاکە شیریی دانە دەدا و سەری بۆ لای کۆزە کە خوار کردبوو و چاوی لە چاوی گویلکە خەنە بیە کەیی نیو کۆزە کە بریبوو کە لە پشت دوو تەختە داری گەورە بە سترا بوو. گویلکی خەنە بیی سەر و چاوە جوانە کەیی لە سەر تەختە کانەو هینابوو ئەمدیو و بە نەرمی دەیبۆراند. دایکیشی بە نیو بە پۆرە یەک وەلامی دەداو. موسلیمە وردە وردە دەیبویست خۆی بدۆزیتەو.

قۆرە کوشتوو، پیاو دەکوژی هەتا چۆر کالیک شیر دادەدا.

بەریدە، گویلکە کە بەردە با بی سەری من بخوا!...

میرگان درگای کوزہکھی کردہوہ و گوئلہوساری لہ ملی گوئلکہکھی دامالی و گوئلکہکھی بہ سہرہوہ ہہرای کردہ گوانی دایکی و دەستی کرد بہ گورم لیدانی گوانہ پیر شیرہکھی و موسلیمہ قامکی بۆ دۆشیننی مانگاگہ خستہ کار.

مانگا شیرہکھی دادابوو و قابلمہکھی جار لہ گہل جار پرتہر دەبوو.

موسلیمہ کھی سہری بہ زگی مانگاگہوہ نابوو، بہ ہہموو توانایی و لیزانییہوہ قامکی بہ گوانیدا دیناوا ہاواروی دەکرد:

– بیگرہ دەی ئەو قۆرہ کوشتووہ. دەلئی ئەو شیرہ بہ لولہی ئەفتاوە ہەلدەمژئ! بیگرہ دەی، بیگرہ دەلئی نەمەییوی؟

میرگان ملی گوئلکہکھی نابووہ بن باخەلی و ہەولی دەدا تا ئەو جینیہی دەتوانی لہ دایکی دوور خاتہوہ. بەلام گوئلکہکھی گوانی دایکی بہر نەدەدا. میرگان شەرمەزارو و بئہیز گوتی:

- قەوہم پیی ناشکی؟ ماشەللا وای دەم پیوہ ناوہ کھی دەلئی...

– قەوہت پیی ناشکی؟ بۆ نانت نەخواردووہ؟ ئەو دەمینیہ بہو سنگہوہ ہەلواسراوہ بیہینہ لہ دەمی بکھی. ہۆ لہوئیہ. لہو قوژبنہ، ژیر تاقہی چرا دەستیہکھی.

میرگان دەمینیہکھی لہ سنگہکھی کردہوہ و ہینای. موسلیمہش دەستی لہ دۆشین ہەلگرت و پیکہوہ سہری گوئلکہکھیان لہ گوانی دایکی کردہوہ و موسلیمہ دەمینیہکھی کردہ دەمی گوئلکہکھی و گوتی:

- ئیستا بەریدہ!

میرگان ملی گوئلکہکھی بەردا، گوئلکہکھی سہری کرد بہ ژیر زگی دایکیدا و موسلیمہش دیسان دەستی کردہوہ بہ دۆشین و لہسەر کورتانہ کونہکھی دانیشت.

ئیستا ئیتر میرگان کاری نەبوو. لہسەر لیواری ئاخوړیک دانیشت و چاوی لہ گوئلکہکھی دەکرد کھی بۆ لہمبۆزی لہ بن زگی دایکی دەدا و مانگاگہش دەوری کلکی گوئلکہکھی دەلستہوہ. کارہکھی سہری گرتبوو و موسلیمہ کھی خەمی گوئلکہکھی لہ دلدا نەمابوو گوتی:

- دەی بہو بہیانیہ زووہ چ کاریکت بہ دەستہوہیہ؟

میرگان وەک ئەوہی لہ خەو راجەنیبی، گوتی:

- رۆیشتووہ. باوکی ہاجرہ رۆیشتووہ!

موسلیمہ گوتی:

- رۆیشتووہ؟ دەی رۆیشتووہ با بروا! ئەگەر جینیہکھی باشتری دەست نەکھیوئ

دەگہریتہوہ. ئەویش کوئی بۆ پەیدا دەبی؟

میرگان ئیتر متەقی نەکرد. دەمتەقی بیہوودہ بوو. موسلیمہش لہ سہری نەرۆیشت. خەریکی دۆشین بوو و دەویست بەجاری چۆرہی لیبیرئ.

قامکیکی ماوہ قابلمہکھی پیر بئ لہ شیر. رازی و ماندوو دەستی لہ دۆشین ہەلگرت. کورتانہکھی ہینا ئەم لاوہ و بہ ہیناوشی دەستی دا قابلمہ سہریکھی و لہ کاتیکدا لہ تەویلہکھی دەہاتہ دەری بہ میرگانی گوت:

دەمینی گوئلکہکھی دامالہ.

میرگان دەمینیہکھی لہ لمبۆزی گوئلکہکھی دامالی و بہ سنگہکھی دا ہەلیواسی و ہاتہ دەری. موسلیمہ لہ دەرہوہ قابلمہکھی دانا و ماتلی ما. میرگان ہات دەستی دا قابلمہکھی، ہیناوش نایہ سەر سہری و بہنەرمی بہرہو ہۆدہی ژیر پلیکانہکان وەرپیکہوت. ئەو ژوورہ کولین بوو، موسلیمہ لہوئ ماست و پەنیر و لۆرکی بہرہم دینا. میرگان کھی زۆری کار لہ گہل موسلیمہ کردبوو، شارہزا بوو و ہەموو کەلین و کولینہکانی دەزانی. لہ پەنا درگای ژیرخانہکھی دا قابلمہی لہ سەر سہری داگرت و لہ پال دیوارہکھی دایناو پشٹی ہەلینایہوہ. موسلیمہ کھی شەفیکی لہ سەر قابلمہکھی داناو ہاتہ دەری، بہ میرگانی گوت:

- تا ئەو گۆزہ دوو قولفہ لہ حەوزہکھی پردہکھی و دەبہینی، کوئخا لہ خەو ہەلدەستی.

ئەوہتا لہو سووچی دیوارہن. ئالیرہ. لہبەر ئەوہی گۆزہکان نەقەلەشین لیفہ کۆنیکم پینا داوون.

میرگان دەستیدا گۆزہکھی و لہ درگای مالی ہاتہ دەری.

ہیشتا کۆلان چۆل و ہۆل بوون. دہتگوت خەلک نایانہوئ لہ مال بیئہ دەری. کزہبا تەزووی بہ لہشدا دیناوا خۆی بہ ژیرکراسہ شہر و کون کونہکھی میرگاندا دەکرد. قامکھی تەزیوہکانی میرگان دەسکی گۆزہکھی توند گرتبوو و بہ شانینیہوہ

نووساندبوو که با له دهستی نهرفیتی. له بهر ته زووی سهرما چاوی پر بووبوو له ئاو. به لأم هوشی له لای خوی نه بوو و بی ئیختیار چاوی به ملاو ئه ولادا دهگیرا، تاکوو سلوچ، یان ناونیشانیکی پهیدا بکات. به لأم دیوار و کولان و درگا و که لاوهکان ئه وهنده چول و خه لوته بوون، که هیچ هیوایه کیان له دلی میرگاندا نه ده هیشته وه. به لأم میرگان سهری به هم مو که لین و قوژبنی که لاوه و بن دیوارهکاندا ده کرد. که گه یشته هه زه که، بهر له وهی له پلیکانهکان پرواته خواری، دهوړیکی گومبه زه که ی لیداو چاوی به چال و چولی دهوړو به ریدا گیرا. وهک رۆژ لیشی پوون بوو که سلوچ لهو دهوړو به رانه نییه. له پلیکانهکان چوووه خواری گۆزه که ی پر کرد له ئاو و هاته سهری، پشستی کرده گژه با و به رهو مالی کویخا نهوړۆز وه ریکه وهت. بایه که پالی پیوه دهنه و وهک بابرده له رایدده. بهو حاله ش هه ولی ددها گۆزه که ی سهرشانی توند بگری و لپی بهر نه بیته وه. چونکه هه موو جار ی که به هه وژه هه وژ گیزی ددها خه ریک بوو گۆزه که ی له سهر شان به ردا ته وه. ریگای دژوار هه ر ئه و گۆره پانه بهر به ره لایه ی نیوان کانی و کولانه که بوو. که گه یشته نیو کولانه که، خوی خسته په نا دیواریک و گۆزه که ی له شانی داگرت. زگی گۆزه که ی به لاقییه وه هه لپه سارد و له پر ههستی کرد قامکی له سهرمانا ده زیری نیی. دهستی نا بن باغه لی و توند گوشیی. پاشان دهستی له بن باغه لی دهره ینا و لیک خشانده. به لأم قامکه له گۆچوووه کانی بهو شتانه گهرم نه ده بوونه وه. هه ر ئه وهنده ی بتوانی قامکی لیک بلاو بکاو بیقووچینیته وه ته واوه. میرگان دهستی دا قولی گۆزه که و نایه سهر شانی و وه ریکه وهت.

له کولانه که تووشی حاجی سالم و موسلیمی کوری بوو. حاجی سالم هیشتا ئه وهنده ی هوشوگوش مابوو که چاوه پروانی سلأوی زه عیفه یه ک بی. میرگان به سهر داخستوویی سلأوی کرد و حاجی سالم له ناخی قورگییه وه جوابی سلأوه که ی داوه. موسلیم چاوه گه وره کانی له میرگان بری و به باوکی گوت:

- ئاو، ئاو، باوه ئاو دهخۆم.

میرگان ههنگاوه کانی خاوه نه کرده وه. تاقه تی نه بوو له گه ل ئه م باوک و کوره سهر و که لله لیدا. بایداوه و دوور که وته وه. دهنگی پیر و گری حاجی سالم له ولای دیواره که وه ده هات:

- ئاقل به ئاقل رۆله! تو هیشتا نانی به یانیت نه خوار دووه، کویرا توونیتته. چاوت به هه ر شتی بکه وی، ده ته وی، گه وچه! ئه وه هاتوو ئه و زه عیفه یه سمه که ری له سهر شان بوو، ده بی تو بیانوی بو بگری؟ ئاقل به ئاقل ولاخ. موسلیم گوتی:

- ئه گهر وایه برسیمه. نانم ده وی نان، برسیمه!

حاجی سالم گوتی:

- ئاقل به ئاقل، که ره گیان ئاقل به!

میرگان ئیتر گوپی لی نه بوو باوک و کور چیی به یه ک ده لین. گه یشتی و گۆزه که ی له بهر هه یوانه که دانا. کویخا دهستی شوورد بوو و له پلیکانهکان ده هاته سهری. میرگان گۆزه که ی ئه مباره و بار کرد و سلأوی کرد. کویخا بالی بالته که ی به رز کرده وه و له بن لیوه وه جوابی سلأوه که ی داوه و خوی کرد به وه تاغه که دا و گوتی:

- وهره بزانه کارت چییه، میرگان!

میرگان به دوی کویخادا چوووه ژووری و له په نا درگا که دا ویستا. کویخا نهوړۆز دهسته تیسکنه کانی به لوی په رده که وشک کرده وه و چوو له بهری سهره وهی کورسییه که دانیشته و لیفه که ی به سهر لاقی دادا و به سهر یه کی له کوره کانیدا که هیشتا خه وتبوو گوراندی:

- ههسته خوت کۆکه وه ههسته ئه وه نیوه رۆیه! وهره دانیشه دهستت گهرم که وه میرگان. وهره له سهرمانا له رزت لیپهاتوه.

میرگان هاته پیشی و له بهر پیی کوره که ی کویخا نهوړۆز دا له سهر چوک دانیشته و دهستی کرد به ژیر کورسییه که دا و لیفه گهرمه که ی به دموچاویدا هیئا. پشتی کوور بۆته وه و تیغه ره ی پشتی له ژیرکراسه جاوه که یه وه دیاره، کز و رهقه له، ده توانی موره کانی پشتی بژییری. شانه له رزه و موچرکی نیو پشتی

کاکلیکه‌ی وه‌شقه ش‌هق خستبوو. تینی ن‌رمی کورسییه‌که له گیانی گه‌رابوو و جه‌سته سه‌رماتیزاوه‌که‌ی له‌رزی لپه‌اتبوو. ه‌هر بویه جارجار له‌رزی لپده‌هات و جارجار خاو ده‌بوو. مۆچرکی پیداده‌هات و داده‌سه‌کنا. کوره ناوه‌نجییه‌که‌ی کوپخا سه‌ماوه‌ره‌که‌ی هینا. میژگان کاری خوی ده‌زانی. ه‌ه‌ستا ده‌ستی دا م‌وجومه‌که و هینای له‌سه‌ر کورسییه‌که داینا. که‌شه‌فی پیاله و ئیستیکانه‌کانی برده ده‌ری، خیرا شور‌دنی و هینایه‌وه. ده‌یزانی که موسلیمه‌ی ژنی کوپخا که‌م وایه له‌گه‌ل می‌رد و مناله‌کانی نان و چایی بخوا. نان و چیشته‌که‌یان بۆ ساز ده‌کاو خوی ده‌چپته وه‌تاغیگی دیکه و به‌ته‌نیا نان و چایی ده‌خوا. مه‌گین نالین شیته؟ بویه نان و ماستیکی ترشه‌لوکی دا ده‌ست میژگان که بیبا بۆ کوپخای دانی. سه‌فی ئه‌للا کوره گه‌وره‌که‌یان که خه‌ریکی کورتانکردنی که‌ره سه‌پییه‌که‌یان بوو موسلیمه‌ی پینی گوت:

- بۆ کوئی ده‌چی؟ ئه‌و زه‌وییه به‌سته‌له‌که کوا بۆ کیلان ده‌بی؟ راوه‌سته با لانی‌که‌م خۆر سیواد بدا!

کوره‌کانی کوپخا که‌م وایه به‌ قسه‌ی دایکیان بکه‌ن. سه‌فی ئه‌للا که‌ژووی که‌ره‌که‌ی به‌ست و میژگان نان و ماستی هینا له‌ پیش کوپخا نه‌ورۆزی دانا. کوپخا لاقی نا سه‌ر مه‌چه‌کی کوره‌که‌ی و قه‌وه‌ی دا سه‌ری. نه‌سروللا به‌ خه‌والوویی قیزاندی و کوپخا نه‌ورۆز پینی گوت:

- هه‌سته خۆت کۆکه‌وه ئیتر؛ هه‌سته برۆ ده‌ست و چاوت بشۆ!

نه‌سروللا مه‌چه‌کی ده‌ستی به‌ ده‌سته‌که‌ی تری گرت و له‌ بن لپه‌که‌هاته ده‌ری، گیژ و کاس به‌ له‌تردان پۆیشته ده‌ری. نه‌ورۆز ده‌ستی برد بۆ نانه‌که و پارووی گرت. میژگان سه‌ری داخست. نه‌یده‌ویست چاو له‌ نان و ده‌سته تیسکه‌کانی کوپخا بکا. تفی زاری قووت دایه‌وه. ده‌بویست به‌ر به‌ نه‌وسی خوی بگری. هه‌روه‌ها جوریک مه‌ترسیی بوو له‌وه‌ی که چاو له‌ نان بکا. ده‌تگوت نان ئه‌و ده‌خوا.

نه‌یده‌ویست خولکی بکه‌ن. خوی به‌ سه‌ماوه‌ره‌که‌وه خ‌لافاند. چایی بۆ کوپخا تیکرد، ئاوی له‌ ئیستیکانه‌کان وه‌ردا و دیسان چایی تیکرده‌وه.

- چایه‌کیش بۆ خۆت تیکه، با گه‌رمت بپته‌وه. وادیاره زۆرت سه‌رما بووه.

- من نان و چاییم خواردوو، نۆشی گیانت بی.

کوپخا ده‌یزانی میژگان درۆ ده‌کا. میژگانیش ئه‌وه‌ی ده‌زانی؛ که کوپخا له‌ درۆکه‌ی گه‌یشته‌وه. له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا کوپخا لپی دووپات نه‌کرده‌وه. میژگان چاوی له‌ ده‌می کوپخا بوو. چاوه‌رپی قسه‌یه‌که بوو که ره‌نگه‌ گریی دلی بکاته‌وه. یان تۆزی پووناکی. ئه‌گه‌رچی میژگان، ه‌هر له‌ و کاته‌دا که هیوای به‌ قسه‌یه‌کی کوپخا بوو، خه‌ریک بوو له‌ و ریگه‌چاره‌یه‌ی خوی په‌شیمان ده‌بوو. یانی نا‌هومیدییه‌که ده‌هات تا‌کوو وه‌ک شه‌و ئه‌و و ریگه‌چاره‌ی داپۆش. ئه‌ویش به‌ پرسیاریکی میژگان له‌ خوی سه‌ری هه‌لدابوو. ه‌هر به‌راستی بۆ هاتبوو؟ که چیی بۆ بکه‌ن؟ گه‌رانی بپه‌ووده بوچی؟ پیاویک که شه‌وانیکی زۆر به‌ ته‌نیاو بی‌ده‌نگ له‌ گوی ته‌ندوور راییواردوو، بۆ پۆیشتن خه‌به‌ری به‌ که‌س نه‌ده‌دا! ده‌ی خه‌لکیش خۆ که‌راماتیان نییه تا‌کوو شتیک که میژگان نایزانی و ده‌یه‌وه‌ی بی‌زانی، پینی بلین. ئه‌وه گریمان دلخۆشییه‌کیان دایه‌وه، ده‌بپته‌ چی؟ دل‌دانه‌وه؛ دل‌سۆزی بی‌هۆ. ئه‌وه گریمان ئه‌م دل‌سۆزیانه له‌ ناخی دل‌یشه‌وه بی، ده‌ی چی ده‌گۆردری؟ ئه‌م قسه‌و با‌سانه کوا خه‌می دل سووک ده‌که‌ن؟ که‌وايه بۆ میژگان له‌ خۆرا سه‌ری پتوه ناوه و به‌ره‌و مالی کوپخا نه‌ورۆز وه‌ریکه‌وتوو؟ بوچی ئاوا ئاراو قارای لی هه‌لگیرابوو؟ بۆ خوی سووک کردبوو؟ چ قازانجیکی بوو؟ عاده‌ت! ئه‌وه ه‌هر عاده‌تیکی ئاسایی بوو که کاتی گروگرفت سفره‌ی دلتی بۆ گه‌وره‌تر بکه‌یته‌وه، په‌شیمانی. ئه‌وه‌ش ئاکامی عاده‌ت. هه‌ستاو چوو ده‌ری. به‌لام به‌ر له‌وه‌ی پین بنپته سه‌ر پلیکان، سه‌ریکی کرد به‌ هۆده‌که‌ی موسلیمه‌دا تا‌کوو بزانی کاریکی تری نییه؟ عاده‌ت! موسلیمه‌ که‌م ویتژ و که‌م بیس، له‌به‌ر خۆوه سه‌ریکی له‌قاند و میژگانی تیگه‌یاند که: «نا». میژگان که گه‌یشته دالانه‌که گویی له‌ ده‌نگی کوپخا بوو که له‌ موسلیمه‌ی ده‌پرسی:

- ئه‌ری ئه‌م ژنه‌ی سلوچ بۆ هاتبوو؟!

میژگان رانه‌وه‌ستا، هه‌نگاوی کرژ کردو به‌ره‌و مالی پینی پتوه‌نا.

له‌ کۆلان زاواکه‌ی مه‌له‌ک ئاغا و زه‌بیحو‌للا و که‌ربه‌لایی دووشه‌مه‌هه‌ باوکی سالار عه‌بدوللا به‌ره‌و مالی کوپخا ده‌هاتن میژگان به‌ره‌و په‌نای دیواره‌که پۆیشته، سه‌ری داخست و سلأوی کرد. زاواکه‌ی مه‌له‌ک ئاغا جوابی سلأوه‌که‌ی دایه‌وه و درپژه‌ی به‌ قسه‌کانی دا:

- هیندئ شت وهك چقل له چاو رۆ دهچن. ئیستا ئیوه هه رچی دهلین، بیلین. بهلام من دهزانم ئهم كاريزه له وشك بوونه. من له گهله سالار عهبدو لالا و كوئخا نه ورۆزیش باس كردوو، بهرله وهی بی ئاوی غافلگیرمان كا ده بی فكريکی بو بکهین. من هیوايه کی زۆرم به «خوازهوی» ههیه.

میرگان گه یشته وه مائی عه باس له خه وه ستابوو. به دواي بهن كاله كهیدا دهگه را. عه باسی سلوچ تازه لای بوو. قیت و قۆز، پارزه شازده سالان. گوچکهی زهلام و قوت. دهموچاویکی دریزۆکه و رهقهله. چاوی رهش و گهوره. رهنگ و پووی له بهر زهرده لی مه یله وه كه هووی دهواند. هه تا باوکی بوو ناچاری دهکرد سهری له بندا بتاشی. بهلام عه باس به هه زار حال و پهی له عه رزی وه ژانندن توانیبووی دلی باوکی نه رم بکا كه فولکه یهك له پیشه سهری بیلته وه. بویه ئیستا توپه لی قژی زبرو ئالۆزكاو به ته ویلییه وه له ژیر كالاوه دپاوه كه یه وه هاتبووه ده ری. چا که تیکی له بهر كردوو كه به بهری تهنگه و سه ر شان و هه نیشکی شی بوته وه. ره شمه یه کی له قه دی به ستوو و ده لینگ ی پاتۆله كه ی توندوتۆل به پهت به ستوو و پاژنه ی كلاشه كانی هه لكیشاوه و به په تیک توند به ستوونی. كلاش نابی به پهت ببه ستری، به لام ئه گه ر عه باس نه ییه ستایه ن و سه ر و بنه كه یانی له لاقی توند نه کردایه له پینی داده كه وتن. كلاشه كانی عه باس به جاری تان و پۆکه یان پزیبوو.

میرگان چارشینو نوینه كه ی له سه ر هاجه ر لادا، لاقی له شانی ئه براو کوتا و گوتی:

هیشتا ناته وئ ههستی و بوته كهت با ببیا؟ خو تو كه ره ی به یانی هه ستابووی. ههسته كچی تۆش! ئهم هه موو خه وه له كوئ دهكهن!

میرگان گوئی به پرته و بۆله ی منداله كانی نه دا، رۆیشه ته هه وشه و ویستی له درگای هه وشه بچیته ده ری، كه عه باس له ته ویله هاته در و له گه له ئه وه ی به سه ر قۆلی چا که ته كه ی ته رایي ده م و لووتی ده سپری، به دایکی گوت:

- دایه نان!

میرگان گوئی خوی لی خه واند و له كه لینی دیواره كه وه به ره و ده ری پینی پیوه نا. به لام عه باس نانی ده ویست. له سه ر دیواره نه وییه كه وه ملی كیشا كۆلان و گوتی:

- گویت لی نییه؟ نان! دهمه وئ بچم بو كۆكردنه وه ی چیلکه و چالی په مو.

میرگان ئاوری دایه وه و گوتی:

- بنی ناندینه كه خو نانی تیدا بو!

- ئه وه م خوارد.

میرگان له جیی خوی وشك بوو:

خواردت؟! ئه ی خوشك و برا كهت؟ سه ری باوكت بخۆن؟!

عه باس گوراندی:

- هه موو مه گین چه ند بوو؟ له خۆراکی كاژيله یه كیش كه متر بوو!

میرگان له جوابی گوره ی عه باس دا:

- ده ی چبکه م؟ خو م بکه م به نان؟ نییه! خو ت نابینی نییه؟

- ده ی دوو نان له جیرانه كان قه رز كه. بچۆ بو مائی عه لی گه ناو. لاقت نییه؟

میرگان كه له داخانا لیو و پیلووی چاوی ده له رزی، هاته پیشتره وه و بوغز و

تووره یی دهنگی قووتدایه وه و لووت به لووتی عه باسه وه گوتی:

- لاقم هه یه، له روم هه لئایه! خو قسه ت به گویدا ده چی؟

رۆیشت. عه باس گوراندی به سه ر دایکید:

- كه وایه ئه مرۆ لاسقه په مۆكانم ده فرۆشم. ده بیه م بو قه لا و ده یفرۆشم!

میرگان به ده م هه لاتنه وه گوتی:

- ئه براویش له خه وه هه ستینه، له گه له خو ت بییه. سیخورمه یه کی تیکوته و له

جیگا که ی ده رکیشه!

عه باس گوراندی:

- یه ك شایی له پارهی لاسقه لۆكه كانم به كه س ناده م. هه مووی ده دم به نان و

بوخۆم ده یخۆم.

میرگان گوئی پینه دا. سه ری پیوه ناو به ره و ده ره وه ی دی رۆیی.

هیشتا کهس له مال نه هاتبوونه دهرئ. ته نیا حاجی سالم و موسلیم له دهرئ بوون. ههردووکیان پالیان به دیواره وه دابوو، چاوه ری بوون خۆر هه لئی.

موسلیم دهستی خستبووه بن باغهلئ و لاقه زه لام و په تیه کانی له په ستا هه لئینا و به عهرزیدا ده دایه وه و له بهر خۆیه وه ده یگوت:

«هاه ئه خۆره ش هه هه لئایه؛ هه لئایه نا. وادیاره هه لئایه، ها، باوه؟ ئه مپۆ و دیاره خۆر هه لئایه!»

حاجی سالم گوتی:

«ئوقره بگره هه یوان. کفر مه که! خودا غه زه بت لی ده گری، سه برت بی!»

میرگان به پال باوک و کورپی هه ژار و به له نگازدا تیه پی و پووی کرده ریگایه که له داوینی (بلوکی سه ری) را ده هات و له زه مینج له گه ل ریگای (دوبید) ده بووه دوو ریئانی به ره و شار. میرگان له زه مینج دوور که وه ته وه. خۆر هه روا له بن گه واله هه وری وشک و نه زۆکدا بوو، هه وریک که تو زقاله پووناکییه کی نه ده خسته دلئ و هه زریانه وه. که لکی ئه م هه ورا نه ته نیا ئه وه بوو پیشی تیشکی خۆریان ده گرت و هیزیان وه بهر سه رما ده نا. کزه یان به با ده داو دلته نگیی خه لکیان زیاتر ده کرد. خیزه لان و قاقر، له نیو دلئ ساردوسریاندا ده تگوت بوونه ته به سته له ک. که سیره. گرژیه کی که سیره، به سیمایانه وه دیاره و له گه ل هه رچی هه یه و نییه ده نگ داده گوژن. باوکیکی مپ و مۆچ، جه رگ سووتاو. بۆ دیسان دانا که ن؟ بۆ جاریکی دیکه دانا رژی ن؟ ته نیا ریژنه یه ک!

ریگا سنگی قاقری دابریوه و وه ک کرپژه ماریک له بهر وشکه سه رما خۆی پاکیشاوه. بیابانکی چۆل، بنچک و گرا لکی پار ته نیا لق و په لیککی وشکیان لی ماوه ته وه لقی وشکه ل ده له رزن، هه تا کزه ی با زیاتر بشارنه وه. باو بیابان، بیابان و با. ریگا و باو بیابان. ته نیایی و هیوا برای. لاقی میرگان له سه رمانا ده زیری ن. په نجه ی پای به ئاشکرای ده زیری ن. شتی ک زیاتر له ژان، قوولتر له ژان، په نجه کانی وه زیه خستوه.

میرگان گه یشته لیواری پووباره سویر (رود شور). پووبار بوو بووه هه وت که رت! هه ر که رته ی هه ژدیهایه کی پیر، نه رم و بیده نگ ده خوشی. ئاوی که م، ته نک

و بیکه لک. به سه ر ئاوه که وه تو یژیک سه هۆل. ده کرا به پیخاوسی به سه ریدا برۆی. نه ده شکا. سه هۆله که ی ئه ستوور بوو. به لام فایده ی چی؟ ئه وه به ری پوود شوور ئه وه نده ی میرگان چاوی هه ته ری ده کرد هیچ تارماییه ک نه ده جوو لاوه. تاکوو ئه و پیی وایی سلوچه. هیچ و هیچ ده تگوت ئه و ناوه زینده وه ری تیدا نییه و جووقه واری لیپراوه. نه چرنده یه ک. نه فرنده یه ک. ئه ی ده بی چووبی بۆ کو ی سلوچ؟ بۆ کو ی بچی میرگان؟ بۆ هاتبوو؟ ئاخه ر بۆ؟

به دوا ی چیدا؟ ته نانه ت ئه گه ر سلوچیشی بدیبا یه... ؟

بیدیبا یه! دیتی؟! خۆی بوو. ئه و بوو خه ریک بوو ده هات! سلوچ؟ له په نا کاو لاشه که وه هاتبووه دهرئ و ده هات! که په نکه که ی له خۆی پیچابوو و ده هات! خۆی بوو! سلوچ بوو؟ خه ون؟ نا! ئه وه پۆژه. پۆژی روون. راست خۆیه تی. کورته بالا و وردیله. میرگان چاوی خۆی هه لگۆفی. نا! خۆیه تی. چاوه به قوولدا چوو ده کانی. ده موچاوه په قه له که ی. گنجی نیوان چاوانی. ده مه قووچاوه که ی.

ده موچاوی ره شو شین داگه راو و سه رکلاوه به نه که ی. هات؛ هات! ته واو نزیک بووه. لاقه پیخاوسه کانی، قه لافه تی له عه با پیچراوی ئه وی دینا پیشی و نزیک ده کرده وه. هیور ده هات. وه ک نیس.

چاوی له بهر پیی خۆی بریبوو و ده هات. هات و گه یشته لای میرگان. بیده نگ. بیده نگ. هه ر ده تگوت ژنه که ی نه دیوه له وی ویستاوه. هه ر گویشی لینه بوو که میرگان به دوا ی ئه ودا هاتوو؛ هه ر ده تگوت نه که سی بووه و نه که سی هه یه. هه ر هیچ، هیچ. تارمایی! به بهر چاوی به مۆله ق ویستاوی میرگاندا تیه پی و پوی بۆ لای چۆمه که. قولی هه لئه کرد. ئارام و بیده نگ وه ک هه میشه. تارمایی پیی نایه سه ر سه هۆلی چۆمه که. نه رم ده پوی. ده تگوت پی به عه رزیدا نانی. به پیدزکه ش نا، هه لده فری. تارمایی سلۆک دوور ده که وه ته وه. با عه با که ی ده برد. دوور ده که وه ته وه. دوور که وه ته وه. ئه وه به ری چۆمی. ئه وه به ری سه هۆل، به ستینی سه هۆل، ئیستا له نیوان میرگان و سلوچدا بوو. پیموا ئاو ریکی دایه وه و چاویکی... به لام نا. تارمایی خۆ سه ری نییه. ده روا. فرینیکی خه فه تبار له کورترین مه ودا دا. دوا یین وزه ی

تارمایی بالدار بہ سہر پیگہ خولینہ کہہ دا دہ خوشی. دور دہ کہہ وتہ وہ. دور دورتر. ہینور ہینور بی شکل و بارستایی. دور دہ کہہ وتہ وہ. تاپویہ کی چکولہ.

دورتر. خالیک. کال دہ بووہ، تہ میک. ہیچ.

بیابان و با. باو بیابان. خہ یال، خہ یال و چوم.

- خوی بوو؟

میرگان لئوی بزواند. ہستی کرد ہیلوونی وشکی چاوی توژی تہر بوون. پہنگہ بہ ہوی کزہی سہرماوہ بی. ئیتر چ بکا؟ راوہستی؟ دیسان راوہستی؟ بروا. بروا و راوہستی؟! لیگہ ری چاوہکانی برؤن و ئەم لہ جیی خوی وشک بی. چاوی بقووچینی؟

بہ لی، چاکترہ. دہستہکانی، توژی شانی ہلہتہ کینی؟ ہا؟ خوی لہو توژیہ سہ ہولہ دہرباز کا کہ دوری تہ نیوہ؟ بہ لی. سہرما. سہرما و ہلہرزینی خست. زانی خہونی دیوہ. خہونیک کہ ئەوی زیاتر تووشی سہرسورمان کردبوو، نہک ترس. دہتگوت ژیان ساتیک لہودا قہتیس ماوہ. سوامای چاوی، تہنیا سوامای چاوی بہ خہ بہر بوو. سہرسورمان. یانی بہم دوو چاوہ چکولہ دہکری ئەم ہہموو شتہ سہیر و سہمہریہ بیینی؟ دہکری؟ ئیستا میرگان دیووی. سلوچ رویشت. ہرہک ئاو بہ بن توژی سہ ہولدا، چوم بزر بوو.

«من دیتم؛ سلوچم دی رویشت!»

میرگان توانیی جوولہ یہک بکا. وہخو ہاتہ وہ. جہستہی بہجاری کہ سیرہ بوو بوو. نہدہبوو لہوہ زیاتر راوہستی، دہبوو بروا. نہک بہدوای سلوچدا. پشت لہ سلوچ بکاو بہرہو زہمینج بگہریتہ وہ. وہریکہوت و ویستی ہنگاوی خیراتر ہلینیتہ وہ. نابی مولہت بہ سہرما بدہی. تو راوہستی ئەو ہلہدہ کوتیتہ سہرت. نابی لہ شوینیک راوہستی، دہبی بجوولی. لہشت و ہگہرخہی. سہرما قافر ناجوامیرانہ ہلہدہکتیتہ سہرت.

ئو بہ چاوی میرگاندا دہاتہ خوری و ئەو دہویست وا بیر بکاتہ وہ کہ خہتای باہ. نہیدہویست وا بنوینی کہ دہگری. دلی پیوہ نہبوو بگری. گرینی چی ئیتر؟ چاوی

میرگان سالانیکی زورہ وشکاوی ہاتوہ، ئەی ئیستا... ئیستا ئیتر تاقہتی نہبوو. ئیستا ئیتر تاقہتی نہمابوو. چ شتیکی لی کہم بوو بووہ؟

«با بروا. بہ جہندہم. وا چاکہ ہر گویشی پی نہدہم. ئەم ہہموو ژنہ بی میردہ

ہہیہ. ئەو ہہموو پیاوہ رویشتن و نہگہرانہ وہ. نا! گریانی ناوی. ہہرکس بہ ری

خوی. با ہہرکسہ و ہشوین کاری خوی کہوی. با بروا بہ گوری بابییہ وہ!»

میرگان ئەوہی لہ ژیر لیویدا لیی دہگہرا، بہ رواہت ہر ئەوہ بوو. بہلام ئەمہ خو ئەو بلیسہیہ نہبوو کہ لہ ناخی تہندووری دلییہ وہ ہلہدہستا و بہ ہیچ فیئل و تہلہ کہیہک دانہدہمرکایہ وہ. میرگان نہیدہویست ئەو بلیسہیہ لہ چاوی و لہ گہرووی و لہ دہست و زمانییہ وہ سہر و دہرنی. نہیدہہیشت. ئەوہ بوو کہ ئەو بلیسہیہ لہ ناخوہ دہیسووتاند. ہلہدہچوقاند. ناخی میرگان، گرپژین بوو. خو خوارنہوہ و بیدہنگی. دہتگوت بہ ئامور ناخی دلی دہکین. رگ و ریشہ! ئەو رگ و پیشانہی سالانیکہ لہو دلہدا پەلیان کیشاوہ لہ شوینی ہزار سالہی خویان

ہلہدہکندرین و ژیر و ژور دہبن. ہہست و نہست دہشیوا. کاول دہبوو. دلی

میرگان ئیتر ئەو بالندہ نەرم و نیان و کہویہ نہبوو. ئەو بالندہیہ بالی لہ بندا

ہلہکندرابوون. پروت و بی پەر و پو. شہمشہمہ کویرہ. شہمشہمہ کویرہ فرکہی

بالیان دہات. کہوایہ دالہ کہرخور لہ کوین؟ سینگی ئەم زہویہ ہہروا دہکیلدرا و

تہزووی نووکی تیژی گاسنہکانی لہسہر پەرہی جہرگی ہہست پی دہکرد، ئەوہی

لہو زہویہ لہبیرکراوہشہوہ سہری و دہدر دہنا و شین دہبوو چاوی ئەو ژنہ

بیچارہی ئاژن ئاژن دہکرد و لہویوہ دہرسکا: میرگان، عاشقی میردہکہی بوو!

ئیستا ئەوہی ہہست پی دہکرد. ئەو عاشقی سلوچ بوو! ہاتہ وہ بیر کی عاشقی

میردہکہی بووہ. ئەوینیک کہ لہ بیر چوتہ وہ. تازہ و ہیری دہاتہ وہ کہ عیشقی

خوی دہرہق بہ میردہکہی لہبیر چوتہ وہ! ہتا ئەم دوا بییانہ سلوچ ئەگہر ہزار

شہویش لہ گوئی تہندوورہ کہ خوی لیکہ وتایہ، میرگان بہ بای خہ یالیشیدا نہدہات

و بوون و نہبوونی و ہک یہک و ابوو. بہلام ہر ئەو کہسہ لہبیرکراوہ ئیستا لہ نیو

دلی میرگاندا سہری ہلہدابوہ. میرگان تازہ تیدہگہیی ئەوینداری سلوچہ. عاشقی

سلوچ بووہ. ئەمہ چ بوو؟ لہ کوپوہ سہری ہلہدابوو؟ چوئن لہ ناخیدا راپہریبوو؟

پۆیشت، دەی با بپروا. به گۆری مردوو یه وه! به لام ئه وهی له دلی میترگاندا به جینی هیشتوو، به جینی هیشتوو و ئیستا شین بووه له ناخیدا، چیه؟ ئه مرۆ نزیکهی حه قده به هار له ژانی ژن و میردایه تییان تیده په ری. حه قده به هار، عه باس کوره گه وره که یان، ورده ورده خه ریک بوو ده بوو به پیاو. سمیلی بۆر کردبوو. به و دوو ددانه پانه و دمه گه وره که ی جینوی چونی ددها...

حه قده سال! ده کړی سالانیکی زۆر شتیک له تۆدا ون بووی و لئی بئ خه بهر بئ؟ ناشقی میزده که ت بی و ئه ووت له بیر چوو بیته وه؟! ده توانی ئه م قسانه بۆ کوئ به ری؟ لای کئ بیدر کینی؟

میترگان هه هه نگاویکی هه لدینایه وه، هه ر پشوویه ک که له سلوچ دوور ده که و ته وه، هه سته ده کړد دیسان هه زاران هه رسه خ لئی نزیک و نزیکتر ده بیته وه. چه نده دوور له یه کتر شه و پۆژیان تیه پ کردبوو! ئاخ... ژیان چۆن به فیرو ده چی!

خه لک ورده ورده له زه مینج وه دهر ده که و تن. وه رزی جوو تکردن بوو. به لام نه ک بۆ زه ویی دیمه کار. دیمه کار هیشتا چاوه پروانی باران بوون. وه رزیان هیشتا له مالی دانیشتبوون و ده سته و دۆعا چاویان له ئاسمان بریبوو. تاق و لۆق پیاو به گاجووته وه له زه مینج وه دهر ده که و تن و به ره و زه وییه کانی سه روو ده پۆیشتن. حاجی سالم و موسلیمی کوری، هه روا له بن دیواره که دا بوون. موسلم ئیتر لاقه و لاقی نه ده کړد، به لام ده سته هه روا له بن باغه لی توند کردبوو.

- باوه!... باوه!...

حاجی سالم وه لامی نه ده داوه و چاوی له بن برۆ خۆله می شینه کانیدا له شوینیک رامابوون. ده تگوت له شوینیک گیری کردوو.

- باوه!... باوه!...

پیره پیاو وه خۆ هاته وه:

- سندانای باوه! چه گولیکت به دمه وه یه؟

موسلم ددانه زهرد و زله کانی به په زایه ته وه گر کرده وه و گوتی:

- خۆر! خۆر هه لات!

- دهی چش، چیکه م؟

- خۆت گه رم که وه، خۆت گه رم که وه!

حاجی سالم چاویکی له کوره که ی کرد، تۆزی بیده نگ بوو پاشان گوتی:

- گه مژه!

میترگان به تاو به په نا باوک و کوره دا تیه پی و له کاتیکا سه رما رهش و شینی داگیرابوو، گه یشته وه مالی و خۆی کرد به ژوو رییدا. سالار له پال هه رزاله که دا دانیشتبوو. پیچه که ی توند له سه ری هالاندبوو و قۆلی فش و قۆلی که واکه ی به سه ر ئه ژنۆیدا دا بوو.

میترگان بئ سلوو و ته نانه ت چاو لیکردنیکیش، تیه پی و له لای سه رووی وه تاغه که له قوژبنیکی تاریک و نپنگدا دانیشت و ده سته که له سه رمانا ژانی تیچوو بوو هه لی هینان و قامکه له گۆچوو ه کانی شوپ بوو بوونه وه. قامکه کانی میترگان له سه رمانا ده یانزیراند و ئه گه ر پی عه یب نه بوایه ده سته ده کړد به گریان. به و حاله شه وه نه ییده توانی بهر به ناله و لیوه له ره ی خۆی بگری. ژان، وه ک ناله یه کی له گه روو دا قه تیس بوو، به نیو جو مگه کانی قامکیدا ده گه را. ئاوی گه رم.

سالار گورانای به سه ر هاجر دا:

بۆ هه روا کاس و وپ دانشتووی کچی؟ هه سته قاپی ئاو گه رم که و بیهینه، هه سته دهی!

هاجر هه ستاو وه جاخه که ی هه لکرد. ئه براو به پیشکانیکی شکاوه وه هاته ژوو ری. چپوچاوه هاو لاییه که ی تیکنابوو و لچه ئه ستوو ره که ی خواره وه ی ده گه زی. بئ ئه وه ی چاو له که س بکا، وتی:

- به و پیشکانه شکاوه چۆن ده توانم لاسکه په مۆ هه لکه نم!

میترگان که سه رما لیوی له گۆ خستبوو، گوتی:

- ئه و برا جوانه مه رگه ت کوا؟ له کوئییه؟

ئه براو گوتی:

- خه ریکه قه برغه ی کلاشه که ی ده دوو ریته وه. پیشکانه که ی ئه و نه شکاوه. به م

پیشکانه شکاوه وه ده ته وه ی منیش کۆله پووشه که م به قه د ئه و بئ؟

- برۆ پیشکانیک به ئەمانەت وەرگرە. ئیستا خۆ قەرەجەکان لێرە نین که پیشکانیکت بۆ بە دروستکردن بدەم.
ئەبراو گورانندی و رۆیشتە دەری:
- بە ئەمانەت، بە ئەمانەت، کێ بە ئەمانەت دەمداتن. هەموو خۆیان کاریان پێیەتی.

- دەی دتەهوی چبکەم؟ خۆم بکەم بە پیشکان؟ هۆی... عەباس!
عەباس بە لینگە کلاشینکەو هەبەر دەرگاکی قوت بۆو. میزگان پێی گوت:

- بۆ کاری براکەت جیبەجی ناکە؟

عەباس دەزووی کلاشەکەکی بە ددان قرتاند و گوتی:

- جا بۆ من ئاسنگەرەم؟

- دەی پیشکانیکی لە مالتیک بۆ وەرگرە؛ خۆ زمانت نەبەستراوە؟ لە کەسیکی بۆ وەرگرە.

- چی وەرگرم؟ مەگین ئێرە بازاری ئاسنگەرە؟! پێی بلی پیمەرەیهک بێنی خۆ ئەو خەلکە هەموو بە پیشکان لاسقە لۆکە هەلناکەن!

سالار هاتە نێو قسەکانەو و بە ئەبرای گوت:

- برۆ بۆ مالتی ئیمە بە دایکی عەلی رەزا بلی ئەو پیشکانە دەسک کورتەکەت بداتن، دەبرۆ دەی، بلی بەو ناوینشانە کە دویشەو تۆو شووتیمان برژاند. دەبرۆ دەی.

ئەبراو خۆی دەخلافاند کە نەچی. عەباس پشت ملی گرت و راپیکش و لە درگای حەوشەکەو پالیکی پێو نەنا بۆ کۆلان. ئەبراو بە پرتە پرت وەرپیکەوت و عەباس گەراپەو بە درگای وەتاغەکە و دانیشت. خەریکی لە پێ کردنی لینگە کلاشەکەکی بوو. ئیستا دوو کەل مالتەکەکی داگرتبوو. سالار چوو بۆ لای وەجاخەکە، دەستی کرد بە نێو ئاوەکەدا و گوتی:

- باشە. خۆ نابێ قولتە بکولن.

قاپە ئاوەکەکی لە سەر وەجاخەکە هەلگرت بردی لە بەردەمی میزگان دایناو گوتی:

- دەستت بنی نێوی. زوو کە دەی. ئاخە تۆ بەو کەرپەهی بەیاننیه لە کوێ بووی.

میزگان دەستی کرد بە نێو ئاوە گەرمەکە دا:

- رەحمەت لە بابت، سالار. ئاخ... چۆن من عەقلم بەو نەشکا؟! کورپە عەقڵی چی ئەویشم لێ ون بوو!

سالار لە پەنا دیوارەکە دانیشت و گوتی:

- ئاخەر دادە گیان هەر کەسەکی بۆ کاریک دروست کراوە و لە شتیکی ئەزموونی هەیه. پیاو بۆ کاریک و ژن بۆ کاریک. لەو سەفەرەکاندا کە دەچووین بۆ مەشەد، شەویک یەکی لە هاورپیکانمان کە خەلکی ئەنارەک بوو، سەرما بردی. خەجالەتییه لە رووی تۆ، بیلامانی پیاوەتییه کە سەرما برد بووی. ئیمەش هەرچۆنی بوو گەیانمانە قاوەخانەیهک، پیرە پیاویک لەوێ بوو کە وەفریای ئەو هاورپییچارەیی ئیمە کەوت. هەرکە چاوی پێیکەوت هەستا ئاوی هەموو کتری و قورییهکانی کردە تەشتیکەو و تۆزێ ئاوی ساردی تیکرد و پێی گوتین رووتی کەینەو جەکانمان لە بەر پیاو داکەند و هەتا پشینی لە نێو ئاوە گەرمەکەدا رامانکیشا. نیو سەعاتی پێتەچوو دەرد و عەلمی لێ برأ. بەسای خۆداو عەبیداریش نەبوو... دواي ئەو سەفەرە بوو کە وشترەکانم فرۆشت و بە پوولەکەکی ئەم چەند سەعات ئاوی کاریزەم کړی و لە دەست ئەو سەرگەردانی و بێ مال و حالیه پزگارم بوو. ئیستا، بەو بستە زەوییە و چۆرکالە ئاوەو خۆم سەرقال کردوو... ئەی ئەو وەستا سلوچ لە کوئیە؟

میزگان گوتی:

- لە گۆری بابیدایە، چووزانم!

- چیبیە؟ دیسان وەک سەگ و پشیلە ئاوقای چرو چاوی یەک بوون؟ ها؟ چی

بوو؟ وادیارە زۆر توورەیی لە دەستی. بەو بەیاننیه زوو چوو بۆ کوێ؟

رۆیشتوو.

- بۆ کوێ؟

- خوا ده زانی. من چووزانم. به یانی که هه ستام دیار نه بوو. یانی دویشه ویش... نازانم. به جارئ گیژ و ویژ بووم. هه موو شهوئ دههاته وه و له په نا ته ندووره که دا دهخوت. به لام دویشه و گوم و گور بوو. ئیتر نازانم.

سالار به سه رسوورماوی و بی ئیختیار گوتی:

- گوو به گوری بابی پیاوی که مته رخه م! دوینی به یانی له بهر درگای حسینییه به لینی دا که ئەمرو بی م و ئەو پینج مهنه مسه م ده داتی.

- پینج مهنه مسی چی؟

- هه ر ئەوهی که پازده مهنی گهنم له باتییان لی وهرگرتبووم ئیتر. میرگان گوتی:

- ئیستا خوی له مائی نییه.

- دهیجا له مائی نییه با نه بی. قول و به لینه که ی خۆ هه یه. شایه دمان له نیوان دایه. کوئخا نه ورۆز زه مانه تی کردوو.

- برۆ له کوئخای بستینه.

- له کوئخای بستینم؟! گهنم داوه به سلوچ، بچم مس له کوئخا بستینم!؟

- خۆ مس هی سلوچ نییه. سلوچ میراتی له مائی بابییه وه نه هیناوه ته مائی من! ئەو سی چوار قاپ و قاچاخه مسه ش که هه یه براهه م به جیازی داوییه به من. ئیستا ده ته هوئ بیده مه وه له قهرزی میردیکدا که نازانم له چ ججه نده میکه؟

سالار که توزئ وه خۆ هاتبووه، له سه ره خۆ گوتی:

- ده باشه، ئەی قهرزه که ی من ده بی به چی؟ سلوچ گهنمی لی وهرگرتووم، ئیوه خوار دووتانه. ئیستا تاوانم کردوو که زستانی ژن و منداله کهیم له برسییه تی نه جات داوه؟

میرگان گوتی:

- خۆ من نانی گهنمی تو م نه خوار دووه، منداله کانی خوار دوویانه. بچۆ ورگیان بدره و گهنمه که ت دهره یته وه.

سالار که زانی خیزانی سلوچ زۆر که لله ره قه، رقی هه ستاو به تو وره یی گوتی:

- ئەوه تو ده لئی چی! به شیتیم ده زانی؟! خۆ من گالته م له گه لت نییه ئاوام جواب ده ده یه وه. من گهنم پیداون و ئیستا پوله که ی یان بابی گهنمه که مسه م ده وی.

دوینی سلوچ خوی قه ولی پیدام.

- ده ی برۆ خوی ببینه وه خۆ نه چۆته بن عه رزه وه، ره نگه له که لاهه کوئیکی ئەم ده ورو به رانه دا مرد بی!

- یانی تو مسه کانم پیداده ی؟

- من مسه نییه تاکوو بتده می.

سالار له میرگان چوو و پیشی و گوتی:

- چاو له من که؛ بۆ چاوت له پشتی ده ستت بریوه؟ جوان گوی بگره؛ من مسه کانم ده وی.

میرگان دهستی له ئاوه که دهره ینا. وشکی کردنه وه و گوتی:

- تو ئەوه هاتوو سه ری منداله کانم و بست؛ ده بی بتده می؟!؟

- ئاخو خۆ ئەوه سه ری منداله کانت نییه؛ من قهرزم له سه رتانه.

- برۆ به کیت داوه له وی بستینه وه. ده ست ده ست ده ناسی. خۆ من گهنم لی وهرنه گرتوی.

- میزده که ت ئەوه له مال نییه. هه ر ئەم کورپه ت ته لیسه گهنمه که ی به کوئیدا داو هینایه وه بۆ مائی. عه باس نه ته ینا یه وه؟ له بیرته؟ عه باس چاویکی له دایکی کرد.

میرگان گوتی:

ئو هیشتا منداله. هه ر کاتی به ته مه نی قانونی گه یشت له و بای بیابانه ی به میراتی باوکی پی گه یشتوو ده داتی!

سالار هه ستا پی و میرگانی وه بهر لافاوی ته شه ر و لاتاوا دا:

- خه ریکه یه ک وچان ده بریسی و به شیتیم ده زانی! چه نده زمان شیرینی شی، ژنه تیوه ی رووه له مالاوی ده م چه پله! پی ت وایه من هاوشان و هاو زمانی تو م ده م بنیمه ده مت و ده مه قالی ت له گه ل بکه م؟ چیت له که لله دایه؟ پی ت وایه ده توانی مائی من بخوی؟ من هه قی خو م له گه رووی گورگ دهره که یشم، جا تو چیت؟!؟

- ئەگه ر ده توانی فهرموو دهریکیشه. خۆ من له گیانم بیزارم.

- به قهره قهمر بیزاری یان بیزار نی. من قهرزی خوم دعوئ.

میرگان چه قوت لیدایه خویتی نه ده هات. ههستا پی و گوراندی:

- وهدر که وه ناپیاوی چاو برسی. شه پی له قه لافه تت هه لده وهدر که وه!
ته ماشا چ قرم و قالیکی وهریختوو. که رخور! من نانم نییه بیده م به منداله کانم،
ئو هاتوو دهبه وئ ئو چوار کوته مسهم له ژیر ددان دهرکیشتی. بیکه سی وه گیر
که وتوه!

سالار که به ره و رووی میرگان ویستابوو گوتی:

وهدر که وم؟! باشه دهرؤم، به لام به بی پینج مهن مس له و ماله نارؤمه دهرئ.
سالار خوی کرد به کولینی پشته وهی و هتاغه که دا و مجموعمه و تاسه و تهشت و
مه نجه لیکه هیئا دهرئ میرگان په لاماری دهستی سالاری دا و نه پراندی:

- دایاننی، زوکه دایاننی نا پیاوی سهر سوالکه ر!

سالار دهستی برد ناندینه مسه که شی له په نا درگاکه دا هه لگرت. میرگان شالاوی
بو برد و دهبویست له چنگی بستینته وه گوتی:

دایاننی! ده لیم دایاننی زولی سه گ. به خوی قور ت ده که م، دایاننی.

سالار ته کانیکه له خوی دا و میرگانی دا به عه رزدا. میرگان هه ستایه وه و
گوراندی:

- رؤله! عه باس، ئه براو، هاجهر بهر ئو درگایه بگرن. نه هیلن ماله که تان ببات.
بیگرن!

ئه براو که به کوله پیشکانه که ی سالاره وه تازه گه یشتبو وه مالی، شان به شانی
عه باس بهر درگاکه یان لیگرت. سالار به قاپ و قاچاخی مسه وه به ره و درگاکه
رؤیی. میرگان له پشته وه په لاماری داو پیچه که ی له سهری کرده وه و فرییدا
ئه وسهری هؤده که. سالار گه رایه وه. میرگان شاقه لی که واکه ی گرت. سالار ناچار
بوو مسه کان دانی و له گه ل میرگان تیبه لچن. هاجهر گورج مسه کانیه هه لگرت و
بردی له دؤلابه که دا شار دبییه وه. میرگان و سالار تیکه وه گلان. سالار نه یده زانی
چبکا. میرگان له بهینی لاقی سالار دا دانیشتبوو دهستی کردبوو به نیو گه لیدا.

سالار هاواری لیته ستا. بایده داو ده یکتیشا. سالار یه ک به خوی هاواری ده کرد.
که شه که ژنوی به توندی له شانی میرگان راکیشا. میرگان تلار بووه.

سالار نیستا دهمی کرا بووه. هه رچی جنیوی به دهمیدا ده هات نه یده گپراوه.
کورپه کان چوونه ژووری. ئه براو به پیشکان و عه باس به گوریس. میرگان ئه گه رچی
ژانی شانی هیزی لی بریبوو به لام هه ستایه وه و په لاماری ده لینگی سالاری دا و
قه پی کرد به نه رمایی به له کی لاقی دا. سالار قیژاندی و به له قه یه ک میرگانی فریدا
دواوه. سالار له گه ل سی که س تیبه لچووبوو. دهبوه شانند و دیخوارد و جنیوی دها.
عه باس و ئه براویش ده ستیان نه ده پاراست. ده یانکوتا و ته پوتوزیان له ژن و مندال
و دایک و باوکی سالار هه لده ستانند. هاجهر له سووچیکدا ویستابوو و ده یقیژاند.
سالار جاریکی دیکه خوی له دهستی میرگان و کورپه کانیه راپسکاند و هه رای کرده
دؤلابه که، درگاکه ی کرده وه و قاپ و قاچاخه کانیه هه لرشته دهرئ. عه باس و ئه براو
خویاندا به سهر مسه کاندا.

سالار چنگی له هه موو ئه ندامیکی کورپه کان گیر کرد بو ئه وه ی مسه کانیان له
ژیر دهرکیشتی. میرگان به ره و دهرئ هه لات و هاواری کرد:

- دز... ئای خه لکینه دز... بگه نه فریام. ناپیاوه به رؤژی رووناک خه ریکه تالانمان
دهکا!

پاشان خوی کرد به ته ویله که دا دهستی دا قوله پیمه ره که ی سلوچ و خوی کرد
به وه تاغدا. خوین بهری چاوی گرتوو. پیمه ره که ی هه لینا و به چاوی زهق و دهمی
که ف کردوو وه گوراندی:

- سالار عه بدوللا... خوینت له پای خوت. ده تکوژم. توش ده کوژم و یه کی له و

کورانه ش، به زاتی خودا ده تکوژم. من له گیانی خوم بیزارم، بیزارم، بیزار!

سالار له ژیر پیمه ره که ی میرگاندا پشتی به دیواره که وه دا و ترس چاوی پی
زهق کرد بووه و چاوی له میرگان بریبوو. خوین بهر چاوی میرگانی گرتبوو.
دهیکوشت! ههر به راستی دهیکوشت؟! سالار به سهری رووته وه، ههستا پی و
هه لات بو حه وشه. له کاتیکا ترس سهر تا پای داگرتبوو، هه رکه چاوی به
جیرانه کان کهوت هاواری کرد:

- ئەو ژنەتیوہ... ئەو ژنەتیوہ شیتە! دەیہەویست بمکوژی. ئای خەلکینە بە خودا دەیویست بمکوژی! بە خودا... بە خودا... بە سەری پیغەمبەر دەیویست بمکوژی. کوێخا... کوێخا نەورۆز... ئەو ژنەتیوہ دەیویست بمکوژی. پیمەرەکە ی هەلینا بۆوہ، دەیویست لە تەپلی سەرمی راکیشی.

جیرانەکانیان یەک یەک و دوو هاتنە کۆلان و تیکەلی کیشەکە بوون. عەلی گەناو بوو نەوێکیار. کورپی سەنەم رۆیشت کە پوورە میرگان خاوەن کاتەوہ. لەو دەمدا کوێخا نەورۆز گەیشتی. لەگەڵ ئەو دا زاوای ئاغامەلەک و زەبیحوڵلا و کەربەلایی دووشەممە هاتنە ئەمبەری کۆلانەکە. کەربەلایی دووشەممە باوکی سالار هەروا بیدەنگ بوو. بەلام زەبیحوڵلا چاوی بەرایی نەدەدا کە بیوہژنیک لە پووی کورپە مامیدا راوہستاوہ. بەلام پیش ئەوہی زەبیحوڵلا بەرەگە ی شەر بگریتە بەر خۆی، کوێخا نەورۆز هاتە پیشی و بە پەنا شانی سالار عەبدوڵلا دا خۆی کرد بە ژووێدا. میرگان پیمەرە بە دەست بە چاوی زەقەوہ راوہستابوو. کورپەکان عەباس و ئەبراو هەرکام لە سووچیک پالیان بە دیوارەوہ داو. هاجەر دەلەرزى. کوێخا پیمەرەکە ی لە دەستی میرگان ساند و بە پشتی دەست زلە یەکی قورسی خێواندە پوومەتی:

- شیت و شوور، وادیارە شووت لیھەلکیشاوہ!

هاتە دەری. پیمەرەکە ی فریدا حەوشەکەو پیچەکە ی داوہ بە سالار و جیرانەکانی دەرکردە دەری.

- بۆ راوہستاو. سەیری چی دەکەن، سینەمایە!؟

سالار عەبدوڵلا پیچەکە ی لە سەر هالاندەوہ. زاوای ئاغا مەلەک چووہ ژیر بالی و لەگەڵ زەبیح و کەربەلایی دووشەممە و کوێخا نەورۆز لە حەوشەکە چوونە دەری.

میرگان لەبەر درگاکی دا، دەموچاوی بە هەر دوو لەپی دەستی گرت و ئەو گریانە ی لە سینگی دا پەنگی خواردبووہ دایە دەری و لە هۆرژنی گریانى دا.

بەندی دووہم:

زەویی ئاودراو لە ژیر لاقی کورپەکانی میرگاندا بەستبووی. عەرزى سەھۆلین بەری پیتی وەسۆلە سۆل دەخستن، هەروەک بەسەر وردە شووشەدا برۆی. هەر ئەوہش کارەکەیانى وەدوا خستبوو. هەولێ زۆر، دەسکەوتی کەم. کورپەکانی میرگان ئەوہی هیزی لە شان و باھۆیاندا بوو وەکاریان خستبوو، بەلام بەو جۆرەش کارەکەیان بە دژواری دەچووہ پیشی. خۆر بالا پیاویک هاتبووہ سەری، بەلام عەباس و ئەبراو هەرکام لە باوہشیکیان کەمتر پەمۆ کۆ کردبووہ. ریشەکان چنگیان لە زەویی بەستەلەک گیر کردبوو و هەلنەدەکەندران. دەتگوت لەسەر بەرد راون. هەلکەندى هەر لاسکیک گوشاریکی لە رادابەدەری بۆ شان و باھۆیان دینا. هیزیان لێ براو. ئەبراو جاری وابوو پشتی بە چریکە دەویستا و هەلنەدەهاتەوہ. دەموچاوی گرژ دەبوو، دەوری چاوی گنجی تیدەکەوت و چاوی چکۆلە دەبوونەوہ. پیلووی چاوی ویک دەهاتنەوہو بە هەزار زمان ژان و ماندوویەتیان دەرکاند. بەلام ئەبراو نەیدەوێرا فززه بکا. عەباسی برای وەک شبر وابوو. لە کاریشا خەرچەکە ی خۆی جیا کرد بۆوہ، کەچی هەمیشە بیانووی بە ئەبراو دەگرت و چاوی لەسەر هەلنەدەگرت. چونکە دەیویست خیراتر کار بکاو ئاگاداریش بی نەکا ئەو رەگانە ی خۆی هەلیکەندووہ، ئەبراو لینی بدزی.

لە کاردا هەمیشە عەباس ئەبراوی دەبوغزاند. ئەگەر کۆلەکە ی ئەبراو لە هی عەباس کەمتر بوايە - کە هەمیشە وابوو - بە تانەو تەشەر کونە جەرگی دەکرد. تا وای لیدەهات بە شەر دەهاتن و تیک هەلدەچوون.

لە ئاکامدا ئەبراو جیئەکی لەشی بریندار دەبوو و بە گریان کۆتاییان بە شەرەکە دینا.

به لام زهویی به سته لهک ئازاری دها و به هانه شی ئه وه بوو که پیشکانه کهی سالار کار ناخوشه و دهمه کهی کول بووه و لاسکه لۆکهی پی هه لئانه ندری. ئه مرۆ زیاتر ئه وه بوو بووه هۆی رق هه ستانی ئه براو. چونکه ئه گهر دهمی پیشکانه که جاری هه وه له لاسکه په مۆکه گیر بکهی نه بیبری و بترازی، ئیتر هه لکه ندنه کهی سه د به رانه بر دژوارتر ده بی. چونکه تیخوولی لاسکه گری گری که داده مالدری و ئه و لاسکه خاوو بن بۆشه دهمی پیشکانه کهی له سه ر ده خزی و ناقرتی. پیاوی کاریش کوا ده توانی تاق و لۆق لاسک به جیایی و تیپه ری. هه ر بۆیه پیشکانی تیژ و هیژی باهۆی ده وی که بتوانی ریشه له چنگی پژی زه وی بستینی. هه ر ئه وهی که ئه براو نه یبوو. نه پیشکانی کاری پیبوو، نه هیژی باهۆی بوو. هیشتا ئیسکه کانی ئه ستور و قایم نه بوو بوون. ماسوولکه کانی هیشتا شل بوون. ئه گهرچی له و ته مه نه دا قامک و مه چه کی ئه ستور و له کار ده رها توو بوون. به لام هیشتا ئه براو به پله ی به رز و پر غلووری لاوی نه گه یشتی بوو. به بالا، ته نانه ت له ته مه نیشی کورته بالاتر بوو. به لام له کارکردندا به گیر و ماندوویی نه ناس بوو. که به سه ر لاسکه په مۆیه کدا ده نووشتایه وه ده نگوت می شه نگوینه و به سه ر گولیکه وه نیش توته وه و شیله کهی هه لده مژی. ده میژی و ده میژی. شیله ی گول، شیله ی کاری ده مژی. پیشکان ده نگوت نینۆخیه تی و لاسکه په مۆش دروویه ک که له لاقی هه لچه قیوه. ئه براو ریشه ی له خاک ده رنه ده کیشتا، به لکوو درووی له لاقی خۆی ده ردینا. گرمۆله ده بوو. هه رتۆپه لیک. پشتی هه لنه ده هینا یه وه. نه وهک له عه باس وه دوا که وی. نه کا له ئاکامدا کۆله کهی له کۆلی عه باس که متر بی و چکۆله تر دیار بی. ته وژی سه رما هیژ و چالایی ده ستی ئه براوی به جاری که م کردبووه. قامکه کانی وهک سمی کاژیله ره ق بوو بوون. ئاو به لووت و چاویدا هاتبووه خواری. گوچکه زله کانی له سه رما سوور بوو بوونه وه. ده سکی سه ری پیشکانه که به ری ده ستی ده سۆلانده وه. به و حاله شه وه به کۆمه کۆمه وهک کارما میژیک، له م لاسکه وه بۆ لاسکیکی دیکه و له م ره گه وه بۆ ره گیکی دیکه ده خوشی. بۆ ئه وهی هوویه ک له ده سته سه ر و له گۆچووکانی بکا، ناچار بوو راوه ستی. پشتی هه لئنا یه وه و ده ستی برده به رده می. فووی له ده ستی کرد و له یه کی خشاندن. ده نگوت تاوانی ده سته کانیه تی که سه ر

بوون. پیشکانه کهی به ده سته وه گرته وه، به لام به ر له وهی دابیته وه چاویکی له ده سته که کرد. منالانی هاو ته مه نی خۆی گه وره تر و چکۆله تر به ده سته که دا بلاو بوو بوونه وه و خه ریکی هه لکه ندنی لاسکه په مۆ بوون. له دووره وه، هینده ی ده نگ بیگاتی، چوار پینج لاو ئاوریان کردبووه و ئه براو ده دیدتن که ده ست و لاقیان به سه ر ئاوره که دا ده گرن و گه رمی ده که نه وه. بی ئیختیار به زمانیدا هات: - ئاور.

عه باس هه روا به سه ر لاسکه په مۆدا داها تبووه، سه ری وه رسوران و چاوه گه وره و پر سپینه کهی تیبری. ئه براو بۆ ساتیک له به ر چاوی عه باسدا ده وامی هینا. عه باس گوتی:

- تاویکی دیکه خۆر له بن هه ور دیته ده ری، خه ریکی کاری خۆت به! عه باس ده ستی کرده وه به کار و ئیتر ئه براو قسه کردنی بی فایده بوو. هه ر بۆیه داها ته وه و هیژی دا سه ر پیشکانه کهی. قه وهی له خۆیدا. ئه براو ئه وهی ده زانی که عه باس به ده ردی ده زانی. هه روهک خۆی به ده ردی عه باسی ده زانی. به لام ئه م به لئینه له نیواناندا بوو که هیچکات له ماوهی کار کردندا پرته و گله یی نه که ن. ده تگوت هه ردوویکیان ئه و ئه زمونه یان وه ده ست هیناوه که ئه و کاره ده بی بکه ن. جا چ به گله یی و نووکه نووک بی، یان به بیده نگی و له خۆ بردوویی. له گه ل ئه وه شدا زۆر جار ئه م قه ول و به لئینه یان ده سکا. چونکه ته وژی ژان و ماندوویه تی نه ده کرا له ناخیدا قه تیس بکه ن، ده بوو بیده نه ده ری. ئه وه ش ئیتر به ده ست خۆیان نه بوو. جوانه گیاه که که یه خته ی ده که ن به ته وی و نه ته وی ده بو ری نی. لاقه فرتی ده کا و خۆ راده پسکینی. ته نیا هه ولی کوره کانی میژگان ئه وه بوو که له هه مبه ر گوشاری کاردا تا قه ت بینن و خۆراگر بن. هه ر بۆیه کاتیک به زمان یان به کرده وه نا په زایه تی بیان نیشان دها گوشاری ژان و ماندوویه تی تی که ل ده بوو و تا قه تی لی هه لده گرتن. چونکه ئه و ناله و نووکه یه شتیکی بی ئیختیار و هه وسار پساندوو بوو.

عه باسی میژگان ده سکی پیشکانه کهی کرد به قایشی نیو قه دیدا و گه راوه تا کوو ئه و لاسکه په مۆیا نه ی هه لیکه ندبوو کۆیان بکاته وه. هه ر بۆیه ده ستی کرد به کۆ کردنه وهی ئه و ریشانه که یه ک یه ک و دوو دوو له دوا یه وه که وتبوون.

- بۇ لاسكەكانى من ھەلدەگرى؟

- لاسكى تۆ كامەيە؟

- ھەر ئەوھى كە رېشەكەى قور و خۆلى پىوھىيە باوكم ھاتۆ پېش چاوم ھەتا ھەلمكەندوون.

- ئاخەر تۆ مل چەكچەكىلە كوا دەتوانى رەگى ئاوا بە قور و كۆلۆوھ ھەلكەنى؟!

- كۆيرى، نابىنى چۆن دەتوانم. دابنى بزائىم. شويىنى من ديارە، ئەوھتا جىپى و بەرەكەى من. دابنى دەى!

رەگى گرى گرى و ئەستوورى لاسكە پەمۆ ھەروا بە دەست عەباسوھ بوو.

ئەبراو مەچەكى براكەى گرتبوو و عەباس ھەولى دەدا ھەرچۆنىكە خۆى لە دەست راپسكىنى. ناچار خۆى توورە كرد و بە گرژى گوتى:

- دەستم بەردە و لەوھ زياتر درۆ مەدە پالم؛ دەنا بەو لاسكە لۆكەيە بېدەم بە سەرو چاوتدا كۆيرت دەكەم ھا!

ئەبراو لە خولك و خووى عەباس بەلد بوو. نەشىدەويست تووشى شەپ بن. چونكە ئەبراو ھەك رۆژ لىي رون بوو كە ديسان عەباس دەيكوتى. ھەر بۆيە گوتى:

- سوئند دەخۆى كە ئەو رېشەيە تۆ ھەلتكەندووه؟

- تۆ خۆت بۇ سوئند ناخۆى؟

- من سوئند دەخۆم.

- نا! پىويست ناك. خۆم سوئند دەخۆم. بە چى سوئندت بۇ بخۆم؟

عەباس ھەروا كە رېشە گرى گرىكەى دەنا بن باغەلى گوتى:

- بەو قىبلەيە ئەو لاسكە خۆم ھەلمكەندووه.

- بە كام قىبلە؟ بە ھەسىلەكەى حاجى ھەيب سوئند دەخۆى و دەلىتى بەو قىبلەيە؟

قىبلە لەم لايەوھىيە، لاي خيزەلانەكە!

عەباس رووى كرده قىبلە و گوتى:

- بەو قىبلەيە، باشە؟!

ئەبراو گوتى:

- بەو قىبلەيە چى؟

- بەو قىبلەيە ئەم لاسكە خۆم دەرم كېشاوھ.

- لەبن چنگى درۆزندا.

- لەبن چنگى خۆتى دا، قرنوو!

ئەبراو گوتى:

- باشە لە ئىستاوھ خەتېك دەكېشىن. تۆ لەوبەر و من لەمبەر.

عەباس كە سەقالى كۆ كردنەوھى لاسك بوو گوتى:

- تۆ بچۆ بۇ ئەو پەمۆ جارەى ديكە. خۆ خودا ھەر ئىرەى دانەناوھ.

- بۇ من بچم؟ تۆ بچۆ بۇ ئەوئ!

- من بچم؟! گيسكە گولە جا بۇ من بەردەستى تۆم؟

- ئەى بۇ منىش بەردەستى تۆم؟

- ئەى بەردەستى كىي؟

- من ئىختيار بە خۆمە. من پېم خۆشە لەم جارە لاسك ھەلكەنم بە تۆ چى؟! خۆ زەويى تۆ نىيە!

- ئەوھندەم جوابە جەنگى لەگەل مەكە ئەبراو. لىتدەدەم دەتكۆژم ھا!

ئەبراو ئىتر ھىچى نەگوت. پېشكانەكەى لە لاسكى بەردەمى گيراند و لە بەر خۆيەوھ پرتاندى. عەباس وەرسووراو گوتى:

- ئەوھ جنىو دەدەى؟! كورە لىتدەدەم دەموفلچت تىكدەشكىنم ھا!

ئەبراو بە دلپرىيەوھ گوتى:

- ئەوھش ۋەك كارەكەى بەيانىت وايە، ھەموو نانەكەت بە تەنيا خوارد.

- نانم خوارد؟ دەيجا ديارە دەبخۆم. خۆ نانى مالى باوكى تۆم نەخواردووه!

- ئەى ھى كىيە خواردووتە؟ بۇ ئىمە بەشەر نىين؟ ھەر تۆ ددانت ھەيە؟ خۆ ھەر

كارى ئەمجارەت نىيە. ھەمىشە وادەكەى. ئەوجارە ھەموو خورماى نىو دۆلابەكەت

بە تەنيا خوارد بوو. تازە خورماى خىراتىش بوو!

- دەيجا ديارە دەبخۆم. ئەى بېدەم بە تۆ بىخۆى؟!

- بخۆ، بەلام بەشى خۆت، نەك بەشى ئەوانەى ديكەش.

- پیت نه گوتبووم!

- ئەوہ ئیستا پیت دەلیم.

عەباس باوەشە لاسکەکەى کۆ کردبوو لە سەر گوریس و چەلمەکەى دانا و
هەلترووشکا. لە براکەى چەپوچیر بوو و گوتی:

- دەمت گرێدە ئەبراو. بۆ خودات پێدەلیم.

- باشە، باش.

عەباس بە توورەبەیی گوراندی:

- زۆر چاکە برالە؛ لال دەبم، باشە؟!

- خۆزگە لال بوایە؟

سینبەرى رەشى سالار عەبدوللا مەودای نیوان دوو براکەى پێ کرد. عەباس و
ئەبراو ئاگایان لە هاتنى سالار نەبوو. هەر دووکیان لە پێکدا ماق مان. ئەبراو
کشاو و چوو نزیك عەباس و یستا. عەباسیش هەنگاوێک بۆ لای ئەبراو کشا.
شان بە شانی یەك راوەستان. سالار عەبدوللا لە هەمبەریان راوەستابوو.
چروچاوى لە توورە نەدەچوو. بەلام سارد و سربییەکی سەیر دەموچاوى
داپۆشیبوو. ئەو زەویبە سالار عەبدوللا بە ئیجارەى گرتبوو، بەلام هیچ زەویبە
پاوانى نەبوو و هەموو کەس دەیتوانى لە هەركوێ پێخۆشە لاسکە پەمۆ هەلکەنى.
ئەو بۆ زەویبە بەکەلکە. چونکە نیرو ئاموور رەگى لاسکە پەمۆى بۆ هەلناکەندى.
مەگین زەوى بە گاسنى تەراکتور بکێلدى. بۆ داچاندنەوہى زەویبە باش نییە کە
لاسکە پەمۆى سالى پێشووى تیدا بمینیتەوہ. هەر بۆیە کارى هەلکەندى لاسکە
پەمۆ هیچ زیانیک بە زەوى و وەرزیڕ ناگەینى و قازانجیشى هەیه. کەوايە سالار
عەبدوللا دەیتوانى بلێ چى؟

کۆى کەنەوہ تووتکە سەگانە! گوریس و پێشکانەکانتان هەلگرن و لەم مەزرایە
پروونە دەرى!

ئەبراو چاوى لە عەباس کرد. عەباس هەروا بێدەنگ بوو. لێوہ لەرزەى
پێکەوتبوو.

سالار گوتی:

- تۆش ئەو پێشکانەى بەیانى لە مالى ئیمەت وەرگرتووہ بینە بۆمەوہ کارم
پێتەتى.

ئەبراو دیسان چاوى لە عەباس کردەوہ. عەباس پێشکانەکەى سالار عەبدوللاى
لە ئەبراو ساند و کردى بە قایشەکەى نێو قەدیدا. وەرسوورا و رویشت بۆ لای
لاسکە پەمۆکانى.

سالار چاوى لە ئەبراو برى و گوتی:

- مەگین پێم نەگوتى پێشکانەکە بەدە بە من؟ کەرى؟

- عەباس لێى ساند!

سالار پرووى کردە عەباس و گوتی:

- هۆى... کەلەکەر! ئەو پێشکانە بینە بیدە بە من.

عەباس خەریکی بەستنى لاسکەکان بوو گوتی:

- من پێشکانم لە تۆ وەرئەگرتووہ.

تۆ هەر ئیستا لە دەستى ئەبراو نەسند؟

- لە ئەبراو وەرگرت! خۆ لە تۆم وەرئەگرتووہ. دەست دەست دەناسى. لە خۆى
وەرگرەوہ!

پێشکان بە نێو قەدى تۆوہیە من لەوى وەرگرم؟

- چووزانم!

- وادیارە گیانت بۆ چەن شەق و زللهى تەر دەخوری، ها؟!

- ئەگەر دەتوانى وەرە لیمدە!

- پیت وایە دەترسم؟ خۆ دایکە سەلێتەکەت لێرە نییە دەرپێکەى بە شانی دادا

هاوار بکا! توخمە سەگ! دەلیم ئەو پێشکانە فریدە، کەرى؟!

عەباس لاسکەکانى هەمووى بەستبوو، بى ئەوہى سالار بە هیچ بزانی، کۆلە

ناتەواوہکەى دا بە کۆلیدا و بە ئەبراو گوت:

- دەى ئەو لاسکانە کۆ ناگەیهوہ. تۆ بە هەزار زەحمەت هەلتکەندوون، زووکە

کۆیان کەوہ!

ئەبراو دەستى کرد بە کۆ کردنەوہ. سالار چوو بۆ لای عەباس و گوتی:

- له گه ل تۆمه زۆلی سهگ؛ ئه و پيشكانم ده وه، هي خۆمه!

عه باس پشتی کرده سالار و وه ریکه وت و گوتی:

- له خۆی وه رگره. به من چی؟ خۆ من پيشكانم له تۆ وه نه گرتوه!

به هیمنی قسه ی ده کرد و به توندی ده رۆیشت.

سالار وه دوا ی که وت و گوتی:

- تووتکه سهگ له وه زیاتر تو وره م که. پيشكانه که دانئ و بۆ هه رکوی ده چی،

بچۆ چاوت ده ری!

عه باس به توندی ههنگاوی ده نا و جار جار به دزییه وه گورگا ورپکی ده دایه وه.

سالار ههنگاوه کانی توندتر کرد. عه باسیش توندتری کرد. عه باس له به هانه یه که

ده گه را بۆ ئه وه ی ده ست بکا به هه لاتن. سالار دانه و ییه وه و خرکه به ردیکی

هه لگرت. عه باس هه لات. سالاریش به دوا یدا غاری دا و به رده که ی تیه لکرد.

به رده که وه سمتی عه باس که وت. عه باس ئیشی پیگه یشت به لام وه پرووی خۆی

نه هینا. هه لات. توندتر و توندتر. عه باس وهک تیسکه ی تفهنگ هه لده هات و سالار

قورس بوو. پیتی نه ده گه یشته وه. راوه ستا ده ستی کرد به جنیو دان. عه باسیش

راوه ستا. دوور که وت بوو. سالار هه رچی به سه ر زمانیدا هات له جنیوو قسه ی

پیس به عه باسی گوت. عه باسیش ئه وه ی به ده میدا هات نه یگترایه وه و ژن و مندالی

سالاری جنیو باران کرد. جنیوی نامووسی. ئه ویش له ده می که سیکی هیچ و پووچ

که حورمه تی ژن و میزدایه تی نازانئ، وهک گولله دلئ سالاری کون کون ده کرد.

ته نانه ت له کاتی گالته ی ئاسایی دا، ئه وه ی ژنی نییه. نابئ له گه ل پیاویکی به ژن و

مال دمبه دمه بکا. جا هیدی به راست و ئاوا بئ په رده ئاور له ناخی پیاو به رده دا.

سالار هه رای کردئ. ته نیا به لیدان ده توانئ داخی دلئ بریژی. به لام عه باس

سووک و گورج و گو ل بوو. هه لات. ترس ئه وه نده ی دیکه بالئ پیگرتبوو. له م

چاره وه بۆ ئه و جار، له م که ندره وه بۆ ئه و که ندر. سالار دیسان ناچار بوو

راوه ستئ. پشووی سوار بوو بوو. تۆزئ راوه ستا و گه رایه وه. ئه براو خه ریک بوو

دوا یین لاسکی ده پیچاوه و کۆله که ی ساز ده کرد.

سالار ئاغز و نه ی قایشه که ی کرده وه و بۆی چوو. ده بوو جو ریک داخی خۆی

بریژی. ئه براو هه ولیدا تا کوو سالار ده گاتی کۆله که ی به سه ستئ و هه لئ؛ به لام فریا

نه که وت. سالار عه بدوللا گه یشته سه ری و دای به عه رزدا:

- تۆش له په سه نی ئه و زۆله سه گه ی!

گریان و پارانه وه ی ئه براو بئ که لک بوو. سالار عه بدوللا به و عه با

فشوقۆله یه وه وهک باشوو به سه ر سه ریدا هه لده سو را. خوری شو ری کرد.

قایشه که ی قورس و ئه ستوور بوو. جه سه ته ی له ر و لاوازی ئه براویش به پاتۆلیک و

کراس و چاکه تیکی فشه وه له به ر ده ستیدا که وتبوو.

سالار عه بدوللا خوین به ری چاوی گرتبوو. ئه وه ی هه ر له بیر نه بوو که ئه براو

هیشتا ته مه نی پا زده سال نابئ. به زه بری قایش و پینلاقه و چه پۆک هه موو گیانی

ره ش و شین کرده وه. پاشان له گه ل ئه وه ی قایشه که ی نیو قه دی ده به سه ته وه گوتی:

- ئه مجار هه سه ته؛ برۆ ئه و خه به ره خو شه بۆ دایکت به ره وه و پیتی بلئ له گه ل کئ

تیگه وتوو! به و برا نا پیاوه شت بلئ چاوه ری بئ، مه گین هه ر له و دئییه نه میتئ، ده نا

خۆم ده زانم چیی لیده که م. هه سه ته برۆ!

ئه براو کراس و پاتۆله پۆکاوه که ی له به ر ده ستی سالاردا له چه ن جیوه

داقلیشابوو. به گریان و هه نیسه که وه کۆله که ی دا به کۆلیدا و به شه له شه ل

وه ریکه وت. ئه براو شه که ت و ته پ و تۆزاوی گه یشته قه راغ ئاوا یی. عه باس له وئ،

له پشت دیواری که لاوه یه ک دانیشتبوو. ترپه ی پی و هاسکه هاسک و ورده

هه نیسکی دوا ی گریان و مووشه مووشی لووتی ئه براو، عه باسی له پشت دیواره که

هینایه ده ری. ئه براو وهک ئه وه ی برا که ی نه دیبئ. به ره و مالئ سه ری پتوه نابوو.

پیتی خو ش بوو له سووچیک بخزئ و سه ر بکا به ژیر لیفه یه کدا. به ناهه ق کوتانی

خوارد بوو له ده ست عه باسیش وه ره ز بوو. پیتی خو ش نه بوو ئه دگاری گه ماری

ببینئ. هه میشه ش هه روا بوو. که ده هاته ئه وه ی له سه ر کاریک سزا بدرئ.

هه لده هات. ئاوره که ی ده کرده وه و خۆی ده رباز ده بوو. له گه ل ئه وه شدا عه باس زۆر

له وه ناجسنتر بوو که ئه براو بیرئ لیده کرده وه. پی به پیتی ئه براو ده هات و زوو

زوو لئی ده پرسئ:

- رۆیشت؟ سالار رۆیشت؟ ها؟ له کام لاه رۆیشت؟ ئه وه كه پرى، گيسكه گوله؟
له گهل تومه، زمانت نيبه؟ چۆش!

چنگى رهق و توورپه لى شانى ئه براو گيركرد و رايگرت. عه باس كه لاده مى
كه فى دهردابوو چاوى له براكه لى برى و گوتى:
- چوو بۆ كوئى ئه و ده ويته؟! چاوت لینه بوو؟!
- نا!

- زۆرى لىداى؟... به چى لىداى؟
- به قايش. به پىلاقه. به چه پۆك. به زلله. لىداىم هيدى!
- زۆر؟

ئه براو هيجى نه گوت. عه باس كۆله پووشكه لى براكه لى له پشتى كرده وه و داى به
كۆلى خۆيدا. دانىشت و به ئه براو وىشى گوت دانىشتى. ئه براو چوو بن ديواره كه
به لام دانىشت. شانى دا به ديواره كه وه و ده ستى لىك هه لپىكا.
عه باس هه لئوتوته كا. پيشكانه كه لى له عه رزى ده دا و به راست و به درۆ جنىوى به
سالار عه بدوللا ده دا:

- حووچه لى دىله و شتر! رۆژىكم مابى بۆ ئه وم ماوه. به دانىك ئاو و سى چل
سه ر مه رمه وه چاك خۆى لىگۆراوه. خويزى. جا بزانه چى لىده كه م. ده بى قه له مى
لاقى بشكىتم!

ئه براو گوئى له قسه كانى عه باس گرتبوو. به لام باوه پرى پينه ده كرد. عه باس
هه ميشه زمانى له ده ستى دريژتر بوو. پشتى هه لده كردو زمانى ده خسته گه ر، چل
درۆ! درۆى هه لده پششت. رهنگى ده گۆرا. سوور ده بۆوه. توورپه ده بوو. به لام تا ئه و
پاده يه ش نا كه سه رى خۆى به ديواردا بكيشتى. دايمه له فكرى خۆيدا بوو. هه ر
ئىستاش ئه براو بۆى روون نه بوو كه عه باس بۆ ئه و قسانه ده كا. مه به ستى
دلدا نه وه لى ئه براو بوو؟ ده يويسست دللى چاك بكاته وه؟ هه لاتنى خۆى له شه ر
ده يويسست به و قسانه قه ره بوو بكاته وه؟ چى بوو؟

عه باس ديسان ده ستى پىكرده وه:

- تو... تو شه رم ناتگرئى... به و دوو لقه پووشكه يه وه به به ر چاوى خه لكى دا
بپۆى.

ئه براو بىده نگ وىستابوو. له به ر تىنى به ر به رۆچكه كه پىلووى چاوى داخستبوو
و لىوه گۆشتنه كانى كۆ كردبۆوه. عه باس دريژهى پىدا و گوتى:
- من پىم عه بيه. كچان كۆلى له وه گه وره تر دىننه وه بۆ مالى. به و كۆلانه مانه وه
خه لك چيمان پىده لىن.

ئه براو گوتى:
- ئه گه ر پيشكانىكى باشم پىبوايه ده چووم له زه وييه كى ديكه كۆله كه م ته واو
ده كرد.

عه باس گوتى:
- به رچاو تهنگى سه گباب؛ مست قووچاوى چكوس! چۆن ده وييرى بمرئ؟ ئه و
كه ربابى ده ويته!... ئىستا چبكه ين؟ من به م دوو لقه پووشكه يه وه له رووم هه لئايه
بچمه نىو دئ.

ئه براو گوتى:
- تو خۆ پيشكانى چاكت پىيه. بپۆ له زه وييه كى ديكه كۆله كه ت ته واو كه.
- ئاخه ر سالار هه ر له و ده شته يه ده ترسم بىبينم. واى لىده م سه قه تى بكه م!
دلشيم پىچى پىدا دئ. زگم وه قۆره قۆر كه وتوووه. برسيمه.

- تو به يانى هه رچى نانمان بوو لووشت كرد.
- هه مووى چى هه موو؟ ها!
عه باس ده ستى كرد به گىرفانى دا و هيندىك وركه نانى رهق و خۆلاوى دهره ينا
و له به ر ده مى ئه براو رايگرت:
- ها! بىخۆ. به رى دلته ده گرى.

ئه براو به ناچارى و هه روه ها به مه لى خۆى ده ستى برد و وركه نانه كه لى
وه رگرت. كرديه سه ر زمانى، ده مه گه وره كه لى قووچاند و شه ويكه لى خسته كار.
نىوه تىكه يه ك. قووتى دا.

عه باس گوتى:

- ئەگەر هەر دوو کۆلەکه مان تیکەل کەین هەتا دوانیوەرۆ دەتوانین بيفرۆشین.
خۆم دەچم دەيفرۆشم بە نانەواخانە یەک و بە جیى ئەو نانئ وەر دەگرم و
دەیهینمەوہ بۆ مالئ.

ئەبراو لە فیلى براکەى گەیشت. عەباس دەیویست کارەکە بە ناوی خۆى تەواو
بکات. هەر وەها نانەکەش. ئەبراو رازى نەبوو، گوئى:

- خۆم دەيفرۆشم.

عەباس وەک سەگ پىئى وەرئ:

- ئاخەر چ کەریکە ئەو قوڵە چیلکە یە لە تۆ دەکرى؟ کۆلى پووشکە دەبئ لانیکەم
تەندووریک گەرم کا، یان نا؟ ئەم قوڵە چیلکە یەى تۆ وەجاخیکیش گەرم ناکا. دەیکا؟
ئەبراو گوئى:

- تۆ چى؟ ئەو باوہشە چیلکەى تۆ چى؟ بۆ هی تۆ لە هی من زیاترە؟

- نا!

- کەوا یە بۆ من سەرکۆنە دەکەى؟

- سەرکۆنە ناکەم. ئەگەر لە قسەى من بگەى دەزانئ کە قسەکەم بئ عەقلانە
نییە. من دەلئم وەرە با ئەو دوو باوشە چیلکە یە بخەینە سەر یەک با ببیتە کۆلىک.
ئەوسا دەیبەین لە ناو دئ دايدەنئین و دەيفرۆشین.

ئەبراو گوئى:

- باشە قسەم نییە. کۆلەکان دەخەینە سەریەک، بەلام من بە کۆلیدا دەدەم.

دەیبەمەوہ بۆ نئو دئ.

- تۆ؟! تۆ هەلیدەگرى؟ مەگین من مردووم؟! من برا گەورەتم. چۆن دەهئلم تۆ
ئەو کۆلە قورسە هەلگرى. خەلک چیم پئدەلئین؟ تف لە پرووم نا کەن؟ نالئین ئەو
خویرپیە برا چکۆلەکەى خستۆتە ژیر بار؟! تۆش قسەى سەیر دەکەى؟

ئەبراو گوئى:

- من... من هەلیدەگرم. قەیناکا.

- قەیدەکا و زۆر چاکیش قەیدەکا! خەلکى چۆن بیر دەکەنەوہ؟! ئەوان پئیان وایە
من کار لە تۆ دەکیشم. هئشتا تۆ ئئسکەکانت شلن. من چۆن دەهئلم ئەو کۆلە

قورسە تۆ ھەلىگىرى. مەگىن من مردووم! ئەگەر قۇر بووى چى؟ ھەر ئەو كەربەلايى دووشەممەيە. باوكى سالار عەبدوللات ديوە. لەوھتا قۇر بوو، بەجارى لەكار كەوتوو. تۆ ھىشتا منالى، من ناھىلم براكەم عەبىدار بى!

ئەبراو، لەسەر قسەكەى خۇى سوور بوو، گوتى:
- كۆلەكە من ھەلىدەگرم.

عەباس رەگى لاملى ھەستاو گوراندى:

ئەوھندە خىشە سەرى مەكە زۆلەكەر! من خۇم ھەلىدەگرم.

ئەبراو ھەر دوو پىنى لە كەوشىك كىردبوو، بە ئارامى گوتى:

من كۆلە پووشكەكە دەبەم بۇ گۇرپانى بەر مزگەوت. تۆش لە كۆلانى پشت مالانەوہ برۆوہ بۇ مالى. خۇم دەيفرۇشم، پارەكەشى دەدەم بە نان و دەيھىنمەوہ بۇ مالى.

- تۆ دەيفرۇشى؟! بەو دەم و زمانەتەوہ! تۆ چووزانى كرىن و فرۇشتن چۇنە؟ من سى جار لەگەل خالە مەولانا چووم بۇ سەفەر مامەلەم كىردوو. ئىستا تۆ دەتەوئى كۆلە پووشكەكە بفرۇشى؟! ئاخەر كى ھەيە لە مندالۆچكەيەك پووشكە بكرى و پارەكەشى نەغد پىيدا؟ دەتەوئى زەحمەتەكەى ئەمرۆمان بە فيرۆ بەدى؟ خۇ دلت پىنى ناسووتى. تەواوى ئەو لاسكە پەمۆيانە من دانە دانە بە نىنۆخ ھەلمكەندون. ئىستا تۆ دەتەوئى مفت و مەرحەبا لە ئاويان كەى؟

ئەبراو لەسەر قسەى خۇى سوورە. گوتى:

- من دەيىبەم و دەيفرۇشم. تۆش ئەگەر لەگەل خالە مەولانا دەچووى بۇ كرىن و فرۇشتن ھەر كەرت لىدەخورى؛ بۇ نازانم؟ ئەگەر پياوى كار بوايەى ئىستاش لەگەل خۇى دەيىردى. من پووشكەكە دەبەم و دەيفرۇشم. پىت خۇشە وايە پىت خۇش نىيە من كۆلەكەى خۇم دەبەم، تۆش كۆلى خۇت، خۇ پىشكانت پىيە، بچۆ كۆلەكەت تەواو كە و وەرە بىفرۇشە.

- پىشكانەكە دەدەم بە تۆ!

- بۇ خۇم، خۇم.

- نا؛ ھەر ئەمرۆ. بچۆ كۆلىكى گەورە بۇ خۇت ھەلكەنە، ئىتر چىت دەوى.

ئەبراو گوتى:

- باشە پىشكانەكەم دەيە. نىوہ كۆلىك ھەيە. دەچم ئەوھندەى دىكەش دىنم و كۆلەكەم تەواو دەكەم.

- يانى ئەو كۆلە پووشكەيە ديسان لەگەل خۇت دەبەيەوہ بۇ مەزرا؟ پىت عەيب نىيە؟ تا ئىستا كىت ديوە لە ئاويىەوہ سووتەمەنى بەرى بۇ مەزرا؟ دەتەوئى خەلك پىت پىيكەنن؟

- قەيناكا با پىيكەنن؛ بۇ خەلك نانى شەوئىم دەدەنى كە پىم پىدەكەنن؟!

عەباس ددانى لە رىچەوہ برد و گوتى:

- ئەوھندە خىشەسەر مەبە گووگلىنكە؛ لىتدەم وەك سەگ دەتتوپىنم! زگى برسى بى بەزەيىە. سوارى سەرت بم دەتخنىكىم. پىت وا نەبى برامى بەزەيىم پىتدا دى. نا! من ئەوہ رىخۇلەم لە برسانا پىچى پىدا دى. رەقم ھەستى بە ددان كەولت دەكەم. وەرە سەر رى و ئەوھندە پى مەچەقىنە. خۇمن نامەوئى نانى ئەو كۆلە پووشكەيە بە تەنيا بخۇم؛ بەشى تۆشى لىدەدەم. بە سەرى برايەتيمان بەشى تۆشى لىدەدەم. بۇ ئەوھندەم ئازار دەدەى؟ لە دەست تۆ نازانم قورى كوى وەسەر كەم. بى دىن، مەگىن تۆ دىن و ئيمانن نىيە؟ خودا ناناسى؟ من براى تۆم، برا گەورەت! يانى شەرم ناتگرى؟ گىسكە گولە، شەويلكەم شل بوو لەگەلتدا بۇ حالى نابى؟ ئاخەر بۇ بەزەيىت بە مندا نايە؟! من براتم. شىرى مەمكىكمان خواردووہ. بۇ حالى بوونت نىيە؟ تۆ دەتەوئى ھىندە بگورىنم تا گەرووم دادەكەوئى؟ من شەو و رۆژ بە دەست ئەو ھەموو نارەسەنىيەى تۆوہ عەجمانم نىيە. ئاخەر تۆ چ دوژمنايەتتىيەكت لەگەلم ھەيە؟ دەتەوئى دىقم پىيكەى؛ ھا؟ دەتەوئى لە دەست تۆ شىت بم و بدەم بە كىودا؟ ئەبراو گوتى:

- من كۆلە پووشكەكە دەبەم.

- تۆ دەيىبەى؟! تۆ گووى جەدد و ئابادت دەخۇى، كورى كەرى لەكەر بوو! تۆ

دەيىبەى؟! ئىستا پىت دەلىم چۆنى دەبەى!

عەباس ھەستا و ئاوقاي ئەبراو بوو، خۇيدا بە سەر كۆلە پووشكەكەيدا و گورىسەكەي گرت. ئەبراو پيش بەسەر خۇيدا كيشا و توند لە باوھشى گرت. ئىتر عەباس لە دىن دەرچوو، خوین بەر چاوى گرت و ھىچى نەدى.

دەبويست ھەرچۇنىكە ئەبراولە سەر كۆلە پووشكەكەي ھەلپچرى كە وەكوو قرنوو پيوھى نووسابوو. ھەر چۇنىكە كۆلە پووشكەكە بخاتە سەريەك. ھەر بۇيە باوھشى بە ئەبراو و كۆلە چيلكەكە دا كرد و تا سينگى ھەلھېنان بە توندى بە عەرزى دادان. بەلام ئەبراو ھەروا بە كۆلە پووشكەكەيەو نووسابوو و بەرى نەدەدا.

عباس لاقى ھەلناو ھەتا توانى پىلاقەيەكى دا بە مۇغەرەي پشتى ئەبراو داو نركەي لى ھەستاند. بەو حالەش دەستى لە كۆلە پووشكەكەي بەر نەدا. دەيقيژاند و بەرىنەدەدا. عەباس وەك شىت و ھارى لىھاتيوو. ئىتر سەبرى لىبراو بوو. بەزۆر دەستى كرد بە بن زگى ئەبراودا كە ھەموو پشتى دەستيشى پووشا. ھەر دوو چنگى لە بن زگى ئەبراو گير كرد و چۆكى دادا. ئەبراوى دەكيشا. بەلام ئەبراو لەگەل پووشكەكە بووبوو يەك و جيا نەدەبوو. عەباس بەسەر پشتى براكەيدا خەوت. ھەر دوو كەشكەژنۆى نايە سەر خالىگەي و قەپۆزى بردە بن گوئى ئەبراو و قەپى كرد بە گوئچكە خۇلاوييەكەيدا و جاويى.

بە گوشارى ئەژنۆى و چنگى ژير ناوك و جاورانى گوئچكە گەرەكەي، ئەبراو لەژير ددانى عەباسدا دلى بيخود بوو. وەك ميويەكەي گەييو كە لە دار دەوهرى، ئاوا لە كۆلە پووشكەكەي بۆو و بيھۆش كەوت بە سەر بەرد و كولۆى بن ديوارەكەدا.

دەمى عەباس پىر بووبوو لە خوین. پىرشنگى خۆرى دەمەو بەياني بە سەر خوینەكەوہ برىقەي دەداوہ. عەباس لەسەر كولۆيەك دانىشت و ھەردوو دەستى بە سەرييەوہ گرت. گريانيشى نەدەھات. دەتگوت لەو چاوانەي تەنيا دەكرى خوین بچۆرى. ھەستا كۆلەكەي ئەبراوى خستە سەر كۆلەكەي خۆى و گورىسەكەي فرىدا بەنا تەرمەكەي ئەبراو. لەبەر كۆلەكەدا ھەلترووشكا و لە پشتى خۆى قايم كرد:

«ئىستا ئابەوہ دەلین كۆل!»

كەشكەژنۆى لە عەرزەكە چەقاند و بە تەكانىك ھەستا پى. ھەروا بە پشت دانەواوى كۆلەكەي بە پشتيەوہ راستەو پاستە كرد. ئەبراو لە بەر دەمىدا كەوتبوو. بە پەنا سەريدا تىپەرى و پىيى نايە كۆلانى ئاوايىيەوہ. سىيەرەكەي لە پيش خۇيەوہ دەرۆيى و عەباس چاوى لە سىيەرى كۆلەكەي بوو. خۆزگە گەرەتر ديار بوايە. بەلام وا ديار نەبوو. خۆرەكە لە پشتەوہ لىيدەدا. لاشانى لە خۆرەكە كرد و پراوھستا. سىيەرى كۆلەكە گەرە ديار بوو. عەباس گەشايەوہ. وەرىكەوتەوہ. كۆلانىكى تر. دەنگى ھەناسە بركيى ئەبراو لە جىيى خۆى رايگرت. ئاورى دايەوہ. ئەبراو بە دوايدا دەھات. پراوھستا. چاوى ئەبراو وەك دوو كوانووى پىر ئاور و ابوون. دلى عەباسيشى سووتاند. لەگەل ئەوھشدا عەباس وەبەر تانەو تەشەرى دا:

- چيىە؛ ئەمجار چيت دەوى؟ خۇ ھەقەكەيت وەرگرت.

- ئەبراو وتى:

- پيشكان. پيشكانەكەتم دەوى.

بەندى سېھەم:

كە خۆر ئاوا بوو، ئەبراو ھاتەو. كۆلىكى لاسكە لۆكە بە كۆلدا بوو و ئارەق لە سەرى لووتى دەتكا. پەنگى بە پروو ھەنەبوو. ھومايى. لىئو و پرومەتى لەبەر شەكەتى و بىھىزى دەلەرزى. ھىچ لەبەر دلىدا نەبوو. ئەو ئارەقەى نىوچاوان و لاملى خووساندبوو ئارەقى ماندوويەتى نەبوو، زياتر ئارەقى بىھىزى و برسىيەتى بوو. ھەستت دەکرد تان و پۆى لەشى خەرىكە لەبەرىك ھەلدەو ھەشى. بىستبووى «پىاو ئەگەر ئەژنۆى بلەرزى، دەكەوئ» لەگەل ئەو ھەشدا ئەبراو خۆى نەخست بە ھەرزىدا. دوایىن تۆزقالە تواناكانى خۆى كۆ کردەو ھەنگاويكى دىكەى بەرەو ھەيوان و سەر تەندوورەكە ھەلئىنايەو. بە لەتردان و لاتراسكە بەستن گەيشتى، كۆلەكەى بە دیوارەكەو داو ئەژنۆى نووشتايەو. كۆلى لاسكە پەمۆ دیوارەكەى دارووشاند و لەبەر دیوارەكەدا كەوتە ھەرزى و ئەبراو پشت بە كۆلە چىلكەكەو ھەسەر ھەرزى دانىشت. پشتە سەرى نا بە چىلكەكانەو ھە لاقى پاكىشا. لاقى بىئىختىار پاكىشان و پىلووى بە ئارەق خووساوى پىكدا نووسان. دەستىشى شل بوون و بەملاو ئەولادا كەوتن. بەلام گورىسەكە ھەروا راست و چەپ لە سىنگ و شانى توند بووبوو. ھىزى نەبوو گرىي گورىسەكە لەسەر قەفەزەى سىنگى بكاتەو. دەتگوت لەشى بۆتە پووش. سەرى لە گىژەو ھەت دەھات و خۆى ھەك پەرە كاغەزىكى سووك دەدى كە با ھەھەوای خستوو. ھەستى دەکرد ئەندامەكانى جەستەى خەرىكن لىك بلاو دەبن. دەتگوت وردە وردە دەپووكىتەو ھە چكۆلە و چكۆلەتر دەبىتەو. لە بەرزايىيەكەو بەردەبىتەو. جىابوونەو ھە بەردىك لە ئەستىرەپەك. وئىل و سەرگەردان بە ھەواو. ماوہىەك لە نىوان بوون و نەبووندا. بىھۆش. پىچ و خول دەخوا، پىچ و خول دەخوا. پىيى وايە ھىچ شتىك لە جىيى خۆى بەند نابى، لە نىو تەم و مژ و دووكەلدا ھەلدەسوورپىن. ھەلدەسوورپى. باويلكە. لەسەر بەرداش. دەتگوت

لەسەر بەرداش، لەگەل گەنم تىكەل بوو. جۆلانئ. ھەك جۆلانئ. سلوچ جارىك بەنەمالەكەى برد بوو بۆ سىزە بەدەر و ئەو رۆژە جۆلانەى بۆ ھەلبەستبوون. گورىسكى لە دوو دار سنجو بەستبوو. ئەبراو سەرى لە گىژەو ھەت بوو. پەروش. دلى تىكەل دەھات. ئەو زەرداوى خۆى لە رىخۆلەو گەدەى ھەلدەساوى جىنگلى پىدا. ھەلىستاندە سەر چۆك، لەگەل ئەو، كۆلە پووشكەكەش ھەستا. ئەبراو دەمەورپو كەوت و كۆلە پووشكەكەش بە سەرىدا. زەرداو. ئەبراو زەرداوى ھىناو ھەمى لە ھەرزى ھەلچەقى. كۆلە پووشكە لەسەر پشتى خوار بوو بۆو. ژان و پىچى رىخۆلەكانى ھەجمانى لىھەلگرتبوو. ھەلىدەچۆقاند. ھىزى جوولانى نەبوو. ھىزى نەمابوو. بەلام گوشارى زەرداو وای لىكرد لەخۆى بەوئ. وىستى خۆى لە چنگ كۆلە پووشكەكە رزگار كا. دەستى برد بۆ گرى قولفەكەى سەرسنگى. بە تەكانىك گرىكەى ترازاند. كۆلە پووشكە كراو ھەكەوت بەلادا. ئەبراو سووك بوو. دىسان رشانەو. ئەمجارە زەرداوى خالى نەبوو. لەكى خوئىن. ئەبراو خىرا دەستى برد بۆ گوىچكەى. نا، خوئىنى گوىچكەى وشك بىو، قەتماخە. بەلام ئەبراو نەيدەوئىست باوەر بكا كە خوئىن رشاوئەتەو. شەلالى ئارەقە. بە گاكۆلكى بەرەو ھەتاغەكە خوشى و خۆى گەياندە پەنا ھەجاخەكە. ھەجاخ سارد و سىر. زۆرى پىتەچو سەرما، سەرمايەك كە ئەبراو لەبەر تاوياوى بەتىنى لەشى لەبىرى چو بۆو، ھەلەرزىنى خست. چەق و چۆ. ھەك شەقشەقە دەلەرزى. كەس نەبوو. ھىچ كەس لە مال نەبوو. «ھىچ كەس لە مال نىيە؟ ھىچ كەس؟!»

دەنگى لەرزۆكى ئەبراو گەرايەو ھە گوىيى خۆى. دەبوو ھەستى. ھەستا. دەستى بە دیوارەكەو گرت و راوہستا. راوہستا. لەرزى. جىنگلى دا. چلە بىيەكى لەبەر با دا. دەتگوت بۆمەلەرزەپەك راپدەو ھەستى. ئەژنۆى، شان و پشتى دەلەرزىن. بە زەحمەت دەستى بە دیوارەكەو گىر بووبوو. مالەكە رەش داگەرابوو يان ئەو چاوى لە رەشەو ھەت! چاوى لە درگاگە كرد. شەو گەرووى درگاگەى پىر كردبوو. نا، كەوايە ژوورەكە تارىكە. لەگەل ئەو ھەشدا دەبى كارىك بكات. لىفەكان لەسەرى ژوورەكە بوون. لەسەر ھەرزالەكە. بە كوىرە كوىرە پۆى بۆ لای نوىتەكان. بە لەرزە لەرز لىفەكەى داگرت و بە خۆيدادا. نا، لىفەكە بەس نىيە. يەكى

دیکه ش. دیسان یه کی دیکه. ئه وهی بوو، هه رچی لیفه بوو دای به خۆیدا. چه ق و چۆ شهقه شهقی ددانی که م نه ده بوو. شهقه شهقی کاکلیکهی له بن لیفه که دا دهنگی دداوه. شتیک که خۆشی نهیده زانی چیه، وای لیده کرد بنوو زینی. نالین. شتیک. حاله تیک بو دهر برینی ژان. تووله رییه که مرۆقی نه خۆش بو دهر باز بوون له چنگ ژان هه لیده بژی. ئه گهر ئه و ژانه له ناخیدا بی و کر و کپ بی. تهقه ده کا. تان و پۆی له شی له بهر یه که هه لده وه شی. نالین. نالاندنیکی خه ماوی. له و شیوه نالینهی که دلی پیاو ئاور تیه ر ددا. سینگی پیاو ده کیلی. نالینیکی وا که پیت وایه هه زار سال له ناخدا قه تیس بووه.

له ناخدا رهگ و پنچی دا کو تاوه. له ناخی یه سقانه وه سه رده کا. نا، هه ر رهگ و پنجه که، یه سقانه که، ئه و رهگ و پنج و یه سقانه ی که بوونه ته نالین. بوونه لالانه وه و کو پوزه و له ئه و که وه هه لده قولین. گیانه و خه ریکه دهر چی. گیانه و خوی له زمانه وه ده پینچی. هه لده سووری و له نیتوان ددانه چیره و ددان به جه رگدا گرتندا، بو هانایه که ده گهری. به لکوو بگه نه فریای:

«وهی... دایه... دایه...»

ئه وه، هه ر ئه و هاوار و نالینه خه ماوییه بوو که له ژیر ددانی ئه براوی کوپی سلووچدا قرچ و هوړ ده شکا. ئه وهش ده بی یه که م وشه یه که بی که له کاتی ژانی جه رگ ته زیندا به سه ر زمانی مرۆفدا تیه ریوه و دهر باز بووه.

عه باس هاته وه. نانی به دهسته وه یه و پارووی له ده میدایه. له گه ل جوینی پارووی نان چاوی زیاتر زهق ده بنه وه. گوریسه قولفه کراوه که ی له شانی کرده وه و فرییدا بن دیواره که. زمان درێژانه، وهک پیاویک که بژیوی خیزانی له ده ستدایه و بنه ماله یه که به ختیو ده کا، گو پاندی:

- کهس له م به قورپیگه راوه دا نییه؟

ته نیا نووزهی ئه براو تاریکایی ژووره که ی ده له زانده وه.

- ئه و چرا ده ستیه سه گ خاوه نه تان بو هه لنه کردوه؟

ئه براو قسه ی بو نه ده هات. وشه له ژیر ددانیدا ده تلیسانه وه. عه باس پلیته ی چرا ده ستیه که ی داگیرساند و شو قیقی لیل، تاریکایی ژووره که ی شهق کرد. عه باس

هیشتا نانه که ی به دهسته وه بوو. عه باس که وه رسوو پراوه چاوی به ده موچاوی وردیله ی براکه ی که وت که له بن لیفه که وه دیار بوو و چاوی به ترسه وه تروو که یان ده هات. هه رچی لیفه بوو دابووی به سه ر خۆیدا. ئه براو به و ئه دگاره وردیله و ترساوه یه وه له گیانه به ریکی گیرو ده ی بریندار ده چوو. عه باس بی ئه وه ی بیر له و دیمه نه بکاته وه، پۆی بو لای ئه براو و به زمانیک که توورپه یی لیده باری گوتی:

- چیه؟ بو وا خۆت هیناوه ته حالی جاو؟ چیه، ها؟!

ئه براو هیچی نه گوت. نه یده توانی. نه شیده ویست. عه باس خۆ کویر نه بوو؛ ده بوو بزانی. عه باس هاته په نای و لینی پرسی:

- ده مو فلچت بو خویناوییه؟ دیسان وه گیر سالار که وتی؟!

ئه براو ده له رزی و شهقه ی ددانی ده هات. عه باس به ناقالی له بهر ده می ئه براو چۆکی دادا و گوتی:

- چیه زمانت شکاوه؟! کهر و لالی؟! بو قسه ناکه ی؟!

ئه براو پچر پچر گوتی:

- چه قوچۆ، یه سکی له شم خه ریکه ده ته قن. گیانم دهر چوو، فریام که وه! سه رمامه.

- چت لیکه م؟ هه رچی شره و بره یه داوته به خۆتا.

- خۆت، خۆت، قرم هات. سه رمامه.

عه باس هه ستاو به زگه وه، به سه ر لیفه کاندرا راکشا. له رزینی جه سته ی ئه براو ئه ویشی ده له زانده وه.

- چ به لایه کت به سه ر خۆت هیناوه؟!

- زگم، زگم، ریخۆله م...

- چ قوزه لقورتیکت خوار دووه؟

ئه براو هیچی نه گوت. ته نیا نالین و نووزه. عه باس له سه ر لیفه کان هه ستاو نانه که ی هینا:

- رهنگه هی ئه وه بی زگت خالییه. ها؟ هانی! ها!

په نچکی نانی کرد به ده مییه وه:

- ورد بیجاوه، ورد بیجاوه. دیسان ده تده می. تیر بخۆ، ورد بیجاوه ورد.

- سه‌رمامه سه‌رما، گه‌رمم که‌وه. مردم. قرم هات!

عه‌باس بی‌پاوه‌ستان کلاشه‌کانی دا‌که‌ند. خوئی خزنده بن لیفه‌که‌وه. توند
ئه‌برای له باوه‌ش گرت. له‌رزینی ئه‌برای ئه‌ویشی وه له‌رزین خستبوو. به‌لام
عه‌باس وه‌ک ئه‌وه‌ی جاشکیکی چه‌مووش رام بکا، توند توند له باوه‌شی گرتبوو:

- نان بخو نان؛ چه‌ندهت پی خو‌شه بخو! زگت خالییه بویه ده‌له‌رزی، بخو ده‌ی!

ئه‌برای پاروو له دوی پاروو قووتی دها و له نانه‌که که‌م ده‌بووه. راست وه‌ک
ماریک که که‌وتیته چنگ ژیشکیک و خه‌ریکی قووتدانی بی. جار له‌گه‌ل جار کورتنتر
ده‌بووه. عه‌باس ئه‌گه‌ر هه‌ر ئاوا بیده‌نگ بویه. ئه‌برای قرته‌ی له نانه‌که ده‌بری. بویه
له پر وه‌خو هاته‌وه و له‌تکه نانه‌که‌ی له ئه‌برای ساندوه.

- بی ئینساف؛ خو نه‌مگوت پرزه‌ی لی ببره. نیوه‌ی زیاترت لووش کرد!

ئه‌برای به نکوناله‌وه گوتی:

له‌تکه برشته و برژاوه‌کانی هه‌مووی تو خواردبووت.

- ئه‌وه زمان درژی‌ش ده‌که‌ی؟! خه‌تای خو‌مه که... وادیاره ئارام بوویه‌وه، نا؟

- توژیک.

عه‌باس که کراسه‌که‌ی له‌به‌ر زگیدا به ئاره‌قه‌ی ئه‌برای خووسابوو. له‌شی له
له‌شی براکه‌ی کرده‌وه، له ژیر لیفه‌که هاته ده‌ری و گوتی:

- خو‌ت وه‌به‌ر با مه‌ده، ئاره‌قه‌ت کردوه.

تاویاو. دوی تاویک له‌شی ئه‌برای وه‌ک گری ته‌ندووری لیهات. نازای له‌شی
وه‌سه‌ر ئاره‌قه که‌وتبوو. ئاره‌قیکی لینچق و شیلای. وه‌ک لاسکه جه‌گه‌ن له نیو
مه‌نجه‌لیکی کولاتوو دا. ده‌تگوت کیویک له سه‌ر جه‌سته‌ی باره:

- ئه‌و شپه و شالاته‌م له سه‌ر لاده خنکام.

عه‌باس جوابی نه‌ده‌دایه‌وه:

- ئاره‌قه‌ت کردوه نابی با لیت بدات.

- باشه لانیکه‌م هیندیکیان لابه، خه‌ریکه هه‌ناسه‌م راده‌وستی.

- نا، تا‌قه‌ت بیته.

ئه‌برای له‌به‌ر براکه‌ی ده‌پارایه‌وه:

- تو خودا، تو پیغه‌مبه‌ر، تو گیانی ئه‌و که‌سه‌ی خو‌شت ده‌وی، فریام که‌وه، گیانم

ده‌رچوو!

عه‌باس ده‌ستی له خیره‌سه‌ری هه‌لگرت. ئه‌و له‌ته نانه‌ی مابوو نایه باخه‌لی و
پاروه‌که‌ی ده‌می قووت دا و گوتی:

- باشه باش. ئیستا که ناوی خوات هینا یه‌کیان لاده‌به‌م.

پلاسیکی له سه‌ر لایرد.

ئه‌برای پارایه‌وه:

- یه‌کی دیکه‌ش، یه‌کی دیکه‌شم لیکه‌وه، تو گیانی باو‌کم.

عه‌باس توژی مت بوو:

«هه‌ر به‌راست بو چه‌ن شه‌ویکه دیار نییه؟!»

- تو ده‌لیی چی ئه‌برای؟ هه‌ر به راستی رویشتوو. یانی دایکم له‌به‌ر ئه‌و کابرایه،

سالار عه‌بدوللا، وا خوئی هیناوه‌ته حالی جاو؟

ئه‌برای پارایه‌وه:

- کوره ئاورم تیبه‌ر بوو، سووتام! لیفه‌یه‌کی دیکه‌شم له‌سه‌ر لابه.

عه‌باس گوتی:

- ئه‌ی ئه‌وه له‌کوئییه؟ دایکم ده‌لیم. نه‌کا ئه‌ویش به لایه‌کی دیکه‌دا سه‌ری پیوه

نابن و رویشتی؟

ئه‌برای هاواری کرد:

- عه‌باس... عه‌باس... بی دین خنکام! لیفه‌یه‌کم له سه‌ر لابه. توژی ره‌حمت بی.

عه‌باس لیفه‌یه‌کی دیکه‌ی له سه‌ر لایرد و دوایین پارووی نانه‌که‌ی له گووی

ئاخنی و گوتی:

- باشه؟ ئه‌وه‌ش لیفه‌یه‌کی تر.

ئه‌برای بیده‌نگ بوو. له‌شی ده‌تگوت سر بووه. لایه‌کی روومه‌تی نایه سه‌ر

عه‌رزه‌که و پیلووی قورسی چاوی له سه‌ر یه‌ک دانا و پارایه‌وه:

- کو‌له پوشکه‌که‌م... کو‌له‌که‌م بو بیته... بیه‌ته پشت سه‌رم.

ورپنە دەستى پىكىرد. عەباس بېستېبوى كەسىك كە تاو ياوى بى، ورپنە دەكا. كەوايە جىي مەترسى نەبوو. حەزىكرد بچى چاويك لە كۆلە پووشكە كە بكات. چوو دەرى و كۆلەكەي راست كردهوه. قورسى ھاتە بەر چاو. لەبەر كۆلەكەدا دانىشت و پشتى پىئوھدا. ھەسەسە دللى داگرت. سەرى پەتەكەي بە سەر شانيدا ھىنايەوھ لە سەر سنگى توند گرىي دا. كۆلەكە بە پشتىيەوھ جىي خۆش كرد. ھىزى لە خۆى داو كۆلە پووشكەي بۆ بەرز نەكرايەوھ. قورس بوو. بەلام عەباس نەيدەويست ئەوھ قەبوول بكا كە ھى زورى پووشكەكەيە. پىي وابوو بە ھۆى تەر بوونى لاسكە پەمۆكانەوھيە. ديسان ھىزى لە خۆى دا. كۆلە پووشكەكەي ھەلينا، بەلام لە سەر پشتى رانەوھستا و بە لادا كەوت.

«ئەم گيسكە گولە چۈنى ھەلگرتووه و ھىناوييەتەوھ؟»

واى دانا كە ئەبىراو كورته بالاترە. بۆيە باشتر دەتوانى لە ژىر كۆلەكەدا ھەلترووشكى و بۆ ئەوھى كۆلەكە لە سەر پشتى جىگىر بى ھەر توزى بەرزى بكاتەوھ تەواوھ. لەگەل ئەوھشدا زۆر شوورەيى بوو ئەگەر عەباس كۆلە پووشكەكەي ئەبىراو نەتوانى. ھەموو ھىز و گورى خۆى خستە كار و بە كۆلەكەوھ ھەستا سەر پى. ئەژنۆى لە بن قورسايى كۆلەكەدا دەلەرزى. لاتراسكەي بەست و خەرىك بوو بە لادا بكەوئ. خولىكى لىندا، بەلام بەر لەوھى سەرى لە گىژەوھ بى، خۆى گرتەوھ و پىي لە ھەرزى چەقاند. ھەستىكى تىكەل بە غوروور كۆلەكەي لە سەر پشتى سووكتر كرد. ئەگەر وانەبوايە، ئەگەر لە ژىر كۆلەكەدا نەيتوانىيە خۆى راگرئ، لە خۆى شەرمەزار دەبوو. ويستى كۆلەكە دانىتەوھ، بەلام شتىك نەيدەھىشت، ھەستىك، ويستىك، جارىكى دىكە كۆلەكەي لە سەر پشتى ھەلتەكاند و راستە و پاستەي كرد. بەرەو كۆلان مىلى پىئوھنا لەگەل تارىكى ئاويتە بوو.

عەباس گوئى لە ترپەي نەرمى ھەنگاوى مېرگان بوو. پاشان توانى تاپۆى بارىكەلەي بىنى. ھاجەرى خوشكى عەباسىش لەگەل دايكى بوو. عەباس كۆلەكەي بە ديوارەكەوھ ناو لە ژىريدا بە كوورپى مايەوھ:

دايك و كچ تا ئىستا لە چ بە قورپىگىراويك بوون؟

مېرگان كە رقىكى پەنگ خواردووى لە گەرودا بوو، بى راوھستان گوئى:

لە سەر قەبرى بابت!

ھەنگاوى ھەليناوھ و بە بەر دەمى عەباسى كورپىدا تىپەرى، بەلام ھەنگاوھكانى خاو كردهوھ و پرسىي:

خەرىكى دىتتەوھ، يان دەرۆى؟

عەباس كۆلەكەي لە ديوارەكە كردهوھ، پشتى كرده دايكى و مىلى پىئوھنا و گوئى:

دەچم بۆ نانەواخانە.

مېرگان ددانى چىر كردهوھ و تىپەرى.

عەباس لە تارىكىدا و مېرگان و ھاجەر لە درگاي مالىدا ون بوون.

ئەبىراو ھەروا ورپنەي دەكرد:

«كۆلەكەم، كۆلە پووشكەكەم. بۆم بىنن بۆ ئىرە. بۆم بىنن. لە پشت سەرم

داينن. دەيەن، دەيەن.»

مېرگان بەرەو لاي ئەبىراو رۆيى. پىويست بە قسە نەبوو. ئەبىراو ھەموو گىيانى ھاواری دەكرد كە نەخۆشە. تاوياو. مېرگان ليفەكانى لە سەر لادا. تەويىل و برژانگ و برۆى شەلالى ئارەقە بوون. مېرگان دەموچاوى كورپەكەي بە لۆى چارۆكەكەي وشك كردهوھ و لە پشت سەرى دانىشت و دەستى بە سەريدا ھىنا. قزى خوسابوو. تەر تەر.

ھاجەر لە جىي خۆى ماق ما. ئەو ھىشتا كەمتر لەوھ بوو كە بتوانى كارى شتى لە خۆ بگرئ. لانىكەم خەمى نەخۆشىنى براكەي. ھاجەر دەبوو راوھستى ھەتا كارىكى پى دەسپىرن. ھەتا كەسىك شتىكى بوئ، داوا بكا. تەنانەت ھىشتا ئەوھندە جى نەكەوتبوو گۆزە بنىتە سەر شانى، ئەو كارەشى دەكرد، بەلام كاتىك كە دايكى پىي دەگوت. كچۆلە و پاشەبەرى بئەمالە بوو. ھەر ئەوھش ھاجەرى ئەوھندەي دىكە نازدار كردهوو. بۆيە ھەمىشە جۆرىك دوو دللى و چاوپروانى بە سىمايەوھ ديار بوو. شتىكى وەك دردۆنگى و دلە خورپە، لەو روخسارە چكۆلەيەدا، ھىشتا شتىكى خۆرسكى لى نەروابوو. گۆلاويكى چكۆلە بوو، ھىندى جار كە تيشكى خۆر لىئىدەدا، دەدرەوشايەوھ. ھىندى جارپىش لىل دەبوو كە توفانى لم ھەلىدەكرد. ھىندى جار

دهیبه ست که سه رما ده بزوت. هیندی جاریش تیک ده چوو که گه واله هه ور تیک ده هالان و ئاسمانیان ده تهنی. ئه مشه ویش ئه گهر تیک چوو و شلوئ بووه، هی ئه وهیه ماله که یان تاریک و کپ و خه ماوییه. هاجر هه ئه وهی پیوه دیار بوو که ده ورو بهری داده گرت.

- کتربیه که بنی سه ر کوانوو کچی.

هاجر ده سته جی هه ستاو رویی که کوانوو که هه لکا.

نالو نووزهی کوره کهی دلته نگ و خه ماری کردبوو، پیداکر له هه مبه ر پیشهاته کاند، هه م خوین له چاوی زابوو، هه م رق له گه روویدا په نگی خوارد بووه. میرگان جینگلی هدا و تیده کوشا خوراکر بی. ده بوو کاریک بکات. رزگار بوون له وهنگاوه دا بوو که هه لیدینایه وه. هه ر بویه چرا ده سته یه کهی له سه ر تاقه که هه لگرت و خوی کرد به کولینی پشته وهی وه تاغه که دا. له وه که لوکوانه دا که ته نیا دایکان به جیگا کهی ده زانن، دوو سی جور گیای وشکی ده رهینا و له بهری ده ستیدا وردی کردن و کردیه نیو کتربیه که وه. تاکوو بیکولینی و ده ر خواردی ئه براوی بدا. چرا ده سته یه کهی له سه ر جیی خوی دانایه وه و بی ئیختیار خولیکی به ده وری خویدا لیداو له پشت سه ری ئه براو چوکی دادا.

نه خووشی، بو میرگان شتیکی تازه نه بوو که سه ری لی بشیوینن. میرگان له گه ل نه خووشی گه و ره بوو بوو، له سه ر ئه و باوه ره ش بوو له گه لی پیر ده بیت و له گه لیشی ده چیه گوره وه. زور پیر و لاوی دیتبوو که درهنگ و زو له گه ل مه رگ ده سته ملان بوو بوون. زوریشی دیتبوو له مردن گه راونه ته وه و دیسان باوه شیان له ژیان وه ره هیناوه و شان به شانی رورگار که وتوونه ری. دیتن و بیستن. مالوچکه ی زهینی میرگان پراو پر له و دیتن و بیستانه بوو. به لام کی ده توانی چاوه پروانی بیده نگ دانیشتنی دایکی بی که روله کهی نه خووشه؟ با نه خووشیه کهی تاویاویکی ساده ش بی. میرگان به ره والته ئارام بوو، به لام له دل وه شله ژاو و بی ئوقره. له گه ل ورینه کردنی ئه براو، جاری و ابو و تووشی گیژ و خولی باره شی خه م ده بوو، له ناخه وه هه لده چوقا و بوکرووز له هه ناسه ی هه لده ستا. له و کاتانه شدا ته نیا کاری که له ده ست میرگان ده هات، ئه وه بوو که ده مکر او ده ر خواردی

کوره کهی بدا، ئیستاش خه ریک بوو ئه و کاره ی ده کرد. ئیتر چی؟ به وه دلخووشی خوی ده دایه وه که کوره کهی ئاره قه ی کردوه، ئه وه باشه. به لام ده بی وریا بی و نه هیلئ سه رما لیددا. دوا ی چاک بوونه وه ش نه هیلئ باپه ر بکات و نه خووش که ویته وه. ئه ویش هه ر ئه وانه ی له ده ست ده هات.

- نه کولا کچی؟

هاجر نه یگوت «نا». گوتی:

- خه ریکه ده کولئ.

میرگان به خووشی و به هاجریشی گوت:

- ئه مرؤ کی ته ندووری داخستوه؟

ئه مرؤ هاجر هه ر له گه ل دایکی بووه. که وایه میرگان ده یزانی هه ر له خووه پرس ی بووی. به لام میرگان به و قسه یه ده یویست دلئ خوی ساریژ کا. هه ر ئه م گوتنی «له کوئ ده توانین ئاوری ته ندوور په یدا که یین» دلگه رمی ده کرد. جوریک به خوی و به منداله کانی ده سه لماند که له بیری گه رمایه کدایه بو شه وی. به زمانیک له منداله کانی ده گه یاند که کاری هه موو شه ویکی سکل و خوله میش له ته ندووری ئه م و ئه و هینان ی له بیر نه چوته وه. جوریک به ورینه کردنی ئه براو و چاوی پر له ترسی هاجر و دلته نگه کهی خوی هیوادار بوو.

هاجر کتری و قاپه کهی هینا و خوی گه راوه بو لای وه جاخه که و له بن دیواره که دا دانیشت. میرگان پیاله کهی پر له ده مکر او کرد و به ئه براوی گوت سه رت هه لینه. ئه براو زور به زه حمه ت هه ستا سه ر قوون دانیشت و هه ردوو ده ستی کرده کوله کهی له شی و وه ک پشیله یه ک له جیی خوی مات بوو. دایکی بیستبووی که: سه ر دل که قورس بی تاویاوی پیوه یه. ئه وه شی بیستبوو و ئه زموو بووی که ده مکر او سه ردل سووک ده کا. هه ر بویه ده مکر او هه کهی له قاپه که دا سارد کرده وه و به ده مییه وه ی کرد. میرگان بی زیاد و که م ئه وه ی ده یزانی ده یکرد. به گیان و دل هیوا ی چاکبوونه وه. ده مکر او ی گوله هیرو و وه نه وشه و خه یار چه مبه ری به ده م کوره که یه وه ده کرد که ده ستی له گوچکه برینداره که ی ئه براو

کهوت و هاواری لینههستا. میرگان تازه بوی دهرکهوت که گوچکهی کورهکهی گهزراوه:

- کئی؟ چ توتکه سهگیگ؟ کئی گوچکهتی گهزیوه؟ ها؟ ئه و چه قوچویهش هی ئهوهیه! پیم بلئی؛ زولی سهگه کییه؟ ها؟ پیم بلئی دهی. ههر کهس بی! دهیرینم به گوری بابه سهگیدا. پیم بلئی با بجم داری له قوون برم. سهگبابانه، ههتیویان وه گیر کهوتوه! خودا خوی له منداله چارههشهی داوه. ئیوه ئیتر بۆ لینی دهدن، رهبی ئاورتان تیهر بی!

میرگان ئیتر له ئهبرای نهدهپرسی کئی لینی داوه. قسهی بۆ ئهویش نهدهکرد. قسهی بۆ ههموان دهکرد. بۆ ههوا. بۆ دار و دیوار. بۆ گوچکهکانی خوی که دهیانیبست و نهیاندهیبست. دهستی له ئهبراو بهردابوو. ههر دوو لوی چارشیهکهی له نیو قهدی توند کردبوو و به نیو ژوررهکهدا ههلهدخولا. هاجر ههر لهو سووچه دیواره خوی کوشمهله کردبوو و ئهبراو کاس و وپ سهری له عهرزهکه چهقاندبوو. میرگان ههلهدسوورا و رادهوستاو رادهوستا و یهک وچان قسهی دهکرد. دهیگوراند. قسهی دهکرد به توندی. لهگهله خوی، لهگهله مالهکهی، لهگهله شهو، لهگهله بوون و نهبوون، قسه کردنهکشی ساده و ئاسایی نهبوو. جۆریک ههرهشه و گورهشه بوو. دهیگوت و بیدهنگ دهبوو. خاو دهبوو و له پردا ئالهتی دهبوو. دهنگی ههلهدینا و هاواری دهکرد:

- فریای کامهیان بکهوم؟ بالم وهسهر کامیان بکیشم؟ دان و ئاو به دم کامیانهوه بکهم؟ ههر کهس ههلهدستی چزهیان لی ههلهدستینی. ههر کهس دهگاتی یهکیان دهداته بهر مشت و چهپوک. ده یهکجاری وهرن بمانخۆن! ههمومان بکهنه مهنجهلیکهوه و بمانکولینن. وهرن؛ وهرن دهی!

- کهس سهری پروت نهبی؛ یا ئهله!

ترپهی قورسی پیی کوچا نهوورۆز، لهگهله کوخهیهکی کورت. میرگانی وهخۆ هینایهوه و پاشان قهلافهتی دوو پیاو نیو درگاکی وهتاگی پر کرد. کوچا نهوورۆز بالتهکهی به شانیدا دابوو و سالار عهبدوللا عهباي له بهردابوو. ههر دووکیان

میزهریان به سهروهوه بوو، سالار عهبدوللا لکهیهکی میزهرهکهی بهسهر سینگیدا شوپ کردبووه.

لهگهله هاتته ژووری سهرمایان لهگهله خویاندا هینا. تا ئهه کاته سهرما له نیو ژوررهکهدا لهبیر چوو بووه. تهنیا هاجر بوو که به تهواوی ههستی به سهرما دهکرد و له پهنا وهجاخهکهدا خوی کوشمهله کردبوو. میرگان و ئهبراو ههر دووکیان له کلی تاویاو دا دهبوتان. ئهبراو له تاو یای نوبهتی داو میرگان له تاویای رق و قیندا. لهگهله دیتنی پیاوهکان میرگان بیدهنگ له سووچیک دانیشته. هیچی نهگوت. تهنانهت سلاری له بیر چوو بووه. وانهبوو که چاوهروانی دیتنی سهر و سهکوتی سالار و کوچا نهبی؛ چاوهری بوو. له سهریشی حیساب کردبوو. بهلام لهگهله ئهوهشدا دلی داخووپا. دیتنی ئه پیاوانهی هینده پی ناخۆش بوو که له سهر جیی خوی وشکی کرد.

پیاوهکان دانیشتن. سالار لای درگاکهوه و کوچا له پهنا وهجاخهکه. هاجر له پهنا کوچا خزیه دواوه. کوچا نهوورۆز جۆریک له سهر ئاورهکه ههلهترووشکا که نافهکی پاتولهکهی له سهر تینی کهمی وهجاخهکه بی. بویه بۆ دیتنی میرگان و بۆ ئهوهی چاو له چاوی بیری، ناچار بوو سهره زهلامهکهی وهرسوورینی و میرگان تیگهییتن که:

- ههسته ئه و سنی چوار کوته مسه بیته!

میرگان له جیی خوی نهبزووت. پشت به دیوارهوه بیدهنگ ئهژنوی له باوهش گرتبوو. کوچا دووپاتی کردهوه:

- ههسته... ههسته دهی ئه و چوار کوته مسه بیته دهی!

میرگان دیسان جوابی نهداوه. جوولهشی نهکرد. سالاریش چاوی له میرگان بریبوو. گونای وشک و لاجانگی میرگانی له بهر شوقی کزی پیوسۆزهکه دهی. بیدهنگیهکی خیشه سهرانه له جیی خوی وشکی کردبوو. دهتگوت له جیی خوی رهق بووه. نهخشی بهر جهستهی ژنیک له سهر بهرد. بهلام سالار ئهوهندهش له سهرهخۆ نهبوو. دلی پر بوو له قسهی تال و رهق که دهیتوانی بیدا به گورچووی

میرگان و کوره کانیدا. به لام چونکه کوئخا نه ورؤز بؤ ناو بژیکاری هاتبوو، جوان نه بوو هه لچی. کوئخا سه ری وهر سووراند و گوراندی به سه میرگاندا:

. نه وه کهر بووی؟! ده لیم هه سته نه و چوار کوته مسه میراتیبه بیتنه! به زمانی خوش حالی نابی؟

میرگان هه روا که چاوی له عه رزه که بریبوو، گوتی:

خوتان بچن بیهینن، خو جیگا که ی ده زانن.

کوئخا گوتی:

. نه گهر به دهستی خوت نه بیهینی دیاره که خوم ده بیهنم. خو من نه هاتووم بؤ ئیره چاو له سه ر و سه کوتی تو بکه م!

میرگان گوتی:

. خودا له گه وره بییت که م نه کا!

کوئخا قسه که ی له دل چه قی و گوتی:

. حیساب حیسابه. برابه تیش به جیی خوی، برامان برابه تی، کیسه مان جودابه تی... سالار خوت هه سته. هه سته برؤ مسه کان له په نا که ندوو هه که ده رکیشه. هه سته ده ی. هه تا من لیره بم کاره که ت دژی یاسا نیبه.

سالار عه بدوللا ناماده له جیی خوی راوه ستابوو. خوی کرد به کولینه که دا، نه م دیوی درگا کرؤکپ. میرگان و کوئخا و هاجه ر و نه براو هه رکامیان به شیوه یه که بیده نگ بوون. دهنگی ته قه و زرینگه ی مسه کان له پشت په رده که وه هه ستا. سالار عه بدوللا په رده ی درگا که ی لادا. مسه کانی دانه دانه خسته ده ری و پاشان به پیاله یه که وه هاته ده ری و به کوئخای گوت:

مسه کان له نیوه ش که متر بوونه ته وه. کوئخا! هه تا زوه وهره ته ماشا بکه!

کوئخا هه ستا. رویی کرده درگای کولینه که و سه رحیسابی مسه کان بوو:

. ده سیر. نیو مه ن پازده سیر. نه م قاپه ش داینین حه وت سیر؛ له سه ر یه که ده بیته... دهو سی و پازده و حه وت، مه نیک و دوو سیر. ده مینئ چوار مه ن دوو سیر که م. باشه ئیتر، باشه؟ پیش نه وه ی شه ره چه قه ده ست پیکیات، سالار عه بدوللا پیو سؤزه که ی له سه ر تاقه که هه لگرت و دیسان خوی کرده وه به

کولینه که دا، هه موو قوژبن و که لینه کان گه راو هاته وه ده ری. پیو سؤزه که ی له جیی خوی دانایه وه و گوتی:

. نه ماون. مسه کان نه ماون. بوونه ئاو به عه رزیدا رؤچوون!

میرگان بیده نگ بوو و چاوی له به ر پیی خوی بریبوو، به لام سه رنجی تیژی سالار و کوئخای له سه ر نیو چاوان و لاجانگی خوی هه ست پیده کرد. چاوه ریی تووره بوونی پیاوه کانیش بوو. هه موو شتیکی له به ر چاو گرتبوو. هه ر بویه ئاوا قورس و قایم له سه ر عه رزه که دانیشتبوو. ماری سه ر خه زینه. له وه ش زیاترچی له ده ست ده هات، عه رز ته نها پشتیوانی بوو. هیزی هه ستان و ویستانی نه بوو. پیی خوش نه بوو له ژیر تانه و ته شه ری کوئخا و سالاردا چؤکی بله رزی. پیی خوش بوو تاقه ت بیئی. هه ر بویه وه ک سندانئ ئاسنگه ری له سه ر عه رزه که چه قی بوو. سالار گوتی:

. ناخونه که! ده ستیان تیبردوو. من خوم دیتبووم. قابله مه، مه نجه لی گه وره، له گه ن و تاسه و ده ری. قاپی لیو برکه یی و موجوعه یه کی سی سیر. ته نیا نه م سی چوار کوته مسه قوپاوه نه بوو خو. ده ستریزی کراوه ته سه ر ماله که م! رایانگویستوو. نه و مسانه هی من بوون.

«هی تو؟!»

سروشتی بوو نه گهر میرگان وا بلئ. به لام نه یگوت. ته نیا به دلیدا هات.

کوئخا به شه قاوی گه وره هاته پیشی و له نزیک میرگان راوه ستا:

. مسه کانی دیکه له کوین؟ له کویت شار دوونه وه؟

میرگان نقه ی نه کرد. کوئخا دیسان دوویاتی کرده وه:

. له گه ل تومه! له کویت شار دوونه وه؟

کوئخا دهنگی ده له رزی. میرگان ئیتر نه یتوانی بی وه لام دانیشی. هه ر بویه گوتی:

. له کوی بوون هه ر له وین! من چووزانم.

سالار په ریبه نیو قسه کانیا نه وه و گوتی:

- نه ماون؛ دیار نین! ئەمانه تهنیا چوار کۆته مسی شکاون. ئەوهی به کار دئ دیار نییه.

میرگان گوتی:

- له قهبری بابم دان، له کوین؟! من چووژانم چیان لیهاتووه. ئاور تیبهر بوو خۆی هه موو شهوئ کۆتیکه هه لدهگرت و دیبرد له ئاوی دهکرد. من چووژانم! دهچوه ئاوااییهکانی سهروو دههاتهوه. رهنگه لای ئاشنا و رۆشناکانی به بارمته دایناهی. رهیبی عهمری نه مینتی. خودا فهوت و فهناهی کا.

سالار له پر گوراندی:

- درۆیه! درۆ دهکهی! به چه زهتی غهوس درۆ دهکهی! نانه جیم هه کارێ خۆته گوموگورپ کردوون!

میرگان چاوی له سالار بری و گوتی:

- من؟! دهستم شکێ ئەگهه من دهستم لیداییتن. ئەو مندالانهم جوانه مه رگ بن ئەگهه رۆحم ئاگاداری ئەو مسانه بی. سلووچی باوک سهگ هه موو مسهکانی به تالان بردم. هه موو جیازی خۆم بوون. ئەو هیچ و پووچه بردوونی و فرۆشتوونی. - درۆ دهکهی له گهه جهدد و ئابادت. چل درۆی روو رهش! ئەو پیاوه قهت دهست بۆ مائی هه رام درێژ ناکا. سلووچ دزی له مائی خۆی بکا.

- مائی خۆی؟! ئەو له کوئی هیناوه که مائی بی؟! مهگین میراتی باوکه هه ورگه ره کهی پێ برا بی! خۆ ئیوه خۆتان له بیرتانه وهختی باوکی مرد چی له پاش به جیما؟ تهنیا پیمه رهیه کی هه ورگه ره کی کوا میراته کهی له وه زیاتر بوو؟ مائی خۆی؛ مائی خۆی! یه کی نابه له د بی پێی وایه بووکی قه پالی فه رهنگ بووم!

سالار گوتی:

- سویند بخۆ؛ دهست به قورئاندا ده دهی؟! - بۆ دهست به قورئاندا دم؟

- سویند بخۆی که خۆت ئەو مسانهت نه شار دۆته وه!

میرگان له جیبی خوی راسته وه بوو، هه لات بۆ لای هاجهه و باوهشی پێدا کرد.

ههتا توانی چه پۆکیکی به سه ریدا داو گوتی:

- خودا ئەو که چه م لی بستینی، بهو دهستانه ی خۆم کفنم کرد بی ئەگهه... ئەگهه خه بهرم له شتیک بی. کوئخا! لانی کهم تۆ قسه یه که بکه!

کوئخا نه ورۆژ میرگانی دهناسی. نهک ههه میرگان. زۆر بهی خه لکی زه مینجی له سالار عه بدوللا چاکتر دهناسی. ههه بویهش ئەو کوئخا بوو، نهک سالار عه بدوللا. دهیزانی ئەگهه له وه زیاتری له سههه برۆا، میرگان فوو له دۆ ناکا و له وانیه هاجهه بنیته ته پێلی سههه ی و بیدا به سههه سالار عه بدوللا دا. کوئخاش پێخۆش نه بوو وای لیئێ. نه یه دهویست به حوزووری ئەو شتی وا بقهومی. په لاماردانی هاجهه، به برۆای کوئخا، بۆ ئەوه بوو. بویه کوئخا وای به باش زانی که نیو بژیان بکا. له وه زیاتر نه دهکرا پێ له کلکی میرگان نیی.

میرگان لهو جۆره خه لکانه بوو که کهسانیکه وهک سالار عه بدوللا و کوئخا پێیان دهگوتن «رهش و پووت» له لایه که وه راستیش بوو. چونکه میرگان له ته و اوای ته مه نیدا ده رفه تی ئەوهی نه بوو بوو خۆی بناسی. نه سههه ی شانیهی دیتبوو، نه لاقی که وش. نه زگی تیز بوو بوو، نه جل و به رگی ته و اوای له بههه خۆی و مندالیا دیتبوو. به لام ئەگهه «رهش و پووت» شتیکه غه ییری ئەوه بی، ده بوو کوئخا خۆی مانا که ی بزانی. چونکه میرگان یه کی له ژنه ئازا و به کار و توند و توله کانی زه مینج بوو. رهنگه به کارترین ژنی ئەو دینهش. کێردی تازه سوو. تاوئیک سه ره وتی نه بوو. ئەگهه ده که وته کار به قه رای دوو پیاو کاری ده کرد. گورجوگۆل. ئیستاش کوئخا سوور دهیزانی میرگان نابه زئی. ههه بویه چاوی له سالار کرد و گوتی:

- هه لگهه؛ ئەم سهی چوار کۆته مسه هه لگهه پاشان باقییه که ی دیکه ی وه گیر ده خه ین.

میرگان راوه ستاو گوتی:

- باقی و ماقی نییه کوئخا؛ من ناتوانم وهخت و ناوهخت له بههه که سیکا سهه دانه وینم و به قه رزدارم بزانی! یان ئەم مسانه دهبا و حیسابمان پاک له پاک ده بی، یان ناهیلیم که وچکی له م ماله به رنه ده ری. به خوا ئاور هه لدا یستیم!

- باشه تۆش باشه. پێویست ناکا ئەوه نده ده می خۆت شل که ی.

- زور چاکه کوپخا، تو هر چاو شووری کس و ناکه سم مه که، له وه لا خوت چونی به چاک ده زانی با وایی.

کوپخا چاوی له سالار عه بدوللا کرد و گوتی:

- دهی، تو ده لئی چی؟

سالار ناچار دانه وی قاپ و قاچاخه شکاوه کانی هه لگرت، چاویکی پر له رق و بیزاریی له میرگان کرد و گوتی:

- باقییه که ی دیکهشت لی ده ستینم. جا بزانه چونت پین په یدا ده که!

میرگان په لاماری دهستی سالاری داو گوتی:

- باقی و ماقی نییه. حالی بووی؟ پاک له پاک. ده ته وی وایه. ناته وی نه مانه ش دانی و برؤ.

کوپخا میرگانی کیشا دواوه و گوتی:

- برؤ ده ری سالار. برؤ دهی! خو هیشتا سلوچ نه مردووه. هه ربینا دیت هاته وه.

سالار مسه کانی هه لگرت و چووه ده ری. کوپخاش میرگانی به ردا و بالته که ی له شانی که وتبووه خواری هه لیگرت هه و به دوا ی سالار دا چووه ده ری؛ میرگانیش دانیش.

له که لینی درگای ته ویله وه، عه باسی میرگان رویشتنی سالار عه بدوللا و کوپخای ده دی. گویشی بو قسه کانیان راداشتبوو. دوا ی تاوی به هیواشی هاته ده ری.

ده ترسا سالار بگه ریته وه، هر بویه له سه ر دیواره که وه چاویکی له کولان و رویشتنی سالار و کوپخا کرد و وه ک ریوی خوی کرد به وه تاغه که دا. میرگان به رقه وه لیوی خوی ده کروشت. هاجه ر مات و ترسا و له سووچیک خوی کوشمه له کردبوو، نه براو له بن لیفه که دا دیار نه بوو و جار جار ورینه ی ده کرد.

عه باس له په نا وه جاخه که چوکی داداو گوتی:

- مسه کانت له کوئی شاردو ته وه دایه؟!

میرگان که تا ئیستا خوی خوارد بووه و له وانه بوو شق به ری. گوراندی:

- له جه هندهم! نوره ی تویه نه مجار. ده لیم گه ری با به ده ردی خومه وه دیق بکه م.

عه باس بی نه وه ی خوی شلوی بکا، گوتی:

- گویم له هه موو قسه کانتان بوو. تو مسه کانت له جییه ک شاردو ته وه. میرگان بو نه وه ی قسه که ی بگورئ. ده م و لووتی به لوی چارو که که ی سر ی و گوتی:

تو که نگی هاتییه وه ناگام لی نه بوو؟ نه ی کوا نان؟ مه گین کوله پووشکه که ت نه برد بو نانه و اخانه؟

عه باس گوتی:

- سه بگاب لی نه کریم. گوتی نه مشه و نامه وی. بو سووته مه نیی سبه ی نیش هر سبه ی نی ده کریم. هه تا نه و کوله دوا براوهم هیناوه بو مالی تو یخم چووا!

میرگان راسته وه بوو گوتی:

- ته ندووره که یان پولووی تیدا بوو؟

- نازانم. درگای ماله که یان داخرا بوو.

میرگان هه ستا دهستی دا ته نه که ی پال وه جاخه که و هه لیگرت. عه باس مه چه کی دهستی دایکی گرت و گوتی:

- نه تگوت مسه کانت له کوئی شاردو ته وه؟! بو خوتی لی گیل ده که ی؟ چیت له ژیر سه ر دایه؟! ده ته وی کلاوم له سه ر نیی؟ نه و مسانه به شی منیشی پیوه یه. خو به ناوی تو تا پو نه کراوه.

میرگان دهستی له دهستی کورکه ی ده رکیشا و گوتی:

- ده مت لیک نی توش. زمانی گرتووه! هر تو م که م بوو. جار ی راوهسته با میزه که ت که ف بکا. جا سینگت بیته پیشی و بوهره، بی چاوو رووا!

هر چو نیک و له هر کو ییه ک بی، ده بوو میرگان پولووه ره ژ ی په یدا کا.

له وه زیاتر رانه وه ستا ده م بنیته ده م کورکه ی. دهستی دا ته نه که که و وه ک گورگ لوول بوو به ره و ده ری. عه باس، دوا ی نه و قسانه ی دایکی، ههستی کرد زور ورد و ناچیزه یه. جو ری که بو لی دانیش نابج. قسه کانی بایه. نه وه ش ته نیا شتی که که گه نج و لاو خوی له به ر دا ناگری و پیی ده شکئی. بویه که سی که هیشتا ریشی

نەھاتىن، دەتوانى بە كەيفى خۆت كارى لى بېكىشى؛ بەلام بە شەرتى حىسابى لە سەر بگەى، بە پىياوى بزانى. بەلام مېرگان لەم بارودۇخە نالەبار و پر لە كوئىرەوهرى و ژىنە تالەدا، دەرڧەتى ئەم وردىبىنىيەى نەبوو. ھەر بۇيە عەباس رقى لە داىكى بوو. قىن، ئەگەر بۇ ساتىكىش بى. ئاواتى ئەو بوو پۇژىك بەسەر داىكىدا زال بى. گەورەى مال. بەلام ئەو بەس نەبوو. پۇژى.. ؟ كەنگى؟ كوا تاقەتى گەيشتن بەو پۇژە؟ ھەر ئىستا. ھەر ئىستا دەبوو ئەو كەمايەسىيە قەرەبوو بكاۋە. ئەگەر چى كەسى لىتەبوو. لاي خەلك بەخۇدا نەشكاۋو. بەلام عەباس لەبەر چاوى خوشكى سووك بووبوو. بۇيە ھاجەر كە چاوى لىدەكرد، عەباس گوراندى بە سەريدا:

- چىيە؟! بۇ چاوت تى بريوم؟! بنيادەمت نەديوہ؟

ھاجەر سەرى داخست.

عەباس گوتى:

باشە دەى! ئىستا ئەگەر ناتەوى خورى شورت كەم، پىم بلى ئەمرو لەگەل داىكم چوون بۇ كوى؟

ھاجەر بە ھىۋاشى گوتى:

- چووين بۇ كەشك و دۇينە ھەلخستن.

- چىي دىكەش؟ پاشان؟

- پاشان؟ پاشان؟

- منجە منج مەكە! بىللى بزائم. مسەكانتان برد لە كوى شاردتانهوہ؟

ھاجەر نيوەى لە ترساناۋ نيوەشى بە مەيلى خوى، دەستى كرد بە گريان:

- بە خودا... من نازائم. من لەوى نەبووم! بە قەبرى بابم!

- دەمت لىك نى دىلە دۇم! مەگىن باوكم مردوۋە سوئند بە قەبرەكەى دەخوى؟

ھاجەر بە ھۆلە ھۆلە گوتى:

- داىكم گوتى. ئەمرو گوتى مردوۋە!

- دەمى شكى بۇ دروى! مردوۋە؟ ھا! پراۋەستە بىتەوہ، دەبى باوك مردنىكى

نیشان بەم كەيفى پىبكا!

ھاجەر داى لە قولپەى گريان. بەلام عەباس ئەوئەندە دلئاسك نەبوو، بەو شتانه دەست لە كۆل خوشكى بكاۋە. ديسان پرسىيار:

باشە دەى. ئەم قسانە بەجىي خوى. واى دائىين باوكم مردوۋە. پىم بلى بزائم مسەكانتان لە كوى گوموگور كرد؟

ھاجەر ديسان وەلامى نەدايەوہ و خوى وا نیشان دا كە شوئىنى مسەكان نازانى. عەباس دەستى برد بۇ قايشى شەروالەكەى و ھەستا:

- دىلە دۇمى جادووباز! قسە دەكەى يان وەقسەت بىنم؟

ھاجەر خوى خزانده ژوورەكە. عەباس وەك مىرخەزەو بۇى چوو. لەبەر دەمى پراۋەستا و قايشەكەى لە ەرزى پاكىشا:

- زووكە پىم بلى دەى! دەنا بەو قايشە تەواۋى گىانت رەش و شىن دەكەمەوہ.

ھاجەر چاوى قووچاند و دەستە چكۆلەكانى بە بەر چاۋبىيەوہ گرت. دەستى كرد بە گريان. عەباس گوراندى:

بە غەوس دەتتوپىنم! بەزەبىت بەو چوار كوتە يەسقانەى خۇتا بى. زووكە پىم بلى!

ھاجەر گريا. لە دلەوہ گريا. نەك ھەر لە ترسان؛ بەلكو لەبەر ھەموو شتى.

ھەموو ئەوانەى دىتبوۋى و بىستبوۋى لەسەر دللى خپ بوو بۇوہ و خۇ شوئىنىكىش نەبوو ئەم ھەموو دەرەدى بىركىنى. تەنيا دەيتوانى بگرى و دەگريا. لەوانەيە ئەگەر

عەباسىش ئاۋا ھەلىنەپىچايە، بەھانەيەكى ھەر دەدۇزىيەوہ بۇ ئەوہى بگرى. بەلام ئىستا كە عەباس ئاۋا ھەلىپىچابوو لە دلەوہ دەگريا. وەك كوانىكى گەيىو كە بە

نووكى دەرزى دەركى بوو بى. ئىتر ئەم خويئاۋە بە كەس پاناۋەستى. ھەتا گرىي دللى دەكرايەوہ، دەبوو بگرى. ئەگەر ويستبايەى نەشگرى. نەيدەتوانى. ئەم لافاۋى

فرمىسكە بۇيە ھەستابوو كە دارژى. ئەم گريانەش ئەوئەندەى دىكە عەباسى قەلس كردبوو. گريانى ھاجەر و قوفل كردنى زمانى، عەباسى وا لىكردبوو كە پىيى وا بوو

ھاجەر درۆيەكى لە پشت گريانەكەيدا شاردۆتەوہ. ھەر ئەوہش ئارامى لە عەباس برىبوو. رەنگە ئەوئەش لە بەھانەيەك دەگەر. قايشەكەى ھەلسووراند و دايھىتايەوہ.

ھاجەر وەك ژى وىكھات. عەباس بى بەزىيانە لىنى دەدا. ئەوئەش چ لىدانىك.

شەرخەي قايش ئەبراي راجلەكاند، چاوى بە حالە حال ھەلئنا و دىتى خوشكى لە سووچى وەتاغەكە لە ژىر قامچىي بى ئەمانى عەباسدا گىرى خواردووھ. بى ئىختىيار ھەستا. لىفەكەي فېردا و ئاوقاي بوو. تاوياو گەرمى داھىتابوو. لە پشتمە چنگى لە بىنە قاقاي عەباس گىر كرد و كىشايە دواوھ. عەباس و ئەبراي ھەردوو كيان بە پشتمە كەوتن. ھاجەر توانى ھەلئى. دەرىپە پىيە دەرى و قىژاندى. بەلام دوور نەكەوتەوھ. خىرا گەراوھ نىو درگاگە و تەماشاي براكانى كرد كە يەكتريان دەتلاندەوھ. راوھستا. ماروقامچى. تىك دەھالان و دەتلانەوھ. ھاجەر نەيدەو پىرا نىك بىتەوھ. بە سووران و خو راپسكاندىك عەباس توانى مى لە چنگى ئەبراي رزگار كا و سواری سەرى بوو. ئىستا بە ھەر دوو دەستى مى ئەبراي گرتبوو:

ـ وا چاكە بتخنكىم، مشكە توپيو! تو ھىزت نىيە بە پىوھ راوھستى، بو خوت لە كىشە ھەلدەقوتىنى؟ ھەستە برۆوھ نىو جىگاگەت و ن بە لەبەر چاوم دە!

عەباس لە سەر سىنگى ئەبراي ھەستا و لىفەكەي كىشا بە سەرىدا و ھۆمەنى بو ھاجەر برد. ھاجەر پىي پىوھ ناو خو گەياندە كۆلان. قىژاندى و بەرەو مالى داكى ەلى گەناو ھەلات. عەباس نەبوست بەو شەوھ ھات و ھاوار ساز بى. ھەر بۆيە گەرايەوھ ولە نىو درگاگە ھەلتووتەكا.

ئەبراي ديار نەبوو. سەرى خو داپۆشىبوو. رەنگە لە شەرمانا خزابووھ نىو جىگاگەيەوھ. عەباس واى ھەست كرد. وىستى دلخوشىي بداتەوھ و پىشى بسەلمىنى كە لە خو را لە ھاجەرى نەداوھ. پاشان گوتى:

ـ داىك و كچ دەستبەيەكيان كردووھ. كە ئىمە لە مال نەبووين، مسەكانيان بردووھ و شاردوو يانەتەوھ. ھالى بووى؟ گويت لىيە؟ ئەو سى چوار كوتە مسەي بە كەلك دەھاتن بردوو يانە و گوموگورىيان كردووھ. ئەو پش لە جىيەك كە ھەر خو يان دەزانن. ئەم دىلە دوھەش گوئى لە مستى ئەوھ و ئەخت و چار دەكەم زمانى ناگەرى. ئەمجارە تو ش...

ئەبراي نەقى نەكرد. تاقتى نەبوو. نەيدەو وىست سەرى دەرىنى. لە بن لىفەكە خزابوو. بەلام عەباس ئوقرەي نەگرت. نەيدەو توانى ئوقرە بگرى. ھەستا، سەرى لە درگاگە برده دەرى و نەراندى:

ھۆى... دىلە سەر تاشراو! ئەگەر ناتەوئى بتتوپىنم بە پىي خوت وەرەوھ بو مالى. ھەستە وەرە، باست ناكەم... بە مى شكاوت لە كوئى؟ ھۆى لەگەل تۆمە. زوو كە وەرەوھ؛ لە كوئى؟!

ھاجەر دەنگى نەبوو. عەباس چووھ ھەوشە. سەر تەندوو رەكە و تەويلەكە گەرا. ھاجەر ديار نەبوو. رۆيشتە دەرى. كۆلان تارىك و تنوك بوو. لەو تارىكە شەوھ شدا مندالۆچكەيەك چۆن دەدۆزىتەوھ. دەيتوانى لە ھەموو قوربىنىكا خو ھەشار دا. كەوايە دەبوو عەباس بە زمانى خو ش قاوى لىيكا:

ـ ھەي فىلەزان... بو پىت وايە نازانم لە كوئى خوت شاردۆتەوھ؟ دەتوانم بتدۆزەوھ، بەلام پىم خو شە خوت بىيە دەرى. وەرە دەي! من شوخىم لەگەل كردى گەوجە! شوخىش نازانى؟ وەرە دەي... ھاجەر... ھاجەر... لە كوئى؟ لەگەل تۆمە رۆلە گيان؟

عەباس ديسان خەرىك بوو قەلس دەبوو. ھاجەر رقى ھەلدەستاند. بىدەنگى كتوپرى ھاجەر لەو تارىكە شەوھدا، جوئى ترسى خستبووھ دلى عەباسەوھ. زورىش جىگاي نىگەرانى نەبوو. بەلام مەلووم نەبوو بوچى عەباس وا تووشى دلە خورپە بووھ. شتىكى ناديار دەيترساند. شتىكى وەك لە بىر و چال كەوتنى ھاجەر. ھەر بۆيە عەباس بە پىخاوسى بە سەر عەرزى سارد و كەسىرەي كۆلانەكەدا لەمسەر بو ئەو سەر ھەنگاوى دەنا، قايشەكەي لە مەچەكى دەھالاند و دەيكردەوھ:

ـ لە كوئى دىلە سەگى لە سەگ بوو؟ دەتەوئى ئەمشەو دىقم پىبەكەي؟ لە ھەر كوئى وەرە دەرى قەرەچى؛ دەلیم وەرە دەرى! ئىوھ بو وا بوونەتە بەلاي گيانى من؟ دە وەرە دەرى ئىتر، سەگباب. وەرە دەرى، ھاجەر... ھاجەر...!

ھاجەر ديار نەبوو. دەتگوت دلۆپى ئاوەو بە زەويدا رۆ چووھ. عەباس توورە و ماندوو، سەگى برىندار، خو كردەوھ بە ژوورىدا و لە پەنا وەجاخەكەدا دانىشت.

ئه براو هیشتا سهری له بن لیفه که دهر نه هینابوو. عه باس ئاراو قارای لیئه لگیرابوو.

هاواری کرد:

- تۆش وهک ریوی خۆت توپاندوو و فززهت لیوه نایه! ههسته بزانه ئه و چه تیوه چۆته چ به قور گیراویک؟ ههسته دهی ههسته!

ئه براو ههروا بیدهنگ بوو. پیی خۆش نه بوو جوابی براکهی بداتهوه. عه باس به توورپیی ههستاو لیفه کهی دا به شانیدا، له مائی وه دهر کهوت و گوتی:

- به گۆری بابی هه مووتانهوه، به جه حندهم، بۆ هه کوی ده چن چاوتان دهری. به من چی!

ههستا و ریوی بۆ گوی ته ندووورکه. له سووچیکی نیو ماله که دانیشته و پالی به دیواره کهوه دا، ئه ژنۆی له باوهش گرت و سهری کرده سهر کهشکه ژنۆی خۆی و مات بوو. ههستی کرد له دلوه گریانی دی. به لام ئه و چاوه زهق و زهلامانه دهتگوت جگه له خوین هیچی دیکه یان لی ناچۆری. بیدهنگ و دلپر، بوغز گهرووی دهگوشی. وهک کۆلکه داریکی نیوه سووتاو له جیی خۆی مات بوو، لیفه کهی له خۆی پیچا.

شهوی رهش. کزهی سهرمای شهوی رهش. دهتگوت تیغی سهرتاشه. عه باس پهنجهی لاقی له نیو لیفه کهدا شاردهوه و به بهری دهستی لووتی سهری. رقیکی بی هۆ. بۆ هیندهی برو بیانوو دهگرت؟ ههستی دهکرد شتیکی ئه ولاتر له م گیره و کیشهیه نازاری دهدا. شتیکی ون. وهک درکیکی ته، نه رم وهیدی له دلی رادهچوو و جار له گهل جار زیاتر دهپویشته خوار. زور به ژان بوو، ژان و ئازار، دهیزانی که کوژهر نییه، به لام ههستی دهکرد خهریکه دهپووکی نیتهوه. دهیدی. به چاوی خۆی دهیدی که ئارا و قارای لیئه لگرتوو، دهیدی بۆته سهگی هار. در و تووش. هه میسه باوکی دهیگوت عه باس یهک پارچه ئاوره. ئه گهر بهر بیته لیپره واریک هه موو دهکاته قاقه ناز. باوکی زۆری ههول دابوو هه رچۆنیکه عه باس بکاته هه ورگه ریکی باش. به لام عه باس هیچکات ملی نه دا و به قسهی باوکی نه دهکرد. هه لدهات. هه لدهات و شهوی کوتانی دهخوارد.

باوه گه وره ی عه باس هه ورگه ریکی به ناوبانگ بوو. که له و سالانه ی ئاخری ته مه نیدا به جاری پشتی کۆم بوو بۆوه. بوو بووه چه له مه. کاتی به پیدای ده پویشته دهستی به چۆکی خۆیی وه دهگرت. جۆریک به پیدای ده پویشته، عه باس پیی وابوو هه ر ئیستا نا ئیستا لووتی له عهرزی ده چه قی و وهک ته گه ره شکاوی داشقه خلور ده بیته وه.

عه باس که سب و کاری باوانی به دل نه بوو. کوور بوونی پشتی باوه گه وره ی - سه مه دی هه ورگه ر. هه میسه له بهر چاوی بوو. به لام بۆ که ریژکه نی جاروبار ملی ده دا. هیندی جار که سلوچ قولنگ و خاکه نازی هه لدهگرت و ده چوو بیر بۆ مالیک هه لکه نی، یان ده چوو کاریزه گیراویک بکاته وه، عه باس وه دوای ده کهوت. ئه و کاره ی زیاتر به دل بوو. سلوچ عه باسی له لیواری بیره که داده نا و خۆی ده چوووه خوار. به دوای سلوچ دا عه باس که ره سه ی کاری ده خسته ده لوو که وه و رایه لی ده کرده خوار. چرای پیوسۆز و چاره که نانه که شی رایه ل ده کرده خوار. هه تا سلوچ پر ده لوویه کی گل و به رد هه لده که ند، عه باس له سهر کۆگا گله که به پشتا راده کشا و له فرینی بالنده و ئاسمانی ده روانی. ده یوانی له بهر خۆوه گۆرانی بلنی و جار جار به رده فرکیته ک بکات. چاوی له دهشت و بیابانه که ده کرد و تووله ریی بهر قه دی ته پک و یاله کانی ده دی.

«هۆوۆوی یی...»

ئه وه دهنگی سلوچ بوو له ناخی بیره که وه ده هات. عه باس ده بوو گوریسه که توند بگری و ده لووی پر له به رد و گل و قور به هیواشی له قورگی بیره که وه هه لکیشی. خالی بکات و دیسان رایه لی بکاته وه خوار.

«هۆوۆوی یی... بیگره وه!»

ئه وه له گهل هه ورگه ری جیاواز بوو. هه ورگه ری که سیکی ده وی که سه لیه ی باشی بی. که سن که تاقهت بیی و له به یانییه وه هه تا شه وی به رده وام کار بکا. وردبین و هیدی. به هۆش بی و دل به کار بدا. هه روه کوو سلوچ. ئه و جۆره ی که سلوچ دلی به کار ده دا، سلوچ ورته ی لیوه نه ده هات، ده ست و چاوی جۆریک له

كاردا بوو كە دەنگوت ھەوريشم دەچنى. ئەو كارەش لەگەل تاقەتى عەباس يەك نەدەكەوت، چونكە نەيدەتوانى تاويك لە شوينى ئوقرە بگرى.

عەباس كەريزكەنى لە ھەورگەرى پىخۆشتر بوو؛ چەرچىيەتيشى لە كەريزكەنى پىخۆشتر بوو. كەسپەكەى خالى. كەريك و تيريك، ھىندى وردەوالە و گەشت و گەران. دارونەدارى مەولا ئەمان چوار كەللە قەند و چوار بەستە چايى و دە بەستە دەرزیلە و دە بەستە دەرزیى دروومان و دوومەن نوقل و چل پەنجا دانە گەز و يەك دوو دەستە بازنى زەردى لە شارى دەكرى و لە كەرەكەى بار دەكرد و مىلى ريگای گوندەكانى داوينى (كئوھ سوور)ى دەگرت و دەرۆيى. عەباس يەك دوو جار لەگەل خالى كەوتبوو، سەفەرى كردبوو، بەلام مەولا ئەمان ئەوى لە لای خوى رانەگرتبوو. مەولا بە ميترگانی خوشكى كوتبوو عەباس دەست پيسە.

بەلام عەباس دەيزانى كە ھۆيەكەى شتىكى ديكەيە. ئەوھى كە مەولا ئەمان نەيدەويست عەباس لەسەر سفردەكەى خوى ببينى. عەباس ھەقىشى بە خالى دەدا كە بەھانەى لى ديوەتەوھ و لەكوئل خوى كردۆتەوھ. مەولا ئەمان بە خوشكى گوتبوو:

«ناويرم چاوى لى خال كەم كورەكەت دوو سىر نوقل دەفرۆشى و پارەكەى دەنيته تەنگەى باخەلى. زورى پىخۆشە شتەكان بە نەغد بفرۆشى!

جگە لەوھش، دەرزیلە و بازەنەكان بە خورايى دەدا بە كچان. ھەر ئەوھى بەھال بە دەمبەھە پىكەنن ھىدى ھۆشى لە سەردا نامىنى و مال لەبەر چاوى سووك دەبى و ھەروا دەزانى با ھىناوييە! ھەر وەنازانى ئەم شتانەم بە خوينى دل و دەست ھىناوھ. دەترسم رۆژيك لە لای كچيك پى ھەلخىسكى، گيرە و كيشەم بۆ ساز بكا و لەو گوندانە سەد پياوم بە تىلا و پەياغەوھ وەسەر بگيرى و خورى شورم بكەن. ئەوھ ھىدى لە تامى دەردەكا؛ جاوھرە ئەو كەرە لەو قورپاوھ دەرهينەوھ!»

قسەى خالە ئەمان بيجيش نەبوو. كچانى ئەو ديھاتانەى سەروو زور روو ھەلمالو بوون. چارشىويان ھەر بە سەردا نەدەدا. زوريش دەم بە پىكەنن و روو خوش بوون. بە كۆمەل دەھاتن بۆ شت كرين. دەورى وردەوالەكەيان دەدا و بە

پىكەنن و ناز و نووز عەباسيان گەرم دادىنا. عەباسيش بەجارى دەست و پىنى خوى ون دەكرد و كچان دەرزیلە و قردىلە و بازەنەيان پاشقول دەدا و ناز و بزەيان بۆ دەنواند.

جاريكيشيان عەباس و خالە ئەمان دەمقرەيان لى پەيدا بووبوو. لە چۆلگەيەك. خالە ئەمان لە دىن دەرچووبوو، لە خيزەلانىك عەباسى كيشابوو بە عەرزىدا و گوتبووى دەبى ھەموو گيانت بگەریم. تەنانەت كونی لووتيشت!
گوتبووى:

«تۆ خريكى ئەو دوو قرانە پوولەشم بە با دەدەى؛ خەريكى نابوتم دەكەى ھەتيوھ ھەرام خۆرە. ئاخە من لە دەست تۆ قورى كوى بەسەردا كەم؟»

عەباسى رووت كردبووھ. رووت وقووت. تەواوى كەلنى پىنە و پزووى جەكانى پشكىنيوو، تا ئەوھى لە پزووى ژير پاتۆلەكەيدا، لە نيو پۆلى رشك و ئەسپىدا دوو تمەنيەكى كاغەزى دەرھىتابوو. عەباس بە سەر و لاقى پەتییەوھ جەكانى لە باوھش گرتبوو و بە شوين خالىدا ھەلاتبوو و پارا بۆوھ:

«بەخودا، بە خوينى گەرووى ئىمام حسين ئەو دوو تمەنيە ھى خۆمە. بە قومار بردوومەتەوھ!»

بەلام خالى باوھرى پىتەكردبوو. ھەرەشەشى لىكردبوو:

«ئەگەر ئەمجارە وەشوينم كەوى، دەست و لاقت دەبەستم و ھەر لەو چۆلگەيە فریت دەدەم با قەل و دال چاوت دەرھينن.»

ھەر بۆيە عەباس ددانى بەخۆيدا گرتبوو ورد بە دوای خالى و كەرەكەيدا گريابوو. سلووچيش كە ھىچكات لەگەل خالە ئەمان نىوانى خوش نەبوو، ھەروا كە خەريكى ھەورگەرى بوو، گوتبووى:

«ئەوھ كارت كرد! خالت كاسپى فیر كردى! ئەگەر گوشتى كەرت نەخوارد بى، تازە وەدوای خالت ناكەوى. وەرە مل بدە كارەكەى خۆت و باو باپيرت و تىكەيەك نانى حەلال پەيدا كە!»

بەلام عەباس جواى نەدا بۆوھ و پەشيمانيش نەبوو. ئىستاش بىرى ھەر لە لای كچانى ديھاتى سەروو بوو و ناز و بزەكانيانى لەبەر چاوانەدەچوو:

«بئ دینانه هه‌موو ده‌تگوت شه‌کی کالڤن، قلانه ده‌که‌ن!»

میرگان به‌ده‌ستیکی ته‌نه‌که‌ی ژیلهمۆ و به‌ده‌سته‌که‌ی تری ده‌ستی کچه‌که‌ی گرتبوو، پئی نایه‌ه‌وشه. عه‌باس تارماییه‌که‌یانی ده‌دی. هاجهر تازه‌کولی گریانی هه‌ستابوو. به‌رز نا، له‌به‌ر خۆیه‌وه‌ ده‌گریا. دایکی مه‌چه‌کی گرتبوو و به‌دوای خۆیدا راپده‌کیشا. هاجهر جارجار پئی ده‌چه‌قاند. جۆریک ترس، ترسی براگه‌وره‌که‌ی، ئه‌ژنۆی وه‌له‌رزه‌ خستبوو. ئه‌گه‌رچی خۆی دابوو په‌نای دایکی، به‌لام دیسان ترسی له‌ دالدا بوو. پئی ده‌چه‌قاند و ئۆقره‌ی لی هه‌لگیرابوو. ئه‌وه‌ش زیاتر رقی میرگانی هه‌لده‌ستاند. ههر بۆیه‌ هیشتا نه‌گه‌یشتبوووه‌ مائی عه‌باسی وه‌به‌ر جنیو و قسه‌ داو ئه‌وه‌ی به‌ زمانیدا هات پئی گوت:

- ئیستا له‌ کوئییه‌ ئه‌و به‌چه‌ شبره‌؟! له‌ کوئییه‌ به‌ ملی وردی؟ بۆته‌ نیری وردی مال. پئی ده‌لیم پووتیک چهن سیه‌یه. چاوی منی دوور دیوه‌ و هار بووه‌، ها؟ له‌ کوئییه‌ ئه‌و برا که‌لپه‌ سه‌گه‌ت؟!

ئه‌براو سه‌ری له‌ بن لیفه‌که‌ ده‌ره‌یناو گوتی:

- نازانم. به‌یانیش ئه‌و گوێچکه‌ی منی ئاوا به‌ ددان جاوی.

ئه‌وه‌ش ئه‌وه‌نده‌ی دیکه‌ میرگانی ئاله‌تی کرد. عه‌باسی جنیو باران کرد. عه‌باس خه‌ریک بوو ده‌بووه‌ کۆسپیکی گه‌وره‌ له‌ ژیانی میرگاندا. نه‌ده‌بوو بیلی له‌وه‌ زیاتر پئ داکیشی. هه‌تا زوه‌ ده‌بوو لایه‌کی به‌ لایه‌کا بخا. له‌و ماله‌دا ده‌بوو گه‌وره‌تر یان میرگان بئ یان عه‌باس. تا سه‌ره‌ چه‌رمه‌که‌ ئاو نه‌بیردوووه‌. میرگان نه‌ده‌بوو بیلی کۆسپی له‌سه‌ر رئ ساز بئ. مندالۆچکه‌یه‌کی بسته‌ بالا خه‌ریکه‌ خۆیان لنده‌کاته‌ شیر. خه‌ریک بوو منداله‌کانی میرگانی به‌ جارئ چاو ترسین و چاو شوڤ ده‌کرد.

میرگان ته‌نه‌که‌ی ژیلهمۆکه‌ی له‌ پال کوانووکه‌ داناو خۆی کرد به‌ کولیندا، به‌ شیشه‌ی ته‌ندوووه‌وه‌ هاته‌ ده‌ری. راپکرده‌ ته‌ویله‌ و نیو ئاخوڤ و که‌لین و قوژبنه‌کان گه‌راو هاته‌ ده‌ری گوراندي:

- ئه‌وه‌ له‌ کوئییه‌، رپویییه‌ حیزه‌؟! ئه‌گه‌ر پیاوی وه‌ره‌ ده‌ری خۆتم نیشان بده‌ تووتکه‌ سه‌گی ناجسن!

عه‌باس له‌ قوژنیک ده‌رپه‌ری و به‌ دیواره‌که‌دا هه‌لگه‌را. میرگان تارماییه‌که‌ی دی و هه‌رای کردی، به‌لام به‌ر له‌وه‌ی میرگان بگاته‌ سه‌ری عه‌باس گه‌یشته‌ سه‌ر دیواره‌که‌ و خۆی گه‌یانه‌ سه‌ریان، میرگان له‌به‌ر دیواره‌که‌دا به‌ توورپه‌یه‌وه‌ گوتی: - تووتکه‌ سه‌گ! جاریکی دیکه‌ ده‌ست له‌ مندالم هه‌لینیته‌وه‌ داغت ده‌که‌م! هیدی ئه‌وه‌ به‌ میشکتدا بچئ و له‌بیرت بئ!

عه‌باس بئ ئه‌وه‌ی جوابی دایکی بداته‌وه‌، سه‌ریانه‌و سه‌ریان هه‌لات. له‌وسه‌ره‌ سه‌رما زیاتر چزووی داده‌گرت؛ به‌لام ههر ده‌ستی میرگانی پینته‌گا به‌سیه‌تی. میرگان ده‌ستی دا لیفه‌که‌، له‌ گوی ته‌ندوووره‌که‌ هه‌لیگرت و به‌ره‌و وه‌تاغه‌که‌ رپویی:

- ئه‌مشه‌و وه‌ک سه‌گه‌ به‌ره‌للا له‌ سه‌ریان و کۆلان هه‌له‌رزه‌ ئه‌وه‌ گۆرت بئ! میرگان خۆی کرد به‌ وه‌تاغه‌که‌دا و تایه‌ قورسه‌که‌ی درگاکه‌ی پینوه‌ داو شه‌وژنه‌ی خسته‌ پشتی. هاجهر هیشتا ده‌له‌رزی. میرگان لیفه‌که‌ی به‌ شانی کز و لاوازی کچه‌که‌یدا داو به‌و شیشه‌ی به‌ده‌ستییه‌وه‌ بوو ژیلهمۆی نیو ته‌نه‌که‌که‌ی شیواند. پاشان شیشه‌که‌ی فریدا په‌نا دیواره‌که‌ و ده‌ستی کرد به‌ جئ داخستن. ده‌بوو جیگاکان به‌ ده‌وری ته‌نه‌که‌ سه‌گه‌که‌وه‌ داخا. وه‌ک شه‌وانی دیکه‌. میرگان کورسییه‌ نیوه‌ سووتاووه‌که‌ی له‌سه‌ر ته‌نه‌که‌ سه‌گه‌که‌ دانا و لیفه‌یه‌کی به‌سه‌ر دادا. هاجه‌ری برده‌ سه‌ر جیگاکه‌ی و جوان دایپۆشی. پاشان لاقی ئه‌براو گرت و کیشایه‌ بن کورسییه‌که‌. فووی له‌ چرا پیوسۆزه‌که‌ کرد و هاته‌ سه‌ر جیگای راکشا.

له‌ ژیر بنمیچی ویک هاتووی وه‌تاغه‌که‌دا شه‌و دوو هینده‌ ره‌شتر بوو. چونکه‌ زستانان سه‌ری کولاوکه‌کانیشیان ده‌نایه‌وه‌، هیچ درز و ده‌لاقه‌یه‌ک نه‌بوو که‌ چاو بتوانی بارستایی ره‌شی تاریکی کون بکا و بگاته‌ ئاسمانی به‌رین و خۆی بگه‌یه‌نیته‌ ئه‌ستیره‌یه‌ک. له‌ژیر بارستایی قورسی شه‌ودا له‌شی میرگان هیشتا ده‌له‌رزی. لاقی و ده‌ستی و دلی ده‌له‌رزین. ئۆقره‌ی لیبرابوو. قامکی به‌ نیو قژی نه‌رمی کچه‌که‌یدا کرد و سرتاندي:

- زۆری لیدای؟

هاجه‌ر گوتی:

- پیمنه گوت. هیچم پینه گوت:

میرگان سهری کچه که ی به سنگییه وه گوش ی و ههستی کرد شتیک وهک دووکه ل له دلی ههستا، به نازای نه نامیدا گه پراو ئیستا دههات له چاو و گه رووی دارژی. لیو و پیلووی وهله رزین که وتن. به لام میرگان به رگری له ته وژی نه شه پوله کرد. نهیده ویست قولی گریانه که ی هاجر بشله ژینی. ماتهم خانه ی پیخوش نه بوو. هه ر بویه سهری هاجر ی به رداو ههستا. خوی کرد به کولیندا و مشتیکی گهنم هینا، خزا ژیر جیگا که یه وه و نیوه ی کرده مشتی هاجر وه و گوتی:

- سبه ینی ئارد پهیدا ده کم. خومان ته ندوور داده خهین.

ویستی توی ئوقره بگری. به لام به جار ی ئاراو قارای لیهه لگیرابوو. که وتبووه دل وریزه. دلی بو هه زار لا ده چوو. زیاتر له هه موو شتیک عه باس بوو بووه هوی ئازاری. ده ری سارد بوو. وشکه سه رمای قافر. توله خوی نه ده گرت. ئیستا نه مندالو کچه یه چده کا؟ ده نگیشی نایه؟ میرگان چاوه ری بوو عه باس نووزه ی بی له سه رمانا. بگری. جنیو بداو خو بدا به درگا که دا. به لام عه باس وای نه ده کرد. نه ی چی ده کرد؟ چوو بوو بو کوئی؟ بو سه ر و سو رخی نه بوو؟

میرگان دلی پیوه بوو ههستی و وهدر که وئ. دهستی بگری و بیهینیتیه وه ژووری. به لام شتیک که نهیده زانی چیه، نهیده هیشته. رهنگه بو نه وه بی که نهیده ویست خوی سووک بکا. یان قسه که ی خوی بی با یخ بکا. نهیده ویست هه ره شه و گوره شه کانی به هیچ ده رچی. گیری خوارد بوو، به ده ست خوی وه پیوه بوو بوو. دلی قوفل ده بوو. نهیده ویست به دهستی خوی کوره که ی ئازار بدا و دهیدا. نهیده توانی نه و ئازاره تامل بکاو تاملی ده کرد. نه وه خوی زور به ژانتر بوو. نه وه ی که خه ریک بوو ئوقره بگری و پوخی نهیده ویست. یانی دوو جار خوی بریندار ده کرد. یه کیان نه وه که به ده ست کوره که یه وه ئازاری ده کیشا و یه کیشیان ئازار دانی کوره که ی ئازاری ده دا. نهیده زانی چیکا؟ نه گه ر بانگی بکر دایه ته مالی، ئیتر عه باس هیچکات قسه و جنیو و تووریه ی و فه رمانی میرگانی به هیند نه ده گرت. نه گه ر ئاواش بوایه، ده بوو هه تا به یانی خه می کوره که ی له دلدا بی و له ناخه وه هه لکزی و ددان به جه رگیدا بگری. نه گه ر هاجریشی به دوا دا بنار دبا یه، عه باس

نه وهنده وریا بوو بزانی فیرکراوی دایکیه تی. بویه ته نیا شتیک که به و کاته ی نه و زیاد ده بوو، دوو رووییه کی بی فایده بوو. نه وه ش میرگانی به جار ی گرفتار کرد بوو.

دل ه کوته ئوقره ی لیهه لگرتیوو. له په ستا له نیو جیگا که یدا نه مدیوه و دیوی ده کرد و ددانی له لیواری لیفه و بالنجه که گیر ده کرد.

به لام چو ن دهیتوانی تا قهت بی نی؟

میرگان ههستا و به پیندز که به ره و درگا که خشی. هیواش و بی چر په شه و ژه نی لابر د و تاویک گوئی راداشت. خه به ریک له عه باس نه بوو. ته نانه ت تر په ی پی. ته نانه ت تر په ی دلی ده ویست بتوانی جار یک هه را له کوره که ی بکا، به لام نهیده توانی. نه یویست که بتوانی. هاوار هه روا له سینگی میرگاندا قه تیس بوو بوو. ناچار رویشته وه سه ر جیگا که ی و پراکشاو چاوی ئاواله تر له پینشو و له درگا که بری.

ئیستا میرگان هیچ ئاواتیکی نه بوو جگه له وه ی که لینی درگا که بکر یتیه وه و عه باس بیته ژووری. بیته ژووری به جنیودان. بیته ژووری و ولات به یه کدا داو ئاور له ماله که به ردا. بیته ژووری و ده ست بکا به لیدانی دایکی. لیدایا قه ینا کا. هه ر بیته وه ژووری!

هاجر پرس ی:

- دایه سکلت له کوئی هینا؟

- له جه حه نده م!

عه باس ههستا و لهسه دهست و پئ به نه رمی سه ربانه وه و سه ربان وه
رپکه وت. وهک پشیله یه کی رهش به پندزکه ده رۆیی نه کا گوچکه یه که ترپه ی پئی
بببستی و زمان گه لیکه لی وه کار که وئ و هاوار ههستی.

«به م نیوه شه وه، له سه ربانی ئیمه چی ده که ی نیره که ری سه گباب؟! مه گین
خۆت شه ره ف و ناموست نییه؟»

هه رسات له وانه بوو که سیک ئاوا به سه ریدا بگورپئی. بۆیه ده بوو پشیله ئاسایی
بروا گه یشته سه ربانی مالی عه لی گه ناو راوه ستا و ته ماشای کرد.

پئوسۆزه که ی حاجی سالم هیشتا دایبسا. عه باس دهیزانی که پیره پیاو درهنگ
ده خه وئ. هیشتا ش که سه ره تای شه و بوو.

له پر عه باس دیتی تایه کی درگای وه تاغی شانیشی کوخا نه ورۆز جیره ی هات
و به دوا ی ئه ودا کوخا به له نته ریکه وه و عابایه که به شان وه له قالد رمه کانی
هه یوان هاته خوارئ. عه باس گوئی له دهنگی موسلیمه بوو له ژیرخانه که وه بۆله ی
دههات و به گله یی و بناشته وه ده پیرسی:

- به م شه وه بۆکوئ؟! به م که شمو نه شمه وه وه رپکه وتووی؟ بۆ کوئ!؟

کوخا بن ئه وه ی گوئی بداتی، گوتی:

- ده چم بۆ مالی میرزا حه سه ن، زاوا ی ئاغا مه له ک.

نه ک له گه ل موسلیمه ی بن، که پئی نایه دالانه که له بهر خۆیه وه گوتی:

- ده ممان شل بوو هینده مان له سه ر ئه و مه کینه یه چه نه لیدا... ده ترسم ئاخیریش...

شه قه ی پیکدا درانی درگا قورس و گه وره که ی حه وشه، پرته و گله یی کوخا

نه ورۆزی له خۆیه وه پئچاو عه باس سه ری وه ر سووراند و چاوی له ژیرخانه که ی

حاجی سالمی باوکی موسلیمه بری. شه وقی کزی پئوسۆزه که ی حاجی سالم، له

درز و که لینی درگا که وه شه به قی ده دا. عه باس چاویکی له بهر پئی خۆی کرد. بن

ئه و دیواره ی ئه وی له سه ر بوو، ته پۆلکی خۆل و خۆله میش بوو. عه باس بازیدا

خوارئ و تلاسکه ی به ست و که وت، هه ستایه وه خۆی ته کاند و له بن دیواره که

خۆی مات کرد.

دهنگی حاجی سالم له نیو ژیرخانه که وه هه ستا که به سه ر کورپه که یدا دههات:

به ندی چواره م:

وشکه سه رما، له سه ر سه ربانه گومبه زییه کانی زه مینج، عه باسی هه لده له رزاند. با
ده لینگه شه و واله که ی ده شه کاند و ئه ویش راست له جئی خۆی چه قیوو و هه ر دوو
دهستی کردبوو به ژیر باخه لیدا. له رزیک دایگرتبوو. که شه قه شه قی ددانی دههات.
ورده ورده خه ریک بوو ئاو به چاویدا دههاته خوارئ. پشستی کرده با و له
په سیویکی نیوان دوو سه رباندا هه لتووته کا و خۆی کوشمه له کرد. به لام ئه و
سووچی سه ربانه په نابایه که نه بوو که بتوانئ شه وی لی پۆژ بکاته وه. که وایه ده بوو
کاریک بکا. جیگایه که، ده بوو جیگایه کی گه رم بدۆزیته وه. به لام که سیکه وه ک ئه و،
له و کاته ی شه ودا، ده یوانی له درگای کی بدای؟ کی درگای له عه باسی میترگان
ده کرده وه؟... ده بوو که سیکه وه ک خۆی په یدا بکا. مالی پووره سه نه م! به لام نا.
ئه وئ جیگای خه و نه بوو. چونکه ئه و که سانه ی هاموشۆی مالی پووره سه نه میان
ده کرد یان قومار باز بوون یان تلیاکی. بۆ میتر مندالیکه وه ک عه باس، له شه ویکی
وادا، ئه وئ جیگا نه بوو. ئه گه ر بیتوانیبایه هه تا ده مه و به یانی تا قهت ببئی، رهنگه
بیتوانیبایه بچیته توونی گه رما وه که ی عه لی گه ناو و چاویک گه رم بکا. به لام هه تا
نوئیژی سبه یینی که عه لی گه ناو گه رما وه که ی ده کاته وه، توله ش ناتوانئ تا قهت ببئی.
عه باس که وته بیرئ ئه وه ی خۆ بکا به ته ویله یان ئاغه لیکدا و به هالاوی مانگا و
مه ر خۆی گه رم بکاته وه. به لام له م وه رزه دا و له سالیکی ئاوا ره شدا له وانه بوو
تۆمه تی دزی له که سیکه وه ک کوری میترگان بدن. ئه وه ش ئیتر به هیچ شتیک پینه
نه ده کرا. نا! ئه و کاره ش رپی ئه قل نه بوو. ته نیا جیگایه ک مابوو. ژیرخانه که ی حاجی
سالم، له قوونه بانی مالی عه لی گه ناو و دیوار به دیواری ئاغه له که ی کوخا
نه ورۆز.

- ولاخ! ئەو دۆخینەت بیهستە! ڕووت و قووتی جوان نییە، پانیر! ئەو دۆخینە میراتییەت بیهستە! ئەمشەو کارمان هەیە. گویت لە شەقەیی درگاکی مائی میردەکی خوشکت نەبوو؟ کویتا ڕۆیشت؛ ڕۆیشت. من لە دلی داوم که چووہ بۆ مائی یه کی له شه ریکه کانی. ئەو دۆخینەت بیهستە حەرمازاد؟! مەگین چەن هەزار ئەسپی لە پزووی شەرۆالە که تدا هیلانەیان کردووہ؟! هەر خۆت هەلە کړینی!

موسلیم به ناقایلی گوراندی:

- ئەه... تۆش...

عەباس لە بن دیوارە که وه خۆی گەیانده پەنا ژیرخانە که و پشتی به دیوارە که وه دا.

ئەگەر باوک و کور بیانەهوی بینە دەری لە مائی، ئیتر عەباس چۆن دەتوانی بیته میوانیان؟

حاجی سالم هەر وا دەنگی دەهات:

- بیبەستە، دۆخینە که ت بیهستە ولاخ! بەسە ئیتر؛ سبەینیش ڕۆژی خودایە. دەبی ڕۆین. بەرەو بژیو. ئەمشەو، دەولەمەندەکان لە دەوری یه کتر کۆ دەبنە وه و تۆ دەبی بتوانی بژیوی حەوتە یه کی خۆتیا لیهه لکړینی. دەلیم دۆخینە که ت بیهستە ولاخ!

- به چاوان... به چاوان... باوه گیان لیم مە دە به سەر چاوا!

حاجی سالم به عەبای شۆر و پینه پینه یه وه، به دار دەستە خوار و خێچە که یه وه، به کوورە کوور لە درگا که هاتە دەری و لە بەر درگا که سەری بەرەو ئاسمان هەلپری:

- خودایە به هومیدی تۆ. ئەگەر منت هەژار و نەدار کردووہ. خەلکی ناھومید مە که و بیان دەیه! ئەگەر دەستی منت بەستووہ. دلی خەلکی فراوان که...

وہرە دەری ئیتر کہری خودا!

موسلیم هەر وا که دەستی به دۆخینە که یه وه بوو هاتە دەری و گوئی:

- نابی باوه نابی! ناخەر ناتوانم باوه گیان!

حاجی سالم به جنیودان، لە بەر پیتی پیتخاوس و گەرە ی کورە که یدا چۆکی دادا، دۆخینە که ی لە دەستی کورە که ی دەرھینا و لە گەل ئەوہ ی خەریکی بەستی بوو تووک و دۆعای لیدە کرد:

- خودا تۆلە ی منت لی بستینی، بۆ ئەو هەموو دەر دە ی به منی دە دە ی!

دەستت شکێ ولاخ. ئەوہ سی سالت تە مە نە کور ی کەر، هیشتا نازانی دۆخینە که ت... لا الہ الا اللہ! ڕیکە وه ئیتر! زوو به زوو دە ی!

موسلیم به دوا ی باوکیدا که وتە ری و پرتاندی:

- زۆرت... باوہ...! باوہ... زۆرت...

حاجی سالم وەرگەر پايه وه و گوئی:

- قوزەلقورتی باوہ. چی زۆرم؟!

موسلیم گوئی:

- زۆرت توند کردووہ. زۆر توندە. گریی دۆخینە که م دە لیم.

حاجی سالم که وتە وه ری و گوئی:

- وەرە بزائم! خۆی و ردە و ردە شل دە بیته وه. دۆخینی موو خزە، زوو که دە ی ولاخ!

- باشە! باش؛ ئەوہ هاتم!

باوک و کور لە که لاوہ که چوونە دەری و عەباس پشتی لە دیوارە که کردووہ و به ناچاری وه دوا یان که وت. خۆ دەشیتوانی به دزییە وه خۆ بکا به ژیرخانە که داو هەتا باوک و کور دەهاتنە وه لیفە و پلاسە کانیا ن لە خۆ یه وه بیچی و تۆزی خۆی گەرم بکاتە وه. بە لام بی ئیختیار به دوا یاندا خشی.

عەباس پیتی وابوو حاجی سالم بەم شەوہ شتیکی هەلناوہ که وا موسلیم به دوا ی خۆیدا کیش دەکا.

حاجی سالم و موسلیم - باوک و برای موسلیم - لە پشت مائی کویتا نە ورۆز لە ئاغە لہ کونیکدا. لە ژیر میچی داھاتووی تە ویلە یه کی شیدار دا دە ژیا ن و نانە زگیا ن لە م و لە وەوہ پیندە گە یشت. ئەو کارە ی که ئیستاش حاجی سالم به دوا یه وه بوو، هەر ئەو پارووہ نانە بوو. کەس نە ییدی بوو. بە لام دە یانگوت حاجی سالم پر

تاقەيەكى گەورەى كۆنە كىتىب ھەيە. زۆر لەو كاتە تىنەپەرىپوو كە حاجى سالم شانامەيەكى خەتتى گەورەى دەنايە بن باغەلى و دەچوو پەنا دىوارى مزگەوتەكە و گۆچانە گرى گرىكەى بە دىوارەكەو ھەلەدەپسارد و شانامەى بۆ خەلكى زەمىنج دەخویندەو. بەلام لەو دوايىانەدا ئىتر چاوى سۆمابى نەمابوو شانامە يان كىتیبى دىكە بخوینىتەو. ئەو بوو كە ئىتر (ویدەچوو) كىتیبەكانى لە نىو تاقەكەدا تۆزىان لىنىشتى:

- ئەو گۆچانە بگرە، موسلىم!

- باشە باو. بە چاوان. بىنە. گۆچانەكەم بدەيە...

- باشە! ئىستا دەستم بگرە و بە بن دىوار و دىواردا برۆ نەو ەك بکەوینە نىو چالۆچۆلەو!

- بە چاوان باوە گيان. بە چاوان.

- شەو زەنگە و دەلىنى دنيا لە قىل ھەلكىشراو!

- بە چاوان باوە گيان؛ بە چاوان. دەتەم. بتەم بۆكۆى؟

- بۆ مالى زەبىحوللا، مالى زەبىحوللا. ئەربابەتازەكان دەبى لەوئى كۆبووبنەو!

- بە چاوان باوە گيان. مالى زەبىحوللا خان. زەبىحوللا خان.

موسلىم كورپى گەورە و يەسك ئەستورى حاجى سالم، ھەمىشە ھاوړى باوكى بو.

حاجى سالمىش ەك كراسە كۆنەكەى بەرى، خووى بە كورپە شىت و ویتەكەى خوى گرتبوو. ھەموو بەيانىيەك كە حاجى سالم عەبا شۆر و شپەكەى دەكرە بەر و گۆچانە خوار و خىچەكەى ھەلدەگرت و لە ئاغەلەكە دەھاتە دەرى. موسلىم ەك نىسى لە گەلىا بوو. ھەموو پۆژى لەگەل ئەوەى - ئەگەر بووبووايە - يەكى لەتىكيان نانى وشكى بە دەستەو دەگرت و بەرپۆ دەیانخوارد، بە مشتومر و قوونەشەر بە كۆلانەكانى زەمىنجا دەكەوتنە رى. گویچكەى خەلك خوويان بە جنىو و شەرە چەقەيان گرتبوو. چونكە ئەو شەرە چەقە بووبوو پلاس و راخەرى ژيانيان و لە سەرى دەژيان. ئەم شەرە چەقەنش ئاكامەكەيان دەبۆو ئاشتى. دوو كەس ئەگەر ناچار بن پىكەو بژين، ئەگەر رەنگى يەكيش نەگرن خووى يەك دەگرن و لەوانەيە

وا خوو بە يەكتر بگرن نەتوانن بە بى يەك بژين. ھەر بۆيە ناتوانن لە كىشە و ھەراى - ئاشكراو شاراو. - خۆ ببویرن. ەك ئەوەى بە كەندرىك بە يەكتەو گرى دابن و دەست و شان و لاقیان پىكەو شەتەك دابىتن و سەرى پەتەكەش بە دەست خۆيانەو بى. گىرۆدەى يەكتر. لەم گىرە و كىشەيەدا - كەویدەچى ناچارى بى - ئەگەر لە يەكتر نزيك ببەو دىق دەكەن و ئەگەر دووريش بکەونەو ترس داياندەگرى. ئەگەر سەرى گوريسەكەيان لە دەست نەترازى ئەم كىشمەكىشمە ھەروا بەردەوام دەبى. حاجى سالم و كورپەكەى بەرپدا رۆيشتنەكەيان كىشمە كىشم و قوونەشەرەكەشيان، لە راستیدا پەت و گوريسىك كە ئەوانى پىكەو گرىدابوو، ھەر ئەو دەمەقەرە و شەرەچەقەيە بوو. لە خوردوخەو و ھەلسوكەوتدا پىكەو كىشەيان بوو.

موسلىم ھەمىشە پىخۆشبوو لەبەر چاوى خەلكى شان بە شان و پىبەپى باوكى برۆا. بەلام حاجى سالم واى پىخۆش نەبوو. موسلىم شانى دەنا بە شانى باوكىيەو و حاجى سالم بە گۆچانەكەى دەيكىشا بە چۆكى موسلىمدا و دەيخستە دواى خۆى. موسلىم دەستى بە چۆكىيەو دەگرت و نىو چاوى تىكدەنا و لىوى كۆ دەكرەو و حاجى سالمىش بە زمانىكى شىرىن - ھەر ەكوو بۆى بووبوو عادت - بە كورپەكەى دەفەرموو:

«دوو شەقاو لە دوواو، گەلحو!»

موسلىم بۆ ھەزارەمىن جار، بە نىشانەى ناپەزايەتى دووپاتى دەكرەو:

«دە... دە... دەى...!»

بۆ ھەزارمىن جاريش دوو ھەنگاو لە دوواو دەپۆيشت و لەگەل ئەوەى كە مەوداى ديارىكراوى لەبەر چاو بوو بە دواى باوكىدا دەپۆشت.

- ئاخىرى كارى خۆت كرد، ھەرامزادا! ئاخىرى داخى دلى خۆت پى رىشتم، ولاخ!

وہى... پىشتم!

لە نزيكى مالى زەبىحوللا حاجى سالم لاقى خزى بوو كەوتبوو خەندەكى بن دىوارىكەو، گۆچانەكەى بە دەست موسلىمەو بوو و پىرە پىاو لە نىو چالەكەدا

بەملاو ئەولادا كەوتبوو چنگە كركى. موسليم گۆچانەكەى بۆ نىو چالەكە راداشتبوو دەيگوت:

- باوہ گيان... باوہ گيان... بيگرہ! سەرى گۆچانەكە بگرہ. بيگرہ با دەر تكتيشم.

- چاوم نابيني ولاخ! نابينم! بۆ كويىرى نازانى چاوم نابيني؟!

- بيگرہ ئەوہ تا ليروہ، دارەكە ليروہ يە، ھا.

- ئاخ... ئاخ... تووتكە سەگ... بۆ دارەكە لە لاجانگم دەكوتى؟ ليتمەدە! ليتمەدە كورم! عەمر دريژ نەبى!

موسليم پيدەكەنى. قاقا پيدەكەنى. پيرە پياو لە نىو چالەكەدا، بۆ ھەموو لايەك دەستى دەكوتاو بە دەورى خويدا دەخولاو و جنيوى دەدا. موسليميش دارەكەى بەسەر سەريدا دەگيژاو جارجار لە ريش و لاملى دەكوتا و قاقا پيدەكەنى. حاجى سالم ئيتز تاقەتى ليپرابوو و ئەمجارە كەوتبوو پارانەوہ:

- ئازارم مەدە كورم! ئازارم مەدە خودا بەردارنبيە، ئازارم مەدە، تكات ليئدەكەم

ھا، ئازارم مەدە. ئەمشەو لەم كەندەلانەدا لە سەرمانا قىرم دى. ئازارم مەدە. بى

باوك دەكەوى ھا موسليم، لەگەل تۆمە! ئاخ... بى باوك بووى موسليم، بى باوك!

حاجى سالم لە پال ديوارى كەندەلانەكەدا دانىشت و سەرى كرده سەر ئەژنۆى و دەستى كرد بە گريان. موسليميش لە ليوارى كەندەلانەكە دانىشت و زوورە زوور دەستى كرد بە گريان و كيشاي بە سەرى خويدا. كە موسليم دارەكەى لە دەست كەوتە خوارى و كەوتە نىو خەندەكەكەوہ، عەباس دلاودلى نەكرد و خۆى خستە نىو كەندەلانەكەوہ گۆچانەكەى دايەوہ دەست پيرە پياو، دەستى گرت و لەوسەرى كەندەلانەكەوہ ھيتايە دەرى و خۆل و خاكى عەباكەى تەكاند.

حاجى سالم گوتى:

خو ھەروا ويلم ناكا. فريشته! خوداي گەورە خدرى زيندەى بۆ ناردم، خدرى زيندە! تۆ كيى كورپە؟ تۆ كيى بەم نيوشەوہ. تۆ كيى؟ ئەى ئەو شبرى داىك

سەليتەيە، ئەو ھەرامزادى دلرەقە چوو بۆ كوئ؟!

- ھۆ لەوييە حاجى گيان، لەولاي كەندەلانەكەيە.

- نابينم خۆ، نابينم! شەوكويىرىم گرتوہ، ئاخ... شەوكويىرىم گرتوہ! تۆ كورەكەى ميژگان نيت؟

- با، ئەوم حاجى گيان.

- بە دەنگتدا دەتناسم. بە دەنگتدا. يا خوا تەمەن دريژ بى كورم. خودا تۆى بۆ

نەجات دانى من ناردم. دەزانم. تۆ... تۆ... خدرى زيندەى. بەلام ئەو... ئەو ئەو ھەرامزادەيە كوا؟ موسليم!

موسليم لە پيشەوہ ھەلدەھات و دەپارايەوہ:

- ليتم مەدە باوہ، ليتم مەدە. تۆ گيانى خۆت ليتم مەدە. باوہ گيان.

- ليت نادەم، راوہستە. نامەوى لەوى ببىە ئابروو بەرە. راوہستە!

- باشە باوہ گيان، باشە. راوہوستم، بەچاوان!

عەباس سەرى دارەكەى گرت و دايە دەست موسليم. موسليميش بەرەو مالى زەبيحوللا وەرپيکەوت.

لە تەويلەكەى مالى زەبيحوللاوہ ھۆرەى مانگا دەھات. موسليم باوكى لە بن ديوارەكە راگرت. حاجى سالم فەرمانى دا:

- لە درگا بەد!

موسليم لە درگاگەى دا. دواى تاويك زاراي خوشكى زەبيحوللا درگاگەى كردهوہ. حاجى سالم گوتى:

- لە كوئيە كچم؟

لە مالى ميرزا ھەسەن، زاواى ئاغا مەلەك.

حاجى سالم بە موسليمى گوت:

- با بروين ولاخ! خۆ گويت لى بوو!؟

موسليم گۆچانەكەى كيشا تاكوو حاجى سالم بيا بۆ مالى زاواكەى ئاغا مەلەك. عەباس لە پەنا درگاگەى مالى زەبيحوللا ھەروا راوہستابوو. زارا ويستى

درگاگە داخاتەوہ عەباس ھەلاتە پيشى:

- گويم لە دەنگى بۆرەى مانگاگەتان بوو!

- خەريكە دەزى.

- بچم ئاگام لینی بئی؟

- نا، خۆی ده‌زی..

- بچم زه‌بیحو‌للا بانگ بکه‌مه‌وه؟

درگا‌که داخراو عه‌باس له کۆلانه‌که ماوه. رینگایه‌ک نه‌بوو جگه له‌وه‌ی بر‌وا بۆ مائی زاواکه‌ی ئاغا مه‌له‌ک.

موسلیم و حاجی سالمیشیان ری نه‌دابوو بچنه وه‌تاغ. باوک و کوپ له بن دیواره‌که کز دانیشتیبون. عه‌باسیش له په‌نای حاجی سالم دانیشت. حه‌وشه‌که تاریک بوو. دوو تاله‌ تیشک له که‌لینی درگای مدبه‌قه‌که‌وه به‌حال ره‌شایی شه‌وی کون ده‌کرد. دیار بوو ژنه‌که‌ی و دایکی میرزا حه‌سه‌ن له مدبه‌ق خه‌ریکن. عه‌باس چاوی لیبوو که حاجی سالم مه‌چه‌کی موسلیمی گرتبوو و بۆنی هالاوی مدبه‌قه‌که‌ی له دووره‌وه هه‌لم‌ژی.

پیاوه‌کان - که ده‌نگیان ده‌بیسترا - له شانشین به‌ ده‌وری کورسیه‌که‌وه دانیشتیبون و ده‌مه ته‌قه‌یان بوو. عه‌باس به‌ جوانی ده‌نگی هه‌موویانی لیک ده‌کرده‌وه:

- ده‌زانم. ده‌زانم. وه‌ک رۆژ لیم روونه که ئه‌و ژنه‌تیوه مسه‌کانی شار‌دۆته‌وه؛ له جینگایه‌ک دابینی کردوون. من ئه‌و جادووبازه ده‌ناسم!

- ده‌بی راوی شیر بکه‌ی سالار عه‌بدو‌للا. بۆ ئه‌و چوار کوته مسه‌ بۆچی ئاوا خۆت هه‌له‌ده‌کوشی؟!

- داخم لیدی میرزا خان داخ! پیاو ئه‌گه‌ر هه‌زار تمه‌ن له مامه‌له‌دا زه‌ره‌ر بکات ئه‌وه‌نده‌ی داخ لیتایه، که تمه‌نیکی لی ون ده‌بی. ئیستاش من ده‌لینی ئه‌و مسانه‌م لی ون بووه! بریا ملم بشکایه، ئه‌گه‌ر ئه‌و رۆژه یه‌خه‌ی سلووچم بگرتایه و هه‌مووم لی بستاندبایه، یستا ئاوا... ئاخ‌خ... ئیتر ده‌بی پشتی ده‌ستی خۆم داخ که‌م و پیاوه‌تی له‌گه‌ل شتی وا نه‌که‌م.

کوێخا نه‌ورۆز هه‌لیدایه:

- له‌وه گه‌ری سالار! با بچینه سه‌ر باسی که‌ر و تیپه‌که‌ه. کاره‌که‌ی خۆمان

گرینگه.

که‌ربه‌لایی ئیوه فه‌رموون بزانه‌م ده‌لین چی؟

که‌ربه‌لایی دووشه‌مه‌ نه‌کرد. به‌جیی ئه‌و میرزا خانی زاوای ئاغا مه‌له‌ک هه‌لیدایه:

- تۆ هیشتا له که‌ربه‌لایی نه‌گه‌یشتوی کوێخا؟! ئه‌و قسه‌یه‌ک سه‌د جار له ده‌میدا ده‌کو‌لینی و ده‌یه‌ینی و ده‌ییا، جا نیوه‌ی ده‌داته ده‌ری. ئه‌ویش له دوا‌ی هه‌موو که‌س!

سالار عه‌بدو‌للا گوتی:

- باوکم دلی به‌و کاره‌ خۆش نییه.

پاشان چاویکی له که‌ربه‌لایی دووشه‌مه‌م کرد و گوتی:

- ئه‌وه له‌لای خۆشی ئه‌وه ده‌لیم، ئه‌و دلی به‌و کارانه‌وه نییه.

زاواکه‌ی ئاغا مه‌له‌ک گوتی:

- یانی دلی نایه‌ پوولی به‌سته‌زمانی خۆی بۆ ئه‌و کارانه‌ خه‌رج کا، نا؟

سالار عه‌بدو‌للا وه‌لامی دایه‌وه:

- ئه‌وه‌تا. ئاکامه‌که‌ی لی روون نییه. هه‌ر له ئه‌وه‌لیشه‌وه، دوا‌ی ئه‌وه‌ی

وشتره‌کانی فرۆشت، په‌له‌یه‌ک زه‌وی و نۆره ئاویکی پی نه‌کپی. خۆ ئه‌وه‌ش

هه‌موومان به‌ باشی ده‌زانین!

زاواکه‌ی ئاغا مه‌له‌ک پرسیی:

- خۆت چی، سالار؟

له‌و تۆزه بیده‌نگییه‌دا که که‌وته نیوانیان، عه‌باس خۆی گه‌یاند به‌ر درگای

شانشینه‌که و سالار عه‌بدو‌للا له جوابی میرزاخاندای گوتی:

- من؟ من وه‌رزیرم. غه‌یری ئه‌وه‌ش کاری دیکه‌م نییه.

- ده‌توانی چه‌نده شه‌ریکایه‌تی بکه‌ی؟ چه‌ن سه‌عات؟

- چل سه‌ر له مه‌ره‌کانم ده‌فرۆشم. پاره‌که‌ی هه‌رچه‌ندیک بوو بۆ ئه‌و کاره‌ی

داده‌نیم.

- تۆ چی زه‌بیحو‌للا خان؟!

زه‌بیحو‌للا لئوه قه‌له‌شیوه‌کانی پیکدا هیتاوی گوتی:

منیش کر و کاشیک ده که م. رهنگه بتوانم بیست هه زاریک جور که م. بیست هه زار تمه ن. له راستیدا نیوهیم بۆ زهماوه نده که م دانابوو و نیوه که ی دیکه شی دهمویست مامه له ی پنبکه م. به لام هه رچی ده بی با بی. من ئەم کاره ده که م.

ئێستا عه باس لایه کی دهموچاوی ره قه له و سمیلی رهش و باریکی زاواکه ی ئاغا مه له کی له بهر شه وقی چراتورییه که لی دیار بوو. زاواکه ی ئاغا مه له ک قوونچکی جگه ره که ی له پال که شه فی سهر کورسییه که کوژانده وه و گوتی:

- کوئخا... تۆش حه تمه ن... سی چل هه زاریکت بۆ جور ده بی!

کوئخا نه ورۆز پیاله چاییه که ی کیشا بهر ده می خۆی و نوقلیکی خسته ده می و گوتی:

- باوه ر ناکه م ئەوه نده م بۆ جی به جی بی، به لام فکریکی بۆ ده که م.

- هه رچۆنیکه ده بی مه علومی که ی یه کی چه نده مان بۆ هه لده سووړی. ئیمه به و پارهیوه ده توانین قۆل هه لمالین و داوای وامیش له ئیداره ی کشت و کال بکه ی ن. کوئخا نه ورۆز بهر له وه ی و لامیکی رۆشن به میرزا خان بداته وه پرسی:

- بیرتان له زهوییه که کردۆته وه؟ ده بی له ئیداره ی دارایییه وه بین و چاویان به زهوییه که بکه وئ. ئەوان ده بی مه علومی بکه ن ئەو زهوییه به کاری لیدانی نه مامی پسته دی یان نا. چونکه پسته کاری له م ناوچه یه نۆبه رانه یه.

دهوله تیش هه روا له خۆرا پوول و پارهی خۆی له ئاو ناکا. ده زانن خۆ؟

زاواکه ی ئاغا مه له ک ئیستیکی کرد و پاشان گوتی:

- کوړی ئەو پیاوه نه مرئ. ده بی زهوییه کی به قه وه ت و باش نیشان فه رمان بهر که ن بده ی ن. ئیمه که لیتره کۆ بووینه وه، بۆ ئەوه یه مه زراکانمان به پال یه که وه یه. به لام زهوییه کانمان رهنگه بۆ ئەو کاره باش نه بن و عه بییکیشیان هه یه.

- عه بییه که شیان ئەوه یه ئیمه ده مانه وئ له و زهوییه نه دا کشت و کال بکه ی ن و هه ر له و زهوییه نه شدا بهر هه م و داها ت کۆکه ی نه وه. ئیمه خۆ ناتوانین ده ست له کشت و کالی گه نم و جۆ و په مۆ و زیره و کاله ک و شووتی هه لگرین و ئەوه ی زهویمان هه یه بیکه ی نه پسته و پاشان ده سته و ئەژنۆ هه تا حه وت سال له په نا نه مامی پسته

دانیشین! ئەوهش به جی خۆی، نه مامی پسته زهوییه نه رمانی ده وئ. خۆ له زهوییه خیزه لانداناکرئ نه مامی پسته لیده ی!

زاواکه ی ئاغا مه له ک گوتی:

- منیش مه به ستم هه ر ئەوه یه کوئخا. بۆ ئەوهش بیرم هه ر له لای خوا زهوییه کانه.

- خوازه وئ؟!

که ره لایی دووشه ممه به دوا ی قسه که ی ئاغا مه له ک دا چزه بزهییه کی ها تی.

زاواکه ی ئاغا مه له ک گوتی:

- بزته دیتی که ره لایی؟! به لی، خوازه وئ. کلکه ی زهوییه کانی ئیمه و زه بیحو للا و به ربینا و زهوییه کورده که ت له گه ل خوازه و بییه کان پیکه وه ن و ده توانین به ئاسانی له سه ر ئەو زهوییه نه ی پرا کیشین.

که ره لایی دووشه ممه گوتی:

- خوازه و بییه کان هه موو به ده ست فه قیر و هه ژاران ه وه ن.

زاواکه ی ئاغا مه له ک گوتی:

به ده ست خه لکه وه یه، به لام خۆ هی خه لک نییه!

- ئە ی هی کییه؟!!

- هی خودایه. ناوه که شی به خۆیه وه یه.

- ده ی باشه؛ خۆ ئیستا ئەو بینچارانه کاریان له سه ر ده که ن و چوار ده نک گندۆره ی لی په یدا ده که ن.

- چوار ده نک گرکه و گندۆره به کاری چی دی؟ ئیمه خوا زهوییه کانیا ن لی ده کرین!

- ئە ی ئە گه ر نه یان فرۆشت؟!!

- ئیمه ده یکرین و تا پۆشی ده که ی ن. چونکه هه رچه نده تا پۆی زیاترمان به ده ست وه بی، ده توانین پارهی زیاتر له ده ولت وهر گرین. بواره که شم بۆ ره خساندوه.

- دل ی پیخۆش مه که!

- بۆ دلی پینخوش نه کهم که ره لایلی؟ توش ئه وهنده ره شیبینی و خراب ده خوینی.
من له ئاشییه وه دیمه وه، تو ده لیلی نوره ی منه؟!
- باشه با وایی!

که ره لایلی دووشه ممه له بهر کورسیه که ههستا و هات که وشه کانی له پی بکا.
زاواکه ی ئاغا مه له ک به ته شه ریکه وه گوئی:

- چیه توری که ره لایلی دووشه ممه؟!

که ره لایلی خه ریکی له پی کردنی پیتا وه کانی بوو، گوئی:

- نا، نا... خودا حافیز... خودا حافیز....

که ره لایلی دووشه ممه هات له درگا که بینه ده ری، به لام میرزا هه سه ن له قسه ی
گرت:

- که ره لایلی وه ره بۆ جاریکیش بووه ئه وه پاره به سه ته زمانانه ت بۆ کاریکی خیر
وه گه پ خه!

که ره لایلی دووشه ممه له درگا که هاته ده ری و گوئی:

- من پاره کانم له ئا وه ئه گوئیستوه، که بیهنیم له خاکی خوا زه ویی پپرژینم!

عه باس سه ری کیشا دوا وه و به ره و تاریکایی هه وشه که خشی. که ره لایلی
دووشه ممه له پلیکانی هه یوانه که هاته خوارئ. حاجی سالم له به ری هه ستا.
که ره لایلی دووشه ممه را وه ستا و چاویکی له باوک و کوپ کرد:

- چیه لی ره، چ خه به ره؟ هه لوا ده به خشنه وه؟!

رانه وه ستا که وه لام وه رگریته وه. رۆیشت. موسلیم هه ستا وه دوا ی که وئ، به لام
حاجی سالم پیلی گرت و له پال خوی داینیشانده وه:

- دانیسه گه مژه! ئه وه ناناسی؟ گیان به مه لکه مووتیش نادا!

عه باس خوی گه یانده وه بهر درگا که. زاواکه ی ئاغا مه له ک خه ریک بوو
جگه ره یه کی دیکه ی داده گیرساند. که ره لایلی دووشه ممه چاکی روه شکین کرد بوو.
ده بوو به قسه یه ک خوی ده رباز کا. گوئی:

- ترسه نو که!

زه بیحو لا گوئی:

- هه ره له هه وه له وه هیوام به مامم نه بوو. ئه وه شه وانه پوه له کانی نه نیته ژیر
سه ری خه وی لینا که وئ! که سیک که بیست سا له چاوی له ده ستی ره ش و روه تانه
که به ره ی پاره یان قران قران لی بستینی، چۆن دلی دئ بۆ کاریکی ئاوا پاره ی
خوی وه گه پ بخا؟!

سالار عه بدول لا گوئی:

- پیر وایه ئاموزا گیان، هه موو هه روان، دل یان چکوله ده بینه وه. خو هه ره ئه وه
وانییه.

کوئخا نه ورۆز گوئی:

- چا که، با بچینه سه ر باسی خومان. میرزا خان تو پیت وایه بتوانی ئه وه خوا
زه وییانه به سه فت بگه یه نی؟ گوئی بواره که هیت ره خساندوه وه؟

زاواکه ی ئاغا مه له ک وه لامی دایه وه:

- من به سه فتی ده گه یه نم!

- به ناوی خۆت؟!

- نا؛ به ناوی هه موومان. داوام کردوه. ئیمه له زه مینج په مپیکی ئا و
ته راکتوری کمان پیویسته. هه ره ئه وه. ئه گه ره قسه کانمان بکه یه یه ک، من وه ری ده که وم
به ره و گورگان. له وئ ده توانم ته راکتوریکی ده ستی دووی خا وین په یدا که م، ئاشنام
هه یه.

سالار عه بدول لا پرسیی:

- تو خۆت چه نده پاره داده نیی میرزا خان؟

زاواکه ی ئاغا مه له ک گوئی:

- من و بی بی په نجا هه زار. ئه گه ره پیویست بی زیاتریش.

دهنگی بی بی، خه سووی میرزا له مدبه قه وه هات:

- شیو سازه میرزا خان.

میرزا هه ستا و گوئی:

- سکی ژیر مه نجه له که بینه بۆ ژیر کورسیه که بی بی.

زه بیح و سالاریش هه ستان و که وشیان له پی کرد.

- شیو چی؟ ناخون؟

زه بیحوللا گوتی:

- من ده بی زوو برۆم. مانگا که م له سهر گوانه، له م شه وانهدا ده زئی. له سهر ئه و
حیسا به ی کردوومه لاشی داوه.

- سالار تو چی؟

- منیش ده رۆم به شکوو بتوانم که ربه لایی دووشه ممه رازی که م. ئاخو ئه و پاره
به سته زمانانه ی له خۆرا خه واندووه.

میرزا حه سهن گوتی:

زۆری لیمه که. ئه و تازه «نا» ی گوتووه. شه ریک ده بی هه موو یه کدل بن.

- با بزانی چۆن ده بی.

سالار و زه بیحوللا هاتنه ده ری. عه باس له بهر درگا که کشا دواوه و کو یخا
نه ورۆز - به ته شه ره وه - به ده نگیکی به رز گوتی:

- ئه و پیره پیاوه په شیمانته نه کاته وه، سالارا!

- خاترجه م به کو یخا. قسه ی پیاو یه که.

حاجی سالم و موسلیم له بهر پپی پیاوه کان هه ستان. حاجی سالم دۆعی کرد:

- خیر ده بی ئیشه لالا. به خیر و خوشی ده بی ئیشه لالا.

زاواکه ی ئاغا مه له ک چوو زه بیح و سالار هه تا بهر درگای ده ری به ری بکا.
موسلیم دهستی له دهستی باوکی به ردا که به دوا ی سالار و زه بیحدا برۆا، به لام

حاجی سالم رایگرت و به سرته گوتی:

- که لحو! بۆنی ئه و پلاوه ت نه بیستوو ه؟ ئه وانه خو بۆ غه ربیایه تی ناچن!

له دالانه که دا میرزا حه سهن سه ری برده ده ری و گوتی:

- هه تا شه وی هه یینی خه به ره که ی به یه کتر ده ده یینه وه!

زه بیحوللا سه ری وه رسوو راند و گوتی:

- پاره ی من حازره.

- منیش ده چم قیمه تیکی مه ر بزنام.

زاواکه ی ئاغا مه له ک گوتی:

- وه لحاسل شه وی هه یینی هه موومان لی ره یین!

- شه وی هه یینی.

میرزا حه سهنی زاوا ی ئاغا مه له ک گه راوه و به پلیکانی هه یوانه که دا چوو ه
سه ری. بی بی خیزانی ئاغا مه له کی خوالیخو شبوو. له تی نان و قاپی پلاوی بۆ حاجی

سالم و کوره که ی هیئا و گوتی:

- ها بیبه ن له ده ری بیخون. برۆن ده ی. ده مه وی درگای ئیره داخه م.

- به چاوان... به چاوان بی بی گیان.

بی بی گه راوه بۆ مدبه ق و عه باس وه ک پشیله هه لاته دالانه که وه و له درگا وه
ده ره پریبه ده ری.

زه بیحوللا و سالار عه بدوللا گه یشتبوونه کۆلان.

زه بیحوللا دریژه ی به قسه کانی داو گوتی:

- ئه م میرزاخانه زۆر به توندی قسه ده کا! وا خو ی نیشان ده دا ده لپی له

نیوعه ره ب و عه جه مده دهستی ده روا. به م سه ره وفۆکله یه وه بلیی گری و گۆلی له
کاریدا نه بی؟

- ئیمه خو کارمان به و نیبه و ئه و ناناسین. ئیمه له گه ل ده ولته ته ره فین. تا پوی

ملکه که به بارمته داده نیین، پاره قه رز ده که یین. سه ری هه ر مانگیکیش بریکی
ده ده یینه وه. لاملاشه وه سه روکارمان له گه ل ئه و سنی چوار ماله ره شاییه یه وا له سه ر

خوازه ویی کار ده که ن، ئه وانیش سه رو پاروویه کیان له دم ده نیین و برایه وه.

- من خه می ئه وه مه، ده لیم ئه م چوار قرانه پاره شمان له ده ست نه کاته وه!

زارای خوشکی زه بیح به له نته ره وه به هه له داوان له وسه ری کۆلانه وه ده هات. به

هه ناسه برکی و ده نگی له رزۆکه وه گوتی:

- ئه وه تو له کو یی؟! مانگا که خه ریکه مندار ده بیته وه... به لام تو... تو...

- چی مندار ده بیته وه؟

- خه ریکه ده ری، لیتا بیته وه. به سته زمان خو هیزی نیبه!

- چۆن ناتوانی بزئی؟

- گو یلکه که ی لاقی له پیتشا هاتوو ه!

- چی؟

- لاقی هاتووه!

زه بیحووللا له نته ره کهی له دهستی خوشکی ساند و هه لات. زاراش به دوایدا هه لات. عه باس خوی گه یانده سالار عه بدوللا و گوتی:

- منیش هاتبووم ئه و هه واله بگه یه نم، سالارا!

سالار وهر گه رایه وه و چاویکی له کورپی میرگان کرد:

- سهیره تو له پرووت هه لدی له گه ل من قسه بکهی؟! له عننه له دلی رهشی شهیتان! پیاو شتی چون ده بین!

عه باس نه گه پاره. پی به پینی سالار چووه ته ویله ی مالی زه بیحووللا.

ته ویله که گهرم بوو. مانگا له سهه لاته نیشته که وتبوو و چاوی به مؤله ق ویستابوو. زه بیح چاویکی له کورپه مامی کرد:

- چیی لیکه یین سالار؟

سالار عه بدوللا کۆته کهی داکه ند، قولی هه لمالی و گوتی:

- هیچ؛ لئی راده کیشین. برۆ مه نجه لیک ئاو گهرم که کچی! تو ئه و له نته ره بینه پیشی بیگره!

عه باس به دوای زارادا له ته ویله که هاته ده ری. مانگاکه ش جار له گه ل جار زیاتر بۆره ی لیته لده ستا.

هه تا ئاوه گهرمه که ساز بوو، سالار عه بدوللا گویلکی منداره وه بووی ده رکیشا و خستییه لایه ک. مه نجه لی ئاویان هینا پیشی. سالار خه ریکی شتتی دهستی بوو.

زه بیحووللا له پشت سهه ری گویلکه منداره وه بووه که هه لئروشکابوو به هه ر دوو دهستی نیو چاوانی خوی دهگوشی. زارا پالی به دیواره وه دابوو. عه باس چووه سووچیکی تاریکی ته ویله که و راوه ستا. مانگاکه هه روا له سهه لاته نیشته که وتبوو و هاسکه هاسکی بوو.

سالار عه بدوللا هه ستا پی، لاقی گویلکه منداره وه بووه که ی گرت و رایکیشا و بردی بۆ کۆلان. وه پینی چهن سهگه به ره لالا ده بیسترا. سالار عه بدوللا گه پاره.

باسکی کورپه مامی گرت و هه لیستانده سهه ری:

- ههسته! قه زاوه گیر بی. مانگاکه ساغه، ده بی شوکری خودا بکه ی.

زه بیحووللا هه ستا پی و گوتی:

- دیاره پیمان هه نایه، ئامۆزا. ئه و کاره ی له پیشمانه هیچ له وه ناچی شوومی باش بی.

سالار گوتی:

- بۆ مه قرینه پیاو، ئه م جوړه شتانه هه ر دهقه ومی، هیچ نییه. ههسته با برۆین.

- نا؛ نا! من ده بی ئاگام له مانگاکه بی ئه مشه و هه ر لیتره ده بم.

عه باس هاته پیشی و گوتی:

- ئه گهر پیتخۆش بی من لیتره ده بم... ئالیره... له و نیو ئاخوړه دا...

- نا، نا. خۆم لیتره ده بم.

زه بیحووللا ئه مه ی گوت و له سهه ر لیواری ئاخوړه که دانیشته. سالار عه بدوللاش

له په نای دانیشته. زارا چوو لیفه که ی زه بیحووللا بین. ئیتر جیی عه باسی میرگان نه بوو. به هیواشی خشی و له ته ویله که چووه ده ری.

کۆلان. کۆلان هه روا سارد و تاریک بوو. حاجی سالم و موسلیم له چه قی

کۆلانه که دا ده مقره یان بوو موسلیم گۆچانه که ی باوکی ده کیشا و حاجی سالم په یتا

په یتا پیی ده گوت:

- ولاخ! ولاخ!

- موسلیمیش په یتا په یتا له جوابی باوکیدا ده یگوت:

- ئه ه... ئه ه... ئه ه... !

عه باس چوو بۆلای حاجی سالم و موسلیم.

به شی دوهم

به ندی په کم:

زستان تپه پری. زستانیکې نارام و له سهره خو. یه ستریکې پی له قور چه قیو گیانی ددا و تیده په پری. ئیتر پستی شکابوو. سهرما! هه تا بوو سهرما بوو. وشکه سهرمای به رده وام. ئیستا له پر به فر! شه وی، به فر که وتبوو. به فریکې قورس. به گوژمه ده یانگوت: «پشتینه یه ک» به لام نه ک پشتینه یه ک. ئه ژنویه ک بوو. سهربانه گلین و گومبه زبیه کان له ژیر سنگی به فر دا پشوویان لیبرابوو. کړوکپ، ماندوو، ده تگوت و شترن به باره وه، هیشتا ده باری، به لام کړیوه نه بوو.

به ره به یان خاوی کړدبووه ورد پرووشه ی ده کړد. په پی کوتر، خولیان ده خوارد و دهنیشتنه وه. بؤ میزگان به فر ته نیا په سستی پیوه بوو. به لام بؤ دهشت و بؤ زوربه ی خه لکی زهمینج، بؤ ئه وانیه ی لانی که م په له زه وییه کی دیم و گاجووتیکې سهر ناخو پیان بوو، به فر ئالتوون بوو ده باری. ههر کولووه به فریک هه زار دهنکه گهنم بوو. شووتیبیه ک بوو، مستی هه رزن بوو. چل قوزاخه په مو. نه ک هه ر بؤ خه لکی زهمینج، بؤ هه موو دانیشتونانی بیابان به فر نان بوو. نان بوو ده باری. چ خوش ده باری. سه ختی سهرماکه ی و که م بوونی ده غل و دان ده کرا تاقت بینن. ده گوزه را. هیوای به هار و گژ و گیا تامل کړدنی ئاسان کړدبوو. میزگان ئه وه نده ی دنیا دیبوو که له و شتانه بگا. سفره ی پر شتیکی لی وه گیر ده که وی که به ری دللی خو ی و منداله کانی بگری.

به لام سفره ی به تال؛ له ته پووتوز و خو ل زیاتر چی لی وه ده ست ده که وی. چه رخ و خولی پوژگار ئه وی فه قیر کړدبوو. میزگان ئه گهر دللی برسی بوو. که زوریش بوو. به لام چاو برسی نه بوو.

میزگان ئیتر جوان و جه حیل نه بوو. زوری چه رمه سهری و کویره وه ری چیشتبوو. ورده ورده ته مهنی ده که یشته چل. ئه گهر چی روخساره تیکسمراو و رهقه له و ماندووه که ی پیرتر له وه ی دهنواند. به لام تازه بسکه ره شه کانی، جی جی، ریگیان به لقی سپی دابوو. خوار ته ویلییه وه له سهر پیستی وشکی نیو چاوانی دوو سی لوچی باریکی تیکه وتبوو. دهوری چاوی چرچ و لوچیکی باریک و ناسکی پیوه دیار بوو. ژیر کولمه کانی به ئاسته م تیک قوپابوون. ددانه درشت و سپیه کانی له روخساری شه که تیدا، لیوه ناسک و بارگرتووه کانی لادابوو. چه ناگه ی له هه ردوو لای دهمییه وه به دوو هیلی که وانی رازابووه. رهگی لا ملی هه ستابوون، به رملی ئه و جیگایه ی لکه ی کولوانه که ی به دهرزیه ی عورووسی لینک قایم ده کړد، به قولدا چووبوو. شه ویلکه ی دهرپه ریوی کاتی که ددانی پیکدا دنا ریزی ددانه کانی له ژیره وه دهنواند.

له راستیدا گوشتی روخساری میزگان سووتابوو. ده تگوت ژیر ئه و پیسته ته پای تیدا نییه. پیستیکی وشک. وه سهر یه سقانیکی سهخت و رهق کشاو. به چال و چولی ئاشکراوه. له گهل ئه وه شدا چاوه کانی جوان بوون. خه م تیزاو و جوان. ئه گهر چی چاوی به قولدا چووبوون، به لام پر له ترووسکه ی نیگا بوون. به ژن و بالای میزگان ئه گهر چی لاواز و رهقه له بوو، به لام چه ماوه نه بوو. راست و زراو. له ناخی ئه و به ژنه شووش و زراوه دا، روچیکی بریندار جینگلی ددا. به لام ئه و روجه نه پلیشابوو. رقیکی په نگ خواردوو، ئه و روجه زاماره ی له خویدا هه لگرتبوو، نه ک کړووزانه وه یه کی ژاناوی. ههر ئه وه ش بووبووه هوی ئه وه ی چاوی ئاوا جوان بمینن. درهوشانه وه یه کی خیره سهرانه له ناخیکی هیوا براودا.

بلیسه ی له رزوکی له تنه ریک، له شه وه زهنگدا. میزگان ئیسک ئه ستورر بوو. وه ک براکه شی نه بوو که که راکه ی سهری به قه د که راکه سهری ئه سپیک ده بوو.

به لأم له نیو ژاندا سهره بوو. ئەگەرچی تا رادهیهک تیک شکابوو. به لأم هیشتا جوانی و له باری خوی له به ژن و بالایی نامۆ نه کردبوو.

میرگان دهبروانی. سپیدهی به بیان لهو به فرهدا سپی تری دهواند. پروناکییهکی جوان؛ رهنگیکی بی وینه. ته نیا به روانینی چاو ههست پینه دهکرا. دهبوو به گیان بیبینی. دهردهدار مه رهه م چون دهبینی؟ تینوو ئاو، میرگانیش به فری ئاوا ددی و ههستی پی دهکرد. ئەگەر به وردی بتروانیبایه ته روخساری، وینهی ئەو سپیده به فرینهت تیدا ددی.

جموولیک، شتیکی تازه. ههستییک. ههستی ئەوهی شتیکی، شت گه لیک خه ریک بوون تووشی ئالوگور دهبوون؛ ههستی ئەوهی تۆوی گیا، گژ و گیای رهنگاوپهنگ، له بن زهویی سامالسا به بهفر، رادهچهن؛ ههستی ئەوهی بزووتنی ئەو تۆوانه، له زهویییهکی سارد و سردا که سی مانگهی زستان گرژ و مۆن و سپر ههلتووته کاوه و ئیستا خه ریکه به حال زهرده دهگرئ و لئوی دهپشکوئ؛ ههستی ئەوهی هه ئیستا ههتاویکی گهرم و گور ئەو بهفرانه ههله دهچۆقینی؛ ههستی گاسن و نیروئاموور و کووز و هۆگانی دیمه کاران؛ ههستی ئەوهی هه ئیستا دهشت و دهر ئامیزی سهوز و بهرینی خوی دهکاتهوه؛ ههستی ئەوهی هه ئیستا زهره زهری گویدریژ و بارهی پهز و هۆهوی شوانان و دووکه لی له کولانکه وه دهرباز بووی نیو دئ بهرز دهبنه وه؛ ههستی ئەوهی هه ئیستا گنج و لۆچی نیوچاوانی خه لک به هیرشی پهیتا پهیتای پیکه نین دهکرته وه؛ میرگانی لهو باره وه خستبووه باریکی تر. ههستیکی نوئ، لهو جۆرهی که کچانی تازه پیکه یشتوو دهگه شینیته وه. چونکه ئەو کاتهی میرگان عازهب بوو و مهست و خه ریمان و به ناز ریگی ده پینوا. وهک بیست سال له مه وه بهر. ئەو پۆژانهی که ههستی دهکرد دهتوانی هه موو پیاوانی جیهان له باوهش بگرئ. ئەو پۆژانه میرگان به هار مهست بوو.

پیکه نین و گالته و سهما و دایره لیدانی. کاروبار و نان کردن و بژار و دهسکه نه و گول چینه وه به دواي پیاوانی دروینه وانه وه. ته شی رستن و شه وگاری دریژی زستان، له گه له دهسته خوشکانی خه ریکی هه لکردنی ماشه رو قانگله و خه رهک هه لسوورانن دهبوون. گورانی و چیرۆک و مه تله و بهیت و نه زیله. چپه و سرته

و باسی پیاوان و لاوان؛ له ره ی مه مک و کورکه کورکی دل؛ شه پۆلانی خوین له دهماردا و بلیسه کیشانی ئەوین؛ ئەوینیک که بزر بوو و هیشتا دیار نه بوو. ههستی ئەوین. ههستی ئەوینداری. ئەویندار بوون، له کاردا، له مالدا، له پێخه ف و له مه زرا دا. له گه له ئەوین ئاویته بوون. گریدانی لاسکه گیا. مندال، منداله بهر بوون. شیر پیدان، مه لۆتکه کردن، لایه لایه. شووردنی مندال له بهر خۆره تاوی نیوه گهرمی نیوه رۆیان. ههستی خۆشی. کور ختیلکه ی دئ! پیکه نین. ئاو. خور. پیکه نین. پیکه نینی پاکژی مندال. پشکووتنی خونچه. شتیکی له نیوان گریان و پیکه نیندا. ئاشقی هه موو شتیکی بوون. ته پوتۆزی سه ر شانی پیاو. بۆنی خۆشی ئاره قی بن باخه ل. کراسی سلوچ ئاویته ی خۆل و ئاره قیه. کورپه شلپه دهستی دها به ئاوی ته شته که دا. ماچ، ماچ کردنی سه رو لاقی زارۆک، هیشتا ددانی نه هاتوو، به لأم زۆری ختیلکه دئ. که پیده که نی، خونچه! دهپشکوئ. ئای...

مه زرا به گه نم سامالسا یه. زێرین. ئەو ده شته زێر بارانه. هه تاوی ته مووز. هه را و هۆهوی پیاوان. قریشک و هۆری گول چنه وه کان. ژنان، کچان، مندالان، گۆزه ی ئاو، له بن تایه گه نم. خه وتوو له نیو قولکه یه کی فینک و به گیا سپر داپوشراو. کورتانی گویدریژه که ی سالاری بۆ کراوه ته سییه ر. نان و چایی و خورما. لاییتی. پیاوان. دهره ی هه وریشمین. لاوان دهره ی هه وریشمینان له مل کردوه؛ به سه ر و فۆکله ی بی کلاوه وه، ئاره قه به ژیر دهره که دا ده خزیته خوارئ؛ به چالی نیو شاندا داده گهرئ و له به ندی نیو قه دیدا گیر دهکا و به ملاوه ولای که له کهیدا بلاو ده بیته وه. کراسی خووساو به ئاره قه تۆزی گه نم و شه کرۆکه ی لیده نیشی. ئاویته بوونی ئاره قه و خاک کراسه کانی لۆچ کردوون. دۆکه. ئاره قه و خاک. خاک و ئاره قه. باسک و باهۆ ده بزوین. کاری شان و باهۆ. ئامرازه کانی دروینه. داس و مه له غان و شه نه و درمه غ له بهر هه تاو ده بریقینه وه. دروینه وانان به هه موو توانایانه وه له سواله باقه و له باقه تایه و له تایه خه رمان دروست دهکن. به دواي دروینه وانانه وه ژنان و کچان. کاتی گه نمه کان ده بنه باقه و تایه و کۆلکیش ده یانباته سه ر خه رمان. وه چاره گه نم ده که ون و دهست ده که ن به گول چینه وه.

میرگان له گهل گول چنه وه کان بوو. له گوئ خه رمانه که دانیشتبوو و چاوی له بهره دروینه ی سلوچ بریبوو. سلوچ دروینه وانیکي به ناوبانگ و ئازا بوو. قه لافه تیکي وای نه بوو. به جهرگ نه بوو، به لام کار جوان و به برشت بوو.

وردیله وگورج و گول. سلوچ به هله تر ووشکانه وه دهورا و چله گهنمی بهرز و نه ویی دده وورییه وه و جار هکه ی دهور و تانده وه. دروینه وانیکي کار خاوین، سلوچ، به قهستی دهسته سواله ی شل دهگرت و گوله گهنمی ده رشت. بۆ ئه و کارهش سالار دهنگی نه ددها. چونکه دهیزانی سلوچ ئه و گوله گهنمانه بۆ میرگان به جیدیلئی. ئه وهش خوی جوریک نه ریت بوو. بووبوو نه ریت. جوریک بریاری نه هیئی له نیوان دروینه وان و سالار و گول چنه وه دا. دروینه وان ی لاو ئه گهر دلی به کچیکه وه بوایه، ئه وه ی به ههقی خوی ده زانی که لیزانانه گوله گهنم بوهرینی. بهر کوشی کچه ده بوو پر بی: پیشکه شیی ئه وین. میرگان ده بوو به دهستی پره وه بگه ریته وه بۆ مالی. میرگان به دهستی پره وه ده چوو وه بۆ مالی. تانه و ته شه ری ئه م و ئه و؟! ههر کهس هه رچی ده لی با بیلی! میرگان به با ی خه یالیشیدا نه ده هات.

زمانی خه لک دلی خه لکه. چش با دلی بریکیان له میرگان برهنجی. چش. خه لکی وا زورن که هه میشه رقی ناخیان به توانج و تانوت دهرده برن. ئه و خه لکه به بروای خویان زیره کن! له وه خافلن که ئه وه زیره کی پینالین، ئه وه دوور ووییه. له خویان رانابینن یه کپوو بن. ئاخری ده یانگوت چی؟

میرگانی ساره وانان و سلوچی هه ورگه ران دلیان به یه که وه یه. چش با وا بلین! با خه لکی زه مینج به و قسانه ده می خویان شیرین که ن! ده ی چییه؟ تاوانه؟ خودای ده کرد هه موو ده پهرینه سه ربان و هاواریان ده کرد که میرگان و سلوچ پیکه وه که ین و به ینیان هه یه، کی بوو به رگری له میرگان بکا؟ هه یچ کهس. میرگان تاقه برایه کی بوو. باوکی مردبوو و دایکیشی گرده نشین بوو. ئه مان ده یوانی بلئی چی؟ خوی شیت و شه ی دای بسک و پرچ بوو. نازناوی شیتی بسکیان به سه ردا بریبوو. مه ولا ئه مان! مه ولا ئه مان، خوی ئاشقیکی سه ودا سه ری بسک بوو. وه ک شیتی لیه اتبوو. به ریدا ده رۆیشت و به یتی بۆ بسک داده نا. بووبوو شایه ر. به ئه شقی بسک و قژه وه به کولاندا ده گه را و گورانیی ده گوت. شه وانه تا به یانی

نه ده خه وت. چیرۆکی مه ولا ئه مان و بسک بووبوو به نیشته خۆشه ی سه ر زاری هه مووان. ده ی برایه کی ئاوا کاری به میرگان چییه؟ میرگان ته نیا شیتی سلوچ بوو. مه ولا ئه مان که خوی شیتی بسک بوو ده یوانی چی به ئه و بلئی؟ گریمان شتیکی گوت. جنیو و زله و پیلایه که. چش! ئه وه ی میرگانی کوشتبوو خۆ لیدان و قامچی و پیلایه نه بوو. دووری سلوچ میرگانی ده کوشت.

دووری کوره هه ورگه ر.

«له کوی، ون بووی میرگان!»

وه خۆ هاته وه. سه رما وه له رزه ی هینا. چه نده دوور! چه نده له خوی دوور که وتبۆوه! بۆ کوئ چووبوو؟ بیره وه ری... بیره وه ری. لای کرده وه. منداله کانی هیشتا خه وتبوون. پشکوی ژیر کورسییه که سارد بووبۆوه؛ خۆله میش. منداله کان له ژیر لیفه چل تیکه که دا خویان کوشمه له کردبوو. میرگان چوو قولیکی لاسکه په مۆ هینا و وه جاخه که ی پیوه نا و کترییه که ی وه سه ر نا. هاجر سه ری هه لئینا. کچۆله ده بوو زووتر له کوره کان هه ستی. عه باس و ئه براو دواتر هه لده ستان. هه ستان. له و به فره؟! .

عه باس هه لات بۆ بهر درگاکه. ئه براویش خوی گه یانده لای شانی براکه ی و هه ردووکیان چاویان له و به فره قورسه بری که به سه ر دیوارۆچکه ی ماله که یان و له ولاتره وه به سه ربانی ماله کانی زه مینجا باریبوو. بی ئیختیار گه شابوونه وه. چاویان له یه ک کرد و نه رمه بزیه ک. که م وابوو ئه و دوو برایه پیکه وه پیکه نن. پیکه نین. له و دووران هه وه قه ل و قازوو په یدا بووبوون. : قار قار. عه باس و ئه براو ئه مپۆ ده یانتوانی له مال بمیننه وه. ئه وهش بۆ ئه وان خۆش بوو. له رۆژیکی وادا هه موو ده یانزانی که کهس له زه مینج ناچیته ده ری. بیریکی کتوپر عه باسی راتله کاند: قوما! ئه مپۆ ده کرا به زمی قوما و هه ریخه ن. لاوانی بیکار ئه مپۆ هه موویان له دووکان کۆ ده بنه وه و هه لئا ده کرن. هه لئا گوژیی. پاشانیش گه وره کان، ئه وان هه ی که گیرفانیان سه وزه لئی نه ده گوت، هیواش خویان ده خزانه پشتی دووکانه که و قوماریان داده مه زرانده. به ینی بوو کاسادق ده ستیکی پاستوری ده ستیدوو له شار هینابوو. گه وره کان به پاستور قوماریان ده کرد، کوره کانیش، به

جگ. کا سادق له وهتا پاستوری هینابوو، ئیتر پی خۆش نه بوو له دووکانه کهیدا جگین بکه. چونکه تهق و کوتی جگین ده بووه هوی ژانه سهر و بری له مشتته ریبه کان ده رویشتن. هه موو که سیکیشی ری نه ددها بچنه پشتته وهی دوکانه که:

«لیره چده کهی رۆله گیان؟! برۆ! برۆ بازه لاین بکه. هیشتا ئیره بۆ تو زوه!»

که وایه مندالان جینان نه بوو. بهو به فره له که له واکانیشا نه یانده توانی جگین بکه. ده ماوه جیهی کهی گهرم که که سیک بتوانی پهیدای بکا، گهر. کوئ چاتر له گهره خالییه کهی مالی سلوچ. عه باس پی و ابوو ده توانی سی چوار دانه له و مندالی قوله به گانه له داو خاو به زمی قوما وهری بخا. رهنه که علی گه ناویش بی.

تامی ئه و خه یاله عه باسی به رهو دۆلابچه که کیشا. له ژیر که لوپه له کاندای پر قوتوویه کی جگ دهرهیناو گه رایه وه بهر رووناکیی درگا که. جکه کانی هه لپشت و دوو دهستی جیا کرده وه. دهستی که سی دانه یی و دهستی که چوار دانه یی. سی دانه ییه کی بۆ کایه ی سی جگین و چوار دانه ییه که بۆ کایه ی گورگین. ههر دهسته جگه ی له په رۆیه که وه پینچاو نایه باخه لی و گه راوه بۆ لای وه جاخه که.

ئه براو له به ره وهی وه تاغه که دانیشتبوو. میرگان توژی وشکه گیای کرده کتریه که وه و هاجر دهستی کرد به کوکرده وهی لیفه و نوینه کان. له سووچیک هه لیچنین و هات له په نای دایکی دانیشته. عه باسیش له پال ئه براو دا دانیشته و دهستی به سهر ئه و ئاوردها گرت که خه ریک بوو له دوو که لدا ده خنکا. دو که لی چوو په موی ته ر ئاوی له چاو دینا. ئه وه بوو که میرگان و منداله کانی سه ره رای ئه وهی له و جاخه که چوو بوونه پینشی بۆ ئه وهی خویان گهرم بکه نه وه، ناچاریش بوون روویان له و جاخه که وه رگین و چاوی ئاو تیزاویان بقووچین و په ی تا په ی تا لووشمه یان بی. دوو که ل خه ریک بوو ماله کهی داده گرت. ئه براو که وته سهر چۆک، هه ردوو به ری دهستی نایه عه رزی و فووی له و جاخه که کرد. یه ک وچان فووی لی کرد به لام دماندی ئه و وه زیه کی وای نه بوو ئیزنگی ته ر داگیرسینیتته وه. نه خوشی و برسینه تی هیزی لی بریوو. کز و لاوان. هیشتا گوپ و تینی وه بهر نه هاتبووه. هه روا شیناو و تیکشکاو بوو. لووتی دریز بوو بۆوه. ددانی گر و ده می گه وهی ده نواند. لیوه گوشتنه کانی شین هه لگه را بوون و چاوی له نیو هیلووندا زیتیه یان

ده هات. ئاخری پشووی لیبراو کشایه وه دواوه. عه باس له بهر وه جاخه که خوی کوور کردوو و به هه موو هیز و توانایه وه دهستی کرد به دهماندنی دوو که ل و چوو په موی ته ر. دوو که ل بهرز بۆوه و بلیسه یه کی نه رم له ناخی وه جاخه که وه هه ستا. میرگان به هاجر ی گوت پیاله کان بینی. هاجر هه ستا دوو قورو وشکه ی سواله تی له دۆلابچه که هینا و له بهر دهستی دایکی داینا. دایکی گوتی ئه و سی چوار دهنکه سنجوو هه ش بینی. هاجر شوینی سنجوو هه کی ده زانی. چوو تووره که یه کی چکۆله ی هینا. میرگان سنجوو هه کی به ش کرد و هه ریبه کی دوو دهنکی پیدان. پاشان پیاله کانی له رهنگای گهرم پر کرد. عه باس پیاله یه کی کیشا بهر ده می خوی. ئه وهی که عه باس چایی یه که م هه لقورین و پارووی یه که م بگری، رازی و نارازی له لایه ن بنه ماله وه قبول کرابوو. چ ئیستا و چ پیشوو عه باس که سی به هیند نه ده گرت. به مافی خوی ده زانی که بهر له خیزانه که یان ده ست بکا به خواردن.

تا عه باس و ئه براو چاییه که یان هه لقوران، میرگان چوو کولینی پشتته وهی وه تاغ و که گه راوه هیشتا ئه براو چاوی له درگای کراوه و بارینی به فر بریوو:

- خۆزگه ئه مرۆ بمانتوانیایه به فر و دۆشاویک بخۆین!

- میرگان پیمه ره و وه ره وهی سلوچی هینا، له بهر درگا که داینا و گوتی:

- ئه گه ر پیاون هه ستن دۆشاوه که ی پهیدا کهن، نانه که ی له سهر من.

ئه وه پیمه ره و ئه وه هه وه ره. سه ربانی چوار مال بمال و به په راره که ی چورئ دۆشاو بکرن و بیهیننه وه.

عه باس گوتی:

- رۆژیک که بۆ ئه وه نابئ بچین بۆ ده شتی، ده بی بچین بۆ سه ربان مالین!

- بۆ خۆته؛ ناچی مه چۆ. به بای خودا به ری ناچن.

- رۆژیک که ناتوانم بچم بۆ چرپی و چال ده بی به بای خودا به ری بچم؟!

ئه براو گوتی:

- ئه گه ر دیسان سه رمام بی چبکه م؟

- سہرمات نابی، خُو جو وجہ لہ مریشک نیت! ئو چارشینوہی من لہ شان و ملت ہالینہ.

عہباس گوتی:

- پیلاو چی؟ بہو کلاشہ شہق و شرانہوہ خُو ناتوانین و ہنیو پشتینہیہک بہفر بکہوین، لاق و قولمان سہرما دەبیا!

- چوں بُو بہرللائی دہکری و ہنیو بہفر کہوی، بہلام بُو کار نابی،... لاقوقولیشتان بُو دەپیچم ئیتر دەلین چی. ہتا دینہوہ ئاوریکی چاک دہکہمہوہ و ژوورہکہ و ہک تہندوور گہرم دادینم.

عہباس گوتی:

- ہہرکس سہربانی خُو دەمالی؛ کئی ہہیہ سہربان بہ ئیمہ بمالی؟

- ہہیہ! بُو وینہ بی بی بیوہژنہکہی ئاغا مہلہک کئی ہہیہ سہربانی بُو بمالی؟

- رەنجبەرہکہی! ئو رەنجبەری ہہیہ. کہرہلایی حەبیب.

- کہرہلایی حەبیب کوا دەتوانی بہو ہوا ناخوشہ سہربان بمالی؟ لووتی بگری

گیانی دہردہچی، پیرہ پیایوی بہستہزمان!

- گریمان ئو مان بہفری سہربانی مالی ئاغا مہلہکم مالی، ئہبراو بہفری چ

بہقورپیگراویک بمالی؟

- بہفری سہربانی مالی بی بی دایکی عہبدوول. عہبدوول خُو لہ مال نییہ.

چووہ بُو شار و ناشی ئاوری کریوہ. ئہبراو بچی سہربانی ئوان بمالی چوار قران

پارہ وەرگری.

ئیتر بہہانہیان نہما. عہباس گوتی:

- ئہی سہربانی خومان؟ لینیگہرین ہیندہ بہفر لہ سہری بنیشی تا تیک دہتہپن؟

میرگان گوتی:

- خوم سہربانی خومان دەمالم.

- بہچی دەیمالی؟

- تُو چکارت داوہ؟ برُو بہ دواى کارى خۇتدا!

ئیتر بہہانہی نہما بوو. عہباس ہستاو وەرورہکہی ہہلگرت. پیتمہرہکہش بُو ئہبراو. سہیر نہبوو. ئوہ کاری ہہمیشہی عہباس بوو. لہبارترین کہرہسہی ہہلدہگرت بُو خُو. لہگہل ئوہشدا ئہبراو بیانووی گرت:

- تا ئیستا کئی دیویہ بہ پیتمہرہ سہربان بمالن؟

عہباس گوتی بہوانہ نہبزوا. وەرورہکہی ہہلگرتبوو بُو خُو و خہریک بوو لاقوقولی دەپیچا. ئہبراو ہروا چاوی لہ دایکی بریبوو. میرگان گوتی:

- ہەر مالتیک سہربانی بیی وەرورہشی ہہیہ، خہم مہخُو، ہہستہ خُو ت بیچہوہ!

ئہبراو تہمبہل نہبوو، شہکەت بوو. جۆریک شہکەتیی بہردہوام. بی ہیز بوو، کار چاو ترسینی کردبوو. سہرما و برسییہتی و نہخوشی موخی چنیبوو.

دووړوویی بُو چییہ، پیی خُو ش نہبوو بہو بہفر و سہرمایہ لہ مال دہرکہوئ! جۆریک ترس بہ عہرزہکہوہ میخکوتی کردبوو.

میرگان چارشینوہ گول وردہکہی بُو ئہبراو فریدا و گوتی:

- ہہلیگرہ و لہ خُو تى ہالینہ؛ جوان شان و ملت داپوشہ. لاقوقولیشت بہ دوو

سى کوت پەرۆوپال داپیچہ.. وەکوو بەنگی ئوہندہ وەنەوز مەدە؛ ہہستہ دەی ہہستہ!

ئہبراو بہ ناچاری ہیزی لہ خُویدا و ہستا. دہسہلاتی نہبوو. چارشینوہکہی دایکی قہد کرد. میرگان بہ ہاجہری گوت:

- سہریکی چارشینوہکہی بُو بگرہ با لہ خُو ہالینئ کچی! بُو وا لہ جیی خُو ت

وشک بووی و زیتہت دی؟!

ہاجہر چوو چارشینوہکہی دایکی لہ پشت و نیو قہدی براکہی بہالینئ. عہباس پاژنہی کلاشہکانی ہہلکیشا، لہچکہیہکی لہسہر و گویی ہالاند، وەرورہکہی

ہہلگرت و رُویشتہ دہری. ئہبراو ما بوو کہ دایکی و خوشکی دایپیچن و بہریی

کہن. میرگان چارشینوہ قہدکراوہکہی لہ شان و مل و کہلہکہی ئہبراو ہالاند.

ئہبراو گوتی:

- توربین؛ ئەو توربینەم بۆ بینە هاجەر با لە ژێر چارشێوەکەو بیبەستم بە پشتمەو!

هاجەر چاوی لە دایکی کرد. دایکی گوتی:

- برۆ بیهینه؛ ئەو توربینەش بینە با لە نیو شانی بیبەستم. خەریکم عەلی ئەکبەر دەنێرمە گۆرەپانی شەر!

ئەبراو گوتی:

ئەی لاقم؟ بە پیناوسی وەنیو ئەو بەفرە کەوم؟

- لاقیشت بە پەرۆپال دەپینچم؛ باشە بەو نووکه نووکه ئەوەندەم داخ مەکە دلەو!

توربین؛ ئەبراو توربینەکە لە کۆل کرد و پەتەکانی لە سەر سنگی گریدا. میرگانیخ خەریک بوو دەلینگەکانی ئەبرای بە پەرۆپال دەپینچا. پاشان نۆرە لە لاقی بوو. ئەبراو لە بن دیوارەکە دانیشت. پشتی بە دیوارەکەو دا و لاقی درێژ کرد. میرگان لاقیکی ئەبرای لە سەر رانی دانا و هاجەریش ئەوی دیکەیان، بە هەردووکیان خەریکی داپینچانی لاق و لەتەری بوون. دوایین گری لە سەر بۆقەتە لە لاقی. میرگان کلاشەکانی ئەبرای هینا فرییدایە بەر دەمی و گوتی:

- هەستە هیدی! خۆت کۆکەو. خۆ ئاوس نیی!

ئەبراو هەروا دانیشتوو و خەریکی لەپێ کردنی کلاشەکانییەتی. هیشتا هەر دلای دڵ بوو. بۆیە زۆر بە خاوی دەجولایەو. میرگان لەو زیاتر خۆی لەگەڵ ئەبراو ماندوو نەکرد. پۆیشتە پەنا وەجاخەکە و بانگی هاجەری کرد و دستیان کرد بە خواردنەوێ چایی. ئەبراو هەستا پێ. وادیارە چارە نییە. پیمەرەکە لە هەلگرت و پۆیشتە دەری.

کریو وەرە وەرە خۆشی کردووە. ئاسمان ئیتر خەریک بوو دوایین پڕوشە و کولوی خۆی دادەتەکاند. میرگان کەشەفی تەنەکە لە هەلگرت و بە کچەکە لە گوت تەنەکە لە ئاورەکە هەلگرت و خۆلە مێشەکە لە خالی بکا و بچیتە یارمەتی. چوونە دەری. سەرەتا دەبوو بەفری سەر پلیکانەکان پاکەنەو.

دەست بەکار بوون. بەفرەکە قورس بوو. بەلام میرگان زۆری بەفری وا دیوو. کەشەفی دەکرد بە ژێر بەفرەکەدا و دەیکردە نیو تەنەکە لە ئاورەکە و هاجەر دەیبەردە کۆلان و دەپشست. کە ریگای پلیکانەکانیان پاک کردووە میرگان ریگە لە سەربانیخی کردووە و چوو سەربان.

بەفر خۆشی کردبوو. ئاسمان کش و مات بوو. مات و تەماوی. هەوریکی چر و پڕ ئاسمانی داپۆشیبوو. سەربانەکانی زەمینچ، گومبەزی و بانێزەیی، سامالسا لە بەفر بوون؛ سپی. قەلە رەشە. هیللی رەشی بالیان بە سەر سپیایی یەکدەستەو: قارقار. تاق و لۆق خەلک بە سەربانانەو. کەهوو کەهوو. خال و پەلە لە کەهوو. پیاوان بوون خۆیان بە کەپەنک و پووزەوانە داپینچابوو. وەرورە بە دەست و دەستکیش لە دەست؛ یا کوتە پەرۆیکە، لە گیرفانی بالته کۆنیک. سەریان بە شالگەردن و کلاو داپینچراو. ناو قەدیان بەستراو بە پشنتین و قایش یان گوریسە کۆنیک. جی جی ژنیک. هالای زار، دووکه لە تەرە سووت لە کوانوویەکی دەم بادا، لە سەر کەشە بەفریکی سپی. قوولە تیگەل بە شادی لایک لەو پەری زەمینجەو. بیدەنگی دەشکی. زایەلە. لەم سەربانەو بۆ ئەو سەربان. قسە کردنی بەرز لە سەر بەستینی هالای دەم. عەلی گەناو لە سەربانی گەرماو کەیه. «چ بەفریکە! بەرەکەت!»

بەختی ئەوانە لە کشتوکالیان کردووە. هەوا هەروا قورس دیارە. بەرەیهکی ئەستور بەسەر ولاندا کینشراو. گۆرەو هەرای لاوان لەم سەربانەو بۆ ئەو سەربان. قسەو باسەکان تام و چێژیکی تازەیان هەیه. وشەکان، هەر ئەو وشە کۆنانە تازە دەنوینن. تەرۆبەر لە بەفر هەلەدەقولین. هەناسەکان زیندوون، هەناسە زیندوون. دڵ وریا و بەئاگا. دەلیی هەر سەریک کە بەیانی لە سەر سەربان هەستاو هەگبەیک ئالتوونی بە چاوی خۆی دیو. لەش ماتی و کەسەریان لە خۆ تارانوو. کەهوو، لەشی کەهووی خەلک، بە سەر نوا بەفری سپیی و پاکژووە شادانە دەجولین. بزووتنی لەباری شان و باهوکان. وەرورە ریک و پیک و هەماهەنگ وەکار کەوتوون. داهاتنەوێ پشنت. نەخشی لەمیزینە لە کاروباری مرۆف. بە سەر سنگی سپی سەرباندا، شاقەلیان شوێر بۆتەو. بەفر بە دەلینگی پاتۆلەکانیانەو

نووساوه و رہقیتہ بووہ۔ ہناسہ توپہل توپہل لہ دم دینہ دہری و لہ سہرمانا پرژ و بلاو دہبن۔ بہفری سہربانہکان وردہ وردہ کم دہبنہوہ۔ رہشانگی سہربانہکان وردہ وردہ خوئیان لہ ژیر بارستی بہفر دہر دہکیشن۔ و دہر دہکون۔ سہربان ہناسہ دہکیشن۔ پیاو ئارہقہی نیو چاوانی دہسری۔ ژن گہسکی بہ ہہر دوو دہستی دہگری۔ ئو بہفرہی لہ پاش وەرورہ بہجی دہمینئ بہ گہسک رایدہدا۔ توپہلہ بہفر لہم سہربانہوہ بو ئو سہربان ہلدہفرن۔ شہرہ توپہلہ۔ لاوان دلیان خوۛشہ۔ بالئ قہلہرہشان۔ دہندووک و بالئ کراوہی قہلہرہشان۔ سہفرہی کورت بہ بال لیکدانئیک۔ لہم سہربانہوہ بو ئو سہربان۔ زہمینچ تہنیا چہن درہختی لئییہ۔ کاجیک و دوو سئ سنجوو۔ ہلفرینی قہلہرہش بہ سہر سپیدا۔ زایہلہی قہلہقاری قہلہرہشان۔ قہلہرہشہ ہہر دہلئی بو ئوہ خولقاون لہ بہفردا ہلفرن۔ بہ دواہی بہفردا قہلہرہشہ ئاوا زور پیدادہبن؟ لہ پئشدا لہ کوئ بوون و پاشان دہچن بو کوئ؟ لہ دہست چی تاراون و بہ دواہی چیدا و لہچی دہگہرین؟

میرگان بہ قارہ قاری قہلہ رہشاندا دہزانی کہ شہوئکی سارد بہرہوہیہ!

میرگان بن باخہلی ئارہقی کردووہ و لاقی تہزیوہ۔ لہ سہربان مالین بوۛتہوہ۔ بہ کچہکہی دہلی: و ہجاخہ کہ داگیرسینی و خوی ہول دہدا پاشماوہی بہفرہکہ راداتہ خواری۔ بہ ہاجر دہلی گسکئکی بو فریداتہ سہربان۔ ہاجر ناتوانی بو فریدا۔ بہ نہردیوانہکہدا سہر دہکہوئ و دہیداتہ دہست دایکی و زوو دیتہ خواری ئاور بکاتہوہ۔ پاشماوہی بہفرہکہ بہ گسک دہمالئ و چاوی بہملاوئہولادا دہگری۔ لہوہ دہچی نگہران بی۔ نگہرانی کورہکانی۔ نہکا خوئیان لہ کار دزیبیتہوہ؟ لہ پہستا چاوی دہگری بہلکوو بہ سہربانئیکہوہ بیانینی۔ عہباس! لہپر چاوی بہ عہباس دہکہوئ۔ بہلام ئہبراو دیار نییہ۔ دادہنہوئ تاکوو مالینی سہربانہکہ تہواو کا۔ بہفری مالڈراو بن دیوارہکہی پر کردووہ۔ پیئی وایہ بیکاتہ قولکہی کولانہکہوہ باشہ۔ کاری سہربان تہواو بوو۔ میرگان خہریکہ بہ قالدہرہکاندا دیتہ خواری کہ لہو سہری کولانہکہوہ قیژہ و گریانی ژنان بہرز دہبیتہوہ۔ دایکی عہلی گہناو سہربانہکہی بہسہردا پروخواوہ۔ ژنان دہقیژینن۔ تازہ دایکی عہلی گہناویان و ہبیر ہاتبوہ! پوورہ گہناو سہرہتای زستان لہ کور و بووکہکہی جودا بووہوہ و

لہوسہری کولانہکہ لہژیر میچئکی نہویدا دہژیا۔ دویشہو لہ نیوہشہودا سہربانہکہ تیکتہپیوو۔ ئیستا کولانہکہ جمہی دہہات و جارلہگہل جار خہلک دہہاتن۔ بنمیچہکہ ہہمووی دانہرماوہ۔ خشتی کالی تلیساوہ دہلئی ہہلواسراون۔ ئم و ئو بہ یہکتر دہلئ:

«کورہکہی! کورہکہی بانگ بکن!»

«ئہری عہلی گہناو لہ چ بہقورپیگراوئیکہ؟!»

«لہ سہربانی گہرماوہکہ بوو۔ خہریک بوو سہربانی گہرماوہکہی دہمالئ!»

ژنان تووک و نزایان لہ بووکہکہی پوورہ گہناو دہکرد۔ ئو بوو سہر لہ زستانی ہہردوو پیئی لہ کہوشئیک کردبوو کہ پوورہ گہناو مال و خہرجیی خوی جیا کاتہوہ۔

میرگان خوی گہیاندئ۔ ہہموو چاوہرئی عہلی گہناون کہ بیت و دایکی لہ ژیر خول و بہفرہکہ دہرکیشنئ۔ میرگان لہ کہلاوہکہ نزیک دہبیتہوہ، سہری بہ ژووریدا دہکا و چاو بہ قہراغ و قولاغی میچہ دارماوہکہدا دہگری، سہری پوورہ گہناو لہ بن دیوارہکہدا بوو، بوہ ہتا سینگئ و ہژیر ہہرسئ میچہکہ کہوتووہ و مل و سہری بہ دہرہوہیہ۔ میرگان غیرہت و ہہرخوی دہنئ خوی دہکا بہ ژیر میچہ نیوہ رماوہکہدا و لہ لایہکی بی بنمیچی ژوورہکہدا رادہوہستئ۔ پاشان دہگہریتہوہ و چاو لہ خہلکہکہ دہکا۔ دوو سئ کہسی جحیلان غیرہتیان دہبزوئ۔ ژنی کہلاتیش دیتہ یارمہتیان۔ بہفرہکہ لادہدہن۔ خشت و خولہکہ لادہبہن۔ نیوہی لہشی پوورہ گہناو بہجاری کوتراو و پلیشاوہ؛ گوشتی لہ ہاوہنگدا کوتراو۔ دہموچاوی کہ خوی رہش داگیرساو بوو و ہک کہوکہمانہی لئہاتبوو۔ مہعلووم نہبوو ماوہ یان مردووہ۔ دہبوو ہہرچی زووتر لہ بن خشت و خولئ دہرکیشن۔ دہریان کئشا۔ لہ لئفہیہکہیان پیچا و ہینایانہ دہری۔ چہن کہس دہستیان کرد بہ پا کردنہوہی بہفری کولانہکہ۔ میرگان و ژنی کہلاتی لہگہل چہن ژنی دیکہ پوورہ گہناویان لہ بہریکی کولانہکہ دانا۔ عہلی گہناو گہیشتی۔ بہ ہلہداوان ہات۔ شاقہل و لکہی پیچہکہی بہ دم باوہ دہشہکیتہوہ۔ خیزانی عہلی گہناویش دہگاتی۔ عہلی گہناو وەرورہکہ فریدہدا و لہ پشت سہری دایکی دادہنیشئ۔ دہگری۔ لہ ہورژنی گریان دہدا۔ پیواون پیلی دہگرن

و دهیکشنه دواوه و تهرمی پوره گهناو هه لده گرن. عهلی گهناو دهستی له سهر چاوی لادهبا. چاوی به ژنه که ی ده که وی له بن دیواریک پراوه ستاوه و دهگری. عهلی گهناو هه پرا ده کاته و هروهره که و هه لده گری. به و هروهره هه پرا ده کاته ژنه که ی. جنیو له دهمی دهباری. جنیوه کان ده لین بۆ دایکت له مال دهر کرد ژنه تیوه مزیر و ناجسنه! روقیا زمانی ده شک ی هه لده ی. عهلی گهناو به دوایدا. لاقی روقیا هیزیان لیبراره. به فر ئه و هنده ی دیکه هیزی لیده بری. دهمه و پرو ده که وی به سهر به فر ده که دا. عهلی گهناو هه لده کوتیته سهری. دهسکه و هروهره! به دهسکه و هروهره و هریده گه پیتی. روقیا بی هیزه. هه به زهر به ی یه که م له کار ده که وی. پشووی لیده بری. عهلی گهناو خوین به ری چاوی گرتوه. هه و هنازانی ئه و سی چوار کوته یه سقانه به رگی ئه و لیدانه ناگری. شیت و هار بووه. پیاوان دهوری دهن، و هروهره که ی له دست دهستین و فری دهن:

«گه و جه پیاو! ئه و ژنه به سته زمانه ت کوشت!»

ژنان خیزانی عهلی گهناو له نیو به فر ده که هه لده ستیننه وه. به فر ده که له خوین هه لکشاهه. خوین له پشته سهری ژنه وه دده لئ. شانی و قولایه ی لاقی شکاوه. رقی هیزی نالاندنیشی نییه. دوو ژن، میرگان و ژنی که لاتی، روقیای هیژ لیبراره به ره و مالی عهلی گهناو ده به نه وه. عهلی گهناو له سهر به فر ده که دانیشتوه و به چاوی سووره وه له ژنه که ی ده روانی. چ بووه؟ تازه وه خو هاتوته وه. له پریکدا له قولایه ی گریان دده و به مشت له سهر و سه کوتی خو ی به رده بی. عهلی گهناو پشتی شکاوه.

عهباسی سلوچ گهیشتی. ئه و له گه ل عهلی گهناو خه ریکی قوما بوو. زۆر به ی کات عهباس و دوو سی که سی دیکه له ژیر قورسییه که ی عهلی گهناو قوماریان داده زرانده. عهلی گهناو شهیدای قوما بوو. هه روا که له سهر به فره خویناوییه که دانیشتوو، له وه ده چوو له هه ره که که وتبی. دهموچاوه رهش و پانه که ی، لچه ئه ستور و شینه که ی، بزکابوو. چاوی سوور سوور بووو. گومی خوین. که چاوی به عهباس کهوت دای له هۆره ژنی گریان:

- مال ویران بووم عهباس، مال ویران!

عهباس چوو ژیر پیلی عهلی گهناو و له سهر به فر ده که هه لیستانه. هاجه ره له په نا دیواری ماله که یان دانیشتبوو. عهباس و هروهره که ی فریدا به رده می خوشکی و کوتی:

- وه جاخه که ت داگیرساندوو؟!... برۆ هه لیکه دهست و لاقم وه خته هه لوه ری. هه لئ زوکه ده ی!

هاجه ره و هروهره که ی نایه سهر شانی و عهباس، عهلی گهناوی برده وه بۆ مالی. هاجه ره، له وه پیش له قولکه ی ژیر قورسییه که دا ئاوری کرد بووه، به لام لاسقه په موی ته ره به ئاسانی گری نه ده گرت. بۆیه دوو که ل ماله که ی داگرتوو. هاجه ره و هروهره که ی به دیواره که وه هه لپه سارد و له به ره قولکه که دا چۆکی دادا، له پی دهستی نایه عهرزی، چاوی قووچاند و دهستی کرد به فوو کردن. لاسکه په مۆ نهیده گرت و دوو که ل له قولکه که وه هه لده ستا. دوو که ل. دوو که ل. له گه ل ئه وه شدا چاره ی نه بوو، ده بوو بیده مینی. چونکه دوو که له که لاسکه په مۆکانی نه رم و وشک ده کرده وه. هه ره به ئاسته م گریکی بگرتایه. هاجه ره دهیتوانی به که شه فه ته نه که که ی هینده ی باوهشین کا هه تا به جوانی گر ده گری. به لام هیشتا گری نه گرتوو و هاجه ریش به غهیری دهماندن هیچی دیکه ی له دست نه ده هات. دوو که ل چاوی پر کردوو له ئاو. ئاو به لووتیدا ده هاته خوار ی. سییه کانی پر بوو بوون له دوو که ل و هه روا دهیده ماند. براکانی خو ی باش دهناسی. ئه گه ر ئاوره که ی ته یار نه کردایه و براکانی بهاتبایه نه وه له وانه بوو تووشی کیشه بی. هاجه ریش تا راده یه ک هه قی پیده دان. دایزانی به لاقی په رۆ پیچ و پیلاوی دراوه وه دوو سی سعات له نیو به فر دا بوون یانی دا. پاویل سه ره تا سر ده بن، که سیره ده بن و پاشان وه ژان ده که ون. لاق و په نجه ی لاق وه ک مندال ده زیرین. هه ره ئیستا په نجه کانی پای خو ی له سه رمانا ده یانزیراند. به لام نهیده توانی هوشی له لای لاق قولی خو ی بی. ترس. ئه وه ی له ناخی هاجه ردا له هه موو شتی به هیژتر بوو، ترس بوو. ترسی که له هه موو که سی هه بوو. له هه موو که سیش زیاتر ترسی براکانی له دلیدا بوو. نه ک ئه وه ی که گوی به دایکی نه دا، نا! ئه گه ر ئاوری ته یار نه کردایه میرگانیش هه روا دهستبهرداری نه ده بوو. لانی که م چهن چه پۆکی پیتا ده کیتشا. بۆیه هاجه ره به هه موو

توانایه وه فووی لیده کرد. دهیده ماند. ئه وهنده که لاسکه په مۆکان گِر بگرن، یان ئه وه پشووی لیببیرئ.

ئه براو خۆی کرد به ژووریدا. دهله رزی و دانه چۆقهی پیکه وتیوو. پیمه ره که ی فریدا له سووچیک و دانیشت؛ کلاشه خووساوه کانی داکنه، په رۆ و پاله ته ره کانی له لاقی کرده وه و خۆی گه یانده قولکه ی کورسییه که:

- هیتشتا نه یگرتوه؟

هاجر هه روا دهیده ماند. ئه براو لاقی کرد به نیو لاسکه په مۆکاندا. به لام چاره ی نه بوو، لاقی دهرکیشایه وه له په نا خوشکیدا چۆکی دادا، به ری دهستی نایه عهرزی و هاو پشو له گه ل خوشکی دهماندی. چیلکه ی ویشک له بنه وه ورده و رده گریان گرت. خوشک و برا و یگرا فوو یان له و تۆزه گره ده کرد.

ئاوهره که تازه گری کیشابوو که عه باس و میزگان گه یشتنه وه مالی. میزگان راست هات بۆ لای ئاوهره که. ئاوهره که قسه ی له سه ر نه بوو. عه باس له په نا دایکیدا چۆکی دادا، به ری دهستی نایه عهرزی و فووی له ئاوهره که کرد. هه ر چواریان بی وچان فوو یان لیده کرد. گر به رز بۆوه. جهسته ی لاسکه لۆکه کان له و دووکه له دا وشک بوو بونه وه و نیستا نه رم نه رم ئاوهره که یان له خویان ده هالاند. تینی ئاوهره که هه ست پیده کرا، ده موچاوی میزگان و منداله کانی خه ریک بو گه رم داده هات. گره که خۆش بوو بوو. به لام میزگان و منداله کانی هه روا ده یانده ماند. ئه و ئاوهره ده بوو رۆشن بی. له وه یکه به سه ر ئاوهره که دا زال بوو بوون هه ستیان به شادی ده کرد. بلێسه به رز بۆوه و سه ری پی کیشانه دواوه، له پی ده ستیان له عه رزه که کرده وه و ئاوی به ر چاو و لووتیان سه ری و له ده وری ئاوهره که کۆ بوونه وه. ئه براو لاقی به سه ر ئاوهره که دا گرتیوو. به جوورئ که ده لینگه ی پاتۆله که ی ئاوری گرت. میزگان لاقی ئه براوی کیشا دواوه و ئاوری دهره لینگه که ی به له پی دهستی کوژانده وه. عه باس چیلکه یه کی به دهسته وه گرتیوو ئاوهره که ی ده شیواند و خۆشی ده کرد. هاجر کتری سه ر وه جاخه که ی هیتاو له په نا قولکه ی ئاوهره که داینا. کاتی ئه وه بوو بزانه عه باس و ئه براو چییان هیتاوه ته وه بۆ مالی.

عه باس به دایکی گوت ده فریک بیئی. میزگان به قولی کراسه که ی که شه فه ته نه که که ی سه ری و له به ر ده می عه باس داینا. عه باس پشتینه که ی کرده وه. زارکی گیرفانه کانی باخه لی کرده وه. پشتینه که ی له سه ر زارکی گیرفانه کانی به ستیوو. خۆی له دایکی نزیکتر کرده وه و گوتی:

- ها خالی که!

میزگان قامکه شووش و باریکه کانی به گیرفانی عه باسدا کرد و گه نمه که ی لویچ لویچ خالی کرد. خراپ نه بوو. نیو مهنیک ده بوو. عه باس کاتی گیرفانی خالی ده کرا، چۆکی له عهرزی چه قانده بوو و به قه لافه تیکی راست و قیت و ئارامه وه راوه ستابوو. وه ک مانگایه کی نه جیم و خۆشدۆ ده چوو که سه تلیان دابیته به ر گوانی و ئه ویش به مه یلیکی تیکه ل به غوروره وه شیر ی دادای.

ده موچاویکی هیتن. چاوی له سه ر ئاوهره که هه لنیشتیوو. ده می قووچانده بوو. ئه براو سه ری داخستیوو و له بنه وه چاوی له براکه ی ده کرد. هاجر له پشته وه ویستابوو. به چاویکی پر له ریزه وه له عه باسی ده روانی. میزگان شادی خۆی دهر نه ده خست. به لام جوولاندنی به پرتاوی دهستی و ترپه ی دلی نه ده توانی بشاریته وه. به وردی هه موو درز و که لینی گیرفانه کانی پشکنی و دوایین دنکه گه نمی به نووکی قامکی دهر هیتا. پاشان به ری گیرفانه کانی دهر کیشا له سه ر که شه فه که دایته کاندن و دیسان خستیه وه جیی خویان. ویستی به خۆشه ویستییه وه باسکی کوره که ی بگری و بیگوشی، به لام وای نه کرد. سه ر قولی کراسه که ی گوش ی و به هاجر ی گوت:

- بیاله یه ک چاپی بۆ تیکه کچم!

نۆره ی ئه براو بوو. دهستی کرد به باخه لیدا نانیکی نه رمی دهر هیتا و له سه ر گه نمه کانی دانا و گوتی:

- ئه وه... ژنه که ی ئاغا مه له ک پییدام.

پاشان چه ن دراوی ده شایی تاققرانی له تووره که یه کی چکۆله که هه میشه له ملیدا بوو، دهر هیتا و کردییه سه ر له پی دهستی و گوتی:

- ئه وانه ش زاواکه ی ئاغا مه له ک پییدام.

دهستی عه باس و میزگان هاوکات له ژیر دهستی ئه براودا له پیمان کردهوه. ئه براو قهره پووله کانی کرده دهستی دایکییه وه. چاوی عه باس به دیتنی ئه و پووله وردانه برووقه ی لینه ستا و تاریک بووه. دهستی کیشا دواوه و گوتی:

- ئه ی نه چم دوشاوی ترئ بکرم؟!

ئه براو گوتی:

- خوم ده چم دوشاوه ده کرم!

- به و پیلاره شرانه وه ده چی؟! نه تدیوه لاقت له سه زمانا وه ک چه و ندهری لینه اتووه.

عه باس له سه ر جواب رانه وه ستا. هه ستا و قاپیکی له سه ر تاقه که هه لگرت، کلاشه کانی له پین کرد و له بهر ده می دایکیدا راوه ستا. میزگان نه ی توانی بلئ «نا». خوی له بهر روانینی عه باسدا نه گرت. وا راوه ستا بوو و پینی چه قاندبوو ده تگوت قهره پووله کان له تهنگه ی باخه لی دایه. میزگان که ده یویست قهره پووله کان بنیته لکه ی ده سماله که ی و گریی دا، هیوا براوانه کردیه مشتی عه باسه وه و گوتی:

- تو سه ری خوت قه ول بده لئی پاشقول نه ده ی.

عه باس به ره و ده ری ملی پیوه نا. خرینگه خرینگه قهره پوول بالی پیگرتبوو. ئه براو که چاوی له ده ره پینی براهه ی بوو و هه روا چاوی له جیگا به تاله که ی بریبوو گوتی:

- عه باس و دزی نه کا! ئه و عه باسه ی من ده یناسم مه مکی دایکیشی ده پچری!

میزگان هیچی نه گوت. بلئ چی؟! چایه کی بو ئه براو تیکرد و چوو سی چوار ده نک سنجوو بینئ. ئه براو پیاله چاییه که ی هه لگرت و میزگان هاجه ری نارد توژی به فری خاوین بینئ:

- له سه ر دیواره که بیته.

ئه براو ناوکه سنجوه که ی ده رداوه نیو ئاوره که و پرسیی:

- خه به ریکت له باوکم نه زانی؟

میزگان رووی وه رگیزا و گوتی:

- نا!

ئه براو ده یویست هه والی باوکی بزانی به لام میزگان قسه که ی ده می بری:

- چاییه که ت بخو!

ئه براو چاییه که ی هه لقوراند و مات بوو. دیار بوو میزگان نایه وی باسی سلوچ بیته گوری. قه ت نه یده هیشت باسی بکه ن. له بیر بردنه وه! خه ریک بوو ورده ورده به ناچاری میرده که ی له بیر ده برده وه. سلوچ رویشتیوو و میزگانیش ئه م کولکه ددانه ی کیشابوو و له قه له شته دیواری بیره وه ری ئاخنیوو. دلئ ئه و - رهنگه - له گه ل دلئ منداله کانی جیاواز بوو. میزگان ده یویست هه رچونیکه خوشه ویستییه که ی له دلئ خوی دهر هاویژئ. نه یده هیشت مناله کانیشی ناوی سلوچ بینن. منداله کانی هه قیان نه بوو لای ئه و باسی باوکیان بکه ن. هه ر بویه ئه براو زمانی خوی گریدا و هیچی نه گوت.

هاجره به فری هیئا. میزگان له چکه ی پر له به فری لی وه رگرت. هاجر له په نا ئاوره که دانیشت. میزگان به فره که ی کرده نیو قابله مه که وه و گه رایه وه بو گوی ئاوره که.

- دایه پوره گه ناو ده مرئ؟

میزگان له جوابی کچه که یدا گوتی:

- هه موو که س ده مرئ کچم!

میزگان پینی وابوو که هیشتا توژی پیو له بنی کووزووه که دا ماوه. هه ستا چوو کولین و کووزووه که ی هیئا. بنی کووزووه که ی کراند و قابله مه به فره که ی وه سه ر ئاور نا. پاشان که شه فه گه نمه که ی برده کولین دابینی بکات.

که له کولینه که هاته ده ری عه باس هاتبووه. میزگان قاپی دوشاوی له عه باس وه رگرت، کردییه نیو به فراوه که وه و به هاجر ی گوت سفره که راخا. هاجر سفره که ی هیئا و عه باس له گوی ئاوره که دانیشت:

- له دووکانی کا سادق باس باسی نه نی گه ناوه ده لین ده مرئ!

ئه براو گوتی:

- هه موو پاره که ت دا به دوشاو؟

عه باس بی ئه وه ی چاو له براهه ی بکا، گوتی:

هه موو بۆ چهنده بوو؟

ئه براو گوتی:

- وهك گوی سهگ به حه رامت بئ ئه گهر شاییهكته لئ پاشقول دای!

عه باس بئ ئه وهی خوی شلوی بكا گوتی:

- سه د جار!

ئه براو وهك پوژ لئی پوون بوو كه عه باس هه موو پارهكهی نه داوه به دوشاو. ئه و ته نانهت به گوومان بوو - گوومانیکی نزیك راستی - كه عه باس ئاوی كردبیتته نیو دوشاوه كه وه. به لام به لگه ی به دهسته وه نه بوو كه قسه كهی خوی بسه لمینئ. كا سادقی دووكانداریش خو ناكړئ قسه ی لئ ده ركیشی. چونكه خوی به مه حره می هه موو كه س ده زانی. نهك ئه وهی شتی دزی بكریتته وه، پئی وابوو ده بی هه موو كاره كانی به نه یئنی بكا. ئه براو لئی پوون بوو كه ناتوانی یهك قسه ش له كاسادق ده ركیشی. ئه و قسه ی پوژانه شی ده خوارده وه، چ بگا به وهی له سه ر قرائنك و ده شایی خوی تووشی گیره و كیشه بكا. ئه ویش له به ر مندالیکی وهك ئه براو. به لام ئه براو له دل خویدا شه رتی كرد ئه و دزییه ی عه باس ئاشكرا بكات. هه ر بویه عه باسی خسته ژیر چاوه دیری. عه باس ده ست و لاقی تیکه ل ده هات و نه ییده توانی ئه و ده ست و لاق تیکه ل هاتنه ش بشاریته وه؛ ئه وه له لایهك، له لایه کی دیکه شه وه وهك ریوی خوی توپاندبوو و نه ییده ویست جوابی ئه براو بداته وه. سه ری به خوزدا گرتبوو. له وه ده چوو پلانیک له ژیر سه ردا بئ. كه سفره كه شیان راخست. به په له دوو سئ پارووی خوارد. له تی نانی هه لگرت. پیلاوه كانی له پئ كرد و له مال ده رپه ری. پویشتنه كه شی جوړیک بوو. ده تگوت بالی گرتووه. ئه و جوړه بالگرتنه ی عه باس بئ هق نه بوو. له بنه وه هینه شاد بوو به كلک گویزی ده شكاند.

«باشه با بزائم!»

ئه براو بنی قابله مه كهی لسته وه، كشا دواوه و پالی به دیواره كه وه دا و گوتی:

- گر هكه دامركاوه دایه، كورسییه كه بینه!

هاجره كورسییه كهی له سه ر قوولگی ئاوره كه دانا و لیفه یه کی پیدادا. ئه براو چوو بن كورسییه كه پال كه وت و لیفه كهی هه تا بن لووتی كیشا. ئه گهر عه باس

ئاوا دلی وه قرت و فرت نه خستایه ده یوانی روژیک خوش له بن ئه و كورسییه گهرمه دا رابویری. به لام خه یالی عه باس وهك كیچ كه وتبووه كه ولی. نه ییده توانی بیر له وه بکاته وه كه عه باس بۆ قوما ر بچئ بۆ مالی عه لی گه ناو. عه لی گه ناو هه ركه سیك و هه رچو نیک بوو ئه براو پئی وانه بوو به و حاله وه - كه ژنه كهی شه لوکوت بووه و دایکی له گیانه لالا دایه - له گه ل ئه و لاتولو تانه ده ست بکات به جگین. کاسادقیش له گه ل عه باس پوو ناخوش بوو و ری پی نه ده دا بچیتته پشتته وهی دووكانه كهی. چونكه عه باس نه پارهی له گیرفاندا بوو و نه هاوشان و هاوه لی قوما ركه ره كانی دووكانی كاسادق بوو. ئه وانهی بۆ قوما ر له دووكانه كهی كو ده بوونه وه پیاوانی به ئابروو و ده وله مند بوون. یه کیان سیایی نووسی حاجی عه لی بوو. یه کیان مراد ده شته وان و یه کی دیکه یان ئاغای واسقی له قوله به گه كانی زهمینج بوو. یهك دوو كه سی دیکه ش تازه بۆ پشتی دووكانه كهی كاسادق پییان كرا بۆوه. خوداداد و حه مه دوللا كه له م دوا ییانه دا - وه بال به ملی خویان - له ملاوئه ولا ده ستیان به ده له دزی كردبوو. كه وایه عه باس ده بی چه ند كه سیکی په یدا كردبئ و له گه ورپك یا كادینه روخواویك خه ریکی جگین بن! به یانیش له خورا جگه كانی هه لئه بژارد بوو. شتیکی له ژیر سه ردا بوو. له وانیه نیوه ی گه نمی هه قده ستی به فر مالییه كهی له پیشا بردبیتته دووكانی كاسادق و كردبیتیه پاره! هه رچی بلئی له ده ستی دئ:

- دایه پیت وایه ئه و گه نمی عه باس هیتایه وه هه موو هه قده ستته كهی بوو؟

میرگان كه هیشتا خه ریکی لسته وهی قامکی بوو گوتی:

- توش بۆ ئه وه ندنه ره شینی؟ ده ی دیاره هه مووی بوو. تو پیت وایه ئه و ژنه تیوه

له وه ده ست و دل بازتره؟

ئه براو بیده نگ بوو. میرگان گوتی:

- راکشی و چاو یک گهرم كه، ئه و قورسییه گهرم و خو شه...

ئه براو گوتی:

- من باوه ر ناکه م! ئه و عه باسه ئه گهر بلئ ماست سپییه باوه ری پیناکه م!

میرگان ئیتر جوابی نه داوه. خوئی به دوزینی سهر و قژی هاجه ره وه سهرقال کرد. ئه براویش ته واو خوئی خزانده ژیر قورسییه که و لاقی دریژ کرد.

تینی کورسییه که شه که تی و سهرمای له له شی دهرده کرد. به لام ئه براو ئوقره ی لیبراوو و بیرى ههر له لای عه باس بوو. ورده ورده گیانی خاو بووه و پیلووی چاوی قورس بوو. خه و گوئی: «بگره وا هاتم!» دنیا له و کاتدا ته نیا بیشکه ی ئوقره گرتن بوو.

پرخه ی نه رمی ئه براو ئوخزنی به دلی میرگان ده به خشی بی ئیختیار چاوی له کوربه که ی بریبوو. پیلووی و برژولی نیشتبوو نه سهر یه ک. سیمایه کی هیمن. شوینی تیمیسکه ی لایووی خه ریک بوو چاک ده بووه. قژه کورته که ی به نیو چاوانه پانه که یه وه نووسابوو. دهموچاوی وه ک ناوی کانی نه رم و پاک بوو. میرگان پینی خویش بوو هه ستی و به دزییه وه پوومه تی رامووسی. به لام شتیک بووبوووه په رژین. له وه ی خویشه ویستی خوئی دهربرئ شه رمه زار بوو، میرگان وا بوو. نه یه ده توانی خویشه ویستی خوئی به ئاسانی دهربرئ. عاده تی نه بوو. رهنگه هوئی ئه وه بوو که دربرینی خویشه ویستی هه لی ده ویست. هیندئ جاریش که میرگان ده که وته داوی دلی خویه وه، که له که یه کی قورس و تووره ری لیده گرت. ههر بویه دهربرینی خویشه ویستی نامۆترین خووخده ی ئه و بوو. ئه گهرچی هه وینی ئه وین و خویشه ویستی قوولترین خووخده ی میرگان بوو. رق و تووره یی، لیدان و دانه چیره و قین. ئه وه بووبوووه عاده ت بوئی. عاده تی شه ر و قره و دژ کرده وه ی سهخت له هه مبه ر هه موو شتیکدا. هه ستی خویشه ویستی لای میرگان بووبوووه غه زه ب. ده کری بلین: «تالان! ئه و هه سته ش ته نیا کاتیک خوئی دهرده خست که روچی ئوقره بگری. ده ریا که ئارام بیته وه مرواری لئ وه ده ست ده که وئ: شه به قی خویشه ویستی.»

میرگان ئوقره ی گرتبوو، روخساری ئارام و هیدی بوو. له پال کچه که یه وه له بن کورسییه که خزی. سهری کرده سهر قوئی خوئی و ده سته که ی تری به سهر و قژی کچه که یه دینا. هاجه ر به دلنیایی و ئارامییه وه له پال دایکیدا پاکشابوو. وه ک ئه وه ی هیچ رووداویک نه قه وما بی و هیچ رووداویک نه قه ومی. خه می ئه وه ی نه بوو

خه وی لیده که وئ یان لینا که وئ. دایکی له پالیدا بوو. ئیتر خه می چیه تی؟ میرگان ده یسرتاند به گوئیا. دهنگی نه رم و هیدی. شیرین له به ر دل و گوئی:

«رؤژگار ههر ئاوا نابی. شه و و رۆژ هه یه. پرووناکی هه یه، تاریکی هه یه. سه روخوار هه یه، که م و زور هه یه. زستان ئه وه نده ی به به ره وه نه ماوه. ته واو ده بی. به هار دئ. هه وا خویش ده بی. خه لک له ته نگانه رزگار ده بن. کار په یه دا ده بی. ده ستهنگی نامینی. ده روا. پیمان بو ده شت و سارا ده کریته وه.»

کیو و مه زرا پر ده بن له گز و گیا. شیر و ماست زور ده بی. ئه گهرچی خویمان مه رومالاتمان نییه، به لام خه لکی که م و زور هه یانه. هیچ نه بی قاپه دویه کمان ده ست ده که وئ بو پیحور. براکانت گه وره ده بن. رۆژ له گه ل رۆژ گه وره تر ده بن. ده بنه پیایوی کار. توش گه وره ده بی. بالا ده که ی. به خۆدا دئی. سمت و پووزت له بار ده بن. مه مک ده که ی. ههر ئه وه نده ی بای به هار لیتدا ده بیته گه وره کچی ته واو. مه گین چیت له کچانی تر که متره؟ له چاو ته مه نت زور باشیشی. ده ست و چاویشت له سایه خوداوه ساغ و بی عه یین. که روالال و حه پویش نییت. چوارپه لت ساغه. ئه گه ر ده بینی ئاوا دالگوشت و لاوازی، خه تایی زستانه. زستانان زور که س وان، کز ده بن. هه رئه وه نده به هار بیت ده گه شیته وه. ته روبر. په له ی ناوی. هیشتا دووسالت ماوه بیته چارده سالان. له م دووساله شدا پاروو له ده می خویم ده گرمه وه و ده یده م به تو. ناهیلیم کز بی و چاوت به قوولدا بچی. ناهیلیم یه سکی له شت بتویته وه. هه ولی خویم ده دم، پینده گه یه نم. ئاخری به نده ی خودایه ک په یه دا ده بی و وه ک پیوان ده ستت ده گری و ده تباته مالی خوئی و ده تکاته هاوژین و هاوسه ر. ئه مپرو نا، سه بی. ده بی قوراوخوریش بن. کچی خویم ده لئی ده نکی هه ناره. باوکیشتی وه ک زور که سی دیکه چۆته سه فه ر و ده گه رپه وه. پیای بو سه فه ر خولقاوه. هه موو پیایویک سه فه ر ده کا. هه موو پیایویکیشت تووشی مه ترسی ده بی!»

میرگان دروی ده کرد و خویشی ده یزانی درو ده کا. به لام بو، بو باسی سلوچی ده کرد؟ ئه وه ی نه ده زانی که بو به درو ده لئ هه والی باوکیان گه یشتوو؟ رهنگه ده یویست مناله کانی پشتیوان و دالده یه ک. ئه گهرچی دورو پیواریش بی. هه ست

پینکهن. هەر بۆیه ئەم درۆ و دەلهسه تازانەى پیکهوه دەنا و مندالەکانى پى دنگەرم دەکرد. دوور و نزیک ئەم درۆیانەى به جۆریک به گوێی خەلکیشدا دەدا:

«له تارانەوه پارەى بۆ ناردوومهوه!»

«هەوالیان هیناوه که عارەبانەیهکی کرپوه، له چاوی پیس به دوور بی!»

«گوتوویه دیتەوه و منیش دەبا. بەلام کوا کارى وا دەکەم. پێیوايه دەچم و دەبمه هۆى ئەوهى له کارى بکەم و بەر دەستیشى بگرم! ها!»

بەدواى درۆکانیدا، دیزەى بى گوشتى دەنا سەر ئاور، وشکە پووشکەى پێوه دەنا و دووکه له کهى هەتا ئەو پەرى کۆلان دەروێی:

«خوشکى گیان! چۆن دێلم مندالەکانم برسێیهتى بکێشن! ئیستا که باوکیان برى پوولێ بۆ ناردوومهوه منیش نیو کیلۆ گوشتى پێدەکرم و بۆیان لێدەنیم. چونکه مرووفى موسلمان ئەگەر چل پوژ گوشت نەخوا دەلێن کافر دیتە ئەژمار! شوکر بۆ خودا ناهێلم مندالەکانم تەلخیان لى بگوزەرى. «

بەلام ئەگەر کەس نەزانى، خۆ شەمسوللا قەساب دەزانى مێرگان زۆر لە مێژە گوشتى لێنەکرپوه.

با بزنان، چش. ئەم درۆیانە خۆ زەرپان بۆ کەس نییه، به هەرشێوه و لەو نیک بوو مێرگان نەیدەویست مێردەکهى به مردوو بزانی. دوايهش خودا خۆى دەمێنى و ملکی.

هاجر خەوى لیکهوتبوو. پرخەى خەو ژوورەکهى داگرتبوو. تەنیا مێرگان به خەبەر بوو و چاوى له درگاکه بریبوو. کرۆکپ بوو، کر و کپییه کهشى له گەل پرخه پرخی هاجەر و ئەبراو زیاتر دەبوو. چاوى له دەرى بوو. بن دیوارى حەوشەکه به کۆما بەفر ئاخرا بوو. هەوا بەره بەره پوون دەبوو. لەوه دەچوو هەورەکه رەویبى. رەنگه خۆر بکەوى. ئەگەر خۆر هەلبى بەفر دەترووسکیتەوه. هەر بۆیه سەرنجى مێرگان دەدرهوشایهوه. چاوى له بەفرەکه بریبوو و چاوهروانى هەتاو بوو. دەویست هەستى و بچى هەوالیکى پووره گەناو بپرسى. بەلام خۆشى نەیدەزانى بۆ دلادول دەکا! تەمبەلیی دەکرد. قورسییه که گەرم بوو. ماله که بێدەنگ بوو، خەيال هەلیدەگرت. بەلام لەو دەمهوه که بیری مالى عەلى گەناو و حال و بالی

پووره گەناو له میشكى هالابوو، ئاراو قارای لێهەلگیرابوو. شتىک ئارامییه کهى لى تینکەدا. ئاخرى تاقەتى نەهینا. خۆى له ژیر لێفەکه کینشا دەرى و کەوشەکانى له پى کرد. چارشێوى به سەردا دا و ویستى له درگاکه بێتە دەرى، که قەلافەتى عەلى گەناو چوار چێوهى درگاکهى پر کرد. عەلى گەناو، وهک هەمیشە خەریکی چینیى جل و بەرگی زستانه بوو. گۆرهویى بەن، کلاو و شال گەردن و... له بەر درگاکه دا بێدەنگ راوهستا و چاوى له مێرگان کرد:

- دەمویست بێم بۆ مالى ئیوه، دایکت چۆنه؟

عەلى گەناو لیوه شین هەلگەراوو گوشتنەکهى بزواند و به دەنگیکى نەرم و نیان گوتى:

- باش نییه! پیموانییه بمینى. دەمهوى که سیک بنیرم بۆ «دوبید» بەدواى شکستەبەند دا.

- بۆ روقیا؟

- ئەرى، بۆ روقیا. تازە دایکم کارى تەواوه. روقیا، ئەو ژنەتیوه نەگبەتە ئاوا چاره‌ره‌شى کردم! ئەوه‌ندهى به بەردا هەلخویندم هەتا ئەو پیریژنە قورپەسەرەم هەلوه‌داى نیو ئەو که‌لاوه رووخاوه کرد و ئاخیش بهو مەرەده چوو. ئەم‌رۆ به‌یانی ئاگام له خۆم برا و ئاوا شپرزەم کرد. پیموایى سى چوار جیى شکاوه. ئیستا دەلێن دەبى بنیرم بەدواى شکستەبەندیکدا. خالۆزاكەى روقیا ویستى وەرئى کهوى، بەلام دایكى نەیهیشت. دەلى بهو هەوا ناخۆش و تووشە نایەلم کورەکه‌م به تەنیایی له دى وەدەر کهوى. هاورپییه‌کی دهوى. منیش به چاکم زانى یه‌کى له کورەکانى توى له‌گە‌لدا بنیرم. هەقه‌که‌شیان دەدهمى.

مێرگان گوتى:

- عەباس له مالى نییه. ئەبراویش خەوتوو. خۆت...

عەلى گەناو گوتى:

- گویدریژەکه‌شمیان دەدهمى. لەم سەرەوه دەتوانن به نۆره سوار بن و لەو سەرەوه‌ش کابرای دوییدی سوار کەن و بیهینن. تیلای پەیاغیشیان دەدهمى، ئەگەر ئاژەل و درەندەیه‌ک هاته سەر رێیان هەلیبێرن.

میرگان به دوو دللی ئاورپی داوه و چاویکی له ئه براو کرد:
 - نازانم! کامیانت دهوئ؟
 عهلی گه ناو گوتی:

- عه باس له کار دهرهاتووتره به لام ئه برا له و گورجوگولتره. هه رکامیشیان پینان
 خووشه بچن بۆ من جیاوازی نییه. کابرا بهینن پینج تمه نیان ددهم. خۆم ده بی
 ئاگام له و دوو ژنه نه قوستانه بی دهنه خۆم به ته نیا ده چووم. خه ریکه تاویش
 ده کهوئ. چوون و هاتنه وه سی چوار کاتژمیر ده خایه نی. ئیستا وه ری کهون پیش
 نوێژ ده که ریته وه. له مرۆدا پینج تمه ن پوولیکی که م نییه. خۆ ده زانی!

میرگان دللی نه ده هات ئه براو له خه وه هه ستینی. نه یه ده توانی له و پینج تمه نه ی عهلی
 گه ناویش چاوپووشی بکا. به و پارویه ده ی توانی نانی چه ن پوژی منداله کانی دابین
 بکا. له م کاته ی سالدا له کوئ کاری ئاوا ده ست ده کهوئ؟ هه لکه وت بوو. له سالان
 و له مانگان شتیکی ئاوا هه لده کهوئ. که وایه نه ده بوو میرگان به یلی عهلی گه ناو به
 که سیکی دیکه بلن. به لام ده بی کامیان بنیری؟ میرگان له دل خو یا ده یگوت: عه باس.
 عه باس به هیتر و گه وره تره. ئه براو له گه ل ئه وه ی له عه باس چکوله تر بوو
 نه خووشی و چه قوچو ئه وه نده ی تر شه زماند بوو. میرگان ده ترسا له پوژیکی ئاوا
 تووش و سه غله تدا ئه براو بنیری. ده ترسا نه توانی ئه و رچه و ریگایه ببری.
 عه باسیش دیار نه بوو، ئه گه ر له مالیش بووایه میرگان هیوای پی نه بوو و ده یزانی
 هه موو کریکه ی نادا به مالی. بویه میرگان هه روا دوو دل راوه ستابوو.

- له پینج تمه ن زیاتر ناده ی کا عه لی؟

ئه براو که سه ر و سینگه ره قه له که ی له ژیر لینه که وه دهره ینا بوو له عه لی
 گه ناوی ده پروانی. عه لی چووه ژووری و گوتی:

- تو به خه به ری؟

ئه براو به ته وای له بن لینه که هاته ده ری و گوتی:

- به دهنگی تو خه به رم بوو. به ته نیا بچم؟

- نا! قولی جهه ری - ش له گه لتا دی. گویدرێژه که شتان ددهم سوار ی بن.

ئه براو گوتی:

- کاله و پووزه وانه و که په نکه که تم بده یه ی ده چم.
 عه لی گه ناو گوتی:

- کاله و پووزه وانه کان بۆ تو گه وره ن!

- تو چکارت به وه یه؟ لاق و قولم به رو پیچ ده که م.

- که وایه ههسته وه ره بۆ مالی ئیمه. نانیکیشتان بۆ ده خه مه تی ره که وه، وه ره بۆ
 مالی چایه کیش بخۆوه.

عه لی گه ناو ئه وه ی گوت و رویشته ده ری. ئه براو هه ستاو به دایکی گوت:

- پینج قرانی بۆ خۆم.

میرگان هیچی نه گوت. ئه براو کلاشه کانی له پی کرد. دهنگی عه لی گه ناو له پشت
 دیواره که وه هات:

- تازه ئه براو خۆی پینچا وه ته وه و ده یه وی برۆا.

عه باس گوتی:

- به چی خۆی ده پینچیته وه؟ خۆ جل و پیلای نییه. به و کلاشه شه قوشرانه وه
 ده کری و هنیو ئه و به فره کهوئ؟

عه لی گه ناو گوتی:

- قه رار وایه من کاله و پینچا وه کانی خۆمی به ئه مانه ت بده می. که په نکه که شمی
 ددهم له به ری کا.

عه باس گوتی:

- به و قه راره بی من ده چووم!

عه لی گه ناو گوتی:

- منیش پیم خووش بوو تو بچی، به لام تازه له گه ل ئه و قسه م بریوه ته وه. بچۆ
 رازی که و خۆت بچۆ. ئه ی ئه وانه ت کو کردۆته وه چیمان لینه که ی؟

مه به سته ی عه لی گه ناو کوره ناوه نجییه که ی کو یخا و تا قانه کوره که ی سالار
 عه بدوللا و یه ک دوو کوپی تری زه مینج بوو که له گه ل عه باس ویستابوون.

عه باس گوتی:

- ئەوانە دەروێنەو بە بۆ مائی خۆیان. قوماز زۆر گرنگ نییە! ئەگەر من بچم ئەو سەیدە شکستەبەندە لە بن عەرزیش بێ دەیهینم. بەلام ئەو مندالۆچکە یە کوا دەموزمانی ئەوەی هەیه ئەو پیرە پیاو بەنگیە بەو سەرما و سەغڵەتە لە ژیر کورسی دەرکیشی؟

ئەبراو هاتبوو دەری و لەپەنا دایکی راوەستابوو گوتی:

- کاتی که سەیدم هینا بۆت دەردەکهوئ. با بروین کا عەلی!

ئەبراو وەرێکەوت بەلام عەلی گەناو هەروا راوەستابوو. بۆنی قومازی کردبوو. چاویکی لە کورەکان کرد و گوتی:

- بە جگ یان بە پاستۆر؟

عەباس چاوی لە کورەکان کرد و گوتی:

- پاستۆرمان لەکوئ بوو؟! پاستۆرەکانتمان بە ئەمانەت پێدەدە؟

عەلی گەناو بەدوای ئەبرادا وەرێکەوت و گوتی:

- ڕەنگە خۆم بیانیهینم.

تازە ئەو ڕوون بوو که عەلی گەناو ئەبراو دەنیڕی، چونکه ئەگەر عەباسی ناردبایە قومازەکان یان دەچوو و عەلی گەناویش ئەوەی نەدەویست. هەر بۆیە عەباس لەگەڵ کورەکان بەرەو مائی خۆیان وەرێکەوتن و بە ڕۆیشتنەو ئەو ئاوری داو، گوتی:

- خۆ دبی، ها؟

عەلی گەناو گوتی:

- با بزانی چۆن دەبێ، ڕەنگە بێم!

عەباس کورەکانی لەگەڵ خۆی بردە مائی، میزگان گوتی:

- لێرەنا؛ ژووری جیی ئەو نییە! ئەگەر زۆرتان پێخۆشە بچنە تەویله! بۆ چوونە تەویله دەبوو لەپیشا بەفری بەردەرگا که خاوین کەنەو. عەباس خۆی کرد بە ژووری و پیمەرەیه کی هینا و دەستیکرد بە ڕیگا کردنەو. کورەکهی سالار و کورەکهی کوێخا راوەستابوو، پێ پێیان دەکرد و لێوی خۆیان دەگەست. دیاربوو دەترسن. ترسی ئەوەی نەکا لەو دەورووبەرە بیانبینن. نەشیان دەویست که

هاوکایەکانیان عەباس و قودرەت و کورەکهی سەنەم لەو ترسەیان بگەن. پێیان عەیب بوو که بزانی لە باوکیان دەترسن. عەباس گوتبووی کەسمان لە مائی نییە. بەلام تا ئیستا سێ کەس دیتبوونی. ئەگەرچی غەریبە نەبوون، بەلام هاوکایەیان نەبوون، هەر ئەوەش دلی وەقرتوفرت خستبوون. بەلام کورێ سەنەم و قودرەت خەمی هیچیان نەبوو. قودرەت قوماز و فرتوفیلەکهی لە باوکی فیڕ بوو.

حەمە غەریب خۆی یەکیارچە قومازچی بوو. کاری بە سەر قوماز کردنی قودرەتەو نەبوو. تەنیا بە دۆراندنی قودرەت لە دین دەردەچوو. ئەگەر قودرەت بەگیرفانی بەتالەو بەچوایەتەو بۆ مائی، حەمە غەریب هەرچی لە بەردەستیدا بوایە پری دەدایە و هەلیدەبری هەتا دەرەوێ زەمینج، بە دەوری جی خەرمانەکاندا ڕەپیی دەنا و پاشان ئارەقە لە ژیر کلاو لەمەدە چلکەسووکه یەو بەلا جانگیدا دەهاتە خوار و تیکەل ڕیشە تەنکەکهی دەبوو. بە هەناسە برکیوێ جنیوی دەدا و هەرچی جنیوی خراپ بوو ئاوقای کورەکهی دەکرد:

«ئابروو بەرە! نیو چاوان ڕەش! کێ پێی گوتی ئەو پارە سەوز و سوورانی من لە ئاو کهی و لەو لایە بێتەو؟! میر؟ تۆ میرت بۆ بی؟! تۆ تەفت بۆ بی؟ تۆی چارەڕەش کوا بەخت، دیگۆنە چاری؟ قوون ڕەشی حەرامزاد! تۆ که لە دایکت بەر بوویو سەریت خوارد، پێ ڕەش! زووخواوت پێ هەلینام، پیرت کردم. تۆی نیو چاوان ڕەش جگ هەلەخە و دەتەوی تەفت بۆ بی؟»

لەم جۆرە وەختانەشدا حەمە غەریب گویی لێنەبوو که قودرەت بە قسە ی دەکا یان نا؛ یان خەلک گوێیان لە قسەکانی دەبێ. بۆ حەمە غەریب لەو کاتەدا تەنیا ئەو قسانە گرنگ بوون و گوێشی بە شوێن و کاتەکهی نەدەدا. داخی دلی خۆی دەرشت و ئەگەر واشی نەکردایە دلی دەتوقی. ئەگەرچی سێ بەشی جنیوێکان بەر خۆی دەکهوتن. بۆیە قودرەت زۆر کەم باسی دۆراندنی خۆی بۆ باوکی دەگێراو.

کورێ سەنەم وانەبوو. هەوساری بە دەست خۆیەو بوو. دایکی و برا گەورە ی تریاککیش خانەیان بوو. تەنیا مراد لەو بنەمالەدا بەنگی نەبوو. دەمدریژی بەسەر دایکی و براکەیدا دەکرد. قەلافەتی زەلام و کردەوێکانی وای کردبوو که برا گەورەکهی نەیدەوێرا دەم بنیته دەمی و کیشە ی لەگەڵ سازکا. مراد زۆر بەکار بوو

و بژیوی خوی وده دست دینا. بویه سه ری دانه ده خست و هر کاتی پنی خوش بوايه قوماری ده کرد.

- ئەو پیمه پره یه بده به من، هر ده لئی نانی نه خوار دووه!

مراد پیمه پره که ی له عه باس ساند و هه روا که پیده که نی عه باسی نیشان کورپه کان ددا و گوتی:

- چاو، چاو ئاره قه ی رهش و شینی دهر داوه؛ ده لئی کئیوی کون کردووه!

شانی بو داخست و هه تا هه موو به فره کانی نه خسته لایه ک و له بن دیواره که دا کومای نه کرد شانی هه لئه هیناوه. پاشان پیمه پره که ی به ده ستیکیه وه گرت و شانی نا به درگا که وه و کردییه وه. ته ویله یه کی ته نگ و تاریک. جیی ده دوا زده مه پ و یه ک دوو گوئیک. به لام کهس وه بییری نایه که سلووچی هه ورگه ر ئاژه لئیکی به غه بییری ئەو که ره که سالی پیشوو له برسانا تویی، لهو ته ویله یه دا بووی.

کورپه کان خویان کرد به ته ویله دا. له پیش هه موویاندا کورپه که ی سالار و کورپه که ی کوئخا له سووچی تاریکی گه ورپه که دا له سه ر لیواری ئاخوړیک دانیشتن. کورپه که ی سه نه م و قودرته و عه باس چۆکیان دادا و ده ستیان کرد به رامالینی په ین و خۆل و خاکی ته ویله که. ورده تۆزی په ین به رز بۆوه و خوی له کۆله که تیشکی که لینی درگا که هالاند. ریک کردنی عه رزه که ته واو بوو، ده ستیان راگرت. کورپه که ی سالار درگای ته ویله که ی کپ کرد و عه باس به شادی و جۆشیکی له راده به دهر وه جگه کانی له باخه لی دهر هینا؛ هه لیرشت و گوتی:

- یاللا! وهر نه پیشی!

کورپه که ی سالار هه روا له سه ر لیواری ئاخوړپه که دانیشتیوو، چاوی چه په ی چکوله کرد بۆوه و له جگه هه لرژاوه کانی دهر وانی. دوو دل بوو پاریزی ده کرد. به لام هه مدیلای کوری کوئخا وانه بوو. بهو سه ره زه لاهه و چاوه زه قه کانیه وه، ده تگوت خاله موسلیمی به دم دایناوه. پیی عه یب بوو لای کورپه کانی میرگان و سه نه م و هه مه غه رب خوی دوو دل نیشان دا. هه ربۆیه له پیش هه موویانه وه هاته پیشی و له بهر کایه که دا دانیشتن. جگه کانی هه لگرت و هه لیخسته وه. جگه کان که وتنه سه ر

عه رزی نه رمی ته ویله که و هه مدیلا که ده یویست کایه که وه گه رخوا، جار یکی دیکه کوی کردنه وه و گوتی:

- چاکه ده ی وهر نه پیشی!

عه باس چاوی له جه لیلی کوری سالار کرد و گوتی:

- هه سته وهره ده ی! بۆوا دلاو دل ده که ی!؟

جه لیل گوتی:

- ئیوه له پیشا هه لخن، منیش دیم.

کورپه که ی سه نه م گوتی:

- دل له دل مه ده. وهره پیشی! پیاو ده بی به دل و جه رگ بی.

جه لیل گوتی:

- هه لخن. جار ی ئیوه هه لخن.

هه مدیلا گوتی:

- با ده ست پییکه ین. تاق تاق هه لخنه ین؟

قودرته زیره کانه گوتی:

- پیتان خۆشه سی جگه هه لده خه ین.

عه باس گوتی:

- که یفی خۆتانه.

مراد گوتی:

- رازیم. هر دوو جۆره که ده یکه م.

عه باس چاوی له کورپه که ی کوئخا بری. هه مدیلا گوتی:

- سی جگه گرفتی زۆره. دوو جار پیاو (سی چه قی) بۆ بی پروت ده بی و

کایه که گه رم دانا یه ده بی ته واوی که ین.

کورپه که ی سالار له سه ر ئاخوړپه که وه گوتی:

- چوار چوار، چوار چوار. من سی سی نایکه م.

مراد به پیکه نینه وه گوتی:

- تۆ به هه موو جۆره کان ده ستت ده له رزی. کورپه ئه رباب!

حه مدیلا سه ری بۆ لای ئاخوڤه که وهر سووړاند و گوتی:

تۆش ههسته وهره دهی! بۆ دهرسی؟

عه باس جگه کانی کۆ کردهوه و گوتی:

- گورگی دهیکهین، باشه؟ ئه وهش دهستیک گورگی وهرن؟

ههر کهس جگی خۆی هه لگرت و هه لیخاته وه. ههر کهس ته فی بۆهات، دست

بکا به کایه. وهرن دهی!

کوڤه کان ههر کام جگیکیان هه لگرت و هه لیانخست. کوڤی سه نه م بۆی هات.

عه باس جگه کانی کو کردهوه خستییه به رده می مراد. مراد ږووی کرده کوڤی سالار

و گوتی:

- پیت خۆشه من و تۆش جاریکی تر هه لیده خهین! به شکوو تۆ تهفت بۆ بی...

ده لئی چی؟ پاشان گله بی نه که ی! ئه گهر ناته وئ جگ هه لخه ی ده بی دانیشی و

چاوه ږوان بمینییه وه هه تا دهستیک ته واو ده بی.

کوڤی سالار گوتی:

- جاری تۆ دست پیکه!

مراد جگه کانی له سه ر به ری دهستی ریز کرد، پیکه وه جووتی کردن. گورگی

خسته به یینی دوو قامکی و به عه باسی میرگانی گوت:

- بیلی!

عه باس جیگا که ی له گه ل کوڤی کوپخا گۆږییه وه و گوتی:

من لیره وه چاوم هه لئایه. تۆ لای درگا که وه دانیشه. من لیره وه چاوم له ده ری

ده بی.

حه مدیلا ږووله ورده کانی له هه ردوو مشتت کردبوو و خږه ی لیدینا. مشتتکی له

مشته که ی تری کرده وه و له سه ر کایه که گرتی و گوتی:

- هینام!

جگه کان هه لږژانه سه ر عه رزی. گورگی ته ف، سه ن دانه ی دیکه ش چه ق. مراد

جاریکی دیکه ریزی کردنه وه و گوتی:

- بیلی!

- هه لخه!

- ئه وهش دوو میر. وهره خواری.

حه مدیلا دوو دانه دوو قرانی فریدا بهر پیی مراد.

- نۆرته قودرته!

قودرته مشتت به سه ر جه غزه که دا گرت و گوتی:

- هه لخه!

مراد جگه کانی هه لخست و دهستی کیشا به رانی خۆیدا. قودرته مشتت له بهر

جگه کاندان گرت و گوتی:

- نه بوو!

مراد بۆلاندی و جگه کانی ریز کرده وه:

- له م سه ره تای کایه وه خه ریکی گزی! وهک ئه و باوکه ږووتاله ت لاپره سه نی.

جوان شک بکه! من به و ئه داو ئه توارانه وه چاوترسین نابم. هه لده ده ی! دوو به رانه ر

بی چۆنه؟

- هه لخه ده ی باشه.

- دوو به رانه ری که!

- زۆر چاکه هه لخه.

- له بهرت مرم. ئه وهش سه ئه سب!

جگه کان که وتنه عه رزی. گورگی میر!

- دوو به رانه ر وهره خواری!

قودرته دوودانه پینچ قرانی فریدا بهر پیی کوڤه که ی سه نه م. مراد گوتی:

- داده ی مشتت چه پته.

قودرته مشتت کرده وه. پینچ قرانییه ک به له پی دهستییه وه نوو سابوو:

- قه بووله؟

- قه بووله.

قودرته گوتی:

- پیاو ناوی به خراپه ده رنه چی باشه!

عەباس مەشتی لە سەر جەغزەکە گرت و مراد بە پیکەنینه وە گوتی:

- قوون رەش! ئیستا یەک دانەى چوار میرت بۆ دینم!

عەباس توند دەمی قووچاند و لێوی پیکدانا و هیچی نەگوت، رەنگی بزرکابوو. وەک هەمیشە لێوی دەلەرزى. کاتی عەباس دەستی دەکرد بە قومار دەکەوتە دڵەوریزە. جۆریک ترس سەرتاپای دادەگرت. دەکەوتە دڵەکوئی و چاوی زەق دەبوونەو. بە بردنەو و دۆراندن هەر دەترسا. خەمبار و خەپەسراو دەهاتە بەرچاو. دەتگوت هەر ئیستا تەواوی قەرە پوولەکان بە چاوی هەلدەلووشی. بۆ عەباس هیچ شتی لەو چاکتر نەبوو کە هەرچی پارەى قومارەکیە برژیتە گیرفانی خۆیەو. چونکە هیچکات ئەو هەش نەدەبوو، دەستی دەکرد بە پرتە و بۆلە. مراد کە خۆلک و خووی عەباسی دەزانی، لە پیش ئەودا، خۆی جارێک جگەکانی هەلخست و کۆی کردەو و لەسەر لەپی دەستی ریزی کردن و گوتی:

- شکت بکە ئیستا!

عەباس کە هەروا مەشتی بە سەر جەغزەکەدا گرتبوو بە دەنگێکی لەرزۆکەو و گوتی:

هەلخە.

دوو میر. گورگی و یەکی دیکە. مراد گوتی:

- سى بەرانبەرى وەرە خواری!

عەباس مەشتی کردەو. خالی بوو! مراد ددانی لە ریچەو بەرد، چاوی زیت کردەو و گوتی:

- میرەکەم لێ پووچەل دەکەى؟! باشە. سەد جاری دیکەش هەلخەم میر دینم.

بیلی بزانی! من بەوانە چاوترسین نابم!

عەباس هەستا و گوتی:

- هەلخە دەشایی.

تا مراد جگەکان راستە و پاستە بکات عەباس چوو بۆ لای جەلیل و گوتی:

- لە جیى من دانیشە با بچم سەریکی دەرى بەدم. هەستە دەى! من شوینی

قومارم بۆ ئیوه جۆر کردووه. خۆم نەمدەویست قومار بکەم!

مراد گوتی:

- وەرە؛ وەرە خۆت شک بکە کورپی سالار عەبدوللا. وەرە ئیتر تۆش ئەوئەندە نازو نووز مەکە!

جەلیل بە لەش داگیراوی هات و لەجیى عەباس دانیشت و گوتی:

- ئەو جگەنەم دەیه با تەماشایان کەم!

کورپی سەنەم جگەکانی هەلرشته بەردەمی کە بیانینی، جەلیل گورگییەکی جیا کردەو و گوتی:

- نیو چەقەکەى قورقوشمیان تیکردووه، ئەوه بگۆرە!

عەباس بەر لەوێ لە درگاکی بروتە دەری گورگییەکی هەلگرت و جگیکى دیکەى فریدا بەردەمی کورپی سالار و گوتی:

- بووکیش بۆ چوونه پەردە ئەوئەندە ناز و نووز ناکا. خۆ پارەى کەوشەکانت ناوی؟!

کورپی سالار ئەو جگەى عەباس بۆی فریدابوو هەلگیرتەو و گوتی:

- عەلى گەناو گوتى پاستۆرەکانى دینى، ئەى کوا پاستۆر؟

عەباس کە درگای تەویلەکی نیوئە کردبوو و خەریک بوو دەچوو دەری، گوتی:

- هەر ئیستا ئەو دەچم بەدوایدا، بزانیم لە چ بەقورپیگراویکە ئەو قوربەسەرە!

عەباس لەو زیاتر گیر نەبوو. درگاکی لە پشت سەری خۆی پینویدا. سەری کرد بە وەتاغەکیاندا. میزگان لە مال نەبوو. تەنیا هاجەر پرخی دەهات. گەر او و پینی نایە کۆلان. چەند هەنگاوی هەلنەهینا بۆو لە پەر لووتی بە لووتی حاجی سالم و موسلیمی کورپیدا تەقی. هەوێل داچلەکی، بەلام خیرا وەخۆی هاتەو، سلای کرد و تیژ تێپەری. مالی عەلى گەناو نزیک بوو. لە بنهستیگدا، هەمیشە تايەکی درگاکی ئاوێلا بوو. عەباس خۆی کرد بە ژووریدا. مالی عەلى گەناو یەک دەهات و یەک دەپۆی. عەلى گەناو لەبەر بەرۆچکەیک لەپەنا تەندوورەکی دانیشتوو. بە خوری و شتر شالگەردنی دەچنی. هەر گویشی لێنەبوو کە دایکی و ژنەکی لەجیدا کەوتوو و دەنالینن. ئەو - رەنگە - پینی وای ئەوێ لەدەستی هاتوو کردوویەتی:

ناردوویه به دواى شکسته به نندا. ئیتر چ کاریکی تری له دهست دههات؟ خۆی بکووژئ؟ هاوار بکا؟ قور بیئوئ؟ نا! عهلی گهناو زۆر له وه به سه برتر بوو. ئه گه رچی به کیک له لیزان ترین کهسی زه مینج بوو له قوماری پاستوردا، به لام تا ئیستا بۆ جاریکیش نه یاندیوه له گه ل که سیک به شه ر بئ. هیدی و له سه ره خۆ. زۆر که میش دهیدوړاند. کاتی دهشی دوراند ته نیا گرژیه که لۆچی دهخسته نیو چاوانی و ده می وشک ده بوو و هه روا ئارام و هیدیش بوو.

سینه ری راوه ستاوی عه باس که وته سه ر دهستی عه لی گه ناو و ئه و هه روا که خه ریکی چنن بوو سه ری هه لئنا و چاوی له عه باس کرد:

- ها! فه رمایشته؟ حه تمه ن هاتووی بۆ پاستور، ها؟

عه باس گوئی:

- نا! دایکت و ئه وان چۆن؟

- چاکن!

عه باس بۆ ئه وه ی قسه که ی به فشه ده رنه چی، هه نگاو یکی هه لئناوه سه ری کرد به وه تاغه که دا. دوو ژن، پووره گه ناو و رو قیا له مبه ر و ئه و به ری وه تاغه که له جیدا که وتبوون و میرگان له نیوانیاندا دانیشتبوو. عه باس گه راوه. عه لی گه ناو هه ر خه ریکی چنن بوو:

- دهی، کارت چیه؟ بیلی راست برۆ!

عه باس گوئی:

- گیرفانی کوره که ی سالار عه بدوللا له وه ده چی قورس بئ. زۆریش دم له پاستور ده کوتی.

عه لی گه ناو گوئی:

- هه تیوه چه پ و چیره دلی پاستوره کانی گرتووه. به لام من پاستوری خۆم به کهس نادم.

عه باس گوئی:

- مه به ستم ئه وه یه خۆشت بیی. قوماریکی خۆشه.

عه لی گه ناو گوئی:

- ئه گه ر هاتم پاستوره کانیشم دینم!

عه باس به ره و درگای هه وشه ملی پیوه نا. له نزیک درگا که راوه ستا و وه رسوورا. ویستی قسه یه که بکا به لام له رووی هه لئه هات. عه باس باش له خولک و خوی عه لی گه ناو ده گه یشت. له وه زیاتر نه ده بوو ده مبه ده مه ی له گه لدا بکا. هه ربویه ملی ری گرت و رووی. به لام که پیی نایه گه وره که واق و رمان چاوی پی زه ق کرده وه. برۆی نه ده کرد حاجی سالم و موسلیم له ته ویله که بن. ئه وانه ئیتر له کوپوه بۆنیان کردووه؟ نه کا حاجی سالم هاتبئ بۆ گیان نه وه که ی. کوره که ی کوخا! ئیستا ئه گه ر قه موقال وه ریکه وتایه ده بوو عه باس قوری کوئ به سه رداکا؟ عه باس ئه وه ی وه رووی خۆی نه هینا. سلۆی کرد و هیناش به ره و بن دیواره که خشی. حاجی سالم و کوره که ی بیده نگ و ئارام بوون. حاجی سالم له سه ر لئواری ئاخوره که دانیشتبوو، هه ردوو لاقی بلاو دانا بوو و سنگی دابوو سه ر که مه ی گوچانه که ی. موسلیمیش له په نا هه مدیلای خوشکه زای هه لئرووشکابوو به سه ر شانی ئه و و کوره که ی سه نه مدا ملی کیشابوو و سه یری قوماره که ی ده کرد. گه رمه ی قومار بوو. جگ له ده ست کوری کوخادا بوو. هه مدیلا جگی هه لئه ده خست و له په ستا خالی پیی ده گوت سه ری به ری به ولاره:

- گوتم بیبه به ولاره ئه و ده موله وسه ت!

له گه ل جوولانی سه ر و دهستی هه مدیلا موسلیم له جی خۆی ده بزوت و هه ر له وکاته شدا ملی به سه ر جه غزه که دا دریژ کردبووه.

- سی کهر!

جگ له ده ست هه مدیلا هاته ده ری. پازده قرائیش له چه په ی که م بووه. هه مدیلا به هه نیشکی له سینگی موسلیمی کوتاو و گوئی:

- سه دجارم گوت سه رت بکیشه دواوه که روگا! هینده ت ده ستم جوولاند هه تا سی کهرم هینا.

موسلیم که به پشتدا که وتبوو خۆی کو کرده وه و گوئی:

- پاچرا! پاچرا که ی بده به من.

هه مدیلا قه ره پووله کانی به ری پیی خۆی کو کرده وه و گوئی:

- برؤ خودا رسقت له جییه کی تر بدا! بۆره پیاوی که لله کهر! ئه وهنده سهر و نه سه مه یه کی چاکت هه یه!؟

- موسلیم گوئی له و قسانه نه بوو و چاوی له سهر مشتی قووچاوی خوشکه زا که ی هه لئه ده گرت. همدیللا به عه باسی گوت:

- بؤ ده ریان نا که ی؟ که وایه ده ته وئ پآچرای چی وهرگری؟

عه باس زمانی ده رکیشا و باسکی ئه ستوری موسلیمی گرت و گوتی:

یا لالا! هه سته. هه سته ده ی. خؤ میتشکی که رم نه خوار دووه پآچرای ماله که ی خؤم بکه مه گیر فانی تووه! یا لالا! هه سته ده ی، وده رکه ون!

موسلیم له جیی خۆی جمه ی نه ده کرد. چاوی هه روا له مشتی قووچاوی خوشکه زا که ی بریبوو. زۆر به زه حمه ت عه باس توانیبوو موسلیم له سهر په یین و پاله که بخا به لادا. به لام به وانه چاری نه ده کرا. ورده ورده خه ریک بوو بۆلژنی موسلیم. که له بۆلژنی هه یچ ئاژلیک نه ده چوو. به رز ده بووه. دهنگی ئاشنا و ناخۆشی موسلیمه شیت ئه گهر به رز بوایه ته وه، ته وای خه لکی کۆلانی له مالی سلوچ کۆده کرده وه و کاری له عه باس تیکه دا. چاره ی نه بوو. موسلیم ده بوو به شیوه یه ک وده ربنری. ئه وهش، کیشمه کیشمه که ی دژوار تر ده کرد. عه باس و موسلیم ورده ورده خه ریک بوو تیک هه لچن. حاجی ساله میش هه روا له سهر لیواری ئاخو ره که دانیشتبوو ته ماشای ده کرد. پیره پیاو وهک مه لایه کی له سه ره خۆی حو جره وابوو: عه بای دریژ و که لبه دوون، گوچان و میزه ر، له گه ل پشیکه دریژ.

- من ئیتر نایکه م!

هه مدیللا بوو که خۆی کیشایه داوه. قودره ت به تووره یه وه گوتی:

- چی؟! نایکه ی؟ پیاوه تیت هه رئه وهنده بوو؟ ئیستا که ده ستیکت بر دۆته وه ده کشییه داوه؟ ده ست خۆش!

مرادی کوپی سه نه م دیتی خه ریکه قوما ره که ده شیوئ، له حالیکدا که بیست و پینج قران له چه په ی که م بوو بووه. ئه وهش نه ده بوو. پاره کان نه ده بوو له کایه بچنه ده ری. ناچار بوو کاریک بکا، هه سته. میشی میمل، موسلیم، ده بوو گوموگۆر بی.

داوای له قودره ت کرد بچیته یار مه تی. قودره تیش هه سته. هه مدیللا درگای ته ویله که ی کرده وه و عه باس و قودره ت و مرادی سه نه م، موسلیمیان راکیشا بؤ ده ری و خستیانه سهر به فره که، هه لاتنه وه بؤ ته ویله و درگا که یان پیوه دا و پشتیان پیوه نا. حاجی سالم تازه له سهر لیواری ئاخو ره که هه ستابوو و گوچانه که ی توند له ده ستیدا ئه مباروبار ده کرد. موسلیم هاتبووه پشت درگا که، به پینا که به درگا که یدا ده کیشا، به گریانه وه ده یگوراند و ده یکوت:

- باوه... باوه... باوه گیان! وهره باوه... ده ترسم، وهره. باوکم کوا، باوکم...

حاجی سالم به گوچانه که ی ئاماژه ی به درگا داخراوه که کرد و گوتی:

- شیت! شیت. بلیم چی؟

عه باس گوتی:

- پنی بلی بیده نگ بی حاجی گیان! ئیستا ده روجیرانمان وه سه ر ده گه ری!

حاجی سالم له نیو بنجی ریش و سمیلیدا بزه یه ک داگیرسا، چاوی بریقه ی هات و گوتی:

- پیموایه هه لئه گیرسانی قرموقال پینج قران دینی. ناهینی!

قه سه که ی ته وای نه کردبوو، حاجی سالم دستی دریژ کردبووه. عه باس پینج قرانی خسته ده ستییه وه و به کو ره کانی گوت:

- چاوتان لینه خؤ! خه ریکم پینج قران باجی ئیوه ده ده م. ئه وه له سه ر قوما ره که یه ها. پاشان حاشای لینه که ن!

حاجی سالم پینج قرانه که ی توند له مشتیدا شارده وه و سه ری له قاند.

عه باس گوتی:

- لانی که م پیی بلی بیده نگ بی!

حاجی سالم نوکی گوچانه که ی له درگا که دا و گوتی:

- هیواش گه مال! هیواش و لاخ!

موسلیم بیده نگ بوو. کو ره کان پشت درگا که یان به ردا. درگا که یان بؤ حاجی سالم کرده وه و پیره پیاو چووه ده ری. دوا ی تاویک کرپه کرپی پیی باوک و کو ره

له سهر به فری بن دیواره که وه ههستا. عه باس تفيکی خهستی دا به بیخی دیواره که دا و گوتی:

- میشه که رانه! میشه که رانه!

پاشان رووی کرده حه مدیلا و گوتی:

- ئەو باجهم له بهر گولی رووی ئیوه دا، ها! پیتان وانه بن دهره قهتی نه ده هاتم! من به سه د که سی واناوهستم. به لام ویستم ئابرووی ئەو دوانه تان بیاریزم.

کورپی سه نه م جگه کانی هه لخت و گوتی:

- دانیشن. دانیشن!

قودهرت دانیشن و گوتی:

- دانیشن بایم. ته او بوو و پوویی. یه کی قرانیکی دهنی باده می لیک نی!

حه مدیلا قرانیکی فریدا به رده می عه باس، به لام کورپی سالار عه بدوللا هیشتا هه ر دهستی له دلی نه ده بووه و چاوه خیله که ی له م و له و ده بری. مراد گوراندی به سه ریدا:

- دهک گیانت دهرچی! قرانیکه خو گلینه ی چاوت ناده ی! باوه ر ناکه ن له بهر ئیوه پارهی دا به و نیره که ره؟ ئیمه خو ترسمان له که س نییه. ئیوه ئەو دوانه تان له لای باوکتان وهک مشک وان. بینه ده ی بینه هیدی؟ هانی، ئەوه ش قرانه که ی من!

کورپه که ی سالار گوتی:

- من هه ر نایکه م!

- نایکه ی؟!

- نا!

ئیتیر ره گی ملی کورپه که ی سه نه م هه ستابوو و هه ردوولا لغاوه ی که فی کردبوو.

له پر هه ستا و یه خه ی کورپه که ی سالار عه بدوللا ی گرت:

- بو پیت وایه هه روا مفتیه. به و چاوه قیچه ته وه بیی و پارهی مفت لیره به رییه دهری؟ وه ره هه لتووتی ده ی! گووگره!

کورپی سالار عه بدوللا هه ولی ده دا له جیتی خو ی نه بزوی. له لایه که وه له بهر ئەوه ی نه یده ویست قره و هه را ساز بی و له لایه کیشه وه له کورپه که ی سه نه م

ده ترسا. لپی روون بوو ئەگه ر قره ساز بی، بیجگه له وه ی کوتانیک ی باش به ده ست مراد و ئەو دووانه ی دیکه وه ده خوا، به لکوو گیرفانیشی له چاوتروکانیکدا به تال ده کری، هه ر بو یه ناچار بوو بیته سه رپی. دژواری کاری جه لیل له وه دا بوو که ده یدی مراد ئاتاجی ئەوه نییه له زه مینج کار بکا. مراد هه میشه دوا ی سیزده به دهر بو کار له زه مینج ده چوو ه دهری و نزیک زستان ده هاته وه. هه ر بو یه سالار و کو یخای پی هیج نه بوو. به ته نیا نانی خو ی له قه له شته به رد دهر ده کیشا.

کورپی سالار مه چه که ئەستورره که ی مرادی گرت و به نه رمی گوتی:

- کارت به من نه بن دهستم له کو ل که وه!

کورپی سه نه م رایته کاند و گوتی:

- چ ده که ی؟ ئەو پارهی بردووته ته وه ده یده یه وه یان داده نیشی بو قوما ر.

مراد جاریکی تر وهک لقه دار رایوه شاندا و گوتی:

- ده ته وی چبکه ی چه کچه کی؟! ها؟ من ده مه وی له م ناوچه یه برۆم. کاریکی وا مه که داخی دلی خو مت پی بریژم. داده نیشی بو کایه یان هه موو پاره کانت له گه روو دهر کیشم؟

کورپی سالار دانیشن. مرادیش له سه ر جیتی خو ی هه لترووشکا و به عه باسی گوت:

جگه کان هه لپیژه!

عه باس گوتی:

- هه ر که س بردوویه ته وه له پیتشا پاچراکه ی بدا تا کوو منیش جگه کان هه لپیژم!

قودره ت ئاماژه ی به حه مدیلا و کورپی سالار کرد و گوتی:

- ئەو جووته بردوویانه ته وه، بیده نی. پاچراکه ی بده نی.

حه مدیلا و جه لیل چاویان له یه کتر کرد. حه مدیلا قرانیکی بو فریدا. عه باس رووی کرده جه لیل و گوتی:

- قرانیک لیره و قرانیک ی پیتشو ده کاته دوو قران وه ره خواری. زووکه!

جه لیل به بی مه یلی دوو قرانی بو عه باس فریدا.

عه باس دوو قرانه که ی هه لگرت هوه و جگه کانی پیدان. مراد جگه کانی له به رده می خوی کۆ کرده وه. عه باس به مرادی گوت:

- قه رار و بریه ی پاچرا خۆت داینی با دواپی که س نقه نق نه کا.
مراد گوتی:

- ئە گەر دوو دەست جگ له دەست هەر که سیدا بوو قرانیک دادهنی.
عه باس چه نه ی لیدا:

- بۆ دوو دەست؟ له هه موو جییه ک، قه راره که ی یه ک دهسته.
مراد گوتی:

- قرانی حیسابی ده که یین. تۆش ئە وه نده نینۆک وشکی دهرمه هینه. هەر بیست قران، قرانیک. باشه؛ هه لده!

کۆری سالار عه بدوللا له لای دهسته راستی مراد دانیشتیوو. ده شاییه کی جیا کرده وه، خستیه کایه وه و گوتی:

- هه لمد!

- کی تا ئیستا ده شایی، ده شایی بۆ تۆی هه لداوه، تۆ ده شایی هه لده ده ی؟

- ئە وهش ده شایی دیکه، باشه؟

- لانی که م پینج قران هه لده مال کاول!

جه لیل قرانیک دیکه ی هه لداو گوتی:

- هەر ئە وهیه!

- دیسان وه ره خوارئ.

- هەر ئە وهیه. هه لمد.

- گولت هه لدا!... ئە وهش سی ئە سه پ. شهش قران وه ره خوارئ.

نۆبه ته قودرهت!

قودرهت مشتی له سه ر کایه که گرت. مراد، خۆی جگه کانی لیک دا و گوتی:

- ئیستا هه لده!

قودرهت زیره کانه گوتی:

- هه لمد!

مراد جگه کانی هه لخته وه. قودرهت مشتی دابه ریان و لیک دان، مراد جگه کانی کۆ کرده وه و گوتی:

- خه ریکم میر دینم، قوون رهش. گزه مه که. ئە گەر ده ترسی، که متر هه لده!
قودرهت گوتی:

- بابی! دوو قرانیشی له سه ر بی.

مراد جگه کانی هه لخته وه.

- ئیره تاریکه؟!

عه لی گه ناو بوو. درگا که ی کردبووه و هاتبووه ژووری.

- درگا که پێوه ده!

- پێوه یده ئە و دوا براوه!

- جوان کپی که!

عه لی گه ناو چاوی ترووکاند و درگا که ی پێوه دا. کایه گه رم بوو. عه لی گه ناو هیور هیور خۆی گه یانده بن دیواره که و له پشت سه ریان راوه ستا. جگه کان هیشتا به دهست مراده وه بوو و میر له دوا ی میر بۆی ده هات. کۆری سالار مات بوو بوو. نیوچاوی نه یده هینا. جار له گه ل جار مشتی خالی ده بوو. نیوچاوانی گنجی تیکه وتبوو و ههستی ده کرد جار له گه ل جار چاوی چه په ی چکۆله تر ده بیته وه. له په ستا به سه ر قۆلی لووتی ده سرئ. چاوی له هه لخته سن و دا که وتنی جگه کان نه ده ترووکاند. چاوی له گه ل جگه کان ده چوو ه سه ر و ده هاته وه خوارئ.

پاره کان له ده شایی تا پینج قرانی له نیو کایه که دا وه گه ر که وتبوون. له م دهسته وه بۆ ئە و دهست. دهسته کان ئاره قه یان کردبوو. هه ربۆیه هه موویان - ته نانهت کۆره که ی سالار عه بدوللاش - پاره کان یان له پال کایه که دا له سه ر یه ک دانابوو.

هه رکه سه و له به ر لاقی خۆیدا قه لاقوو چکه یه کی پاره ی ده قرانی تا ده شایی هه لچنیوو. گه رم دا هاتبوون. کایه گه رم دا هاتبوو. ئیتر هیکه س ده شایی و تاق قرانی دانه ده کرد. مشتی جه لیلیش به که متر له دوو قران نه ده کرایه وه. جگه کان هه لده خران و ده که وتنه وه. هه شت نۆ ده قرانیان ده ستاو ده ست پیده کرد. بیر و

هۆشی هه موویان لای کایه که بوو. لیویان وشک، چاویان زهق، له جیی خۆیان وشک بوو بوون. عهلی گه ناویش حه په سرا و دهستی له چنن هه لگرتبوو چاوی تیبیبوون. هیچ کامیان ورته یان لیوه نه دههات.

- کوا ئه و تووتکه سهگی حه رامزادهیه؟

دهنگی پر له رقی کوپخا نه ورۆز بوو که حه وشه کهی داگرت و به دواى ئه ودا شلپه شلپی پیلاره کانی له سه ره به فره ئاوه کییه که دههات:

- کوا؟ کوا ئه و برا قنگ رووتهت، کچی؟!

کایه راوهستا. عه باس زانی کوپخا له و ده گه ری. له جیی خۆی وشک بوو. هه موو وشک بوون. ته نیا عهلی گه ناو توانیی خۆی به چینه وه خه ریک بکا. هه ر وه ها توانیی خۆی بگه یه نیته لیواری ئاخۆرکه و دانیشی، خۆشی وانیشان دا که دهستی له و کاردا نییه. له گه ل ئه وه شدا عهلی گه ناو له هانتی خۆی په شیمان بوو.

کوپخا خۆیدا به درگای ته ویله که دا زاری پیکرده وه. به عه باى شوپ و سه ر و میزه ر و پیلاری کاله وه زارکی درگای پر کرد و به تووره یی چاوی تیبیرین. عه باس، وه ک مشکی به رچنگی پشيله، خۆی مه لاس کردبوو و پشتی کردبووه درگا که. ئه وانى دیکه هه ستابوون، له جیی خۆیان وشک بوو بوون و سه ریان شوپ کردبووه. پاره کان له چن جیوه له سه ر یه ک چن درابوون. جگه کان له جغزه که دا پرژ و بلاو بوو بوونه وه. ئه سپیک و دوو چه ق و ته فیک. هه موو بوو بوونه دا هۆل. له تاریک و روونی ته ویله که دا کوپخا کوره کهی سلوچی ناسیییه وه. بۆی چوو و ته ختی پیلاره کهی کیشا به مۆغه ره ی پشتیدا:

- عه مته ری دایک سه گا! هه رمابوو کوره کهی من له خشته به ری؟ قوما ر وه ری ده خه ی؟

عه باس به ده مه وه که وت به سه ره یین و پالی جی قوما ره که دا. یه که م شت که به بیریدا هات ئه وه بوو له ژیر پیلاره و جنیوی کوپخا دا پرداته پاره کان. قه لاقوو چکه ی تاق قرانییه کانی کورپی سالار که وته به رچنگی، به په یین و پاله وه له قوله میچه ی گرت. کوپخا پشت ملی گرت و هه لیستاند و رووی کرده خۆی. ترسی ئه وه ی کوپخا پاره کانی لیده ستینی عه باسی وه دلله کوته خست. به ره له وه ی کوپخا چاو له

چاوی بری و جنیو بارانی کا، عه باس مشتی پر قه ره پوولی به په یین و پاله وه له ده می خۆی کرد و گووی وه ک دوو گوویزی وشک هه لماسان. کوپخا زله یه کی ختیوانده روومه تی چه په یی. چن قران له به یینی ددان و لیوییه وه ده ره په رین. به ره له وه ی زله ی دووه م وه روومه تی راستی که وی پاره کانی تری قووت دا و له به ره چاوی کوپخا عه باس چاوی له ژیللا هات. ره گی ملی هه ستا و ره نگى شین هه لگه را. کوپخا نه پراندی:

- ئاوی بو بینن! نه گبه ته خه ریکه خۆی ده خنکینن! دهستی له کۆل عه باس کرده وه و هه رای کرده کوره که ی خۆی. له سووچی ئاخۆرکه گرتی، هینایه خوارى و راست و چه پی کرد. عهلی گه ناو به چاکى زانی نیو بژی بکا. کوپخا بۆی گه راوه: - خه جاله تی ناکیشی، بۆره که؟! خه ریکه ریش ت سپی ده بی! دایکت و ژنه که ت به گیانه للاوه ن، تۆش هاتووی له گه ل چوار مندال که هیشتا سمیلیان گووگره نه بووه قوما رت وه ریخستوو ه؟ تف!

حه مدیلا له و نیوانه دا خۆی له ژیر ده ست و پیی باوکی راپسکاند و هه لات. به گریانه وه خۆی گه یانده کۆلان. قودره تیش که تا کوو ئه و کاته خۆی له نیو ئاخۆرکه دا راکیشابوو ده ره په رییه ده ری. مانه وه مراد و کوره که ی سالار. مراد به به هانه ی هینانی ئاو چوو ده ری. کاسه یه کی ئاو هینا و خه ریکی ئاو به گه روودا کردنی عه باس بوو. کورپی سالار له بیرى چوو بۆوه که هه لی چاکه بو هه لاتن. کوپخا و عهلی گه ناو هیشتا تیک گیرابوون. جه لیلیش له پر به ره و ده ری پنی پنیوه نا و وازی له و چن قرانه هینا که له ژیر ده ست و پیدئا ون بوون.

عه باس به یارمه تی ئه و ئاوه ی مراد له گه رووی ده کرد هیشتا خه ریکی قووت دانی قه ره پووله کان بوو. هه رچی مراد ده یگوت بیده وه ده ری عه باس گوپی نه ده دایه. به چاوی زهق و ره گی هه ستاوی لامل و ده موچاوی ره ش و شین هه لگه راوه وه، هه ولیده دا قرانییه کان قووت دا و له په ستا ئاوی به سه ردا ده کردن. که دوا یین قرانی قووت دا هه ناسه ی هاته وه به ره و شانی به دیواره که وه دا. له به ره ئه و زهخت و گوشاره ی بو خۆی هینابوو بن گوپچکه و نیوشان و بن باخه لی ئاره قه ی

دەردابوو. هەستی مەرگ! وای کرد که کوێخا کاری پێی نەبێ. کوێخا هات بۆ لای، له ژوور سەری راوهستا و چاوی تێبێری. عەباس به ترسەوه گوتی:

- گووم خوارد... کوێخا!

کوێخا تاي درگاکی کردەوه و چوو دەری. عەلی گەناو تاویک له ژوور سەری عەباس راوهستا؛ پاشان خۆی دانەواند و له درگاکی چوو دەری. هاجەر که دیتی کوێخا گەیشتوتە کۆلان، هەلات بەرەو تەویله که تاکوو بزانی براکی چیی لێهاتوو. عەلی گەناو چاوغایەنانە له هاجەری روانی و گوتی:

- دایکت نەهاتۆتەوه؟

هاجەر گوتی «نا» و خۆی کرد بە تەویله که دا. عەلی گەناو که دەویست له حەوشە که برۆتە دەری، گەر او و خۆی کرد بە وەتاغە که دا. له پەنا درگاکی دا واکه بتوانی له بەر شۆقی دەری شالەکی بچنی دانیشت. هاجەر له تەویله که هاتە دەری تاکوو چراکی هەلکا. عەلی گەناو پرسیی:

- خەبەرت له مائی ئیمە نییه؟

هاجەر گوتی:

- نا، هیشتا رۆژتاوا نەبوو بوو چووم و گەر امەوه. دایکم لەوی بوو.

کۆرەکی سەنەم، عەباسی هینا بۆ وەتاغ. پالی پێدا بە دیوارەکه وه و خۆی له پەنای دانیشت و به هاجەری گوت:

- ناتەوی وەجاخە که هەلکە؟

عەباس بەر لەوهی خوشکی وەلامی مراد بداتەوه پینی گوت:

- قوفل! ئەو قوفلی دۆلابە لیکەوه بۆم بێنە.

هاجەر قوفلەکی هینا، عەباس بە دژواری هەستا سەر پێ و له چوونە دەریدا بە هاجەری گوت:

- برۆ بە دایکم بلێ بێتەوه. دەم کراویکم بۆ ساز کا. رەوانی. شتییک زگم وەکار خا.

رەوانی. ئاخ...

بە دەم نالە و نووزەوه خۆی گەیانده درگای گەرەکه، قوفلەکی له درگاکی دا و به کۆمه کۆمه گەر او و له بەر خۆیهوه دەبیرتاند:

- دارونەدارم تیکەل ئەو پەین و پالە بوو. تازه چۆنیان بدۆزمەوه؟ دەترسم...

دەترسم... له دەست ئەو ئەبراو نەجسە، چبکەم؟ دەترسم. دارونەدارم...

عەباس لە بەر ژان و پێچی زگی، ئاگای له هاتنەوهی ئەبراو نەبوو. بە کۆمه کۆمه خزییه سووچیک و کلێلهکی له پزویی ژیرپاتۆله کهیدا شاردهوه:

- رۆن گەرچەک! رۆنی زەنگ! رۆن! برۆ بە دواي دایکدا کچی! ئەوهی گوت و

له پال دیوارەکه دا و پەنای وەجاخە که دا کهوت بە عەرزدا.

بە عەبای درێژ و کەوش و پوزەوانەکی عەلی گەناوهوه ئەبراو دەنگوت گیسکه گولەیه. پەرۆیهکی له سەری هالاندبوو و هەتا سەر برۆی دایکیشابوو. دەموچاوی شین هەلگەر ابو و دەم و لێوی قەلەشیبوو. سەرما جەستەکی لاوازی ئەبرای بە جارێ که سیرە کردبوو. له نیو چوارچێوهی درگاکی جەستەکی لەری وەک باخە گیایەک بە لادا هات. عەلی گەناو قورس و قایم هەستا پیلێ ئەبرای گرت و کیشایە بن دیوارەکه. هاجەر لەوه زیاتر ماتلی دایکی نەبوو و بەرەو درگاکی هەلات. عەلی گەناو میل و بەنەکی وەلاناو دەستە سەر و کەسیرەکانی ئەبرای خستە بەینی دەستە زل و رەشەکانی و دەستی کرد بە دامالینیان. ئەبراو چاوی هەلینابوو بە لام دەمی له گۆ چووبوو. عەلی گەناو بە مرادی گوت وەجاخە که هەلکا. مراد چوو قولیک چێپەمۆ له گۆی تەندوورەکه بێنێ. عەلی گەناو هەر او که دەستی بە دل و دەمارەکانی لاملی ئەبرادا دینا گوتی:

- چیتان کرد؟ هینتان؟ ها؟ سەیدی شکستە بەندتان هینا؟

ئەبراو زمانی شکابوو. سەری هەلتهکاند. عەلی گەناو هەردوو دەستی بە گۆیچکەکی ئەبرادا هینا گوتی:

- چی بوو؟ گوتی چی ئەو مال کاو له؟

ئەبراو کوت و پچر گوتی:

- سەرما!... سەرما! نەهات...

عەباس لە و لاوه نالەکی هات:

- نه مگوت خۆم بنیره؟ نه مگوت ئه وه کاری مندال نییه؟ ئه گهر بچوایه م دهمهینا. به ههر له ونی بوایه دهمهینا. ئه گهر له باوهشی ژنه که شیدا بوایه دهمده کیشا! گهر چه ک... بلی رۆن گهر چه ک... ده بی کار به کارزان بسپیری... رۆن گهر چه ک. عه لی گه ناو عه باکه ی له به ری ئه براو دا که ند. دانه وی وقه ی تانی که وشه کانیشی کرده وه و له پای دهر کیشا. هه ستا برواته دهری که میرگان و هاجر هاتنه ژووری. مرادیش به قولیک چئوپه مۆوه به دوایاندا هات. عه لی گه ناو چاویکی له میرگان کرد. ده تگوت ناویزی پرسیار بکا. میرگان چاوی لیل بوو. چاره چییه؟ ههر چۆنی بوو عه لی گه ناو ده می هه لپچری:

- چییه؟ ها؟!

میرگان گوتی:

- زایه بوو! خودا عه فووی کا.

- کئ؟ کامیان؟

- دایکت. پوره گه ناو!

عه لی گه ناو، به واق و پمانه وه گوتی:

- ئیستا قوری کوئ بکه م به سه رما؟! شهو! به و شهو!

له بهر خۆیه گوتی. واکه که س گویی لینه بی. له ده می دهر چوو. عه باکه ی نابووه ژیر باخه لی و پزلوو و پیلاره کانی به ده سته وه گرتبوو و به هه نگاوی قورس و قایم له درگا که چوو دهری.

ئه براو، عه لی گه ناوی نیشان دایکی دا که دهرۆیشت و گوتی:

- کریکه م! کریکه ی من!

میرگان له نیوان کوره کانیدا دانیشت. عه باس گوتی:

- رۆن دایه گیان! رۆن گهر چه ک. خه ریکه ده مرم. وه ی زگم. ریخۆله م خه ریکه

کون بی. رۆن. ئه وه تا ریخۆله م پره له تاقرانی! رۆن دایه گیان!

به ندی دووهم:

خه مبار و دلّه و، که ره ی به یانی، ئه براو له پیخه فه که ی هاته دهری. یه سکی له شی گهرم بوو بوونه وه و هه سته ده کرد ده توانی برّوا به پیدایه. به بیده نگی جله کانی له بهر کرد و به پیدز که به ره و دهری خوشی. هیشتا له پشت درگای ته ویله که وه شیر و هۆر ده بیسترا. ئه براو چوو پێشی و گوتی به درگای ته ویله که وه نا. پاشماوه ی قووره وشیره ی ریخۆله ی عه باس بوو. له سه ره تایی شه وه وه عه باس خۆی له ته ویله که دا زیندانی کردبوو و ئیستا ده مه و به یانی خه ریک بوو ورده ورده ئارام ده بووه. سه رگه رمی ژانی خۆی و پشکنینی خۆی، ته ویله که ی پاوان کردبوو. درگا که ی له سه ر خۆی داخستبوو و نه ییده هیشته که س بچیته ژووری. گری له نته ره که، له تاریکایی گهره که دا که وتبووه پرته پرت. ئه براو پیتی وابوو ژان و پیچی زگی برا که ی دامرکاوه! کاری به سه ریه وه نه بوو. شاقه لی که واکه ی توند له یه ک هالاند و په تکی نیو قه دی گریدا و له که لینی دیواره که وه پیتی نایه کۆلان.

کۆلان هیشتا تاریک بوو. سپیایی به فر، بوولیله که ی پرونتتر کردبوو. به فر به سته بووی. وشک و ره ق. سه رما زال بوو. وشکه سه رمای دوا ی کرپوه. پیره کان گوتوو یانه «له رۆژی کرپوه مه ترسه، له رۆژی دوا ی کرپوه بترسه!»

رۆژی دوا ی کرپوه راست ئه مرپۆ بوو، شوکور ئه براو کاریکی گرینگی له بهر نه بوو. ئه و به شی خۆی ههر دوینی وهر گرتبوو. له گه ل ئه وه شدا، له و ریگا نزیکه ی گرتبوویه بهر، سه رما وه چه قوچۆی خستبوو. برژۆلی ئه براو خویان له بهر ته وژمی کزه بای به یانی نه ده گرت. با به سه ر به فردا تیده په ری و دهرزی ئاژهنی ده کرد. برژۆله ته نکه کانی ئه براو که به مندالی به نه خۆشیی هاو له مریشکه وه ریبوون، که وتبوونه تروو که ترووک. ئاو به لووتیدا ده هاته خوار. ده موچاوی سه رما گه ستوو حیزه. به کزه یه کی سه رما ره ش و شین هه لده گه ری. ئه براو هه سته ده کرد

خه ریکه دهموچاوی سه رما دهیبا، ئاو به سووچی چاویدا دههاته خواری. لایه کی دهموچاوی به یه خه کی واکه ی داپوشی و به بهر مزگه و ته که دا تیپه ری. تایه کی درگاکه ی کرابووه، ئه براو له خوړا سه ریکی کیشا. داره مه یتیک به جاوی سپی داپوشرا بوو و له سه ر تاته شووری هه وشه ی مزگه وت به عه رزه که وه به ستبووی و سه گه به ره لایه کی زمینچ له په نا تابووته که خوی مه لاس کردبوو. ئه براو پیی و ابوو پووره گه ناو له نیو داره تهرمه که دا خه وتووه. چونکه مردوو به شه ودا نانیزن. نه ده بوو مائل بی. تیپه ری و پیی نایه کولانی هه وزه که. هه وزه که یه کپارچه سه هؤل بوو. دهوراندهوری هه وزه که به دیواروچکه یه کی به فرینی توند و ره ق گیرابوو. ریگه ی توونی گه رما و له ولاتره وه بوو. به پال دیواری گه رماوه که و جوگه له ی هه وزه که دا تیده په ری. ئه براو دهوری هه وزه که ی لیدا و به لیژی پر له به فری که نداله که دا، پی له جی پی بهرچه که دا چووه خواری. رچه که وه کک مار قه فی ده خوارده وه و ده چووه نیو درگای نرمی توونه که وه.

ئه براو درگاکه ی کرده وه. عه لی گه ناو وه ک سه لکه بزووتیکی زه لام، قورماوی و دووکه ل گرتوو، له بهر کووره که دا له سه ر به ریگ دانیشتبوو و به شیشیکی ئاسن ئاوره که ی تیک وهرده دا. جار جار باوه شیکی چرپی و ئیزنگ پیوه ده نا. ئاگای له هاتنی ئه براو بوو، به لام عه لی گه ناو له وه هیدی تر بوو که به جووله و کرده وه، یان پروداویکی تازه شلوی بی و له خوی دابری. بویه هه ر پیی وانه بوو که س چووه. هه روا خه ریکی کاری خوی بوو. ئه براو درگاکه ی له پشت سه ری خوی پیوه دا. چوو بولای عه لی گه ناو و له بهر تینی ئاوره که به هیواشی دانیششت. گه رم و خوش! عه لی گه ناو بی ئه وه ی چاو له ئه براو کا شیشه ئاسنه که ی دایه دهستی و قوتووه جگه ره که ی له گیرفانی دهره ینا، جگه ره یه کی به مؤدنه که یه وه کرد و مؤدنه که ی به ددانی گرت، لقیکی چیلکه ی داگیرساو هه لگرت و سیگاره که ی پی هه لکرد. باقه ی دووکه ل له کونه لووتی هاته دهری و به گله بییه وه گوتی:

- له ئیواره وه چاوم له سه ر یه ک دانه ناوه! ناله و نووکه ی ئه و سه گبابه نه یه یشت تاوی پیلوو لیک بینم. گوو به ریشی باوکه دهویته گوړبه گوړه که ی! ئه و که ربابه هه تا به ری به یانی هه ر نالاندی و تووک و نزای کرد. پیی وایه زور ته واه

قه رزداریشمان دهکا! ژنه تیوه نه زوکه! ده لئی زهوی شوره کاته. خو یلین. درووشی لی شین نایی. ئه گه ر بمردایه نه جاتم ده بوو له دهستی. حه یف نییه پیاو له سال و مانگی ئاوادا نانی گه نم بدا به که سی که هیچ خیر و به ره که تیکی به نیو چاوانه وه نییه! ماکه ریش لانیکه م جاشکیک ده خاته وه، به لام ئه و سه گبابه درکیشی نایی که پیاو دلی به وه خوش بی تووی لیکه و توتته وه! ئه و نیوچاوانه ره شه مان به قورداچی. پیاو به چ هیوایه ک بژی؟ ئیستا من بمرم ناوم له سه ر چی و له سه ر کی به جیده مینی. له سه ر به ردا! بمرم هه ر وه ک نه بووم وایه. وه ک تسی تاجی هاتووم و رویشتووم.

ژنه تیوه زگی هه وه لی بوو جاریک چه خسیکی چاکم کوتا و به ری خست! چیی لیکه م ئیستا؟ ئه وده م که له په ر بووم و لیمدا، ئیستا چی؟ نه زوکه هیدی، مه گین نه زوکه نییه؟ هه یه هیدی، قسره قسر. ئیستاش ئه وه ئیتر دهردی سه رباری دهردانه! هینده تووک و نزا دهکا و ته پوتوز له دایک و باوکم هه لده ستینی، ناتوانم له مالی خو بگرم. ئه و به لایه شی به سه ر دایکم هینا. به و رووناکییه سویند ده خوم خه تای ئه و بوو! ده نا من چوون دایکم له مالی دهر ده کم، که ناچار بی بچیته که لاوه یه که وه و تووشی ئه و پرژه بی؟ بو من شیری ئه و دایکه م نه خواردووه؟ ئیستا ئه و ژنه بیچاره چوون لیم خوش ده بی؟ ها؟ تازه ئه وه ده ستیشی له م دنیا به ر بووه.

ئه براو هاتبوو سه باره ت به کریکه ی دوینی قسه بییتته گوړی؛ نگه رانی و دلّه دوا بییشی هه ر بو ئه وه بوو که وا که ره ی به یانی له جیگا هاتبووه دهری و به ره و توونی گه رماوه که ملی پیوه نابوو؛ به لام عه لی گه ناو و هه ا چووبوو ده خویه وه و گیروده ی خوی بوو، ئه براو دلی بروایی نه دا باسی کریکه ی بکا.

- که ره که م سه قه ت بوو. مووی لی قرژ بووه و وه ک شه قشه قه ده له رزی. وه ک جالجالوکه ی لیته اتووه. به سه ته زمانه. چیتان لیکرد دوینی؟

ئه براو گوتی:

که ریگ به ری دا بروا سه قه تی چی! ره نگه شه وی و به ر سه رمات دابی!

عه لی گه ناو گوتی:

- نا؛ نا! به سته زمانه رهنه ئارهقی کرد بی و ئیوهش له جیگایهک وه بهر باتان داوه و باپه ری کردوه.

ئه براو به نووکی شیشه که قولیکی ئیزنگ به کووره که وه نا و گوتی:

- ئیمه خیرا چووین و گه راینه وه. له ریگا ئیمهش له که ره که ی تو که مترمان سه رما نه بوو. عه لی گه ناو قونچکی جگه ره که ی فریدا نیو ئاواره که وه و گوتی:

- نازانم چبکه م له و ژنه تیوه؟ بوته خو ره ی رۆحیشم!

ئه براو له گه ل توژه ئیستی گوتی:

- عه لی!

عه لی گه ناو چاوی له کووره که ی سلوچ کرد. ره شینه ی چاوی له گه ل گری توونه که بریقە ی هات. ئه براو گوتی:

- هه موو ئه و پیاوانه ی مال به جیدیلن. ئیتر قهت نایه نه وه؟!

عه لی گه ناو چاوی له دوو که لی کووره که بری، شیشه ی له دهست ئه براو وه رگرت:

- دنیا ت بئ چیه؟ له وانه یه بشگه ریته وه! هیندی که س ده گه ریته وه. باوکی توش رهنگه بیته وه.

ئه براو گوتی:

- هه موو هه ر وا ده رۆن؟!

عه لی گوتی:

- هه رکه سه ی جو ریکه.

ئه براو گوتی:

- خو زگه ده مزانی چوو به کوئی؟ بو دهنگی نه کرد ده چی بو کوئی؟

عه لی گوتی:

- مه گین خو ی ده یزانی بو کوئی ده چی که دهنگ بکا؟ هیندی که س رۆیشتن،

خه به ریشیان نه هاته وه. هیندی که س ده - دوا زده سال دوا یی خه به ریان هات. مراد

نیومه نی که رۆیشتن، دوا ی هه ژده سال هه والی هات که له گونده کانی (بجنورد)

خه ریکی نووشته نووسینه. محه ممه د بلاچای که رۆیشتن، هه روهک نه بووبی وابوو.

له م دوا ییانه دا هه والی مه رگی هات مندا له کانی چوون بو سه نکه سه ر و بالاسه ر مه ره کانی - ئه و مه ر و مالا ته ی پیکییه وه ی نابوو. مابوونه وه و هینشتاش که هینشتایه هه ر له وئ مانه وه. یه کیشیان قولی بوو، باوکی ئه م سه فده ره ی خو مان. ئه و زور نا پیاوانه رۆیشتن. سی وشتری بوو. له ریگای قووچان باره به ریی ده کرد. له و ناوچه یه، له گه ل کو رده کان هاتوو چۆی ده کرد. دلئ ئه و کچه عیلاتیانه ی گرتبوو. واته عاشق بووبوو. ده هۆلی لیده دا و زور چاکیش هه لده په ری. هه ر کاتی کو رده کان زه ماوه ندیان ده بوو، ده تگوت موت لی هه لپه رو وزان دووه. ئاخو ریش ئه و چه ند وشتره ی که بووی له و ریگایه دا داینا. دارونه داری خو ی به با دا. رۆژیک هه لته ک هه لته ک هاته وه بو زه مینج. چاکم له بیره. من یه که م جار بوو ریشم تاشیبوو ده چووم له گه ل هاوه له کانمان (کلاو به ده ورین) بکه ین، دیمان قولی خان هاته وه، تیپی وشتریکی به شانیدا دابوو.

ئه و کاته که سی وشتردار بوایه خه لکی کچیان ده دایه. لیتره ده زگیرانی بوو. دایکی ئه م سه فده ره ئه و کات، کچ بوو. قولی هینده ی هات و چۆ کرد و هیلانیه ی له چاوی ئه و ماله دا کرد و دزگیران بازی ده ره ینا، هه تا شه ویک ده زگیرانه که ی به دهست گرت. توخمی ئه م سه فده ره شی هه ر ئه و شه وه چاند. سه بینه یی ئه و رۆژهش میراتی باوکی که موجعه یه ک و مه نجه لئکی مس بوو فرۆشتی به ئه م که ره به لایی دووشه مه یه ی باوکی سالار عه بدوللا. پاره که ی دا به برنج و بو شه وی پلاویان لینا، له گه ل ژنه که ی خو اردیان و بو به یانی ئیتر هیچ که س چاوی پیی نه که وه. هینشتاش که هینشتایه رووی نه کردۆته وه ئه م ناوه. که س نازانی له کوئی خو ی گوموگۆر کرد! بری که س ده لئین چوو به بو ئه و ناوچانه، ناوچه ی (ده ره گه ز) نیو کو رده کان. ده لئین سه فده ر خه به ری لی هه یه. به لام هه رکاتی که باسی باوکی دیته گۆری. با له خو ی ده کا و ده لی: «به گۆری باوکه ده ویته که یه وه!» جار یکیان به گالته پیمگوت: «برۆ سو راخیکی باوکت بگره، ده لئین له ناوچه ی ده ره گه ز دیتوویانه. « گوتی: «چش له هه رکوییه که، ئاوی ئاراز نیوه ی ریگای بی!» خالی خو شم خو ده زانی به چ ده ردی رۆیی؟!

ئه براو گوتی:

- خۆزگه بمزانیا به له کوئییه؟!

عهلی گه ناو گوتی:

- به شوین چوودا مه چۆ. له بیر خۆتی به رهوه و وه بزانه هه ره نه بووه. کهس

نازانئ له کوئییه! بزنی وه دوای گیا ده که وئ ئیتر!

ئه براو گوتی:

- ئه گهر بمتوانیا به له بیر به رمه وه باش بو!

عهلی گه ناو گوتی:

ناچار بو! ئه وه خۆمانین، باوکت زۆر زۆر ناچار بو. چبکا؟ پیاویکی بی

ئابرو نه بوو. پیاو نابئ له هه ق لابدا، زۆریش به غیرهت بوو. پیاویکی ده ست

پهنگین بوو. هونه ری هه بوو. سه ری بۆ کهس دانه دهنه واندا. پۆح زل بوو.

ئهیده توانی له وه زیاتر سووکایه تی تامل کا. بۆیه پۆیشته. بۆیه پۆیشته!

سلوچ له گه ل باوکی سه فده ر فه رقی هه یه. دلنیا م ئه گهر سلوچ پۆژیک ده ستی

پر بی، ئیوه له بیر ناباته وه. خه م مه خۆ دیته وه. سلوچ پیاویکی دل گه وه بوو.

پووی ده ستهنگی و ناچاری رهش بی!

ئه براو ئیزنگی به کووره که وه دنا و هیچی نه ده گوت. دلته نگ، له بهر کووره که دا

هه لته و ته کا بوو. لئوی کۆ کرد بووه توند به سه ر یه کیدا نابوون. ئیتر - ده تگوت -

هۆشی لای عه لی گه ناو نییه. عه لی گه ناویش له وه زیاتر له سه ری نه پۆیی. شه که ت

و خه والوو بوو. باویشکیکی دا، به هه ردوو ده ستی له سینگی خۆی دا، هه ستاو

گوتی:

- ده چم تۆزی پاده کشیم. به لکوو سه رخه ویک بشکینم. ئاگات له کووره که بی.

ئیتر مه نجه له کان وه کول هاتوون. زۆری پئوه مه نی. ته نیا هه واکه ی له ده ستت دابی

نه کوژیته وه.

ئه براو مات بوو. عه لی گه ناو به ره و قوژبنی توونه که خوشی، له سه ر جه واله

کونیک پراکشاو گوتی:

- کتریه که ش بنی سه ر ئاوره که با بکولئ. سه به یینیش چه ند م کار هه یه!

ده بی قه برئ بۆ ئه و خوالیخوشبووه هه لکه نم. ئه و ژنه چاره ره شهش نازانم چ

لئیکه م.

ئه گهر چاو یک گهر م نه که م سه به ینی هیچم پیناکری.

ئه براو ده سکی کتریه که ی به سه ری شیشه که وه کردو له سه ر ئاوره که ی دانا و

شیشه که ی ده رکیشایه وه:

«تۆ وه ک خۆم وای. خولک و خوت هه ر له خۆم ده چی. خۆ له هه موو کاریک

ده ده ی. به لام ئه و عه باسه، هه ر له خاله گامیشه که ی ده چی! وه ک خشتیک کرد بیتت

به دوو له ته وه. به جی ئه وه ی دل به کاریک بدا، دایمه چاوی له ملاو ئه ولایه. دایمه

چاوی له ده ست و گیرفانی ئه م و ئه وه. چاو دزه. چاو برسویه. دایمه چاوه پئیه

که سیک یه سقانیکی بۆ فریدا. چاو و دلی ده فری. وه ک سه گه به ره لالا وایه. نازانم

چوار پۆژی دیکه پيش و سمیلئ بی چۆن ژن و مندال به خپو ده کا؟!»

سلوچ زۆر جار به ئه براوی گوتبوو:

«ته نیا کاتیک پیاو ده توانی له نئو خه لکدا سه ر هه لئنی که نئو شانی به کار

عاره قه بکا. کاتی ده ست له شانی پیاو ده ده ی ته پوتۆزی لئه سه تی!»

باوکی ئه براو ئه گهر قسه ی بکرایه - که نه یده کرد - له و جۆره قسانه بوو، دایمه

ئه و قسانه ی له سه ر دم بوو:

«کار! کار! نان کار، نان زهحمه تکیشیکه که جه وه ره به پیاو ده دا. غیره تی

ده داتی. پیاو و کار، پیاو و کار!»

به لام ئه و بۆ ئاوا لئیداو پۆیی؟

ئه برای هه رچی ده یه نئا و ده ییرد ئه وه ی بۆ هه رس نه ده بوو. بیرى بۆ هه ر لایه ک

ده چوو، هیچی وه گیر نه ده که وت. سه رباری هه موویان، نه بوونی بوو، نه بوونی.

شتیکى تریش بوو؟ ده ی باشه، نه بوونی! مه گین ته نیا سلوچ ده سته نگ و ئاتاج بوو؟

ته نیا ئه و؟ ئاخه ر چۆن توانیبووئ خۆی قانع بکا و برؤا؟ پۆیشتن و ئاور نه دانه وه!

ژن و کچه که ی. گریمان ئه وان، عه باس و ئه براو، نیرینه ن. هاجه ر چی؟ بیرى له وه

نه کردۆته وه به هاریکی دیکه تیپه ری عازه به و وهختی شوویه تی؟ بلئى بیرى له وانه

کرد بیته وه؟ په نگه بیریشی لئیکرد بیته وه! ئه و سلوچه ی ئه براو ده یناسی، پیاویکی

خویری و بی غیرهت نه بوو. یه سکی له گوشتی زیاتر بوو. ناتوانی بی بیرکردنه وه له نه و شتانه لیبدا بی و رویشتی. له گهل نه وه شدا، بۆ کوئی، بۆ کام لاچووه؟ چاکه، خو زستان کاتی کار نییه! نه گهر هر قامکیت گه وه ره یک بی، دیسان له زستاندا هیجت له دهست نایه. تا نه و جییه یی نه براو تیگه یشتیوو، له بیریه تی هه موو پیاوان، به هر وزه و وره یه که وه چوو بیتن بۆ کار، زستان بۆ مال گه راونه ته وه و له نیو خاو و خیزانه که یاندا، له ژیر میچیکدا کوبونه ته وه و به ره و پیری به هار چوون. زستان به هر له ونیک بی تیپه ره که ن و له گهل بوون و نه بوون ده سازین. به لام ناخر، سلوچ له م وهر زهدا وه دوای چ کاریک که وتوو؟ نه و کارانه یی نه براو پئی شک ده هات، زور که م بوون. بیجگه له کاروباره وهر زییه کانی بیابان، نه براو بیستبووی که پیاوان و لاوانی زه مینج، سالانی پیشوو بۆ فه علابی و کاری سازکردنی (خه تی تورو) ده چوون. نه و سالانه یی که ریگای مه شه ه بۆ تارانیا نوژن ده کرده وه. نه وه ی بیستبوو. به لام تیگه یشتنیکی راستی له (هیلی تورو) نه بوو. هیلی تورو ته نیا ناویک بوو له زینیدا. نه وه شی ده زانی که هاوینان، سالانی که م داها، دروینه وانان بۆ دروینه ده چوون بۆ ناوچه ی (قوچان) ناخر و ئوخری هاوین، هر کام به ده - بیست مه ن گه نمه وه ده هاتنه وه بۆ زه مینج و نانی چن رۆژی منداله کانیان له که ندوودا پاشه که وت ده کرد. له وه زیاتر نه یده زانی دوور له ناوچه که ی خوینان چ جوړه کاریکی دیکه هه یه. مرادی کوپی سه نه میش نه وهنده له گهل سلوچ نیوان خویش نه بوو که پیگوتی بۆ چ کاریک له زه مینج چۆته ده ری. کاتی قسه ده هاته گوپی کوپی سه نه م ده یگوت «دنیا گه وره یه. پیاو به دوای ناندا شهل نایی. « هر نه وه.

جاریکیش، نه و کاته نه براو زور مندال بوو و پیموا پاتویشی له پیدا نه بوو، ماشینیکی «وه تاغ شاری» بۆ بردنی زیاره تکه ران هاتوو بۆ زه مینج. مندالان له دوری ماشینه که کۆ بوو بوونه وه و به چاوی زیت و سه ر سوورمانه وه چاویان له شووشه و ته گهر و سه نده لیبه کانی ده کرد و ده میان بوو بووه تاقی چرا! زیاره تکه ری سی ناوایی ماشینیکیان ده گرت که بیانبا بۆ مه شه ه و بیانیه تیته وه. دیتنی نه و ماشینه، نه و درگایه یی له زهینی نه براودا کردبووه که پیاو ده توانی به

شتیکی تر جگه له چوارپن سه فه ره بکا؛ ده شکر یی بۆ شوینی زور دوور برۆی. زور دوور. دوای نه وه نه براو زوری ماشینی تر دیتوو. به لام نه و دیتانه قهت نه و درگایه یان له زهینی نه ودا نه کردبووه. نه براو ئیستا لیبی روون بوو که سه فه ره کردن به و ماشینه به سلوچ ناکری. چونکه بۆ مه یسه ر نایی. که وایه ده بی به پیمان رویشتی. به لام به پیمان، هه تا کوئی و بۆ کوئی ده توانی بچی؟ به پیمان ده توانی چنده به ریدا برۆی؟ پین مه گین چه ند مه زل ده توانی به قسه ی زکی برسی بکا؟ سلوچ، نه گهر له نیو به فر و سه رمادا له پین که وتبی، چی؟ نه گهر گورگ ده وره یان دابن، چی؟ ره وه یه که سیسارک نه گهر به زور سه ریبه وه بالیان فش کرد بیته وه چی؟ نه براو بیستبووی داله که رخور له پیشا چاوی لاشه که ده ردینن. شوانه کانی زه مینج چیرۆکی زوریان له و دالاشانه ده گنراوه که چاوی ئاژه له داپراوه کانیان ده ره یناوه و پاشان ورگیان دریون. هر سه یسارکیک ده بی به قه د گومبه زییه که گه وره بی! به سه ر لاشه که وه خیه ت هه لده دن. بالیان ده که ن به سیبه ر. چ مه ترسیبه کی گه وره! پیاو، ره نگه هر له پیشا دلی بتوقی! نه گهر نه مرده بی جیی باوره سلوچ - به و هه موو رۆح زلیبه وه - ده ستی سوال بۆ که سیک پان کاته وه؟ ئایا پیاو ده توانی به دلشیدا بی سلوچ، قاپیک، نه فتاوه یه که له درگای مالیک هه لگری؟ بیدزی؟ ده ستی سلوچ ده یوانی بۆ مالی خه لک دریژ بیته وه؟ ده بوو؟ نا! باوره کردنی نه وه بۆ نه براو له مه رگ دژوارتر بوو. نا! سلوچ، باوکی نه براو، نه ده ستی بۆ دزی دریژ ده کرد، نه بۆ سوال و ده رۆزه ی پان ده کرده وه. نه براو نه یده توانی سلوچ وا ببینی. سلوچ پیاوی شان و باهو بوو. نه که گورگی چنگ و که لپه.

- حه یبه عه لا سه لات... حه یبه عه لا سه لات...

هه وای شووشه یی سپیده به ده نگی مه لای زه مینج چرا.

کتریه که ی عه لی گه ناو وه کول هات. نه براو شوینی چاییه که ی نه ده زانی. عه لی گه ناو له سه ر جیگا که ی تلکی دا. له ژیر لیوه وه گوراندی و جنیویکی له ژیر دانیدا ورد کرد. جنیوه که ی بۆ مه لا به ری کرد که به و بانگه خه وه که ی لی تیک دابوو. نه گهر چی نه وه ناشکرا بوو که مه لا بانگی مه رگی دایکی دها و خه لکی بانگ ده کا

بۆ نوێژی مهیت. دوی شهو قه راره که ی دانا بوو. مه لاش گوتیوی تهرمه که شهو له مزگهوت دانین ههتا به یانی. چاره ی نه بوو. عهلی گهناو ده بوو ههستی. جارێکی تر له سه ر جیگا که ی تلی دا. بن باخه لی خۆی خوراند و پیلووی قورس و ماندووی هه لێنا.

ئه براو پرسیی:

- کیسه ی چاییه که له کوێیه؟

- به و بزماره وه. لاکه وه ده بیینی.

ئه براو چاییه که ی دهم کرد. عهلی گهناو خۆی کیشاوه و مشتته قووچاوه کانی به سینگی خویدا کیشاوه جارێکی دیکه باویشکیکی و شترانه ی دا و به لاتراسکه به ستن به ره و کوره که هات. ئه براو چایی بۆ تیکرد و عهلی گهناو چوار پیاله ی له سه ر یه ک خواره وه و گوتی:

- سه رهتا ده بی برۆم وه دوا ی گۆر و خه لاتیی ئه و خوالیخۆشبووه بکه وم.

هه ستا عه باکه ی دا به شانیدا، کلیلی درێژی گه رماوه که ی دا به ئه براو و گوتی:

- جوان گوی بگره بزانه ده لیم چی! جگه له وه رزیه کان که به قه رزی نوخسه، هه مام ده که ن، هه موو مشتته ریبه کانی دیکه به نه غد. مندالان سن شایی و، گه وره کان سن قران. کلاوت نه نینه سه ر! بزانه ئه مرۆ چده که ی. ئه گه ر رۆیشتی زنجیری درگا که بخه و چیه یه ک به ئالفه ریزه که یدا بکه. تووتکه سه گانه هه ر چاوی منیان لی دوور بی دین و قوما ر وه ریده خه ن. وه ک سه گ له جیی گه رم ده گه رین!

ئه براو گوی له قسه کانی عهلی گهناو گرتبوو، به لام دلی له جییه کی دیکه بوو. که م و زۆر حال ی ده بوو ده لی چی. بیری له جییه کی دیکه بوو. جیگا گه لیک ی تر. جیگا یه ک که لیشی روون نه بوو کوێیه. ته نیا ده یزانی جیگا گه لیک ی دیکه ن. جیگا یه کی تیکه ل و پیکه ل که سلووچی له وئ وه ک تا پۆیه کی دوور و ته ماوی له خۆیدا نوقم ده کرد. زه یینی ئه براو له و رییازه ته ماوییه دا ده تگوت را وه ستاوه. جووله ی نه ده کرد. چاوی له خۆله میشی پر ژیه مۆی کوره که بوو و دلایشی له شوینیک ی دیکه. بۆ ساتیک ده تگوت له دنیا دابراوه، سووک و بی بار و به تال. عهلی گهناو چاویکی له

شان و مله ره ق و ته قه که ی ئه براو کرد و خۆی دانه واند و له درگای توونه که چوو ده ری.

سه رمای به یانی! عهلی گهناو لکه ی میزه ره که ی به بهر دهم و لووتیدا هینا بووه و له لیژی کهنده لانه که وه سه رکه وت. هه وزه که یه ک پارچه سه هۆل بوو. دهنگی سلاوات هه روا به رده وام بوو. باقه یه دوو که ل هه وای پاکی به ره به یانی پیس ده کرد.

«مه گین دلی دئ توژی وچان بدا؟! به سسه ئیتر. (انکر لواه!) زانیان. ئیستا پۆل پۆل له مال دینه ده ری. تو سه ری بابت! ها! دیوته چۆنیش بو ی ده لوریتته وه!»

- تو ئاوا لیده ده ی و ده رۆی! ئه ی ک درگای گه رماوه که ده کاته وه؟ که ره لایی سه فی بوو. باوکی کوێخا. بوخچه ی هه مامی نابوو بن هه نگلی و به ئه سپایی له درگای مالی ده هاته ده ری. عهلی گهناو له گه ل سلاو گوتی: کوره که ی میرگان له وێیه، که ره لایی، کلیله که م داوه به ئه و.

که ره لایی سه ری داخست و به ره و گه رماوه که وه ریکه وت. عهلی گهناو به کو لانه که دا بایداوه، و راست رووی کرده مالی میرگان. وه جاخه که ی مالی میرگان هه لکرا بوو. دوو که لیک ی خه ست درگای ژووره که ی پر کرد بوو. عهلی گهناو سه ری به دوو که له که دا کرد و گوتی:

- عه باس له کوێیه داده میرگان؟

میرگان سه ری له سه ر وه جاخه که هه لگرت، چاوه پر ئاوه کانی له عهلی گهناو بری، لوی چاره که که ی به بهر دهم و لووتیدا گرت و پرسیی:

- بۆ چیه؟

- ده مه وئ بیبه م بۆ قه بر هه لکه ندن.

- زگی پچی پینا ده هات شه وئ. نازانم! ئیستا له ته ویله یه.

عهلی گهناو به ره و ته ویله که لای کرده وه. درگای ته ویله که جیره یه کی وشکی لیهات و له سه ر پاژنه سووا و عه باس له چوارچیوه ی درگا که دا و یستا. ده ستیک ی به درگا که وه و ده سه ته که ی تری به دیواره که وه گرتبوو. جوړی که ده تگوت بی توو ده ست به ردا ده که وئ به عه رزدا. چاوی وه ک دوو ده نکه میوژ به بنی هیلوونی

چاوییه وه نووسابوو، یه سکی پوومه تی زهق بووبووه و پهنگی وهک به هی زهره هه لگه رابوو. عه لی گه ناو چوو بۆ لای:

- چیه؟ بۆ وات لیهاتوو؟ دهمویست بته م بۆ قه بر هه لکه ندن!

عه باس دهنگی دهرنه دهات. به زهحه ت گوتی:

- نه خۆشم... زۆر نه خۆشم.

- ئە ی بۆ خۆت له و ته ویله یه دا زیندانی کردوو؟

عه باس هه روا که درگاکی به هیواشی پیوه ده دا گوتی:

- ناتوانم. ناتوانم له سه ر پێ خۆ بگرم.

نیگای عه لی گه ناو له سه ر درگا پیوه دراوه که گیرسایه وه و دهنگی عه باس، له پشت درگا که کپ بوو؛ مرد. عه لی گه ناو دهرفه تی مانه وه ی نه بوو. پیویست به پرسیاریش نه بوو، دهیزانی چی به چیه. دیتبوی عه باس تاق قرانییه کانی به په ین و پال وه قووت داوه. که پێی نا دهری، له به ردرگای هه وشه که دهنگی میترگان رایگرت:

- راوهسته خۆم دیم.

عه لی گه ناو راوهستا. میترگان هاته دهری. بیلۆچکه ی که ریز کهینی سلوچی به دهسته وه گرتبوو. بیلۆچکه ی دایه دهست عه لی گه ناو و خه ریکی گریدانی چارشیه که ی بوو له دهوری شان و ملی، ئاماده بوو. بیله که ی له عه لی گه ناو وه رگرتوه و به دوایدا که وته ری. عه لی گه ناو چوووه بۆ مالی خۆیان. میترگانیش به باشی زانی هه والیکی روقیا بپرسی. عه لی سه ری کرد به وه تاغه که دا، به پال جیوبانه که ی روقیادا تپه ری و له پشت په رده ی کولینه که ون بوون. میترگان له سه ر پلیکانه کان راوهستا و چاک و چۆنی له گه ل روقیا کرد. روقیا له پیشوو چاکتر نالاندی:

- منیش له سه ر رۆیشتتم؛ دایکی عه باس. منیش دهمرم، خوشکی گیان...

عه لی گه ناو به پیمه ره و قولینه که وه له کولینه که هاته دهری و له جوابی ژنه که یدا گوتی:

- تو نامری؛ مه ترسه! هه تا سه ری من نه خۆی، نامری!

له درگا که چوو دهری که گوتی له تووک و نزای روقیا نه بی. له کۆلانه که به میترگانی گوت:

- هه تا دیم پینه کا، نامری!

مه لای زه مینج هیشتا له سه ر سه ربانی مزگه وته که راوه ستابوو سلاواتی لیده دا. میترگان و عه لی گه ناو له هه مبه ریدا راوه ستان. مه لا تاویک بیده نگ بوو، عه لی گه ناو گوتی:

مه لا گیان بۆوا گه رووی خۆت دهرینی؟ له م سه خله ت و سه رمایه دا کی دلی دئ له مال بیته دهری و ژیر کورسی به جی بیلێ؟ ئە ویش له به ر خاتری دایکی عه لی گه ناو؟! وه ره خواری. وه ره خواری تا من دهچم قه بره که ی هه لقه نم، بچۆ چاییه ک بخۆوه. چاوه سه رما چی لیکردوو ی! دهستت بده به من باوه گیان وه ره خواری. عه لی گه ناو دهستی مه لای گرت و له سه ر دیواره که هینایه خواری. پیره پیاو که سیره بووبوو و ده می گوی نه ده کرد. عه لی گه ناو دیسان گوتی بچیت و خۆی له ژیر قورسییه که گه رم بکاته وه. هه ر له وکاته دا دهنگی قاری به رز بووه. بسم الله! ئە وه کتیه ئیتیر؟ عه لی گه ناو پاچ و پیمه ره که ی به دیواره که وه هه لپه سارد و خۆی کرد به مزگه وته که دا. تابووته که ی پوره گه ناو له هه وشه ی مزگه وته که نه ما بوو. تابووته که یان بردوووه بۆ کوئ؟ کی بردوووه؟ دهنگی قاری له نیو مزگه وته که وه دهات. عه لی گه ناو سه ری پیدا کرد. ده بوو تاریکی ژووری به چاو ببری. تا پویه کی ره ش له لای سه رووی مزگه وته که وه دیار بوو. چوووه ژووری. جار له گه ل جار دهنگه که به رزتر ده بووه. عه لی گه ناو چوووه پیشی. حاجی سالم بوو. حاجی سالم له پشت سه ری داره ته رمه که له سه ر چۆک دانیشتبوو قورنایی ده خویند. کوره که شی له خوار تابووته که وه خۆی کوشمه له کردبوو، خه وتبوو و پرخه ی دهات.

«شه یان به نه حله ت بی!»

حاجی سالم و کوره که ی داره ته رمه که یان له سه ر تاته شوره که وه بردۆته ژووری بۆ ئە وه ی دوور له ته زووی سه رما یه کیان بخوینی و یه کیان بخه وی! میترگان و مه لا له هه وشه ی مزگه وته که راوه ستابوو. عه لی گه ناو گوراندی:

«کار بۆ خۆیان ده دۆزنه وه، شیت و ویتانه! ئیستا ده بی پاره ی قاریش بده م!»

له درگای شەق و شەری مزگەوتە که هاتە دەری، پاچ و پیمەرە کهی هەلگرت و بەرەو گۆرستان وەرپیکەوت. میرگان هەنگاو بە هەنگاوی عەلی گەناو دەرۆیشت و مەلاش بە دواياندا دەخشی:

- ئەی... ئەی... نوێژی مەیت... نوێژی مەیت...

عەلی گەناو ئاوری دایەو و گوتی:

- لە سەرمانا لیوت گۆ ناکا، مەلا! برۆ خۆت گەرم کەو؛ کاتێ مەیتە کەمان برد بۆ قەبران دیم بەدواتا.

مەلا قەسە نەکرد. ئەگەر قەسەشی بکردایە عەلی نەیدەبیست. بە توندی هەنگاوی دەنا، تاکوو هەرچی زووتر خۆی بگەینیتە گۆرستان. میرگان بە دواي عەلی گەناو بوو. عەلی گەناو لە پال قەبرستانە که راوەستا. لە ژێر گەردالێک بەفردا قەبرەکان خۆیان کووڕ کردبوو و بێدەنگتر دیار بوون. عەلی گەناو چاوی گێرا که قەبرە کهی باوکی بدۆزیتەو. ئەو هەش باو بوو که بنەمالە یەک لە پەنایە کەو و بنیژن. عەلی گەناویش که یەکی لە بی قەید و بەندترین پیاوانی زەمینج بوو، بە پێی ئەو عەدەتە باوہی که نەیدەزانی لە کوێو هاتوو و چۆن بە ئەو گەیشتوو، پێخۆش بوو دایکی لە پەنا باوکیدا بنیژی. بۆیە لە پیش میرگانەو بەنیو قەبرەکاندا دەگەرا. بەغەیری ئەندازە گرتن رینگایەکی دیکە بۆ نەمابوو. لە گۆرەو تاکوو گۆر. چوو و پەنا گلکۆی گۆمبەزی بۆکراوی شیخ و چل هەنگاو بەرەو قیبلە رۆیی. پیمەرە کهی لە زەوی چەقاند و گوتی:

- راست ئیرەیه!

میرگان چوو و پێشی، بیلۆچکە کهی لە عەرزى داو دەستی کرد بە لادانی بەفرە که. عەلی گەناو عەباکەي لە شانی کردەو لە سەر دەسکی قولینگە کهی دانا و دەسکی سەری پیمەرە کهی توند لە دەستی گرت. عەلی و میرگان دەستیان کرد بە هەلکەندن. دەور و پشت، هەموو لایەک سەپی و سارد بوو. سارد و بێدەنگ. جگە لەو دووانە، میرگان و عەلی گەناو، که بەسەر خاکی شیدارەو دانهویبون و عەرزیمان هەلەدەقەند و خۆلیان بە سەر بەفری گوتی گۆرە کەدا دەکرد، هیچکەس دیار نەبوو.

بەرە بەیان و بەفر. بەفر و زەمینج لە خەودا. گۆرستان و گۆمبەزییەکی لارووخواو. بیابانێکی بەرین لەو لاو. قەل و قاژوو، قەل و قاژوو. عەرزە کهیان ئەژنۆیەک هەلکەندوو. عەلی گەناو پیمەرە کهی داناو و دەستی داوتە قولینگە کهی. خاکی شیدار دەر دراو و زەوی گەیشتۆتە رەقایی. دەبی بە قولینگ هەلیکەنن. عەلی گەناو وەک ئاور کار دەکا. جیگای دوو کەس نابیتەو و میرگان لە سووچیک راوەستاو تاکوو کاری عەلی گەناو تەواو بی، بچیتە نیو گۆرە کەو و خۆلە که دەردا. عەلی گەناو پشتی هەلدینیتەو و قولینگە که لە سەر لیواری گۆرە که دەچەقینی:

- پیمەرە که بەدە بە من!

- تۆ توژی پشوو بەدە، من خۆلە که دەردە دەم.

عەلی گەناو ماندوو بوو. نیوچاوان و بن گویچکەي عارقهی کردبوو. لە گۆرە که هاتە دەری. لە پەنا عەباکەي دانیش و جگەریەکی داگیرساند:

لقە شەمچە کهی فریدا لایەک و گوتی:

- دەمەوی خۆم لە دەست ئەو ژنەتیو رزگارکەم!

میرگان گوتی لە عەلی گەناو بوو و پیمەرە لەدواي پیمەرە گلی دەردەدا.

عەلی گەناو گوتی:

- تەمەنی لاویم لەگەلیدا بە فیرودا. بەسمە ئیترا! ئەو چوار رۆژە عومرەم ماو و دەمەوی بی سیل و دیق رابیویرم.

میرگان گلی دەردەدا و هەروا بێدەنگ بوو. عەلی گەناو پرسیی:

- تۆ دەلێی چی میرگان؟

میرگان بە دەم کارەو و گوتی:

- خودا لیت هەلناگری. ئەو شەل و کوتە غەیری تۆ هیچ پشت و پەنایەکی نییه.

تۆ لە مالە کەت دەریکەي پەنا بۆ کوئی بیا؟

عەلی گەناو دەستی برد بۆ دەمی و گوتی:

- گەیشتۆتە ئیرەم میرگان! چەن سالە رۆژیکی خۆشم نەدیبوو. ئاخەر تاوانی من

چییه؟ خۆ نابن ناو کەم لەگەلما بچیتە گۆرەو! لەو هتا لە بیرمە جگە لە پرتە و بۆلە

هیچی دیکه م له و ژنه نه بیستوو. هەر پرتهی دی. من له ته و اووی ته مه نمدا شه و یکی خو شم نه دیوه. ئیستا ئه وه تووک و نژاشی پی زیاد کردوو. دویشه و نه یه هشت پیلوو له سه ر یه ک دانیم!

نالین و کور و زانه وه و تووک و دوعا. هەر ئه ویش بووه هوی مردنی ئه و پیریژنه چاره ره شه. هینده ی نقاند و بۆله ی هات که له و ئاخری عومره دا دایکم له مائی دهر کرد و بیچاره تووشی ئه و رۆژه بوو. خودایه!

میرگان دوایین پیمه ره ی دهر دا و له گۆره که هاته دهری. عه لی گه ناو قوونچکه جگه ره که ی فریدا، دهستی دا قولینگه که و چوووه نیو قه بره که وه. ئیستا گۆره که پشتینه یه ک هه لقه ندرابوو. ده بوو قولترب، هه تا به رچه نه. میرگان عه باکه ی عه لی گه ناوی دا به شانیدا و دانیش. عه لی گه ناو دانه وی و دهستی کرد به قولینگ لیدان:

- نه زۆکیشه میرگان! قسه ره! خۆم وام لیکرد، ده زانم. جاشک له زگیدا بوو به پیلایه دام به زگیدا و مندالانیم تۆقاند. بریا قه له می لاقم بشکایه! به شه ر نه بووم خۆ! هه رزه کاری! به لام ئیستا... ئیستا چی؟ ئیستا چی له تۆ وه شارم، خه یالیکم له سه ر دایه، خه یالیک میرگان! تۆ ژنیکی فامیده ی. ساردی و گهرمت زۆر دیوه. تال و سویریت چیشتوو، ده زانی ده لیم چی. گیرم خوار دووه. ده بی له بیرى خۆمدا بم. کارم. ژیانم. هه رچی بیرى لیده که مه وه، من ده بی ژنیکم هه بی یارمه تیده رم بی له کار. ژنی من ده بی بتوانی ئه و رۆژانه ی هه مام ژنانه یه له سه ر بینه دانیشی و به مشتهرییه کان رابگا و ته ر و وشکیان کاته وه و دووسه په نابات پاره له م و له و وه رگری. ئه و ژنه تیوه تازه ئه وه گرده نشین بوو! پیموانییه هه تا سالیکیش بتوانی ههستی و به ریدا بړوا.

میرگان نه یه ده زانی چی به عه لی گه ناو بلی. بیده نگ بوو. بیرى ئه وه ی بۆچی و له به رچی عه لی گه ناو ئه و قسانه له گه ل ئه و ده کا، له وانه بوو دلای ش هق به ری. ئه و قسانه بۆ لیره ده کا؟ بۆچی ئیستا! بیرى بۆ هه زار لاده چوو. نه یه ده زانی بلی چی. هیچی به بیردا نه ده هات، ورده ورده خه ریک بوو ترس هه لیگری. هه وا لیل بوو. تاریک و روون. تا چاو هه ته ری ده کرد، ده ورو پشت چۆل و هۆل بوو. زه مینج بیده نگ بوو، ویران بوو، هیشتا مابوو رۆژ چاوی هه لینی، ترسیکی کتوپر

سه رتا پای میرگانی داگرت. ترس! ترسیکی تیکه ل به جۆریک خووخده ی ژنانه. سروشتی ژنیک له هه مبه ر پیاویکدا. له شیک له هه مبه ر له شیکدا. شتیک بلێسه ده کیشی و به ده ست که سیش نییه. ئه و ترسه ش بۆچوونی میرگان له قسه کانی عه لی گه ناو دروستی کردبوو. به لام ئه و بلێسه مزیره تیژتیپه ر بوو. له ژیر توویه ک مه ترسیدا. ترس به سه ر ئه قلدا زال بوو. ئیستا میرگان له ترسانا بوو بووه به رد. نه یه ده توانی له جیی خوی بیزوی. له ژیر عه بای ره شی عه لی گه ناودا، له گوئ گۆره که وشک بوو بوو. ههستی ده کرد خه ریکه دلای راوهستی. چاوی له سه ر ده ست و مه چه کی ئه ستوو و ره شی عه لی گه ناو بوو بووه به رد. شانی پان و هاسکه هاسکی له کاتی کار کردندا، میرگانی تۆقاندبوو. ئاواتی بوو بتوانی به به هانه یه ک ههستی و له و گۆرستانه دوور که ویته وه، به لام نه یه ده توانی. نه توانایی بوو، نه غیره تی. هیزی ئه ژنوی نه بوو. ده تگوت جادوو کراوه. بۆقیک له به ر ده می ماریکدا...

عه لی گه ناو قولینگه که ی فریدا دهری و گوئی:

- دا ئه و پیمه ره یه بده به من!

میرگان زۆر به دژواری هه ستا بی، له لیواری گۆره که راوه ستاو پیمه ره که ی بۆ عه لی گه ناو را داشت. عه لی گه ناو ده سکی پیمه ره که و مه چه کی میرگانی پیکه وه گرت. به ته کانیک هه ردووکیانی کیشا نیو گۆره که وه. به ر له وه ی میرگان بتوانی دهنگی له گه روو دهر په ری، ژنه ی به دیواری گۆره که دا داو له گه ل هاناسه برکی، چاوی له چاوه دهر په ریو و پر له ترسه کانی میرگان بری و به کوت و پچری گوئی:

- کچه که ت! کچه که تم بده یه؛ بده یه! هاجه رم بده یه!

میرگان وهخته بوو گیانی دهر چی. عه لی گه ناو له به ر چاوی بوو بووه ئیزرائیل. چاوی له ژیللا هاتبوو و لیوی که فی کردبوو. میرگان وه ک شه قشه قه ده له رزی. وه ک کۆتره باریکه باله پرژه ی ده کرد. دم و گه رووی وشک بوو بوو. ههستی ده کرد یه سکی جهسته ی له نیو په نجه ی عه لی گه ناودا خه ریکن له به ریه ک ده چن. په نجه ی عه لی گه ناو که له سه ر مه چه کی میرگان شل بوو، میرگان بی وره و هیز لیبراو که وته عه رزی و پشته سه ری نابه دیواری گۆره که وه و چاوی قووچاند:

- مال کاول!

عەلی گەناو کە جارێکی تر هاتبوو سەر خۆ و خەریکی دەردانی گۆل بوو گوتی:
 - کچە کەم بەدەیه. دەمەوی کورپێکی بۆم بێ. دەمەوی ناوێکەم زیندوو راگرێ.
 - کچە کەم... وەختی شوی نییه، هێشتا منداڵە. تاقەتی میددی نییه.
 - منداڵ نییه! کلاوێکەت بەدی بە کچدا و نەکەوی، وەختی شوویەتی. تاقەتیش
 پەیدا دەکا.

- هاجەر هێشتا منداڵە. یەسکی نەرمە. هێشتا مەمکی نەکردوو.
 - یەسکیشی رەق دەبێ، مەمکیش دەکا. تۆ چکارت بە وانە داو؟ ئه گەر ژنی من
 بێ ئاواش رازیم.
 - ئاخەر... ئاخەر...

عەلی گەناو پێمەرە خۆلەکەیی بە توندی فێدا دەری و گوتی:

- ئاخەر و ئه وه لای ناوی. هەر لێرە بەلێنم پێدە. ئێو سایی سەر یکتان دەوی.
 کورپەکانت دەنێم بەرکار. خۆت و کچە کەشت لە سەر بینهی گەرماوێکە دادەنێم.
 هەتا کچە کەت لە کۆل دەردی و شارەزایی پەیدا دەکا، خۆت بەرپێوی بێنە. وەک
 کورپی خۆم ئاگام لە ئه براو دەبێ. لە سەر توونە کە دادەنیشی و جار جار دەچی
 کۆلێک ئێزنگ دینی. عەباسیش بە جۆریک وەک دەخەم. هیچ کاریک نەبێ لە گەل
 و شترەکانی مالی ماممی دەخەم. هیچ نەبێ نانی خۆی و دەست دەکەوی! ژیان
 رەنگ و بۆن دەگرێ. پێشت وایه ئه وه هەر زەکاره دەمرووتانەیی تازە فیری
 غەریبایەتی بوون و سالی شەش - حەوت مانگ بە شوین نانێکدا وەک سەگ
 هەلدین و چەن مانگیش لە بەر کەندوو دادەنیشن و دەخۆن و دەخەون، لە من
 چاکترن؟ بۆ وینە مراد، کورپی سەنەم! پیت وایه کە سێکی وەک کورپی سەنەم
 دەتوانی نانی ژن و منداڵ و دەست بێنی؟! ژن، دەبێ سێبەری پیاوی لە سەر بێ،
 نەک جووچکە کە لە شیری پۆپە لار! بیری خۆتی لێکەو و رازیی کە، مانگی نەورۆز،
 دواي چلەي دایکم، دەچین بۆ شار، جل هەلده گرین و شتومەک دەکرین. خۆت دەبێ
 ببیە دایکمان.

- ئەي رۆقيا چ لێدەکەي؟

- ئەو تازە نابێتەو ژن، تا ماوێک جیگایەکی لە کۆلینە کە بۆ سازدەکەم.
 پاشانیش لە ئاگە لە کەدا کونیکي بۆ دروست دەکەم. لە دەرفە تیکیشدا لە پال
 تەندووێکە وەتاغیک بە دروست کردن دەدەم و دیوارەکانیشی سپیکاری دەکەم.
 من و هاجەر دەچینه وەتاغی سپیکاری و روقیاش با لەو چالەدا بمینیتەو.
 کارتەواو بوو. عەلی گەناو دیواری گۆرپەکەیی بە دەمی پێمەرە کە کراند، دواي
 پێمەرە خۆلی دەردا و لە گۆرپەکە هاتە دەری، دەستی بۆ میرگان درێژ کردەو.
 میرگان دەستی لە لۆی چارشیوێکەیی پێچاو دەستی عەلی گەناوی گرت. عەلی
 گەناو زۆر خۆمانە خەسووی لە گۆرپەکە دەرکیشا و خۆل و خاکی لە جلەکانی
 تەکاند. عەباکەیی بە شانیدا دا، پێمەرە و کۆلینگەکەیی هەلگرت و ئامادەیی رۆیشتن
 بوو.

- پێمەرە کە لێرە دانانی؟ پاشان دەبێ قەبرەکەیی پێ پرکەینەو...

عەلی گەناو گوتی:

- لە گەل خۆم دەپێنمەو. نەکا، سەگباییک بێ لە سەر نەرپەیی شانی دانی و
 ببیا.

وەرپێکەوتن.

- تۆ دەزانی غوسلی مەیت بەدی؟

میرگان وەلامی دایه وە:

چۆن نازانم؟ بەلام دەبێ پاشان غوسلی مەیت بکەم.

عەلی گەناو گوتی:

- خەمت نەبێ! ئیوارێ کلێلە کەت دەدەم بچۆ بۆ حەمام. ئەگەر بە من دەکەیی
 هاجەریش بەرە لە گەل خۆت. سەر و پەلکی بۆ بشۆ.

میرگان هیچی نەگوت. نە گوتی «نا» نە گوتی «باش» بێدەنگ سەری
 داخستبوو و پێ بە پێی عەلی گەناو هەنگاوی دەنا. عەلی گەناو درێژەیی بە
 قسەکانی دا:

- ئەو پەلە زەووییە خیزەلەنە کەش کە سلوچ دايدە چاند، دەیکەین بە شووتی. بەو

بەفرەیی ئەمسال کەوتوو، هەر برکەییەکی پازدە مەن شووتی دەگرێ. تۆوێکەشی

من پهیدای دهکهم. زهوی خیزه لانیس جووتی ناوئ. کاره که شی خوت و کورپه کانت به ریوهی بهرن. دهکری دوو - سی هه زار برکهی چاکی لی رهعه مهل بینی. شتیکی تریش له خزماپه تیدا بلیم. ئەمسال بیتوو ئەمدسته و ئەو دەست بکەن ئەو پهلە زهوییه شتان له دەست دهچی. میرزا هسه نی زاوای ئاغا مهلهک و سالار عه بدوللا و یهک دوویه کی تر دهیانه وئ هه موو زهوییه کانی داوینی خیزه لان و دهشتی که لغور تاپو بکەن. بیستوو مه کار و باره که شیان له شار راست و ریس کردهوه. بیتوو له سهر زهوییه که نه بن، تازه خاوه نی نابن.

میرگان سهری هه لینا و گوتی:

- خوازوهی تاپو دهکەن!؟

عه لی گه ناو به بزیه که وه گوتی:

- ئەگەر زهوی مروف بوایه سهنه دی ده بوو! ئەوانه ش که ری توپیویان وه گیر که وتوو و دهیانه وئ نالی کهن!

- ئەی ئەو چەن ساله ی ئیمه له سهر خوازوهی ئاره قمان رشتوو چي؟

- رهنگه پاداشه که شی خودا بو خوی وه ریده گری! فه قیره که! با بزانی کئ چاتر دهستی دهروا. ئەو زهوییه خیزه لانه، رهشاییه کان جئ جئ چوار پیمه رهیان لیداو، سالیک دایانچاندوو و پاشان به جینیان هیشتوو و رویشتوو. کهم که سی ابووه له سهری بمینیته وه و هه موو سالی دایچینی. سهری سال دوومشتیان توو پیوه دهکرد و به جینیان دههشت و ده رویشتن بو غه ربایه تی. ئەگەر ژن و دایکیان توانییتی سهره ته قهیه کیان لیکردوو و چەن مه نیکیان به رهه م لی پهیدا کردوو؛ ئەگەر که سیش نه بووبی وشک بووه و با بردوو یه تی. بۆیه ئەو زهوییه حیساب و کتابیکی روونی نییه. جووت و گاو ئاره ق رشتن حورمهت دها به زهوی. زهوی به ره للا و بی خاوهن خو حورمه تی نییه. چونکه سوودی نییه. کاری تیدا ناکری. ده مینیته وه کئ دهسه لاتی زیاتره، یان کئ زمانی چه ورتره و گیرفانی پرتره. قسه له وهیه له سهری دهشتی که لغور، هه تا بهر روژی خیزه لانه که، دهیانه وئ یهک فه رسه خ له سی فه رسه خ نه مامی پسته ی لیدهن. خهونی چاکیان بو دیوه. قسه له په می ئاو و تهخت کردنی زهوییه کان دهکەن. دایره ی کشت و کالیس بو ئەو کارانه

وامی زور گوره دها. بۆیه ده لیم هه رچونیکه ده بی ئیوه له سهر ئەو زهوییه بن ته نانه ت ئەگەر ده توانن دهوری زهوییه که تان په رژین بکەن. تا ئەو جییه ی خه بهرم ههیه، سالار عه بدوللا و زه بیحی ئاموزای و چەن که سی دیکه دهست به کار بوون. کوپخا نه ورۆزیش دهستی تیدایه. ده مینیته وه چوار ماله رهشایی که یه کیان ئیوهن. باوه رم به وانیه دیکه نییه. یه کیان ئەو هه تیوه ی سهنه م دووه مییان قودرته، کوری ئەو کابرا دزه. چوار دانه کویر و که چه لی دیکه ش وهک ئەوانه. میرگان گوتی:

- روژی هه وه لی نه ورۆز پیمه ره کهم هه لده گرم و ده چه سهر زهوییه که. تاپوی دهکەن، سهنه دی بو وهرده گرن. باش! ئەو هه موو درک و داله ی ئیمه له رهگ و ریشه مان ده رهینا و وهک به ری ده ستمان ته کووزمان کرد، چي؟ من میوه ی هاوینی منداله کانم له و پهلە زهوییه ده بی پهیدا کهم.

عه لی گه ناو گوتی:

- منیش ئەوه ده لیم. یه کهم که سی که وه فکری ئەو زهوییه بی خاوه نانه که وت سلوچ بوو. له بیرمه حهوت سال له مه وه بر، دوا ی ئەو چەن که سی تر که وتنه خو. بو وینه خو م تازه دوو ساله دایده چینم.

که گه یشتنه مزگهوت، مه لای زه مینج له سهر دیواره لار و خواوه که ی مزگهوت دانیشتبوو. عه لی گه ناو به مه لای گوت قه بره که ئاماده یه. مه لا هه ستا چوونه مزگهوت. دهنگی حاجی سالم نه ده هات. له پشت سهری ته رمه که وه نه وزی دها. وه نه وزی خوماری. موسلیم به خه بهر بوو؛ به رده مۆره ی نیو مزگهوت ته که ی کو کردبووه له به رده می خو ی ریزی کردبوون و کایه ی پیده کردن. سهری حاجی سالم به سهر تابووته که دا شو ر بووبوو. کورپه که ی سهنه میس له وئ بوو. وهک سی بهر له په نا کو له که یهک راوه ستابوو. بیده نگ بوو. مه لا چوو به پیشی و ئیزنی وه رگرت که تابووته که هه لگرن. کوری سهنه م له تابووته که هاته پیشی. حاجی سالم جوولاوه. خو ی کو کردهوه؛ هه ستا پئ قورئانه دراوه که ی له سهر تاقه ی مزگهوت ته که دانا و له ژیر لیوه وه شتیکی گوت. رهنگه:

«لا حول و لا قوه الا بالله»

مه لای زهمینج چاویکی له عهلی گه ناو کرد. عهلی گه ناو چو بو لای داره تهرمه که. حاجی سالم گۆچانه که ی له سهر ملی موسلیم داناو تیی گه یاند که ههستی یارمه تییان بدا. موسلیم پیچکه ی تابووته که ی گرت، تابووته که یان برده هه وشه ی مزگهوت. دوا ی تاویک تابووته که له سهر شانی میرگان و عهلی گه ناو و موسلیم و کوری سه نه م به ره و گۆرستان که و ته ری. مه لای زهمینج و حاجی سالمیش له دوا ی دار تهرمه که وه به سلوات لیدان ده رۆیشتن. چاوانه ی کاریزه که له سه رووی گۆرستانه وه هه لکه وتبوو. تابووته که سارد و بیده نگ، به کۆلانی چۆل و هۆلدا ده رۆیشت و به ره و قه برانیان ده برد. سه رما کاری له یه سقان ده کرد. تاو نه که وتبوو. به فر له ژیر هه نگاوه کانیاندا خرمه ی ده هات. ده ره وه ی زهمینج، سه رما به ته زووتر بوو. زریانکی سارد ده ست و دهموچاوی ده رزی ئازهن ده کرد. شاقه لی که واکه ی باوکی قودرهت، که له قه بران پالی به پیمه ره که یه وه دابوو، با ده یسه کانه وه. قودره تیش له وئ بوو. له په نا دیواری گومبه زییه که ی شیخدا خۆی کوشمه له کردبوو هه لئرووشکابوو. که چاوی به تابووته که که وت شان به شانی باوکی وه ریکه وت. باوکی قودرهت له لقه داریکی شکا و ده چوو. که له تابووته که نزیک بۆوه گوتی:

- هاتبووم بۆ یاریده ی عهلی خان!

- خودات لی رازی بی، ده بوو زهحمهت نه کیشی!

قودرهت چوو ژیر تابووته که و چوو جیی میرگان. باوکی قودرهت قامکی به قه برغه ی تابووته که دا هینا و گوتی:

- لا اله الا الله.

ئاوی کاریزه که له و سه رمایه ی به یانیدا هالوویکی خۆشی لیه لده ستا. ئاوه که گه رم نه بوو، له هه واکه گه رمتر بوو. تابووته که یان له قه راغ کانییه که دانا. پیاوه کان دوور که وتنه وه. میرگان قول و قۆلی هه لکرد. عهلی گه ناو شه له گه ی ئاوه که ی به سه چوار پیمه ره خیز و خۆل گرته وه بۆ ئه وه ی ئاوی مردوو نه چی بۆ مه زراکان. پیاوه کان پشتیان هه لکرد و له ولاتره وه له گوی جۆگه له ی ئاوه که هه لئرووشکان.

میرگان و عهلی گه ناو تهرمه که یان له تابووته که ده رهینا و له سهر ته خته به رده کانیان دانا. میرگان به عهلی گه ناوی گوت ئه و گۆزه شکاوه ی نیو جۆگه ئاوه که ی بۆ بیینی. میرگان دهستی کرد به داکنندی جله کانی پووره گه ناو و به عهلی گه ناوی گوت ئیتر کاری پیی نییه. عهلی گه ناو چوو بۆ لای پیاوه کان و پشتی کرده میرگان و مه یته که و له په نا مه لای زهمینج دانیشته و جگه ره یه کی داگیرساند:

- مه رگ هه قه کورم!

مه لای زهمینج. بۆ ئه وه ی له حاجی سالم نه مینیتته وه گوتی:

- میراتیش هه لاله!

عهلی گه ناو زه رده یه کی گرت:

- چۆنی خه رج که م؟! ها! سیگار بکیشن. یه کی ده نکی هه لگرن. تۆش هه لگره

باوکی قودرهت. چی؟ تۆش ده ته وئ موسلیم؟ ها! تۆش هه لگره.

مه لای زهمینج به موسلیمی گوت:

- چاو له و لایه مه که باوه گیان!

حاجی سالم به موسلیمی گوت:

- ولاخ! سه رت داخه!

پاشان رووی له مه لای زهمینج کرد و گوتی:

- ببووره مه لا؟!

میرگان پیویستی به وه نه بوو پیشتتر کاریک فیر بووی. تا بتوانی به ریه ی

به ری. هه رئه وه نده ی به س بوو جاریک بیینی. هه ر بۆیه کاریک نه بوو که میرگان

نه توانی بیکا. قهت چاوی له کار نه ترسابوو. له کار باکی نه بوو. له به ریشی

هه لئه ده هات. ئازایه تی میرگان و ئه وه ی که نه یده ویست له بهر هیچ کاریک هه لی، ئه و

وره یه ی پیدا بوو که له هیچ کاریک نه کشیتته وه. مردوو شو ری؟ چاکه! ئه وه زۆر

دژوار نییه! ناوکی مندالیش ده توانی بی ری. ناوکی ئه م ئه براوه ی خۆی به ددان

قرتان دووه. مندال بوونی ناوهخت. که ره ی به یانی. هه تا یاریده ی بۆ هات. خۆی

ناوکی بریبوو و مه لۆتکه شی کردبوو. هیچ کاریکی له ده ست ده رنه چوو بوو. پووره

گهناوی کفن کرد و سهر و لاقی به ست. ئیستا ده بوو بیخه نه نیو تابووته که وه. عهلی گهناو هات. تهرمه که بیان خسته تابووته که وه.

مه لای زهمینج هه ستا. حاجی سالم و موسلیمی نارد بۆ یارمه تی. تابووت که وته سهرشانیان. گورستان. له گورنانی پوره گهناویش له سهر میرگان بوو. به لام بهر له وه ده بوو نوژی مهیت به ریوه بجی. پیاوه کان، له سهر داوای حاجی سالم، له پشت سهری مه لاره بۆ نوژی راهه ستان. عهلی گهناو نوژی نه ده زانی. کوره که ی سه نه میش نه یده زانی. زوریان ته نیا لیویان ده جوولاند. عهلی گهناو لیوی ده جوولاند. زور له وه شه کهت و داهیزراوتر بوو که له و باره وه دریغی بکا، بهر له وه ی نوژی که ته و او بی، عهلی گهناو خوی کیشا داوه. که نوژی که ته و او بوو، پوی بۆ لای داره مه یته که. میرگانش هاته پیشی. پوره گهناو زور سووک بوو. په له پووشکه یه ک. به دوو ته کان له تابووته که بیان دهره نیاو خستیا نه گوریچه که وه. میرگان له گوره که هاته دهری. ئه وه ش به ردی ئه له د، پاشان ته لقین. عهلی گهناو ده ستیدا پیمه ره. باوکی قودره تیش ده ست به کار بوو. میرگان و کوری سه نه م و موسلیم و قودره تیش به ده ست گلیان تیده رشت. گوره که ده بوو پر بیته وه و داپوشری. مه لا و حاجی سالم کشانه داوه. موسلیم هه روا کاس و وپ له گوی قه بره که چه قیبوو، به چاوی زه قه وه دهروانیه مرقینک که گلیان به سه ردا کرد. پرکردنه وه ی گور، بهر له وه ی نیو چاوانیان ئاره قه دهردا، ته و او بوو. ئاویان لی دوور بوو. میرگان پیمه ره که ی له ده ست عهلی گهناو وهرگرت. چن پیمه ره به فری هینا به سه ر گلکوکیدا کرد و به پشتی پیمه ره که ته پانددیه وه. کار، ته و او. عهلی گهناو هه ناسه یه کی هه لکیشا. باریکی قورسی له کول بۆوه. تاویک حه سایه وه. سیپه لکی پر کرد له هه وای خاویتی به یانی. عهبا ی دابه شانیدا، پیمه ره که ی نا سه رشانی و پی به پی ئه وانی دیکه وهریکه وت.

- عومری درژی بۆ ئیوه به جی هیشتی، کاک عهلی.

عهلی گهناو نه یده زانی له وه لامی مه لادا بلی چی، گوتی:

- خودا عومری ئیوه ش درژی کا!

حاجی سالم گوتی:

- خودا سه بر بدا به هه موو که س!

عهلی گهناو سهری له قاند و له بنه وه چاویکی له میرگان کرد. میرگان سهری داخستبوو و به دوا ی پیاوه کاند ده ریشت. عهلی گهناو خویدا داوه و به سرته به میرگانی گوت:

- ئه وانه وادیاره چاوه روانی شتیکن؟

میرگان گوتی:

- مه لا و حاجی سالم ده بی شتیکیان بده یه ی. باوکی قودره تیش په نگه...

- یه کی چه نده یان ده می؟

- ئه وه ی خوت ده زانی!

عهلی گهناو ده ستی برد بۆ گیرفانی هیله که که و خوی گه یانده لای شانی مه لا. میرگان دیتی که گه لایه کی خسته مشتی مه لاره و پوی بۆ لای حاجی سالم. حاجی سالم که پاره که ی وهرگرت، بۆ حه مام کردنی خوی و کوره که ی ده ستی کرد به چه نه لیدان.

- خودا بیبه خشی ئه و ره حه تیه. ژنیکی پاک و له خودا ترس بوو. قه بری پرپی له نوور. له خیر و خیراتدا هاوتای نه بوو. زور جار دیتوومه نانی شه وی خوی له گه ل خه لکی به ش کردوه. روحی شاد بی ئیشه لالا.

- ئیشه لالا، ئیشه لالا.

- هیچ کار و کرده وه یه کی چاک له بهر چاوی خودا ون نابج. کاک عهلی. خاوین کردنه وه ی سهر و ملی ئه و ئاژه له، موسلیمی من، خوی خیریکی گوره یه، برا گیان. دوعای مروقی بی گوناح قه بوول ده بی. ئه و ئاژه له به سه ته زمانه ی منیش بی گوناحه، کاک عهلی گیان.

عهلی گهناو گوتی:

باشه حاجی گیان. سبه نیی به یانی. به یانی زو و هه ردووکتان وهرن بۆ حه مام.

گه یشتنه وه زهمینج. مه لا به عهلی گهناوی گوت:

ئه گه ر کوری پرسه ت دانا...

عەلی گەناو گۆیی نەدایە. حاجی سالم لەسەر تەپۆلکی پەنا کۆلانە کە راوہستا و وەک خودا حافیزی، گۆچانە کە ی بۆ لای عەلی گەناو راداشت و گوتی:

- تا سبەینی، عەلی گیان! بە شادی بژی و تەمەنت درێژ و بەختت یار بی!
گۆچانە کە ی بە حەواوہ هەلسووران و رۆیشت. موسلیمیش وەدوای کەوت. مەلاش بەلایە کدا رۆیشت. کورپی سەنەم خودا حافیزی کرد و باوکی قودرەت چاویکی لە عەلی گەناو کرد. عەلی گەناو گوتی:

- بۆ بەرچایی وەرن بۆ مالی ئیمە. قودرەتیش بینە.

- خودات لە گەل.

رۆیشتن. عەلی گەناو شان بە شانی میرگان کەوتە رۆی:

- دەنگی لە جینیەکی گەرمەوہ دەهاتە دەری! کورپی پرسە! نانی شەوم بەدەم بەم و بەو بیخۆن، بۆچی؟ کە فاتیحایەک بنیرن؟ نامەوئ. چ گوناحیکی بوو پیریژنی چارەرەش، کە فاتیحای بوئ؟!

میرگان قسە ی نەدەکرد. نەیدەویست خۆی لە کاری عەلی گەناو هەلقوتینی. ئەگەرچی عەلی گەناو زۆر خۆمانە دەدوا؛ بەلام میرگان هیشتا ئەوی بە مەحرەمی خۆی نەدەزانی.

- دەبئ ئەو ژنەش بەرم بۆ شار، لە نەخۆشخانە بیخەوینم. لە دەست ئەو هەموو نقە و نالە ی وەزالە هاتووم. هەرچۆنیک بئ کەسیک دینم و دەستخەتیک وەردەگرم. بەلام ئەو کەرە دوا براوہش لەم وەختەدا دۆلاخ بوو!

گەیشتە کۆلان. میرگان بەرەو مالی خویان بایداوہ. عەلی گەناو پیشی پیگرت و بەزۆر بردی بۆ مالی خویان:

- هیچ نەبی پاروویەک نان وەگیر دەکەوئ! تازە مالی ئیمە و ئیوہمان نییە.

- وەرە با بچین لە روقیاش بپرسە.

روقیا لە جیدا کەوتبوو. پیلووی لەسەر یەک دانابوو و رینە ی دەکرد. لەوہ دەچوو بەرەبەری بەیانی خەوی لیکەوتبی. میرگان لای درگا کەوہ دانیشت و عەلی گەناو چەن پەنچک نانی هینتاو لەسەر لۆی چارشێوہ کە ی میرگانی دانا:

- دوو پارو بخۆ. یا پیتخۆشە بچۆ لە گەل مندالەکانت بیخۆ. من ئەمڕۆ هەرچۆنیک بی روقیا دەبەم بۆ شار، نەخۆشخانە.

- روقیا چاوی هەلینا و لێوہ وشک و بار گرتووە کە ی بزواند:

- نا... نا... ناچم... لەوئ... دەمرم...!

عەلی گەناو گورانیدی:

- مال کاول! جیگای نەخۆش، نەخۆشخانە یە. بۆ دەمری!

- نا! نا! لێرە لە مالە کە ی خۆمدا بمرم.

عەلی گەناو گۆیی بە قسە ی ژنە کە ی نەدا، گیرفانی هیلەگ و عەباکە ی پڕ کرد لە وردکەنان، دوو سئ وردکەنانی رەقی ورد کرد و نایە دەمی. لە وەتاغە کە چووہ دەری و راست رۆی بۆ لای کەرە کە ی. گویدرێژە کە، هیشتا کەم و زۆر دەلەرز ی. لمبۆزی خووسابوو. عەلی گەناو دەستیکی بە پشتی رەق و پەیناوی کەرە کە دا هینا، پەینی وشکەوہ بووی قەبرەغە و بن سکی کەرە کە ی بە نینۆخ کراند و کورتانی لیکرد و کە ژووہ کە ی توند کرد. وە بیری هاتەوہ دەبوو دارەتەر مە کە بینیتەوہ و لە قوژبنی حەوشە ی مزگەوتە کە، لە جیگای خۆی هەلپە ساردبوو. بەلام ئیستا ئیتر کار لە کار ترازابوو. دەبوو لە بیری شتیکی دیکە دا بئ. درگای تەویلە کە ی بەرچا و هات. درگا کە ی لە گریژنە برد و بە دیواری حەوشە کەوہ هەلپە سارد. پارووە کە ی قووت دا، لە تیکی دیکە ی نان خستە دەمی و رۆی بۆ وەتاغ. بەرە کۆنە کە ی دایکی هینا دەری، بەسەر درگا کە یدا داو چووہ ژوور سەری ژنە کە ی:

- خۆت داپنچە و هیندی پەر و پال لە خۆت هالینە!

روقیا هیچی نەگوت. عەلی گەناو بە یارمەتی میرگان روقیا یان داپنچا، لێفە یەکیان تینپنچا و بە میرگانی گوت کە پچیتە ژیر پیلی. روقیا کز و لاواز، پووشکە یە ک. بردیانە دەری و لەسەر درگا کە رایانکیشا. عەلی گەناو زۆر گۆی بە نالە و نووکە ی ژنە کە ی نەدا. گوریسیکی لە ژووری هینا. کەرە کە ی برده دەری و لە کۆلان رایگرت. تیرپکی خستە سەر پشتی و هاتە ژوور سەری روقیا. درگا و روقیا ی پیکەوہ بە گوریس شەتە ک دا و پاشان لە گەل میرگان، هینایانە دەری و لە کەرە کە یان بار کرد. ئیستا دەبوو درگا کە و روقیا بە کەرە کەوہ ببەستی. بەستی. میرگان عەباکە ی

عهلی گه ناوی هینا؛ عه باکه ی به دست میترگانه وهیه. عهلی گه ناو هه لاته ژووری و دوا ی تاویک هاته وه ده ری، کللی درگای مالی به میترگان سپارد، کیفی پاره که ی له گیرفانی باخه لیدا قایم کرد، عه باکه ی له سهر دهستی میترگان هه لگرت و پیگوت:

- به ئه براو بلئی ئاگای له توننه که بی. خوشت چاوی لی خافل مه که. ئه گهر شه وی نه متوانی بگه پیمه وه خوشت کووره ی توننه که هه لکه و به ئه براو بلئی له سه ری دانیشی، ئیواره ش خوشت و هاجر بچن بۆ حه مام. به ئه براو بلئی ئه گهر سبه ینی حاجی سالم و کوره که ی هاتن بۆ حه مام پاره یان لینه ستینی. ئه گهر شه وی نه گه رامه وه له گه ل هاجر وهرن لیره بخه ون. نانه که ت هه لگرت؟

- هه لمگرت!

- باشه، خودا حافیز. ده بیهم هه رچونیک بی له نه خوشتخانه ده یخه وینم!

عهلی گه ناو له گه ل که ره که وه ری که وت و میترگانیش به ره و مالی خو یان سه ری پیوه نا.

له سه ر قوولکه ی ماله که یان عه باس دانیشتیوو له قاپیکی گلیندا قرانییه کانی ده شو رد. کاسه که پر بوو له ئاو و تاق قرانییه کان که وتیوو نه ژیر ئاو و عه باس دانه دانه قامکی لیده خستن. میترگان به په نا کوره که یدا تیپه ری و چوو ه ژووری. هاجر له په نا وه جاخه که دا وه نه وزی ده دا. ئاوری وه جاخه که دامرکابوو. میترگان له گوئی وه جاخه که دانیشت و په نچکه نانه کانی دانا. عه باس به کومه کوم و ژانه زگه وه هاته ژووری و مشتتی پر له قهره پوول بوو ده بیژارد. له وه ده چوو جاری چه نده می بی پاره کانی ده بیژیری. گه یشته گوئی وه جاخه که، چوکی نووشتایه وه و دانیشت. په نچکی نانی هه لگرت، کرمه کرم له ده میا وردی کرد و گوئی:

- پیموا هیشتا دوو دانه پینج قرانی له ریخوله مدا ماوه!

به شی سییه م

به ندی یه که م:

عه باس توربیننه که ی باوکی هه لگرتبوو؛ هاجهر چارشینوه که ی دایکی و ئه براویش تووره که یه کی به کوته په رۆ دروست کراوی پیبوو.

عه باس و ئه براو پی به پی یه که ده رۆیشتن و هاجهر به دواياندا. درۆیشتن به ره و مه زرا. خاکه لیوه بوو. هه و ئیتر سارد نه بوو.

تینی هه تاو گهرم و بلاوین. زهوی ئیتر به ری پی نه ده ته زاند. دهموچاوه کان ئیتر له سه رمانا سوور هه لگه راو نه بوون. یان -لانی که م- وه ک جاران سوور هه لگه گه را بوون. ئاسمان سامال بوو. ئاسمان ئیتر وه ک جاران ته نگ و نهوی و ته ماوی نه بوو. رۆژگار کراوه بوون. دهشت و بیابان پان و به رین دیار بوون، ئه وهش دلی منداله کانی سلوچی شاد کردبوو، دلایان پوون بوو. رووناکی و گه شاوهیی به هار له دلایاندا رهنگی دابۆوه. لاقیان، بی ترس دادنه نا، که م ترستر هه نگاویان دهنه. هه وایان له سه ردا بوو. به هار و لاویتی! بای مهستی به هار، له که لای هه رزه کارانه یاندا. شهیدایانه چاویان به هه موو لایه کدا ده گه رپا. چاو کراوه. گهش و رووناک. یاری جوانی به هارانه له ئاسکی چاواندا. کایه ی شوخی ئاسکان له به هاری ده شته که دا.

منداله کانی سلوچ -لانی که م بو تاویک - به توورپیی و ته شه ر و تانه وه له گه ل یه کتر نه ده دوان. ئه گه ر له گه ل یه کتر دلۆقان نه بوون. ئه گه ر نه یانده توانی دلۆقان بن،

دوژمنیش نه بوون. جارزانه بو کار نه ده چوون. نه ک ته نیا ناچار، شادی و خوشییه ک هه نگاوه کانیانی بو پینشه وه ده برد. دلایان به شتیکی تازه خوش بوو: ده رچوون له ته نگانه. ئه وه گه شاوه ترین دیارده بوو که ده کرا له کرده و یاندا به دیی بکه ی. دیواری رووخواوی زستان له بهر پییاندا ده بووه ته پوتۆز.

- ده چین بو کوی؟

- بو گژ و گیا.

عه باس وه لایمی هاجهری دایه وه.

ئه براو له خوشکی پرسی:

- ده زانی قازیاخه لیینی؟

- ئه ی بو نازانم؟

ئه براو بی ئه وه ی گوی بداته وه لایمی هاجهر وه دوا ی سه رمازه له یه کی وردیله و پنوک پنوک که وت. به هه لاتنی پیچه لاو پیچ. نهیده و یست پی لیتی. نهیده و یست به بژارچه که شی بکیشی به سه ریدا. پیخوش بوو ئه و گیانله به ره به زیندوویی بگری. له ده ور و پشتی گوندی زه مینج کاتی مندالان بی تاقت ده بوون، ده ستیان ده کرد به سه رمازه له گرتن. جاری وابوو هه موویان وه دوا ی سه رمازه له یه ک ده که وتن، ده یانگرت و ناسیان ده دایه: پشته سه ری سه رمازه له که یان ده گرت. ده یانگوشی، ده می ده کرده وه. به قه د ده نکه توکیک ناسیان ده کرده سه ر زمانی و به ره لالیان ده کرد. سه رمازه له که چهن جار بازی دها و هه لده به زی و پاشان خاو ده بووه. گه رپا ده بوو و به ده وری خویدا هه لده سوو را. بیهوش ده بوو، له ئاکامدا تلیکی دها و ده که وته سه ر پشت. زگی بای ده کرد. له و کاته دا دلره قترین مندال، به ردیکی تیژی هه لده گرت و دهیدا به زگیدا. سکی سه رمازه له که ده درا و ورگ و ریخوله ی ده هاته ده ری. ئه و جو ره گالته و گه مه یان به چهن تف کردنه وه کوتایی پیده هات.

ئه براو دهستی له کو ل سه رمازه له که کرده وه.

- لییگه ری ئه ویش بر وا به دوا ی بژیوی خویدا، چکارت پییه تی؟ خو ریگای له تو

نه گرتوه!

پاویژی ده می عه باس نه رم و بریانه بوو:

- بهرد بهاوین؟

عەباس دانەووییەو و خەركە بەردیكى لە عەرزە كزرەكە هەلگرت.

ئەبراویش دانەووییەو و دەستیدا بەردیك:

- نیشانە كوێ بێ؟

- هۆو! لیواری جۆگەكە. ئالیرەشەو دەبهاوین.

- لەسەر چی؟

- عەباس بێ ماتلی گوتی:

- لەسەر... دوو سیر خورما!

- هەر كەس نەیدا!

هەر كەس نەیدا!

- لە پیشا... لە پیشا تۆ.

ئەبراو بە هاجەری گوت بچی لە لیواری جۆگەكە پراوەستی و شوینی بەردەكە

دیاری كا. هاجەر بە هەلاتن چوو:

- لە جیگای هەر بەردیك كە كەوتە عەرزى چیلکەیهك بچەقینە!

هاجەر لە سەر لیواری جۆگەكە پراوەستا:

- ببهاون!

ئەبراو گوتی:

- پیتخۆشە تۆ هەوێل ببهاو. لیڕەو.

- نا، هەوێل تۆ.

ئەبراو سووپیكى لە خۆى داو باوەشى ئاواله كرد. هیزی دا سەر لاقى چەپەى و

بەردەكەى بە دەستی راستەى سووپرد و هاویشتی. لەبەر چاوى هاجەر بەردەكە

بە دیواری جۆگەكە دا درا. هاجەر لە شوینی بەردەكە چیلکەیهكى چەقاند. نۆرەى

عەباس بوو. بەردى خۆشدهست لە پەنجەى عەباسەو فرى و بە سەر هاجەردا

ویژەى هات و لەوبەرى جۆگەكەو كەوت. ئەبراو چاویكى لە براكەى كرد. عەباس

بە پیکەنینهو ددانە پانەكانى و دەرد خست. چوون بۆ لای خوشکیان. هاجەر لە

دەورى جۆگەكە بە دواى گيايهكى خواردندا دەگهرا. دۆزییهو! چۆكى دادا و

هەلیكەند. رەگى شنگەكە قور و خۆلى پيوه بوو. هەميشه وايه. سەر گەلاكانى

توویزىكى تۆز و خۆل لەسەرە.

هاجەر پيشهكەى بە قامكە باریکەلەكانى گرت و گەلاكانى بە لەپى دەستەكەى

دیکەیدا دەدا و تۆز و خۆلەكەى دەتەکاند. تەکاندى. خاوین و جوان. هاجەر ویستی

ببیا بۆ دەمى، بەلام ئەبراو وەك كاژیلە چلەكەى لە دەستى هاجەر رڤاند، نایە دەمى

و پیکەنین لە چاویدا، لیوێ گۆشتنەكانى ویک هیناو باى لە گوویى كرد. چاو و

رۆمەتى ئەبراو هەروا پیدەكەنین. هاجەر كەوتە سەرى. ئەبراو هەلات. بە پیکەنینهو

هەلات و لاقى كەوتە قوولكەیهكەو و سەرسمى داو هاجەر نەك بە رڤەو، بەلام بە

تۆزىك توورەببیهو چەن چەپۆكى كیشا بە شانى براكەیدا. ئەبراو پیکەنین شلى

كرد، هەستا سەر چۆك و وەكوخە كەوت. گەلاى نیوێ جاوراوى شنگەكە دەبى بە

مەلاشوویەو نووسابى. كۆخە. كۆخە. چاوى سوور بوو و ئاوى پیدا هاتە خوارى.

مشتىك بە تەختى پشتیدا. هاجەر دانیشت و بە مشت كیشای بە تەختى پشتى

براكەیدا. ئەو لە مێرگانەو فیر بووبوو. لە كۆخە كەوت. ئەبراو لە سەر عەرزەكە

خۆى درێژ كرد. هەنیشكى كردە كۆلەكەى لەشى. پیکەنین لە چاوى تاراوو. هاجەر

لەگەل ئەوهدا نەیتوانى داخى دلئى نەریژى. رۆیشت و گوتى:

- بە حەرمت بى، بە حەرام. وەك گۆشتى سەگ!

عەباس بە پیکەنینهو نەراندی:

- وەرن! وەرن! قازیاخە! قازیاخە. تەماشاش ئەو هەموو!

هاجەر لە پەنا عەباس پراوەستا. ئەبراویش خۆى كۆ كردەو و هەلات بۆ لایان.

لە خوار جۆگەكەو، تۆقەنىك قازیاخەى دیتبۆو. هەرسىكیان هەلتروشكان.

عەباس بە بژارچن و ئەبراو بە پیشكان و هاجەر بە كلکە كەوچكىك. بەریان

لیگرت. هەموویان هەلکەند و لەسەر یەك كۆمایان كرد. پنیویست بە گوتن ناکا،

لەگەل كار دەمیشیان دەجوولاًو. دەورى لیو و ددانیان سەوز هەلگهراوو. تۆقەنى

قازیاخە توربینهكەى عەباسى نیوێ كرد. عەباس گوتى:

- ئیستا با برۆین بۆ شنگ و گیلاخە. قازیاخە بۆ شەوى ساز نابى. با هەریهكەى

بەلایهكدا برۆین.

- با برۆین!

توربین و کهل و پهله کانیان له گوی جۆگه له که داناو هه ریه ک به لایه کدا پۆیشتن. دهشت و چیا سه و زاییه کی که می پتوه دیار بوو. گژوگیا تازه سه ری پتوه ناو بوو. جیگا جیگا گول و بنجه گول زهویی خه ملاندبوو. پهنگی زهوی و شینکه، تیکه له سهوز و خورمایی، خورما و گیا. جی جی چله شنگ و قازیاخه. بهرامه ی خاکی باران لیدراو ولاتی داگرتبوو. جیگا پینان به حال دیار بوو. خاک، هه ویری هه لاتوو، بۆش و نه رم. چاوی تیژ و وردبین، چله گیای خوراک هه لده که نن و له داوینی کراس و بهر کوشی ده کهن. به دزه روانینیکی په کتر جار جار. گه ران، چاوی هه لۆ، تیژتر. کئ به رکئ، رقه یه کی شاراوو. سروشتی کار، هیندی جار خۆ ده نوینی. پووت و قووت. زۆر جار بۆته رقه به رایه تی. به لام نه مجاره نا، شاراوو یه. دوو براو خوشکی. هه ر کامیان ده یویست له پیش نهوی دیکه دا بهر کوشه که ی پر کا. کوشی پر و سه ری بهرز. له وی دیکه که متر نه بی. له هیچ کامیان نه مینیتته وه.

له گه رانه وه دا دیتیان زۆر له په کتر دوو که وتوونه ته وه.

له په نا توربین و کهل و په له کانیان، پیاویک له سه ر لیواری جۆگه له که دانیشتبوو و به چله شنگیک کایه ی ده کرد. هه ر له دووره وه، ناسییانه وه: باوکی سالار عه بدوللا بوو؛ که ربه لایی محه ممه د دووشه ممه. پیره پیاویکی خریلان و کوله بنه. که له سه ر لیواری جۆگه له که دانیشتبوو، له گلمتکیکی گه وره ده چوو. نه گه رچی کورته بالا بوو، به لام کانئس نه ستوور و توند و تۆل بوو. دهموچاو خپ. نیوچاوان زۆپ، ریشیکی تۆپ و سپی؛ به چاوانیکه وه که هیشتا ئیشتیای لاویتی تیئاندا دانه مرکابوو. زستان و هاوین میزه ریکی په شمینی که ده بی کاتی ته نینی سپی بوو بی. له دهوری ئارچه نه که ی ده هالاند. خه لکی زه مینج له وه تا وه بیریان دئ، که ربه لایی دووشه ممه نه و میزه رو ئاره قچه نه که ی له سه ر دایه. له شایی و سه ره خووشی، له به فر و قرچه ی گه رمادا. په راویزی میزه ره که ی ریشال ریشال و چلکه سوو بوو و بۆر هه لگه رابوو. له سه ر پوومه تی پیره پیاو هیشتا سووره ده ماری باریک دیار بوو. سه ر لووته خپ و سووره که ی که له هه لماتیکی گه وره ده چوو، تاوه سووت بوو بوو توخی هه لدا بوو. چرچ و لۆچی شیوه رد ئاسا له سه ر پیستی نه ستووری دهموچاو. مووی

سپی و لوولی سینگی له په خه وه هاتبووه ده ری. په خه ی بی ملیوانه و چلکن. جۆریک که ده تگوت تاسمه یه کی قایشی په شیان به دهوری په خه یدا دووریوه. له گه ل نه وه شدا ده ست و دهموچاوی که ربه لایی دووشه ممه هه میشه شو راو بوو سه ری بچواپه نوژی نه ده چوو.

تا منداله کانی میرگان گه یشتنه لای. که ربه لایی دووشه ممه کولۆی چکۆله ی هه لده گرت و له نیوان قامکه قوله و قه له وه کانییا وردی ده کرد. که منداله کان گه یشتنی، هیشتا سه ری داخستبوو. زۆربه ی کات که ربه لایی دووشه ممه سه ری داده خست. که م و له سه ره خۆ قسه ی ده کرد؛ به لام قسه ی که له که له. توربین و بژارچن له بهر ده ستیدا بوون. په تی ملی به رخه که ی له مه چه کی هالاندبوو و به رخه که ی له گوی جۆگه له که ده له وه راند. منداله کانی میرگان په ک له دوا ی په ک سلاو و ماندوونه بوونیان لیکرد و پۆیشتن تا بهر کوشه کانیان خالی کهن. که ربه لایی دووشه ممه چاویکی لیکردن و له وه لامی ماندوونه بینیه که یاندا گو تی:

- خه ریکن گیا و گژی خۆراکی هه لده که نن، ها؟

- به لئ، به لئ، که ربه لایی.

عه باس و نه براو له لای که ربه لایی دووشه ممه له سه ر پشتی جۆگه که دانیشتن و هاجه ر خۆی له که ندپی جۆگه که دا شارده وه. که ربه لایی دووشه ممه له میرگانی پرسی.

عه باس گو تی:

- باشه، جارئ پۆژ ده کاته وه...

که ربه لایی دووشه ممه به هاو ده ردی گو تی:

- ژنی بیچاره؛ دیوته چۆن لینی قه وما و بی خاوه ن بوو! باوکه خویرییه که تان چی،

خه به رتان لئی هه یه؟

نه براو سه ری داخست و خه ریکی شیواندنی خۆلی به رده می بوو. عه باس گو تی:

- هیشتا خه به رمان لئی نییه.

که ربه لایی دووشه ممه گو تی:

ئیتیر نابی به هیوای بن. هەرچه ند دایکت له نینو خه لکا بلایو کردۆته وه که سلوچ پارهی بو ده نیریتته وه، به لام خو ئیمه له شاری کویراندا ناژیین! ئه گه خه به ریک بی ئیمه ش ده زانین. نا! میرگان وه ک کهو سهری خوئی کردوو به بن به فردا و پیتی وایه کهس نایبینی. درۆده کا. دهیبه وئ روومه تی خوئی به زله سوور راگرئ. خالتان چی؟ مه ولا ئه مان؟ ئه و له کوئییه؟

- ئه ویش زور له میژه خه بهرمان لئی نییه.

- جاران کاتی لیره وه تیده په پی سهریکی لیده دام. ئیستا هه دیار نییه. رهنگه له بهر ئه و حیسابه بی که پیکه وه هه مانه، وا فیزمالک لیده دا و خوئی گورگه کردوو! ئاخه ر ئه و وشتره وانی من بوو، ئیوه وه بیرتان نایه. هه ر به و متمانه یه وه پارهم به قه رز دایه. ئه و سهرده مه ی که ئاشق بوو به د حیساب نه بوو! به لام ئیستا... دهیبه وئ مل بادا و له ژیر نیر ده رچی. ئاخری وه گیری دینم. خو هه تا ئاخری دنیا ناتوانی خو بشاریتته وه. ده بی به پیتی خوئی بیته و قه رزه که ی بداته وه. ئه گه ر پوژیک هاتوو دیتان ئه وه ی بی بلین. پیتی بلین که ره لایی دووشه ممه ده یگوت: «خو پارهی دزییه تیم پینه داوه، له رووم هه لته یه تی بستینمه وه. وه ختی ئه وه یه بیته بو حیساب و کیتاب!» به لام میرگان... میرگان له گه ل ئه و جیاوازه. داخه که م بو میرگان! چاره ره شه سووتا. که وته داوی ئه م سلوچه سهر سه گه و سووتا. خیری له جوانی خوئی نه دی. ئه وه ش ئاکامه که ی. له قه ولی منه وه پیتی بلین ئه گه ر هاتوو پاره و ماره یه کی پتویست بوو بی خه بهرم نه کا. زه مانه تی لی وه رناگرم و به هره ی زوریشی لی ناستینم. هه لبه ت... خوشم سهریک دیم بو مالی!

که ره لایی دووشه ممه هه ستا. له وه زیاتر له گه ل ئه و کر و کپییه ی منداله کانی سلوچ نه ماوه. تاقه تی نه هیتا. له وه ده گه یشته که منداله کانی میرگان، ئه و به یانییه ی که سالار عه بدوللای کوری که ره لایی دووشه ممه - بو قه رزه که ی درگای پیگرتبوون، به چاوی دل ده بینن. هه ره وها ئه وه ش به چاوی رق ده بینن که سالار عه بدوللا، عه باس و ئه براوی له لۆکه جار که هه لبریبوو. شوینی قسه کانی شی له سه ر ئه دگاری منداله کانی میرگان، که ره لایی دووشه ممه ی به جارئ دردۆنگ کردبوو. چونکه پیتی وابوو به و قسانه خوئی له لای منداله کانی میرگان شیرین ده کا. به لام وا

نه بوو. که ره لایی دووشه ممه خوئی نافه کی پاتۆله که ی ته کاند، قه لاده ی به رخه دابه سه ته که ی گرت و توربینه که ی له شان کرد و بژارچنی به ده سه ته وه گرت و گوتی:

- وه لحاسل من له هیه شتی دریی ناکه م. دیم بو ماله که تان!

منداله کانی میرگان، بیده نگ، چاویان له رویشتنی که ره لایی دووشه ممه بوو. که ره لایی دووشه ممه قورس و هیدی هه نگاوی ده نا. لاقی بلاو داده نا. هه موو خه لکی زه مینج ده یانزانی «قور» ه.

عه باس هه ستا و گیا و گزه که ی کرده توربینه که یه وه، به شی دوو ژه م ده کا:

- چۆنه بچین بو «خوازه ویی»؟

ئه براو گوتی:

- ئه م کۆلانه له خۆمان بارکه یین هه تا ئه وئ و بیه یینیه وه؟

- ئه ی چییان لیکه یین؟ خو ناکری لیره به جیتی بیلین.

ئه براو چاوی له هاجه ر کرد:

- ده ییه یه وه بو مالی؟

- بو نایبانه وه؟ ئه و دئ بو خوازه وی ده لی چی؟

- ده ی له بهر خوشکی خۆم مرم! بیبه وه. تو گیا و گزه که به ره وه، ئیمه ش ده چین شیئی زه وییه که تاقی ده که ینه وه ئه گه ر به کار بی دایده چینین.

- هه ر وه ختی ده ستمان کرد به داچاندن، تۆش ده به یین ده نکه شووتی داچینه!

ئیستا برۆوه با دایکم گیایه که بکولینی، ئیمه ش ئیواره دینیه وه.

گیاوگزی کرده چاره که که ی هاجه ره وه. ئه براو چۆکی به کۆمای گیایه که وه ناو به یارمه تی عه باس لکه ی چاره که که یان توند گریدا. پاشان بوخچه که یان له سه ر سه ری هاجه ر دانا. هاجه ر له تریکی دا، به لام خوئی گرتته وه و هه نگاوه کانی راست کرده وه. بردی. عه باس و ئه براو خاترجه م له باریک که له سه ر سه ری خوشکیان دانا بوو، توربین و کیسه ی خۆیان هه لگرت و کردیانه شان. بژارچن و پیشکانیان گرتته ده ست و به ره و خوازه وی وه پیکه وتن.

خوازەوی به تیره شانی که لکه خیزه لانه که وه بوو. زهوییه کی لیژ و لماوی. نهرم و سامالسا وهک سکی ماین. به یار و باگر. بی خاوهن و به ره لالا. ههر بویه پیی ده لاین خوازەوی. په له زهوییه که هی سلوچ له په نا زهوییه کانی کوربه که هی سه نه م و باوکی قودرهت و دایکی عه لی گه ناو هه لکه وتبوو. دهسته چه پی خوازەوی به خیزالانه دور و دریزه که وه بوو. لای راسته ی جوگه یه ک ده بی پییه وه و لای سه روی له گه ل دهشتی که لغور هۆگانیان لیک ده گه رایه وه. لای خواره وهشی هه تا چاو هه ته ری ده کرد زهوی بوو؛ زهوی خوازەوی. به لام به ره م هه لگرتن له وه دهشته کاکای به کاکیه کاری هه موو که س نییه، تاقه تی میرووله ی دهوی. تا نه مرقو نه و زهوییه ته نیا شووتی لی به ره م هاتوو. له م پوژانه تا تازه خه ریکه باسی پسته دینه گوچی. نه وه بوو که خه لکی زه مینج ههر بیریشیان له پسته و پسته کاری نه ده کرده وه. به لام شووتی بوچی. هه تا برکه ی شووتی ده هات به رداخا، زور جار زریان له ژیر لمدا ونی ده کردن و ده بوو به تاقهت و سه بریکی زوره وه دانه دانه برکه کان له ژیر لم ده ره نییه وه. که م که سیش تاقه تی نه و کاری بوو. زوریان ههر نه و سه ره تای خاکه لیوه ناوکه شووتییان داده چاند و ده رویشتن. بیستانیان به هیوای خودا به جیده هیشت. دوو به خته کی. یان دهیگرت، یان وشک ده بوو. که زیاتر ویشک ده بوو. با برکه که هی ده مراند. برکه یان له خولدا ده نیژرا، یان ویشک ده بوو. مه گین له سه د برکه یه کیک پی بگه یشتایه. به بهخت. کاتی به ره م که ده هاتنه سه ر زهوییه که چه ن برکه یه ک برهنگه. خویان له چنگ با ده رباز کرد بی و به ریان گرتبی. ده مت ته برکه! نه وه کام و گه یشتوو به ره که یان لیده کرده وه و ده رویشتن، پییان وابوو به لاشه. له و نیوه دا ته نیا پیاو یک که پی به پیی برکه کان، ده ست به پیمه ره وه هه میشه له سه ریان حازر بوو سلوچ بوو. سلوچ به رده وام و ماندووی نه ناسانه به ریی زه مینج و خوازەوییه وه بوو تا کوو برکه کان بی نیته بهر. برکه کانی دوی چاندن و شین بوون ته کمیش ده کرد و له دوی نه و رمل و خولی له سه ر لاده بردن. برکه ی خوازەوی کاری له وه زیاتری نه ده ویست: خول لادان. غه بری نه وهش ده بوو باگی ره وه ی بو ساز که ی. باگی ره وه به خول و چری: چیخ، ته یمان. ئیتر نه و زهوییه نه مالوو کردنی ده ویست و نه پر کرده وهی که ند و له ند، بو نه وهی هه تاو شیئی

خاکه که نه چنی. کوود پیوه کردن و ئاو دانیشی نه ده ویست. به لام نه رکی زور بوو. ده بوو دایمه به نیو برکه کاندای بگه پیی و نه گه ر هیچ کاریکیشت نه بی، گژ و گیا و برکه مردوو کانی به نووکی پیمه ره بزار که ی. که سلوچ وای ده کرد. میوه ی هاوینی منداله کانیشی به و کاری نه وه وه به ند بوو. له گه ل میرگان یه ک به یه کی برکه کانیان وهک مندالیکی تازه پی ره وه که بوو ئاگاداری ده کرد، گه وره یان ده کردن و وه به ریان ده هینان. چاوی هیوایان له به ری برکه کان بوو.

هه تا خیزه لانه که مه و دایه کی وایان نه ما بوو. که وایه یه کانه. کایه یه ک که چالاکای و توند و تولی پیوه یه. یه کی دادیته وه و دهستی له سه رچوکی داده نی و نه ویتتر به سه ر پشتیدا باز دها و چه ن ههنگاو له ولاتره وه دادیته وه و نه مجار نه ویتتر به سه ر پشتیدا باز دها. زور شادی هینه ره و نه گه ر میر مندال لاق و قولی ماندوو نه بی، به فرت و فیل و زانینیک که ئازایه تی پیوه یه، له گه ل گالته و گه مه و شادی تیکه ل ده بی و ریگاکه ی کورت ده بیته وه.

عه باس که دانه وییوه، له گه ل نزیک بوونه وهی نه براو، وهک بو ق خوی به عه رزه که وه نووساند و نه براو خوی بو نه گراوه و به ده مه وه که وت به عه رزیدا. تلکی دا و گرموله بوو. پاشان به پیکه نیکی تالی ژیر لیوه وه به چاویکی توراوانه وه دانیشتن. عه باس دهستی گرت به ناوکییه وه و خه ریک بوو ژان بکا له بهر پیکه نین. نه براو خوی ته کاند و هه ستا و وه ریکه وت. عه باس چوو بو لای، پیکه نیه که ی خاو کرده وه و گوتی:

- چیه، توراوی؟

- نا! به لام تو زور نامه ردی!

عه باس به پیکه نیه وه خوی قیت کرده وه و گوتی:

- عه لی گه ناو کاری بو پیدا کردووم. وشتره وانی. بچه بهر وشتره کانی کوره که ی مامی باوکی.

نه براو گوتی:

عه لی گه ناو؟! به نیکیه زور خو له مالی ئیمه هه لده قوتینی؛ دل سو ز بووه! له و

کاته وه باوکم رویشتوو... نه ری، تو پیته وایه باوکم بیته وه؟

- به گۆری بابییوه! دیتته وه بیتته وه، نایه ته وه چش. بوونی چ قازانجیکی بۆمان هه بوو که نه بوونی زیانمان پیبگه یه نئ!

- هه رچۆنی بوو، وه لحاسل بوو.

- بریا هه نه بوایه! هه تا بوو نانی وشکی و تیهه لدانمان بوو. ئیستاکه نه ماوه ته نیا نانی وشکیمان هه یه. له وه زیاتر چ گولیکی له سه رمان داوه؟

- باوکمان بوو وه لحاسل. هه ر ئه وه ی سیبهری ئه ومان له سه ر بوو خۆی غه نیمه ت بوو.

- بئ باوک زۆرن. خۆ هه ر ئیمه نبین. تازه خۆمان پیبگه یشتووین. هه رچۆنی بئ بژیوی خۆمان وه گیر دینین. خۆ له برسانا قومان نایه.

- خۆ هه ر نان و برسییه تی نییه. هه ر ئه وه ی به چاوی هه تیو ته ماشامان ده که ن خۆی ده ردیکی گرانه. زمانی ئه و کابرا سووت خۆره ت نه دی ژاراوی لی ده تکا؟

- باوکیشم بووایه ژاری زمانی ئه وانه خۆ نه ده چندر!

- هه رچی بئ من هیندی جار زۆری بیر ده که م.

- من هه ر وا ده زانم نه شبوو.

- هه میشه له گه ل خۆی ده یه نیام بۆ خواز هوی.

- منیشی بۆ که ریزکه نی ده برد.

- که مانگی خاکه لئوه ده هات ئه و عه رزه که ی چال ده کرد و منیش ناوکه شووتیم ده چه قاند.

- منیش له سه ر بیرکه راده وه ستام و ئه و ده چوو خوارئ. ئه و سه تلله که ی پر ده کرد له قور و خیز و من هه لمده کیشا.

- ئه م دواییانه قوری ته ندوورم له گه ل ده شینلا. پئی ده گوتم ده ست و په نجه ی تو بۆ هه ورگه ری باشه.

عه باس به تو وره ییوه گوئی:

- باشه ئیتر له سه ری مه رۆ؛ با برۆ ئاوی ئاران نیوه ی ریگای بئ! له وه ش به ولاوه چی!

خواز هوی. جی جی سیبهری گرده خیز، به سه ر په له به فری به جیماودا. عه باس له جۆگه له که بازی دا ئه و به ره وه و ده مه ته قه که یان دابرا. زه وییه که یان له ژیر پیاندا بوو. کیسه و توربینیان له گوئ جۆگه له که دانا و ئه براو بژارچنی به ده سه ته وه گرت. عه باس شوینیکی نیشان دا. ئه براو به دوایا رۆیشت. هه ردووکیان ده ستیان کرد به کۆلینی زه وی. خاک به ته واوی خووسابوو. توژی سه ره وه ی قور بوو به ده سه ته وه ده نووسا. توژی خواره وه ته رتر بوو. له خوارتره وه ته واو ته رو شیدار بوو. عه باس ده لینگی لاقی راسته ی هه تا بن رانی هه لگرد و لاقی نا قوولگه که وه. تا سه رووی ئه ژنوی لاقی تیچه قی. ته راییه که ی باش بوو. له و خاکه دا نم خۆی راده گرت. برکه ی شووتی زیاتر به باری پانایی ریشاژۆ ده کا. چاکه؟

ئه براو گوئی:

- ده لئی چی؟ قوولگه یه کی دیکه ش هه لکه نین؟

- توش چه نده گه مژه ی خۆ ئه م لیمه لانه هه مووی وه ک یه ک وایه، ئیره و ئه ویی نییه! خۆ که شاو نییه به تو بزانن بهر جۆگه و شه له گه کان چه نده ی نم هه یه و دیراوه که ی چه نده یه. ئه م خاکه لمه و نم و ته راییه هه لدمه ژئ. ده لئی نا، برۆ شانی گرده خیز بکۆله. ئه و شوینه ی لیژه و ئاو راناگرئ؛ گریو ده که م لییره نمی زیاتره. چونکه خاکه که ی نه رمتره.

له کویره ری پشت گرده خیزه وه مرادی کورپی سه نه م ده هات، کۆلیکی ئاوردوو به کۆلدا دابوو و هه ر هه نگاویکی هه لدیناوه تا قولاپه ی تیده چه قی و قوولگه یه کی چکۆله ی له پاش خۆی به جیده هیشت. مراد که چاوی به کورپه کانی میرگان که وت لایدا و هات بۆ لایان.

- ماندوو نه بن!

کورپی سه نه م کۆله ئیزنگه که ی به لیواری جۆگه که وه دا!

- بژیی؛ خۆت ماندوو نه بی.

عه باس و ئه براو چوون بۆ لای. مراد گریی کۆله که ی له سه ر سینگی شل کرده وه و پشتی له کۆله ئاوردوو که کرده وه، له قه فی گوریسه که هاته ده ری و گوئی:

- ئەم چرپیپانە تەرن! دوابراوە زۆر قورسە. پشتم شکا. ئەویش لەم قور و لمەدا.
پیاو تا ئەژنۆی بە قورپە دەبێ. چاوەکە چ ئارەقە یەکم دەرداوە!
هەموو گیانی لە ئارەقەدا خووسابوو. دەستی برد بۆ شاقەلی کراسەکە و
عارەقە ی نێو چاوان و پەنا گویی سەری و پالی دا بە دیوارە ی جۆگە کە وە و چاوی
هەلگۆفی. ئارەقە چووبوو چاویبە وە. چاوی سوور هەلگەرابوو و دەکزاوە. مراد
چاویکی هەلینا و پرسى:

- خەریک بوون نەمى خاکە کە تان مەعلوم دەکرد؟

- ئەى چى... ئەى تۆ؟ ناتەوئى ئەمسال دایچینی؟

من نا. بەلام براکەم دەستبەردار نییە. من ئەو بستە زەویبە بە قابیل نازانم کە
خۆی بۆ لە ئاو و ئاور دەم.

عەباس بى خەبەر لەوەى کە کورپى سەنەم مەبەستى چیبە، پرسى:

- کام ئاو و ئاور؟

- ئەو زەویپانە یە کەسەر خەریکە تاپۆ دەکرین. زاواکە ی ئاغا مەلەک قۆلى
لێهەلمالیو و سالار عەبدوللا و کوێخا نەروۆز و زەبیحیش پیکە وە دەستبە یەکیان
کردوو. قسە لە تەپراکتور و ماتورپى ئاویش دەکەن. بیجگە لە خوا زەوی و دەشتى
کەلغور، دەیانەوئى دەست بەسەر بەراوەکانى بەندساریشدا بگرن. سالار عەبدوللا
شەوی هەینی لە مالى ئیمە بوو. براکەم دەستى لە دلى نەدەبوو، دەنا دایکەم هەرکە
گوێی لە جرینگە ی پاره بوو ئارا و قارای لێهەلگیرا. بەلام ئەگەر من براکە ی خۆم
ناسیبی، ئەویش پازى دەبى. سالار عەبدوللا بە دوو دانە گەلای سوور دەمی
دەبەستى.

عەباس لێوى خۆى گەزى و گوتى:

- سالار عەبدوللا وای لێهاتوو بە روژى روون دەست درێژى بکاتە سەر مالى
خەلک. ئەو هەش دزیبە هیدی. ئەى دزی نییە چیبە؟

کورپى سەنەم گوتى:

- ئەو بۆى قەبوول ناکرئ ئەو زەویپانە هی خەلک بى. ناوی خۆى بە خۆیە وە یە:

خوازەوئى!

- باشە خوازەویبە، بەلام خۆ ئیستا بە دەست خەلکى خوداوە یە.

کورپى سەنەم لە وەلامیدا گوتى:

- سالار لەسەر ئەو سوورە کە ئەو زەویپانە ئاوەدان دەکاتە وە.

- هە هە! ئاوەدان! ئەى ئیمە چى دەکەین؟ خاپوور؟!

- چووزانم!

- ئەى ئەوانە ی دیکە دەلین چى؟ وەک باوکى قودرەت و ئەوان؟

- ئیستا دەیانەوئى دانە دانە دەمیان ببەستن. وادە و بەلینیان پیندەدەن.

عەباس چاوی وەبریقە کەوت:

- یانى پارە ی نەغد دەدەن؟

- رەنگە بیدەن؛ نازانم

عەباس مات بوو. دیار بوو لەبیری ئەو دە یە بە قازانج تەرىن رینگا هەلبژیرى.

کورپى سەنەم ماندوو پالی بە کۆلە چرپیپە کە یە وە دابوو. ئەبراو سەرى هەلینا و
گوتى:

- تۆ چى، مراد؟ تۆ دەتەوئى چیکە ی؟

- من دەروم. من دل بە نەبوون نابەستم. دەروم. دەروم بۆ شوینیک، کاتى

بە یانى تا شەوئى ئارەق دەریژم، ئیوارە و ئیوارە بزەنم چیم پەیدا کردوو. پارە کە لە
گونبەد بووم. پزارە کە لە وەرامین. ئەمسال ئەگەر ناچار بم دەچم بۆ ئەهواز. ئەو

جینیە خۆشە، دلى لێخۆشە. ئیو چى؟ هەر لێرە دەبن؟

- ئیمە خۆشمان نازانین!

مردا کۆلە کە ی لە سەر پشتى ئەمبارە و بار کرد و گوریسە کە ی لە سەر سینگی

قۆلفە کرد و گوتى:

- بیستوو مەلى گەناو ناندینی بۆ تۆ دروست کردوو؟!

بە تەشەرە وە بوو. عەباس گوتى:

- و شترەوانى دەلێی؟ هیشتا مەعلوم نییە.

- گریمان مەلومیش بوو. خۆ ئەو سەردارە مستقووچاوە هیچی لێهەلناوەری. کارەكەش دایمی نییە. چوار پۆژی دیکە باری وەدەست کەوی، قەتار ساز دەکا و دەروا!

عەباس گوتی:

- ڕەنگە بیهەوی بەهار و شترەوانیان بۆ بگري.

كوپى سەنەم گوتی:

- دلێ پىخۆش كە! بە هیوای جیران وشكەتیکوشیو، براگیان! ئیستا بە قوربانى ئەو ماشینە لەیلانانە بۆم. سەردار لەبەر ناچارى وشترەكانى خستۆتە ئەو بیابانە، خۆ لەبەر خۆشیی خۆی نییە. تۆش دەتەوی ئەو قورپە تۆزى لێهەستى و نان لە دەستى كەسێكى وا بخۆی؟... چاكە، ئیوه هەر لێرە دەبن؟
- نا ئیتر، ئیتمەش دینیەو.

كوپى سەنەم، تۆزى خۆى لە بن كۆلەكەدا راست كردهو. كورپەكانى مێرگان توریین و كیسە و بژارچنیان هەلگرت و لەگەل مراد وەرپیکەوتن. لە ریگا كورپى سەنەم گوتی:

- زۆر كەسى دیکە دین. باوكیشت دى. دەپۆین شەش مانگ كار دەكەین و دەگەرپینەو و زستانی بە خەيالێ تەختەو لە ژێر كورسى دەخزین. لە چنگ ئەو دەستەنگیەش ڕزگار دەبین. لێرە قەت دەتمەن لە گیرفانى خۆماندا نابین. ئەو هەى جرینگەى لیبى قوونمانە! پیم سەیرە ئیوه بۆ دل لێرە ناكەنەو؟!

عەباس گوتی:

- ئیتمە گرفتارین، براگیان!

- تەنیا ئیوه گرفتارن؟!

ئەبراو پرسى:

- تۆ تا ئیستا سواری ماشین بووی مراد؟

- چۆن سوار نەبووم؟ ئەى ئەو ریگا دورانە بەچی چووم؟ ئەى جگە لە ماشین چى دیکە هەیه؟

ئەبراو بیدەنگ بوو. عەباس گوتی:

- ئەگەر ماندوو بووی كۆلەكەت دانى پیکەو هەلیدەگرین.

مراد گوتی:

- من بە قورسایى كۆلەكە ماندوو نابم. لەو هەى كە دەبینم كارى پیاو لێرە هیچ نرخ و بایەخىكى نییە ماندوو دەبم. ئیستا ئەم كۆلە پووشكەیه بەجى خۆى، لانیكەم دایكم دەستەوارىكى نان پیدەكا. بەلام كارەكانى دیکە هەموو بیگارین. بە حەزرەتى غەوس دەتوانم پۆژانە شانزە سەعات كار بكەم، ئەگەر بزنام كارەكەم داهاىكى هەیه. چونكە پیاو دەبى خێرىك لە ئارەق ڕشتنەكەى خۆى ببین!

- ئەرى راستە... دەلین هاجەر دەدەن بە شوو؟!

عەباس و ئەبراو هەروا بیدەنگ بوون. وەلامیكیان نەبوو. مرادیش ئیتر لەسەرى نەپۆیشت.

كاتى گەیشتنە نزیک كەلاوێكانى زەمینج، مراد گوتی:

- ئەگەر ماوێهەكى تر راوێستایەن ڕەنگ بوو پیاویكى بىژن بۆ هاجەر دەست كەوتایە! خوداحافیز.

- خوداحافیز!

كوپى سەنەم بایداوه و بە پەنا زەوییهكانى ديبەردا بەرەو مالى خویان پۆیشت و عەباس و ئەبراو هەروا بەسەر لیواری جۆگەكەدا دەپۆیشتن. زۆر دوور نەكەوتبوونەو، كورپى سەنەم لە ژێر كۆلەكەیدا سوورپىكى دا و بە دەنگى گری و ماندوو گوتی:

- خۆتان دەزانن... ئەگەر ویستتان بین... پیکەو بەرۆین باشترە.

عەباس بژارچنەكەى ڕاتەكاند و گوتی:

- باشە باش... خەبەرەكەت پیدەدەینەو.

پاشان بە لێژایى جۆگەكەدا داگەران.

كورپەكانى مێرگان تا گەیشتنەو زەمینج هەوا تارىك داها و شەو سەرمایەكى خۆشى لەگەل خۆیدا دینا. لە خۆرا نەبوو ئەگەر تاقمیك، ئەوانەى دەستیان بە دەمیان ڕادەگەیشت، مانگی خاكەلیوێش دلایان نەدەها تێر كورسى بەجیھیلن.

ئەبراو کیسه‌که‌ی به تهختی پشتی خۆیدا دا و تۆزئ شانی هه‌لینا و به براکه‌ی گوت:

- تۆ ده‌لێی چبکه‌ین باشتره؟ ورده ورده هه‌وا به‌ره‌و گهرمی بره‌وا ئیتر چه‌مامه‌که‌ی عه‌لی گه‌ناویش رمینی نامینی. قه‌ت پیموا نییه‌ هاوینیش بۆ توونه‌وانی رامگرئ. ئیستاش له‌وانه‌یه‌ له‌روودامابی که‌ دهرم ناکا. یه‌کیان ئه‌وه‌یه‌ ریشی له‌ گریو ناوه، له‌ لایه‌کیشه‌وه‌ به‌ دهرم شهلوکوتی ژنه‌که‌یه‌وه‌ پێوه‌ بووه. دوو رۆژیکه‌ که‌ره‌که‌ی له‌ قور بێته‌ دهرئ، به‌ په‌رۆیه‌کی پیس کلکم ده‌گرئ و ده‌مخاته‌ دهرئ. وه‌نه‌بئ کریکه‌شی ئه‌وه‌نده‌ زۆر بی... ئه‌گه‌ر به‌ من ده‌که‌ی، با ئیمه‌ش له‌گه‌ل ئه‌و لاوانه‌ی دیکه‌ که‌وین و برۆین. خۆ ئیمه‌ له‌وان که‌متر نیین. رهنه‌گه‌ ده‌روویه‌کی پووناکیش بۆ ئیمه‌ بکریته‌وه‌. ده‌لێی چی، ها؟

عه‌باس گوتی:

- جارئ وه‌ختمان زۆره. ئه‌گه‌ر زانیمان بۆمان نالوئ، له‌گه‌ل ئه‌و ده‌سته‌یه‌ش نه‌رۆین له‌گه‌ل ده‌سته‌یه‌کی دیکه‌ ده‌رۆین. خۆ رینگا نابه‌ستری!

ئەبراو هه‌وا له‌سه‌ریدا بوو. ویستی به‌ زمانیکی دیکه‌ براکه‌ی رازی بکا، که‌ کورپه‌که‌ی سالار عه‌بدو‌ل‌للا له‌ سووچی دیواره‌که‌وه‌ په‌یدا بوو. له‌وه‌ ده‌چوو چاوه‌رپێ عه‌باس و ئەبراو بوو بی. هاته‌ پێشی و به‌ره‌و رووی عه‌باس راوه‌ستا:

- پاره‌کانی من چییان لیهات؟

- کامه‌ پاره؟

- ئه‌و پاره‌یه‌ی له‌ ته‌ویله‌ پرت پێدا کرد و قووت دا؟ هه‌رکاتئ ده‌میینی روو وه‌رده‌گێری. پیت وایه‌ کویرم، ناتینم؟

- ده‌ی باشه، تۆ خۆت ده‌لێی قووت داوه؛ که‌وایه‌ بچۆ بۆ ئه‌و جیگایه‌ی ریاوم، هه‌لینگره‌وه‌! پیاو شتیگ قووت بدا له‌ کوئی خالی ده‌کا؟

عه‌باس ئه‌وه‌ی گوت و فیزمالکیکی لێدا و رۆیشت. ئەبراویش به‌ دویدا رۆیی.

جه‌لیل وه‌دوایان که‌وت و گوتی:

- من ئه‌و قرانیانهم له‌ گه‌رووت ده‌ردینمه‌وه‌!

عه‌باس جوابی نه‌داوه‌:

«ئهو ده‌رده‌ی من کیشام سه‌د تمه‌نیشی دینا! هاتووه‌ ده‌یه‌وئ مردوو زیندوو کاته‌وه‌؛ شیره‌ه‌و!»

جه‌لیلی کوپی سالار گوتی:

- من پاره‌کانم له‌ تۆ راده‌کیشم!

عه‌باس گوتی:

- ئه‌گه‌ر توانیت رایکیشی، یه‌کجاری ناوکیشی بپه‌!

جه‌لیل گوتی:

- زۆله‌ سه‌گی له‌ سه‌گ بووی ئیتر!

عه‌باس به‌ بن دیواری ماله‌که‌یاندا بایداوه‌ و گوتی:

- زۆله‌ سه‌گ خۆتی و چه‌وت پشتت، سه‌گبابی خویری!

میرگان سه‌ری له‌ درگاکه‌ هینا دهرئ و گوتی:

ديسان له‌گه‌ل کیته‌؟ بۆ ناهیلی دلم ئاسوده‌ بی؟

بی ئه‌وه‌ی وه‌لامی دایکی بداته‌وه‌، چاوی له‌ کورتانه‌ که‌ریک بری که‌ به‌

دیواره‌که‌وه‌ هه‌لپه‌سه‌ی‌درابوو؛ تۆزئ مت بوو پاشان پرسیی:

- کیمان میوانه‌؟

- خالت!

- چی؟!

خال، هه‌ر که‌سیک و هه‌رچۆنیک بوو، هاتنه‌که‌ی کورانی میرگانی خستبووه‌ هه‌له‌که‌ سه‌ما. هه‌لاته‌ ژوورئ. لای سه‌رووی ژووره‌که‌ مه‌ولا ئه‌مان پالی به‌ ده‌سته‌ نوینه‌کانه‌وه‌ دابوو. چۆکیکی هه‌ل‌دابوو وه‌ک زۆربه‌ی کاته‌کان- دانیشتبوو ده‌ستی درێژ و ئه‌ستووری له‌سه‌ر که‌شکه‌ژنۆی داناوو. مه‌چه‌کی ده‌نگوت وه‌ردینه‌یه‌ و قامه‌که‌کانی وه‌ک لاقه‌ دورنا به‌ سه‌ر چۆکیدا شوڤر بووبونه‌وه‌. لووتی گه‌وره‌ و درێژی به‌ نووکه‌ له‌بار و قه‌پۆزییه‌که‌یه‌وه‌، سیبه‌ری خستبووه‌ سه‌ر لایه‌کی ده‌موچاوی. به‌ دیتنی خوشکه‌زاکانی بزهی هاتئ. خۆی ئه‌مباره‌وبار کرد و هه‌ردوو ده‌ستی وه‌ک دوو بالی هه‌لۆ کرده‌وه‌ و عه‌باس و ئەبراو به‌ جووت له‌ باوه‌شی

خالیندا بزر بوون. مهولا ئەمان ماچی کردن و لهملاو ئەولای خۆی داینان و به زمانیکی خۆش حال و بالی پرسین:

- پیموابوو ریشتان هاتوو!

تازه عهباس و ئەبراو دیتیان عهلی گهناویش لهوئ دانیشتوو و پاشان دایکیان دی و جیگای به تالی هاجهریان ههست پیکرد. عهباس به ئامازهی چاو و لیو، سوواخی هاجهری گرت. میزگان تیگه یاند که هاجر له خهلوه تییه که دانیشتوو؛ عهباسیش زانیی چ خه به ره.

عهلی گهناو پاشماوهی چاییه که ههلقوران، شاقهلی عهباکهی به دهسته وه گرت، ههستاو گوتی:

- که وایه قهراو برپیه مان هه ره ئه وه. هه وه ته می نه ورۆز ده چین بۆ شاری.

میزگان گوتی:

- ئیشه لالا. تا ئه و کاته پینچ شهش مالم ماوه گسکه سواخیان که م. که ئه و مالانه

سپی که مه وه ئیتر سه رم فارغ ده بی.

- ئیشه لالا.

مهولا ئەمان ههستاو گوتی:

- مه باره ک بی.

عهلی گهناو پیش ئه وهی له درگا که بچیته ده ری، رووی کرده عهباس و گوتی:

- قسهی کاره کهی توشم له گه ل مامه سه ردارم کرده وه. سبهینی به یانی بچو

و شتره کان به ره بۆ بیابان، بیانله وه ریته.

مهولا ئەمانیش له گه ل عهلی گهناو چوو ده ری و له گه رانه وه دا، خۆی دانه واند

هاته ژوو ری و گوتی:

- پیاویکی کاسبه. ژنه که شی تازه نابیته وه ژن. باشه ئیتر! خودا مه باره کی کا.

ئەبراو تازه زانیی نووکی کلاوه کهی خاله ئەمان له بنمیچی وه تاغه که ده ری.

خاله ئەمان گوتی:

- چاکه ئیتر ته واو بوو. له و پشت په رده یه وه ره ده ری، تازه بووک! وه ره ده ری.

هاجر!

مهولا ئەمان زۆر له سه ره ئه وه سوور نه بوو خوشکه زا کهی له و قوژبنه بیته ده ری. قسه یه ک بوو کرد بووی. له سه ره جیگا کهی دانیشته وه و پیا له خالییه کهی بۆ لای میزگان رادا و به عهباسی گوت:

- ئەگه ر پاره و ماره یه کت هه یه، بچو جگه کانت بیته. برۆ چه ن هه ری فی دیکه ش بانگ بکه با بی. هه سه ته ده ی! سالی که له زه مینج قومارم نه کرده وه. میزگان پیا له کهی پر کرده وه له چایی و له بهر ده می برا کهی داین. عهباس هه ستا ده ستیک جگ له نیو جگه کانیدا هه لبرێ.

ئەبراو خۆی خزانده سووچی وه تاغه که و سه ری به دیواره که وه نا، عهباس که گه یشته سه ر دۆلا به که گوتی:

- که ره لایی دوو شه ممه، باوکی سالار عه بدوللا لینی ده پرسی خاله!

مهولا ئەمان له گه ل زه ره زه ری که ره کهی که له ته ویله وه ده هات، گوتی:

- به گو ری با به سه گییه وه! پی وایه پاره له ئاو هه لده گو یزم، له په ستا بچم و به هره ی قه رزی بۆ به رم. ئەمجاره، ئەگه ر خودا یار بی، ده مه وی قه رز و به هره ی پی که وه لووش که م؛ ئەو جگانه بیته بز انم!

عهباس قوتووی جگه کانی هینا، خالی دهستی کرد به هه لبراردنی ده ستیک جگ. میزگان خه می که کهی بوو، هه ستا و چوو خه لوه تییه که و چۆکی به چۆکی که که یه وه ناو دانیشت. هاجر لۆیه کی په رده کهی له ده می نابوو بۆ ئه وهی ده نگی گریانه کهی ده رنه یه ت.

خه لوه تی تاریک و تنۆک. ئەنگوسته چاو.

له سلوچ چوو. له پاره که وه خه ریکن له وی کارخانه ساز دهکن. له کیوه کانی پشت شاهروودیش کانی خه لووزه به ردی لئیه. نهک دانه یهک، چه ن دانه. رهنگه بۆ کار پرووی کردیته ئه و مهلبه نده! له هه رکوی بی دلیا بن بی هه وائلان ناکه م.

- ئه گهر له بیرى گه رانه وهدا بوايه، نه ده رۆیشت.

- میزگان له عه باس گه راره و گوتی:

- تۆ دهمدریژی مه که. برۆ به دواى کارى خۆتا! داردهسته کهى باوکت له و سووچه یه، هه لیگره و برۆ. نوژی نیوه رۆ ده ته وی بچی بۆ وشتر له وه راندن؟ نانه زگی له بالای سهردار بوو. عه لی گه ناو له پینشدا قه رار و بریه ی کردبوو. داردهسته کهى هه لگرت و رۆی. مه ولا ئه مان جاریکى دیکه تیره کهى له سه ر پشتی گویدریژه که ئه مباره وبار کرد و ویستی برۆا. هاجه ر و میزگان له لای راهه ستابوو. مه ولا ئه مان ده ستی له ملی خوشک و خوشکه زا کهى کرد.

عه باس له لای باره که راهه ستابوو. داردهسته کهى له مشتیدا ده گوشتی. مه ولا ئه مان دار دۆژهنگ خۆی دانه واند و له گه ل عه باس ماچ و موچی کرد:

- قوماره کهت خراب نه بوو. بزانه وشتر له وه راندنه کهت چۆن ده بی؟! چ سه ر و فۆکله یه کیشی ساز کردوه!... هه چه...

- بۆ کوئ هه چه... مه ولا ئه مان؟! تاریکان دئیت و شه و و رۆژی ده رۆی؟! هه روا بی هه وائل دئی و ده رۆی؟! ئه ی ئاشنایه تییه که مان بوو به چی؟ وادیاره به ته وای له بیرت بر دووینه وه؟!

که ربه لایى دووشه ممه بوو. با هه وایی پیگه یاندبوو و وهک جندۆکه په یدا بوو بوو. مه ولا ئه مان بی ئه وهی له ترسی قه رزه کهى شلوئ بی، به نه رمی گوتی:

- گرفتاری؛ چه رمه سه ری که ربه لایى! به دواى په نچکى نانداه شو و رۆژم لی تیکچوه. خه ریکم کالا ده به م بۆ قه لاکانی سه ری بیفرۆشم. دهمویست بچم بیانکه مه پاره و له گه رانه وهدا بیمه خزمهتت. ئه م وه درهنگ که وته نه ی وشتره وانی قه دیمیت به گه وره یی خۆت ببه خشه!

که ربه لایى دووشه ممه مله قوله کهى هه لئینا، چاوی له قه لافه تی مه ولا ئه مان کرد و گوتی:

به ندی دووه م:

هه رکهس کارى خۆی مه علوموه.

ئه براو که ره ی به یانی هه ستاوه چوو به لای توونه که وه. مه ولا ئه مان له به ر درگای ته ویله که خه ریکى جل کردنی گویدریژه که یه تی. عه باس خه ریکى گریدانى قه یتانى کاله کانیه تی. میزگان ته شتۆکه و گسک و ته نه کهى میچ و دیوار سپی کردنه وهی له سووچیک ئاماده کردوه و چاوه رپوانه هه رکهس به دواى کارى خۆیدا برۆا. میزگان ده بوو هه موویان به رپۆ بکا و پاشان خۆی برۆا به دواى کاره که یدا. نزیک نه ورۆز جه نگی کارى میزگان بوو: سپیکاریی مالان.

عه باس هیشتا به ده وری خۆیدا ده خولاوه. هه رتاوی داواى شتیکی له هاجه ر ده کرد: ده زوو. ده زوو یه خه. ده سمال و... هاجه ر وهک پشیله ی ده سته مۆ له م کون بۆ ئه و کون ده گه را و شتیکی ده برد و شتیکی ده هینا. سه رقالی کارى خۆی بوو. هاجه ر وهک هه میشه بینه نگ و هیدی خه ریکى کارى خۆی بوو. مه ولا ئه مان خۆی کرد به وه تاغه که دا تیری که لوپه له کانی بیئى. هاجه ر و عه باس چوو نه یاریده ی.

میزگانیش هه وساری گویدریژه کهى گرت و کیشایه به ردرگا که. تیره که یان هیناو باریان کرد. مه ولا ئه مان وهختی رۆیشتن ده ستی کرد به تیره که دا و مشتیکى نوقل ده رهینا و له لۆی له چکه کهى هاجه ری کرد و گریی دا:

- ئه وهش شیرینی بوو کینیت!

میزگان به برا کهى گوت:

- دیسان خۆ ریت ده که ویته ئه م لایانه ئیشه لالا! ها؟

- چه تمه ن. چه تمه ن دیمه وه. له م سه فه ره دا به لکوو بتوانم سلووچیش له گه ل خۆم بئیمه وه. چه ن ئاشنا ده یانگوت له ناوچه ی (شاهروود) پیاوکیان دیوه قه لافه تی زۆر

- رۆژ له گه‌ل رۆژ زیاتر خۆ ده‌کیشی! ده‌چی بۆ ئه‌و سه‌رانه؟ نه‌کا به‌هۆی باتووی خوا بگری! یان من خه‌ریکم رۆژ له‌گه‌ل رۆژ به‌ عه‌رزیدا رۆده‌چم؟
- کز بووم که‌ربه‌لایی، بۆیه‌ وا بوومه‌ته‌ لۆق لۆقی.
- ئه‌ری... حووچی داهۆل! چۆن زه‌لامیک به‌و قه‌لافه‌ته‌وه‌ دیتته‌ زه‌مینج و ده‌روا چاوه‌ موقرایی داهاتووه‌کانی من نایبینی؟!
- زۆر که‌م هاتووم که‌ربه‌لایی.

- ئه‌ری، که‌م هاتووی؟! ده‌بیاشه، زۆر وه‌ره، زوو زوو وه‌ره! با بیرت نه‌که‌ین.
- به‌ سه‌ر چاو که‌ربه‌لایی. به‌سه‌رچاو. ئیزن ده‌فه‌رمووی بڕۆم؟
- فه‌رموو... فه‌رموو... ئیزنی ئیمه‌ش به‌ ده‌ست تو‌یه!
مه‌ولا ئه‌مان به‌ پیکه‌نین و گالته‌وه‌ چوو کۆلان و هه‌چچه‌ی له‌ که‌ره‌که‌ی کرد و که‌ربه‌لایی دووشه‌ممه‌ له‌بن چاوه‌وه‌ له‌ می‌رگانی روانی و وه‌دوای مه‌ولا ئه‌مان که‌وت:

- خه‌به‌رت له‌و سلوچه‌ خوی‌رییه‌ نییه‌؟

- بئ‌ خه‌به‌ریش نیم که‌ربه‌لایی. بئ‌ خه‌به‌ریش نیم.
عه‌باس له‌ پێش که‌ره‌ قول‌ه‌ی خالییه‌وه‌ ده‌رۆیشت. مه‌ولا ئه‌مان جارێکی تر وه‌رسوو‌راوه‌ و ته‌ماشای دواوه‌ی خۆی کرد. هاجه‌ر و می‌رگان له‌ بن دیواره‌که‌ ر‌اوه‌ستابوون و چاویان لیده‌کرد. له‌به‌ر هه‌تاوی تازه‌ هه‌لاتوو، سینیبه‌ری قه‌لافه‌تی مه‌ولا ئه‌مان کۆلانه‌که‌ی پ‌ر کردبوو. که‌ربه‌لایی دووشه‌ممه‌ له‌ چاو مه‌ولا ئه‌مان ده‌تگوت گویزه‌ خلۆر ده‌بیته‌وه‌. مشت و م‌ری مه‌ولا ئه‌مان و که‌ربه‌لایی دووشه‌ممه‌ ئیتر به‌ گویی می‌رگان نه‌ده‌گه‌یشت. به‌خیر گوزه‌را. دل‌ه‌کوته‌ی می‌رگان ته‌واو بوو.
- ده‌ی خاله‌ گیان خوات له‌گه‌ل. خیرت وه‌رێ بی. ئیشه‌للا زوو سه‌رمان لیده‌وه‌.
- ئیشه‌للا، ئیشه‌للا.

عه‌لی گه‌ناو هاته‌ پێش و ده‌ست و مشتاخ و ماچ و مووچی له‌گه‌ل مه‌ولا ئه‌مان کرد. ئه‌و ئیتر خۆی به‌ ئه‌ندامیکی بنه‌ماله‌ی سلوچ ده‌زانی. مه‌ولا ئه‌مان به‌ بزیه‌که‌وه‌، که‌ره‌که‌ی لیخو‌ری و له‌ عه‌لی گه‌ناو دوور که‌وته‌وه‌. عه‌لی گه‌ناو چاویکی له‌ولا کرد. مالی سلوچ. هاجه‌ر هه‌رکه‌ چاوی به‌ عه‌لی گه‌ناو که‌وت خۆی

کرده‌وه‌ به‌ ژوو‌ریدا. به‌لام می‌رگان هه‌روا له‌ بن دیواره‌که‌ ر‌اوه‌ستابوو. عه‌لی گه‌ناو چوو بۆ لای می‌رگان. می‌رگان چوووه‌وه‌ ژوو‌ری. عه‌لی گه‌ناو به‌دوایدا چوووه‌ ژوو‌ری و به‌ چاویکه‌وه‌ که‌ له‌ هاجه‌ری ده‌گی‌را سلاوی له‌ می‌رگان کرد. می‌رگان گوتی:
- شه‌رمیونه. له‌رووی هه‌لنایه. ئاخه‌ر هیشتا مندا‌له! وه‌ره‌ ژوو‌ری.
هاجه‌ر دیار نه‌بوو. می‌رگان چاویکی له‌ که‌لوپه‌له‌کانی کرد و روو به‌ عه‌لی گه‌ناو پرسیی:

- ئه‌ری ئه‌و به‌نه‌ که‌لاشانه‌ له‌ کو‌ین، کچی؟

ده‌نگی نه‌بوو. عه‌لی گه‌ناو پرسیی:

- ئه‌م‌رۆ له‌ کو‌ی سپیکاری ده‌که‌ی؟

- له‌ مالی زه‌بیحو‌للا. برزای که‌ربه‌لایی دووشه‌ممه‌.

- ئه‌مسال پیموا مالی زۆر که‌ست سپی کردۆته‌وه‌؟!

- مالی هه‌موو که‌س نا. هه‌ر که‌س ده‌ستی به‌ ده‌می ر‌ابگا، چهن‌ تمه‌نیک بۆ سپیکاری مال‌ه‌که‌ی خه‌رج ده‌کا.

عه‌لی گه‌ناو چاویکی له‌ میچ و دیواره‌ قورماییه‌که‌ی مالی می‌رگان کرد و گوتی:

- ئه‌ی ئه‌وه‌ ده‌ستیکیش به‌ دار و دیواری ئیره‌دا ناکیشی؟

- ئیشه‌للا کاره‌کانم ته‌واو بی، سپیی ده‌که‌مه‌وه‌.

هاجه‌ر تووره‌که‌ی به‌نه‌که‌ی هیناو له‌ لای دایکی داینا. هه‌نگاونان و جوولان و روانینی هاجه‌ر له‌گه‌ل ترس ئاویتته‌ بوو. خۆی ده‌دزییه‌وه‌. به‌ تۆزی ورد بوونه‌وه‌ بۆت ده‌رده‌که‌وت هاجه‌ر چ‌ حالیکه‌ هیه‌. به‌لام عه‌لی گه‌ناو وای نه‌ده‌دی. نه‌ک به‌ ئیشه‌قوه‌، به‌لکوو به‌ ته‌ماحه‌وه‌، ده‌یویست هه‌رچی زووتر به‌ ده‌ستی بگری. بۆیه‌ هاجه‌ری ئه‌و جو‌ره‌ی که‌ بوو نه‌ده‌دی. گویی له‌وه‌ نه‌بوو چی له‌ دلی هاجه‌ردا ده‌گوزه‌ری. هه‌رچۆنیک بوو ئه‌وی له‌ نوینی خۆیدا ده‌دی. داله‌ که‌ر خۆر، که‌و له‌ چنگی خۆیدا ده‌بینی. عه‌لی گه‌ناو خه‌ریک بوو به‌ چاوی کچه‌ی ده‌جاوی و هاجه‌ر نه‌یده‌زانی، چۆن خۆی له‌به‌ر ئه‌و چاوانه‌ی عه‌لی گه‌ناو ر‌ابگری. بی‌زاری و ترسه‌که‌ی له‌ لایه‌که‌وه‌ و که‌م ئه‌زمونییه‌که‌شی له‌ لایه‌کی تره‌وه‌ ئۆقره‌یان لینه‌لگرتبوو. ده‌ست

و پئی خوی ون کردبوو. تہانہت نہیدہویرا لہ جئی خوی بجوولی. وشک بووبوو نینوخی خوی دہجای.

بہلام میرگان وانہبوو، ئەگەرچی ریزہ ریزہی حال و بالی کچہکەہی ہتا قوولایی دلی ہست پیدہکرد، بہلام ہولی دہا دلی خوی نہخاتہ تہنگژہوہ. لہ روانگہی میرگاندا، ئەم شتانہ. ئەم ترس و دلہخورپانہی کچ لہ ہمبەر پیاویکدا کہ دەبیتہ میردی، شتیکی سروشتی بوو. رەنگە بتوانی بلن بەجیشہ. جگہ لہوہ بوایہ جئی پرسیار بوو. چونکہ کچ، ئەگەر بہ دلی خۆشی شوو بگا، دیسان تووشی ئەو دلہخورپہیہ دەبن و لہوانہیہ زیاتریش. بہلام ئەگەر بہ نابەدل شوو بگا، ہەرکە پئی نایہ پەردوہ ہموو ئەو شتانہی لہبیر دەچیتہوہ. ناچارہ لہ بیری بباتہوہ. بویہ دلہووریزہی ہاجر، ئەگەرچی دلی میرگانی ہلہدەچوقاند، بہلام خۆ شتیکی تازہ نہبوو. ئاخەر سەرش ہەر ئەوہ دەبوو کہ میرگان دەیدی: لاقی بگەیشتایہتہ مالی زاوا، ہمووی لہبیر دەچوہ. جگہ لہوہ، ہاجر و عەلی گەناو بہ خەیاڵ دەزگیرانی یەکتەر بوون. میرگانیش ہەستی ئەوہی کہ دەبیتہ خەسوو کہمتاکورتی شادی دەکرد و پئی خۆش بوو. پئیشی خۆش بوو ئەم ہەستہ تازہی کہ لہ ناخیدا بلیسەہی دەکیشا، تاقی بکاتہوہ. چوہ دەری!

ہاجر و عەلی گەناو بہ تەنیا مانہوہ. تەنیا کەوتن. ہاجر، لہ جئی خۆی وشک بوو. لہ بن دیواری وەجاخہکە چرکەہی لیبرا. پاشان ناچار بوو خۆی دەرباز کا. لہ پەر ترسە شاراوہکەہی بوو بہ خۆف. چوو خۆی لہ کولینہکە بشاریتہوہ، بہلام ترساو گہراوہ. عەلی گەناو پیکەنی. پاروو لہ دەمیدا وشک بووبوو. نہیدەزانی چی بلن و چی بگا. بہو رادہیہی ترس ہاجرہی داگرتبوو، دلہخورپەش عەلی گەناوی تەزاندبوو. وشک و بئئختیار. تازہ خەریک بوو تیدہگەیشت ئەگەر چوار وشەہی بزانیباہ قسہ بگا، باش دەبوو. لانیکەم ئەگەر لال نہبوایہ! بہلام ئیستا تەنیا لہشی ئامادہی راپەریں بوو. تیریکی سەر ژئ، پەلەپیتکەہی کی دەوئ، دہنا رەنگە ہەر و ہمیتتہوہ!

دەروویہکی کہ ہاجر بۆی دەگہرا، دەرہوہی مالی بوو. دەبوو دەرپەرئ بۆ کۆلان. دەرپەری. عەلی گەناو کچہکەہی بہ حەواوہ گرتہوہ و کیشایہ بن دیوارہکە.

جۆری کہ دەتگوت دەیہەوئ بشاریتہوہ. لہوہ نہدەچوو بیہەوئ ماچی بگا، بہلام ہاجر لہ باوہشیدا کەوتبووہ بالہپرژئ. ہیچی نہدەگوت. تەنیا لاقہ فرتی. دەتگوت دەمی لاک و مۆر کراوہ. عەلی گەناویش ہیچی نہدەگوت. کچہی لہ نیو دەستہ بہہیزہکانیدا یەخسیر کردبوو. خۆشی نہیدەزانی کہ ہاجرہی ہلیناوہ و بہ دیوارپہوہ نووساندووہ؛ بہ جۆریک کہ لاقہ وردیلہکانی ہاجر بہ حەواوہ دەتگوت چۆلہکەہی سەربراون. دہنگی کۆخەہی میرگان. کەواہیہ دوور نہکەوتبووہ. وادیارہ لہ پەنا درگاگە خۆی مات کردبوو. رەنگە ویستیتی کچہکەہی و زاوی داہاتووی ہلہسەنگینی! ہەر چییەک بوو، بہ بیستنی کۆخەہی میرگان، عەلی گەناو دەستی شل بووہ و ہاجر پشت بہ سووچی دیوارہکەوہ دانیشتہ سەر عەرزہی و لہ پەر دای لہ قولپہی گریان. عەلی گەناو ہستی کرد تہواوی لہشی کەوتوتہ سەر ئارہقہ. بہ لوی عەباکەہی ناوچاوانی سہری و سہری داخست و بہ پەنا شانی میرگاندا کہ خەریک بوو دەہاتہ ژووری، دەرپەریہ دەری.

میرگان ویستی خۆی لی گیل کا. نہ بای ہاتووہ نہ بۆران. بہلام تیگەیشت کہ کچہکەہی باوہری بہو خۆ گیل کردنہی نہکردووہ. ہاجر ہیشتا بہو پلہیہی عازہبی نہگەیشتبوو کہ لہگەل دایکی بہ زمانیکی نہینی بگا. ئاخەر لہ نیوان کچی عازہب و دایکیدا، ہەمیشہ شتگەلنک ہەہیہ بہ بئ درکاندنی تیدہگەن. ئەگەرچی میرگان دەیتوانی دایکیکی وابئ؛ بہلام ہاجر ہیشتا بہو جینیہ نہگەیشتبوو. ئەو مندالہ دەگریا و بہ ترسیکەوہ کە ہیشتا لہ زمان و نیگای دابوو گلہبی لہ دایکی دەکرد:

- ئەو... گرتمی... لہ پەنا گرتمی! خەریک بوو دەستم بشکینی!

میرگان نەرم و ہیدی لہ پەنا کچہکەہی دانیشت:

- عەلی ئیتر دەزگیرانتہ. جەرگەکەم. چوار پۆژی دیکە دەبیتہ میردت. مەحرەمی

تویہ. تازہ ناوی بہ سەرتەوہیہ. نابئ لی بترسی. وردہ وردہ عادەت پئیک دەکەن!

- دەترسم! من دەترسم. بہ خودا زۆر دەترسم.

میرگان دەستی بہ قژی کچہکەیدا ہیناو گوتی:

- ترسی ناوی کچہکەم. بۆدەترسی؟ ہەموو کچیک دەبن شوو بگا. ہەموو

پیاویکیش دەبن ژن بینی. ئیتر ترسی چی!؟

هاجر به گریانیکه وه که ده تگوت ژیربوونه وهی نییه، گوتی:

- زه به لاهه، زور زه به لاهه. له من زیاده. جیق و فیقم دهر دینتی.

- عادهت ده که ی کچه که م؛ عادهت ده که ی. زه به لاهی بۆ پیاو عه یب نییه! پیاو

ده بی ئیسک ئه ستور و به خووه بی. نابی ریوه له بی!

- دهر رسم. من دهر رسم. به خودا دهر رسم!

- ئیستا هه وه لته، هه روا نابی، عادهت ده که ی!

- نا! من نایکه م. من شووی پیناکه م، شووی پیناکه م!

- باشه ئیتر؛ قوله فیتنه! ئه ی دته وئ هه وه ره می دلم بی و سه رم بخوی؟! مه گین به خت و یه غبال چهن جار له درگای مروّف دها؟!!

ئیتر له وه زیاتر مه تولیوه! خو به دست تو نییه پیتخوشبی یا پیتناخوشبی، حالی

بووی؟ خو به خووشی خو ت نییه. نه کا بته وئ شازاده یه کی سوار چاک له پشت

کیوی قافه وه بی و بتخوازی؟! پیاویک به و چاکییه، چوار په لی ساغه. نانی هه یه.

ئاتاجی که س نییه. بیکاره و خویریش نییه. ئیتر چیت ده وئ؟ ئه وه خالیشت پیی

باشه.

میرگان تووره بوو بوو. هاجر ده له رزی. دوا ی رویشتنی سلوچ، میرگان هیشتا

ئاوا به سه ر هاجر دا نه یگوراندبوو. هاجر ده پاراوه:

- مه مده به علی گه ناو، دایه!

- ئه ی بتدهم به کی؟! نه کا دلت به و خویری له برسا مردووی مه سته وه بی،

هه تیوه که ی سه نه م؟

- نه به خودا!

- ئه ی چی؟

- لانی که م یه ک، دوو سالی دیکه... ناکری یه ک، دوو سالی دیکه راوه ستین؟

- یه ک، دوو سالی دیکه؟! له کویم بوو بتدهمی بیخوی؟ باوکت زوری مال و

میرات بۆ به جی هیشتووین؟ نابینی تو یخ چووه، چه رمه سه ری دنیا ده کیشم،

هیشتا ناتوانم ژه میک تیرتان که م؟

- باشه.. باشه، من بلیم چی؟ چبکه م؟ تاوانی من...

- تاوانی تو ئه وه یه گوئ ناگری، حالی نابی؛ هه له شه و سه ره رۆی. خو

تو ئه به ره که ی نیت! به چاوی خو م دیومه کچی هه شت سالانه یان دا به که ربلا یی

غولامی وشتره وان. هه شت سالان بوو؛ ئیستاش ئه وه شه ش کورپله ی خستوته وه.

بالای هه تا سه ر شانی توش نه ده هات!

هاجر به دژواری گوتی:

- ده ته وئ له کۆل خو تم که یته وه، دهن...

- دهن اچی؟ ده مکردی به تاج و له سه رم ده کردی؟!!

- نا! نا! ئاخه ر من... من خو هیشتا... هین نه بووم!

- چی نه بووی؟ کچه له نو سالان بالغ ده بی. توش بالغ بووی. خه ریکه پی دهن نیته

سیزده ساله وه. ئیتر ده لی چی؟ میردی به و جوانییه. له وه چاکترت له کوئ وه گیر

ده که وئ؟ پیاوی چاکه.

- ئاخه ر ژنی هه یه!

- ژن! ئه و ژنه چوار روژیکه دهری. ئه وه تازه ژن نییه! نه تدیوه؟ دوو کوته

یه سقانه. چاره ره شه دنگی له قه بره وه دئ، له و روژه وه بردوویانه بۆ خه سته خانه

هه تا ئه مرۆ نیوه ی ماوه ته وه. بۆ له وه پیشیش چی بوو؟ هه مبانه ی خه م! رو قیا کی

گوشتی به له شییه وه دیوه؟!!

هاجر له پرئیدا دهر په ری و قیزاندی:

- بۆ به زوره؟ نایکه م... من هه ر شوو ناکه م.

- نایکه ی؟! دیله قه ره چی، تو به زمانی خو ش حالی نابی؟ داغت ده که م، چه تیوه

حه رامزاده!

میرگان وه ک شیت هه ستا و خویدا به سه ر کچه که یدا، قژی نه رمی کچۆله ی له

ده سته ی هالاند، به مشت له شان و سه ر و سه گوتی به ر بوو. رق ئاراو قارای

لیه لگرتبوو. خو شی نه یده زانی چ ده کا. ته نیا لییده دا و کچه خه ریک بوو هه ناسه ی

لیده برا، که میرگان له سه ری هه ستاوه. له قوژبنیک دانیشت و به مشت له سه ر و

سه گوتی خو ی به ربوو. تووک و نزای له خو ی ده کرد و هۆره هۆری گریانه که ی

له گه ل گریان ی هاجر ئاو یته بوو. هاجر له جیی خو ی سه ری نابوووه عه رزه که و

هه نیسکی دهدا و دهگریا. میزگان چاوی له کچه که ی دهکرد و مۆچرک به دل و هه ناویدا دههات. بیجگه له گریان نهیده توانی هیچ کاریکی دیکه بکا. حال و بالی هاجهر، میزگانی وهک عازیه تبار لیکردبوو. نهیده زانی چیکا بۆ ئاشتکردنه وهی کچه که ی. کاریک، دهبوو کاریک بکا. به لام هیچی پینه دهکرا. ته نیا مشت به سهر و چاوی خۆدا دان و دۆعا و نزا له خۆ کردنی پیده کرا. مه گین ماندوو بوون دهستی پیهه لگرتایه. که وایه، گریان و دۆعا و نزا. گریانی بی برانه وهی میزگان، هاجهری وه خۆ هیتاوه که چاوی له دایکی بکا. چاوه فرمیسکاوییه کانی میزگانی دی. هاجهر له شی لاواز و کوتراوی بۆ لای دایکی بکیش کرد. میزگان له ئامیزی گرت و سهری نا به سینگییه وه و به گریانیکی ژاناوییه وه گوتی:

- قور به سهرم...

نهیتوانی قسه که ی ته واو کا. گریان نهیه نشت. هاجهر پاراوه:

- مه گری، مه گری. ههرچی تو بلئی به قسه ت ده که م. تو خوا مه گری، دایه...

ترپه ی پییه ک دایک و گچه ی لیک هه لبری. مراد بوو. کورپی سه نه م. له بهر درگا پاروه ستا و گوتی:

- هاتووم به دوا ی عه باسد!

- عه باس چوو به بۆ وشتر له وه پاندن.

مراد گوتی:

- خه ریکین وه ریده که وین. کورپه کان بریاریان داوه ئه مسال بچن بۆ (گونبه د). گوتم ئه گهر عه باسیش دی سبه نی شه و بی بۆ مالی ئیمه، کورپه کانی تریش دین که...

میزگان هیچی نه گوت. له ته که رپووچیک له گه روویدا گیری کردبوو. کورپی سه نه م رانه وه ستا. وه رسوورا و رۆیشت. میزگان چاوی له کچه که ی کرد. هاجهر له سووچیک خۆی شارددبوو. میزگان هه ستا، ته لیس و گسک و ته نه که و ته شتوکه ی سواخی کاره که ی هه لگرت و له درگا که چوو ده ری و به هاجهری گوت:

- ههسته با برۆین به لای کاره که مانه وه، ئه وه قاوه لتوونه!

کاری ئه مرۆی میزگان سپی کردنه وه ی وه تاغی پلاو خواردنی زه بیحوالای برزای که ربه لایی دووشه ممه بوو؛ سه ره تا ده بوو دیواره کان تۆزته کین بکه ن. میزگان دهستی به کار کرد. چارشپوه که ی له سهری کرده وه، لکه ی له کچه که ی به بهر ده میدا هه لدا، گسکه که ی له هاجهر وه رگرت و له سووچی درگا که وه دهستی پیکرد. گسکه که ی به هه ر لایه کدا دینا، خاوین ده بووه و توویژیک تۆز و خۆل له بن دیواره که ده که وت. میزگان وهک هه میشه به سه ر کاره که یدا زال بوو. کار له ده ستیدا وهک میو وابوو. نهک هه ر له بهر ناچاری، له جه وه ریکیش که بوو، دهیتوانی هه موو کاریک به جوانی جییه جی بکا. بۆیه کاره جوړاو جوړه کانی زه مینچ به شیویه کی سروشتی که وتبووه سه ر شانی میزگان:

«پووره میزگان! وه ره هه ویره که مان بۆ بشیله»

«پووره میزگان! سه ره خۆشیمان هه یه، دایکم ده یگوت بی بۆ چایی تیکردن.»

«پووره میزگان! زه ماوه ندی برا که مه...»

«پووره میزگان! عازیه تیی باوه که لانمه...»

«پووره میزگان! وه ره لیفه کانمان بۆ هه لوه شینه.»

«پووره میزگان! دایکی میرزا نه خۆشه... به دوا ی تۆدا ده گه ران.»

«پووره میزگان! گۆزه ئاویک بۆ خه ته نه سووران...»

«پووره میزگان!»

پووره میزگان!

میزگان ورده ورده خه ریک بوو ده بووه ژنی خه لک، خوشکی خه لک. که دهستی ده کرد به کاریک وا به دل تیوه ده چوو، شتیکی وهک ریز و حورمه ت و ترس ده خسته دلای خاوه ن مال و خاوه ن کاره وه. نه که س له خۆی راده دی فه رمانی پییدا، نه ئه ویش له کاره که یدا ئه و ریگیایه ی بۆ که س ده هیشته وه. ره نگه هیندیک له ژنان، وهک موسلیمه ی کچی حاجی سالم ده یانو یست به چاوی کلفه ت له میزگان بروانن. به لام میزگان. لانی که م ئیستا. گوئی به و شتانه نه ده دا. سه روو خۆشیی ئه و له گه ل مه راییی و خۆشنامایی جیاواز بوو. روو خۆشی میزگان له کاتی کاردا، له بهر دلای خاوه ن کاره که ی نه بوو؛ به لکوو بۆ به چۆکدا هینانی کاره که ی بوو. میزگان له وه

گه‌یشتبوو ئه‌گهر له کاتی کاردا پوو ترش و دل‌مردوو بی، هیزی لیده‌بڕی و کار به‌سه‌ر ئه‌ودا زال ده‌بی. ههر بۆیه به پوو خۆشی و دلفراوانی ئاوقای کار ده‌بوو. سروشتی کار ئه‌وه‌یه، ده‌یه‌وی له عه‌رزت بدا، هیزت لیبی‌بڕی. ئه‌وه توی نابی له پی بکه‌وی. نابی بیه‌زی. می‌رگانی‌ش نه‌یده‌ویست. نه‌یده‌ویست خۆی به ده‌ست کاره‌وه زه‌لیل ببینی. می‌رگان کاری ده‌دوورییه‌وه:

- ته‌نه‌که و گۆنییه‌که بینه کچی!

هاجه‌ر گسکه‌که‌ی له دایکی وه‌رگرت و چوو ئاو و گۆنییه‌که ببینی. می‌رگان له‌چکه‌که‌ی له‌به‌ر دم و لووتی کرده‌وه، سه‌ری له چوارچیوه‌ی درگا‌که برده‌ ده‌ری و تۆز و خۆلی گه‌رووی تف کرده‌وه. خۆل هه‌موو وه‌تاغه‌که‌ی پر کردبوو. برژۆل و برۆ و تایی بسکی که له ژیر له‌چکه‌که‌یه‌وه هاتبووه‌ ده‌ری توژیکی تۆز لینیشتبوو. بیخی ددان و کونه‌ لووتی پر بووبوو له ته‌پ و تۆز. هه‌ستی ده‌کرد خه‌ریکه تووره‌ ده‌بی. گوراندی:

- هاجه‌ر!... چووی له‌حه‌وزی زه‌مزه‌م ئاو ببینی؟!

- کچه‌ ده‌سکی ته‌نه‌که‌ی به‌هه‌ر دوو ده‌ستی گرتبوو و به‌زه‌مه‌ت ده‌یه‌ینا پیشتی. می‌رگان چوو ده‌ری، ته‌نه‌که ئاوه‌که‌ی له‌کچه‌که‌ی وه‌رگرت و بریدییه‌ وه‌تاغ و به‌ر له‌هه‌موو شتی ده‌ستی له‌ئاوه‌که‌هه‌لکیشا. به‌مشت ئاوی ده‌پژانده‌ بۆ ئه‌وه‌ی ته‌پ و تۆزه‌که‌ی دامرکی. دواي ئه‌وه‌ نۆره‌ی ئاو پڕژانده‌ له‌میچ و دیواره‌کان بوو. ده‌بوو به‌قاپیک ئه‌و کاره‌ بکا. هاجه‌ر ده‌ست به‌کار بوو. به‌لام می‌رگان کاره‌که‌ی هاجه‌ری به‌دل نه‌بوو. قاپه‌که‌ی له‌ده‌ست هاجه‌ر ساند و خۆی ده‌ستی به‌ئاوپڕژین کرد. ئاوپڕژین له‌گه‌ل ئه‌وه‌ی تۆز و خۆلی به‌جیماوی سه‌ر دارو دیواره‌که‌ی هه‌لده‌مژی، و ئاماده‌شی ده‌کرد بۆ کاری سپیکردنه‌وه و گسکه‌ سواخ. یانی بنمیچ و دیواره‌کانی ئاماده‌ ده‌کرد بۆ ئه‌وه‌ چاکتر شیله‌ی قوراوه‌که له‌خۆ بگري.

زارای خوشکی زه‌بیح که‌ پیره‌ کچیکی ترشاو بوو، قۆرییه‌کی چایی هینا، چاوه‌ زه‌قه‌کانی له‌ می‌رگان بری و گوتی:

- ئه‌گه‌ر به‌یانی چایی نه‌خواردوو، وه‌ره‌ چاییه‌ک بخۆوه!

می‌رگان دوايین قاپه‌ ئاوی له‌ دیواری ویشک پڕژانده‌ و گوتی:

- به‌یانی چایی خواردوو، ئیستاش قۆری و پیاله‌کان له‌و بن دیواره‌ دان، ده‌خۆین!

زارا قۆری و پیاله‌کانی له‌ بن دیواره‌که‌ دانا، له‌بنه‌وه‌ بۆلاندی؟ پاشه‌له‌ قه‌له‌وه‌که‌ی بادا و له‌به‌ر چاوی می‌رگان دوور که‌وته‌وه.

می‌رگان چاویکی له‌کچه‌که‌ی کرد و گوتی:

- گولی به‌خیل! ئاخری له‌به‌خیلیدا ده‌پری! به‌خیلی به‌دركی بیابانی‌ش ده‌با. چونکه‌ زۆر جوانه‌؟!

هاجه‌ر پرسیی:

- قوره‌که‌ بگریه‌وه؟

- جاری نا. راوه‌سته‌ با قۆرییه‌ چاییه‌که‌ بخۆینه‌وه‌ و داخ بنیینه‌ سه‌ر دلی؛ پاشان! قۆری و پیاله‌کانیان برده‌ وه‌تاغ و دانیشتن. پیاله‌ له‌ دواي پیاله‌. هه‌ر قومه‌ چاییه‌ک کینایه‌یه‌کی له‌گه‌ل بوو و له‌گه‌ل هه‌ر کینایه‌یه‌کیش قاقای می‌رگان به‌رز ده‌بووه‌. می‌رگان هه‌ستی ده‌کرد که‌ به‌خواردنه‌وه‌ی هه‌ر چاییه‌ک ده‌رزیه‌ک له‌ دلی زارای خوشکی زه‌بیح هه‌لده‌چه‌قی. ئاخری زارا تاقتی نه‌هینا، سه‌ری به‌وتاخه‌که‌دا کرد و گوتی:

- ئه‌م چایی خواردنه‌وه‌ی ئیوه‌ ته‌واو نه‌بوو؟!

می‌رگان گوتی:

- وه‌ره‌ لاییه‌! بنی قۆرییه‌که‌ چایی تیا ماوه‌ هینتا، ئه‌وه‌ش خۆت بیخۆوه!

زارا قۆری و پیاله‌کانی برده‌ ده‌ری و شیراندی:

- ده‌لی له‌قات و قۆرییه‌وه‌ هاتوون!

می‌رگان لاسایی کرده‌وه‌ و له‌به‌ر خۆیه‌وه‌ گوتی:

- با ئه‌ویت بسوتی!

هاجه‌ر زۆر که‌م دایکی ئاوا شاد و به‌که‌یف دیتبوو. له‌دل خۆیدا ئه‌و شادییه‌ی دایکی به‌هۆی کاره‌که‌یه‌وه‌ بوو، چونکه‌ به‌ره‌و نه‌ورۆز بوو می‌رگان چاوی به‌پاره‌ ده‌که‌وت و جرینگه‌ی قه‌ره‌پوولی له‌توره‌که‌که‌یدا ده‌بیست، که‌ به‌په‌تیکه‌وه‌ له‌ ملی

کردبوو. هاجر بیرى له وه نه ده کرده وه که هینشتا خوینی جحیلی له ده ماری دایکیدا له که پریاندايه. ئەگەرچی میرگان پوآله تی پیر دیار بوو، به لام له ناخه وه وا نه بوو. ژن له ته مه نی میرگاندا ئەگەر ئەم هه موو چه رمه سه ری و دیق مه رگییه ی ئەوی نه بی، تازه جهنگه ی ژنیه تی ده بی. به لام مخابن؛ هیندی که س زوتر له سروشتیان پیر ده بن. میرگانیش یه کی له وانه بوو. به لام نابج بپروا بکه ین که جحیلايه تی بهر له کاتی خوی، لهو جوړه که سانه دا ده مرئ. نا؛ لاویتی خوی ده شاریته وه و ده میتیته وه. وهک شتیکی که شه رمه زار بووبی، له ره هه نده پپچه لاو پووجه کانی رۆحدا خوی چه شار ده دا. پووی خوی وه در ناخا، ده نا هه یه. ده میتی و دایمه له بو سه دایه و چاوه پروانی ده رفه ته. هه لیکی له باری ده وی بۆ ئەوه ی خوی ده رخا. چاوه رپییه هه ر کاتی رۆژگار په چه ی مۆن له رۆخساری مرۆف لادا لاویتییش بلیسه ده ستینی و په چه ی ره ش هه لده قرچینی. لاویتی ئیتر مه ودا به په ژاره و که سه رباری نادا. شوپش ده کا. شوپش هه موو شتیکی پیکدا ده دا. چیمه نتۆ ده قه له شینی. هه موو ئەو

دیوارانه ی له ده وری رۆح بوونه ته په رژین، تیکی ده پروخینی و کاولی ده کا!

به و هوییه وه بوو میرگان جارجار له کاتی کاردا په له پیتکه ی لیده دا و جارجار حیندرخوی ده کرد و وهک تازه بوو کیکی دلخوش له گه ل که چه کی گالته و گه پی ده کرد. هه ر ئەوه میرگانی والیده کرد له کاتی کار کردندا گۆرانی بلی و له گۆرانییه کانیدا هۆنراوه ی ئەویندارانه ی ده چری. بۆ ده بی ئەوین چه تمه ن ئاشکراو پوآله تی بی که هه قی ئاشق بوون به مرۆف بدا. جاری وایه عه شق ونه، به لام هه یه. هه یه، چونکه نییه. بۆ عه شق چیه؟ ئەوه ی که ئاشکرایه؟ نا؛ عه شق ئەگه ر ئاشکرا بوو ئیتر عه شق نییه. ماریفه ته. ئەوین له ولایه نه وه هه یه، که نییه. دیار نییه و هه ست پیده کری. راتده چله کینی. ده تشله ژینی. ده تخاته هه له که سه ماو هه لوا. ده تگریینی. هه لته ده چوقینی. ده تگوتی و ده تره تینی. ده تکاته شیتی ده ست و کۆ!

جاری وایه مرۆف؛ خوی ئەوینه، بوونی ئەوینه، رهوت و پروانی ئەوینه. ده ست و دلی ئەوینه، ئەوینت تیدا هه لده قولی، بی ئەوه ی سه رچاوه که ی بزانی. بی ئەوه ی بزانی له کوپه تیندا پهیدا بووه و پرواوه. رهنگه پینشت خوش نه بی. رهنگه پیتخوشبی و نه زانی. نه توانی بزانی. ئەوین هیندی جار هه ر ئەو یاده که مرهنگه ی

سلوچه و دهسته قوراوییه کانی تو که دیواریک شیهه سواخ ده که ی. ئەوین، میرگان خویته ی! دیار و نادیاره، ئەوین جاری وایه به شادی ده تیزوینی و جاری وایه به ژان ده تخاته چاله وه. ئیستا سلوچ له کوپیه؟ ئەوه چالیکه که تو تیی ده که وی؛ چالیک که میرگان ده که ویته ناوی. سلوچ له کوپیه؟ مانگی نه ورۆن، جیژن، وهختیک خه لک له هه ر تیره و ره گه زیک، خویان ده گه یه نه وه مالی و له گه ل ئەوپه ری ده ستهنگی و نه داریش له سه ر سفره ی چه وسین داده نیشن و هه ول ده دن تاویک خو له ژیان بدز نه وه؛ سلوچ له کوپیه؟ ئیستا ده بی له کو بی بی؟ له پیده شته کانی شاهروود؟ کانه خه لۆز چی له سلوچ ده کا؟! سلوچ به راستی بلی له کانه خه لۆزی شاهروود بی؟

میرگان براکه ی خوی چاک ده ناسی. مه ولا ئەمان سه د چه قوی دروست ده کرد یه کیانی ده سک نه ده کرد. له وانه یه هه ر بۆ دلخوشی میرگان درۆیه کی سازاند بی. خووخده ی مه ولا ئەمان وابوو. نه یه ده توانی له هه وای خه ماویدا هه ناسه هه لکیشی. ئەو له و که سانه بوو که خه لک ناویان ناوین: سه ر قۆزی بن ئالۆزا! رهنگه نه یویستی ئەو تاقه شه وه که له سه ر سفره ی خوشکی دانیشتوه، ئەژنوی خه م له باوه ش بگری و دلسۆزی بیه ووده بکا. رهنگه ویستیته ی هه ناسه یه کی تازه به بهر ئەو ماله کر و کپه دا بکا.

«به لام سلوچ ئیستا له کوپیه؟!»

- خاتوو میرگان؛ ماندوو نه بی!

که ره لایی دووشه ممه بوو. مامی زارا و زیحوللا. کورته بالا و شان و مل پان له نیو چوار چپوه ی درگا که دا راوه ستابوو و دهستی به دیواره که وه گرتبوو. قه لاده ی به رخه که ی به دهسته وه بوو و بزیه کی پر له ره زایهت لۆچی خستبووه ده موچاوی. میرگان دهنگی که ره لایی دووشه ممه ی ناسی و بی ئەوه ی ئاور بداته وه نه ک به قهستی. چاکوخشی له گه ل کرد. که ره لایی دووشه ممه چوه ژووری و دهستی نا پشت قوونی و چاوی به بنمیچ و دیواره کاندای گێرا و گوتی:

- به راستی ده ست خوش بی! نه مدیوه؛ ژنی ئاوا ئازا و کار جوانم نه دیوه. ئافه رم... ملم شکن، ژنه که م ده تگوت بلووره به دهستی خۆم شکاندم!...

ئافەرم مێرگان!

دەنگی کەربەلایی دووشەممە نەرم و لە سەرەخۆ بوو. بە لەبزیکی ئاویتە لەگەڵ جۆری خۆ گرتن و کاملی. لە زایەلەئە دەنگی کەربەلایی دووشەممەدا، بە برۆای خۆی، شتیک زۆر زوو خۆی دەنواند. ئەویش پۆز و هەوای خۆی و قەوم و قیلەکانی بوو. جۆریک هەوای تایەفەگەری پێوه دیار بوو. خزم و کەسەکانی کەربەلایی دووشەممە هەموویان وا بوون. ئەگەر برسێتی هەناسەشی لێ بێریایەن، دیسان ئەو هەوا و دەمارە خۆ بەزل زانینەئە لە قسە و کردەویاندا کە بێ ئیختیار دەبوو هۆی سووکایەتی کردن بە خەلک، لە بیریان نەدەچۆو. ژن و پیاویان وابوون. قسە رەق و ڕوو شکین. دەتگوت هەر کامیان دەمامکیکیان لە پۆز و هەوا لە ڕووی خۆیان داو، بۆ ئەوێ ئاکار و کردەویانی تێرێژن.

مێرگان ئەو خووخدەبەئە تایەفەئە دووشەممەئە چاک دەناسی. بۆیە لە کاتی باوەر کردن بە ئافەرینە زمانییەئە کەربەلایی دووشەممە، ژار و کینایەئە و تەکانی ئەوئە کە بێ ئیختیار لە دەمی دەردەپەرئە. هەست پێدەکرد، بەلام گویئە نەدەدایە. بۆ مێرگان ئەو شتانە ئیتر خەریک بوو دەسوا. مێرگان هەستی دەکرد، خووی ژیشکی گرتوو، بۆیە هەرکات گەزارەئە هێرشیک تاوی دەدایە، سەری دەبردەوێ ژووری و دەبوو یەکپارچە ڕوو. جۆری کە هیچ زیندەوهریک نەتوانئە کاری تییکا. دەتگوت چەن جۆر مرۆف لە ناخی مێرگاندا هەنتەشیان هەیه، هەرکات پێویست بوایە یەکیان خۆی نیشان دەدا و لەگەڵ دەرهوئە بەرەو ڕوو دەبوو. ئیستاش مێرگان ئەو ژیشکە بوو. هیچکام لەو مرۆفانەئە ناخی نەیان دەویست کەربەلایی دووشەممە بەهەند بگرن:

- «بە گۆری بابییەو! کاری خۆم دەکەم و کرێی خۆم وەر دەگرم!»

بەلام کەربەلایی دووشەممە دەستبەردار نەبوو:

- بیستوو مە بە خێر و خۆشی کچە کەشت خەریکە دەدەئە بە شوو،!

- ئەئە چی... بزانی خۆدا چمان لێدەکا.

- خودا خیری دەوئە. لە کاری خێردا، خودا هیچ بەرگیرەوێهە ک ناهینتە پینشی. ماشەللا چاکیش بالایی کردوو!

- چاوی باوکانەئە ئیوئە، کەربەلایی، هاجەر قەرەواشی تویە.

کەربەلایی دووشەممە وەر سووړا. خولیکی لێدا بە دەوری خۆیدا و لە شوینیک دەگەر لێ دانیشی. جییەک غەیری بەر درگاکە نەبوو. شاقەلی عەباکەئە هەلداوێ و قونی نا عەرزەکە، شانی نا بە دیوارەکەوێ و تەزبێحەکەئە لە گیرفانی دەرھینا. دەنگی وردی تەزبێحەکەئە بە قامکە قول و ئەستورەکانی دەگیرا. بەرخەکەئە لێی نزیک بوو بۆو. دەرایی سەر شانی عەباکەئە دەجاوئە.

پرسی:

- زارا خوار دەمەئەئە بۆ هینان؟

- بەلئە کەربەلایی، چایی هینا.

کەربەلایی دووشەممە دوو دەنگی مێوژ لە بنی گیرفانی دەرھینا، خستیە سەر زمانی و گوئە:

- کورەکان خۆ قسەکانی منیان پێ راگەیاندى. خاتوو مێرگان! گوتم ئەگەر هاتوو گرفتیکتان بوو پێم بلین. شتیکم لە دەست دئە، لەگەلێشت پیک دیم. وەکوو خەلگیت لەگەڵ حیساب ناکەم. زەمانەتیشم لە تۆ ناوئە. خۆت لای من سەد ئەشرەفیت نرخە.

- خودا لە گەرەبیت کەم نەکا، کەربەلایی. زستان تێپەرئە شوکور.

- لە ڕوو دامەمێنە، وەلحاسل. ئەئە ئەو بۆرەکە خویرییە، سلوچ خەبەر ت لێی هەیه؟

- ئەئە، بئە خەبەر نیم. لە ناوچەئە شاھروود خەریکی کارە. کاری کانەخەلۆوز.

- درۆیە! هەمووی درۆیە! گالتهت پێدەکەن. لە من دەبیستی، سلوچ تا ئیستا لەنیو چوو. ئەو ئەوئەندە وەر و تاقەتی غەریبایەئەئە نییە، ئەویش بە دەستی خالی و زستان. شیت بوو بۆرە پیاو. دەنا هیچ مرۆفیک ئاقل کاری وا ناکا! بەو زستانە! ولاتی غەریبایەئە! من لە غەریبایەئە بووم. لە غەریبایەئە دیل بووم.

شہش سالی رہبہق. ہممو دہزانن. بہلام بہ ساخی گہرانہوہ کاری ہممو کہس نییہ. دہبی چہرمی فیل و تاقہتی میروولہت ہہبی! ئہو قور بہسہرہی مردہ لوخہیہ، ئہگہر لیرہش بواہ، ئہوہندہی دہوام نہدینا. وشک بووبو داماوہ. ہیزی ریشتنی نہبوو. لاقی بہ دوویدا نہدہات!

ئہگہر دہمہتہقی لیرہدا کوتایی پی بہاتبایہ و کہربہلایی دووشہممہ دستبہردار بواہ و بریشتبایہ بہ دواہی کاری خویدا، رہنگ بوو میرگان خوی بخواتہوہ و وہرووی خوی نہہینی، بہلام کہربہلایی دووشہممہ دہستی ہہلنہدہگرت. دیواری نزمی وہگیر کہوتبوو. لہ سہر خاکی مالی برازاکیہ دانیشتبوو و قسہی دہدا بہ گورچووی ژنیکدا کہ دہستوپل و دہموچاو و قژ و شان و ملی لہ قورہ سپی ہہلکشابوو. بہ جوریک کہ دہتگوت دہیہہوی زور مزیرانہ دلی میرگان وہ ژان خا. میرگان لہو تہنگژہیہدا نہیدہزانی بلئی چی. مہگین دہکری شتی بلئی؟ دہبی، ئہگہر بتوانی. بہلام چون؟ گوتی:

- کہربہلایی؛ لہ پشت سہری ریشتوو قسہ کردن جوان نییہ.

کہربہلایی دووشہممہ بہ زمانیکی تہر و تیکہل بہ جوریک بی شہرمی، گوتی:

- بلئی لہ پشت سہری مردوو!

میرگان بہ نہرمی و ژانیکی شاراوہوہ گوتی:

- چ خراپہیہکت لہ سلوچ دیوہ، دہستی لہ کول ناکہیہوہ؟

- ہیچ، ہیچ. خراپہم لی نہدیوہ. خوش حساب بوو. ئیمہ نہماندہزانی لہ بیرہی ریشتن دایہ. بہلام رژیٹیک پیش ریشتنہکی خوی بہ سالار عہدوللای ئیمہی گوت کہ لہ بری قہرزہکی بچی ئہو مس و مسینانہ ہہلگری. وا نییہ، زور خوش حساب بوو!

- دہباشہ؛ ئہی بو بہ خراپہ باسی دہکی؟

- دہتہوی بہ چاکہ ناوی پیوای وا بینم؟ دہلیم پیو! ہہ؛ ژنیکہی جوان و جھیلی بہجیہیشتووہ و کہس نازانی لہ کوئیہ؟ ہا؟ بہلای کیوہ ژن و مندالی بہجیہیشتووہ؟! ہہچی بہریدہچن؟ بہ باہی خودا؟! کہسیکی ئاوا شیوای چ ناویکہ؟ تو بلئی شیوای چ ناویک نییہ؟ ہہر بہ راستی تو شتیک دہزانی؟ بلئی بزانی؟

- چی؟

- ئہگہر پیوایک چہن مانگ ژنہکی بہجیہیلی و برہا و ہہتا چہن مانگ کہس بہ سہروشوینی نہزانی، ژنہ بہ بیوہژن دیتہ ئہژمار؟ راست وہک موسلمان، ئہگہر ہہتا چہل رژیٹ گوشت نہخوا، کافر دہبی. دہتزانی؟ ئہوہت دہزانی، ژنی موسلمان؟ زہوی لہعنہت لہ مروقی بی ہاولف دہکا!

کہربہلایی دووشہممہ خہشی خوی رشتبوو. ہہستا و گوتی:

- ئہوہ زور گرینگہ؛ حوکی شہرع. لہ ئیستاوہ حال و بالی خوت بزانیہ!

میرگان بہ حہبہسراوی چاوی لہ قہلافہتی چہپرہکی پیرہ پیوہ بری و ورتہی لیوی نہہات.

کہربہلایی دووشہممہ قہلادہ بہرخہکی کیشا و ریشت. میرگان وہک ئہوہی میٹسکی شلہقابی، ماوہیہک لہ جیی خوی وشک بوو و پاشان بہ تیژی گہراوہ سہر کارہکی و گوراندی بہسہر کچہکیدا:

- بو وا تاساوی؟ ئاو بکہ تہشتوکہکہوہ؛ خہریکہ قورہک توند دہبیٹہوہ!

ہاجہر راپہری و ہہلات.

جاریکی تر دایک و کچ لہ کارہوہ پیچرانہوہ. بہلام ئہمجارہ میرگان درکی لہ دل چہقیبوو. دلی ہلدہکزا. کہربہلایی دووشہممہ کیسہیہک ژاری کردبووہ دلی میرگانہوہ.

بہراستی میرگان بووبوہ بیوہژن؟ یانی ئیتر بہ چاوی بیوہژن تہماشایان دہکرد؟ ئیتر سلوچ بووبوہ بیگانہ لہگہلی؟ کہواہیہ مہولا ئہمانیش لہبہر ئہوہ خہبہری دروی بو ہینابوو؟ ئہم ہہموو قسہ و خہیالانہ ئاویتہ دہبوون و میرگانیان جار لہگہل جار پتر دہہہژاند. خو میرگان تا ئیستا بیرہ لہولایہ نہکرد بووہ. کہواہیہ سلوچ بہزمانی بیزمانی تہلاقی دابوو. سہیرہ!... بو؟ خو میرگان ہیچی لہ سلوچ نہدہویست. ئہی بو بہ حوکی شہرع تہلاقنامہکی نہدابووہ دہستی؟! نا؛ لہوانیہ کہربہلایی دووشہممہ خوی ئہو قسانہی پیکہوہ نابی! نا، وانابی. میرگان دہبوو بہ تہنیا بچیت و فتوا وەرگری. بہلام ئہموئہو چییان

دهگوت؟ میرگان ئەگەر وه دوای کار و پرسیاریکی ئاوا بکه وتایه، هه زار قسه یان بۆ هه لده به ست. بۆ زمانی خه لک گری دهری:

«ژنه تیوه بی چاو و پوووه! میرده که ی چوار پوژه پویشتوووه وه دوای پاروویه ک نان که وتوووه بۆ منداله کانی، خیرا هه شیری بوو. بنیاده می چۆن هه یه!»

ئەگەر شتی وایان بگوتایه که ده یانگوت. به بروای میرگان هه ق بوو. میرگان خۆشی له پشت سه ری ئەو جوړه ژنانه ئەو قسانه ی دهری:

«ئاوری گرتوووه و وه دوای کلاوی شه ری که وتوووه!»

ئەو کاته میرگان ده پووکیا وه. کورپه کانی چییان دهگوت؟ که که ی؟!

به لام خۆ نه ده کرا گوپی خۆی لی بکه وینتی. ده بوو هه رچۆنیکه روون بیته وه. میرگان هه قی بوو دلله دوای خۆی بی. ته نیا ریگایه ک که پیی شک ده هات ئەوه بوو که شه ویک له م شه وانده، دوای ئەوه ی شه و زرینگاوه، بچی بۆ مالی مه لای زه مینج. به لام نیوه شه و چۆن بچی. بیته و مه لائن بزانی، بیته و بزانی میرگان بۆچی چوو، به سه یه تی. بۆ شاریک به سه بوو. قسه بکه ویتته زاریک، ده که ویتته شاریک. ئەو قسه هه ر له ده می مه لائن ده رپه ریبایه، هه زار ده روانه ی تیده په راند. ئە ی ده بوو چیکا؟

- ته شتۆکه که پرکه له قور کچی!

میرگان کاسه که ی له ده ست هاجر وهرگرت، په له ی ره شی ژیر رفحه که شی سپی کرده وه و دهستی له کار کیشاوه. زور له نیوه رۆ تینه په ری بوو. دوای ئیره ده بی بچی مالی زاواکه ی ئاغا مه له ک سپی بکاته وه. که لوپه لی کاره که ی برده هه وشه و له سه ر جوگه که ی لای دار سنجوه که خه ریکی ده ست و ده موچاو شتن بوو. هاجر ئاوی به دهستی دایکیدا دهری. پاشان هاجر له سه ر جوگه که هه لته رووشکا، که دایکیشی ئا و به دهستی ئەودا بکا. زارا له مدبه قه که هاته دهری، به لاره وه لاره وه چو بۆ لای میرگان و گوتی:

- زیجوللا رایسپاردووم پیته بلیم دوو دهستی رهنگ تیهه لساوی، ده زانی خۆ، ئەو...

میرگان که لوپه له کانی هه لگرت و گوتی:

- پیی بلی ئەبراو دهنیرم بۆ هه قده سه ته که م، بیداتی!

ئیتیر رانه وه ستا، له دهرگا که چوووه دهری و به هاجر ی گوت هیچمان له بیر نه چی، ئەوه ی ماوه کۆیکه وه و بیته نه.

له مالی نان و چایی خواردن به بیدهنگی ته واو بوو. به نانی ئاوکراو زگ با ده کا، ئەگەر شه که تی کاریشی له گه لدا بی، پیاو خه والوو ده کا. به لام میرگان نه یده هیشته خه به سه ریدا زال بی. به ره وه ی ده ست و لاقی خا و بیته وه، هه ستا و که لوپه لی کاره که ی هه لگرت و هاجر ی وه شوین خۆی خست و به ره و مالی میرزا هه سه نی زاوی ئاغا مه له ک وهریکه وت.

تازه سفره یان راخستبوو. خوینی تازه ی په زیک که سه ریان بریبوو، به هه زه که وه ما بوو. سالار عه بدوللا و زیجوللا و میرزا هه سه ن زاوی ئاغامه له ک له گوپی هه وه زه سارووجیه که له سه ر پلاسیک له بهر خۆره که دانیشته بوون و دانیان ده ئاژنی. سالار عه بدوللا وه ک دا هۆل پشتی به دیواره که وه دا بوو. لابه قنگ چۆکی هه لدا بوو و پشته سه ری به دیواره که وه نا بوو. دهستی چه په ی کردبووه کۆله که ی له شی و له گه ل ئەوه شدا له وانی دیکه که له که تتر دیار بوو. زیجوللا خریله و تیک سمراو، ده تگوت که ره لایی دوو شه ممه ی مامیه تی. له قه راغی پلاسه که چوارمیلکه دانیشته بوو و به نینۆخ قورپی وشکه وه بووی دهره لینگی پاتۆله که ی هه لده پریواند. زاواکه ی ئاغامه له ک قوله به گی له شار له وه راوی زه مینج هه ستا بوو بچی دهریک چایی بینتی.

میرگان به پیی نه ریت سلاوی له پیاو هکان کرد و راست به ره و وه تاغی پشتی هه یوانه که پوی.

زاواکه ی ئاغامه له ک تازه شووشه ی ره نگینی له دوو پهنجیره چکۆله که ی وه تاغ گرتبوو. وه تاغه که خا وین بوو دارو دیواره که ی دامالینی نه ده ویست. ته نیا ده بوو دیواره کانی ئاوپرژین بکری. هاجر، شاگردیک که تازه ده هات له کاری خۆی شاره زایی، سه تله که ی له ئاوی هه زه که پر کرد و بردی. میرگان دهستی کرد به ئاوپرژین.

- به و به هاره ماشه للا چاک وه کار که وتوو، پوره میرگان!

دهنگی سالار عهبدوللا بوو. هر له وئوه که دانیشتیوو شیرین زمانی دهکرد. میرگان هیچی نه گوت. له وکاتهوه که میرگان بیستیوو زبیحوللا و سالار عهبدوللا و یهک، دوو کهسی دیکه برهنگه زاواکهی ئاغامهله کیش. خریکن دهست به سهر خوازوهیدا دهگرن، چاوی به رایبی نه دهدا هیچیان ببینی. چاوی له چاوی هیچ کامیشیان نه دهکرد. به لام حیسابی کار و نان جیایه و حیسابی خوئی و ناخویش جیایه. هیندی جار پیاو ناچاره بژیوی خوئی له دهستی دوژمنه کهی وهرگری. دهستی که بۆ وهرگرتنی هه قدهست دریز دهکری؛ هر ئه و دهسته نییه که بۆ یارمهتی وهرگرتن بهرز دهبیتهوه. ئه وهش ویستی رۆژگار. هر شتیک به جیی خوئی. له گه له ئه وه شدا، میرگان دل بروایی نه دهدا که به زمانیکی به پروهالی خوئی. جوابی سالار عهبدوللا بداتهوه. به پیوستی نه دهزانی.

«به گۆری بابییهوه!»

خوئی به کاره که یهوه سهرقال کرد. هر ئه و ماوه کورتهی میرگان دهستی له ژیر بهردی سالار عهبدوللا نه بوو.

میرگان گوئی لیوو که سالار عهبدوللا باسی کرینی ته پراکتوری دهکرد. بۆی ده رکوت که شهریکه سهره کییهکانی ته پراکتور، زبیحوللا و زاواکهی ئاغامهلهک و کوئخا نه ورۆزن. پاشان هاتنه سهر باسی ماتوری ئاو و یهک خستنهوهی زهوییهکان. پاشان دهمهتهقی که وته نیوانیان و میرگان به جوانی گوئی لینه ده بوو. که وایه خهیاڵ. ههتا ئه و جییهی عهلی گهناو گوتبووی و میرگان کهم و زور لهم و لهوی بیستیوو. قوله به گهکان دهستیان دابوو دهستی یهک و دهیانویست ئه و کاره به ره و پیش بهرن. بهشی کوئخاش له و نیوهدا، جگه له وهی که بووی به قسهی عهلی گهناو. دیمهکان، ئه و شوینانهی ئاوی ماتوری پیناگا، ههتا دوو سال به ته پراکتور بیکیلن. به لام میرگان هیشتا بروای نه دهکرد که ئه و کاره یان سهر بگری.

دهنگی زاواکهی ئاغامهلهک بهرز بۆوه:

- پرۆژه که یان قه بوول کرد. پسته کاری لهم ولاته نۆبه ره یه. ئه گهر بیگری، که ئیشه للا دهشی گری. ئه و ولاته لهم باره وه دهخاته ئه و بار. حیسابی به ره مه که ی، له سهر کاغهن، ههشت سال دواتر. به خه لوار ده بی.

میرگان خه بهری له کاره شاراوهکان نه بوو، ته نیا بیستیوو که مامی قودرهت په له زهوییه کهی خوئی فرۆشتوو و به جیی ئه و گوايه. قه ولی داوه له سهر ماتوری ئاوه که کار دهکا. باوکی قودرهتیش که ریشی له بارمهتی کوئخا نه ورۆزدا بوو. چونکه تریاکه کهی له ئه و دهکری و رازی بوو بوو که په له زهوییه کهی بفرۆشی. به لام هیشتا، جگه له میرگان زور کهسی دیکه مابوون که سالار عهبدوللا و شهریکهکانی ده بوو له گه لی پیک بین. له و نیوهدا کورهکانی سه نه م له سهر داوای سالار عهبدوللا و زاواکهی ئاغامهلهک هاتبوون و ئیستا له سهر لیواری هه وزه که دانیشتیوون. ئه سفهر غهزی به ملی دریز و شان هه ره که له کانیه وه، دالگوشت و خال له سهر چه نه؛ سهری داخستبوو، به ورده خیزی سهر له پی دهستی کایه ی دهکرد، گوتی:

- نا، نا. من لی ره نیسته جیم سالار گیان. من پیاوی کاری هه ندهران نیم. من له زه مینج ده مینمه وه. هاوینانه خۆم به و چه ن برکه شووتییه وه سهرقال ده که م. دوو ده نک شووتی لیده که مه وه و دهممی پین ته پ ده که م.

- به جیی ئه وهش تریاکي دهره جه یهک له کوئخا نه ورۆز وهرده گرم و پیت دهمم، غهزی. قازانجی تو له وه دایه؛ ده توانی کاسپییه کی باشی له سهر بکه ی.

- نا! نا! سالار گیان. تریاک به نه غد له کوئخا ده کرم. گه رماوگه رم!

- ئه ی بۆچی مراد ئه وه نده به رژد و زه لیلی خوئی ده نوینی؟

مراد چاویکی له برا که ی کرد. غهزی گوتی:

- حیسابی مراد جیاوازه، زبیحوللا گیان. حیسابی من و مراد جیاوازه. مراد له زه مینج نامینیته وه. دل بی ره خوئی نییه. ئه و دهیه وی برۆا. کریمی ماشینی ده وی. به لام من... من به غهیری ئیره کویم هیه به جم؟ من و دایکم خو ناتوانین وه دووی ئه و کهوین. مراد شوکور ساغه. ده توانی به هه موولایه کدا برۆا. لاوه. له هر کوئی بکه وی و هه ستیته وه هیچی لینایه. به لام من بایه کی سارد لیمدا ده بی

مانگیک له جیدا بکهوم. دایکیشم له من خراپتر. من و دایکم پهک کهوتهین. گرده نشینین. سالار گیان!

زیجوللا چاییه کهی له بهر دهمی غهزی دانا و گوتی:

- بیخووه؛ دهمت وشک بووه! بو ئه وهنده دهکیشی پیاو؟! بوویه ته مؤدنه سیغار.

سالار پووی کرده زاواکهی ئاغامه لهک و گوتی:

- باشه کرئ ماشیننی مراد ده بیج بدهی مه گین نا؟

زاواکهی ئاغامه لهک گوتی:

- دهیده می. کریکهی مراد ده دم!

مراد به غهزی برای گوت:

- دهمم شل بوو هیندهم پیگوتی خهرجی ریگام دهیه با برؤم! به شه کهی من بو تو، پاشان پاره کهشت دهدهمه وه. دهچم کار ده کهم و پاره کهت دهدهمه وه. هه هر هیچ پاشه کهوت نه کهم، لانی کهم به شی قه رزه کهی تو هه ر پاشه کهوت ده کهم! تو هه ر سه ر سوال که ری. براگیان! باشه ئیستا من چبکه م؟ خهرجی ریگام دهدهیتی یان به شه کهی خوم بفرؤشم به وانه؟

غهزی چاییه کهی هه لقوراند و گوتی:

- هه ر ده لئی بده! ملت ده لئی تاجوویه، به لام هه ر ده ته وئ له من بیچری.

- من ده مه وئ له تو بیچرم؟! گیسکه گوله؛ تو کئی من به مه وئ لیت بیچرم؟! من

له باتی ئیجاره ی به شه زه ویه کهم کرئ ماشینم ده وئ. لیم بیچری!!

- کام به شه زه ویه تو؟! به شه زه وئ، به شه زه ویت له من داناوه! تو به عومراتی خوت پیمه ریه کهت له و زه ویه داوه؟ من ئه و زه ویه م داگیر کردووه، ده وره کهم به چالووک و چرپی په رژین کردووه. ئاره قه م له سه ر رشتووه. به چله ی هاوین بژارم کردووه و برکه شووتیم ته کمیش کردووه هه تا توانیومه چوار دانه شووتیه کوله به ره م بینم. تو ئه و کاته له کرئ بووی؟ هه ر بوئه وه من و تو له زگیک ده ر په ریوین، پیت وایه ئه وه ی هه مه به شی توشی پیوه یه؟

- هه رچی تو هه ته؟! دا جاریکی دیکه ی بلئوه! نه کا له مالی نه نکت هینابی! تو چیت هه یه؟! ئه وه ی هه مه!!

چه ند که سی دیکه ش له ره شاییه کان هاتن. ئه سفه ر غهزی بیده نگ بوو. دیبووی که ره گی ملی براهی هه ستاوه. ره شاییه کان باوکی قودره تیشیان له گه ل بوو. عه لی گه ناویش هاتبوو. حاجی سالم و موسلیمیش په یدا بوون. سالار عه بدوللا به ره شاییه کانی گوت له بن دیواره که دانیشن. مراد هه ستا. غه زیش هه ستا. میرزا حه سه نی زاوای ئاغامه لهک جزدانه کهی له باخه لی ده ره ینا و مرادی بانگ کرده ئه ولاره:

- تو مه گین غه یری خه رچی ریگا شتیکی دیکه ت ده وئ؟! من کرئ و خه رچی ریگات به ته واوی ده دم. ئیتر بو ئاله تی بووی؟! مراد گوتی:

- جاری. جاری نا میرزاخان. دواپی... من... من...

تو کارت به به هه شت و دؤزه خه کهی نه بی! پاره ی خوت وه رگره و برؤ. من خوم به جو ریگ له گه ل غه زی ده سازیم. کلکی له مشتماندایه! میزگان سه ری له درگاکه هینا ده ری و گوتی:

- هؤی... ئه سفه ر غه زی؛ خه رچی ری براهه ت بده با برؤا، ئه گه ر ده ته وئ زه ویه کهت نه فه وتی!

غه زی که له ده م دالانه که بوو ده یویست برؤا، ئاوری بؤلای میزگان داوه، گوتی:

- ئه گه ر دلئ بؤی ده سووتی، خوت بیده یه! هه روهک کچه کهت که ده تو یست بیده یه!

- که ره دیز! من له به ر خوت ده لیم. زه ویه کهت له کیس ده چی، ئه و شه ریکی تویه؛ بو بوویه ته که ری که نده لان!

- ری و شوینم بو مه کیشه تو! مراد شه ریکی من نییه. ئه گه ر پاره ش له میرزاخان وه رگری له سه ر خویه تی، له به ر زه ویه ی من نییه. هؤی خه لکینه! ئیوه به شایه د بن. مراد هیچ هه قیکی به سه ر زه ویه ی منه وه نییه! میزگان به سه رو ده سستی

قوراپییه وه له هه ویوانه که وه خۆی گه یانده هه وشه وه وه دووی غه زی که وت. غه زی رویشتبوو. گه پاره بۆ لای مراد و کیشایه ئه ولاوه:

. ئه گهر مه به ست خه رجی ریگایه، من ده تده می. مه یفرۆشه!

. خه ریگی چی به گوپی کورپی خه لکدا هه لده خوینی، میرگان؟!

میرگان بی ئه وهی گوئی به قسهی سالار عه بدوللا بدا، روپی بۆ هه یوان و خۆی کرد به وه تاغه که دا. مراد به دوی براکه یدا رویشت و شه ریکه کان که وتنه چه نه لیدان له گه ل په شاییهی کان. زاواکهی ئاغامه له ک په زایه تنامه یه کی نووسیوو نابووه ژیر دۆشه که که ی که به په شاییهی کانی واژۆ بکا. بهر له هه موویان په زایه تنامه که ی نیشانی حاجی سالم دا:

. خۆ من له خوازه وی ملکم نییه!

. ئه وانای دیکه ش نیانه حاجی گیان. مه به ست په زایه تنامه یه که له خه لکی گونده که ی وه رگرین. ئیوه ش ناهیلین بی به ش بن. هه موو که س ده توانی واژۆی کا، یان قامکی پیوه نی. موسلیم؛ تۆش وه ره!

میرگان سه رقالی کاره که ی بوو، هه سستی به دهنگه کان ده کرد. ده بیست. هه موو دهنگه کانی لیک ده کرده وه: نارازی. به گله یی. مه رای. ترساو. که مته رخه م و سه رسارد. په شه ییهی کان یه کتریان ئاگادار کردبوو که سالار عه بدوللا و شه ریکه کانی خه رجی پئی دهن. هه موو هاتبوون و خه ریک بوو ده هاتن. چ ئه وانهی خوازه وییان داچاندبوو چ ئه وانهی دایاننه چاندبوو. وهک بلیی جوړیک سوال. جوړیک درۆ و سوال. قامکیان پیوه دهنه و شتیکیان وه رده گرت. په زایه تیان به شتیگ دها که نه یانبوو. ده بوو په زایه تنامه که به موری قامک پر بیته وه؛ پریش ده بووه. چونکه ده سستی هه رسوالکه ریک ده قامکی پیوه بوو. ته نیا چه ن که س مابوون که شه ریکه کانی سالار عه بدوللا هیشتا چه نه یان له گه ل لیده دان. به لام ئه و گرفته ش هه ل ده بوو. میرزاخان له گه ل خه لک بوو. نه یده ویست دلی که س له خۆی بیشتینی. مه گین تاقولوقیک که کیشهی له مه وه بریان له گه لی بوو. بۆیه هیندیگ ده سه به سه ر ده بوون و هیندیگیش پازی له درگا ده چوونه ده ری.

دهنگی میرزاخان، زاواکهی ئاغامه له ک، بهرز و به گور بوو:

. ئه م کاره ی ئیمه جیاوازه له گه ل ئه وهی له زه وییه کی کاکای به کاکیدا، ده دوازه پیای برسی، که سانیگ که ته نانه ت پیمه په یه ک یان بژارچنیکی خۆیان نییه که گیاوگژه هه رزه کانی پی بژار بکه ن، کار بکه ن. کاریش چی؟ خۆیان سه رقال کردوه. من ده زانم، خۆشتان ده زانن مه به ستم چییه. ده دوازه که سی بی هیز و وزه، وهک میرووله به و زه وییه دا بلاو ده بنه وه و سالی چه ن روژ ئاره قه ده پیزن و له ئاکامیشدا سه روبه ری به ره مه که یان بخه یه سه رییه ک، پینچ خه لوار شووتی نابن. تازه ئه ویش ته نیا شووتی! بۆ ته نیا شووتی؟ هه تا سه د سالی دیکه غهیری شووتی بیرتان بۆ هیچ شتیکی دیکه ناچی. هه ر ئه وهی له باوکتانه وه فییری بوون و منداله کانتان فییر کردوه. تا ئیستا بیرتان لیکردوته وه که له م دنیا ده دا، به ره مه میکی دیکه ش به غهیری شووتی ده کرئ له و خوازه وییان ده دا داچینن؟ دیاره که نا! ئه گه ربه بییری یه کیشتاندا هاتی، کوا که ره سه؟ به چی ده تانه وی زه وییه که په عه مه ل بینن؟ به ده سستی به تال؟ به ده سستی به تال چی ده کرئ؟ ده بی ئه و خاکه پاره ی پیوه که ی! جوان بیکه ن به گویتاندا، ئه وه به هه مووتان ده لیم: زیاتر به ئه وانهی که ئیستا پییان وایه له سه ر گه نج دانیشتبوون! ئه وه جوان له گوئی بگرن، زه ویی بی تاپۆ و سه نه ده ی که سیکه که چاکتر بتوانی په عه مه لی بینن؛ کورت و کرمانجی! له خۆرا ده می خۆم شل ده که م. ئه و سی چوار که سه ی ماون پییان وانه بی قسه یان سه ر ده که وی. ئیمه ده مانه وی ئه و کاره به خۆشی سه ر بگری. دیسان چاومان به چاوی یه کتر ده که ویته وه. ئه گه ر به خۆشی و ناشتی بی چاکتره. من پیم خۆش نییه پیی ئازان و ماژان بۆ زه مینج بکریته وه؛ په نگه هیندی له شه ریکه کانم خیشه سه ر بن، جگه له وه ش، خاوه نی زه وییه تاپۆ قه باله داره کانی ئه و ده روو به ره ش ناچارن ده ست له و سه ر سوالکه رییه هه لگرن! تا که نگی ده یانیه وی به که ر و وشتر وه رزییری بکه ن؟! ناچارن یان بیفرۆشن، یان تیکه ل بن و بینه شه ریک و به شی خۆیان هه بی. به بی روو ده رباستی پییان بلیم، پرۆژه ی پسته کاریی ئیمه قه بوول کراوه و ئه وه ش به مانای ئه وه یه که ده ولت ده یه وی ئه و کاره سه ر بگری!

میرگان بی ئه وهی خوی بزانی دهستی له کار راگرتبوو و بی ئه وهی ببزوی، گوئی له مژولیايشی زاواکهی ئاغامه له ک گرتبوو. ئیتر قسهی میرزا به ته واوی نه ده گه یشته گوئی میرگان. ژاوه ژاویکی کورت بوو که ده تگوت نییه. به نهرمی و تاق و لوق ترپهی رۆیشتنی لاقیان دههات. میرزاخان گوتی:

- ئه وانهی نه شهاتوون سلاوی ئیمه یان پیگه یه نن. زیاتر له سی جار، ئیتر راناسپیرم!

میرگان ههستی کرد ئه و قسانه ی زاواکه ی ئاغامه له ک بو ئه وه؛ بووکی له گه ل تومه خه سوو گویت لیبی. ئه وه ش کاکلی قسهی میرزاخان بوو. میرگان دهستی به کار کرده وه. ئه و هه روا له سه ر قسهی خوی سوور بوو و به هیچ شیوه یه ک نهیده ویست له گه لیان بسازی. تووشی جۆریک خیشه سه ری و پی چه قاندن بووه. جۆریک به هانه ی تیکه ل به زیزی. ده تگوت ته وا ی ژیا نی میرگان به ئه و په له زه وییه وه به نده و ئه و په له زه وییه کۆله که یه که و رایگرتووه. نه شهیده ویست له گه لیان بسازی. نه شهیده ویست باوه ر بکا که پیداگری زیاتر حاله تیکی رۆحیه. له گه ل ئه وه شدا میرگان خوی له خه لکی باشتر ده زانی که خوازه وی، ئه و دیمه کاره نییه که نانی میرگان و منداله کانی دابین کا. ده تگوت میرگان ده یه وه ی پیداگر بوونی خوی تاقی بکاته وه!

- گویت لیبوو پوره میرگان!

میرگان ئاوری داوه. عه لی گه ناو له دم درگا که دا راوه ستابوو:

- تو ده لیبی چی؟

میرگان گوتی:

- من نامه یی ده رووی بژیوی منداله کانم بگرم، نایفرۆشم.

عه لی گه ناو گوتی:

- ده ره قه تیان نایه ی! زۆر به یان شتیکیان وه رگرت و رۆیشتن؛ ئاخه ئه و زه وییه

خۆ هیچی لی په یدا نابی!

میرگان گوتی:

- هه رکه س کاری خوی باشتر ده زانی.

عه لی گه ناو پرسیی:

- من چبکه م؟

میرگان گوتی:

- خۆت ده زانی، که یفی خۆته.

عه لی گه ناو گوتی:

- نا! من نامه یی تو... نا! ئه گه ر تو نه یفرۆشی، منیش نایفرۆشم. ئه گه ر پیته

خۆش بی ده یخه مه پشت قه باله که ی هاجه ر.

هاجه ر خوی له سووچیک شارده وه. عه لی گه ناو گوتی:

- ئه مپۆ ناکری بچیه سه ر چه مام؟

میرگان گوتی:

- ئه گه ر فریا که وتم دیم کلله که ت لیوه رده گرم.

عه لی گه ناو وه رگه راوه و به پلیکانه کاندای چووه خوارئ. میرزاخان له

هه مبه ری دا بوو. قه لافه ته درێژه که ی به مدیوه و دیودا ده خست و له پلیکانه کان

دههاته سه ری:

- تو چده که ی خاله عه لی؟

عه لی گه ناو چاوی له زاواکه ی ئاغامه له ک کرد و گوتی:

- ده بی فکری لیبکه مه وه، میرزاخان.

- توش برۆ بیری خۆتی لیبکه وه!

- له بهر درگا که میرزاخان ماندوونه بینی میرگانی کرد و گوتی:

- هاجه ریش ماشه لالا گه وره بووه، پوره میرگان! وهختی ئه ویه ئیتر قۆلی بو

هه لکه ی.

میرگان به دم کاره که یه وه، له جوابی میرزاخاندا شتیکی گوت:

میرزا شانیدا به چوارچیوه ی درگا که وه و سه ری داخست و چاوی له نیو

وه تاغه که کرد. میرگان سه رتا پای له قور هه لکیشرا بوو. میرزا دیسان گوتی:

- ماندوو نه بی!

میرگان کراسه کۆنیکى به سه رى گسکه که وه به ست، گسکه که ی کرد به نینو سه تلی قوراوه سپییه که دا، پشتی هه لئینایه وه و گوتی:

- به خیر بی!

میرگان به خووشی چاک و چۆنی له گه ل میرزا کرد و به سارد و سرى جوابی سلاوه که ی داوه.

میرزاخان پرسیی:

- کورپه کانی تو خو نایانه وئ برۆن به دواى کاردا و زه مینچ به جی بیلن، میرگان؟ ده یانه وئ برۆن؟

میرگان گوتی:

- نازانم!

میرزا گوتی:

- خو م لیره کار به یه کیان دده م. نه براو کورپکی وریایه؛ به لام نه ویدیکه کورپ کار نییه.

- کاری دنیا ئیتر.

میرزا گوتی:

- من به جی تو بم عه باس له گه ل کورپه کانی دیکه ی زه مینچ دهنیرم برۆا به دواى کاردا. لینیگه پى برۆا به دواى کاردا و خوشه بی.

میرگان گوتی:

- با بزائم.

میرزا گوتی:

- نه گه ر ویستت بینیری، من خو م کرئ و خه رجی ریگا که ی دده م.

میرگان گوتی:

- نه گه ر بیه وئ برۆا، کرئ و خه رجی سه فه ر لای خو شم ده ست ده که وئ!

- خودا شوکر که هه ته. چاکه. نه وه له کاریکی دیکه خه رج که. من نه و پارهییه

له باتی نه و قه رزه ی له سه رمه، ده تده می.

- کام قه رز، میرزا؟ قه رزی چی؟

- هه ر نه و خوازه و بییه ئیتر. من ویژدانم قه بوول ناکا بلیم کوی که نه وه و برۆن. خودا هه لئاگرئ.

- بو برۆین میرزا؟ بچین بو کوی؟

- خو ت گیل مه که میرگان. ئیمه خوازه ویمان تا پۆ کردووه. ده مانه وئ هه موو په له زه و بییه کان بخه ینه وه سه ر یه ک و نه مامی پسته ی لیده یین.

پسته کاریش زه ویی وای پیویسته. ده زانی نه گه ر پسته کاری ئیره بیگرئ، زه مینچ ه یچ، هه موو ئم ده قه ره ئاوه دان ده بیته وه؟ نه ندازیاره کان ده لئین نه مامی پسته ی ئیره له نه مامی پسته ی (ره فسه نجان) باشتره. ده مانه وئ ئیره ئاوه دان که ینه وه، ئاخه ر تا که نگی هه ر شووتی داچینئین؟!

- ده ی باشه؛ له و ئاوه دان بییه چی وه ده ست من ده که وئ؟

- وه ده ست تو؟ ئاوه دانی بو هه موان باشه. خو هه ر تو نیت شتیکت وه گیر که وئ!

- نه ی خو زه و بییه که م له کیس ده چی؟ بو نه وه ده لئی چی؟

- زه و بییه که م؟! هه هه! کامه زه وی؟ چاکه ناوی زه ویشی به سه ره وه یه، خوازه وی! نه وه زه ویی خودایه!

- نه گه ر زه ویی خودایه خو من به نده ی خودام. فه رقی چییه؟ زه ویی خودا ده بی به نده ی خودا داچینئین. یانی من به نده ی خوداش نیم؟

- تو به نده ی خودا نیت؟ کئ له تو به نده ی خوداتر؟ به لام نه و زه و بییه ده بی ئاوه دان بکریته وه.

- باشه با ئاوه دان بکریته وه. مه گین من ده لیم ئاوه دان نه کریته وه؟! من له خودام ده وئ. به لام ئیستا که ده بی ده ستی لینه لگرم و برۆم هه ق و مافی خو م و منداله کانم ده بی به چی؟ هه ر نه و سی چوار گه لایه ی ده ته وئ بیده یه ده ست

کورپه کانی من؟!

- تو ده لئی من چکه م؟ دارونه داری خو م بکه مه چنگی تو وه؟!

- من که ی وام گوتو وه؟!

- تو هه روا ده لئی! نه ی ده لئی چی؟

- من دەلیم چوار پوژی ترکه به ره مه که ی پینگه یی، سیریکی دیته سه سفره که ی من؟ ها؟!

- بۆ بیته سه سفره ی تو؟ تازه هه تا ئه و کاته خودا ده زانی کئ ده مرئ و کئ ده مینئ! نه مامی پسته دواى حهوت سال دیته بهر. دواى ئه و حهوت ساله به ره و ئاوه دانی ده چی!

- وه لحاسل به شی من له و ئاوه دانییه ده بی به چی؟

- به شی تو؟ له و پوژه پوشتتره. یه کئ له کورپه کانت ده خمه سه رکار. ئیتر چیت ده وئ؟

- هه ره ئه وه؟!

- ئه ی چی؟

- هیچ!

- ده ی باشه هیچ. نازانم من بۆ دم ده نئمه ده می تو؟ ژنی ئاقل ناقیس. من خه ریکی چیم!

زیحوللا هات بۆلای میرزا و گوتی:

- میرگان که له وه کیشمان له گه ل ده کا؛ وادیاره؟

میرزا گوتی:

- لئی گه ری با که له وه کیشی بکا، شان و ملی خوی جده و ده بی!

زیحوللا شان به شانی میرزا له هه یوانه که هاته خوارئ و گوتی:

- له گه ل عه باسی کورپی چاکتر ده توانین پیک بین. چاوی به پاره بکه وئ، ده می ره ق ده بی.

میرزا گوتی:

- به گوپی باوکه که ران گاوه که یه وه. من له میوینه یه ک ناترسم!

حه وشه ی مالی زاواکه ی ئاغامه له ک چۆل بووبوو. زیحوللا و میرزا له حه وشه که چوونه ده ری. کوپخا نه ورۆزیش به دواياندا پویش و له ژیر تاقی

به ره هه یوانه که سالاریش پییان گه یشته وه. کوپخا نه ورۆز گوتی:

- بیچاره لئی قه و ماوه. به جوړیک رازی که ن. بیست - سی تمه نیک ئه ملاوئه ولا، به زایه ناچئ. وه ک ئه وه وایه پیاو زه کاتی دا بئ.

میرزا له سه ره خواجه نشینی بهر درگا که دانیشت، جگه ره یه کی له گیرفانی ده رهینا و گوتی:

- لاپره سه ن و که ران باگاوه؛ ده نا من قسه یه کم نییه. هه ره له بهر ئه وه ی له نیو دیدا ده ستکورت و جیی خیره، من ده مه وئ له گه لی بسازییم، به لام دیوته چۆن...

- کوپخا نه ورۆز وه ریکه و ت و گوتی:

- من ده چم به لکوو رازی که م.

ئه براو به هه ناسه برکی هات. سالار عه بدوللا پرسیی:

- چاکه؛ چت کرد؟

ئه براو گوتی:

شوفیره که گوتوو یه ته پراکتوره که ی ئه مشه ویش وه کار ناکه وئ. چرا که شی ده بی بگوپردری. گوتوو یه سه بی زوو ده گاتی.

سالار گوتی:

- سه بی به یانی زوو بچۆ سه ر ریگا که. حیسابت له گه ل عه لی گه ناو پاک کرد؟

ئه براو گوتی:

- حیسابیکی وامان نه بوو.

سالار چاوی له شه ریکه کانی کرد و به ته شه ره وه گوتی:

- توونه وانیش بوو به کار؟! تازه هه و خه ریکه گه رم ده بی. تا شه ش حه وت مانگی دیکه کئ ده چی بۆ حه مام؟ کابرا له گوئ جۆگه یه ک سه تلئ ئاو به خۆیدا ده کا.

کوپخا نه ورۆز گه راوه. میرگان و هاجه ریش به دوايدا هاتن. وادیار بوو کاریان ته و او بووبوو میرگان کیسه ی که لوپه له کانی نا سه ر شانی هاجه ر و که به نیو پیاوه کاندا تیده په ری به زیحوللای گوت:

هه قده ستی سپی کارییه که بده به ئه براو بۆم بینئ زیحوللا!

میرزا چاویکی له کوپخا کرد. کوپخا سه ری راوه شان و گوتی:

- نا؛ مل نادا!

میرزا له سهر سه کۆکه ههستاو گوتی:

- دهیهینمه سهر ری! کوربه تو؛ به عهباستان بلی شهوی بی بو مالی زییحوللا

کارم پییه تی!

ئه براو گوتی:

- به سهر چاو.

میرزا و زییحوللا و سالار عهبدوللا له درگا که چوونه ده ری و ئه براو چاوی

له پویشتنه که یان بری. حاجی سالم و موسلیمی کوری له بن دیواره که ده رکه وتن

و به دوا ی میرزا و شه ریکه کانیدا وه ریکه وتن. کوپخاش ده بوو برپوا؛ به لام

به رله وهی درگا که پیوه دا چاوی له ئه براو کرد و گوتی:

- دایکی لاپره سه نت هه یه توش!

به ندی سییه م:

عه باسی سلوچ که له درگای مالی زییحوللا هاته ده ری، رهنگی گۆرپابوو. رازی بوونیکی تیکه ل به دل خورپه. شه که تیی رۆژانه ی له له شی په ریبوو، یان له له شیدا ون بووبوو. ئه و گه لا پارانه ی له زاواکه ی ئاغامه له کی وه رگرتبوو توند له قوله میچه ی گرتبوو و دهیزانی چییان لیبکا. ده بوو بیشاریته وه. قهت نهیده ویست کهس پاره ی به دهسته وه ببینی. هیچ شتیکی روون و ئاشکرا نه بوو. هه میشه شتیکی دهشارده وه. هه میشه پیخۆش بوو شتیک بیشاریته وه. ته نانه ت دۆراندن و بردنه وهی خۆی له قوماردا. نهک هه مووی، لانی کهم چه ند قرانیکی. یه کئ له و کارانه ی عه باس به دل که یفی پیده کرد، شارده وهی شتیک له موله و بوو. ئه گه ر ئه وشته، هیچ شتیکی نه بوایه. ئه و ههستی بی باوه رهی و پر له ره شینی و نائه مینه ی له خه لکیدا دهیدی، وای له ناخیدا ریشه داکوتابوو، که جاری وابوو حاشای له ئاشکراترین کارهکانی ده کرد. زۆر درۆکانی ئاشکرا ده بوون، به لام گوئی لینه بوو که خه لکی به درۆزنی بزنان و ناوی چل درۆی به سهردا بپرن. ئه وهی بو گرینگ بوو، ئه وه بوو کهس نه زانی عه باسی سلوچ چده کا؛ ئه گه ر بمانه وهی باسه که زیاتر شی کهینه وه، وا ساده و ساکار ده بیته وه که: عه باس نهیده ویست کهس بزانی ئه و قرانیکی خۆی چ لیده کات و له کوئ دهیشاریته وه! ئه و خووخده یه شی نهک به ته نیا له ودایی، به لکوو که مو زۆر له هه موو هاوشیوهکانی ئه ودا بوو. ئیستا گرفتیک که عه باسی خستبووه ته نگژه وه، ئه وه بوو که چۆن ئه و شه ره له گه ل دایکی داکوژینی. له وهش گرینگتر چۆن بتوانی نیوهی ئه و پاره یه پاشقول دا بو خۆی و نیوهی تری بدا به دایکی که سه رکۆنه ی نه کهن. ده مو ده ست ریگیاهه ک که به بیریدا هات ئه وه بوو، هه ر چۆنیکه نیوهی پاره که له جیگیاهه ک بیشاریته وه. هه ر بویه به ره و که لاوه یه ک خوشی و دۆخینه که ی کرده وه. پزروی

پاتۆلەكەى باشتەرىن جیگا بوو. لە كەلاوەكە هاتە دەرى و بەنەخوینەكەى بەستەوه. ئیستا تەنیا دوو گەلا لە مشتیدا بوو؛ نرخى بەشەكەى خۆى بوو لە فرۆشتنى خوازەوى. یانى دوو دانگ لە شەش دانگى پەلە زەویەكەى میراتى سلوچى بە میرزا و شەرىكەكانى فرۆشتبوو.

لە كۆلان چاوى بە ژنەكەى عەلى گەناو كەوت كە وەك تارمايى بەرەو پێشەوه دەخشی. ورد، زۆر ورد دەپۆشیت. دەستیكى بە دیوارەو گرتبوو و دەستەكەى تریشى دارىكى خوار و خێچى پێبوو. كز و لاواز دەهات. خەشى لاقى وەك دەنگى بالى شەمشەمەكویره دەچوو. عەباس لە دەست خۆى پزگارى بوو. روقیا بیر و هۆشى بەرد بۆ لای خۆى. ئەگەرچى روقیا چەند پۆژ لە نەخۆشخانەى شار كەوتبوو، بەلام هېچ لەو نەدەچوو چاك بووبیتەوه. پۆژ لەگەل پۆژ خراپتر دەبوو دەتاواوه. یەسقانەكانى دەپووكانەوه و لەر و لاواز دەبوو، پىستی بە دەموچاویبەوه و شك هەلگەرابوو. هیزی قسە كردنى نەبوو. لاقى ئیتر هیزی هەلگرتنى ئەو چەند مسقَالَ یەسقانەشى نەبوو، بووبوو تەشى.

عەباس لە نزیك روقیا راوهستا و بە دەنگىكى بەرز وەك ئەوێ روقیا كەر بى- گوتى:

- چۆنى دادە روقیا؟ باشى؟

روقیا پالیدا بە دیوارەكەوه و تۆزى پشووێ هاتەوه بەر خۆى. دەنگوت هەر ئیستا دەمرى. بە پال دیوارەكەوه دانیشتە عەرزى. هیزیدا سەر قولە دارەكەى دەستی و بە هەردوو دەستی دارەكەى گرت و كەوتە نووكە و ناله. دەنگى زۆر بە دژوارى دەردەهات. هەر ئەوەندە دەگەیشتە گوێى عەباس. دەنگى زۆر دوور بوو. زۆر دوور. دەنگوت لە پشت تەپۆلكە لمەوه، لەگەل لوورەى رەشەبايەكى گەپرەپێچ دەگاتە گوێ. دەنگى ژنىك، مروڤىك، بەرخیك كە لە ئاوايى و لە میگەل بەجیماوه و لە گەردەلول و گێژە لمى بیاباندا گیرى خواردوو. نووزەى شەكەت و تینوو و نووساوى تەمەنىك لە بیابانى مەرگەوه دەهات. دەنگ، دەنگى روقیا نەبوو؛ لیك خشانى ساقەتى و شكى گەنم. گولە جۆى و شك و پەریو. قەلتاس لە گەروروى گیرابوو. دەنگ لە ناخى خاكەوه دەهاتە دەرى. بە راستى روقیا نەمرد بوو؟!

- نا؛ خەرىكە دەمرم. خەرىكە دەمرم. چوو بووم... چوو بووم كە... بچم... بچم بۆ مالى ئیوه... مالى ئیوه...

- دەى بۆ؟ بۆ؟

- دەچووم... چوو بووم كە... كە... بە دایكت بلیم كە... بلیم كە... خودایە!... بۆ هەناسەم.. بۆ هەناسەم... یەكجاری... یەكجاری... راناوئەستى؟!

- دەى چوو بووى بلیى چی؟

- بلیم كە... كە... لانى كەم... لانى كەم... راناوئەستایەى... راناوئەستایەى... من... من

بەرم... پاشان... پاشان...

- پاشان چی؟

- پاشان... پاشان... دواى مردنى من... كچەكەى... كچەكەى... بدایە بە میردەكەم... بەلام... بەلام... گەرپامەوه... گەرپامەوه... هېچ نەگوت... چونكە دیتم... دیتم... لە دل خۇما گوتم... وتنەكەى فایدەى چیبە... فایدەى چیبە... فایدەى چیبە؟!

روقیا سەرى نا بە داردەستەكەوه، تۆزى مات بوو و پاشان هیزی لەخۆى دا بە هەر لەونىك بى هەستى؛ بەلام نەیتوانى. دیسان كەوتەوه. عەباس چوو بە پىلى. روقیا توانی هەستى. هەستاو دەستى بە دیوارەكەوه گرت. راوهستا، پشووێ هاتەوه بەر خۆ و وردە وردە وەرپێكەوت. هیواش و لە سەرەخۆ وەرپێكەوت. رۆیشتنى كیسەل. لەویش شینەیی تر، عەباس لە دلی خۆیا گوتى: «ئەو چوار هەنگاوه هەتا نیوه شەو دەبى بەرپۆه بى!» تاوى راوهستا و تەماشای كرد. نەك بە دەمەوه بەرى بە عەرزیدا! دیسان روقیا دەنگى هات. عەباس گوێى هەلخست. روقیا نالاندى:

- خیر لە خۆى نابینى... خیر لە خۆى نابینى... خیر... لە خۆى... نابینى! ئەى...

خوایە... چارە رەش بن... خیر لە خۆیان نەبینن... یا خوا نەحەسینەوه... نەحەسینەوه... یاخوا خۆشى لە یەك نەبینن... دەنگى روقیا لە پێچەلاوپووچى كۆلانەكەدا بزر بوو. عەباسیش شینەیی تر لە پێشوو بەرەو مالى ملی پێوهنا.

ئەمشەو مالى سلوچ حال و هەوايەكى تری بوو. لە شەوانى دیکە قەرە بالغتر نەبوو، بەلام پز جموجۆلتر لە جاران بوو. خیزانى مالى ژيانى یەك شینۆه شەوانى

دیکه یان وەلا نابوو، کردەو هەیان رەنگدانەو هەیکە تازە ی پێو هەیار بوو. راست وەک ئەو کاتە ی کە هەتاوی بە یانی پایز لە لک و پۆپی دارو دەو هەنی دەدا. کارژیکێ سارد و وشک کە دايمه بەسەر ئەو خێزانەدا کەشابوو. خەریک بوو لەبەر یەک دەچوو. کارژەکە دەدرا و ئەو خەریکی هاتتە دەری بوو. دەهاتتە دەری و هەریکام بە پێی توانای خۆی بالی لیک دەدا. قانەیان دەکرد. بەملاوئەولادا دەگەرەن. بێ ئۆقرە. هیندیکیان تەنانەت پێیان ناخۆش نەبوو هەلبەزن. هەریکام بیانوو یەکیان بوو بۆ شادی کردن. لەو ناویدا عەلی گەناو گەرچی وە پووی خۆی نەدینا. بەلام لە هەموویان دلخۆشتر بوو میرگانیش بەش بە حالی خۆی شاد بوو. ژیانی تۆزی گۆرابوو. کچ بە شوودان بۆ دایک زۆر خۆشە. بەو حیسابانە ی کە خۆی لێ خۆش کردبوو، تەواو رازی بوو. هاجەریش کەم و زۆر رازی بوو بوو. چونکە ئەو ئەگەرچی بە دل پێخۆش نەبوو بەلام خەریک بوو لەو پۆژانە نزیک دەبوو کە هەموو کچیک تووشی دەبی و چاوەروانییەتی: زەماوئەند.

هاجەر بەخۆی سەلماندبوو کە هەموو شوو کردنیک بەشیکێ مروّف بە دلی خۆیەتی و ئەویدیکەشی بە هیزی خەیاڵ بە دلی دەبی. مروّفە ئیتر! جاری وایە دەتوانی چاوی پۆشی لەزۆر شت بکا. بۆ وینە هاجەر هیشتا نەبوو بوو سێزدە سالان؛ یان ئەو هەیکە عەلی گەناو ریشی ماش و برینج بوو بوو. لەسەر یەک قەبوول کردنی ئەو هەیکە دەچیتە مالی پیاویک کە نەک بۆنی ژنی پێشووی لیدئ، بەلکوو ژنەش هیشتا لەو مالا دایە و هەمیشەش دەبی. وەک تاپۆیەک. گۆچانیکی بە دەستەو هەیکە و دايمه و دەرهەم لەو مالا دا، لەو مالا چکۆلە ی عەلی گەناو دا دەگەرئ. پوقیا! ژنیک کە بوو بوو یەک پارچە تووک و نزا. کە دەنگی ئیتر لە دار و دیواریشەو دەبێسترا. ژنیک کە چاوی لە پشت پەردەشەو دەتبینن. بە دوو چاوی تەم لینیشتوو هە، بە رەنگی خەو. لە قوولایی هیلوونی چاوی هەیکە تیت دەپروانی. هەمیشە تیت دەروانن و شتیکی شارووت لێ دەپرسن. ئەو چاوانەش لە قسە یەک زیاتریان لەگەل تۆ نییە. تەنیا قسە یەک کە نایەتە سەر زمان. بەیان ناکرئ. هەزاران وشە دەگوترئ، بەلام ئەو وشە یە نەویژراو دەمینیتەو. قسە یەکی نەویژراو هەمیشە

تازارت دەدا. بەلام مروّفە ئیتر! هیندی جار دەتوانی چاوی پۆشی لە زۆر شت بکا. هاجەر دەبوو چاوی پۆشی لە زۆر شت بکا.

عەلی گەناو گوتی:

- بە هیوای خودا، هەر لەوێ ماره ی دەکەین. مەلای ئاشنام هەیکە.

میرگان پیاڵە ی چایی لەبەر دەمی عەلی گەناو داناو گوتی:

- بە هیوای خودا!

عەباس لە نیو چوارچێوە ی درگا کە دا ویستابوو. میرگان سەری بۆ لای عەباس سووراند و گوتی:

- چبوو؟! چکاریان پیت بوو؟

عەباس هەر لەبەر درگا کە، لەسەر دەستارە کە دانیشت و گوتی:

- خوازەو بیان دەویست، منیش پیم فرۆشتن.

- فرۆشتت؟ چیت فرۆشت؟

- ئەو بستە زەوییه!

میرگان نەیزانی دلی سەر بوو، یان سەری گری گرت. هەستا سەر چۆک و گوتی:

- فرۆشتت بە میرزا؟!

عەباس گوتی:

بە هەمویان!

بە ئیجازە ی کئ، ها؟

- بە ئیجازە ی خۆم!

- ئاخەر تۆ کئی؟ چکارە ی؟!

- من کوری سلووچم. کورە گەرە ی. ئەوان پێیان گوتم.

- ئاخەر مەگەر تۆ گەرە ی هەمومانی. تۆ مەگین وەکیلی ئیمە ی! ئەو پەلە

زەوییه ی هەمومانە.

- من به شه که ی خۆم فرۆشت. پیت وایه ئه وهش مسه کانه بیبهی بیشارییه وه؟! تازه تو ژنی سلوچی و لهو زهویییه بهشت ناکه وئ! ئه وان پیمان گوتم. ژن ته نیا له مال و که لوپه لی نیو مال به شی هه یه. ئه وهش ئه وان گوتیان.

میرگان وهک ئه وهی خه ریک بئ ببووریتته وه. سه ر و شانی به دیواره که وه نا و تووک و نزای کرد:

- پۆله گیان!... خودا بتگرئ! تو قوربت به سه ردا کردین. قور! ئیستا من چۆن قسه ی خۆم به گوئی ئه و ناپیاوه دز و خویرییانه دا بکه م؟! خودا بتکوژئ، خودا له منت بستینی پۆله!
عه باس گوتی:

- تو تف له به روکی خۆت ده که ی! هه موو خه ریکن ده یفرۆشن و ده روژن، هه ر تو به تاقی ته نیا پیت چه قاندوو و نایه سه ر پئ!
میرگان سه ری له دیواره که کرده وه و گوتی:

- هه موو چاویان ده رئ. ئه وه هاتوو ئه وان شتیکیشیان به سه ره وه دا، به من چی؟! تو بۆ بوویه به ردی ئاژاوه و خۆت داوه ته ده ست ئه و بۆره کانه؟

- له به ر ئه وه ی من ویستم کاری هه وه ل و ئاخری خۆم یه کلایی که مه وه. بۆ ده بی پیاو ئه وه نده گه مژه بی؟ ئاخری ئه وان ده ست به سه ر ئه و زه ویانه دا ده گرن، که وایه بۆ به یلم کار بکه ویتته ناخۆشی؟ به کام پشتیوان؟ که وایه وه ختی سه تله که یان وه به ر گوانتدا ده بی شیر داده ی ئیتر. له قه هاویشتن ه یچ فایده یه کی نییه! دیسان ئیمه له مه ولا ده بی له گه لیان یه ک که وین، موحتاجیانین. ده ستیان له کار دایه. هه ر ئیستاکی ده یه وئ کوره که ت بنیته سه ر ته راکتور؟!

میرگان و عه لی گه ناو به ره و ئه براو وه رسووهران. ئه براو هه روا که سه ری داخستبوو پوانینی تیژی عه لی گه ناو و قورسای پوانینی دایکی له سه ر نیو چاوانی خۆی هه ست پیده کرد. تاقه تی نه هینا له وه زیاتر بیده نگ بئ. سه ری هه لینا و گوتی:

عه باس راست ده کا. من له به یانییه وه توونه وانی ناکه م و ده چمه سه ر ته راکتور!
عه لی گه ناو پرسیی:

- چی؟ ده چیه سه ر ته راکتور؟ ئه ی توونه که چی لیکه م؟ زستان ته واو بوو؟! ها؟ زستان ته واو بوو و له ته نگانه ده رچووی؟ زه مانه وای لینه ات؟
ئه براو بی ئه وه ی چاو له عه لی گه ناو بکا گوتی:

- خۆ من به لینم نه داوه هه تا ئاخری ته مه نم له و توونه دا بژیم! پیاو کاریکی باشتری ده ست که وئ، ده چیتته سه ری ئیتر!

عه لی گه ناو لیوی خۆی گه ست و گوتی:

- زۆر چاکه، باشه. یه کترده بیینییه وه!

ئه براو که دیویست شه ره که یه کلایی کاته وه، به دایکی گوت:

- منیش ده مه وئ به شه که ی خۆم به سالار و ئه وان بفرۆشم و پاره که ی وه رگرم. تا که نگئ وه ک ئه سپئ له نیو ئه و شه ره و شالاته دا بگنخیم؟ ده مه وئ برۆم بۆ شار شه لواریکی تازه بکرم. پیاو خۆ به و ده رپئ شه ره وه ناتوانئ له سه ر ته راکتور کار بکا!

ئه براو له گه ل هه ستان قسه ی خۆی ته واو کرد و ویستی بروا. نه یده ویست ئه و ده مقه ری سازی کردبوو، درێژه پیددا. میرگان به لۆی له چکه که ی چاوی سه ری و به ده نگیکئ له رزۆکه وه گوتی:

- باشه، توش بیفرۆشه. ده مینیتته وه به شی من و هاجه ر. من نایفرۆشم. عه باس په نچکه نانیکئ له سه ر موجوعمه که هه لگرت و له کاتیکدا له گه ل ئه براو به ره و ده ری ده رویشت گوتی:

- دیسان ده لئی به شی من! خۆ قسه ی حیسابی به گویندا ناچئ!

عه لی گه ناو گوتی:

- که وایه ئه مشه و ده بی خۆم بچم توونه که هه لکه م!

میرگان ه یچی نه گوت. عه لی گه ناو هه ستا پی و گوتی:

- به یانی، له گه ل تاو که وتن دیم به دواتاندا!

میرگان ته نیا سه ری له قاند. عه لی گه ناو چوه ده رئ.

له کۆلان، عه لی گه ناو دوو براکه ی دی که شان به شانی یه ک به ره و مالی زبجوللا ده چوون.

- خوا مه باره کی بکا. عهلی ئه کبه ر خان. خوا مه باره کی کا.

حاجی سالم و موسلیم له سه ر پینگای عهلی گه ناو چه قیبوون. موسلیم به ره و پرووی عهلی گه ناو هات:

- به یانی. باشه به یانی. ئیستا گیرفانم خالییه. به یانی ئیشه لالا.

حاجی سالم گۆچانه که ی به پشت ملی موسلیم داهینا و گوتی:

- به یانی. به یانی باشه. حه یوان. هه موو پۆژه کان پۆژی خودان. ئیستا با بچین بۆ خزمهت پووره میترگان. رهنگه پووره میترگان له بری شیرینی شوو کردنی کچه که ی، هیلانیه ئیمه ی هه ژار سپی بکاته وه!

باوک و کور له تاریکه شه وه دا به ره و مالی میترگان خوشین.

عهلی گه ناو تۆزی راوه ستا و پاشان گه راوه و به شوین حاجی سالم و کوره که یدا پۆیشت.

عهباس و ئه براو له درگای مالی زیحولالا هاتنه دره ی. زیحولالا هه قده سه ته که ی میترگانی دابوو به ئه براو. ئیستا دهبوو ئه براو به شه که ی خۆی بشاریته وه بۆ ئه وه ی له گه ل هه قده سه ته که ی دایکی تیکه ل نه بی. عهباس دلۆقان و هاوړی، به دوری ئه براو دا دهات و له بن گویدا ورته ورتی ده کرد:

- پاره زه مینجی داگرتوو! ده زانی، هه موو بوونه خاوه ن پاره. نازانی ئه مرۆ خه لک چه نده یان پاره وه ده ست که وتوو. میرزا و شه ریکه کانی له به یانییه وه هه روا پاره دالبه خش ده کن!

ئه براو گوتی:

- ئه وانه مرۆفیکی ده ستودلبازن. وهک عهلی گه ناو نین خۆ! به وه هه قده سه ت پیدانه ی! چاوانه ی به خشینی له قوونی که له شیر ته نگتره. کاتی دوو قران ده خاته دهستی که سه یکه وه، ده لایی گیان به مه لکه مووت ده دا! تس خۆری سه گباب. پیاو هه میسه لای پیاو کار بکات؛ نهک لای که سه یکی ئاوا پیسکه. منیش چاک به جار ی لمبۆزیم له عه زدا. پیم خۆش بوو! ئیستا با خۆی نیوه شه و بچی بۆ توونه وانی و بزانی بی خه وی یانی چی؟! پیی وایه که بۆته زاوامان، ئیتر بۆته ئه ربابیشمان!

عهباس گوتی:

- من دلّم به زاویه تیشی خۆش نییه. ده ترسم تووک و نزای ژنه که ی کار له ئیمه ش بکا.

- وایه. ئه و ژنه به و پۆژگار ه ده گه پری و تووک و نزا ده کا.

- تازه ئیتر کار له کار ترازاوه و هه موو خه لک زانیوانه. ئیتر چمان پیده کر ی؟ کچه با پروا به دوا ی ژیا نی خۆیدا. باشه بۆ خۆی سایه سه ریکی ده بی. ئیمه ش ده ست و بالمان ئاوه لاتر ده بی و هه رکه س پروا به دوا ی به ختی خۆیدا! عهباس و ئه براو به کۆلانه پیچه لاو پوو چه کانی زه مینجا ده گه ران و له هه موو باریکه وه ده دان، ته نانه ت باسی سلوچ. له و تاریکه شه وه دا، چاو چاوی نه ده دی. هه ر بویه سانتر ده کرا له گه ل یهک ده مه ته قی بکه ن. رق له یهک بوونیان له و تاریکیه دا دیار نه بوو و سروشتی برایه تی بالی به سه ر جوولانه وه یاندا کیشابوو. ورده ورده هه ستیان ده کرد که به هه ستیکی برایانه وه پیکه وه ده دوین و ده گه پین. هه ر ئه و هه سه ته ش وای له ئه براو کردبوو، خه می کار و ژیا نی عه باسی بی:

- تو ده ته وی چبکه ی؟ له گه ل ئه و کورانه ده رۆی یان هه ر لیزه ده مینییه وه؟

- هه ر لیزه ده بم. به هار کارم هه یه و هه تا ئه و رۆزه ی سه ردار و شتره کانی ده با بۆ بارکیشان، ده یانله وه رینم. پاشانیش رهنگه پیویستی بی ره گه لی که وم. ئه گه ر هه قی باشم بداتی، ده چم. و شتره وانیم پیخۆشه.

- خراب نییه. و شتره وانی خراب نییه. به لام ئاکامه که ی چی؟ خودا به زیادی کا ئه و ماشینه باریانه. باریک که چل و شتر به چل شه و ده بیه ن، ئه و به یهک شه و ده بیا. ورده ورده ده بی ئه و و شترانه دابه ستن سه ریان برن. له م دینییه دا جگه له سه ردار کئ و شتری هه یه؟ که س! هه ر ئه و که ره لایی دوو شه ممه یه ت دیوه؟ چل سه ری و شتر بوو. به لام هه تا بره ویان بوو فرۆشتنی و پاره کایانی دا به سوود و به هره و ئیستا وهک مار له سه ر خه زینه خه وتوو.

ناپیاوی نینۆخ وشک! دلّی نه هات ده قرانی بۆ کاریک دانئ که لانی که م چوار که س بتوانن نانیکی لیخۆن. من هه ر بۆ ئه وه میرزام خۆش ده وی. خۆی ده خوا و ده هیلی خه لکیش لیی بخۆن. ئه و عاده تی شیر ی هه یه و که ره لایی دوو شه ممه خووخده ی چه قه لی هه یه. شیر که تیری خوارد ده کشیته وه، به لام چه قه ل پاشماوه ی

که لاک له بن خولدا دهشاریته وه. پیره پیاوی چکوس و نینوخ وشک، چاوی هر خوی و گیرفانی خوی دهبینی!

عه باس گوتی:

- چاکه، هر کهس به جوریکه. هرچی بی میرزا و شهریکه کانی بیستسی سال له که ربه لایی دوشه ممه کهم ته من ترن. هیندیکیان شار و ولات گه راون. ئەم میرزایه ی زاواکه ی ناغامه لک له گه ل هه موو کهس هه لس و که وتی بووه. نیو عهره ب و عه جه م گه راوه. ئەوهش زور گرینگه.

- وه لاسل... من پیموایه تو وه دوا ی کاریک بکه وی که ناکامیکی بیی باشتره. وشتره وانی چیه؟! تو له م دییه دا که سیکت پی شک دی به وشتره وانی به نان و ناویک گه یشتی؟

- ناوه لالا!

- ده باشه! ئەی تو بو دته وی ژیا نی خوت له سهر ئەو کاره دانئی؟

- ئەی چیکه م؟

- بو چیکه ی؟! برؤ له گه ل ئەو کورانه وه ریکه وه! ئەوان هر کاریکیان کرد توش بیکه. خو له وان که متر نیت. هر ئەوه ی دهرؤی هه ندران ده بینی خوی شیکی چاکه. من ئەگه ر بریار بوایه دیسان تونه وانی بکه م، یه ک چرکه ش لیره نه ده مامه وه.

- ناتوانم دل لیره بکه مه وه. بیری رویشتن له می شکمدا ویره ی دی. به لام بروایی

نادا زه مینج به جی بیلم. ئیستا... بزاین چون ده بی. با بزائم!

عه باس پیخوش نه بوو له وه زیاتر له سهری برؤن. ئەگه رچی قسه کانی ئەبراو ئەو هیزه یان نه بوو عه باس له جیی خوی بزوینی، به لام دلی تووشی هه لچوون ده کرد، بنج و ریشه ی نه ده له قاند، به لام لک و پوی راده ته کاند. له جیی خوی هه لینه ده که ند، به لام ده یجوولاند. دوو دل و جارزی ده کرد. نه یده هینا سهر ری، ته نیا نازاری ددا. هر بویه عه باس نه یده ویست گوئی لی بی و قسه که ی گوری:

- چونه سهریک له مالی پوره سه نه م بده یین؟ ئەمشه و رهنکه قومار گهرم بی.

میرزا حه بیب هه موو سرو سوالکه ره کانی خه نی کردوه.

ئه براو گوتی:

من پاره ی خوم ناخه مه قوماره وه. جل و بهرگی پنده کرم بو خوم.

عه باس گوتی:

- با بچین رهنکه که یفت بگری و بیکه ی!

- نایه م؛ خوت به ته نیا بچو!

- وهره با بچین شه ریک ده بین.

- نایه م! پاره ی خوم حه رام ناکه م.

- که وایه لانی که م وهره له په نام دانیشه، به لکوو شانسم بو بیئی.

- نا! پی نانیمه ئەو شوینه. شه یتان ده چیته که ولم.

- باشه ته نیا ده چین سهریک ده ده یین. بزاین مرادی پوره سه نه م سبه ینی

وه ریده که وی، یان هر قسه ی هه یه؟

مراد وه ریده که وت، که تای درگا شره که ی کرده وه ده موچاوه پان و زله که ی به

زهرده یه ک گه شایه وه و وه یزانی عه باس و ئەبراو بو ئەوه هاتوون له گه لی بینه

هاوسه فه ر، گوتی:

- چاکه، به خیر بین. وهرنه ژووری.

عه باس له ریوه پرسیی:

- کی لیته؟

مراد گوتی:

- که سی لی نییه! ئەمشه و خه لوه تی چوله. غه زیش خه وتووه.

- یانی ئەمشه و هیچ کهس نه هاتووه؟!

- مرادی سه نه م پیکه نی و گوتی:

- توش گه لحو ی ها! ناخه ر که سیک بیهه وی ری هه ندران بگریته بهر و بروا،

دی لیره کری ماشینه که ی بدوری نی؟

- که وایه هیچکه س...

- دوو کهس له چه قه له کان سهر له ئیواری به و هیوایه هاتبوون، به لام لووتیان

له بهر دراو ئیستاش هر له ژووری وهر که وتوون و وه نه وز ده دن.

حه تمهن قاسمه شهل و حه بیبه گزرهن، ها؟
 - ئافهرم. حه ریفه کانی چاک ده ناسی! چنگ و چریان هیشتا کراوه یه. قاسمه شهل
 خه ریکه له گهل خوی پاستور دهکا. ئه گهر پاره کانت له گیرفانتدا قله سه ما ده کهن.

وه ره برۆ، زور چاوه رین!

ئه براو قولی براکه ی گرت:

- نه چی ها! ئه دوو منجره رووت ده کهن.

عه باس پاشه و پاش کشاوه، به ره و بن دیواریک خوشی و له کاتیکا له بنه وه
 چاوی له مراد و ئه براو ده کرد، دهستی برد بۆ پزووی پاتوله که ی.

مراد به ئه براوی گوت:

- ده زانم عه باس قوونی کاری نییه. به لام تو خو له گه لمان دئی!

ئه براو گوتی:

- من لیره کارم پهیدا کردوه. کاریکی باشیش. بیری لیکه وه! پیاو له سه ره
 ته راکتور دانیشی و بیینی چون ئه و گاسنه جه رگی زهوی ده دهری! ئه و زهوییه ی
 هه تا پاره که به هه زار زه حمه ت ده کرا هۆگانی که هه تا نیوه رۆ به جووتی گا بکیلی.
 تازه ئه گهر گاش بو بو وایه، به کهر! زور خوشه، ها! وا نییه؟!

- خوشه، به لام کاتیک که توش به شت به سه ره ئه و زهوی و ته راکتوره وه هه بی.

- وایه ئه گهر پیاو هی خوی بی چاکتره؛ به لام ئاواش هه ر خوشه. تو تا ئیستا
 گویت له گرمه ی بووه؟ ماشه لالا؛ ده لینی له شکه ریک به زری ئاسن و پۆلاوه ده رۆنه
 پیشی. گرمه گرمیکی هینده خوشی هه یه پیاو له خوشیانا گه ز گه ز بالا ده کا. ئه گهر
 ئاو و زهوی چاکت ده بی و دوو دانه له و ته راکتورانه ش له و ده شته دا بگرمین، ئه و
 کاته به دوو سال ئیره ده بیته به هه شت!

مراد گوتی:

- خاوه نه کانی خیری لی بیین! به لام ده لینی ته راکتوریک کاری سه د پیاو ده کا؟

- سه د پیاو چییه! هه ره ئه و ته راکتوره ئه لمانه سه د و بیست ئه سپ هیزی هه یه.

تازه زوریش گوره نییه.

مراد پرسیی:

- ئه ری هه ره به راست ئه و دیوانه له کوئ دروست ده کهن؟

ئه براو داما. تا ئیستا بیری له وه نه کرد بۆه.

- بایی چه ندن؟ ره نگه به کهس له کرین نه یه ن!

ئه براو بیری له وه ش نه کرد بۆه.

- ئه و پوولانه ده بوو به جوړیک له و زهویانده و ده ست بیین، وانیه؟ چاوه که

پاره ی رهنج و زهحه تی ئیمه ده چیته گیرفانی کیوه!

عه باس هات. بزه یه کی به زوری له سه ره لئو بوو، که شتیکی پی بشاریته وه.
 مراد و ئه براو له په نا چوارچیوه ی درگا که دا له کۆلان دانیشتبوون. تای درگا که ی
 مالی سه نه م هه روا ئاواله بوو. حه وشه که ی مالی پوره سه نه م له چالدا بوو. سی
 پلیکانی ده خوارد و هه تا ته ختی حه وشه که. ته نیا وه تاغیک و خه لوه تییه کیان بوو.
 وه تاغه که جیی به نگ و نیرگه له کیشانی پوره سه نه م بوو. خه لوه تییه که ش جیگای
 قوما ر کردن. خه لوه تییه که زیاتر به ده ست غه زییه وه بوو و به سه ره قوما ر و
 قوما رکه راندا راده گه یشت. درگای وه تاغه که که لینیکی پی درابوو و شو قیقی باریک
 و کزی لیده هاته ده ری. عه باس پیی نایه سه ره پلیکانه که و گوتی:

- بجم له پوره سه نه م بیرسم!

مراد و ئه براو چاویکیان له یه کتر کرد. هه ردووکیان عه باسیان باش ده ناسی.

پیشی پینه ده گیرا. عه باسی سلوچ ئه گهر ئه مشه و قوما ری نه کردایه رۆزی

لینه ده بۆه. قسه شی له گهل نه ده هات. گوئ به فیل نادا. بیهه وی کاریک بکا ده کا!

مراد گوتی:

- ئیمه چه ن که سین ده مانه وی بچین بۆ ده قه ری شاهروود. هیندی کهس له

شاهروود وه ده چن بۆ گومبه د. هیندیکی دیکه ش ده چن بۆ ناوچه ی (وه رامین).

ره نگه سه ریکیش له پیته خت به دین. ده چین بزانی ئه ویش چونه! ئه گهر دنیا مان بۆ

ناخوری با لانیکه م بیینین.

ئه براو گوتی:

- منیش زورم پیخوشه پایتهخت بینم. زورم پیخوشه! به گیانی برابیه تیمان
 نه گهر ئه و تهراکتوره پهیدا نه بویه و دیسان ناچار بویه توونه وانی بۆ عهلی گه ناو
 بکه م، تاویک لیتره نه دهمام.

مراد به بیستنی ناوی عهلی گه ناو توژی بیدهنگ بوو پاشان، ههستا توژ و
 خۆلی پاتوله که ی تهکاند و گوتی:

- بیستومه سبهینی دهچن بۆ جل هه لگرتن؟!

ئه براو له شهرمانا توژی خۆی گنخاند و گوتی:

من نازانم.. سبهینی بهیانی له ریگا ده تانبینم؟

- ئه ی چی... رهنگه!

مراد باویشکیکی داو خۆی کرد به هه وشه که دا، ئه براو گوتی:

- تو گیانی خۆت ئاگات له عه باس بئ! ده ترسم ئه مشه و ئه و دوو زۆله رووتی
 که ن.

مراد درگا که ی پیوه دا و گوتی:

- چاوی ده ری! من ئه وه کویر ده بم بۆ هه و.

درگا که له سه ر باویشکی مراد پیوه درا، پاشان بیدهنگی. بیدهنگی خۆی به سه ر
 دار و دیواردا کیشا. ئه براو به ته نیا ماوه. ده بوو وه ری که وئ، لیی روون بوو که
 براهی به م زووانه له مالی پووره سه نه م نایه ته وه. به ته نیا به بن دیواره که دا
 که وته ری، جاریکی دیکه دهستی له پزووی پاتوله که ی دا و سه ر حیسایی پاره کانی
 بوو. پیخوش بوو بچیی بۆ مالی زبوحوللا، بۆ لای میرزا و سالار عه بدوللا؛ به لام له
 پووی هه لئه ده هات. نه ییده زانی بۆ پیخوشه له لای درگا که وه دانیشی و گوئی بۆ
 قسه ی میرزا هه سه نی زاوای ئاغامه له ک شل کا. هه موو که س ده یزانی میرزا روو
 خۆش و زمان شیرینه، ئه براو له میژ بوو له وه گه یشتبوو؛ به لام ئه وه ی که بۆ
 ئیستا تامه زرۆ بوو گوئی له قسه ی میرزا بگری شتیکی دیکه بوو. میرزا کاتی باسی
 ئه و هه موو قومه ری شار و قه حبه خانه کانی شی ده کرد، قسه کانی له دل ده نیشت.
 به لام کاتی ده هاته سه ر باسی پسته کاری و بیری ئاو و تهراکتور، بۆ ئه براو تام و
 چیژیکی تری هه بوو. ئه براو له خۆشیانا چاوی زه ق ده بووه و ده می داده چه قا.

ئه وه ی به سه ر زمانی میرزادا ده هات، له خه یالی ئه براو دا وه ک به هه شتی ده نواند.
 ته واوی ئاواته کانی ئه براو له و زه وی و زاره دا ده هاته دی. به لام، هه رشتی بوو
 ئه براو نه ییده توانی به و شه وه ناوه خته به بی هیچ بیانوییه ک بچی بۆ لای میرزا.
 ئاخه ر ئه براو هیشتا مندال بوو. رویشته وه بۆ مالی. له نته ره که یان هیشتا دایسا.
 له وه ده چوو میرگان به بۆنه یه که وه، ئه و له نته ره ی نه کوژان دبیته وه. ئه براو به
 ئه سپایی خۆشی و پیو بوو دایکی خه وی لیکه وتوه، به بی چریه چوو له جیگا که ی
 خزا و ره ییل بوو. به لام میرگان نه خه وتبوو. له به ر شه وقی کزی له نته ره که پشتی
 کردبووه دیواره که و سه ری هاجه ری له سه ر رانی دانابوو. به نه رمی دهستی به
 سه ر و قژی دا دینا و قسه ی بۆ ده کرد. هاجه ریش وه ک به رخیکی ساوا، سه ری
 کردبووه سه ر رانی دایکی و پیلووی جار له گه ل جار قورستر ده بوون. له گه ل
 ئه وه شدا گوئی له وته کانی دایکی گرتبوو. میرگان له هه وه لی شه وه یوه ئه وه ی ده بوو
 بلی، گوتبووی، ئه وه ی که کچیکی عازهب له کاتی شوو کردندا ده بی بیزانی، به
 وردی بۆ هاجه ری باس کردبوو. ئه وه ی که دایکیک ده بی به کچه که ی بلی له کاتی
 شوو کردندا، پیگوتبوو. ده لیی دایکان له ته نیایی و خه لوه تدا زور بی په رده تر
 ده توان له گه ل کچه کانیان بدوین و نه ویژراوه کان به زمانیک بدرکینن که ده توانی
 ئیمه ومانان له کون ده رکیشی. ئه وه ش ده کری پیاو لیی روون بی که خۆشترین
 کاتی ژبانی دایک ئه و کاته یه که له گه ل کچه که ی سه باره ت به ژبانی ژن و
 میردایه تی ده دوئ. ئه و ساتانه وته ی نه رم و نیانی دایک، پاشماوه ی ئاواته کانی
 خۆشی تیدایه. چیژ و تاسه کانی خۆی له و وته یدا ده رده که وئ. بۆچوونه کانی شی
 قه ت وه راست نه گه راوه، بۆیه له ناخی گیانیدا ماوه ته وه، له گه ل ئه وه شدا ئاویته یه ک
 له هیوا و بی هیوایی به وته کانییه وه دیاره و چیژیکی پر له ئاوات به وته کانی
 ده به خشی. قسه کانی دلگه ره و به زمانیکی شیرین ده دوئ. دایک، له و کاته دا
 ئه زموون و بی ئه زموون ئاواته کانی خۆی دلۆپ دلۆپ به کچه که ی ده به خشی.
 کچه که ش له و کاته دا، تنۆک تنۆک رۆحی دایکی هه لده مژئ و به شیکی له باشترین
 بیره وه رییه کانی ژبانی پاشه که وت ده کا. شه ویکی ئاوا وه ک شانیه هه نگوین
 شیرینه.

به هاتنه وهی ئه براو، میزگان بیدهنگ بوو. ئه گهرچی بیدهنگیش نه بوایه، ئه براو له خه یالئیکی تر و له شوینئیکی تر بوو. میزگانیش له ئه براو نه ده گه یشت. میزگان ئه براوی به غه ربیه ده زانی و ئه وهی به کچه که ی ده گوت، ئه براو نابی بییستی. هه ر بویه میزگان سه ری کچه که ی نایه سه ر سه ربینه که و له پالیدا خه وت.

له نته ره که به پلئته داکیشراوه که یه وه هه روا دایبسا. ئه براو له رزین و پرته پرتی شو قی له نته ره که ی به سه ر قورمی بنمیچه که وه ده دی. که م وابوو له نته ری مالی میزگان هه تا به یانی بایبسی. ته نیا شه وی هه وه لی نه ورۆز له نته ره که تا به یانی دایبسا. ئه ویش ئه گه ر سلوچ له مال بوایه، نه ک هه میشه. چوونکه ته نیا بوونی سلوچ نه بوو که ده بووه هوی نه کوژانه وهی له نته ره که. ده بوو دلخوشیشی له گه ل بی. ئه وهی ده بووه هوی دلخوشی له مانگی خا که لپه وده به فر و باران بوو. وه رزه کانیش خۆ هه موویان و هه موو کاتی وشک نین. سالی وابوو به هه لکه وت شه وی جیژنی نه ورۆز له نته ری مالی سلوچ هه تا به یانی دایبسا.

له قولایی بیری ئه براو دا شو قی کز پرته پرتی ده کرد. هه روه ها وینه ی سالانی رابردوی له گه ل سلوچ له شو قی کزی له نته ره که دا وه بیر ده هاته وه.

پیاویکی کورته بالا، به شانی ده رپه ربیو و سه ری که م تووکه وه. که واکه ی داده که ند و به شه که تی له سه ر جیگا که ی خۆی داده نیشت و جگه ره یه کی (شنۆ) داده گیرساند. دوو که ل ده می پر ده کرد و شو قی جگه ره که ی روونا کتر له شو قی له نته ره که ده ره وشاوه. له سه ر لاته نیشت ده که وت و هه نیشکی ده دا سه ر بالنجیک و دهستی ده کرده کو له که ی سه ری و هه تا جگه ره که ی ته واو ده بوو له سه ر ئه و باره ده ماوه. ئه و جو ره شه وانه، شه وانی جیژنی نه ورۆز سلوچ زیاتر ده چوووه فکره وه. به چی دیاره که دوا ی ته واو بوونی جگه ره که شی هه روا به خه به ر نه بووی! ئه براو ئه وهی لی روون نه بوو. چونکه خۆی خه وی لیده که وت.

شه وانی جیژنی نه ورۆز به هه زار حال مندالانیان له کو لان ده هیناوه. له کایه تیر نه ده بوون. شل وشه که ت ده بوون و ئه براو به شه که تی له سه ر جیگا که ی راده کشا. خه ویکی قورس. له گه ل ئه وه شدا به یانی جیژن، که ره ی به یانی هه لده ستا و ده چوو نه ورۆزانه که ی له باوکی وه رگری. سلوچ به هه رچه رمه سه ربینه که بوایه جیژنانه ی

مناله کانی وه ده ست دینا، له تووره که که ی ده نا و توند گریی ده دا. ئه براو چاکی له بیر بوو که باوکی به یانی جیژنیش جگه ره یه کی داده گیرساند و نیو چاوانی تیکده نا. به یانی جیژن هه یج که س بو جیژن مه باره کی نه ده هاتن بو لای. سلوچ ده بوو بروا. ئه براو ئه و کاته نه یده توانی گریی ئه و گرفتانه بکاته وه، که بو باوکی ئه و له خه لکی چکو له تره؟ ئه وه شی ئه و روژانه بو ده رکه وتبوو که به یانی نه ورۆز گه وره کان داده نیشن و چکو له کان ده چوونه سلاویان. به لام ئه براو دیتبوی که کورته بالاتر له باوکیشی له زه مینج هه یه. که وایه بو ئه وان نایه ن جیژن مه باره کی له سلوچ بکه ن؟ ئه وهی ئیستا بو ده ر که وتبوو.

سلوچ به یانی زوو نه ورۆزانه ی به منداله کانی ده دا، چایه کی هه لده قوراند و پاروویه کی نان ده نایه ده می، هه لده ستا و قایشی پشتی توند ده کرد، کلاشه کانی ئه گه ر بیبوایه. له پێ ده کرد، شانی داده نه واند و له درگا که ده چوووه ده ری. ده چوو بو کو ی؟ ئه براو رویشتنی سلوچی چاک له بیر بوو. پاشان نو ره ی کشمیش و له بله بی بوو که میزگان به سه ریدا دالبه خش ده کردن. یه کی لاویچیکی ده کرده گیرفانیان. پاشان کو لانه و کو لان. کو لان و مندالان. هه تا و ده ک فه رش ده که وته سه ر زه وی.

چاوی قووچاند. ئیتر نه یده ویست بیر له باوکی بکاته وه. نه ک ئه وهی بیهه وی سلوچ له بیر به ریته وه. نا! ته نیا هه ستی ده کرد که خه یالی سلوچ ئیتر ئه و ده شته دلگر و سه رنج راکیشه نییه که له هه موو کاته هه لوه دایبیه کانیدا به ره و لای خۆی راکیشی. گر مه گرمی ته راکتور، بیر و خه یالی ئه براوی شیواندبوو. دیویکی به هیز له و روژانه دا دل و بیری ئه براوی ده کیلا. له شی شه که ت بوو، به لام زهینی ئه هون نه ده بووه. ده یزانی سه بینه ی یه که م روژی کار، ده بوو شاد و به هیز و چالاک بی. که وایه ده بوو بخه وی. به لام ده تگوت ئیختیاری خۆی له ده ست داوه. له بن لیفه که دا ئه مدیوه و دیوی ده کرد. سه رو چاوی له سه ربینه که هه لده ساوی. به یانی ته راکتور ده گه یشتی. بیده نگیی کو نی زه مینجی ده شکاند. ئه براو له سه ر ته راکتور داده نیشت و سه ر و فۆکه ی با ده یشه کاند. چاوی چکو له ده کرده وه و له وهی سواری چل ئه سپ بووه و گازی ده داتی، که یفی ده کرد. هه قده سه ته که ی سه ری مانگه و مانگ

وہر دہ گرت. ٹیتر خازہ لؤکی و کرئ و ہر گرتن جارزی نہ دہ کرد: نیو مہن جؤ، دہ سیر ئاردی گہنم و حہوت قران پارہ! ہہ قدہستی کارہ کی. سہری مانگ چاوی بہ چوار گہ لای درشت دہ کہوت. لینگہ ری ہر کاریک حیساب و کیتابیکی ہہ بی. پیاو بزانی خہرج و داہاتی چہندہیہ؟ خو بہ سہر ہہ وادا و بہ ہیوای بای بیابان ناکری بہ ریڈا بروی!

چروی لہ خو بایی بون ہر لہ ئیستاوہ لہ دلی ئہ براودا پشکووتبوو. بہ چاویکی دیکہ لہ خووی دہروانی. وردہ کاری بی داہات و ہرہزی کردبوو. دلی بہ کاریکی دیکہ وہ بوو. کاریکی بہ پیت. کاریک کہ ٹاکام و سہرہ تاییہ کی ہہ بی. ئہ براو نیو چاوہ کی ہینابووی، لہ نیو گہنجانی ئاوییدا ئہو تہنیا کہ سیک بوو کہ دہستی لہ کاریکی ئاوا گیر بوو بوو. میرزا و سالار ئہویان ہہ لبرارد بوو. ئہ براویش ئہوہی پی گالتہ نہ بوو. لاوانی دیکہ ش بوون. ہاوسالہ کانی ئہو کہ دہبوونہ ئاوارہی ہہندہران، کامیان ئاواتی ئہو کارہیان نہ بوو؟ کاریک کہ بیکاریی لہ دوا نہ بی!

قسہ بیان لہوہ دہ کرد کہ دوا کیلانی زہوییہ کانی خویان، جووتی خہ لکی پیدہ کەن و تہراکتورہ کہ بیکار نابئ، جووتی زہمینج و دیہاتہ کانی دیکہ ش دہکا. ئہ براویش کہ یفی بہوہ زیاتر ساز دہبوو. بہ سواری تہراکتور چل ئہ سپ گازی دہدایہ و سہیاحہتی دہ کرد و خووی دہنواند. کچانی گوندہ کانی خواروو، شوخ و شہنگتر بوون! و ہک دہیانگوت، بریار وایہ میرزا و شہریکہ کانی وامیکی بہرچاو لہ دایرہی کشتوکال و ہرگرن. دوا ئہوہی کہ زہوییہ کانی بہ سہفت گہیشٹ، دہیانتوانی قہبالہ کہ بارمتہ دانین و وام و ہرگرن. ئہ براو و ہک روژ لینی روون بوو کہ میرزا و شہریکہ کانی کار و دہزگا کہ بیان زور چاک دہگری و لہوانہیہ یہک - دوو تہراکتور بکرن. تائہو کاتہش ئہ براو دہبووہ شو فریکی شارہزا و لہ پشت فہرمانی تہراکتوریک دادہنیشٹ و کلاوی بو لار دہ کرد. دہیتوانی ژن بینئ و مال و ژیان پیکہوہنئ. دہست بو ہر کچیکیش رادیئرئ، قوراوخورہ و بہ سہر دئ. تا ئہو کاتہش ئہ براو دہبووہ پیاویکی تہواو.

ئہ براو نہیتوانی عہباس بہ باشی بینئ کہ ہاتہوہ بو مالئ. پیلووی قورس بوو بوو. بہ لام بہ چاو لیکردنیک دہکرا لہ عہباس بگہی کہ چی بہ سہرہاتوہ!

شہکەت و توورہ. دہم بہ جنیو. کہ لیفہ کہی ہہ لداوہ؛ دہتگوت دہیہوئ بہ چنگ و ددان ہہ لیتلیشینئ؛ دوو سی جار رق و نہ فرہت، نہ فرہت و توورہیی لہ دہمی دہرپہراند.

پاشان لہ پہنا گوزہ ئاوہ کہ چوکی دادا و گوزہ کہی نا بہ سہرییہوہ، ئہوہندہی گہدہی دہبیرد ئاوی خواردہوہ. پاشان چوہ سہر جیگا کہی، بہ ددانہ چیرہوہ جنیویکی دا. ئہ براو ہہستی کرد براکہی خہریکہ بہ بالنجہ کہیدا دہنوسئ. ئیتر ہیچی بو نہ چوہ سہر یہک و خہوی لیکہوت.

بہیانی بہر لہ خور کہوتن، میرگان ہہستا و ہاجہری خہبہر کردہوہ. ہاجہر تیر خہو نہ بوو بوو. چاوی ہہ لگلوئی لہ سہر جیگا کہی دانیشٹ، قورس بوو و خووی پیرانہ دہگیرا. دیسان کہوتہوہ و سہری نایہ سہر بالنجہ کہ. سہری سہد مہن دہبوو. میرگان دہست و دہموچاوی شوورد و ہاتہوہ ژوورئ. ئہ براو لہ سہر جیگا کہی خووی قیت بووہ و بہ ہہلہ شہیی چاوی لہ دہور و بہری خووی دہ کرد. لہ پر لہ جیگا کہی دہرپہری و ہہلات. ہہوا روون بوو بووہ. لہ بہر درگا کہ ئاوری لہ دایکی دایہوہ:

- تو گویت لہ دہنگیک نییہ!؟

- دہنگی چی؟

- دہنگی تہراکتور!

- نا.

ئہ براو توژی خاو بووہ. چوہ دہری و شلیپیکی ئاو بہ دہموچاویدا داو گہراوہ. لہ تی نانی ہہ لگرت و نایہ گیرفانی و دہرپہری بو دہری. میرگان دہست و دہموچاوی وشک کردہوہ و چوہ ژوور سہری ہاجہر.

- ہہستہ دہی! ئیستا دہزگیرانہ کہت دئ؛ جوان نییہ! ئاوا و ہک تہرم رہہیل بووی. ہہستہ مشتیک ئاو بہ دہموچاوتہوہ دہ، ہہستہ دہی!

ہاجہر دہیویست ہہستی. بہ لام خہوی بہرہ بہیانی بہ ہارانہ، خہوی مندالانی لہ تہمہنی ئہودا قورستر دہکا. میرگان دہستی دا بن پیلی کچہ کہی و بکیش بکیش بردیہ دہری. لہ سہر شو رکہ کہ داینیشاند و دہست و دہموچاوی بو شوورد. ہاجہر

خه وه که هی پهری. له بن دیواره که دا دانیش و پالی داوه. میزگان دهموچاوی هاجه ری به داوینی کراسه که هی وشک کرده وه و چوو جله بوو کینییه کانی خوی بینی و له به ری هاجه ری بکا. کراسیکی چیتی سوور به گولی شین و سپیه وه. له چکه یه کی هه وریشمینی ریشکودار که جی جی موریانه کونی کردبوو. کراسه که چرچ و لۆچ بوو بوو. کراسه که هی له بهر کچه که هی کرد، کراسی بوو کینی میزگان بو هاجه فش و فول و دریز بوو و له عه رزی دهخشا. سه رسانی کراسه که گه یشتبوو ه سه ر باسکه باریک و لاوازه کانی هاجه ر و دهسته وردیله کانی داپوشیبوو. سینیگی کراسه که فش و خالی بوو. چونکه هیشتا هاجه ر مه مکی نه کردبوو. مه مکی هاجه ر به لانی زوره وه به قه د ده نکه گو یزیک ده بوون.

قه یناکا! کراسی دریز، زوریش خراب نییه.

میزگان ده رزی و ده زوی هینا و ملیوانه هی کراسه که هی هه لقرچاند. چونکه زور گه وره بوو. ده بوو چاره یه کی قوله کانی شی بکا. ئه ویش ده بوو له باسکه که یه وه هه لیقرچینی. کراسه که هی له بهر داکه ند و قوله که هی چاک کرد. له به ری کرده وه. ئیتر ته واو بوو. ده رزیله یه کیشی له پیسیری دا، قوله که هی بهر ملی نه ده بوو به ده ره وه بی. زور چاکه، خراب نییه. به لام ئه گه ر زوتر عه قلی پیی بشکایه و که مه ر و بن باخه له که شی به شینه یی هه لقرچاندایه، باشتر ده بوو. به لام تازه فریا نه ده که وت. له چکه که هی دا به سه ری هاجه ردا. ئه گه ر له چکه که دوولا به سه ری دادا کونه موریانه خوار دووه که هی دیارنابی. چاکه، ئه وه ش ده رزیله یه ک بو بهر ملی. بارشیکوی له چکه که به سه ر شان و ملیدا شور بیته وه. ئاوا جوان تره. دوو لکه هی له چکه که ش با به سه ر سینگیدا شور بینه وه. بسک و ئه گر یه کانی له له چکه که بیته ده ری و بکه ونه سه ر لاجانگ و روومه تی.

- چاکه... خودا به خته وه ری کا و تیر عومر بی!

میزگان ئاوری داوه عه لی گه ناو له چوارچیوهی درگاکه دا ویستابوو و زه رده ی ده گرت. هاجه ر خویدا پشت دایکی. میزگان گوتی:

- پیر و غه رپه بن پیکه وه ئیشه لالا!

عه لی گه ناو گوتی:

- ئیشه لالا... ئیشه لالا... چاکه... چاکه منیش ئه وه ده چم که ره که جل ده که م. چوارچیوهی درگاکه ی به رداو رویشت. رویشانی جاریکی دیکه پزا ژوره که وه. میزگان باسکی هاجه ری گرت و گوتی:

- ئیتر ئه وه نده خوت مه دزه وه! ئه و ئیتر خه ریکه ده بیته مه حره می تو. خو تازه مندالی شیره خوره نیت. خه ریکی بوخوت ده بییه یه ک پارچه ژن، ئه وه ت چون پی حالی که م؟!

هاجه ر هیچی نه گوت. ته نیا شانی هه لته کاند. میزگان جاریکی دیکه له چکه که هی سه ری بو ریک و پیک کرده وه. پاشان دهستی هاجه ری گرت و بردییه به ردرگای ژوره که و له بهر رووناکایی خوره لات، چاوی له کچه که هی بری. چکوله؛ دهموچاوی هاجه ر زور چکوله بوو. به قه د نالبه کییه کی چینی ده بوو. چاوی ترووکه ترووکی بوو. هاجه ر وه ک جارن نه ده چوو. شله ژابوو. ئه وه ش هیچ که س وه ک دایکی تی ناگا. به لام میزگان نه یده ویست وه رووی خوی بینی. نه ده بوو. باس کردنیسی هه ر نا!

- مانگی چارده، خه رمانی گول. ئه گه ر ئاوینه یه کی بالا نوین بوو بوایه و خوتت بدیبایه، ده تزانی من ده لیم چی. له چاوی پیس به دوور بی. شلکه ریحانه ی ساوا! ده بی ئه سپه نده رت بو بسووتینم. به به ختی چابی کچه که م. به غیل کویر بی له حاندت! با هه موو بدرین که ده بینن کچیک له و ته مه نه دا ده بی به بووک! لئی گه ری با زارای خوشکی زیحو لالا ئه وه نده بمینیته وه تا ده گنخی، با دوژمن کویر بن و له داخا بدرین! با بچم نانیک بنیمه بوخچه که وه.

هاجه ر هه رله وی له بهر درگاکه چه قی و دایکی رویشته ژووری. به رویشته وه، له قه یه کی به قاچی عه باسدا دا:

- ئه وه نیوه رویه، هوئی! ناته وی به لای ناخیرت هه سستی؟! وشتر ده بی بهر له تاو

هه لاتن ده رکرئ بو له وه ر. تو ده بوو ئیستا له بیابان بی!

عه باس له نیو جیگاکه یدا تلئکی داو بولاندی. میزگان خوی کرد به خه لوه تییه که دا و هاجه ر پشتی به دیواره که وه دابوو و چاوی له ته رکی هه وشه که بریبوو: هه وشه

چه نده چۆل بوو، چۆل و هۆل! دهنگوت قهت هیچ کهس و هیچ شتیکى لى نه بووه؛ رامال دراوه.

میرگان له خه لوه تیه که هاته دهرى و نانه کهى نا بوخچه که وه و گوراندى به سه ره عه باسد:

- له گه ل تۆمه، هۆی! ههسته درهنگه. ههسته خۆت کۆکه وه دهی!

عه باس سه ره هه لئنا و به چاوى قووچا و روخسارى شه که ته وه قیزاندى:

- ئەو زيقه زيقهت له چيبه، جيقن! به تۆ چى؟ کارى من به تۆ چى؟! من هه ر ناچم بۆ وشتره وانى!

دهنگى گرى سه ردار، ناموزاى عه لى گه ناو، له په نا دیواره که وه هات:

- هۆی... کوپى سلوچ... هۆی... ناته وئى بینه دهرى، وشتره کان دهر کهى؟! ئەوه نيوه رۆيه. ئەوه کهى وشتره وانیه؟ ده بى وشتر به ره له تاوه لات دهر کرى.

له گه ل دهنگى، به شه قاوى قايم و قه لافه تى زه لام و تیکسمر او وه هاته هه وشه. هاجه ر خۆى کرده وه به ژوو رییدا. عه باس به خه والوویى خۆى کۆ کرده وه، دهر په رى. لیفه کهى گرمۆله کرد و پاتۆله کهى هه لکیشا:

- ئەوه هاتم سه ردار، ئەوه هاتم.

قه لافه تى سه ردار چوار چیه وهى درگا کهى پر کرد. عه باس خۆى کرد به خه لوه تیه که دا و چه قۆکهى هه لگرت و نایه نیو پوزه وانه که یه وه، نان و ئاوى نایه نیو تور بینه که یه وه، دار دهسته کهى له بن دیواره که هه لگرت و به ره و رووى سه ردار راوه ستاو ناماده. سه رنجى ره شى سه ردار له ژیر برۆ پر و گه وره که یدا دهره وشاوه. ناسى بن زمانى له به بى سمیل و ریشه ره شه که یه وه تف کرده وه و گوتى:

- وریا به وشتره کانى منیش نه دۆرینى!

رووى وه رگیزاو رۆیشت. عه باسیش به دوایدا چووه دهرى. هاجه ر خۆى له سووچه تاریکه که دهر باز کرد و میرگان جاریکى دیکه به دهورى خۆیدا سوورا.

پاشان په نچکى نانى دا به هاجه ر و گوتى:

- ها، بیخۆ!

هاجه ر ده مى وشک بوو.

- هه رچۆنیک بى بیجاوه، هه تا شارى ده بوورین ته وه!

هاجه ر په نچکه نانه کهى نا ده ميبه وه.

- ناماده ن برۆین؟

عه لى گه ناو بوو، میرگان وه لامى داوه؟

- ئەرى... ئیمه ئیتر کارمان نه ماوه.

عه لى گه ناو هه وسارى که ره کهى نا سه ر دیواره که و خۆى هاته به ر درگاوه.

میرگان بوخچه کهى هه لگرت. پیللى هاجه رى گرت بردى بۆ لای درگا که. هاجه ر

کاتى پى نایه دهرى. هه ناسه ی عه لى گه ناوى له سه ر روومه تى خۆى هه ست پیکرد.

عه لى گه ناو لوى چارشیه کهى بووکى به قامکه زبره کانى گرت بۆ ئەوه ی له

عه رزى نه خشى. میرگان کچه کهى برده کۆلان. عه لى گه ناو هه وسارى که ره کهى له

دیواره که کرده وه و چاوه روانى بووک بوو. عه لى گه ناو گویدرین ته کهى کوورتان

کردبوو و تاقه فه رشى بلووچى مال له کهى به سه ر کورتانه که دا دابوو. میرگان و

هاجه ر له په نا گویدرین ته که راوه ستان. عه لى گه ناو لاقى راگرت بۆ ئەوه ی هاجه ر پى

بنیته سه رى و سوار بى. هاجه ر دامابوو. میرگان بن پیللى کچه کهى گرت و وهک

په ره کایه ک هه لیهینا. هاجه ر لاقى نایه سه ر رانى عه لى گه ناو و خۆى خسته سه ر

کورتانه که. نه رمایى فه رشه که ته نیا شتیک بوو که زووتر له هه موو شتیک هه ستى

پیکرد. هاجه ر که خۆى گرت، عه لى گه ناو هه وسارى که ره کهى خسته سه ر شانى و

وه ریکه وت.

میرگان به دوایدا دهرۆیشت بۆ ئەوه ی ئاگای له هاجه ر بى، نه کا بکه وى.

هاجه ر به هه ر دوو ده ستى کورتانه کهى گرتبوو و هه ر دوولاقى له ملاو ئەولای

قه برغه ی گویدرین ته که توند کردبوو. کچى زه مینج و که رسوارى نۆبه ره بوو! ئاخه ر

ئەو کاته ش که ره کهى سلوچ نه تۆپى بوو، براکانى نه یانده هیشت هاجه ر سوار بى.

به کۆلانه کهى مالى عه لى گه ناو دا تیه په رین، میرگان بى ئیختیار چاوى له

درگا کهى مالى عه لى گه ناو کرد. تايه کى درگا که نیوه ی کرا بووه و روقیای ژنى،

وهک که وه کۆنیک له پال درگا که دا راوه ستابوو و به چاوه به قوولدا چووه کانى

ته ماشای دهکردن، روانینی وهک تیل و دهرزی یه سکی له شی ئاژن ئاژن دهکرد. میرگان خوی له چاوی دزییه وه و خویدا په نا گویدریژه که یه عهلی گه ناو. جیره ی وشکی درگاکه هات. ژنیک رهنگه له پشت تایی درگاکه دانیشته سه ر عه رز.

عهلی گه ناو به په له بوو، دهستی کرد به گیرفانیدا، لایچیکی کشمیش و کاکله گوین کرده کوشی هاجره وه. لایچیکیشی دا به خه سووی. سی - چوار دهنکیشی خسته ده می خوی و هه وساری که ره که ی کیشا.

له په نا به نداوی گه رماوه که، عه باس راوه ستابوو و خه ریکی توند کردنی به نی پوزوه وانه که ی بوو. سه ردار ی پسمامی عهلی گه ناویش له ولاتره وه پیی له سه ر لیواری به نداوه که دانابوو و خه ریکی ئاموژگاری کردنی عه باس بوو: - مروقی قومار باز پاره یه کی چرووک ناهینی، من که سانیک ده ناسم که قه تاری وشتریان به قومار داناه!

عه باس به نی کاله و پیتاوه کانی به ست، چه قوکه ی کرد به بیخی پزلوو خه که یدا و گوتی:

- ئەوان قه تاری وشتریان بوو دۆراندیان؛ من چیم هه یه؟!

- تو؟!... خو پاتۆلت له پندایه؛ قومار بازم دیوه قوونی خوی به بارمته داناه. دویشه و چه ندت دۆراند؟!

عهلی گه ناو پیخوشبوو له سه ر ریگا، له بهر چاوی ئاموزاکه ی پۆزیک لیدا و خوی بنوینی. هه وساری که ره که ی بو لای سه ردار راکیشا و گوتی: - سلوو ئاموزا!

سه ردار چاویکی له عهلی گه ناو و گویدریژه که و میرگان و هاجره کرد و گوتی: - چاکه، چاکه؛ ده ته وی بچی بو شار!

عهلی گه ناو گوتی:

- کارئ باریکت نییه؟

- نا، نا. به خیر بچن. به خیر و خوشی.

- خودا حافیز!

عهلی گه ناو به په نا عه باس و ئاموزاکه یدا تییه ری. میرگان له په نا که چه که یدا خوی شارده وه و هاجره بو تاویک چاوی قووچاند، له بهر چی بوو،! خو عه باس چاویشی لینه کردن!

عهلی گه ناو و گویدریژه که ی و بووک و دایکی بووک دوور که وتنه وه. سه ردار و عه باس وه ریکه وتن. سه ردار له سه ر قسه که ی خوی رویشته.

- دهی؛ نه تگوت دویشه و چه ندت دۆراند؟

عه باس وه لامی نه داوه.

- چاکه، چه ندت برده وه؟

دیسان عه باس جوابی نه داوه. سه ردار گوتی:

- پیت وایه خه بهرم نییه؟! هه هه! چاکه، به من چی. گوئ بگره، چاکت ئاگا له لۆکه رهش بی. به هار مه ست بووه. قین ئه ستوره، ها!

لۆکه رهش، دوور له وشتره کانی دیکه ی سه ردار که له هه وشه که دا مؤلیان خوارد بوو. لامی به زۆپایی تیژی دیواره که ده خوراند. لاله غاوی که فی دهردابوو و چاوی زۆر نا ئارام و تووره دیار بوو. سه ردار به شاقهلی عه باکه ی که زستان و هاوین دهیدا به شانیدا. وشتره کانی بو لای دالانه که و درگای دهری رادا. عه باس له پال تاقی به رزی درگاکه دا راوه ستابوو به هه لسووراندنی دار دهسته که ی وشتره کانی لیده خوری. سه ردار به دوا ی وشتره کاندای دالانه که هاته دهری، له پال عه باسدا راوه ستا و به عه شقیکی شاراه وه له وشتره کانی دهروانی:

- ههک به ره که تتان تیکه وی، به ره که ت!

عه باس وه ریکه وت.

- له وه زیاترت راناسپیترم، ها، کوپی سلوچ!

- دلنیا به سه ردار، دلنیا!

عه باس ئه وه ی گوت و به کۆلانه که دا بایداوه و ون بوو.

سه ر ریگا که قه ره بالغ بوو. ئه و لاوانه ی ده یانویست برۆن، له پال بوخچه و توربینه کانیان دانیشتبوو و چاوه روانی هاوړیکانیان بوو. دایک و خوشکیان

ہیشتا ہر بہ لایانہ وہ راوہ ستابوون۔ کہس نہ دہ گریا۔ بہ لام ناویتہ یہک لہ دلہ خورپہ و شادی، نگہ رانی و درپونگی، بہ پوخساریانہ وہ دیار بوو۔

شتیک کہ رہنگدانہ وہ کہی لہ نیو لاوانی زہمینجدا گالتہ و گہ پی بی سہرہ وہ بہرہی پیوہ بوو۔ دہ دوان و پیدہ کہ نین۔ دہ یانقیژاند و جنیویان دہ دا۔ ئہ و زار اوہ و نیونیتکانہی کہ دہ تگوت بو ئہ و کاتانہ یان داناوہ، بہ گورچووی یہ کتریاندا دہ دا۔ ہیندیکیان پیی تیک دہ چوون ئہ و تیکچوونہش لہ نیو پیکہ نین و ہرزہ ویژیدا ون دہ بوو۔

عہلی گہ ناو دہیویست کہرہ کہی لہ بن دیوارہ کہ وہ بینیتہ سہر ری، بہ لام دیتی کہ و توتہ نیو ئاپورہی خہ لکہ کہ وہ و حاجی سالم و کورہ کہی دہستی لہ کوئل ناکہ نہ وہ۔ حاجی سالم و موسلیم داوای شیرینیان دہ کرد۔ شیرینی ژن ہینان۔ عہلی گہ ناویش دہستی بو گیرفانی نہ دہ چوو۔ لاوہکان کونی گالتہ یان دیتبؤوہ۔ موسلیمیان ہان دہ دا شیرینی لہ عہلی گہ ناو بستینی۔ موسلیمیش و ہک چہ ققہ پیوہی نووسابوو۔ مراد خوئی تیہہ لقتوتاند۔ ئہ براو لہ قہ راغیک لہ سہر تہ پؤلکہ کہ راوہ ستابوو۔ ئہ براو گوئی بو گرمہ تیژ کردبوو و چاوہ ری بوو۔

عہلی گہ ناو ئاخری دہستی برد بو گیرفانی و خوئی رزگار کرد۔ ہہوساری گویدریژہ کہی کیشا۔ لہ نیو ئاپورہ کہ چووہ دہ ری و لہ گہ ل دوعای بہ خیری حاجی سالم و ہریکہوت۔ ئیستا نورہی موسافیرہ لاوہکان بوو ہہریہ کی شتیک و ہک بہ لا گردان بدن بہ حاجی سالم و کورہ کہی۔ حاجی سالم ہاتہ نیو لاوہکان و دہستہ و دوعا راوہ ستا۔ لاوہکان بیدہنگ بوون۔

و شترہکانی سالار لہ گہ ل لاوہکان تیکہ ل بوون و عہباس، لہ لای ئاپورہی خہ لکہ کہ راوہ ستا۔ مرادی سہنہم چوو بو لای۔ خودا حافیزی و ماچ و موچ۔

یہک دوو کہسی دیکہش ہاتن بو لایان۔ حاجی سالم بہ دہنگیکی بہ رز لہ پہ ستا دوعای دہ کرد۔ دوعای سہ فہر۔ دایکان و خوشکان، ہہرکام لہ پہ نا کوپ و براکانیاندا راوہ ستابووون و فرمیسک لہ چاویاندا قہ تیس مابوو۔ ہہموو بیدہنگ بوون۔

حاجی سالم دہ پاراوہ۔ ہیشتا کہس دہستی نہ بردبوو بو گیرفانی۔ موسلیم چوو بو لای مراد۔ مراد کلاوہ کہی لہ سہری داگرت و بہ بہرہمی کورہکاندا گیرای تاکوو ہہر کہ سہی یہک۔ دوو قرانی تیخا بو حاجی سالم:

- بینن برالہ؛ یہکی دوو قران و ہرنہ خواری، با لہ کوئلان کہوی!

قودرہ تیش گہیشتی۔ کہس نہ ماوہ۔ بیست و یہک کہسن۔ مراد، قودرہ تی وہ بہر جنیوان دا:

- مہگین دہتہوی بچی بو مالی نہ نکت؟! ئہوہ نیوہ پڑیہ۔ بہو قوونہ خاوینہ وہ دہتہوی لہ غہریبایہ تی کار بکہی؟! داوہ شینی، ہہی!

قودرہت کیسہ یہکی بہ کوئلدا دابوو و باوکی بہ داویدا دہات و ناوی لووتی بہ سہر قوئی کہواکہی دہسری۔

- ہات! ہات!

ئہ براو لہ ناکا و گورانندی و بہرہو ریگا کہ غاری دا۔

- چی ہات!؟

تہراکتور، تہپووتوز و غوباریک لہ دوورہ وہ دیار بوو۔ پاشان وہ دیار کہوت۔ دواہی ئہویش دہنگیک ہہموو خہ لکہ کہی و ہخو ہینایہ وہ۔ بہ لام دہبوو لاوہکان و ہریکہون۔ توربین و کوئل بہ کوئلہ وہ۔ دایکان جاریکی دیکہ دہستیان کردہ ملی کورہکانیان؛ خوشکان لہ لایہک ویستابووون و لیویان دہلہ رزی۔

ئہ براو کلاوہ کہی لہ سہری داگرتبو و لہ دوورہ وہ بو شو فیرہ کہی رادہ تہکاند۔ تہراکتور بہ گرمہ گرم دہاتہ پیشی۔ و شترہکان ہہلسلہ مینہ وہ۔ عہباس بہ جنیودان دہست بہ تیلاوہ ہہلات پوہی قوشقی و بلاوہی و شتر کوکاتہ وہ۔

تہراکتورہ کہ لہ لای خہ لکہ کہ راوہ ستا۔ خہرمانیکی تہپوتوز لہ گہ ل خوئی ہینا۔ خہ لکہ کہ خوئیان لہ غوبارہ کہ ہینا دہ ری۔ لاوہکان بہ پہ نا توز و خوئلہ کہ دا تیہہ رین و و ہریکہوتن۔ ژنان لہ سہر ریگا کہ دا پؤل پؤل راوہ ستان تاکوو رویشنتی کہ سہکانیان ببینن۔ ہیندی لہ لاوہکانیش ئاوریان دہ داوہ و چاویان لہ دایک و

خوشکیان دهکرد. به لآم ده پویشتن و روانینه کان له یه کتر دوور ده که وتنه وه. دوور ده که وتنه وه؛ لآوه کان دوور ده که وتنه وه و ژنان هه ر وا راوه ستابوون.

باوکی قودرته له سه ر به ردیک دانیشتیوو. شو فیری ته پراکتوره که به لاچاویک له بن سیبه ری کلاوه که یه وه چاوی له کچان ده کرد. ئه براو به ته پراکتوره که ده هه لگه را. شو فیره که سو رآخی سالارعه بدوللای گرت. ئه براو گو تی ده بی برۆین بو مه زرا. سالار و میرزا و زه بیحو للا و په نگه دوو - سهی شه ریکی دیکه ش بین بو مه زرا. شو فیره که ته پراکتوری لیخوری و عه باس له ولآوه تفیکی له ته پوتۆز و ریگاکه ی کرد.

ژاوه ژاو ته واو بوو. ژنان هه ر یه ک به لایه کدا پویشتن. ته نیا باوکی قودرته هه روا له سه ر به رده که دانیشتیوو. هه ر دوو دهستی به سه ریبه وه گرتیوو. عه باس پشتی کرده ئاواپی و به ره و لای وشتره کان پوی. وشتره کان به ریگای هه میشه یی خو یاندا سه ریان پیوه نابوو. به ره و شو ره کات و بیابان ملی پنیان گرتیوو. عه باس هیشتا له نیو توژه که ده دیار نه بوو و سه ری داخستیوو. هاواله کانی هه موو خه ریک بوون ده پویشتن. هه موو پویشتن. زه مینج چۆل ده بوو. هه تا له ئاواپی بوون، ئه وه نده دانوی له گه لیان نه ده کولا و زۆر جاریش ده مه قاله و کی شه یان لی په یدا ده بوو. به لآم ئیستا که خه ریک بوو ده پویشتن، ئیستا که ده پویشتن جیگای به تالیان هه ست پیده کرا. جیگا به تاله کانیان! جیگه ی به تالی دانه به دانه یان. خه یالی عه باسیان دابیژ دابیژ ده کرد. وه ک شاره میرووله له زه ویی نه رماندا. کون، کون.

عه باس پیی نا به شاره میرووله یه کدا. لاقی رۆ چوو و سه ره نگرئ بوو. چاوی له بهر پیی خوی کرد. گیا! بیابانکی به رین. تۆقه ن، تۆقه ن سه وزایی، له ژیر تیشکی نه رمی هه تاوی به یانی به هاردا. بیابان. به رین و بهر بلاو. قاقر، کاکي به کاکي. بو گه یشتن به قاقر و شو ره کات، ده بوو وشتره کان به په نا زه وی و زار و گه نم و په پسته دا لیخوری و نه هیلی وه نیو جار ه کان بکه ون. وشتره کان خر هه لدا: هوی... هوی... قرتیکه وتوو!

گه نم تازه تیشه ی کردبوو. فه رشیکی سه وز. نه ده بوو بیلی وشتره کان وه نیوی بکه ون. گه نمی تازه رسکاو، ئه گه ر وه بهر ددانی وشتریش نه که وئ، به و لاقه پان

زلانه ی به جارئ پیتیلی ده کا. زیانی کردنیش کاریکی خراپه. به لآم وشتره کان هیشتا به له وه ری به یانی تیر بوون و ته ماچی گه نم جار ه که نه یده گرتن. هه لآت هه لاتیان نه ده کرد. نه رم و له سه ره خو ده پویشتن. هه موو رووت بوون، بی جل و کوپان. ویل و رووت، ئازاد. شکی تیدا نیبه وشتر ئه وه چاک هه ست پیده کا و هه وای پویشتنه که ی ده گو پدی. رووت و بی هه وساره، پویشتنه که ی ئازاده، ده توانی توند بر وا یان سووک. ده توانی نه رم و هیدی بر وا، یان لۆقه بکا. وه ک ده یلاخ. ده توانی راوه ستی. سه ری وه ر سو پینی و بر وان. ته ماشای شو پینیک بکا، جگه له پیش خوی. ده توانی کلکی هه لسو پینی و له قه بخاو هه لی. جیفرک له خوی دا. مل و لمبۆزی ئازاده. به لآم له هه وساری قه تار دا، ئه و کاته ی لمبۆزی به پاشه لی وشتریکی دیکه وه یه و پاشه لی به لمبۆزی وشتریکی دیکه وه یه، ده که ویته ته نگه وه. پیی وایه کورتان و باریان لیناوه. ئه گه ر باریشی له پشت نه بی، هه وسار و ساره وان پیی ده لین که: مه ودا بپاریزه، له نیواندا به یان جله و داری قه تار به. سه ری هه وسار له ملی جله و داردا وه ک دهستی ساره وان وایه. لاری نه پوی! ریگای راست. راسته ری! جله و دار ده بی ریگا بناسی.

به لآم ئیستا و نه بوو. وشتره کانی سه ردار له بهر تیلا ی عه باسدا ئازاد بوون. ئازاد و بی هه وسار. به بی جل و کورتان. به بی په ت و زه نگوله. ویل. به هار بوو به هاریش تاقه تی وشتر ده شیوینی. وشتر هه لده تیزینی و ئه گه ر پیخوش بی غار ده دا. به و ده شته دا هه لدی، کلکی هه لده سو پینی و ده لرفینی و که ف هه لده خرینی.

جو ریک غه ریزه ی وه حشییانه دا یده گری. به هار مه ست، مه ستی یانی بوون. عه باس، به هار مه ستی له ماوه ی ئه و چهن رۆژ ه دا به وشتره کانی سه رداره وه دیتبوو. لۆکه په ش له پیشه وه ده پویشتن. زۆریان نه ما بوو بگه نه بیابان، خۆر سهی بالا پیاو بیته سه ری، وشتر ده گه نه قاقر. خۆر ده هاته سه ری و جار له گه ل جار له کزه ی زریانی به یانی که م ده کرده وه. هه وا ورده ورده گه رم داده ات. عه باس هه ستی ده کرد خه ریکه نیو پشتی له بن توربینه که ده ئاره قه ده کا. هه تاو و سووره بانوو. گله سووره و په نگی دووگه و به رگنی وشتر. ئاویته بوون. عه باس دار ده سته که ی هه لسو و پاند و گو راندی:

هۆی... هۆی... مندارهوه بوو!

لۆکه پەش ئاوقای ئاروانه بووبوو. عەباس چوو پێش و دارێکی له ته پلێ سەری لۆکه پەش راکێشا. لۆکه پەش قەپالێ به کلی ئاروانه دا کردبوو. عەباس دارێکی تری لێدا. یهکی تر. لۆک ملی ئاروانه ی به ردا و چاوی له عەباس بری. کەف به لادەمیدا دەهاته خوارێ. عەباس دەنگیدا و لێخوڕی، لۆکه پەش خۆی کرد به نیو پەوه کهدا و عەباس پایدان.

چەن پۆژ بوو لۆکه پەش سەرنجه کانی گۆرپوو بێ ئۆقره دیار بوو. شتیکی وهک رقوقین به ئاکارییه وه دیار بوو. عەباس هەستی پێده کرد. لۆکه پەش له کۆل و شتره کانی دیکه نه دەبوو. ئاوقایان دەبوو. له پرده قەپی پێدا دهکردن. هەر جینییه که بهر ددانی بهاتبایه، هەر له رانه وه هتا گۆچکه گیرگه ی لێ گیر دهکرد. عەباس ئەو چەن پۆژه به دەستییه وه وهزاله هاتبوو. له پهستا دەبوو له کۆل و شتره کانی دیکه ی بکاته وه. به زهبری دار و ههراو هوریا هه لیده بری. جاری وابوو ناچار بوو چل دار له شان و پاشه ل و لاجه سەری لۆکه پەش راکێشی. تاکوو و شتره کانی دیکه ی له دەست رزگار بکا. عەباس ئەوهندهش دلناسک نه بوو که به زهیی پێیدا بێ و دلێ نه یه لێیدا. ئەو دلێ به حالی خۆی دەسووتا. چونکه ئەوه کارێکی سانا نه بوو. لێککرده وه ی دوو و شتر، که یه کیان مهست و شیت بوو به جاری شه کهت و وه رەزی کردبوو. ئارهق له هه موو گیانی ده چۆرا. له و بیابانه چۆله دا هیزی لیده بریا و بۆ ماندوویی ده رکردن ناچار بوو نیو گۆزه ئاو و له تیک نانی زیادی بخوا. هەر بۆیه شه وئ ئەوهنده شه کهت دەبوو، که ده گه یشته وه مالێ خۆی نه ده گرت و وهک مردوو له سەر جیگا که ی ده کهوت.

له گه ل تینی هه تاو ره وه ی و شتر گه یشته بیابان. گیا و گژی شو ره کات ددانی لێ گیر ده بوو. سه وز و ته رچک. قاقر، جگه له چەن په له یه کی هه مووی به و شترخوار دا پۆشرا بوو. و شترخوار به شلکی و شتر ده توانی بیخوا، وشکه که شی زستانانه ده کرا ئاخوړی گویدرێژوه. پیاوان به هار و هاوین حوشترا لویان کوما ده کرد و پاشان به کهر و و شتر ده یانه تیا یه بۆ زه مینج و له بن دیوار و په نا و په سیوان له سەر یهک هه لیانده چنی. و شترخوړکه وشک ده بوونه وه و تامیان تیدا نه ده ما و

باران ته ری ده کردن. بابه تی ددانی مه ر و بز ن بوو. هیندی که سیش و شترخوړکه یان ده کوتا وه و دانه که یان ده گرت بۆ جل شتن: و شترخوار هه تا ریشه ی له زه ویدایه، ته نیا ددانی و شتر ده توانی له بێخه وه هه لیکه نی و له گه ل ئەو هه موو تالی و سویریه ی بیخوا. و شتر چونکه له جهسته یدا ده توانی ئاو پاشه کهوت بکا ئەو تواناییه ی پێده دا که ورگی خۆی له و گیایه بئاخنی.

عەباس و شتره کانی له ده شته که ئازین کرد و توربینه که ی له کۆلی داگرت و له لای کۆنه بیریک دانیشت.

ئەو بیره که ئیستا ئاوه که ی وشکی کردبوو، عەباس وه بیری دهات که سالان یه کی بووه له زنجیره بیره کانی که ریزی شو راو که بهر له وه ی وشک بێ ئاشه کۆنه که ی ده گیرا. سویرا ویش ته نیا بۆ ئەو کاره ده بوو. چونکه ئاوی سویر له زهویی شو ره کاتدا، ته نیا بۆ ئەوه ده بی به رداش بگیری. کاتی ئاوی کاریزه سویر کهم بۆوه ئاشه که ش له کار کهوت. بهر له وه ی ئاشه ئاوه که له کار بکه وئ، له گوندی (دوبید) ئاشیکی ئاور سه روسه کوتی په یدا بوو. خه لکی زه مینجیش باراشی خۆیان ده برد بۆ ئەوئ. ئەوه بوو که ئاشه کۆنی سویرا و له کار کهوت و شه همیری ئاشه وان مالێ چوووه گوندی دوبید. شه همیر پیر بوو. ئیتر توانایی کاری نه ما بوو. چا ویشی سو مایی لێبرا.

عەباس له گه ل مه ولا ئەمانی دیوه ره، جاروبار له کۆلانه کانی دوبید چاوی پیکه وتبوو که گۆچانیکی به دهسته وه بوو، به بن دیواره و دیوار دا ده رۆیشت و چیرۆک و بهیت و شیعره ی ده خوینده وه و دیووشی که ژنانی دوبید ئەگه ر تاقه تیان بوایه شه همیریان ده برده مالێ و بهیت و شیعریان پێده گوت.

ئیستا کا و لاشه که ی شه همیر له خوار زنجیره بیره کانی کاریزه وشک خاپوور بووبوو و دیواره لارووخا وه که ی هه تا نیو قه د له خۆل و لمدا بوو و بووبوو هیلانه ی مشک و مار.

عەباس تۆپه وانە ی تۆنگه له مل باریکه که ی ده رکێشا و زارکی تۆنگه له که ی نایه ده می و به قومیک زار و گه رووی ته ر کرده وه. پاشان تۆنگه له که ی نایه وه نیو تۆربینه که ی، تۆربینه که ی نا بن سه ری و راکشا. ده موچاوی دایه بهر تیشکی خو ر

و پیلووی به سەر یه کانا. وشتره وانیش هەر ئه وهی خۆشه. په وهی وشتر له وهشته ئازین ده کهی و بوی وهرده کهوی. خهوت لیکه کهوی یان لینه کهوی توفیریکی نییه. ههتا نویژی شیوان له چهند جار زیاتر ناچار نابی ههستی و وشتره کان کۆ که یته وه. وشتر بۆخوی ده له وه راو وشتره وان بۆ خوی که سیک که کوری کار بوایه، له گه له وه پراندنی وشتر کۆلیکی چیلکه و چال و دروو و دال کۆ ده کرده وه و ئیواری ده پیرده وه بۆ مائی، به لام ئه وهی وهک عه باس وابوو هه رکه ئیواری به سه ردا ده هات په وهی وشتری کۆ ده کرده وه و به ره و زه مینج لینه خورین. شه وی، کۆری لاوان، له بن دیواریک و بهر تریفه ی مانگه شه و؛ یان له خه له وه تییه که ی سه نه م، چاوه پیتی عه باس بوون: هوی... هوی!

به لام کوا؟ گه نجان و لاوان و هاواله کانی عه باس چوون بۆ کوی؟

له بن پیلوو نووقاوه کانی عه باس دهیدی که هاواله کانی ده روون.

پۆیشتوون؛ چ زوو! عه باس توند چاوی قووچاند. ده بی له بیریان به ریتته وه. عه باس پیاوی ئه وه نه بوو له خۆرا خه م دایبگری. بیچوووه گورگ ناتوانی خه م له دلی خۆیدا کۆ کاته وه. ئه و دایمه له بیری تیر خواردن و هه لدرین دایه:

خه م و که سه ر با برۆن ئاوی ئاراز نیوه ی رییان بی!

ئه وه ش به جیی خوی؛ به لام عه باس شتیگ ئوقره ی لیه لگرتبوو: ئه و پۆیشتن و هاتنه وه! بونی ده کرد که شتیگ تیکچوووه. ئالووگۆرییه ک رووی داوه. به لام چی؟ نهیده زانی چیه. به چاوی قووچاویشه وه نهیده توانی به په نا کاو لاشه که ی شۆراو دا تیپه ری. نهیده توانی له کۆتایی پۆژگاری شه همیری ئاشه وان چاوپۆشی بکا. ئه و ئاشه ی شۆراو که ئیستا بۆته که لاوه یه کی پر ترس و خوف، پۆژی خوی شوینیکی گرم و گور بووه. خه لک که باراشیان ده هیتا، زستانانه هه تا نۆره یان ده هات گه م و جۆیه که یان بۆ لیکری، له ده وری ته ندوووره که کۆزلیکه یان ده به ست و له هه موو ده رکه یه کیان ده دا. حه قایه تیان ده گێراوه. عه باس له گه ل سلووچی باوکی زۆر جار باراشیان هیتابوو. عه باس به سواری که ره که یان که هیتا نه تۆپیوو، کیسه ی جوی له بهر ده می داده نا و گولمیخه که ی له کۆپاره ی کورتانه که هه لده چه قاند، سلووچیش هه لته ک هه لته ک به پییان به دوایدا ده رۆیشت. سلووچ هه میشه که ره ی به یانی

ده گه یشته ئاشی. هه ر بۆیه عه باس له ریگای ئاشی، له هه موو شتیگ زیاتر وه نه وز و خه ونووچکه ی خوی له بیر مابوو، هه روه ها خه وی گوی ته ندوووره که ی شه همیر و گرمه و هاره ی به ردا شه که ی هه ر له بیر بوو.

به لام ئیستا... ئاشی ئاوری دوید ئه وی باراشی ده وروبه ره هه لیده لووشی و له کلاو سورانیگدا ده یکاته ئارد و پیت ده داته وه. شه همیری پیر که ئیستا چاوی نابینی، بیر و هوشی لای حه قایه ته کۆنه کانه و گۆچانه که ی له عه رزی ده دا و له خوی ده نووسی تاکوو هه رچی بیستویه و دیتویه وه بیری بیتته وه و بۆ خه لکی بگێریتته وه.

ده کری لاوانی زه مینج، هاواله کانی عه باس، ئیتر قه ت نه گه ریتته وه بۆ گوندی

زه مینج؟!

عه باس له پر راچه نی، بلی نه یه نه وه؟ په نگه تا قمیکیان قه ت نه گه ریتته وه. چونکه ده لین هه ر کات ئه و شه ریکانه ماتۆری ئاوه که یان وه کار خه ن، ئاوی ئه م که ریزانه که متریش ده بیتته وه. ده لین په می ئاوه هه موو ئاوی ژیر زه وی هه لده مژی. ئه وانه له خه یالی عه باسدا، شتیگ بوون. شتیگ که خه ریکه ده قه ومی. مشت و مری پسته کاری؛ پسته! چاکه ئه م ناوه زۆر ئاشنا نییه. پسته، عه باس قه تی نه خواردوووه. به لام بیستبووی که پسته وهک چه قاله قه یسی وایه. قه یسی عه باس له گونده کانی پیده شت دیتبووی. چونکه له زه مینج ئه وه ی له زه وی وه ده ست ده هات گه م و جۆ و هه رزن و په مۆ بوو. میوه ش ته نیا کاله ک و شووتی و جی جیش جاروبار ته ماته به ره م ده هات.

عه باس بیستبووی که په می ئاوه هه تا قولایی زه وی ده رواته خوار و ئاوه هه لده کیشی. میرزا و سالار ئیستا چه ن که سیان دانا بوو بیر هه لکه نن. عه باس ئه گه ر بۆ جاریک باوکی وه بیر هات بیتته وه ئه مجاره بوو: کاریزکه ن! پپی وابوو ئه گه ر ئیستا سلووچ بمابایه ده بووه سه ره ک وه ستای چالوی ماتۆر په مپ. ئیتر له دویدده وه کاریزکه نیان نه ده هیتا. گوایه له و به یانانه دا چه ند قوله به گیکی دیکه ش غهیره تیان بزوتبوو و له ماتۆری ئاوه که دا بوو بونه شه ریک. هه ر که سه ی یه ک - دوو کاتژمیر، به لام زۆربه ی خه لک نه ک شه ریک نه بوون، به لگوه نار په زایه تی خویان له

پرتە و بۆلەوه کردبووه گورە و هەرا. قسەشیان ئەوه بوو کە ماتۆری ئاو کەریزەکان و شک دەکا. ئەگەر کاریزەکانیش و شک بن، زەوییهکانیان پوولیکی چرووک ناژین.

دەیانگوت:

«مانای وایه کاتی پەمپی ئاو دێ، ئیمەش بارگە و بنەمان بیچینەوه و لەم مەلەبەندە کۆچ بکەین!»

بەلام جگە لەو دەمە تەقە و قەرە و هەرایانە، لەم رۆژانەدا بپارە سالار عەبدوللا و شەریکەکانی پەمپی ئاو لە شارەوه بینن بۆ زەمینج. میرزا خۆی کردبوویە دەنگۆ کە چۆتە پیتەخت و هەموو کارەکانی تەواو کردوو و ئیتر هیچ لەمپەرێک لە سەر رینگا نەماوه. تەراکتۆریش ئەوه ئەمرۆ چوو سەر زەوییهکانی باوکی میرزا و ئاغا مەلەک بۆ تەکووز کردن و شیو برینیان. زەوییهک کە هەتا ئەمرۆ دیم بووه و بۆ ئاوی باران شەلەگە بەندی کراوه، رەنگە ئەمرۆ بە جۆریکی دیکە ئاودێری بکری:

«بەلام ئەو ئەبراو لە پەرسەنەش چاک خۆی پێوه هەلواسین، ها! چوار رۆژی دیکە لەوانە پەمپی ناوی براکە، یانی ناوی منیشی لە بیر بچیتەوه!»

عەباس لە دڵەوه هەستیکی باشی دەرەق بە ئەبراو نەبوو. هەستی هاورپی و بەجی هیشتن؛ وەک ئەوهی ئەبراو بەجی هیشتن و رۆشیتبێ! بۆیه شتیک وەک قینیکی شاراو و تەماوی دلی عەباسی ریک دەگوشی و وەدداوە چیرە خستبوو:

«دایک سەگ! وەک تاژی رست کراو کە دەنووزینی و لمبۆزی هەلدەسوورینی بۆ خاوەنەکە، خۆی لەگەڵ ریک خستن! با بزانی چۆن دەبێ. با بزانی!»

بێ خەوی شەوی پێشوو بە جارێ شەکەتی کردبوو. لەشی لەبەر تیشکی خۆرەتاو سست بووبوو. پیلووی چاوی قورس بووبوون و خەوی لیکەوت. بیدەنگی و ئارامی بیابان تیکەل خەو بوو بەالی قورسی خۆی بە سەردا کیشا. لە خەویکی قوول راجوو. لە پێدا بە لەشیکی وەسەر ئارەقە گەراووه لە خەو راجەنی. سەری لە سەر توربیتەکە هەلینا و دیتی نرکە و نالەیی پیرە ئاروانە بیابانی داگرتوو. لۆکەرەش ئاوقای ئاروانە بووبوو. ئاروانەیی یخداو بوو و قەپی کردبوو بە قورقورچاچکەیدا. نالە و لرخەیی بە وشتی پیر خستبوو، دەتگوت دەگری. وەک

پیریژنیک دەگریا. سەری بەملاو ئەولادا بادەدا و سەری لە عەرزه کە دەخشاند. خەریک بوو لرخەیی لێدەبرا. بەلام لۆکی مەست قورگی بەرنەدەدا و بەراستی دەیویست بیخکینتی. وشتەرەوان - هەرکەسێکە - دەبێ راپەرێ. ئاروانەیی سەردار بێتوو مندار بواپەتەوه دەبوو عەباس بیژێری. عەباسیش چی هەیه؟ ئەوهش دەبوو هۆی ئەوهی ئیتر کەس کار بە عەباس نەسپێری: ئاخەر مرقیان کردۆتە وشتەرەوان! تۆیان بە بنیادەم زانیوه؛ پیاو!

عەباس دەستی دا پەیاغەکەیی و هەراپی کردی. خۆی گەیاندى. وشتەرەکان ملیان تیکهالابوو. ئاروانەیی پیر ئیتر خەریک بوو قرخەیی لێدەبرا. عەباس لۆکەرەشی وەبەر تیلادا. تیلای راست دەکردهوه و دايدیناوه. بەهەر دوو دەستی پەیاغەکەیی گرتبوو و بەهیز و قەوهتی خۆی لە لاجە سەری لۆکەرەشی رادەکیشا. سەر و لمبۆز و ملی لۆکی خوری شۆر کرد. دەیکوتا و جار لەگەڵ جار بە زەبتر لێدەدا، لێدەدا و و جینیوی دەدا. جینیوی بە لۆک و خاوەنەکەیی دەدا. جینیوی بە خۆی و بە زەوی و بە ئاسمان دەدا.

دڵرەقترین مرقوف، کاتی کە بە جارێ رقی هەلدەستی ئاژەلیک دەداتە بەر زەبری لیدان، هەستیکی دلسۆزانە لە ناخەوه دەبیزوین و ناچاریبیک لەپەر خاوی دەکاتەوه و لەو کردەوه بێرحمانە پاشگەزی دەکاتەوه. زۆرجار وەرزی و وشتەرەوان و شوان دواي ئەوهی داخی دلیان لە زەبری قەمچی و تیلوو و نەقیزە و پیمەرە و شەنەدا کۆدەکەنەوه و بە ئاژەلی بەستەزمانی دەرژن، لەگەڵ ئاژەل دەکەنە قسە. جینیوی پیدەدەن و لەگەڵی دەدوین. بەلگە دیننەوه و هەول دەدەن کەر و وشتەر و گا و... تیگەیهنن کە بوونەتە هۆی شیت بوون و رق هەستانی ئەو: «ئاخەر تۆ بۆ وادەکەیی لارەشە گرتوو!»

بەلام ئیستا شەری نابەرانبەری لۆکەرەش و پیرە ئاروانە رینگای دلسۆزی و بەزەیی بۆ عەباس نەهیشتبوو. عەباس پێی وابوو دەبێ لۆکەرەش تەمبێ کری. بۆیه بێوچان داردەستی عەباس بەسەر نیوچاوان و لاجەسەری لۆکادا دەباری، دابارینی تەرزە بەسەر بەردی رەشدا. ئاخری بەرد دەنگی لێهەستا: لۆکەرەش قورگی ئاروانەیی بەردا و بە رقهوه چاوی لە عەباس بری. ئاروانەیی پیر لەسەر

چۆك خۆی كینشا ئەولاولو و ملی به سەر عەرزه كه دا درێژ كرد. ئیستا عه باس ده بوو لۆكی مه ست له ئاروانه دوورخاتهوه. به لآم روانینی شیتانهی لۆك، عه باسی له جینی خۆی وشك كردبوو. لۆكه رهش كه فی هه لخراندبوو و چاوی له چاوی عه باس بریوو.

ترس! ترس سه رتا پای عه باسی داگرت: به لآم نه ده بوو وازبینی و به یلی لۆكه رهش سه ر بکاتهوه. نه ده بوو بترسی. بیتیو بیهزی، خۆت به سه ردا ده دا. له خاك و خۆلت وه رده دا، وریابه!

عه باس دا ره كه ی هه سووړاند. دیسان هه لیسووړاند. لۆكه رهش ده بوو سه ری داخا و برۆا. ئەوهش شتیك بوو كه عه باس ده یویست. به لآم لۆك چورته ی نه كرد. به ره و عه باس هات. به نه رمی ده هات. تووړه و تۆسن دیار بوو. چاوی ئاوری لیده بووه. عه باس پاشه و پاش كشاوه. زیاتر كشاوه. ته نیا كاریك ده توانی بكا، ئەویش ئەوه بوو، بیستبووی كه وشتری مه ست نابی پستی تیکه ی. به لآم ئەو په نده به كاری بیابان نه ده هات. خیرا به بیریدا هات كه خوالیخۆشبوو یارقولای بۆ ده ستیكی هه بوو. له ریگای (داموغان) وشتریكی مه ست هه لیکوتابوو سه ری و باسکی له بندا هه لکه ندبوو. له كاروانسه راکه ی داموغان هینده ی نه ما بوو له ژیر سنگی خۆیدا جیق و فیقی ده ره ئینی. به لآم به ره له وه ی یه سکی له شی وهك پرپۆله لیتبكا، ساره وانان گه یشتبوونی و له ژیر سنگ و چۆکی وشتره كه یان ده ره ئینابوو.

به لآم ئیستا؟ ساره وان كووا؟ جیگای به تالی ساره وانان خه ریک بوو مه رگ ده یگرته وه. ئەوهش مه رگ بوو كه له قه لافه تی لۆكه ره شی سه رداردا به هه نگاوی قورس به ره و پووی عه باس ده هات. ئیتر نه ده كرا پووت له وشتره كه بی و پاشه و پاش بکشینیوه. ئیتر نه ده كرا پستی تینه كه ی. نه ده كرا پستی شینی تیکه ی. نه ده كرا. نه ده كرا. ده بی كاریك بكا. شه ر! گه راوه و به ره و پووی لۆك چه قی. دا ره كه ی هه لیسووړاند. لۆكه رهش سه ری هه لیسووړاند، ملی هه لیتنا و لرفاندی. عه باس هه لات. شه ر و هه لاتن. لۆكه رهش وه سه ری كه وت. قینی وشتر! عه باس له مه ر قینی وشتر زۆر شتی له زمان پیرانه وه بیستبوو. وشتر دره نگ رقی هه لده ستی؛ به لآم خودا نه كا رۆژیک قینی هه ستی! كوژاندنه وه ی ئەو ده ریا پر ئاگره،

زۆر دژواره. هه تا نه تسوتینی، دانامرکی، هه لچوونی قین. هه وره گر مه یه ك كه له په ستا خه نجه ری گر ده بارینی. مه گین ته نیا بیابان به كاری ئەو هه وره تریشقه یه بی. پیاوی ته نیا، دل له دل مه ده! هه لی. ته نیا مه گین هه لاتن بتوانی ده روویه کی رزگاری پیوه بی. هه لاتنیش له ده ست مه رگ له شی سووك و لاقی چالاکی ده وی. ئاسك بیته به رچاوی خۆت، عه باس! هه لی، دم له سه ر پشت. وهك تیسکه ی تفه نگ. سووك و چالاك، چونکه هه لاتنی وشتر وهك بای شه مال وایه. وانه كه ی مه رگ قه پ به شان و ملتا ده كات. ئیستاش تۆی له سایه ی مه رگدا غار ده ده ی. خۆزگه دوو لاقی دیکه شت بوو بووایه بۆ هه لاتن!

ئاواتی بۆ كاوالاشه كه ده خواست. ئاشه كۆنه كه ی شه همیری پیر، كاوالاشی شۆراو.

لمبۆزی لۆكه رهش له سه رشانی عه باس بوو و سیبه ره سامناکه كه ی له پیشییه وه ده رۆیشت و سنگی بیابانی ده پینوا، تینوو. هالای هه ناسه ی لۆك، هووشه ی مار بوو به سه ر پیستی پشت ملی عه باسه وه، به تینتر بوو له گرهبای هه موو بیابانه كان. شان و ملی به پریشکه ی كه فی ده می لۆكه رهش خووسابوو. به لآم ئاره قه ی له شی، نه یده هیشت عه باس ته رای بی كه فاو له سه ر شان و ملی هه ست پیبكا. ئیتر چرکه یه کی ما بوو مه رگ له باوه شی گری. به لآم مردن کاتی كه لیت نزیک ده بیته وه، خۆیت تیه له ده ساوی، هه ستی پیناکه ی، ئەوهش ئەو ساته یه كه هیوا برۆا ده بی. سنووری لیک هه لبرانی دوو وزه. هه ست کردن به حه سانه وه یه ك كه له پاش هه ولی زۆر وه ده ست دی. سه ره تای مردنه كه سامناك دیته به رچاوه كه ناوه ندی مه رگ. عه باسیش له ناوه ندی مه رگدا بوو و ترسی زۆر وای لیکردبوو ته واوی هیز و توانای خۆی وه کار بجا، بۆیه سستی کردبوو. ئەو ترسه ش كه گه لی جار پیاو تووشی به زین ده كا، له گیانی عه باس تارابوو. ده رفه تی بیر کردنه وه، بیر کردنه وه یه ك كه له ده رگانه ی مه رگدا داوای ته سلیم بوونت لیده كا، بۆ کوپی میرگان نه ما بووه. هه ر بۆیه عه باس بیری لینه ده کرده وه. فکریش وا دیاره ده رفه ت و ریگای ده وی! ته نیا ده بوو هه لی. هه لاتن. هه ره ئه و جوړه ی كه گیان و له ش، قه بوولی کردوو و هه رچی هیز و وزیه رژاونه ته ده مار و یه سقانی لاقه وه و ده بی پی

هه‌لی. بای شه‌مال! بیابان چۆل و هۆل؛ بیابانی گهرم و سووتینه‌ر. سام! دپوو و دال. سیته‌ری خواروخیج و سلۆک. ری و شوینی مه‌رگ، له داوی و شتردا. چه‌نده‌ش نابهرانبهر! و شتری مه‌ست سه‌ره‌تا قه‌پال به جییه‌کی له‌شی پیاودا ده‌کا و له عهرزی ده‌دا. ره‌نگه منجرانه بته‌هوی هه‌ستیه‌وه، هه‌ولیک بۆ رزگاری. له گۆم که‌وتوو ده‌ست بۆ چله پووشیش دریژ ده‌کا! به‌لام هه‌لاتن دژواره و دهر باز بوون مه‌حال. و شتر به سه‌ر پیاودا ده‌خه‌وی و له ژیر سینگی خویدا ده‌تپیشینی. سینگی قه‌لشت قه‌لشت و زبره‌که‌ی ده‌نی به سه‌رتا. وات تل پیده‌دا هه‌تا قرچه قرچی یه‌سکی له‌شت له‌گه‌ل هاواری خوی و ژانی پلیشانی جه‌سته‌ت له‌گه‌ل لرفه‌لرفی خوی تیکه‌ل ده‌کا و ده‌ترینی. ئه‌وه‌ش هه‌ر ئه‌وه بوو که عه‌باس خه‌ریک بوو تووشی ده‌هات. هه‌ر ئه‌وه بوو که ئیستا به ده‌ستیه‌وه پیوه ده‌بوو، پیو بووبوو، وه‌ی!

که‌لپه‌ی و شتر به لاشانی عه‌باسدا نووسا. خوی له گیرگه‌ی دانی راپسکاند. کراس و جلیسقه‌که‌ی به ده‌می و شتره‌که‌وه به جیما. به ده‌مییه‌وه ده‌شه‌کاوه، ئالای مه‌رگ! عه‌باس هه‌موو هیژ و توانای خوی له لاقیدا کۆ کردبووه و هه‌لده‌هات. به‌لام تازه کار له کار ترازابوو. لۆکه‌ره‌ش ده‌م له سه‌ر پشت به دوایه‌وه بوو. ئه‌مجاره‌یان قه‌پالی کرد به ته‌پلی سه‌ریدا. قیژه‌ی سام لینیشتووی مرو‌ف لهو بیابانه چۆله‌دا بوو به زایه‌له. لۆکه‌ ره‌ش ویستی عه‌باس به‌رز کاته‌وه و به زه‌وییدا بکیشی و هه‌لکوتیه‌ سه‌ری. به‌لام چا بوو سه‌ری عه‌باس له به‌ر ددانی خزی و به چۆکه‌وه که‌وت به عه‌رزدا. ئیستا سیبه‌ری به سامی لۆک وه‌سه‌ری کشابوو. عه‌باس وه‌ک مار که‌وتبووه زگه خشکی و تلی ده‌خوارد. لۆکه‌ره‌ش به توندی چۆکی دادا و ویستی عه‌باس بکا به ژیره‌وه و ئه‌وه‌ش، نه‌ده‌بوو! کورپی میزگان هه‌ستا سه‌ر چۆک و خیرا کێردی له پزلووخی ده‌رکیشا و به غه‌یری ئه‌وه چاری نه‌ما‌بوو. ره‌نگه کۆتایی شه‌ر! به‌لام کوشتنی و شتری مه‌ست کاری هه‌موو پیاویک نییه. ئه‌ویش پیاویک، هه‌ر پیاویک بی له ده‌ستی نایه. پیره و شتری دابه‌سته‌ش کاتی سه‌ربرین، لانی‌که‌م به شه‌ش پیاوی به‌کار به سڀ گوریس چوار په‌لی ده‌به‌ستن و له شه‌ش لاوه سه‌ری گوریسه‌کان ده‌گرن و ده‌یکیشن. هه‌وته‌مین که‌سیش به چه‌قۆوه هه‌لده‌کوتیه‌ سه‌ری و چه‌قۆکه به شه‌رگه‌ی ملیدا دینی، ئه‌وه‌ش تازه کۆتایی کار نییه و له‌وانه‌یه له‌به‌ر

ژان شیت و هار بی و خوی له به‌ندوسندم راپسکینی و چه‌ن پیاویش له نیو به‌ری. که‌وايه چۆن به هیوا بوو کورپی میزگان به تاقی ته‌نیا و به بی یارمه‌تی و شتریکی هار بداته به‌ر چه‌قۆ،! ئه‌ویش به خه‌وته‌وه! ئه‌گه‌ر دواي بریندار بوون شیت و هار بوايه، چی؟! لۆکه ره‌شی سه‌ردار ئیستا خوی یه‌ک پارچه ئاور بوو.

عه‌باس ده‌یزانی که چه‌قۆکه‌ی ده‌بی راست له قورقوراسکه‌ی هه‌لچه‌قینی. به بی ترس و پارین؛ هه‌تا بن ده‌سه‌که‌ی تیه‌له‌چه‌قینی. به‌لام ئه‌وه کاتیکه که به سه‌ر و شتره‌که‌دا زال بی، نه‌ک و شتر به سه‌ر تۆدا زال بی. که‌وايه ئه‌وه شه‌ر بوو، نه‌ک و شتر سه‌ربرین. یاسا و بریار له نیواندا نه‌ماوه و ترس و رق و دل‌خه‌وره‌یه له ئارا دایه. بۆیه عه‌باس ئاره‌قه‌ی ده‌رداوه و له‌به‌ر ئه‌و قرچه‌ی خۆره‌تاوه به بی هیچ هیوا و ته‌مایه‌ک کێردی هه‌لده‌سو‌راند. کێردی به چاو و لمبۆز و مل و سینگی و شتره‌که‌دا ده‌کرد. ده‌می کێرده‌که بریقه‌ی ده‌هات. ده‌ست و شان و ملی له خوین هه‌لکشابوو. چاو و لمبۆز و ملی و شتره‌که‌ش خویناوی بوو. پریشکه‌ی خوین و ته‌پوتۆز له به‌ر خۆره‌تاو. بیابان و قاقر و تراویله‌که. سوور ده‌چوونه‌وه. هه‌تاو و زه‌وی و شو‌ره‌کات، ئه‌رخه‌وانی و بنه‌وش و زه‌رد بوون. ره‌نگه‌کان ئاویته و دوور له یه‌کتر و لیک هه‌لبراو بوون. ئه‌م زه‌وی و ئاسمانه ده‌تگوت هه‌ر ئاوا سوور بوون. گرپه‌ با، گرپه‌ بای بیابان. هه‌رچی ده‌بی با بی چش! کاره‌که یه‌کلایی بکاته‌وه باشه. یه‌کلا کردنه‌وه‌ی شه‌ر. به‌ر ملی و شتر، شا ده‌مار. زه‌بریکی به جی. راست له قورقورچه‌کی را کرد.

کێرده‌که‌ی ده‌ر کیشاوه. خوین، جۆگه‌له‌ی خوین. ئه‌وه‌ش خراپتر. ئه‌وه ره‌قی و شتر هه‌زار به‌رانبه‌ر هه‌لده‌ستینی. رۆحی له‌سه‌ر له‌پی ده‌ستیه‌تی. مه‌رگ له به‌ر چاوی سه‌ما ده‌کا. ئیستا که مه‌رگ هاتوو و هه‌لیکوتاوه‌ته سه‌ری، بۆ له به‌ر پینیدا راوه‌ستی؟ بۆ له‌به‌ر پینیدا داماوانه سه‌ری دانه‌وینی؟

ره‌نگه که‌فاره‌ی خوین لۆکی هار له پی بخا و له عه‌رزى بدا!

ره‌نگه! به‌لام، به‌لام... خه‌یالی خاوا!

لۆکه‌ره‌ش به زه‌بریکی سه‌ری عه‌باسی به لایه‌کدا فرییدا. رق گێژی کردبوو. به ده‌وری خۆیدا هه‌لده‌سو‌را و خوین و که‌ف به لاله‌غاویدا ده‌هاته خوار. هه‌لیکوتا

سەر عەباس. ئەمجارەش کورپی میرگان خۆی کۆ کردەو. بەلام ئیتر هیزی ئەژنۆی نەبوو. دوایین پێگا؛ بێر. دوایین چاره؛ بێر. بیریکی وشک. وشکە بیریکی کەریمی شوراو. خۆی بەرەو بیرەکه کیشا، خشی. شەکەتی و کوتراوی و ژانی جەستە، هیوا پراوی و بی هیزی، ئەو هەستە لە دلی چەقاندبوو که: هەر ئیستا لەوانەیه گیانی دەرچی. لۆکی هار، وەک ئەفەعی خۆی کۆ کردبوو. ئەو دوایین قومی مەرگ بوو که دەبوو بیکا بە گەرۆی عەباسدا. مەرگی یەكجاری. لۆکه رەش بەرەو لای عەباس گومبەتە لە خۆی دا. بێر! بەر لەووی لە ژیر لاق و سینگی لۆکه رەشدا بپلێشی عەباس خۆی هاویشته نیو بیرەکهو.

چەن کۆترە کێوی هەلفرین و عەباس هەستی کرد شتیک لە سەرییەو و یزەدی هات و دەرپەری. ناخ...

عەباس کەئە و هۆش خۆی هاتەو؟ که وە هۆش هاتەو، کەنگی بوو؟ شەو!

چ کاتیکی شەو بوو؟

عەباس نەیدەزانی. لە ژوو سەری جەغزیکی تەنگی لە ئاسمان دەدی. جەغزیکی تەنگ و گرد، لەگەڵ ئەستێرە زێوینی بیابان. لایەکی حەو برالە: تەرازو کۆ. زوو زوو سەرییەیان دەهات. دەرەوشانەو، دەتگوت توونیا. زمانی عەباس وشک بوو بوو. زار و گەرۆی عەباس وشک هەلگەرابوو. زمانە وشکەکی وەک گلمتیک بە لیویدا هینا، بەلام تەپایی پێو نەبوو، لیوی عەباس وشک و بار گرتوو، ئەستێرەکان سەرییەیان دەهات؛ سیوشکە هەلاتوو!

عەباس جوولەیهکی کرد. ئازای ئەندامی زیڕاندی. ژانەکی لە جییهک نەبوو. ژان لە هەموو گیانی گەرابوو. دەسکی کێردەکی هەروا توند لە مستی گرتبوو. بەهۆش و بیهۆش، غەریزە پارێزگاری، کێردەکی لە مستی کورپی سلووچدا پارا گرتبوو. دەستی بە نەرمی لە سەر گلە نەرمەکی بنی بیرەکه بەرز کردەو و لە تاریکایی بیرەکهدا هیچ شتیک نەدەبیندرا. بەلام هەستی کرد شتیک بە سەر دەستییهو و شک بوتهو. دەستی برده بەر لووتی و بۆنی پێو کرد. بۆنی خوین. بۆنی خوینی و شتر، بۆنی خوینی خۆی. دەبێ کوی بریندار بوو بی؟ دەبێ لایەکی شانی پچرابی! دەستی بە بەلەکی خۆیدا هینا. لەتکیکی گوشتی بەلەکی پچرابوو. جییهکی تری؟

هەموو جەستە؟ نا! ئیتر هیچی وە بێر نەدەهاتەو. ژان، تەنیا ژان. جیگای گازی و شتر، جیگای کوتران بە سەر دار و بەرد و دڕووالدا؛ بۆقەتە ملی و پشتی و شان و خالیگەئە. سەر و لاقی. ژان، سەرتاپای گیانی ژان. کوتراوی جەستەئە. تل خواردن لە ژیر لاق و قوولی و شتر دا. هەول، ئەو تەقەلا بی ئەمانە گیان و لەش نا؛ نایی بە گالتهی بزانی، زەبر، زەبر. ماسوولکەکانی هەموو کوتراوون و پەراسوو دەریپەرەکانی کورپی سلووچ، دەتگوت هەر ئیستا لە بەریهک دەچن. هەستی دەکرد ناتوانی بجوولی.

بێر؟! دەتگوت تازە هەستی پیکردوو. چ تەنگزەیهک، سنی چوار بالا پیاو قوول بوو. ئەو هەش بە جی خۆی، بیریکی پووخواک بوو. تەنانهت ئەگەر دەست و لاقی سافیشت بێ ناتوانی پێ لە سەر پیگیرەکانی راگیر کەئە و وەسەر کەوی. ئەگەرچی نەدەجولا و لە جی خۆی وشک بوو بوو. وردە خۆل بە سەر و گوێلاک و شان و ملیدا دەوهری. ژیریشی گلە نەرمە بوو. وردە گلی دیواری پووخواکی بیرەکه. تووزیکیش بۆنی گنخاوی هەست پێدەکرد. زرموگوتی پێی و شتر. لرفە و کەف هەلخاندنی و شتر، هاسکەئە و شتر.

لۆکه پەشی سەردار، بریندار و شەکەت، بە دەوری بیرەکهدا دەسوورا و دەیلرفاند و دەپیرماند و پێی لە عەرزێ دەکوتا. خۆل و کولوی ورد بووی ژیر پێی لۆکه پەش ورد دەبوو بە لیواری بیرەکهدا دادەوهری و دەرژا بە سەر شان و ملی عەباسدا. لۆکه شیت خوینی دەویست، ناکام مابوو، بۆیه دەستی هەلنەدەگرت. نۆ شەو و نۆ پوژ دەتوانی بی ئاو و لەوهر لەوئە بمانیتەو و نەهیلێ کورپی سلووچ بێتە دەرئ تا لە توونیا و لە برسانا دەمرئ. و شتر دەیتوانی نۆ شەو و نۆ پوژ بی ئاو و لەوهر بژی؛ بەلام عەباس چی؟ ئەو، بی شک لە دوو سنی پوژ زیاتر دەوام ناهیتئ. عەباس هەر ئیستا بۆ قومی ئاو دەتگوت سیوشکەئە هەلات. هەر ئەو نەندە لیوی پێ تەپ کا، لەبەر شەکەتی و ترس لەبەر قرچەئە خۆرەتاو، ئاوی لەشی چنדרابوو. ویشک هەلگەرابوو. ئیستا ئەو زمان نەبوو لە دەمیدا؛ کەرپووچیکی سوورەو هەبوو لە کلی کوورەدا. ناخ بۆ قومیک ئاو!

عەباس سەری ھەلینا و پوانیی، ملی درێژی لۆکە ڕەش، بە سەر بێرەکەدا ڕایەل بووبوو، کەوتبوو نیوان سەرنجی عەباس و ئەستێرەکان. تابووتی چوار برالەیی لە نیوھراستدا کەردبوو بە دوو بەشەو. دڵۆپ دڵۆپ خۆین لە ملی لۆکە شیت دەتکا؛ دڵۆپ دڵۆپ خۆین، بە سەر قژ و فۆلکەیی خۆلاییی کورپی میزگاندا دەتکا. نا، ئەم و شترە خۆینی دەوی. ئاراو قارای لێھەلگیراوه. ئوقرە ناگرێ ھەتا کورپی میزگان لەنیو ھەبا. تەنیا کۆپەرە ھیوايەک لە دلی عەباسدا ماوو. ئەویش ئەوھە ڕەو و شتری سەردار فیری کاو پەمۆ دانەن، بەرەو زەمینج گەرابیتتەو و سەردار سۆراخی لۆکە ڕەش بگرێ و لە دێ و دەدر کەوێ و لەگەل سەردار، میزگان و ئەبراویش بە لەنتەرەو لە دێ و دەدر کەون و بێن بە شوینیدا. ئەگەر و شترەکان بۆ زەمینج گەرابیتتەو برینی بن ملی ئاروانە دەتوانی نیشانەری ڕووداوی ئەمرو بێ. چونکە سەردار خۆی گوتبووی لۆکە ڕەش بەھارە مەست بوو. بەوھشدا دیارە کە نە لۆک گەراوھتەو بۆ زەمینج و نە کورپی میزگان.

بەلام لەوانە ھە ڕەو و شتر بەرەو زەمینج نەگەرابیتتەو.

گریمان نەگەرابیتتەو، دەی چاکتر! ئەوھش سەردار ھان دەدا خیرا چەن کەس بخاتە دوای خۆی و بەرەو بیابان وەرێکەون. تاقە ھیوا ھەر ئەو بوو، دوای ئەو زارکی بێرەکە بوو کە دەیتوانی ئاسمان ببینی. ھەواش کە بە دژواری دەگەیشتە بنی بێرەکە ھەلیمژی و ھەناسە بکیشی. بەلام ئەو ئەستێرانە سەیر سۆلە سۆلیان دەکرد! دڵۆپێک خۆینی گەرم کەوتە سەر ڕوومەتی عەباس. عەباس ئیتر ئەستێرە نەدی. لۆکە ڕەش لە ئاکامدا توورە و ڕق ھەستاو لە گۆی بێرەکە بیخی خوارد؛ سەری کیشا نیو بێرەکە و لرفاندی. دڵۆپێکی دیکە کەوتە سەر لیوی عەباس. لیوو زمانی بە خۆینی و شترەکە تەر کرد. نا! زەبری کێردەکە کاریگەر نەبوو. کێردەکە ئەگەر کاریگەر بواوە دەبوو تا ئیستا لۆکە ڕەش تەکانی لیبیرایە، بەلام وا نەبوو، لۆک لەسەر چۆکی خزییە پیشتر و بە جۆرێک کە سینگی و نیوھە زگی زارکی بێرەکە تەنی و داسەکنان. ئەوھش سامناکتر. عەباس تاقە ئەستێرەھەکی لە پەنا ملی و شترەکەو دەدی. نا! عەباس لیی ڕوون بوو کە ئیتر لۆکە ڕەش ھەلناستی. ھیوا بڕاو بوو، ڕوون بوو کە

لۆکە ھار ھیندە لە سەر زارکی بێرەکە دەخوێ ھەتا عەباس لاقی جووت دەکا. ئاخ بۆ قومه ئاویک؛ قومه ئاویک!

خشە خشیکی نەرم، عەباسی وەخۆ ھینایەو تەکوو بۆ تاویک، لە بییری مەرگ و لۆکە ڕەش دا برێ.

ھووشە ھووش، دەنگیکی ھینا شتر لە پرخە پرخی خەوتوو. خورپرپر، خورپرپر. شەو و بییر، ڕەشایی چەن بەرانبەر. چۆن دەکرێ ئەگەر جوولەو ھەریک بێ کە ھەبە. بیینی؟ چاوی ھەلۆی گەرەکە. نا؛ چاوی شەمشەمە کۆپەرە!

«خورپرپرپرپر... خورپرپرپرپر...»

ئەو دەنگی چ گیانلە بەریکە؟! عەباس چاوی تیژ کرد، بە دەورو بەری خۆیدا گیرای. بەلندەھەک دەریپەری، بالی کیشا بە دیواری بێرەکەدا، گل و خۆل بە سەر و گۆیلاکی عەباسدا ڕژا و دیسان بیدەنگی و دیسان، دەنگەکە:

«خورپرپرپرپر... خورپرپرپرپر...»

ترس سەرتاپای داگرت. تاریکی دەور و پشتی ئەوھندەدی دیکە ترسی بە سەردا ڕشت. ترسی دردۆنگی، ترسی نەدیتن و نەناسین. ترسیک کە نازانی چیبە. ئەگەر بزانی چیبە، بزانی چیبە خەریکە ڕۆحت لیدەستینی؛ لانی کەم دەزانی ھۆی مردنەکەت چیبە و دەبناسی، دەتوانی بە جۆرێک پارێزگاری لە خۆت بکە. ڕەنگە خۆ بە دەستەو بەدی، خۆ بدۆرینی. ڕەنگە غەیری جوولە لەخۆ برین چارەھەکی دیکەت نەبێ. ڕەنگە گەشکە بکە و بەر لە مەرگ بمری! ئیتر دلت بۆ ھەزار ڕیی پیوار و تاریک ناچی. ئیتر ھەزار چزووی ئالۆزی و دلەخورپە چزەت لێھەلناستی؛ بەلام ئەو دلەخورپەیی تۆ شتیکی و ئەوھە دەتکوژی ئەو دلەخورپەییە نییە، خودی مەرگە. ئەو مەرگە کە عەباس لە ھەمبەر لۆکە ڕەشدا تووشی بوو. بەشیکی گرنگی پارێزگاری و دەستکردنەو و ھەلمەت و ھەلاتن و زەبر بوو. ئالۆزی لە تانوپۆی کاتەکاندا بوو. تەنانەت دەکرێ بلیی. ئەو مەرگە چۆکی دادابوو سەر سنگی، ئالۆزی و دلەخورپەیی ڕاونابوو. شتیکی نادیار لە نیواندا نەماوو تاکوو عەزاوھەکی سەد بەرانبەر بکات، ھەلمەتی لۆکە ڕەش چاوی ڕۆشنی عەزاو بوو. بەلام ئیستا، ئەو ئالۆزی و دلەخورپەیی تانوپۆی تاریکی عەزاب بوو. پیاو ژانی لە بییر دەچیتەو. بەلام

مہترسی ہاتنی ژان قہت لہ بیر ناچی. رُوح دہکے ویتہ بالہ پرژہ، کۆتریکی گرفتاری بیر زارک بہستراو، پەریشانہ، بالی بہ دیوارہکەدا دہکیشی، دلہ خورپہ.

شہ پۆل شہ پۆل دلہ خورپہ. شتیک لہ زاتی دیار و نا دیاری وجودتدا و ہگہرپان دہکے وئ، تئیدہگہرپ. دایمہ و بہردہوام، تاوئ سہبر ناکا. تاویک دەستت لہ کۆل ناکاتہوہ. بلئسہی ژہراوی ترس. گیانت ریزہ ریزہ دہتاویتہوہ، تۆ ہلہلہلا بوونی خۆت تہنانہت. ہہست پئدہکەہی. تۆ لہ ناخوہ خہریکە دہپووکئیتہوہ. دیواری پووخەکی بوونت ہەر ئیستا نا ئیستا خہریکە تیکدہتہ پئی. ئەہی ئاواتی مہحال، ئەہی مەرگی ناوہخت. ئەہی تۆ بہکاری کەنگی دئی؟ ئەم بیرہ، بۆ تیک ناتہ پئی.

ہووشہ ہووش! ہووشہ ہووش!

خالگہلئکی ورد و پروناک. شتگہلئک وەک گۆل ئەستیرہ. لہ کونئکی دیواری بیرہکەوہ؛ نا! لہ ہلۆلابی بنی دیوارہکە بروانہ! ئەو ہووشہیہ لہ ویتوہ دئ. لہو خالہ وردانہوہ. خالی ورد و پروناک، ون دەبن و دہردہکەونہوہ. دیار و نادیار، تیکہل دەبن و زہق دەبنوہ. ہووشہ ہووشہکە تہواو دەبن و دەست پئدہکاتہوہ. دلئیی شتیک دہجوولئتہوہ.

شتگہلئک دلئیی دہجوولئتہوہ. ئەوہ روانئیکی ہہزاران سالہیہ کە لہ چاوی عہباسدا کۆ بۆتہوہ. قہت قہت، ہیچ مرؤفئیک ناتوانی لہ خالیکی وادا و لہو تاریکیہ پر مہترسیہدا شتیک ببینی. بہلام ئەگہر بچیہ نیو بیرگیانی عہباسہوہ، ہہست دہکەہی کە سوامی چاوی ہہموو مرؤفئیکی سہر زہوی لہ چاوی تۆدا کۆ دەبنوہ، تاکوو بتوانی بہر چاوی خۆت ببینی. خودایہ گیان...! مار! ئەو ہہموو مارہ! ئاخ... بۆنی بیگانہیان کردوہ. بۆن دئ بۆنی بیگانہ!

جاری وایہ پیانو لہ ژیان کورتی خۆیدا ہہزار جار دہمرئ و زیندو دہبیتہوہ. بۆ کورپی میرگان ہہزار جار مردن و ژیانہوہ ئەم کاتہ بوو. مار، کەرہ ماری بیابان! پیرہ مار! بلئسہیہکی چزووی بہسہ کە بتکاتہ خۆلہمیش!

«ئەہی بۆ ہیتستا ہناسہ دہکیشم؟»

ئەوہی کە لہ نیو ئەو بیرہدا دہمرئ، وەک پۆژ لئیی روون بوو. بہلام ئەوہی کە چۆن و کەنگی ماران دینہ گیانی، شتیک بوو کە نەیدہتوانی ہہستی پئیکا، تہنیا ہیندی

شتی لہ چیرۆک و بہسہرہاتی مارگران و وشترہوانان و شوان و گاوآن؛ یان جاروبار لہ پیرہ پیوانی بہ ئەزموون و شارہزای مار بہر گۆئ کەوتبوو:

«مار کاری بہ مرؤفی بئ تاوان نییہ. «

«ہتا کارت پئی نہ بئ. ماریش کاری بہ تۆ نییہ. «

«مار لہ نیہتی مرؤف دہگا. «

ہہروہا ئەم پەندانہ:

«بئ لہ کلکی مار مہنی. «

«ئەگہر دیتت مار دہروا، تۆش ملی رئ بگرہ و برؤ. «

«ماری مالئ بہرہکەتی دہغل و دانہ، مہیکوژہ. «

بہلام ئەم قسہ و پەندانہ شتیک نەبوون کە ئیستا و لئیرہ بہ کاری عہباس بئ. عہباس لہ بارودۆخیکدا بوو کە نەیدہتوانی بیر بکاتہوہ. میشکی راوہستابوو. مہترسی و دلہ خورپہ وا تہنگی پئی ہلچنیبوو، رینگای بیر کردنہوہی لئ تہنیبوو، چیکا؟ چیی لہ دەست دئ؟ لہ سہرہوہ شہوی رەش. ژیرہوہ بیر تاریک و تہنگ. لہ نیوان شہو و بیردا وشترئکی ہار و خوین بہری چاو گرتوو. گریمان لہ شئیکی کوتراو و برینداریشی نەبواہ؛ کوا رینگای دہرباز بوون؟ لہو بیابانہ چۆل و ہۆلہدا.

ناچارہ خۆ بہ دەستہوہ بدا، خۆ بہ دەستہوہ دہدا. ناچارہ دہبی خۆی بداتہ دەست مہرگ. ئەو خۆ بہ دەستہوہ دانہش شتیکہ لہ ہہموو ساتیکدا پیانو بہ بیریدا نایہ! ہہمیشہ نایہ! زیاتر کاتیک شتی وا بہ میشک و بیردا دئ و باسی لئدہکرئ کە مہترسی مہرگ لہ ئارادا نەبئ. ہلڈیری مہرگ مہودات پئنادا بیر لہ تہسلیم بوون بکەیتہوہ. دہرفہتت نییہ. نہ بۆ خۆ بہ دەستہوہ دان و نہ بۆ دہستکردنہوہ. لہو کاتہدا تۆ کۆمایہک تۆز و گہردیلہی و بہپہلہ و لہ پەستا تہواو دہبی و رەنگہ بتوانی بلئیی: وەک ئاور. وەک بلئسہ. سہرتاپا دہبیہ گر. بہ ہہشتا دہسووتئیی تا تہواو دہبی. ئەگہرچی بہ روالہت وشک ہلگہراو و مردوو بنوئیی! ئەگہر پالت بہ دیواری پووخەکی بیرہوہ دابئ و ہہزار سال پیر بوو بیتئ، ترس بہ عہرزہکەوہ میخگوتی کردبیتئ. چرکەت لئیرابئ و تہنانہت گویت لہ ہناسہ کیشانی خۆت نہ بئ.

کورې میرگان به په له و په یتا په یتا ته واو ده بوو، ده پوکاوه. نه گه رچی له وه ده چو که سهه ساله مردووه وئیستا تارمایی خوی له هه مبهر خویدا، وهک داوه لیکي وشک و بوش ده بینی به دیواری بیره که وه نووساوه و شتیکی کر و کپتر له بیده نگی له نیو خویدا قه تیزی کردووه. ئاخ... ته نانهت نه گه ر بکری هه ست به هه ناسه کیشانی خوی بکا، نه وهش خوی ترسیکه!

کړوکی. عه باس شه وی نه ده دی که تیده په ری. عه باس ئیتر هیچی نه ده دی. هیچی هه ست پینه ده کرد: لیوړیژ له خوږ و ترس، ویشک!

ئایا جی جی باوهره که زوی و زهمان له چاو ترووکانیکدا راوه ستن؟ نا! رهنگانده وی خه یال له مروښا جاری وایه نه وه همه پیکدینی. نه وهش نه ساتیه که پیوه ندی تو له گه ل دنیا به تاله موویه ک بهنده. تاکوو لیکترازان چاو ترووکانیکت ماوه. نه وهیه له و په ری سووتاندا، هه ست به ئوقره گرتن ده که ی. ته واو داسه کینن. به لام زهمان رانه وه ستاوه. بیره که له که لینی لاملی وشتره که وه رووناکتر ده بیته وه. نه گه ر هیزی جوولانت هه بی، نه گه ر بتوانی چاو له ژوور سه ری خوټ بکه ی. هه ر له و که لینه وه ده بینی ئاسمان رووتاوه ته وه. نه ستیره، نه و ته نیا نه ستیره هه ش ترووسکه ی خوی له ده ست داوه. گزنگی به یان نه نگووتووه. کاته کان تیپه ر بوون. ساته کان گیانیاں داوه. به جوانی ده توانی ملی وشتره که به سه ر زارکی بیره که وه بیینی. نه وهش نه و کاته یه که بتوانی سه ر هه لینی، بتوانی سه رت بجوولینی. که وشک نه بوو بیتی. نه فسوون نه بوو بیتی و چاوانت، سه رنجی چاوانت له سه ر دیواری روو به رووت نه مه بیینی: روانینی به رده وام، چاو تییرین، رامان. سه رنجت توژی لی نیشتووه. هه موو شتیکی لیل ده بیینی. سه رنجت له راده تیپه ریوه، بلاو بوته وه، دوور که وتوته وه. توژ و گه ردیله له بهر چاوت نه وانه نین که بوون، گوړاون. خوټ، خوټ نییه. دیواره، دیوار نییه. رۆژ، رۆژ نییه. تو پوکاوییه ته وه. له ترس و دله خورپه دا ون بووی. مار، مار... دوو ماری بوړ، دوو ماری پیړ. رهنکه دوو نه فعی، جوان دیارن. رۆژ بوته وه. ماره کان چاویان له عه باس بریوه. عه باس ئیتر نه ماوه. ده میکه بوته خوټه میث. مارپکیان ده جوولن. نه رم ده خوشی. پاپوکه که ی هیدی هیدی ده کریته وه. جار له گه ل جار دریز ده بیته وه. دی بولای عه باس. خوژگه ده کرا بلئی «کورپه بابی و

رزگارم کا! «خوژگه ده کرا به دل بیلی! به لام نه مه مه حاله. سه هؤلبه ندانی رۆح. ماره که دیته پیثی. هات، سه ری خسته سه ر رانی عه باس و خوشی. نه رم خوشی و جی خوش کرد. پاپوکه ی خوارده وه و مات بوو. تاکه نگی؟ نه ک زور. هه تا نه وه ی ته مه نی عه باسی ته واو کرد. پاشان رۆی به سه ر زگه رووته که ی عه باسدا سه رکه وت. به سه ر سینگیدا خوشی و له سه ر شانی ده وریک له ملی هالا و به نیو تووکه سه ریدا؛ پاشان سه ری گه یانده دیواره که و نه رم نه رم له عه باس جیا بووه و به دیواره که وه نووسا. عه باس ئیتر هیچ شتیکی هه ست پینه ده کرد: که ر و کویر و لال و سر بوو. تهرمیکی شه لالی ئاره قه ی سارد، که سیره.

- هوی... هوی... عه باس... هوی!

- هوی... هوی... عه باس... هوی!

- های... های... عه باس... هوی!

- لرفه و بولژنی لوکه ره ش له گه ل دهنکه دوور و نزیکه کان. هه راو قاوی دوور و نزیکه بیابان. له لرفه و بولژنی لوکه ره شدا. دهنکه کان نه و دهنکه ئاشنایانه نه بوون که له هه وایه کی شیواو و سامناکدا بیستری. وهک خه یالی مروښک، که کاتی شیت بوون له بوودر و که لاهه کونیکدا، له هه زار لاهه گوئی ده زرینگیته وه. هیرشی هه را. ناله و هاوار. هوړژنی گریان. دوعا و نزا و وایلوک. سیبه ری بالی سیسارک و قه ل و دال، داله که رخوره.

زوری له رۆژ تیپه ریوه؟

دهنگه کان له دنیا یه کی دیکه وه دین. هه ر نه و دنیا یه ی باسیان ده کرد. رۆژی په سلان. رۆژی په نجاهه زار سال. رۆژی گه رم و به قرچه و سووتینه ر که ده لین دایکان به دوا ی روله ی خویندا ده گه ری و نایدوزنه وه. برا، براو مندا ل باوک و دایکیان بو نادوزریته وه. دنیا یه کی به راوه ژوو و چه واشه. رۆژی په نجاهه زار سال! که س له که سیکه، باب ئاگای له کور نییه. نه نه م ده ست نه و ده ست ده ناسی و نه نه م چاو نه و چاو. عه باس مردووه و له شی داهیزراوی خوی له سه حرای قیامه تدا به دوا ی خویدا راده کیشی. عه باس مردووه و گوئی له دهنگی گریان و رۆرۆی دایک و برا و خوشک و باوکیه تی له ناخی گوړه که یه وه. گریان و رۆی میرگان تا ناخی

گۆرەكە دەچى. ھاوار و نالەى مېرگان. مېرگانى رۆژى پەنجاھەزار سال. لىقەوماوانى سەحراى ئاگراوى قىامەت. ھەمبانەى گوناحەکانیان بە کۆلدا داوھ و بەژىر گىرى سووتىنەرى خۆردا دەگەرپىن. خۆرەتاوى دۆزەخ ھەلاتوھ. مردوو سەريان لەبەردى ئەلەد دراوھ و ھەستاوئەوھ. ھەموو لال بوون. رۆژى لىپرسىنەوھ. دەستەکان بەملاو ئەولادا شۆر بوونەتەوھ و گۆ ناکەن. شان و مل روتوتووت. جەستە روتوتووت. لىنچق و شىواو تىک دەھالین. زمان و زار، پىر لە ھاوارى بىدەنگ و کړوکپ. ترس و لە نىو چوون. خەلاتى لەبەر کراو، کفن لەبەر، تىنوو، سىوشکە ھەلاتووا! ئاور لە ئاسمان دەبارى. عەباس لە گۆرەكەى دەردەکىشن. روتوتووت. خۆرەتاو! خۆرەتاو! بىبابان و قرچەى خۆرەتاو. دەورى دەدەن. لۆکەرەش مندەر بۆتەوھ. مردووھ و وەك رەشکە ماسىوھ. ژەھرى مار ماساندووئەتى. سەردار بە مست بەسەرى خۆيدا دەکىشى. لۆکەرەش لە پال زارکى بىرەكەدا بەلادا کەوتوھ و دەست و لاقى قىت راولەستاوھن. ھاجەر خۆى لە پشت سەرى عەلى گەناو دەشارىتەوھ. ئەبراو ناوئىرى چاو لە براکەى بکا. عەلى گەناو لەبەر سەرسوورمان چاوى بە مۆلەق وئىستاون. مېرگان باوەرناکا، نا! نا! ئەوھ عەباس نىيە! دىتە پىشى. عەباس لە گۆى بىرەكە راولەستاوھ، جوولە ناکا، لە جىى خۆى وشک بووھ. چىلکەى وشک. خۆر دادەرژى بە سەرياندا: قژ و برۆى عەباس وەك چۆرى شىر سىپى بووھ!

مېرگان توربىنى کورەكەى لە دەست کەوتە خواری. مېرگان ھاتە پىشتەرەوھ. نا! چۆن دەبى باوەر بکا؟ پىرە پىاویک لە بەردەمىدا راولەستاوھ! دىسان ھاتە پىشتەرەوھ! چاوى مېرگان دووبىرى وشک، لە قوولایى چاويدا دوو ئەفەعى پىر پاپۆکەیان خواردۆتەوھ. ئەفەعىيەکان سەريان وەرسووران. ھەتاوى دۆزەخ بەسەر بىباباندا دەرژى و کەویر لە چاوى مېرگاندا دەدرەوشىتەوھ. بىبابانىک سەرنجى سەرگەردان. مېرگان دەستى عەباس دەگرى. عەباس دەستى لە دەستى دایکىدايە. مېرگان وەرپدەکەوئى. ھەموو بە دواياندا دىن. سەردار لای لۆکەكەى دەمىنیتەوھ. بە ھىواشى ھەنگاو دەنن. ورد و لەسەرەخۆ پىرە پىاویک دەستى لە دەستى مېرگاندايە. بىدەنگن، کړوکپ. ھەتاو، ھەتاوى جەھننەم بەسەر کەویردا دەبارى، ئاو لە کوئىيە!؟

بەندى چوارەم:

کەربەلایى دووشەممە عادەتى بوو پشت بە دیوارەوھ دا و دانىشى، ھەر دوو لاقى بلاو کاتەوھ و چۆكى ھەلدا و قوونى لە سەر عەرز دانى. ھەنیشكى لە سەر چۆكى دانى و تەسبىحە گلینەكەى بە نەرمى بگىزى.

پىالەى چایى لە بەر دەمى کەربەلایى دووشەممە سارد بوو بۆوھ و ئەو بىدەنگ چاوى لە شوئىنک برىبوو. مات و بىدەنگ. بىدەنگىيەك بە قورسایى بەرداش. بەردىكى بى کەلک کە بە دیوارەوھ ھەلپەسىردراى. کۆن و چەپرەك و لە کار کەوتوھ، قورس و بىدەنگ. بۆ ئەوھى لە مالى مېرگان جى قوونى خۆش کا بەھانەى بە دەستەوھ بوو. پىرى عەباس، زەماوئەندى ھاجەر و عەلى گەناو؛ لە ھەمووشى چاکتر ھاتنى مەولا ئەمان بوو. ھاوړى و وشترەوانى قەدىمى کەربەلایى دووشەممە لە ئاواى زەمىنج. لە لایەكىشەوھ قەرزدار بوونى مەولا ئەمانى کەردبووھ بەھانەى جى خۆش کردن. مەولا ئەمان لەم سەفەرەیدا دەبى بەھرى قەرزەكەى بە کەربەلایى دووشەممە بدا. ئىستا گرینگ ئەوھ بوو خانەخۆى واتە مېرگان، کام بەھانەى کەربەلایى دووشەممەى پى قەبوول دەكرى. لە سەرىكەوھ ھاتنى کەربەلایى دووشەممە لە بەر ئەوھ بوو کە ھاتوھ بۆ دەیدەنى رەفىق و ھاوړى قەدىمى خۆى. ھاتوھ چایى و شىرىنى زەماوئەندى خوشكەزای رەفىقەكەى بخوا. سەرىكى تریشى کە بە لای مېرگانەوھ ناخۆش بوو ھاتنى کەربەلایى دووشەممە لەبەر قەرزەكەى بوو کە لە لای مەولا ئەمانى کلاوچى بوو و دەیتوانى لەم شەوھدا قەرەوھەرا ساز کاو زەماوئەندەكەیان لى تىكدا. لەگەل ئەوھشدا مېرگان دەیزانى کە لە ھەردوو سەرەوھ ھاتنى بەھانەيە. بەھانەيەك کە ھەلى بۆ کەربەلایى دووشەممە رەخساندبوو کە ئەم یەك دوو رۆژە ھەر لە بەیانىیەوھ پەیدا بى و خۆ بکا بە مالى مېرگاندا، لە سووچىك دانىشى و مات بى. چایى و ئەگەرەبوو. نان و چىشت بخوا و

جاروبار فرمایشتیک بهرهللا کا، قسه یهک که جاروبار تانه و ته شہری پیوہ دلکاند؛ شتیک که کربہ لایی دووشہ ممہ له گہلی گہورہ بووبوو و خہلکی زہمینجیش ئہ خووخدی ئہویان به باشی دہزانی.

مہولا ئہمان لہ بہر ئہوی دہست تہنگ بوو نہیدہ ویست و نہیدہ توانی قہرزہ کہی بداتہوہ، لہ لای کربہ لایی دووشہ ممہ سہری شوپ بوو و زمانی نہدہ گہرا. زور لہ قسہ کانی کربہ لایی دووشہ ممہی پشت گوئ دہخست و ہہولی دہدا بہ جوریک لہ گہلی پیک بی. لہ راستیدا خووش و ناخوش تاملی دہکرد. تاکوو ئہم یهک دوو رۆژہ بہ سہر دہچی. مہولا ئہمان کاریکی وای لہ زہمینج نہبوو. تہنیا کاری ئہوہ بوو دہستی ہاجرہ بنیتہ دہستی عہلی گہناو و ہہوساری کربہ کہی بگری و تینتہ قینتی. بۆ عہباسیش ئیتر ہیچ نہدہ کرا، کار لہ کار ترازابوو. عہباس لہ سووچیکی تاریک دادہ نیشست، کہلہلا و بیدہنگ، لہ نیو غوباری بیدہنگی و سہر سوپماندا ون بووبوو. نہ ئہو کاری بہ سہر کہ سہوہ بوو، نہ کہ سیش کاری بہ سہر ئہوہوہ بوو. کر و کپ. دہم قووچاو و چاو داچراو. چاوی ہیشتا خہوی بہ خووہ نہدیتبوو. دہوا و دہرمان، نووشتہ و دؤعا؛ نا!

«دہبی چہن رۆژیکی پیچی! جاری زووہ.»

ئہوہ قسہی کربہ لایی دووشہ ممہ بوو. عہلی گہناویش سہری راوہ شانددبوو. مہولا ئہمان بلئی چی؟ گوتبووی:

«کاریکہ و قہوماوہ. کارتان پیی نہبی؟ چ دہکری، دنیا پرہ لہو شتانہ.»

ہاجرہ دیار نہبوو. ئہو رپووداوہی بہ سہر کاکی ہاتووہ، وا دیارہ ہاجرہی خستوتہ دلہ خورپہ و لہوانیہ لہ نیو چاوانی خوئی بزانی!

لہم نیودہدا پیربوونی عہباس لہ لای عہلی گہناو لہ ہہمووان سادہتر بوو.

«خوم لہ بہر کاروانسہرای شازدہ لہ دہرویشیکم بیستووہ کہ لہ کیوی شاجیہانیش کوریک وای لیہاتووہ و دواي چہن رۆژ وک خوئی لیہاتوتہوہ. ئہو ترسانہ کاتیہہ. تیدہ پەرئ. گوئی مہدہنی! خالہ! تو دلئی چی؟»

مہولا ئہمان چاوی لہ کربہ لایی دووشہ ممہ کردبوو:

«کربہ لایی بہ ئہزموونترہ زیاتری دنیا دیوہ!»

«دہبی چہن رۆژیکی پیچی، جاری زووہ!»

مہولا ئہمانیش قسہی کربہ لایی دووشہ ممہی بہ راست زانیوو و بہ راستیشی دہزانی:

«بہلی ئیتر... بلئین چی؟ کاری دنیاہ!»

بہلام میرگان دہتگوت لہ سہر ئاورہ. ئہسپہندہری سہر ئاور. لہ چاوییہوہ و لہ نیگاہیہوہ دووکہل ہلہدہستا.

«پووری... پووری...»

ئیسنا ئیتر عہلی گہناو بہ میرگانی دہگوت پووری. میرگان چووہ دہری.

عہلی گہناو رۆیی بۆ بن دیوارہکہ و گوتی:

کاری ئیمہ تہواوہ. مالہکہم ریک و پیک کردووہ، ئامادہ.

میرگان گوتی:

«زور باشہ، شہوی وەرہ دہستی ژنہکہت بگرہ و بیبہ بۆ مالی خوتان. بلئم چی ئیتر؟»

عہلی گہناو پرسیی:

«جلوبہرگ و کوشہ کانی پر بہ بہرین. گہورہ و چکولہیان نیبہ؟»

«تہواوہ.»

«چاکہ، چاکہ. کہواہیہ من دہچم دہوریک لیدہدہم و... لہ بیرت نہچی! شہوی لہ مالی خومان شیومان ساز کردووہ. خالہ مہولانیش لہگہل خوت بینہ. بۆ عہباس و ئہبراویش دوو قاپ شوپراو گوشتت دہدہمی بۆیان بہرہ. چاکہ؟»

«باشہ، باش.»

عہلی گہناو رۆیشست و میرگان چووہ ژوووری. کربہ لایی دووشہ ممہ و مہولا

ئہمان ہہروا دانیشتبوون. میرگان بہ بہر چاوی کربہ لایی دووشہ ممہدا بہ پہنا

وہجاخہکہدا تیپہری و خوئی کرد بہ خلوہ تیپہکہدا:

«دیسان دہبی لہگہل ہاجر قسہ بکہم. بہ بہریدا ہلخوینم!»

که به لایه دووشه ممه چاوی له سهر داوینتی کراسه که می میرگان هه لگرت و چاوی له مه ولا ئەمان کرد. مه ولا ئەمان سهری داخستبوو. که به لایه دووشه ممه به بزیه کی مانا داره وه گوتی:

- بیده به شوو! بۆ نایدیهی به شوو؟

مه ولا ئەمان سهری هه لیتنا هات قسه بکا، که به لایه دووشه ممه گوتی:

- ملم شکئی! ژنه که م وهک تۆپه گول وابوو هه لمپساند. ملم شکئی! به قسهی خه لک! خودا غه زه ب له وه خه لکه گری. زمانیان به برین چئ!

مه ولا ئەمان گوتی:

- له سهر چووان مه چۆ که به لایه. دلێ خۆت نار هه هت مه که.

که به لایه دووشه ممه گوتی:

- قه تم له بیر ناچئ. وهک تۆپه گول وابوو. قسهی خه لک! ژنه که م به ههوت مانگان مندالی بوو و خه لکی زمانیان کرده گه زاره. روو ره شانیه! هه ر گوتیان: «کچه قوو چانی به ره له وهی بیته مالی محه ممه د زگی بووه!»

مه ولا ئەمان ورتهی لیوه نایه و که به لایه دووشه ممه له به ره خۆیه وه ده بریسی.

- کچی بندار! ئاخو من چاکتر ده زانم یان ئیوه؟ تۆپه گولی خۆم به دهستی خۆم هه لپساند. ره بیی ملم ورد بی! دواي ئەوه ئیتر رۆژیکه خۆشم نه دی. ژیانم لیبوو به ژه هری مار. وهک که ره ان تیروپرم کوتا و دهرم کرد. ئەویش به چلهی زستان. به سته زمان کۆرپه کهی له باوهش گرت و رۆیشت. ئیتر نه مزانی چوو بۆ کوئ؟! ئەو کۆرپه ههوت رۆژه، لهو زستانه سارده دا، چۆن تاقه تیان هیناوه؟ به سته زمانانه. هه مووی خه تای دایکی عه بدوللا بوو. ئیستا ده زانم که ئەو، ئەو قسهیهی خستبووه زاری خه لکی. ژنه تیوه شهیتانه! چاوی به رایی نه ده دا ئەو کچه به سته زمانه بیینی. ئەگه ره دهریشم نه کردایه رهنگ بوو دهرمانداوی بکا. هه ره چیه ک بوو، مالی منی به قور گرت. ئەگه ره چی منیش رۆژگارم لهو کرده ژه قنه مووت. چاره ره شم کرد. لهو رۆژه وه ئیتر سهر جیییم له گه ل نه کرد و توخنی نه که وتم! ئیستا بیست سال تپیه ریوه. چاکه، وه لایه ها، هووه، به لام... به لام ژنه تیوه ورده ورده، خه ریکه فری به سه رما سوار ده بی. له ماله کهی خۆم وه دهری ناوم و له سوچیکی کادینه که دا

ده ژیم. چبکه م. ئیستا کۆرپه کهی بۆته پیاو. سالار عه بدوللا به ختیوی ده کا. ئیتر منی بۆ چیهی؟ جلوه به رگم بۆ ناشوا. قومی ئاوی گه رمم ناداتی نانه وشکییه که می پی بکه م به تریت. ئەگه ره نه خۆش کهوم و بکهومه گیانه للا درگام لیتنا کاته وه! هه ره ده لینی ژن و میردیش نیین. دیاره ئیتر، دهیه وی تۆله م لیتنا کاته وه. به لام... ملی من ورد بی. ژنی وهک تۆپه گولی خۆم ئاواره کرد. ئەو تۆپه گۆله م هه لپرووسکاندا!

مه ولا ئەمان دیسان گوتی:

- له سهر چووان مه چۆ که به لایه. برینی خۆت مه هینه وه سو!

- داخی هه ره له دل مدهیه مه ولا ئەمان. له بیر ناچیته وه. مه گین ئەوهی... مه گین که سینک جیگا کهیم بۆ پر کاته وه... بیده به شوو مه ولا ئەمان! میرگان بده به شوو! میرده کهی مردوووه. سلوچ ئەو هیز و گۆرپی نه بوو بتوانی له سه رما و گه رمای غه ربیایه تیدا دهوام بیینی. من غه ربیایه تیم چیشتوووه. مردوووه، سلوچ مردوووه. لیم روونه مردوووه. به گوئی خۆم بیستووومه. ریگا شه رعییه که شی مه علوممه. سی کهس شایه دی عادل. سی کهس بتوانن شایه دی بدن که سلوچ مردوووه، میرگان ده توانن شوو بکاته وه. ریگایه کی تریشی هه یه. ئەوهش له شه رعدا هه یه. ئەگه ره پیاویک رۆیشت و هه تا چهن مانگ نه هاته وه و هه یچ هه والیکه نه نارده وه، ته لاقی ده که وی و ژنه کهی ده توانی به ئاره زوی خۆی شوو بکاته وه. تیگه یشتی؟ وا چاکه له م ئاخو ته مه نه دا پیکه وه ببینه خزم. من و تۆ زۆرمان پیکه وه سه فهر کردوووه. هاوړی و هاوسه فهر بووین. قهرز و قۆله کانیشمان به جۆریک هه ل و فه سل ده که یین. له گه ل خوشکت قسه بکه. هه تا که نگی دهیه وی سه لت بی و سایه ی که سینکی له سهر نه بی؟ ئەگه ره چوار ژه م خۆراکی چه ور بخوا ده گه شیته وه. نیو چاوانه کهی نه به ییناوه ده نا ئیستا هه ره جوان و جحیله. کاریک بکه دهستی بگرم و لهو بیکه سییه رزگاری که م. تۆش خیرت ده گاتی. ئەوهش به لینی پیغه مبه ره، یا پیغه مبه ره.

که به لایه دووشه ممه هه سته، نافه کی پاتۆله خۆلاوییه کهی ته کاند و گوتی:

- ئەو مندالانه چاوه دیریکیان ده وی. خو تۆ ناتوانی چاوت به سه ریانه وه بی.

شه وی بۆ شام دیم بۆ مالی عه لی گه ناو. خودا حافیز.

- خودات له گهل كه ربه لایی.

مه ولا ئه مان هه تا بهر درگای حه وشه كه ربه لایی دو وشه ممه ی به پری كرد و گه راوه. میركان له بهر درگای وه تاغه كه راوه ستابوو و رق و بیزاری له نیو چاوانی ده باری:

- ده یگوت چی دیسان؟!

- هیچ، هیچ... با برۆینه ژوورئ.

پیکه وه چوونه وه تاغ.

هاجر له په نا یه غدانه كه ی دانیشتبوو، خه ریکی ریک و پیک كردنی كه لوپه له كانی بوو. عه باس هه روا له بن دیواره كه دا بیده نگ دانیشتبوو: چاوه گه وره كانی زه ق بوو بونه وه. روومه تی دهر په پیبوو و چه ناگه ی به قوولدا چوو بوو. ددانی گر. گوپی به قوولدا چوو، سه رو پیشی سپی، سپی وهك چوری شیر.

میركان به قه لسی دانیششت. هه ردوو دهستی به بهر چاوییه وه گرت و به دهنگیکی تیکه ل به رق و بوغز گوتی:

ئه و بۆره پیاوه چیی دهوئ، هه راسی پیه لگرتووین؟!

مه ولا ئه مان گوتی:

بلیم چی؟ ئاشنایه چیی لیکه یین؟!

- ئاشنای چی؟! به گوری بابه سه گیییه وه! كه ربه لایی دو وشه ممه چیی ئیمه یه.

هه ر بزانی تو هاتوو یه وه، سه روسه کوتی په یدا ده بی!

- یانی پیت وایه له بهر من دئ؟

- له بهر تو نا، هاتنه وه ی تو ده کاته به هانه. توش لای ئه و زمانت ده به ستري،

چونكه پیتی قه رزداری!

- ده ی ده لئی چی؟ یانی ئیتر من نه یه م بۆ ئیره؟

- بۆ قسه ی وا ده كه ی تو: كه وشه كانت له سه ر چاومه. تو برامی، برا گه وره می.

به لام به هانه ده ده یه ده ست ئه و گه مره پیاوه ی حیزه. خه لکی قسه و قسه لۆكم بۆ

ساز ده كه ن. له وه تا سلوچ رویشتوو، وهك سه گ به ده وری ئه م ماله دا

ملۆمۆیه تی. جا هه ل سوکه وه ته كه شی چه ن جوانه! مار رقی له سیره له بهر كونه كه شی شین ده بی!

عه باس هه ل به زییه وه، تۆزی له رزی و ئارام بۆوه.

مه ولا ئه مان گوتی:

- چاکیش له باره كه ی ده زانی، خۆی بۆ شام خۆی بانگه یشتن ده كا!

- شام؟! له كوئ؟ لیره؟!

- نا؛ له مالی زاوا.

میركان دهستی له سه ر ده موچاوی هه لگرت و گوتی:

- گوو ده خوا خۆی بانگه یشتن ده كا؛ گه وچه پیاوی سوالكه ر. بگاته هه ركوی

خۆی پان ده كاته وه. سه ر سوالكه ری هیچ و پوچ!

مه ولا ئه مان گوتی:

- ده لئ شایه دم هه یه سلوچ مردوو.

میركان گوتی:

- ده ی مردوو، نه مردوو ه چش. خودا عه فووی كا، به و چی؟

- رهنگه مه به ستیکی هه بی!

مه به ستی بباته سه ر گۆری بابی. من ئه وه نده م قور به سه ری هه یه كه ئیتر

ده رفه تی تللیلانم نه بی، تازه له من تیپه ریوه. با بچی وه دوا ی چاره ره شینی دیکه

بكه وئ. من له ئاخری ته مه ندا نامه وئ له گه ل سه گ بچمه نیو جه والیکه وه.

- ئه ی ئه گه ر سلوچ به راستی مردبی...

- گریمان كه... من دوو كورم هه یه. چییان لیکه م؟ ئه ویش ئه وا یه کیان به و

ده رده چوو! خو دیتووته؟!

مه ولا ئه مان چاوی له سه ر عه باس هه لگرت و گوتی:

- ئه و خو نایه وه ی له گه ل كوره كانت زه ماوه ند بكا. ئه تو ده باته ماله كه ی خۆی.

- كه وایه بۆ خه م بۆ منداله كانی من ده خوا؟ مه گین نه یگوت منداله كانیان

سه ره رستیکیان ده وئ؟!

- له خورا گوتی. کچه کهت ده چیته ماله میردی خوی. کوره کانیشت تازه پیگه یشتون. توش دهرویه مالی خوت.

- مالی خوم! هه هه! توش چه نده خوش بروای! خوی ئه و له کادینه کونیکدا ده ژی، مالی چی؟ خه به رم هه یه له دست بوو که که ی، ژنی سالارعه بدوللا، حالی سه گی هه یه. ئاوی خوش له گه رووی ناچیته خوارئ. بوو که که شی له دست ئه و پیره ورگن و قوره وه زاله هاتوه. توش چهن فه قیری! دوو رژی که لیفه که ی ههلده گری و دی لیره وهر ده که ی؛ هه ها مه ولا ئه مان گوتی:

خوت باشت دهرانی. من راسپاردهم. ئیتر خوتان دهرانن.

میترگان هه ستا و گوتی:

- من میردم ناوی. جا سلوچ مردبی یان زیندوو. من دهرپوم کارم هه یه. رژیگار دریژ بوو.

میترگان ئه گهر ئیستا دهستی بگردایه به کار هه تا نویژی شیوانی ده خایاند. هاجه ری بردبوو بۆ چه مام. ئیستا ده بوو به کاره کانی دیکه ی رابگا. تۆزیکی سووراو سپیاو پهیدا کردبوو. به لام سه ره تا ده بوو دهموچاوی هاجه ره لگری. ئاوینه شکاویکی هینا، که له چوارچینه یه کی دارینی کون گیرابوو. له بهر درگا که دا به دیواره که وه هه لپه سارد. پاشان مجریه که ی هینا و له په نا ئاوینه که داینا. مه چه کی کچه که ی گرت و هینای له په نا ئاوینه که داینیشان.

- بۆ دهرسی! هه موو بوو کیک ده بی دهموچاوی هه لگری.

ده زووی دهموچاوی هه لگرتنی له پیشدا با دابوو و ئاماده ی کردبوو. میترگان داوه که ی له سه ری قامکی قولفه کرد و دهموچاوی وردیله ی کچه که ی دایه بهر داوه ده زوو. هاجه ره له بهر ژان و کرانه وه ی رومه تی نهیده توانی سه ری را گری، ده زوو که وه ک ئاور دهموچاوی دهرنی و سووری هه لده گپرا. میترگان ته شه ری پیدا دها که ناتوانی تۆزیک تاقه ت بیئ. هاجه ره دانی به جه رگیدا گرتبوو. به لام نهیده توانی بهر به فرمیسه که کانی بگری. چاوی فرمیسه کی تیزابوو. به لام میترگان گوئی پینه دها و رومه تی وشک هه لگه راوی کچه ی دابوو بهر ده زووی با دراوی

راست و چه پ و گهنده مووی روموچاوی دهرپوتانده وه. دهموچاوی جار له گه ل جار زیاتر سوور هه لده گه را و رومه تی ده تگوت جیگای زلله یه؛ ئه گه ره پاشان شین هه لنه گه ری:

«چاکتر! با دهموچاوی تۆزی خوینی تیگه ری. خۆ ئاوا نابی، ده لئی مردوو. « بویه میترگان باکی نه بوو. چه ز و تاسه ی ئه و ته نیا ئه وه بوو، گهنده موو به روموچاوی هاجه ره وه نه هیلی و روموت و پشته لیوی هاجه ره پرووتینیته وه. ژانیش ده کا با بیکا!

«ته نیا جاری هه وه ل ژانی هه یه. هه موو کچیکی تازه بوو کیش ده بی دهموچاوی هه لگری و پیستی روموچاوی بکزیته وه!»

- سووتام دایه؛ سووتام!

«ئیستا باشت بوو.»

میترگان دهموچاوی هاجه ری دا بهر رۆشناییه که و چاوی لیکرد. هیچی وای نه مابوو. دهموچاوی وه ک تارای سووری لیها تبوو. چه وه ندهر! خه ریک بوو شین هه لده گه را. وه ختی ئه وه بوو هاجه ره شلپن ئاو به دهموچاوییه وه بدا:

- چاکه؛ هه سته برۆ ده ست و دهموچاوت بشۆ و وه ره وه!

هاجه ره له بهر ئاوینه هه ستا و دهرپه ری بۆ دهری. سه تله که هه تا نیوه ی ئاو تیدا بوو. هاجه ره دهموچاوی کرد به نیو سه تله ئاوه که دا.

مه ولا ئه مان هه ستا و رۆیی. له بهر درگا که له په نا خوشکی راوه ستا و گوتی:

- راستت ده وی، منیش بیستومه که سلوچ به ره حمه تی خودا چوو.

مه ولا ئه مان ئیتر رانه وه ستا وه لامی خوشکی بیستی؛ له چه وشه چوو ده ری. میترگانیش هیچی بۆ گوتن نه بوو. تاویک گیژ و مه نگ ما. به لام زوو وه خۆ هاته وه و گوراندی به سه ره هاجه ره دا:

- چیه خوت له خوس ده گری؟! زوو که وه ره ئه وه شه وه!

هاجه ره جاریکی تریش چروچاوی کرد به ئاوه که دا. له سه ره سه تله ئاوه که هه ستا رۆیی بۆ لای دایکی.

میرگان سووراو و سپیاوی ئاماده کردبوو. روو خووش بوو. ده تگوت وهبیری هاتوتهوه که نابی له گه ل کچه که ی رووترش بی. ئاخهر ئه مشه و شهوی بوو کینی هاجهر بوو. بۆ ده بی داخی که ربه لایی دووشه ممه به هاجهری به سته زمان بریژی؟ ئه گهرچی میرگان خووی به تاوانبار نه ده زانی. ئاخهر ئاراقاریان لیئه لگرتبوو. بویه ئه ویش له دین دهرده چوو و ههتا وهخو ده هاته وه، دهیدی به جارئ ئاله تی بووه و ئه م و ئه وی داوه ته بهر چزووی زمان و له هه موو زیاتر منداله کانی خووی رهنجاندوو. بویه ده شله ژا و ئه وه ندهی دیکه رقی هه لده ستا و خووی ده خوارده وه.

کاریگه رترین زه بریک که له رووی میرگان درابوو، عه باس بوو. پیر بوونی عه باس، برینی جه سته ی و زمان شکانی، میرگانی هه لده چو قاند. ده سته ده له رزی و چاوی له ره شه وه ده هات. قسه له قسه ده گیرا، بوغز گه رووی ریک ده گوشی و چاوی فرمیسیکی تیده زئا. ئیختیاری له ده سته خویدا نه بوو. له سه ر شتیکی هیچ و پووچ توورپه ده بوو. خه یال و بیخه وی. خه م و خه یال وه زاله ی هینابوو. خه م تاواندبوویه وه، ده یتوانده وه. زه ماوه ندی هاجهر! که میرگان له هه موو که س چاکتری ده زانی کاریکی نابه جئ و ناوه خته. له کیس چوونی ئه و په له زه وییه دیمه یان. پشت لیئه لگردنی کورپه کانی، دهردی عه باس. خوازینی قیزه ونی که ربه لایی دووشه ممه، پی چه قاندنی میرزا بۆ کرینی ئه و توزه زه وییه ی مابوویان؛ ئیستاش مه رگی سلوچ!

به راستی! بلئی سلوچ مردبی؟

- چاکه! ماشه لالا، ماشه لالا.

عه لی گه ناو بوو. به ری پوونا کایی ژووره که ی گرتبوو و پیده که نی. هاجهر رووی وه رگیتر و لکه ی له چکه که ی به بهر چاوییه وه گرت. عه لی گه ناو لیوه گوشتنه کانی ویک هینایه وه و چاوی له میرگان بری. میرگان به چاو عه لی گه ناوی حالی کرد که برئا. نه یده ویست ترسان له عه لی گه ناو سات له دوا سات هاجهر تووشی له خورپه بکات. عه لی گه ناو بوک و نابوک وه رسوورا و رویشت؛ میرگانیش کاری سووراو و سپیاوی روخساری هاجهری ته واو کرد و هه ستا، قاپیکی پر کرد له ئاو له بهر ده سته داینا. شانه دارینه که ی له ئاوه که هه لده کیشا و

به قژی هاجهریدا دینا. قژی هاجهر پاک و خاوین ببوو و ئه گهر چی نه رم و ته نک بوو، به لام رهش و قه تران بوو و بریقه ی ده هات.

میرگان به دلکی خه موکه وه قژی هاجهری دادینا. کچه ش، خه مباتر له دایکی سه ری نابوو سه ر قوئی میرگان و چاوی له عه رزه که بریبوو: ماره یان کرد! چاکه، ئه وهش بوو کینی!

هاجر نه یده توانی هه روا به ئاسانی بیر له وه بکاته وه که به سه ریاندا سه پاندبوو. قورسایئ ئه و داسه پاندنه ی زور له دایکی باشتر هه ست پیده کرد: جووتیک کهوشی سوور، دوو له چکه ی هه وریشمین. کراسیکی چیت و چارشوویک. پاشان له بازاره وه بردیان بۆ کولان و له کولان وه بۆ کاروانسه را. له به رانه ری قاوه خانه یه ک دانیشتن و ملیان له خواردن نا. پاشان عه لی گه ناو خووی کرد به قاوه خانه که دا و سی چایی گه وره ی هینا. که چاییه که یان خوارده وه عه لی گه ناو چوو ته ویله ی کاروانسه راکه، که میکی ئالی وشک کرده بهر گویدریده که ی و گه راوه. کاتی رویشتن بوو. له کاروانسه راکه چوونه دهرئ. کولانی پشتی کاروانسه راکه مزگه وتی جامیعه ی لیئه لکه وتبوو. له درگای خواروی مزگه وته که چوونه ژوورئ. له حه وشه ی مزگه وته که تیپه رین و له درگای سه ره وه چوونه دهرئ. عه لی گه ناو له شه قامه که ی په راندنه وه. دیسان کولان. به بهر مه نبه عی ئاودا تیپه رین و گه یشتنه کولانیکی پیچه لاوپووچ. باریک و ته نگه بهر. به جوړیک که هاجهر سه ری له گیزه وه ده هات. ئیستا هه ر ئه وه نده ی له بیر بوو که کولان که سه نگه فه رش کرابوو. ئه وه شی به هوی ژانی لاقی و کهوشه قایشه کانی له بیر مابوو. له بنی کولان که له بهر درگایه کی چکوله راوه ستان، حه وشه که له قولدا بوو. زور قول بوو. سی پلکانی ده خوارد. حه وشه که چکوله بوو. له په نا حه وزه شه ش پالوو که دار هه ناریکی لی بوو. عه لی گه ناو ژنه کانی له هه یوانی رووبه رووه وه برده سه رئ. هاجه ریان هه ر له وی له پشت درگاکه دانیشاند. میرگان و عه لی گه ناو چوونه وه تاغ. هاجهر مه لای نه دی. ته نیا گوئی له ده نگی بوو. ده نگی له گه ل کوخه تیکه ل بوو. له وه ده چوو پیر بی. بریکیان ده مه ته قی کرد. پاشان میرگان و عه لی گه ناو هاتنه دهرئ. داویان له هاجهر کردبوو بلئی: «به لی» هاجهر گوتبوو و کار

تهواو بووبوو. ئیستا عهلی گهناو دهیتوانی دهستی هاجهر بگری. دهستی گرت و له پلیکانهکان هاتنه خوارئ. ههر بهو جیگایه دا هاتبوون گه پانهوه: کولان، شهقام، مزگهوت، کولانی پشتی کاروانسهرا.

عهلی گهناو گویدریژه کهی له کاروانسهرا ده رکیشا و تییره کهی لینا و ههوساره کهی گرت، کریی که ره کهی دا به دالاندار و چوو دهري. میرگان و هاجهریش به دواي که ره که دا رۆیشتن. له دهروهی دهروازه که، عهلی گهناو هاجهری هه لینا و سواری که ره کهی کرد. ههوسار هه روا به دهست عهلی گهناوه بوو. دواي ماوهیه ک ههوساره کهی کرده ملی گویدریژه که و گولمیخه کهی له قایشی کورتانه که رۆ کرد و به پال رانی هه جهردا کهوته ری.

میرگان له دواوه دههات و سهری له بهر خۆیدابوو. جاریکیش به بیانوی ماندوو بوون له قهراغ ریگا که دانیشت و که وشهکانی دا کهند. ئه و که وشه تازانه عهلی گهناو بۆ میرگانی کریبوو و هیشتا لاقی عادهتی پینه کردبوو. لاقی ئارهقهی کردبوو. له نزیک زهمینجیش میرگان سهده ههنگاو ییک کهوته پیشیانهوه. ئه وهندهی که عهلی گهناو توانی دوو - سئ نفورچک له رانی هاجهر بگری. هاجهر ژانی نفورچکهکانی تامل کرد و وهرووی خۆی نه هینا. دهترسا عهلی گهناو له گهلی بکهوئته قسه. له ریگا دهبی عهلی گهناو شتیکی گوتبی. بهلام هاجهر له بییری نه مابوو. هه جهر ریگای زهمینج ههتا شاری زیاتر له بیر مابوو. سیبهری کوری سهنهم له هه موو جییه که به شوینیانهوه بوو. که گه یشته بهر دهروازهی شاریش کوری سهنهم به توربینه کهی شانیه وه هات به بهر ده میاندا تیپه ری بی ئه وهی چاو له هاجهر بکا. خۆ هاجهر دلئ به کوری سهنهمه وه نه بوو. بهلام ئیستا که کهوتبووه ئه و بارو دۆخه وه زیاتر بییری له کوری سهنهم ده کرده وه. وهک ئه وهی له خه یالی خۆیدا به شوین پهنا و دالدهیه کدا بگه ری. دهن هاجهر زۆر له وه مندالتر بوو که هه ز لیکردویی بکا. بهلام خۆشی نه یده زانی بۆ پشت ملی چلکن و ملیوانه ی دراو و ناوشانی ئارهقه کردویی مرادی پووره سهنهمی له بیر نه ده چۆوه؟

ههر به راستی مرادی کوری پووره سهنهم ئیستا سواری ماشین بووه و رۆیشتوو؟ رۆیشتوو؟!

میرگان له چکهیه کی هاوری شمینی به سهر قژه شان هه کهی هاجهر دا. قژی دووقاش بووی سه رته ویلی هاجهری به جوانی داهینا و له بهر ئاوینه که هه لیستاند و بردی بۆ لای یه غدانه که. ئه و کراسه چیه تی عهلی گهناو کریبووی، له بهر هاجهری کرد و پاشان ئاوه لکراسی ساتینی ده رهینا، دایه دهست هاجهر و ناردییه خه لوه تییه که له بهری بکا. میرگان هه ستا سه ر چۆک و نافهک و پزوی ئاوه لکراسه کهی بۆ راسته و پاسته کرد. بهلام به بهری زۆر گه وره بوو، ده لینگه کهی له خوار قولاپه یه وه بوو. میرگان توزیکی دیکه ی بۆ هه لکیشا، چاکه، ئاوا خراپ نییه. ئه مجار که وشهکانی ده ر هینا. لاقی هاجهر له که وشهکان ده ترسان. بهلام چاری نه بوو. میرگان که وشهکانی پی له پی کرد و پییگوت پیوه ی برۆ! هاجهر به نیو چاوانیکی گرژ و خه م لینیشتوو وه ههنگاوی هه لیناوه. نا! زۆر به پیی ناخۆشه، ناتوانی پیوه ی برۆ. که وشهکان له پییدا ده تگوت نالئ! رهق و ناخۆش، زۆری ئازار دهدا. ده تگوت لاقیان له دار بۆ دروست کردوو. رهپ و راست ههنگاوی هه لدیناوه. ههنگاوی ورد و هیواش. له هه ر ههنگاوی کدا جار ییک چۆکی دهنوشتایه وه. بهلام ده بوو ههنگاوی بنی. میرگان قولی کچه کهی گرت و رایکیشا:

- مه ترسه. مه ترسه. لاق هه لینه وه دهی. لاق هه لینه وه. خۆت له سه ر پی راگره دهی، خۆ شه ل و سه قهت نی کچم!

به نیو دیوه که دا گیرای، ورد ورد ههنگاوی هه لدیناوه. له پر ی کدا دانیشت. ده کری بلین خۆی به عه رزیدا داو قیزانندی:

- وهی لاقم، لاقم شکا. به زیاد نه بی چ که وشتیکن. نامه وی، نا.

میرگان بهر له وهی گوئ به قسه ی کچه کهی بدا. هه لات درگا کهی پیوه دا. نه ده بوو دهنگی گریان و هاواری هاجهر بچینه ده ری. پاشان هات چۆکی به چۆکی هاجهر وه نا و دانیشت. سه ری کچه کهی به سینگییه وه نا و بیدهنگی کرد. هاجهر ورده ورده ئارام بۆوه. دهیزانی دایکی چیی ده وی. میرگان سه ری کچه کهی له سینگی کرده وه و بهر له وهی فرمیسه کهکانی له گه ل سووراوی روومه تی تیکه ل بی. به قامکی بۆی سپری، به جوانی ده موچاوی هاجهر نه ده بیندرا. ژووره که تاریک بوو.

سهری سپیی عه باس به سهر شانییوه، ته نیا شتیک بوو که له و تاریکیه دا دیار بوو: نه جوولهی دهکرد نه قسهی بؤ دهات.

میرگان له پر ههستا و ههلات بؤ لای درگاکه و کردییوه. مهولا ئه مان له درگای دابوو، که له گهت و له سه ره خو:

- بؤ درگاکهت داخستوو؟

- خه ریک بوو هاجه رم دهرازاندهوه.

- ئه وه شه وه هیتشتا ئیوه حازر نه بوون؟

- زورمان نه ماوه، ئیستا ته واو ده بی.

میرگان ههلات بؤ لای هاجه ر، دهستی گرت و هینای بؤ بهر پوونا کاییه که و چاویکی له سهر و چاوی کچه که ی کرد. فرمیسک سووراو و سپیاوی ده موچاوی هاجه ری پاک نه کرد بؤوه. له گه ل ئه وه شدا میرگان به لکه ی له کچه که ی به ئه سپایی بهر چاوی هاجه ری سپری. فرمیسکی هاجه ر خه ریک بوو کله و سورمه ی سهر پرژوله کانی لیده کرده وه.

مهولا ئه مان گوتی:

- له م سه روبه ندی ئیواره یه دا بؤ چراکه هه لئا که ی.

- به خودا له بیرم نه بوو.

میرگان چوو لامپاکه ی هه لکرد. شوقیکی لیل له ژووره که دا بلاو بؤوه. ئیستا جوانتر دهیدی. مهولا ئه مان له سووچیک دانیشته و لاشانی به دیواره که وه نا. که لامپاکه هه لکرا، عه باس سه ره سپییه که ی جوانتر ده رکه وت بیده نگ و هیدی. مهولا ئه مان ویستی بچی قسه ی له گه ل بکا. به لام نه یزانی چیی پیللی؟ شانی له دیواره که کرده وه و چوو تفاق بؤ که ره که ی تیکا. میرگان ئیتر کاری نه بوو. ده بوو توژی دانیشی، به لام نه یده توانی له شوینیک ئوقره بگری. یه کوچان هه لده سوورا. له خوړا ده رویشته و ده گه راوه. خه لوته ی، هه وشه. سهری کولانه که و دیسان مالی. له پردا وه بیرى هاته وه سى دهنک ئه سپه ندهر بسووتینی. ده وکه لی ئه سپه ندهر که له ژووره که هالا. مهولا ئه مان کاوکوتی سهر قو لی ته کاند، خو ی کرده وه به

وه تاغه که دا و سله واتیکی لیدا. هاجه ر هه روا له بن دیواره که دانیشته بوو. مهولا ئه مان له سووچیک دانیشته و جگه ره یه کی داگیرساند.

«ئه وانه بؤ هه ر نه هاتن؟»

ئه وه له سیمایدا ده بیندرا. جگه ره که ی هه تا قوونچکه که ی کیشا و له ژیر پینیدا قوونچکه که ی کوژانده وه و رویشته ده ری. شه وگار دریز بوو بوو. مهولا ئه مان تاویک له سهری کولانه که راوه ستا و گه راوه. دیار بوو ده راوکى ئارواقارای لیه لگرتبوو. له بهر درگاکه راوه ستا و گوتی:

- چونه بچم سه ریک له مالی زاوا بدهم بزانه چون بوو.

میرگان گوتی:

- جوان نییه ئاخه ر. بلیم چی! ئه وان ده بی بین دهستی بووکی خو یان بگرن و بییه ن.

- ده لیم نه کا ئه و ژنه تیوه فیل و ته له که یه کی ساز کرد بی؟

- نا! دا راوه سته با بزانه چیه. ئه ها... دهنگه دهنگ دى...

مهولا ئه مان ده رپه ری بؤ ده ری و خو ی گه یانده کولان. شوقی له نته ری که چهن سییه ری له گه ل خویدا دینا. مهولا ئه مان هه نگاو یک چوه پیشی و راوه ستا. ژنه که ی عه لی گه ناو به تیلا یه که وه به شه له شه ل دهات. له وه ده چوو شتیک له سه ر دهستی چه په شی بی. که شه فیک، که شه فه که قاپیکی مسی له سه ر بوو و شوقیکی لیلی لی هه لده ستا. پو لوی ئاور. عه لی گه ناویش شان به شانی دهات. زاوا له نته ری به ده سته وه گرتبوو پی به پی ژنه که ی ده هاته پیشی. که ره لایی دووشه ممه و حاجی سالم به دوا یاندا دهاتن. موسلمیش به دوا ی باوکیدا دهات. که نزیکتر بوونه وه که ره لایی دووشه ممه چوو په نا پوقیای ژنی عه لی گه ناو و چه ند دهنک ئه سپه نده ری له سه ر که شه فه که هه لگرت و کردیبه سه ر ئاوری قاپه که. حاجی سالم سلوا تیکی لیدا. مهولا ئه مان به ره و پیریان چوو. ئه و سوور سوور دیار بوو شاده، ئه گه ر ئه مشه و به خو شی تیپه ر بووایه، مهولا ئه مان به یانی دهیتوانی به ئه رخه یانی بر وا به دوا ی کاری خویدا و له ده ست که ره لایی دووشه ممه و قه رزه که ی نه جاتی بی.

پنیا نایه حهوشه چکۆله که وه. میرگان به لامپاوه هاته حهوشه. روقیای ژنی عهلی گه ناو خۆی دایه سه ر تیلای بن باخه لئ و پاوه ستا. میرگان چهن دهنک ئه سپه ندهری کرده سه ر ئاوره که. مه ولا ئه مان چوه ژووری قۆلی هاجه ری گرت و هینایه ده ری. هاجه ر نه یده توانی لاق هه لئینته وه. ته نانه ت نه یده توانی له سه ر پی خۆ راگری. میرگان قۆلی گرت. هه موویان به له نته ر و لامپاوه له حهوشه که هاتنه ده ری. کۆلان پر له چالوچۆل و کهوشی بووکیش ناجۆر. زۆر به هیواشی رۆیشتن. روقیا به دژواری خۆی کیش ده کرد. چونکه بووکیش نه یده توانی خیرا بره و، ئه و توزه ریگایه درهنگ گه یشتنی.

میرگان هاجه ری برده دیوه خه لوه تیبه که ی مالی عهلی گه ناو. په رده ی بووک و زاوا ئه وی بوو. عهلی گه ناو خۆی جیوبانه که ی راخستبوو. هاجه ر کهوشه کانی داکنه. میرگان هاته ده ری. میوانه کان له وه تاغی ئه ملای خه لوه تیبه که دانیشتن. ژنه که ی عهلی گه ناو لای میوانه کان نه بوو. خۆی دابوو سه ر تیلاکه ی دهستی و له لای ته ندووره که ی حهوشه راوه ستابوو. میرگان چوه شیو ساز کا. روقیا هیچی نه ده گوت. به لام ئه وه به و مانایه نه بوو که میرگان دلئ ئاوبخواته وه. ژن، زۆر چاک ژن ده ناسی:

«خوا نه کا، خوا نه کا، یا خوا ئه و رۆژه نه بینم!»

میرگان ته نانه ت ئه و رۆژه ی دینایه به ر چاوی که ئه و ژنه نه خۆش و لاکه وته یه کچه که ی ده رمانداو بکا!

گۆشته که کولا بوو. میرگان قابله مه که ی هه لگرت و بردی بۆ وه تاغ. عهلی گه ناو خۆی سفره که ی راخستبوو و نان و ماستی له سه ر ریز کردبوو. موسلیم و باوکی پیکه وه. مه ولا ئه مان و که ربه لایی دووشه ممه پیکه وه. عهلی گه ناو و میرگانیش پیکه وه. روقیاش له ده ری ما بۆوه.

شیو خواردن زۆری نه خایاند. عهلی گه ناو خیرا سفره که ی پیچاوه. هه موویان ئه وه یان ده زانی که نانی زه ماوه ند جو ریکی تره؛ به لام هه ر که س به پیی توانایی خۆی:

- خودا به زیادی کا، سفره تان رهنگین بی.

- ئامین، ئامین.

حاجی سالم بوو دۆعای ده کرد و که ربه لایی دووشه ممه ئامینی ده گوت. مه ولا ئه مان به ئانقه ست کۆر ده که ی تیکدا. که ربه لایی دووشه ممه ی هه ستاند و بر دییه ده ری. عهلی گه ناویش پار هیه کی نایه مشتی موسلیم و هه لیستاند. پیوا ده کان چونه ده ری، عهلی گه ناو هه تا به ر درگا به ریی کردن و گه راوه. میرگان به پیی داب و نه ریت ده بوو بمایه ته وه. به لام عهلی گه ناو ئه ویشی به ری کرد:

- ئه گه ر کاریک بیی ئه وه روقیا هه یه تۆش...

دایکی بووک بۆ له پشت درگا راده وستی؟ که بۆی ده رکه وی کچه که ی بنی هه یه؟ ده ی چاکه. ئیتر چیت ده وی؟

- پاشماوه ی شۆر باو گۆشته که به ره وه بۆ منداله کان! با به ته نیاش نه بن. کور ده کانی میرگان به تاریکی دانیشتبوون. کر و کپ. لامپاکه له کۆلان کورابۆوه. میرگان هه لیکر ده وه. ئه براو پالی به دیواره که وه دابوو. دیار بوو له کار گه راوه ته وه. ئه م به یبانه سه ر تا پای جله کانی چه ور و چلیک بوو بوون. نه دوین بوو بوو. وه ک ئه وه ی کتوپر ته مه نی چوو بیته سه ری. خۆی وه ک پیوا نیشان ده دا. له ته مه نی خۆی گه وره تری ده نواند. ده نگوت شتیکی پی زیاد بووه و میرگان تی پی ناگا، هه ر ئه وه نده ی هه ست ده کرد که له گه ل پیوا یک به ره و روو ده بی. پیوا یک که له هیندی بارانه وه خه ریک بوو له گه ل میرگان ده بوو به بیگانه. به شیک له وجودی ئه براو ئیتر هی میرگان نه بوو. هی که سیکی دیکه بوو. ده نگوت نه ناس و بیگانه یه و بۆ میرگان نامۆیه. به لام میرگان دلئ پیخۆش بوو. چی له وه خۆشتر دایکی کور ده که ی ببینی بۆته پیوا؟ کورپ ببینه پیوا! ئه گه رچی ئه و کورپ، ئه و پیوا، له پشته وه خه نجه ری له دایکی خۆی دابی! به شه زه ویی خۆی بی پرس فرۆشتبی.

میرگان قاپه گۆشتاوه که ی له به ر ده می عه باس دانا و به ئه براوی گوت بیته پیشی. ئه براو هاته پیشی. میرگان نانی هینا. عه باس و ئه براو نانه ره قیان تیکوشی. ئه براو پرس یاری خالی کرد. میرگان گوتی:

- پیماویه که ربه لایی دووشه ممه بردی له گه ل خۆی.

ئه براو گوتی:

- میرزا سلای دهگه یاندی و دهگوت هر وهختی پیخوش بوو، بی پاره‌ی زهوییه‌ک‌ه‌ی وهرگرئ!

میرگان گوتی:

- پی بلی پاره‌ک‌ه‌ی خه‌سار نه‌کا. من نایفرۆشم.

ئه‌براو ئیتر هیچی نه‌گوت. چونکه‌ عه‌باس به پارووی زۆر گه‌وره‌وه وهرگه‌رابووه چیشته‌که.

مه‌ولا ئه‌مان خۆی به ژووړیدا کرد:

ئه‌و کابرایه‌ دهستم له کۆل ناکاته‌وه. وهک چه‌ققه به پیاوه‌وه دهنووسی!

میرگان جوابی نه‌داوه. سه‌ریشی هه‌لنه‌هینا. پیخوش نه‌بوو لای کوره‌کانی باسی ک‌ه‌به‌لایی دووشه‌مه‌ بیه‌ گۆرئ. سه‌ری به بهر خۆیدا گرت.

مه‌ولا ئه‌مان له پال قاپه‌ گۆشته‌که دانیشته‌ و له گه‌لیان ملی لینا:

- جا بۆ ئه‌و کابرایه‌ هیشتی چوار پاروو نان بخۆم! ده‌نگوت هه‌موو له ده‌می هار به‌ر بوون! زگم هه‌روا قۆره‌ی دئ... ده‌ی ماندوو نه‌بی پاله‌وان. پیم بلی له‌گه‌ل ئه‌و ته‌راکتۆره‌ چۆنی؟

ئه‌براو بی ئه‌وه‌ی له‌ هاوقاپه‌کانی به‌جئ بمینئ، گوتی:

- وهک ئاور ده‌یدرئ و ده‌رواته‌ پیشئ!

- وایه‌ ئیتر، وایه‌ زه‌مانه‌ گۆراوه‌ کئ بیرئ بۆ شتی وا ده‌چوو!

ئه‌براو گوتی:

- له‌و گوندانه‌ی سه‌روو پرسیار بکه‌، ئه‌گه‌ر که‌سیک زه‌ویی بوو، به‌ کرئ بۆی ده‌کێلین. زه‌وییه‌ک‌ه‌ی کویخامان ئه‌مرو نیوه‌رۆ ته‌واو کرد.

مه‌ولا ئه‌مان گوتی:

- چاکه‌، با بزانی چۆن ده‌بی. هه‌قی ده‌لالیی تیدایه‌؟

- بۆ دوو وشه‌ پرسیار کردن؟

- ئه‌ی چی. ئه‌مرو ژن به‌ خۆپایی به‌ میزدی نادا. هه‌ها! من بۆ میرزا هه‌روا مفت

و مه‌رحه‌با کار جینه‌جئ بکه‌م؟! بۆ؟ پیاوی چاکه‌؟

- بۆ میرزا هه‌سه‌ن نا. زیاتر له‌به‌ر من. ئه‌و ته‌راکتۆره‌ نابئ تاچه‌ سه‌عاتیک بینکار

بی. خۆ ده‌زانی؟ هه‌تا گرمه‌ و هاره‌ی ئه‌و ته‌راکتۆره‌ به‌رز بی، منیش هه‌م. کار نه‌بی

و ته‌راکتۆر به‌خه‌وئ، منیش ده‌بی وهک خه‌لک بارگه‌وبنه‌م به‌ کۆلدا ده‌م و بروم بۆ

هه‌نده‌ران و غه‌ریبایه‌تی. ئه‌م پاتۆله‌ی له‌ پیمدایه‌ دیتوته‌؟ به‌ بیست وه‌هشت تمه‌ن

کریومه‌. خه‌رج گرانه‌، خاله‌!

مه‌ولا ئه‌مان پرسیی:

- راوه‌سته‌ بزانی! چه‌ن گیرفانی هه‌یه‌؟

- ئه‌براو هه‌ستا پئ و هه‌روا که‌ به‌ ده‌وری خۆیدا ده‌سوورا قامکی ده‌لسته‌وه،

گوتی:

- چوار دانه‌. ئه‌وه‌تا گیرفانیکی چکۆله‌ش له‌ بن که‌مه‌ره‌که‌ی دایه‌!

- چاکه‌؛ که‌وایه‌ هه‌رچی پاره‌ت هه‌بی له‌و گیرفانانه‌دا جی ده‌بیته‌وه! میرزاش وا

دیاره‌ هه‌قه‌ده‌ستی چاکت ده‌داتی؟

- ده‌یدا. بۆ نایدا؟! تو ئاوسی که‌، خۆی ده‌زئ!

- چاکه‌ ده‌ی، خه‌ریکه‌ قه‌رزداریشی ده‌که‌ی؟

- خراب نییه‌، باشه‌. به‌شی خۆراک و جل‌وبه‌رگم ده‌داتی...

- ئه‌ی باقییه‌که‌ی؟ بۆت پاشه‌که‌وت ده‌کا یان لای خۆی وهک گره‌و رایده‌گرئ؟

- گره‌وی چی؟

- هیچ! گالته‌م کرد. ده‌ی ئیستا پاره‌ت پنیه‌ ده‌ستی قاپین بکه‌ین؟

- پیم نییه‌. ئیشتیاشم له‌ جگین نییه‌. ده‌بی به‌خوم، خه‌وم دئ. هینده‌ ماندووم

به‌یانیان خه‌به‌رم نابیته‌وه‌. دایه‌، کۆی که‌وه‌!

عه‌باس بنی قاپه‌که‌ی لیس دا. میرگان قاپی خالی و ورکه‌ نانه‌کانی کۆ کرده‌وه.

ئه‌براو هه‌ستا چوو جیگاکه‌ی داخا. میرگان جیگای بۆ عه‌باس و ئه‌مانیش داخست و

پلیته‌ی لامپاکه‌ی داکیشا. ورده‌ ورده‌ هه‌موو راکشان. میرگان له‌ سه‌ر جیگاکه‌ی

دانیشته‌. براکه‌ی پشته‌ سه‌ری به‌ دیواره‌که‌وه نابوو جگه‌ره‌ی ده‌کیشا. تاویکی دی

ده‌خه‌وت. جگه‌ره‌که‌ی ده‌کوژانده‌وه و ده‌خه‌وت. کوژانندییه‌وه و خه‌وت. ئه‌براو

پرخه‌ی لئ هه‌ستا.

عه باس؟ خه و به خه بهری عه باس وهک یهک وابوو. بیدهنگ و مات له سهر جیگاکه خوی کوشمه له کردبوو. گریمان خهوی لیکه وتوووه یان به خه به ره! ئه و وه کوو شه وانی پیشوو به بیدهنگی چاوی له بنمیچه که بریبوو. دهکری بلتین شه وانه نه ده خهوت. دهمه و به یانی خهوی لیده که هت و هه تا کاتی فراوین خواردن هه لئه دهستا. که تاووبان خوش ده بوو له جیگاکه ده هاته دهری و به شه له شه ل و لاره و لاره وه ده چوو دهری، دست و دهموچاوی دهشت و له سهره خۆ ده هاته وه ژووری و له سووچیک وه کوو رۆژانی پیشوو مات ده بوو. هاجهر یان میرگان په نچکه نانیکیان بۆ دینا. نان و چاییه که ده خوارد و هه روا داده نیشته. جاری وابوو ده چوووه هه وشه له بن هه یوانی سهر ته ندووور که ئه و جیگایه که له م دواییانه دا سلوچ لئی داده نیشته. دانیشتی. داده نیشته و ئه ژنوی له باوهش ده گرت. زۆر کهم قسه ی ده کرد، زۆر کهم. جاروباریش که ورته یه کی لئوه ده هات، دهنگی زۆر کز بوو. دهنگی گر بوو. نوزه ی گهرووی ده هات. دهتگوت دستیان ناو هته بینه قاقای. دهموچاوی چرچ و پیره لۆک بوو بوو، وهک دهموچاوی کۆسه ی لیه اتبوو. له وه نه ده چوو تازه ریشی بی. وا دیار بوو ریشه ی نه رمه مووی دهموچاوی سووتاو. به کورتی و به کوردی: عه باس گۆرا بوو.

میرگان هه روا له سهر جیگاکه دانیشتبوو. چاوی وشک و نیو چاوانی گرژ. سهری ویزه ی ده هات و دلله راوکی ئاراقارای لیه لگرتبوو. بی ئیختیار چاوی له درگاکه بریبوو. لئوی ده جوو لاره، پیموا دوعای ده کرد. یان له گه ل خوی ده دا. هه رچی بوو چاوه ری بوو. نه یده توانی سهر بکاته سهر سهرین: «چۆن ده توانی ئۆقره بگری، کاتی کچۆله که ت تاویک له مه و بهر نار دۆته په رده وه؟»

قیژه و قیژه و قیژه! رمبی شکا و له دلی شه ودا. قیژه قیژی شیواوی هاجهر له کۆلانی زه مینجا.

- وهی دایه... دایه گیان وهی... دایه گیان وهی ی ی... ئه ی هاوار...!
میرگان دهر په ری بۆ کۆلان. هاجهر دهر پیکه ی به دهسته وه گرتبوو و ده فری. جو ر په یه ک له چنگ واشه یه ک دهر په ری بی. عه لی گه ناو به دوا یه وه بوو. هه لئه هات و

به ریوه خه ریکی به سته وهی دۆخینه که ی بوو. هاجهر خوی کرد به باوهشی دایکیدا. ون بوو. دهتگوت میرگان بای له باوهش گرتوووه. گریان، گریان، گریان و هه نیسک، تیکه ل به ترسیکی قول. هه نیسک و به رسینچکه ی کچه له گه ل گریانیکی ناسک و مندالانه. به رۆک ترازاو و سهر و پی روت. عه لی گه ناو گه یشتی. میرگان کچه ی برده په نا دیواری هه وشه که. عه لی گه ناو خوی کرد به هه وشه که دا. قیژه و هه را مه ولا ئه مان و ئه براویشی له جیگا دهر په راندبوو. مه ولا ئه مان به سهر و پی روت دهر په ری بۆ دهری. ئه براو له نیو درگاکه دا راوهستا. هه په سراو! هاجهر له پشت دایکی دهر په ری خوی کرد به وه تاغه که دا و هه لات بۆ کولینه که. هه موو واقیان و ر ما بوو. دهتگوت زمانیان شکاوه. عه لی گه ناو که فی هه لئه خرا ند. وشتری هار، لۆکی مه ست. مه ولا ئه مان چوو بۆ لای. میرگان خوی کرد به ژووریدا. ئه براو پرسیی: «چی بووه؟» و میرگان ده یزانی چی بووه. عه باس له سهر جیگاکه ی دانیشتبوو. میرگان چوووه کولین؛ هاجهر هه روا ده یقیژاند:

- ده ترسم دایه! ده ترسم. دهمرم دایه! منت داوه به کی؟ ئه وه کئییه؟ دئوه! بۆ منت به وه دا. بۆ منت به شوو دا، ئه وه کئییه؟ بۆ وا ده کا؟ دایه. ده ترسم! زۆر ده ترسم! دهمرم...

میرگان سهری کچۆله ی به سینگییه وه نابوو. ده بوو شتیک بلی. ده بوو دلخو شی بداته وه. به لام بلی چی؟ خۆ زمانی له ده مدا نه ماوه! رهنگه بیگوتبایه: «دایکت بمری، رۆله گیان!» میرگان فریا نه که هت قسه یه ک وه بیر خوی بینیته وه، جاری وایه زهین ده یبه ستی!

مه ولا ئه مان په رده ی کولینه که ی لادا:

- وه ره دهری کچی؛ وه ره برۆ بۆ مالی میرده که ت!

عه لی گه ناو رانه وهستا. به په نای شانی کۆم بووه ی مه ولا ئه ماندا چوووه ژووری و مه چه کی هاجه ری گرت و رایکیشا. هاجهر وهک چه ققه به دایکییه وه نووسا بوو و به ری نه ده دا. میرگان و هاجهر پیکه وه کیشرانه دهری. هاجهر لاقی له زهوی چه قاندبوو و ده یزیراند:

- نایکه م خودایه! نایکه م نا! نایکه م. من شوو ناکه م... خودایه...!

ئیتەر خه ریک بوو پشوو ی راده وهستا. هه ناسه ی به حال دهر دههات. رهش و شین داگه رابوو. عه لی گه ناو نه ده بوو به یلی له وه زیاتر ئابرووی بچی. هاجه ری راکیشا. میرگانیش به دوایدا کیشرا. له بهر درگاکه ئه براو خویدا به سهر دهستی عه لی گه ناودا:

- چیه کاکه بۆ واده که ی! دیت گرتووه ده بیه ی!؟

مه ولا ئه مان ئه براوی کیشا دواوه و پالیکی پیوه نا:

- به تو چی، تو چکاره ی تووتکه سه گ! ژنی خویه تی ده بیاته وه. تو بۆ خوی تیه لده قوتینی. ئه براو به دم خالیدا هاته وه و گوتی:

- تو ده لی چی، چکاره ی؟ خوشکی خومه!

- مه ولا ئه مان له جوابی ئه براودا چه پۆکی کیشا به پشت ملی هاجه ردا:

- برۆ بۆ مالی خۆت یاللا، چه تیوه شی و شووره! برۆ ده ی!

میترگان و هاجه ری لیک هه لپچری. هاجه ری نا بن باخه لی و فرییدا ده ری. هاجه ره هه لات بۆ لای ته ندووره که و به دیواردا هه لپوچکا. ده یویست سه رکه و ی بۆ سه ربان، عه لی گه ناو گه یشته سه ری و له پشته وه بن پیلی گرت. هاجه ره روا ده یقیزاند و لاقه فرتی ده کرد. عه لی گه ناو به دهسته زه لام و قورسه که ی ده می کچه که ی گرت و له حه وشه چوو ده ری:

- بوویه به چکه قه ره چی! ده ته و ی ئابرووم به ری!؟ بیده نگه به ئیتەر کاژیه!

دهنگی هاجه ره له له پی دهستی عه لی گه ناودا کپ بوو بوو. به لام هه روا به بن باخه لی ئه زه لامه وه قاچه فرتی ده کرد. مه ولا ئه مان له سه ر دیواره که وه ملی کیشا. شتی که وهک بالی شکاوی مه لیک به ته نیشت عه لی گه ناوه وه ده شه کایه وه. هاجه ره ئیتەر دهنگی نه بوو. رو قیای ژنی عه لی گه ناو هاتبووه کولان به تیلاکه ی بن باخه لییه وه ده گه را. مه ولا ئه مان چوو وه ژووری. میترگان که ئاوه لکراسی کچه که ی گرمۆله کردبوو و نابوو یه بن باخه لی، به ره و کولان پی پیوه نا؛ خوی گه یانده عه لی گه ناو و دهستی له سه رشانی زاواکه ی دانا:

- عه لی گیان! عه لی گیان! لی گه ری خۆم ده یه نیم، خۆم ده یه نیم، عه لی گیان. وا مه که! ده خنکی. ده ست لابه له سه ر ده می. ده یخنکی، عه لی گیان!

عه لی گو ی پینه دا. هه روا هاجه ری ده رفاند. شیریک به رخیکی له دایکی ساندبوو. میترگان ده بوو بگه رپته وه. به لام چۆن ده یوانی بگه رپته وه؟ ئه و ناچار هه روا به دوای عه لی گه ناودا ده رۆیشت و ده پاراوه:

- عه لی گیان... عه لی گیان... به قوربانی ئه و قه د و بالایه ت بم. عه لی گیان...

گوناهه روحمیکی پیکه... به زه بیته پییدا بی منداله... عه لی گیان... عه لی گیان...!

عه لی گه ناو گو ی به گریان و پارانه وه ی میترگان نه ده بزووت. خوی کرد به حه وشه دا و درگاکه ی داخست. میترگان پشتی نا به درگاکه وه. ده ری کچه که ی به دهسته وه بوو. دانیشت. ژنه که ی عه لی گه ناو لی هاته پی شتی. راوه ستا، پاشان دانیشت. به ره و رووی میترگان دانیشت. پشتی دا به دیواره که وه و لاقه شکاوه که ی راکیشا. میترگان به هه ر دوو دهستی سه ری خوی گرت و له بهر خوی وه کولی. ئازای ئه ندای ده له رییه وه. بوغزیک گه رووی ریک ده گو شی و له وانه بوو به ندی دلی بپچری. ده هه ژا:

«ناوچاوان، ناوچاوانی من!»

زیره یه کی کتوپر. زیره نا، برووسکه ی قیزه یه ک. زیره یه ک که له ناو کپ بی. ده بی له هۆش چووی هاجه ر!

وهک ئه وه ی هه وره تریشقه له که سیکی دابی. میترگان قرچه پی هه ستا و له جی خوی وشک بوو. چه نده؟ خۆشی نه یزانی! بی ئیختیار به مشت له سه ری خوی به ربوو. لییدا و لییدا:

- کوشتت... کوشتت، جه لادا! میر غه زه و، کچۆله که مت کوشت!

- هه روا ژاوه ژاوی ده رو جیران، دهنگی ژنیک؛ رهنگه موسلیمه:

«خودا له وه خراپترت لیکا!»

دهنگ و گاله ی جیرانه کان. دهنگی کچیک؛ رهنگه زارای خوشکی زه بیح:

«کاری چاکت کرد میترگان!»

دیسان دهنگ و هه لالی ده رو دراوسی. دهنگی ژنیک؛ رهنگه دایکی میترگان له نیو گۆره که یه وه:

«ره بی خیر له خۆت نه بیینی میترگان!»

دەنگی گریان و هاواری ژنیک، شیوەنی میترگان. لەبەر درگاکی دانیشتوو و دەستی بە سەرییەوه گرتوو. لە ناخەوه دەکۆلێ و دەتەقیتەوه. بێدەنگی کۆلانەکی گریانی میترگان هەلەهلوشی. ئیتر دەنگی دەرنایە، گریانی چی. نووزە و هەنێسک هەتا کەرەبی بەیانی کۆلانەکی دادەبیژا. روقیای ژنی عەلی گەناو خەوی لیکەوتیوو. لەگەڵ بوولێلە عەلی گەناو هاتە دەری. بوخچەی حەمامی نابوو بن باخەلی. قسە ناکا، تێدەپەرێ. سەری دادەخا و تێدەپەرێ. میترگان ئەوه بە شەرمە گیلاخە دادەنی. میترگان وای دەبینی. بەلام لەوه ناچی وای. رەنگە هی ئەوه بی میترگان بە هیچ نازانی. ئەوه نییە بۆتە زاوا؟ میترگان لەبەر زاوا هەلەدەستی:

- چۆنە عەلی گیان؟ عەلی گیان!

- چاکە!

عەلی گەناو پۆیشت. میترگان خۆی کرد بە ژووریدا. ژنەکی عەلی گەناو خەریکی دەستتویژ گرتنە:

- خەوتوو، مەچۆ خەوتوو!»

میترگان پەردەکی لادەدا. هاجەر، ماسییەکی چکۆلە. لەسەر خویینی مەییوی دۆشەکی کەوتوو. لاوان. زۆر لاوان. رەنگی مردووی لێنیشتوو. نەمرد بوو؟ نەمردوو. ماسییەکی چکۆلە کەوتۆتە سەر عەرزێ! نا، هینشتا دلێ لێدەدا. چاوی قووچاوه. پشتی چاوی شین هەلگەراوه. برژۆلەکانی تیک پەریون. یەسکی پوومەتی زەق بۆتەوه. دەستی کز و باریک. دوو ماری بی نازار لەملاولای جەستەیی درێژ بوون. کراسەکی لە خویین هەلکشاو. خویینی وشکەلاتوو. سەر و قژی شیواوه. لاقی هەروا بە پشترین بەستراوه. میترگان لەوهش دەگا. بەلام میترگان ناتوانی هەروا سووک و ئاسان رایدا. بە نەرمی، وەک پشیلەپەکی غەریبە دەچیتە ژووری. دلێ نایە کچۆلەکی لە خەو هەستینی. لاملی هاجەر شین بۆتەوه. لە دوو سنی جیگاوه پوومەت و لا ملی پووشاوه. دەبی جیگای مست و زللە بی. نا؛ نابیی ئەوه بی. مەچەکی دەستیشی وایە سوور و شین هەلگەراون. لە برێ جیگای پووشاوه خویین دەرپەرپووە یان بن پیستەکی خویینی تیچزاوه. کوتراوه. وەک جیگای نیر لە سەر ملی گۆیلک. ئیستا میترگان لێی روونە کە کچەکی بووه بە ژن:

«دایکت بمرێ پۆلە گیان. ناخ... بەستەزمانە نەیتوانیوه ببزوی. کیسەلیکی بە پشتدا کەوتوو. زۆری دەست و پێ کوتاوه. پەلەقاژەیی کردوو. هیندەیی سەر لە بالنجەکی هەلساویوه پوومەتی پووشاوه و شین بۆتەوه. پیستی ناسکی بەر ملی دامالداوه. یەک - دوو نینۆخی دەستی شکاوه خویینی تیچزاوه، هیندەیی چنگ لە بەرە و عەرزەکی گیر کردوو. دایکت بمرێ.»

دایکت زووخاوه هەلینی. هاجەر گیان!

میترگان هەستا. دەبوو بچی مەلحەمی پەیدا کا. هەر ئەو مەلحەمی بۆشان و شەپیلک و لاق و قولی عەباس دروستی کردبوو. خراپ نییە.

ژنەکی عەلی گەناو لە پال دیوارەکی بەرمالی داخستوو و نوێژ دەکا. میترگان بە پەنایا تێپەری و چوو دەری. دەتگوت کۆلانی وەبەر نەهاتوو. کۆلانی نەدی. گەیشتەوه مالی دیتی مەولا ئەمان گۆیدریژەکی جل کردوو. خەریکی پۆیشتن بوو. ئەبراو پۆیشت بوو. هەر نیووشەو خەوی لێ زرابوو لە مالی دەرپەریبوو. عەباس هەروا لە سەر جیگاکی دانیشتوو و چاوی زیت کرد بۆوه. میترگان نەیدەویرا چاوی لە هیجیان بکا. زمانی گۆی نەدەکرد. زمان نا کۆلو. ئارام و ئۆقرەیی لێهەلگیرابوو. عەجمانی نەبوو. کەوتبووه بالە پڕۆی، کۆترە شینکی لە داو کەوتوو. کۆتری گیر خواردوو لە بیرى سەربەستراو دا. مەولا ئەمان ئەو کاتەیی لاو بوو، نیووشەو دەچوو جاجمیکى بە سەر بیرەکی دا و هەر لەوئ دەماوه هەتا بەرە بەیان لە کەلینیکى جاجمەکیوه دەچوو خوارێ و دەستی دەکرد بە کۆتر گرتن. مەولا ئەمان هەموو جارێ کە لە پاوه کۆتر دەگەراوه باسی بالە پڕۆی کۆترەکانی بۆ میترگان دەگیراوه. میترگان نەیدەزانی بۆ وە بیر ئەو کۆترانە کەوتۆتەوه کە مەولا ئەمان بە لاوی راوی دەکردن. مەولا ئەمان گۆیی لەوه نەبوو میترگان لە چ تەنگزەپەکی دایە و ئامادەیی پۆیشتن بوو. بەلام میترگان؟ نەیدەزانی چبکا! دادەنیشت و دیسان هەلەدەستا پێ و دەگەرا. دەست و پلێ خۆی هەلەدەگۆلۆفی و دەمی وشک بووبوو. گەرووی گیرابوو، دەتگوت هەر ئیستا هەناسە سواری دەخنکین، وەک مشتێ کات لە گەرووی کردبێ. سووچی لێوی کەفیکى پیوه بوو. گێژ و وێژ و کاس! بۆچی هاتبۆوه بۆ مالی؟ ئەو هەواپەش هەر پۆشن نابیتەوه!

. دهی خوشکی گیان کارت نییه من ئه وه ده رۆم. خودا حافیز.

به خیر چی برا گیان، خودات له گهل بی.

میرگان هاته ده ری. مه ولا ئه مان هه وساری گویدرێژه که ی به دهسته وه گرتبوو. هه وساره که ی کیشا و کهر به دویدا رۆی. میرگان هه تا کۆلان به ریی کرد. مه ولا ئه مان تۆزی رۆیشت و گه راوه، میرگانی دلدارای داوه:

. له م سه فه رده دا ده مه وئ بچم بۆ لای شاهرود، ئه گه ر ده ستم که وئ برئ رۆنی مه ر ده کریم. سه ریک له کانگاکان ده دم به لکوو هه والیککی سلوچ بزائم. زۆریش خۆت مه خۆوه! تووشی وه ره م ده بی و ئه مجار ده رد سه رباری ده رد. خودا حافیزی له هه لیش بکه، فریا ناکه وم بچم بۆ لای.

مه ولا ئه مان له سه ر لاتیگ خۆی هه لدا و سواری گویدرێژه که بوو. لینیخوپی. لاقه درێژه کانی تۆزیککی ما بوو له هه رزی درئ. ده تگوت نووکی که وشه کانی له هه رزه که ده خشی. دیسان گوئی:

. خودا حافیز.

به خودات ده سپیرم.

مه ولا ئه مان له سووچی کۆلانه که ئاوا بوو و نووکی تیژی کلاوه که شی ورده ورده له چا و ن بوو.

میرگان گه راوه ژووری.

عه باس هه سته سه ر چۆک و گوئی:

. خودا له تاوانی سه ردار خۆش بی و بیبه خشی. ئامین!

دهنگی عه باس نووساو و گر. ده تگوت قه لئاس له گه رووی گیراوه. میرگان قوت بۆوه گوئی شل کرد. به هیوای ئه وه ی عه باس شتیک ، شتیککی دیکه ش بلئ. به لام عه باس هه چی نه گوت. پشته سه ری نا به دیواره که وه و چاوی قووچاند. میرگان ماوه یه که تیی راما. تیی راما و له جیی خۆی وشک بوو. ده ردی عه باس چی بوو؟ بییری له چی ده کرده وه؟ خه یالی له چ لایه که ده خولاوه، پیره کورپی میرگان؟!

«کویر بم رۆله، بریا ده ردی تو له من که وتایه عه باس!»

چ شووره یه که له نیوان دایک و کوردا هه لچندرابوو؟ چ دیواریک له نیوان دوو دلدا. ئیتر نه ده کرا بچی بۆ لای. بۆ ئه وه نه ده بوو قسه ی له گهل بکه ی. قسه ت لی نه ده بیست. له که لاهه کۆنیکدا گیرسا بۆ وه عه باس. که لاهه کۆنیککی پیر. چی له دلی عه باسدا راده برد. ؟ چیی به سه ر هاتبوو؟

«خودایه! کوره که م جوان و جحیل له مالی چووه ده ری و به پیری هاته وه. چی بووه؟ خودایه نازانم بۆ پیم نالی؟»

نه یه ده گوت، عه باس هه چی نه ده گوت، قوفلی داخراو. به ده گمه ن، ئه ویش به حال ورته یه کی لیوه ده هات و که س لئی حالی نه ده بوو. ئه وه ش ئه وه نده ی دیکه دایکی هه لده چۆقاند. هیندی که س هه ر رۆزی هه وه ل هاتن سه ریکیان له عه باس داو رۆیشتن. پیره کان ده یانگوت ترساوه. ئه وه یان گوت و رۆیشتن. رۆیشتن؛ هه موو رۆیشتن. عه باس له ماله وه ما. کوندیککی هه لکورماو. عه باس به بارئ خه مه وه به سه ر ده ست و دلی دایکییه وه. عه باسی پیر و بیده نگ. له سووچی مالی ئه ری ئه وه «گرده نشین» نییه؟ با! عه باس گرده نشین بوو. هه لئه ده سته. هه لئه سته. ئه ی ئه وه «گرده نشین بوون» نییه؟ ئه ی چییه؟!

به هار تیپه ری. هاوین نزیک بۆته وه. بژار و ده سکه نه و دروینه. میرگان ده بی پییه کی له مالی و پییه کی له ده شت و مه زرا بی. نه ده توانی عه باس به ته نیا به جیبیلی! نه ده توانی بیکار دانیشی. دروینه و خه رمان و گیره و کیشه ده گاتی. میرگان ده بی بروا به دوای کاردا. چوار کۆش گۆله گه نم کۆکاته وه. ئه وه ش نه ده کرا. نه ده کرا واز له کاره که ی بینئ. عه باسیش له وه نه ده چوو هه سته!

«میرگانی قور به سه ر! تو ده بوو بچی مه لحه میک بۆ کچه چاره ره شه که ت ته یار که ی. بۆ وا له جیی خۆت وشک بووی؟!»

. خودا له تاوانه کانت خۆشی سه ردار، ئامین!

عه باس له قوژبنی تاریکی ژووریدا هه سته. دار ده ستیک نا، گۆچانیکی به ده سته وه گرت و چووه ده ری. هیور هیور له مال چووه ده ری، پیی نایه کۆلان و پالی به دیواره که وه دا. هه تاو بالی به سه ر کۆلان و سه ربان و دارو دیواردا کیشابوو. ولات بیده نگ، کۆلان چۆل و هۆل. به پشتی کۆم و ئه ژنۆی له رزۆکه وه

کهوته ری. دهستی به دیواره وه گرت و وه پیکهوت. نهرم نهرم. وهک کیسهل. وهک تارمایی. مووی سهری زور بوو. لوول و ئالوزکاو. پروتیک هالوو. بهرگن. جاریک میرگان مقهستی هینابوو و ویستبووی بوی هه لپاچی. به لام له چاوی عه باس و له روانینه کهی ترسابوو. بویه قژی دریژ ما و دریژتر بویه. به و قژه زوره وه سهری گوره تری دنواند و دهموچاوی چکوله تر. چکوله و چکوله تر. دهتگوت دهموچاوی جرجه مشکه. چاویشی، له هیلوونی وشکدا؛ ره قتر و قوولتر و به سامتر بووبوون. پشتی کوم و دهموچاوی زهق، روانینی پر له ترس و چاوی به سامی ئهوی زیاتر وهک جرجه مشک لیکردبوو.

به کولانه کانی زهمینجا، عه باس به پیناوسی و به کراسیکی شر و خوله میشینه وه، به دهموچاویکی چرچ و تووکه سهری زور و سپیبه وه، وهک گیانله بهریکی سهری و سه مه ره، نهرم و له سه ره خو ههنگاوی دنا و به ره و مالی سهردار ملی ری گرتبوو. وا دیاره گوئی له دهنگی زهنگولهی و شتر بووبوو. بویه دهرویش و دهویست خوی بگهینیتته مالی سهردار؛ په نای قه لا. دیواری ماله کهی سهردار بووبوو په ریژنیک له نیوان ئاوی زهمینج و زهویبه بووره و به یاره کاندان. زوری نه مابوو بگاته مالی سهردار. به لام بو عه باسی سلوچ سه ساله ری بوو. سه ساله دیکه. عه باس دهگهیشتی. به لام نیوه رۆ. هیشتا نیوه رۆ بوو. خور توزقالی له ناوهندی ئاسمان ترازابوو.

درگای و شترخانای سهردار کرابوو. و شترهکان به ملوو ئه ولادا بلاو بووبونه وه. عه باس پینی نایه دالان و چوووه ژووری. درگای وه تاغه کهی سهردار ئاواله بوو. سهردار سه لته بوو و له گهل و شترهکانی ده ژیا. نیوه قاپیک دۆ و بری نانه رهق له بن دیواره که بوو. میث تیی هالابوون. سهردار کلاشه کانی خستبووه بن سهری و خه وتبوو. قوئی خستبووه سهر نیوچاوان و برو پان و پرده کهی و ریشه توپ و ره شه کهی هه موو دهموچاوی و بهر ملی داپوشیبوو. عه باس چوووه ژووری و به ئه سپایی له په نا جهستهی ره هیل بووی سهردار چۆکی دادا. له سهر چۆک دانیش و وهک دیواری لارووخوا؛ بیدهنگ و مات، ته نیا هه ناسه ی ده کیشا و هیچ.

له کهنگیوه عه باس دانیشتبوو؟ کهس نازانی. به لام له وه دهچوو سهردار ههستی به هاتنی که سیک کردبی. قوئی له سهر چاوی هه لگرت، برژوله رهش و دریژه کانی لیک کرده وه و چاوی به کوری سلوچ کهوت له په نای دانیشتبوو. سهردار له ههر بارودوخیکدا بوایه، ئه و پیاره نه بوو له میتر مندالیک بترسی؛ به لام کات و جوری هاتنه کهی عه باس و ئاوا دانیشتن له په نای ترسی خسته دلی سهردار وه. پیوای خاراو و له کل دهر هاتوو، بی ئیختیار خوی کو کرده وه و کشا دواوه پالی به دیواره که وه دا و تاویک چاوی له چاوی عه باس بری. عه باس کاری نه بوو، غهیری ئه وهی چاو له سهردار بکا. سهردار هه رچونیک بوو خوی له بن ته مومژی مه ترسیداری خه و و به خه بهری دهر کیشا و هاته وه سه رخو و له گهل کوخه یه کی به قهستی، چاوه ره شه کانی له چاوی عه باس بری و پرسیی:

- چیه؟ چیت دهوی؟ به و که له لاییه و له و قرچه ی خوره تاوه دا، بو هاتووی بو ئیره؟!

- دهنگی له رزوک و قرخنی عه باس به ئاسته م هاته دهر:

- هه قه کهم. هه قی کاره کهم!

سهردار که ویستی عه باسی بو دهر که وتبوو. دلی له قرتوفرت کهوت، هه ستا سهر پی و گوتی:

- هه ق، ها؟! باشه. باشه بچو دایکت بنیره با حیسابی کهین.

کوم و له سه ره خو عه باس هه ستا و چوووه دهری. به بن دیواره که دا رویش و له و شترخانه که وه تیپه ری. گوزه ئاوی له سووچی دالانه که بوو. عه باس له پالیدا چۆکی دادا و به دژواری هه لیهینا و له سهر چۆکی داینا. زارکی گوزه کهی نا به دهمیبه وه و هه تا توانی خواردیبه وه. پاشان گوزه کهی گوزه ی ئاشنا که جارن به دوو قامک هه لیده هینا. له جیی خوی دانا یه وه و هه ستا. ملی ئاروانه ی پیر بو لای عه باس دریژ بوو بویه. روانینیکی نهرم و ئاشکرا. عه باس ههستی کرد شانی و به له کی لاقی که وتوونه ژان. چاوی ئاروانه و وه بیر هاتنه وهی خوره تاو. هه تاو و لوک و کهویر و بیر مار. مار، ماران. عه باس داچله کی. بیر ژان. ئه گه رچی عه باس توانیبوو به سه ره خه یاله سامناکه کانی زال بی و بی بو مالی سهردار: به لام

نا هیشتا وانه بوو که چاوی ناروانه ژانی لاق و قول و شان و ملی تازه نه کاته وه. دهستی به دیواره که وه گرت و راوه ستا. بیر و هه تاو و ریگای سهد ساله شه که تی کردبوو. قرچهی نیوه رۆ. عه رزی پروتی زه مینج بنی پای ده سووتاند. ئاره قه که هی ته نیا به هوی گه رماوه نه بوو. له بهر بی هی زیش بوو. له بن گویچکه یه وه ئاره قه چۆره چۆر داده پڑا. سهره زه لامه که هی به سهر مله باریکه که یه وه گیر بوو بوو. له قه لهق ده رۆیشت و چاوی له ره شه وه ده هات. سهری له ئیختیاری خۆیدا نه بوو. له گینژه وه ده هات و ده خولاوه. چاوی لیل؛ ون بوو له ته مومژدا. بوورانه وه، بوورانه وه. هه رچونیک بوو ده بوو خوی بگه یه نیته مالی. هه تاو ئه گه رچی هیشتا زور به ته وژم نه بوو، به لام ده تگوت خه ریکه خوینی جه سته ی ده مژئی. وه ریکه وت. به دژواری ههنگاوی دهنه. به کومه کوم و شه له شه ل خوی کیش ده کرد. لاقی هیزی لیبرابوو. دلی سست بوو بوو و چاوی له ره شه وه ده هات. نا! ئیتر توانای نه بوو. ئیتر نهیده توانی، ئیتر نهیتوانی، تاقه تی لیبرا و له بن دیواری کولانه که ئه ژنوی نووشتایه وه، چه مایه وه، که وت به عه رزدا و له بهر خوره تاوه گه رمه پان بوو. قرچهی خوره تاو، زه ویی سووره وه بوو. خاک و هه تاو که سالان له م مانگه دا ئاوا گه رم دانه ده هاتن! گه رم دا هاتبوون؟ ره نگه. گه رم بوو یان گه رم نه بوو. عه باس له وه وخته دا هیزی نه بوو، هۆشی نه بوو که بزانی. ده بووه پووش. بووه پووش. ریزه ریزه. شتییک وه ک تیشک. شتییک وه ک خاک.

قور به سهرت میزگان! کوره که ت له و کولانه ی پشته وه بوور اوته وه و که وتوو، توش هه روا له ده سکاوندگا گیای مه لحه م ده کوتیه وه؟!

بۆش! له شی عه باس بۆش و وشک بوو. سووک، سووکتر له وه ی بییری لیبکه یته وه. یه سکی له شی پۆکابوو. میزگان ئه گه رچی له بهر هه تله یی و په له له و کولانه گه رمه دا توانای لیبرابوو؛ به لام کاتی له کول کردنی عه باس وا نه بوو. له بن دیواره که هه لیستانده سهر قوون و پالی پیدا به دیواره که وه. پاشان پشتی تیکرد. هه ر دوو دهستی عه باسی خسته سهر شانی خوی. نووشتایه وه و هه ر دوو چۆکی له زه وی توند کرد. وه ک پیایو یک که کولیک سووته مه نی هه لینی، عه باسی خسته سهر کولی خوی؛ ده سته دریز و ره قه له کانی خوی له ژیر رانه وشک بووه کانی

عه باس توند کرد و هه ستا. به و کوله قورسه وه نه ده کرا هه لی و هه لات. به لام میزگان نهیده توانی بیخه م ههنگاو هه لینیته وه. لوقه ی ده کرد و گویی له شلقه شلقی ئاوی نیو زگی عه باس بوو.

عه باس خوی ئاگای له هیچ نه بوو. ته نانه ت گویی له شه قووکوتی یه سقانی له شی خوی نه بوو. هه سته یینه ده کرد. ئه گه ر هه سته شی پیبکرایه ون و ته مومژاوی بوو. شتیکی سرک و ون. هه سته یکی وه ک سواری بالی جو برائیل بوون. ته نیا راتله کانیکی نه رم و خۆش. ده سته بی هیز و شله کانی به سهر سینگی میزگاندا شو ر بوو بوونه وه و ته که یان ده هات، سهریشی راده ته کا. سهری مریشکیکی مرداره وه بوو. که وتوته سهر شانی دایکی و پیلووی چاوی؛ دوو وشکه گه لای بی، نیوه ئاواله بوون.

میزگان کوره که ی راکیشا و خیرا کراسه که ی هه لکرد و به هه له داوان چوو ئاو بیینی. عه باس، وه ک مه یته له چه قی ژووره که دا دریز بوو بوو. سهری به لایه کدا و ده سته ی به لایه کدا. که ف به لالیویدا هاتبووه ده ری و دلی له ژیر په راسووه ره قه له کانیدا به نامیزانی کوته کوتی بوو. میزگان قاپیک ئاوی هیئا. له چکه که ی له سهری کرده وه و له ئاوه که دا خووساندی. هه لیگرت و به ناوچاوان و ده موچاوی عه باسیدا هیئا. پاشان له چکه که ی کوشی و به سینگ و مل و زگیدا هیئا. خراپ نه بوو. عه باس وه هۆش هاته وه. له بن دیواره که جیگا که ی عه باس رآخرابوو. میزگان کیشایه سهر جیگا که ی. عه باس سهری کرده سهر بالنجه که ی و به زه حمه ت چاوی هه لیتا. به لام بهر له وه ی چاوی شتییک ببینن پیلووی که وتنه سهر یه ک. نا! عه باس ئیتر عه باس نه بوو. نه ده بۆوه عه باس. ته رمیکی پیر و پرووکاو. له بن دیواره که دا تخیل بوو بوو. میزگان کشا دواوه پالی به دیواره که وه داو چاوی تیبیری. چیی لیبکا؟ چیی له ده سته ده هات؟ عه باس بوو بووه به لا به سهر ده سته میزگانه وه. به لایه کی خۆشه ویست. شتیکی به ژان که ناتوانی خۆشت نه وی. که ناتوانی چاوپۆشی لیبکه ی. ئه گه ر دلته بریندار بی؛ تو، نه ده توانی برینه که له دلته بکه یه وه و نه ده توانی دلته ده رهینی و فرپی بده ی. برین به شیک له جه سته ی تویه. برین ئه گه ر نه بی دلایش نییه. ئه گه ر بته وی برینت نه بی. ده بی دلته توور هه لده ی. چۆن دلته توور هه لده ی؟ برین و دلته یه کن. عه باس و ژان یه کن. یه کتیک بوون.

بووبوونہ یہ کیکی۔ چوں دہکرا لیکیان جیا کاتہوہ؟ مہگین شتی وا دہبی؟ عہباس ژان بوو۔ ژانیش، عہباس بوو۔ ئہو جووتہش ئیتر لیک جیا کردنہوہیان دژوار بوو۔ زامیک بوون بہ سہر دلی میرگانہوہ۔ ژانیک لہ ناخی میرگاندا۔ میرگانیش ناچار بوو ئہو ژانہی خوش بوئ۔ ہلالت بۆ لای عہباس۔ ہہر ئہو کاتہ دہبوو باوہشی پیدا بکات۔ دہبوو چاوی ماچ بکا۔ لہ پہنایدا چۆکی دادا۔ بہلام نا! نہیتوانی۔ عہباس ئیتر مندال بوو۔ میر مندالیش نہبوو۔ لایک بوو۔ پیاو بوو۔ بہراستی پیرہ پیاویک بوو! ئہو ہہموو چرچ و لۆچہ چۆن و لہ کوئوہ کہوتبووہ سہر دہموچاوی عہباس؟

میرگان نہیتوانی کورہکےی ماچ بکا۔ شتیک بہرگریی لہ میرگانی دل پر لہ ژان و ئہوین دہکرد، کہ کورہکےی لہ باوہش بگری۔ دیواریک لہ نیوان خوشہویستیدا۔ خشتیک لہ نیوان دوو دلدا۔ میرگان نہیدہتوانی خوشہویستی خوی، قولترین دارایی خوی بہ کورہکےی ببہخشی۔

کہواہہ ئہی میرگان! ئہوینی تو تہنیا بۆ پیرانہترین ئہدگاری خوت دہنوینی: فرمیسک، کہواہہ تو ناچاری ہہتا رۆژی پہسلان ہہر بگریی۔ گریان و گریان۔ فرمیسکی دایکانہت لہ ناخدا پہنگی خواردوتہوہ۔ کاریزیک لیدہ و ریگای بۆ بکہوہ۔ لیگہرئ با لہ تودا ہلقولئ۔ خوت سووک بکہ۔ باری دلٹ دانئ۔ دہتوانی بہ چاوی ہہموو دایکان بگریی۔ بکہویہ پہلہقاژئ۔ توفان۔ توفانیک لہ وایلۆک و شیوہن و ئہسرین۔ ئہی زہریای خہوتوو!

نا؛ بہلام نا! میرگان رہق ہہلاتووہ۔ میرگان رہق ہہلاتبوو۔ ئیتر نہک فرمیسکی دایکان لہودا بووبووہ زہلکاو۔ بہلکوو تاقہتی دایکانہش لہ سہر شانی بووبووہ دیواریک: لیگہرئ با لیخن بی ئہو زہلکاوہ۔ با وشک بی۔ پایز؛ وشک و سارد و سر و بیدہنگ۔ رہق ہہلاتوو و سووتاو و بہسہبر۔ پایز۔ پایزی خہزہلی زہرد۔ قاقری پر گیزہلووکہ۔ چنار بہ پیوہیہ۔ میرگان پایزی زور دیوہ۔ نا! چناری کون نالہی لیوہ نایہ۔ قہتی فرمیسکاو نییہ۔ لیگہرئ با ون بن ئہو گریان و شیوہنانہ! رق لہ کوئیہ؟ بہرہستی رق لہبہر پیرترین چاواندا۔ قامچی لہ زہلکاو راکیشان۔ شلہقاندن۔ زللہ لہ روومہتی باران۔ شلہژان۔ توفان۔ خۆ راگری۔ زولم لہ زولم۔ نہراندن بہسہر ژاندا۔ نہراندن نا، تہقینہوہ۔ چنگ بہ چاوی فرمیسک تیزاودا کردن۔ مندالی ناخہلہف،

رۆلہی ناخہلہفی کرپووزانہوہ، لالانہوہ۔ خۆ بہدہستہوہ دان۔ رزگاری۔ بہرہلدا۔ رزگار بووہ ئیتر، میرگان! لاجن لہبہر چاوم، بپون ئہی ئہو ہہموو نہرمہ ژانانہی گیانم دہکورؤژن! رق و خہنجہر و خوین، دابارن۔ بی برانہوہ دابارن! دلی میرگان، مایہی شہرمی (کہویری لووتہ)۔

سییہر! ئہوہ سییہری کئیہ؟ چییہ؟ کامیہ؟

- چییہ! تو چیت دہوئ؟!

- ئہو پہلہ زہویہ با کوتایی پینینن!

- نا، میرزا حہسہن من زہوی بہ تو نافرؤشم۔

- من لیت دہستینم۔ میرگان!

- من زہوی بہ تو نادہم۔ ئہو زہویہ جیگا قہبری منہ۔

من تاپۆکہیم وەرگرتووہ۔ ئیدارہی کشت و کالیش وامی پیداوم۔ من دہمہوئ کشت و کالی ناوچہکہ مکانیزہ بکہم۔ تو مانای ئہم قسانہ نازانی! مکانیزہ! ہہموو شتی بہ لای مندایہ۔ قسہی من لہ سہرہوہیہ۔ بہ زمانی خوش پیت دہلیم۔ نامہوئ خہلکی بلین دہم ناوہتہ دہمی بیوہژنیک۔ بۆ من جوان نییہ۔ وەرہ با کوتایی پینینن و مامہلہکہ سہر بگری۔ من دہمہوئ لہم ناوچہیہ کاری گہورہ و گرینگ بکہم۔ پہمۆکاری و پستہ کاری۔ دہزانی یانی چی؟ ئہم ولاتہ ئاودان دہکہمہوہ۔ جگہ لہوانہ من دہمہوئ لہگہل تو پیک بیم۔ دہنا تو ژنی سلووچی و ژنیش میراتی میردی پینابری۔ ئہو زہویہ ئہگہر سہنہد و تاپۆشی بواہہ تو ہیچت پینہدہبرا۔

بہلام من نامہوئ دلی تو بیشینم!

میرگان چاوانی خہنجہری لیدہباری:

- برؤ! برؤ!

- دہرؤم بہلام جوان ئہوہ لہ گوئ بگرہ۔ بہشی کچہکہشتم کرپوہ۔ زاواکہت

خوی رہزایہتنامہکےی بۆ ہینام۔

- برؤ؛ دہلیم برؤ!

- دہرؤم باشہ، دہرؤم۔

سییہرہکہ رۆیشٹ۔ میرزا حہسہن ئیتر دیار نہبوو۔

میرگان له نیو دیوه که دا دهگه راو ئه مسهر و ئه وسهری دهکرد. دهرویشته و دهگه راوه. میوه شیریکی له قهفەس کراو؛ لیوی خوی دهگوروشته و دانه چیره ی پیکه وتبوو. سهر رووت و پینخاوس. هیشته له بیر نه بوو که کاتی هانتی میرزا هسه ن له چکه ی به سه ره وه نه بووه. قژی رهش، لاواز و ژاکاو. چاوی گه وره و روانی تیژ، دهموچاوی تیکسمر او. دهستی به کار و ههنگاوی قایم. توند و تۆل و چالاک. تیریگ بوو له ژیی که واند، میرگان.

عهباس ورینه ی دهکرد:

- خودا له تاوانه کانم خوشبی!

میرگان تفتیکی کرد و چوه دهری. بیلۆچکه ی بیر هه لکه ندنی سلوچی هه لگرت و به ره و کۆلان ملی پیوه نا. به توندی دهرۆیشته. بای شه مال. کۆلان به کۆلان. له دی چوه دهری. بیابان. بیابان. کهنگی گه یشته خوازه وی؟ پیی وابوو له چاو ترووکاندنیکدا. زه وی پان ببۆوه. وهک جهسته ی مرۆفیکی شه که ت. وهک سفره. ئه و جۆره ی ئیستا میرگان زه ویبه که ی ده دیت، قه تی نه دیتبوو. زه ویبه که له بهر چاوی زیندوو بوو. گیانه بهر. خه تی دهوری زه ویبه که کویر ببۆوه. له گه ل ئه وه شدا سنووری زه ویبه که هه ره مه علوم بوو. ئه گه زه ویبه که ت بگردایه ته شهش بهش به شیک هی میرگان بوو. چونکه عهباس و ئه براو چوار به شی خویان که هه ره یه کی دوو به شیان ده که وت. فرۆشتبوو. هاجه ریش یه ک به شه که ی خوی فرۆشتبوو. کور دوو بهش و کچ به شیک. مابۆوه به شی میرگان. یه ک بهش. میرگان زه ویبه که ی گوژمه کرد. به شه که ی خوی که یه ک له شهش بوو، به خه تیک دیاری کرد و له چوار گوشه ی به شه که ی خوی چوار قوولکی هه لکه ند و گلی هه لداوه. سهر کۆما گله کانی سه نگچن کرد و پاشان پیمه ره ی به دهسته وه گرت و پشتی هه لئینا. کاری ته واو بوو بوو. میرگان ئاره قه ی نیو چاوانی سرپی.

ئێواره بوو. سیبه ری بنچک و ده وه نه کان دریژ بوو بوونه وه. میرگان له زه ویبه که چوه دهری. ئاوری داوه و چاوی له برکه شووتیبه کان کرد. برکه کان لم دایۆشیبوو. تهرز و گه لای زوریان له بن لمه که دا رزیوو. نا! ئه مسال داهاتیکی وای نابن. داهاتی چی و بهری چی؟ میرگان به ته نیا له نیوان کارهکانیدا به

دهره تی زانیوو و چوار پینچ رۆژ هاتبوو، دنکه شووتی چه قاندبوو. ئیتر هیچ. ئیتر نه تیوانیوو پینان رابگا. ده بوو بر وا. ده بوو بر وا. به دلای پر له داخه وه ده بوو بر وا. رۆیشته. وه رسوورا و رۆیشته. زه مینج به ناخی خۆله می شینی ئیواره دا رۆچوو بوو. خه ریک بوو سیبه ر داده هات. ژنان به گۆزه ی ئاوه وه. پیاوان شان به شانی یه ک، به دم قسه وه ههنگاویان دهنه. که ریکی بی کورتان، شه ل و به ره لالا. سه گیک له بن دیواریک وهرکه وتبوو. کوندیک له سهر که لاوه یه ک هه لئیشته بوو.

میرگان به پال دیواره و دیواردا دهرۆیشته. خه ریک بوو له نیو کۆلانه تاریکه کانی ئاوییدا بزر ده بوو. تاریکانیکی لیل. له ده ههنگاوی دوور له خۆته وه که ست نه ده ناسیبه وه. میرگان سهری داخستبوو دهرۆیشته. مالی میرگان له و کۆلانه نه بوو که ده چوو. کۆلانه که به ره و مالی سهر دار بوو. کۆلانی ئه و دیو. خه می عه باسی بوو میرگان. به لام به خوی سه لماندبوو که ده بی هه قی کوره که ی وه گرئ. ده یزانی ئه گه ره هه قی وشتره وانیی عه باس وه گرئ، کاردانه وه ی له سهر نه خۆشینه که ی ده بی.

وشتره کانی سهر دار به ملاو ئه ولادا بلاو بوو بوونه وه. خه وتوو، راوه ستاو، له سهر لاته نیشت وهرکه وتوو. سهر دار له بهر شۆقی له نته ریک که به دیواره که یدا هه لواسیوو، خه ریکی پیچانه وه ی جل و کورتان و تیژ و گوریس بوو. وا دیار بوو ده یویست به یانی قه تار ساز کا. میرگان ئارام و بی چرپه پیی نایه دالان و رۆی بۆ لای سهر دار. سهر دار گوریس به چه له مه که وه گریدا و سهری هه لئینا. میرگان له بهر ده می راوه ستابوو. سهر دار به له پی دهسته قورسه کانی کاوکۆتی سهر ریش و برۆی ته کاند و چاوه رهش و گه وره کانی له میرگان بری.

- ها! هاتی؟! چاکه، کارت بوو؟

میرگان گوتی:

- هاتوم بۆ هه قی عه باس.

هه قی عه باس؟ کامه حه ق؟

ههقی وشتره وانیه که هییدی. وشتره کانی بۆ له وه پاندووی. له کار و ژیان بووین. عه باس نهیتوانی رۆژیک بی بۆ یاریده م و له زهوییه که دا کارم له گه ل بکا. چوومه مه زرا دیتم...

- ئەها! ئاوا... ههق؟ دهی باشه. ئەی لۆکه رهشی من؟ کئ دهی بیژیرئ؟

- چووزانم! من چووزانم!

- دهزانی ئەو لۆکه بایی چهنده بوو؟

- نا. من چووزانم!

- ئەو لۆکه رهشه سه ره لهی وشتره کانم بوو. به لام کورده کهی تۆ له بهینی برد!

- کورپی من بۆ؟!

- ئەی کئ؟

- مار؛ مار پیوهی دا!

- وایه، مار پیوهی دا، به لام کورده کهی تۆ وشتره وان بوو! که وایه بۆ پیاویان ده نیرنه بهر؟!

- وشتره کهی تۆ هار بوو. مهست بوو بوو. ده بوو مه هارت کردایه!

- من چووزانم، خۆ که راماتم نه بوو، یان دایکم ئیمام....!

- ده ترانی. تۆ چ وشترداریککی له وشتره کهت ناگهی؟ تۆ له وشترداریدا کارامهی!

- چاکه کارامه م. به لئ وایه. به لام وشتر به هارانه مهست ده بی. من چبکه م؟

- تۆ بۆ چبکه ی. من ده بی بزانه چبکه م و قورپی کوی به سه ردا که م. کورده که م

پیر بووه. له سه ر کاره کهی تۆ وای لیهاتوو! من ئەو چ لئیکه م؟ زگی چون تیر

که م؟ کورده که م خه ریکه تیدا ده چی. من چبکه م، ها؟

- من چووزانم؛ خودا روحمی پئیکا!

- من بۆ سوال نه هاتووم سه ردار. من ههقی کورده که م ده وئ.

- کورده کهت وشتره که می کوشتوو؛ هیشتا تۆ ههقت له من ده وئ؟! چل جیگا

چه قۆ به مل و سینگی وشتره که وه بوو! نه تدی؟! پیسته که یشیم به نیوه قیمهت

فرۆشت. چوونکه هه موو کون کون بوو بوو. کویر بووی نه تدی خوین ئەو ده شتهی

سوور کردبوو؟! پیت وایه شوینی کورده که تم چون هه لگرتوو؟ به خوینه که دا! ئەو خوینه چاره کهی سوور کردبوو. خوینی وشتره که م.

سه ردار خه ریک بوو به ره و وشترخان وه پیده که وت. میرگان تۆزی بیده نگ بوو و پاشان گوئی:

- سه ردار؛ خیر له خۆت نابینی. کورده که م تووک و نرات لیده کا!

سه ردار سه ری به وشترخانه که دا کرد و گوئی:

بپۆ داده گیان بپۆ به قسه ی که ری جۆ ناباری!

سه ردار له تاریکایی وشترخانه که دا بزر بوو.

میرگان له لای باره کان راوه ستا. به هیوای ئەوهی سه ردار بیته ده ری. به لام له وه ده چوو سه ردار نه یه وه ی بیته ده ری، میرگان چوو بۆ لای وشترخانه که. ده بوو نه رمتر له گه لی بدوئ!

له بهر درگای وشترخانه که راوه ستا. سه ردار چرا پیوسۆزه کهی هه لکردبوو له په نا کورتانه که دانیشتبوو خه ریکی دوورینه وهی دراوه کهی بوو. میرگان شانی به درگا که وه داو چاوی له سه ردار بری. ده نگوت دیوه. پشتی به جیهازه وه دابوو خه ریکی کاره کهی بوو:

- چیهی؟! دیسان ده لئ چی؟!

میرگان زمانی که وته ته ته له و گوئی:

- ئیمه به لای خۆی خزمن سه ردار! کچه که م له باخه ل کورمه مامت دایه. خۆ ئاوا

نابی. کوا ئەوه خزما یه تییه...

- چاکه دهی؛ ئیستا بچۆ قاپیک ئاو بیته تونیمه. پاشان قسه ی لیده که یین. میرگان

کون و که لئنی هه موو ماله کانی زه مینجی وه ک مالی خۆیان ده زانی. قاپیکی له دۆلابچه که ده رهینا، پری کرد له ئاوو بردی بۆ سه ردار.

شوقی پیوسۆزه که ته نیا روخسار و چۆکی سه ردار ی رووناک کرد بۆوه که کورتانیکی له سه ر کۆشی دانا بوو. شوینه کانی تری وشترخان تاریک بوو. دالانیکی پان و دریز و تاقی به رز. جیگای زستانانه ی وشتر له سه رمای که رتۆپین دا. بۆنی خوری و گزره و کا و پشکه ل و په مؤدانه و بۆنی پۆکانی دیواره کانی ده هات.

میرگان نهرم و له سهره خو قاپه ئاوه که ی برده پیشی و له بهر دهمی سهردار پاره وستا. سهردار سهره زهلامه که ی هه لئنا و بهر له وهی قاپه ئاوه که ی لیوه رگری، چاوی تیبری. شتیکی نامۆ له گلینه ی چاوانی سهردار فرکه ی ده کرد. سامناک بوو. دپ و تیژ، پشکو.

میرگان چاوی ترووکاند. دیسان تیرامان! منجر و توونی. میرگان دهستی وه له رزین کهوت. ئاو به لیواری قاپه که دا ده چۆرا. توزی ئاو به پشت دهستی سهردار دا رژا. قاپه که به ئاشکرا له دهستی میرگاندا ده له رزی. بزه که لینی ریش و سمیلی سهرداری لیک ره واندوه. دله کوته ی میرگان زیاتر بوو. بالنده یه که له ژیر ته وژمی چاوی ئه فعیدا. له جیی خوی وشک بوو. شتیکی له ناخیدا ده رسکا. شتیکی له ناخیدا ده ته زی. ده یته زاند، ده یسووتاند. جیهانیکی نوئ و به سام. بیر، خه یال، هه موو جهسته ی ده گوسی و هه لیده چۆقاند.

میرگان تا ئه و کاته ژنی سهرداری وه بیر نه هاتبووه. ئه و ژنه چاره ره شه له دهستی هه لاتبوو. نه که ئه مرۆ، بیست سال له مه و بهر. سهرداریش ئیتر ژنی نه هینابوو. سه لت و ره بن بوو. ئه و کاته ی وشترداریکی ده وه له مه ند بوو. ژنه که ی ئه و کاته کچۆله یه که بوو. له (یه زد) هوه له گه ل خوی هینابوو. سالیکی نه خایاند ژنه هه لاتبوو. براکانی و خالی که خه لگی (کاشمهر) بوون بۆ کرینی گه نم هاتبوون و له و کاته دا سهردار له مالی نابی و کچه له گه ل خویان ده به نه وه. کچه له گه ل که سه کانی خوی رویشتبوو. سهرداریش کاتی له سه فهر گه رابوو، وه رووی خوی نه هینابوو. دوای ئه وه ش هه ر لینی نه پرسیبوووه و نه چوو بوو به دوایدا: ژن، ژنه!

ئاو به لیواری قاپه که دا ده چۆرا. میرگان ده له رزی. لاقی چوو بووه به ست و ده له رزی. وه که بزمار داکوترابوو. نه یده زانی چۆن خوی دهر باز بکا. خودایه! قاپ له دهستی که وه ته خواری و میرگان له چاوترووکانیکدا توانی لاقی له چه قی وشترخانه که هه لکه نی، هه لات. وشتریک له درگای وشترخانه که وه هاته ژووری. وشتر! میرگان تا هات ببزوی قولایه ی لاقی له چنگی زبری سهرداردا بوو، که به ره و تاریکایی ئه وسه ری وشترخانه که ی ده کیشا:

- ئه وه بۆ ده سله مییه وه، ئاسکو له.

- نا! ئه وه نا!... پیای چابه... نه که ی!

ده رفه تی هاوار کردنی به میرگان نه دا. کورتانی وشتره که ی له سهر و ملی پیچاو پشته وه قه فار رایکیشا: ده میکه ئه م زه وییه به یاره!
لاقه کوته و هه ول و خو به دهسته وه دان. ته سلیم، ته واو.

میرگان کاتی کورتانه که ی له سهر خوی لابر، سهردار دیار نه بوو! هه ناسه یه کی هه لکیشا. ده تگوت خنکا. پشوو سواری دۆراندن، وه خو هاته وه. پاشان، چه په سا. وشک! تاویک له جیی خوی شین بوو. له پر، مریشکی سه ربراو، له جیی خوی دهر په ری. وشتره که هه روا ته ماشای ده کرد. زهینی شله ژابوو. پنیه ست، فلیقاوه. دهر پیکه ی هه لگرت و هه لات بۆ چه وشه، هیدی بوو، مات و سر. وشتره کان له حالی خویاندا بوون. ده ستیک خه ریکی گاله دانی درگای چه وشه که بوو. سهردار درگاکه ی داده خست. میرگان دهر پیکه ی له سهری هالاند. سهردار له دالانه که وه په یدا بوو. لیو و بروی هیشتا ده له رزینه وه. میرگان ده تگوت تازه سهردار ده بینی. میرگان تازه خه ریک بوو به ته واوی وه خو ده هاته وه. ترس! ترس سهر تا پای داگرت. دهستی به دهمی خویه وه گرت که بهر به قیژه ی خوی بگری. هاوار له گه رویدا گرمۆله بوو بوو. سهردار بوو بووه دیوار. له جیی خوی نه ده بزووت، به لام میرگان ههستی به هاتنی ده کرد. ئیتر بۆ ده هات بۆ لای؟ پاشه و پاش کشاوه تا گه یشته دیواره که. پشت سهری قالدومه بوو. ده ستیکی به ده مییه وه بوو. پشتا و پشت به پلیکانه کاند سهر کهوت. له سهربان، دهر پچ به سهره وه. سهردار، چاوانی سهردار، هه روا تی هه لده چه قین. میرگان خوی گه یانده گومبه زبیه که ی ئه ولای سهربانه که. بیابان؛ میرگان بازیدا. شهو؛ میرگان خوی به گه رووی شه ودا کرد. خوی دهر باز کرد و دهستی له سهر دهمی هه لگرت: بیابان پر له قیژه و هاوار و شهو پر له شیوه ن و گریان. لووره ی گورگ و چه قه ل. لووره ی گورگ و چه قه ل.

«پوره میرگان! سه بی شه و له مالی زه بیحو لا قه تل برینه وه یه. ده لئین بی بۆ

چایی تیگردن.»

به ندی پینجه م:

- ئه وه سهردار ناردی، گوتی: هه قی عه باسه!

ئه براو شه کهت و ئاره قه کردوو پیمه ره کهی فریدا سووچیک؛ کیسه ی ئاردی له سهر شانی داگرت و له بن دیواره که داینا. پاشان دهستی به یه کدا دا و تۆزی ئاردی سهر شان و قۆلی ته کاند. میزگان مات و حه په سراو، چاوی له پیمه ره که بری، له مالی سهردار به جیی هیشته بوو، ئه وه ندهی دیکه مات بوو. ئه براو دانیشته و گوتی:

- ده یگوت مانگیکه ئارده که م جیا کردۆته وه، به لام دایکت دیار نییه! بۆ تا ئیستا

نه چووی بیهیتی؟

میزگان گوتی:

- کارم بووه، پیمه کراوه. ویستم نزیک زستان وه ریگرم؛ ئه و کاته زیاتر به کارمان دی.

که ره لایی دووشه ممه گوتی:

- ئافهرم سهردار! ئافهرم! خۆش حیساب بووه. جاران ددانیت بکیشایه که متر له وهی یه ش پیده گه یشت که وشتره وانیک به راته که ی لی بستینی! ئافهرم! شوکور بۆته بنیاده م!

ئه براو چاکتر ههستی به که ره لایی دووشه ممه کرد. تاوینک له مه و بهر که کیسه ئارده که ی له شانی داگرت، که ره لایی دووشه ممه ی دی؛ به لام وه رووی خۆی نه هینا. به لام ئیستا ناچار بوو بیینی. دانیشته بوو. وهک هه میسه پالی به دیواره که وه دابوو. له سهر جیگای هه میسه یی خۆی دانیشته بوو و سهری به ردا بووه. هه تا به بیدهنگی داده نیشت دهتتوانی گویی پینه دهی و وای دانیتی نه تدیوه. به لام ئه وه به واتای ئه وه نییه که له وئ نییه. له وئ بوو. به لام بیدهنگ بوو. تیکسمر او و قورس.

دانیشته بوو. پالی به دیواره وه دابوو. هه نیشکی له سهر کلاوه ی ئه ژنۆی دانا بوو و قامکی خه ریکی ته سبیخ گێران بوو. پیاویکی ئاوا، پیره پیاویک، له گه ل بوونی خۆی نه ییده توانی هه نته شی نه بی، له وئ بوو. به لام هینده بیدهنگ بوو دهتگوت له وئ نییه، وای ده نواند که سالانیکی زۆر ده توانی ئاوا له و بن دیواره دانیشی و ته سبیخ بگێرئ. پیاویکی که موژ و که لوژ. ئیستاش ئه و خه ریک بوو پیلاری له سهردار هه لده کرد. بۆ که ره لایی دووشه ممه ئه وه گرینگ نه بوو که سهرداری وشتردار کیسه ئاردیکی بۆ میزگان نار دووه. سهردار هه ر کاریکی بکر دایه که ره لایی دووشه ممه پی ناخۆش بوو و پیلاری ریده هالاند. هه ر که س بوایه ئه و پتوه ی ده دا. که ره لایی دووشه ممه به که سیکی تایبه تیی وه ی نه ده دا. به هه موو که سییه وه ده دا. خووخده ی دوو پشکانه و رویشته تی کاکله میشانانه بوو. لاقی قوله و چه ماو. دهستی دریز و خوار و خینچ، کلاشی دراو، میزه ری چلکن و گه وره. ده ره لینگ قول. کاتی به ریدا رویشته ن. شاقه لی که واکه ی تیک ده هالا. کاتی پیکه نین. ئه و کاتانه ی که که سیکی توانج باران ده کرد، سهر و چاوی له بهر پیکه نین سوور هه لده گه را و ئاوا به چاویدا ده هاته خوارئ. پیاوی قه دیم بوو و دنیا ی قوونه که و کرد بوو. شانازی ئه وه بوو که له غه ربیایه تی بووه و زیندانی کراوه.

به لام خه لکی ئه وانه ی که ره لایی دووشه ممه یان له نزیکه وه ده ناسی- زیندانی کرانی ئه ویان له غه ربیایه تی به شووره یی ده زانی. چونکه که ره لایی دووشه ممه یان له عیشق ئاباد به جیی که سیکی دیکه گرت بوو. روژی ئازاد بوونیشی، که سیکی تر به جیی ئه و له زیندان هات بووه ده ری. یانی پۆلیس به جیی یه کئ له پیاوه کانی خه بیه رخانه ی قاچاغچی گرت بوویان و خسته بوویانه به ندیخانه. سالیکی پیچوو بوو تا بۆیان ده رکه وتبوو که ره لایی دووشه ممه ئه و که سه نییه که ئه وان ده یانویست! کاتی ئازاد بوون ناویان خویند بووه، هاتبوو هه سته ی و بچی، که سیکی دیکه هه سته بوو و به ناوی ئه و خۆی ناساند بوو و که ره لایی دووشه ممه هه روا له به ندیخانه ی عیشق ئاباد مابووه؛ هه تا روژیک ناوی که سیکی دیکه ده خویننه وه که ئازاده. خاوه نی ناوه که له وئ نابئ. زیندانه وانه کان که ره لایی دووشه ممه له سووچیک وه گیر دینن که لابه قنگ که وتوووه و بیدهنگ ده روانئ. تازه وه در

دەكەوئ كە چی ڕوویداو! كەربەلایى دووشەممە ھەلەدەستین و دەبیەن. لەبەر درگای بەندیخانەكە مەئموورى عیشق ئابادی چەپۆكێك بە سەرى كەربەلایى دووشەممەدا دەدا و پالێكى پێو دەنى و دەيكاتە دەرى.

ئەو بەسەرھاتەش ھاوڕێیان و ھاوسەفەرەكانى و ئەو پیاوانەى لەگەڵیدا ھاوقافلە بوون، كەسانىكى وەك مەولا ئەمان و سەردار دەیانگێرایەو. بەلام كەم وا بوو كەربەلایى دووشەممە خۆى بەسەرھاتەكە موو بە موو بگێریتەو. كەمتر خۆى لەو دارەتە دەدا و ئەگەر باسیشى بكردایە زۆر بە كورتى دەبیرپییەو. زۆر كەم بوون ئەوانەى ئەو بەسەرھاتەى كەربەلایى دووشەممەیان موو بە موو لە زمانى خۆى بیستى. ئەبراو عادەتى بە دیتنى كەربەلایى دووشەممە گرتبوو. ئەم بەینانە كەربەلایى دووشەممە لە ڕادەبەدەر خۆى لە مالى سلوچ ھەلەدەقوتاند. خۆى دەكرد بە ژووڕیدا و دادەنیشت. چایى دەخواردەو. ناسى دەنا ژیر زمانى. جاروبار یەك دوو قسەى دەكرد، قاوولتوون و فراوین ئەگەر ببوایە دەخوارد و بە شیتەیی ھەلەدەستا و دەڕۆیشت. ئەو ئیتر خۆى لە مالى كەدا بە بیگانە نەدەزانى. بووبوو خۆمانە. جاروبار گالتەى دەكرد. قسەى خۆشى دەگێراو. بۆ پیکەنین نەقلی دەگێراو و جارى وابوو ھەر خۆى بە قسەكەى خۆى پێدەكەنى. ھەر شتێك بوو، ئەبراو دەیدی كە پیرە پیاو ڕۆژ لەگەڵ ڕۆژ زیاتر پێى دەكریتەو. ئەو ھەش بۆ ئەبراو زۆر ناخۆش بوو، دانانى بە خۆیدا دەگرت و ھیچی نەدەگوت. خۆى بە ناچار دەزانى دان بە جەرگیدا بگرى. ھۆى سەرەكیشى ئەو بوو كە كەربەلایى دووشەممە مامى زەبیحوڵلا بوو، زەبیحوڵلا شەرىكى میرزا حەسەن بوو و ئەبراویش پێشى لە مەشتى میرزا حەسەندا بوو.

ئەبراو ڕۆح و گیانى لەگەڵ میرزا حەسەن بوو. بێتوو تەپراكتۆرەكەى لە ئەبراو بەستاندایەتەو گیانى دەردەچوو. ھەر بۆیە ئەبراو ناچار بوو دان بە خۆیا بگرى و ڕتەى لێو نەپە. ھەر بۆیە دەنگ نەكردنى ئەبراو و كێ و كپى عەباس و چارە پەشى و جارزى میرگان ڕى بۆ كەربەلایى دووشەممە خۆش كردبوو كە بە كەیفى خۆى تێخزى و ھیلانە لە چاویاندا بکا. ھیندەى نەمابوو یەكجارى كەول و پلاسى لە كۆل بنى و بى لە مالى میرگان بە عەرزیدا دا.

«چاكە با بزائین چۆن دەبى!»

ئەبراو ئەو ھى لە دلێ خۆیدا دەگوتەو.

بەلام میرگان چی؟ ئەو بیری لە چی دەكردەو و چى دەگوت؟

میرگان گوێ پێنەدەدا. كەوتبوو ئەولای بى تفاقییەو. كاتى تۆ لە ڕەشەبادا گیر دەكەى، چ تۆفیرىكى ھەپە دوگمەى بەرۆكت داخراى یان ئاوالە بى. چاوت پىر بێتەو و پىر نەبیتەو وەك یەك وایە. چش، تۆ لە تۆفاندا گىرت خواردوو، دەتەوئ گەرۆت و شك نەبى؟ تۆ خۆت لە خۆتدا ئابرووت چوو، دەتەوئ كەربەلایى دووشەممە لە مالى كەتدا لەنگەر نەخات؟! ئیستا كە ئاواپە چش! گرینگ نییە. خەلكى ھەرچى دەیلین با بیلین. دەلین چی؟ ھىچ. ناتوان ھىچ بلین. ئەو میرگان خۆیتى ئەوانە بە خۆى دەلى، یان نایلى. ڕزگار بوون لە دەست خەلكى سانایە. ڕزگار بوون لە دەست خۆت گرانە. ھەر ناكړى. بۆیە میرگان داماو و ھەلامى خۆى پینادریتەو، نەك بىر لەو بەكاتەو كە بلێى خەلكى بلین چی. خەمى ئەو ھى لە نۆ خەلكدا بێتە دەنگۆ كەربەلایى دووشەممە لە مالى كەیدا جى قوونى گەرم داھاتوو. ؛ نا. دەردى گران ئەو بوو میرگان لە زەینى شلەژاوى خۆیدا، دەرفەتى ئەو ھى نەبوو بىر بەكاتەو كە خەلكى دەلین چی و نالین چی. قورسایى سەر دلێ میرگان لەگەڵ بۆچوونى خەلكى دەرهەق بە خۆى، ھیندە لە یەكتر دور بوون، كە ژنەى داماو خۆى لەو نیوھدا بزر كردبوو. خۆى لى ون بووبوو. ون و سەرلێشیاو سەرى بە دیوارى زەینى خۆیدا دەكیشا و ئاواتى بوو ئەو تویژە درۆیینەى بۆچوونى ئەم و ئەو بە ھاواریك تىك قرمىنى.

«ئاخ... شكتان بە تالە! راست ئەو ھى وا من دەلیم. راست ئەو ھى. بە ھەلە مەچن!

دلێ من لێرەپە. جوان سێرەى لێبگرن. بۆ گولە بە جەغزى گومانەو دەنن؟»

بەلام ھاواریكى ئاوا بە خەيال ئاسانە. نا! میرگان غیڕەتى ئەو ھى نەبوو، لە خۆى ڕانەدەدى. چۆن دەكړى خەنجەرى رق و قین لە دلێ خۆت ھەلچەقینى؟ لەبەر چی؟ لەبەر ئەو ھى خەلكى لەو گومانە دەرهینى؟ ئەگەر ئاوا بى یانى ڕۆحى تۆ ئۆقرە دەكړى؟ نا! بەراستى نا! بە شوین بیانوویەكى دیکەدا دەگەرى. پەیدای دەكا. بیانوگرتر دەبى ئەم ڕۆحە!

«ئەى ئەگەر هیچ نەلیم و وەدەنگ نەيەم؟»

ديسان ئازارت دەدا. ئارواقارات لێهەلەدەگرئ. لە بىر برەدەنەوہ تاقە هیوايە. بەلام دەتوانى چى لە بىر بەریتەوہ؟ ھەموو شتیک؟! نا. کيسەى ئارد چاوت لێدەکا! نا. ھەموو شتیک ناتوانى. تەنانتە دەتوانى ھەژارى و نەدارى لە بىر بەریتەوہ، بەلام لیکدرانى دوو غەریزە نا! پیکادارانى پەر لە رۆق و تیکشکانى دوو چنار لە تۆفاندا. نا؛ ناتوانى سەرەندەرى لیکەى. بۆت ھەرس نابى. گرێپووچکەيەک نىيە بۆت بکریتەوہ. نە بە دەست و نە بە دان. ھەرچى ھەولئ لەگەل دەدەى زیاتر دەئالۆزئ. لیلتر دەبى. زیاتر تیکەوہت دەپنچئ. ئەگەر نەشتەوئ بىرى لیکەیتەوہ و ئاورى لێدەیتەوہ وەرەزت دەکا. عەجمانت لێهەلەدەگرئ. شووژن بە بەرى پیتدا دەکا. پاتدەچلەکینئ و وەخۆت دینیتەوہ. گىژت دەکا. دەتخاتە ھەناسەپرکئ. چاوت، پوانینیت، ئەدگار ت دەشیوئئ. دەروانى و چاوت نابینئ. پیدەکەنى ئەگەر پیکەنینت لە ناخدا مابئ. ناشزانى بۆ؟! لەو کاتەدا دەتوانى بگرئ. بکوووزییتەوہ. ئەگەر بىر لەویش بکەیتەوہ، چارەنوسىکئ لەوہ چاکترت نابى. دەرەدەکە لەوہدايە ھیشتا نەتوانیوہ لە ھەمبەر ئەو زولمەى لیت کراوہ، رینگە چارەيەک بدۆزییەوہ. بیروپايەكى قايمت ھەبئ. لەو بىزار بى يان پى شاد بى. بە تەواوى لە خۆتى بتارینئ، يان قەبوولئ بکەئ. بە دلت بئ. بە چوارمىخە کیشراوى. نازانى روو لە کوئ بکەئ، بۆ کام لا برۆئ. شیت. لەویش خراپتر. کەوتوویە تەنگزەيەکەوہ قەتت چاوہروانى نەدەکرد. چىژىكى قىناوى بە سەرتا زال بووہ. رقیكى شیتانە، حەزىكى بەژانى پىبەخشیوى. تکاندوویەتە ناختەوہ. تۆش لەو نىوہدا ھەروا گیرۆدەئ. ژنى لە سەریکەوہ، پىژت ھەيە؛ لە سەرىكى دیکەوہ، ئازاد و گیرۆدەيى پیکەوہ ئاویتە بوون. ئاسوودە و رەنجاو؛ رزگار و گیرۆدەئ. ئەگەرچى چەردووکەلئ بىر کردنەوہ، ئەوہى دەم بە دەم لە زەينە ئالۆزەکەتەوہ ھەلەدەستئ؛ رینگا بە سەرھەلەدانى مەیلە غەریزییەکان نادا و دەيەوئ بۆ دواوہيان راداتەوہ، بەلام مەیل و نيازىش لە تۆدا دەبزوئ! لە ناخدا تیک دەھالئ. لە ناخى زەين و لە قوولایى ھەستتدا، لە لیلترین و شاراوہترین و نایابترین ساتەکانى گىانتدا مەيلیک دەبزوئ و سەر بە دار و دیوارى قەول و بەلینەکاندا دەکیشئ. مانگایەكى لیورپىژ لە ھەوہسى ویستن، ناخى

شیواندووى. تۆ ژنى. ناتوانى لە دەست ژن بوونت ھەلئئ. دایکیشئ، لە دەست ئەوہش ناتوانى دەرباز بئ. مىردت ھەيە و مىردت نىيە. سلوچ ماوہ و سلوچ نەماوہ. سىبەر و ئەدگارى ھەيە؛ بەلام ئەوانە ھىچيان سلوچ نين. سلوچ نەماوہ. مردوہ؟ زیندوہ؟ دیتەوہ؟ نایەتەوہ؟ بلیسە، بلیسەى پرسىار. کوا وەلام؟ نىيە! بى وەلامە. شەرى دوو گيان لە گيانکدا. سەردار و سلوچ. مەیل و بىزارى. ویستن و نەویستن. شەر و کیشە. قامچى. قامچى لە رۆختدا وژەئ. کىلدرابوى کووز لیدرابوى، ئەى خاکی وشک، ئەى زەویى بەيار! دەستدریژیان کردۆتە سەرت و کىلاروانى ئەى خاک. بەلام تۆ زەویشى و خاوەن زەویش؛ نگابانى زەوى. خاوەن زەوى و زەویش دوو شتن. دەشت و دەشتەوان. زەوى کاتى کىلانى بووہ و کىلدرابوہ، ئەوہش ئەوہيە کە ھەست و نەست دەيەوئ. بەلام دەشتەوانەکە، مىرگان تالان کراوہ. رووت کراوہ. دزراوہ. ئەى ئەو، مىرگان لەو شەوى تالانەدا لە کوئ بووہ؟ ئەوہ چ ئاگادارییەکە؟ سەرشۆرى. ھەستى بئ حورمەتى. ئەمانەتەکەئ تالان کراوہ! کیشەى رۆح تاوینئ مىرگان ئەوہ بوو. ئەم دوانە لیک دژەئ ناخ. تانوپۆئ رۆحى لە بەر يەک ھەلەشاندىبوو. تەندراویک بەر لەوہ تانوپۆکەئ تەنيا، رەنج و کار بوو. بەلام رەنگىكى نوئ. ئەویش چىنىكى نوئ بوو کەوتبووہ سەر تەونى رۆحى مىرگان؛ ئەو رەنگە، ئەو پۆیە لە سەر ھەلسوکەوت و ئاکار و ئەدگارى مىرگان شوینئ دانابوو. پەراویزىكى تارىک، بەلام نوئ. شتیک کە ئەبراو سەرى لیدەرنەدەھینا، بەلام بوو:

«جۆرىكى ترە دایکم. جۆرىكى تری لێھاتووە!»

«جۆرىكى ترە. گۆراوہ. ئەرى. بئ ئوقرە و دوو دل. شیواو و بە گومان. نا دەبئ شتیک قەومايئ. شتیک؟ بەلام چى؟ دەتوانى ھەموو گومانىک بکەئ بەغەبرى ئەوہى کە مىرگان خۆئ دەيزانى!»

- چاوى لیکە، چیدەکا!

عەباس بوو. ھەستابوو وەک مىروولە کيسە ئاردەکەئ بۆ لای جىگاکەئ خۆئ دەکیشا. لەوہ دەچوو بىھەوئ شەويک لە پال کيسە ئاردەکە بە ئاسوودەئ تىپەرکا. بە نقە نق و زەحمەت، ھەرچۆنىک بوو، لەبەر چاوى دایكى و براکەئ کيسە

ئاردهکهی کیشا بن دیوارهکهی لای خۆی و به نیوچاوانی ئارهقه کردوووه له پهنایدا چۆکی دادا. بئ هیز، کهوتبووه ههناسهبرکی. هه نیشکی نایه سه ر کیسه ئاردهکه و نیوچاوانی نا سه ر له پی دهستی. له وه دهچوو سه ری له گێژه وه بی و چاوی ریشکه و پیشکه بکا. مه چه کی دهستی ده له رزی. دهنگوت به زهحمهت توانیویه تی بیته کۆله کهی سه ری. له و کاته دا قامکی عه باس به نیو بنجی قژه سپیه کهیدا پۆچوو بوون و وهک قرژال به پیستی سه ری وه نووسا بوون.

ئه براو له بن دیواری ئه و بهر، به رهو رووی برا کهی دانیشتیوو. عه باس و ئه براو دوا ئه و شه وه ئیتر پیکه وه نه دوا بوون. عه باس که ده می له گو چوو بوو. ئه براویش نهیده زانی له گه ل عه باس باسی چی بکا. له وه دوا بوو که: بلیی بتوانی؟ نا؛ نهیده توانی. دیواریک له نیوانیاندا هه لچندرابوو. پۆژ له گه ل پۆژیش پان تر و به رزتر ده بوو. جوړیک بوو که له وه دهچوو دوا ماوه یه کی تر ته نانهت نه توانی یه کتریش ببین. ئه وهش بوو بووه پالنه ریک بو ئه براو که تیژتر به ری خۆیدا برۆا. راست وهک ئه وهی که سیک شتیکی له دهست دابی و بیه وهی قه ره بووی بکاته وه. بۆیه له کاره کهیدا زیاتر خۆی ماندوو ده کرد. پۆژ له گه ل پۆژیش زیاتر له گه ل ته راکتۆر و میرزا هسه ن و شه ریکه کانی ئاویته ده بوو. بوو بووه به شیک له پیچ و مۆره ی ته راکتۆره که. ورده ورده له پشت فه رمانی ته راکتۆره که چاوی به هه موو ولاتدا ده گێرا. له گه ل شۆفیری گونبه دی کووز به کووز زه وییه کانیان ده کیلا و ده رۆیشتن و کریکه یان ده دا ده ست میرزا هسه ن. چونکه زه وییه کانی زه مینج به سه ر یه که وه نه بوون و په له په له و ورده مالیکیانه بوون، ته راکتۆری میرزا هسه ن کاری جووت و گای له بره و خستیوو. هه ر که سی توانیوو ته نانهت. به قه د کریی ته راکتۆره که وامی کشت و کال و هر گری نیرو ئامووری وه لا نابوو. بۆیه که متر ده بینرا گا یان گویدریژ یان وشتر ئاموور و خیشک راکیشن و پیره پیاویک، یان لایک دهسته که وشه ی ئاموور به دهسته وه بگری و به دوا یاندا برۆا. گاسنی قورسی ته راکتۆر جه رگ و دلای زه ویی ده دری و گژ و گیای هه رز و فریزوو و کۆلوی له رهگ و ریشه وه ده ردینا. ئه و کارهش به به هیزترین گای سیستانی

نه ده کرا. ئاخ، هیزی گا تا راده یه که. به لام هیزی ته راکتۆری میرزا هسه ن به برۆای ئه براو له راده به ده ر بوو.

ورده ورده ئه ویش دهچوو په پشت فه رمان. سه عاتیک، نیو سه عات؛ وهخت و بی وهخت. هه تا شۆفیری گونبه دی جگه ره یه کی ده کیشا، یان دهچوو بو ئاو خوار دنه وه. له ریگای چوون و گه رانه وه. میرزا هسه نیش ئه براوی به هیوا کردبوو زۆر زوو ته راکتۆره که ده دا ته ده ست ئه و. هه تا کاتی ئه وه دی ماتۆری ئاوه که بینن. تا ئه و کاته ئه براویش ته واو فیتری شۆفیری ده بی. میرزا هسه ن نهیده ویست شۆفیری گونبه دی له ده ست ده رچی. ئه و ده یویست به جی مکانیکی ماتۆر ئاوه که ش کار له شۆفیری گونبه دی بکیشی. به لام به هیچ شیوه یه ک شۆفیری گونبه دی له زه مینج نه ده ماوه. دلای ولات و مال و حالی خۆی بوو. که سی به هه وای ده شتی گورگان راهاتی، له که ویر و قاقر تاقهت ناهین. ئه مرۆ و سه بی نه ده رۆیشت. ئه براو به قازانجی میرزا هسه ن بوو. هه ر ئه و کاره ی ئه وی به هه قه ده ستیکی که متر ده کرد. پرتو و بۆله شی نه بوو. له خۆشیا نا قله سه ماشی ده کرد. به لام ده بوو کارامه تر بی. ته راکتۆر خۆ کۆته ئاسنیک نه بوو بتوانن به خاترجه می پی بسپرن. ده بوو کارامه تر بی. بۆیه ئه براو چاوه ری ماتۆر ئاوه که بوو که بیهینن.

- بلیی ئه و ماتۆر شه ریه یان که ی بینن ئه و قوله ئه ربابانه: ... کاک شۆفیر!

ئه براو جوابی که ره لایی دوو شه ممه ی نه داوه. چونکه له دهستی وه زال هه اتبوو و لینیان بوو بووه یه سکی نیو برین. پیشی خۆش نه بوو تانه و ته شه ره کانی بیستی. تیر و توانج له زاتی که ره لایی دوو شه ممه دا بوو. ئه وهش کاتیک ژه هراو ویترو به ژانتر ده بوو که به ره و رووی شتیکی تازه ببوایه ته وه. ئه م که ره لایی دوو شه ممه یه ده تگوت غه یری ئه وهی به دلای خۆیه تی، باوه ری به هیچ شتیکی دیکه نییه. ئه و جوړه کار و که ره سانه ی به گه مه ده زانی. ئه گه رچی سالاره بدوللای کوری یه کی له شه ریکه کانی مه کینه و ته راکتۆره که بوو، به لام که ره لایی دوو شه ممه خۆی کیشا بووه دواوه و چاوه ری بوو پۆژیک سه روسه کوتی شه ریکه کان له بهر درگای عه مباره که ی ئه و پهیدا بن و له روویان هه لئه یهت

دەستی قەرز بۆ دەوڵەت پان کەنەو. هەر ئێ و پارەییە ئەرۆ بە دەست میرزا حەسەن و شەریکەکانییەو بوو، ئەگەر کەربەلایی دووشەممە پێی بەدایەن بەهرەیی سالانەیی کەم نەبوو! ئەگەرچی، ئەو پارەییەکی وای نەبوو و ئەگەر بێشییوایە ئێوان شتیکی وایان نەبوو لە گرەویدا بیدەن بە کەربەلایی دووشەممە. پێشتر، پێش ئێوەی بە برۆی کەربەلایی دووشەممە ئێ و قولە ئەربابانە پەیدا بن، مالیکەکان بە سوود پارەیان لە ئێ وەر دەگرت. بەلام بۆ ئەمڕۆییەکان، رینگای خۆشتر کرابوو. رۆ و شویینی کارەکان جۆریکی دیکە بوو. شتی نوێ بوو بوو باو! ئەو تازە پیاکەوتوانە پارەیان لە دەوڵەت وەر دەگرت و بەرھەم و داھاتەکیان بە دەوڵەت دەفرۆشتەو. ھەلبەت کاتیک کە نەیان دەتوانی قەرزەکیان بدەن، ناچار بوون بەرھەمەکانیان بە دەوڵەت بفرۆشن. نرخیی بەرھەم و نرخیی بەھەرە مەعلووم بوو. لەگەڵ ئێوە دەسازان و مەنتی کەربەلایی دووشەممەیان ھەلنەدەگرت. ئەگەرچی کەربەلایی دووشەممە عەقڵی پێی نەشکاوو، یان رەنگیی توانای ئێ و کارەیی نەبێ، کە خەلکی ناچار بکا بەرھەم و داھاتەکانیان بە نرخیکی دیاری کراو بە ئێ و بفرۆشن. ھەر چۆنی بوو بازاری کەربەلایی دووشەممە لە کزیی دابوو. چونکە چاوی قولە ئەربابەکان لە دەستی دەوڵەت بوو و بۆ کەربەلایی دووشەممەش ئێ و کەسانە دەمانەو کە لە حەوت ئاسماندا ئەستێرەیک شک نابەن. خەلکی قەرە و رەشایی. کەسانیکی وەک مەولا ئەمان و چەند ورکە رەشاییی دیکە، کە هیچیان نەبوو، کەربەلایی دووشەممە بە سوود و سەلەم لێیان بکری. کە پارەشیان لێوەردەگرت؛ ئێوەندە نەبوو کە بەھەرەییەکی بەر چاوی ھەبێ. لەبەر ئێوە بوو کەربەلایی دووشەممە دەمی تال بوو بوو و دايمە لە مەتەرزیی لەخۆبایی بوونیکیی بۆشدا بوو تیروتانەیی دەھاویشت و بۆ ئێ و جیاوازیی نەبوو تیرەکەیی لە کئی ھەلدەکا و لە دلی کئی دەدری. کەس یان ناکەس. خزم بێ یان بێگانە.

کەربەلایی دووشەممە ئەگەرچی بە ناچاری کورەکەیی گرتبوو ژیر بایی خۆی و پارەیی دابوو کە بتوانی شەریکیکی سەرەکی بێ لە شەریکەکەیی میرزا حەسەندا و بەشیکی بەرچاوی لە مەکینە و تەراکتۆر و کشت و کالەکیاندا ھەبێ، بەلام زاتی ئێ و لەگەڵ سالارە بدوللا و تاییەتمەندییەکانی ئێ ودا ناسازگار بوو.

بە رۆی سالاریدا نەدەدا، بەروالەت دەیگوت: «خۆت دەزانی» بەلام لە ناخەوہ کارەکانی کورەکەیی پێخۆش نەبوو.

ئەگەرچی بەرچاوی تەنگیی کەربەلایی دووشەممە لەو بێ باختر بوو کە بتوانی لە ھەمبەر ئێ و کارانەدا تاقەت بێنی. بەلام دووشەممە لەو بێ باختر بوو کە بتوانی لە ھەش و کراس دەگیرینی. ئەو ھەش بە دەست خۆی نەبوو، کە سەرھەتا بزانی، پاشان پێوہدا. لەو ھەش ناخۆشتر نەبوو کە ئێ و ناچار بێ بزانی. ناچار بێ تیبگا. زەینی کەربەلایی دووشەممە بەستبووی. لە میژ بوو کە ھیچ شتیکی تازەیی وەر نەدەگرت. دەتگوت شتی تازە نە دەبینی و نە دەبیستی. خەلکی نیو دێ ھەزار جاریان پێگوتبوو: «لە سەر ئاوی رۆنی جۆگە کە تارات مەگرە!» بەلام کەربەلایی دووشەممە گۆیی نەدەدانی و دواي خۆ خالی کردنەو و پێشاو دەچووہ سەر جۆگە کە و لەو ئاوی کە سەد ھەنگاوی لە خوارترەو، گۆزەیی لێ پر دەکرا، خۆی دەشتەو. تارات گرتنەکەشی لانی کەم نیو سەعاتی دەخایاند. لەو کارەدا زۆر بێرەبیرە بوو. خۆی بە گلاو دەزانی، بۆیە قەت دلی پاک نەدەبوو.

بەلام لێرە، لە مالی میزگان، کەربەلایی دووشەممە ھەستی دەکرد کە پێوہی دراوہ. گەستوویانە. کزانەوہیەکی لە سەر دلە کەولەکەیی خۆی ھەست پێدەکرد. کیسەیی ئارد؛ کیسە ئاردیک کە سەرداری وشتدار، لەبەر چاوی ئێ و بۆ میزگانی ناردبوو، دلی وەکزەکزی خستبوو. درۆ لە چاویدا. بەلام ھەروا چەزووہ ژەرەواییەکەیی بۆ شەریکەکانی تەراکتۆر و مەکینە لە کارداوو. ئەو ھەش، لە لای ئێ و شتیکی گرینگتر بوو و خەیاڵی ئێوەی لە کیسە ئاردەکە دوور دەخستەو:

دەیی جوابی منت نەداوہ کاکیی شۆفیر؟ مەکینەیی ئێ و تازە پیاکەوتوانە کەیی دئی؟! دوو - سێ رۆژە عەبدوللای ئێمە بە ھیوایە قوربانی بکا. لەو دەچیی وادەکەیی نزیک بێ. ھا؟

ئەبراو بە ناقایلی گوتی:

بەلێ. پێموایە لەم رۆژانەدا دەبھینن. میرزا حەسەن چووہ بېھینن.

خۆ نابێ کە سێک باوکتی کوشتبێ جا رقت لیبێ و لیبێ بێزار بێ. مرۆقی وا ھەیی، بەریندا رۆیشتن و قسە کردن و تەماشای کردن و تەنانت پیکەنیشیان ئازارت دەدا

و وەرەزت دەکا. کەربەلایى دووشەممە لەو جۆرە مەوقانە بوو. لانی کەم لە بەر چاوی ئە براو و ابوو. چونکە دەیان جار وەک مار بە بنەمالەى سلووچییەو دەبوو. هەر ئەو مسانەى کە سالارە بدوللا بە زۆر لى ساندبوون. تاسمە قامچییەکەى کە لە پەمۆ جارەکە ئە براوى هەلته زاندىبوو؛ هەموو ئەوانە لە سایەى سەرى کەربەلایى دووشەممەو بوو. لەگەڵ ئەو هەشدا قەلافەتى دیزە و جارزکەرى کەربەلایى دووشەممە لە مالى سلووچ قوت ببوو. نە پۆژیک و نە دوو پۆژ، چەن مانگ بوو کەربەلایى دووشەممە بە بیانووى جۆراوجۆر هەراسى بە مالى مێرگان هەلگرتبوو. تەنانەت جارى و ابوو بە بى هیچ بەهانه یەک دەهات. تانەى لەم و لەو دەدا و دادەنیشت و وەکوو نگابانى دۆزەخ کړ و کپ لە جى خوى مت دەبوو. دەبوو لەو حال و هەوايەدا بى تاكوو تىگەى كۆرە چكۆلەى سلووچ چۆن خوى دەخواتەو. لە بن ئەدگارى هیدی و ماتى کەربەلایى دووشەممەدا منجرییەكى دزیو خوى مەلاس کردبوو. ئەو هەش شتىک بوو کە نە دەسپرداوه. لە كۆل نە دەکەوت. ئەم سىتەرە دزیو وەک پەلە هەوریکى چلکن بە سەر ژيانى مێرگاندا كشابوو و تارىكى کردبوو. کەربەلایى دووشەممە لەو دەچوو زۆر لەخۆ رادىو بى. هەستى دەکرد لە مالى مێرگان بىگانه نییە و زۆریش باوەر بەخۆ بوو. بەلام هەرچییەک بوو و هەرچییەک نەبوو، بوونى ئەو لە ماله کەدا بۆ ئە براو سووکایەتییەكى گەورە بوو. چاوى بەرایی نە دەدا کەربەلایى ببینى. لە خەيالى خۆیدا چەندین جار قەپى بەر گەروو چرچ و لۆچە کەیدا کردبوو! ئاخر، بوونى کەربەلایى دووشەممە ئە براوى وە زالە هینابوو و دەتگوت خنکا. کاتى کەربەلایى لە ماله کەیان دەبوو ئە براو نەیدەتوانى سەر هەلینى. یان تەنانەت چاوى لە دایكى بکا. جارز بووبوو. ژيانى لى بووبوو دۆزەخ. ئەو هەش شتىک نەبوو کە پىووتە بدا و بڕوا. ژانیش نەبوو. دۆلپا بوو، دۆلپا یەک بوو سواری شانى ئە براو بووبوو. بۆ ساتىکیش لە کۆلى نە دەبوو کە بتوانى هەناسە یەكى ئاسوودە هەلکیشى. تیر و توانج و چزووى زمانى ئەم و ئەویش ئەو لە و لاوه راوەستى:

«دەى! بیستوومە کە وشەکانى باو پيارەت جوت دەکەى؟»

«ئە براو! بیستوومە بە ئەسپى دەلێى مەنیزە خانم.»

«بلى پۆژى بتبینم بوخچەى هەمامى کەربەلایى دووشەممەت ناوئەتە بن باخەل و وەدواى دەکەوى بۆ هەمام، کاکە ئە براو!»

«زۆر چاکە؛ شوکۆر سەرپەرسىتىكى بۆ پەیدا بوو!»

«ئەو جۆرەش نییە کە بیری لێدەکە یەو. کەربەلایى دووشەممە گیان بە ئىزابیل نادا!»

«واديارە مێرگان تامەزۆ بوو!»

«پوورە مێرگان هەر لە هەو لەيشەو دلتەر بوو و کەم ئىشتیا نەبوو، دەیتوانى سى و پىنج سیر بە تەکانىک هەلگرت!»

دواى ئەویش، پىکەن، پىکەن، پىکەن، دهمە کەفاویيەکان. زمانى درێژ. چاوى زەق، بى حەيا. ددانى گړ و قیزەون. چووزانن ئە براو چ دەردىک دەکیشى؟ تازە دەهات تۆزى بە خۇدا بى، کە لە گەل ئەو تیر و توانج و تەشەرانه، کە زیاتر وەک ناونتیکەى لىهاتبوو، دەگەوزا. هیندەى ددان بە جەرگیدا گرتبوو عەجمانى لىهەلگىراوو. چى لە دەست دەهات. جارێک پىشى بە سالارە بدوللا گرتبوو و پى گوتبوو:

«سالار! بە کەربەلایى بلى دەستمان لە کۆل کاتەو. جوان نییە.»

سالار گوتبوو:

«کەربەلایى دووشەممە باوکمە، خۆ کورم نییە! من چى لىبکەم؟ خوى دەزانى.»

پاشان ملی رپى گرتبوو و پۆشیتبوو.

ئە براو ئىتر دەیتوانى چبکا؟ مالى سلووچیش خۆ درگا و بانىكى وای نەبوو کە داخەى. کەربەلایى دووشەممە سەرى دادەخست، کۆخە یەكى دەکرد و دەچوو پالى لێدەداوه. ئىتر پۆژ و شەویش بۆ ئەو جیاوازی نەبوو. شام و قاوہلتوون. شەرىكى كترى چایى و سفەرى نان. بنى کاسە کەشى بە قامکە ئەستور و قولە کەى دەلستەو و دەکشاداوه: خودایە شوکرت! لک الحد و لک الشکر!

لەم دوايانەدا ميوژى لەگەل خوى دینا. مێرگان کە پيالەکانى پىر دەکرد لە چایى، کەربەلایى دووشەممە دەستى دەبرد بۆ گىرفانى چوار دەنكى ميوژ دەردینا و هەر کەسەى دوو دەنكى دەدايە. ميوژە رەشکە. کەس ميوژى لى وەر نە دەگرت. بۆیە

کەربەلایی دووشەممە دەنکە میوژەکانی فێدەدا بەر دەمیان. لەگەڵ ئەوەش هەتا کەربەلایی دووشەممە دانیشتابایە هیچ کەس دەستی بۆ دەنکە میوژەکان نەدەبرد. بەلام لەگەڵ ئەوەی کەربەلایی دووشەممە دەچوو دەری، هەر کەس بەشی خۆی هەڵدەگرتەو و دەینا دەمی. تەنانەت ئەبرایش!

لەو ماوەیەدا کە کەربەلایی دووشەممە لەوێ دادەنیشت، ئەبرای دایکی دەخستە ژێر چاوەدێری. ڕەنگە بتوانی نیشانەیهکی تێدا بدۆزیتەو. بەلام ئەوە مەحال بوو. ئەبرای هیچی بۆ دەر نەدەکەوت. هیچ دیاردەیهکی تازە لە میزگاندا نەدەبیندرا. ناچار و ددان بە خۆدا گرتوو، دادەنیشت و خۆی بە کاریکەو دەخلافاند. دەرزى و دروومان و پینە و پەرۆ. لە پەنا وەجاخەکە دادەنیشت یان دەهات و دەچوو و کاروباری مالهەکی بەرپۆ دەبرد. لووتی لای کەربەلایی دووشەممە نەبوو. تاملی دەکرد. ئەمشەویش دیار بوو هەلچوون و دلە خورپەکەى لە داخی کەربەلایی دووشەممە نییە. بەر لەوەش شلەژاوی پێو دیار بوو. لە مەولوودی مالى زەبیحوڵلاش دوو پیاڵەى شکاندبوو. ئەوەش لە میزگان نەدەووشاوه. بۆ ژنیکی وا شوورەیی بوو کە لە کاردا دەست و لاقی تیکەل بێ. سەردار کە مەتر لە شایى و شینی خەلکدا بەشدار دەبوو. لە مدبەقەکەى مالى زەبیحوڵلا پالى بە دیوارەکەو دابوو و دانیشتبوو. میزگان خەریکی هێنان و بردنی چایی و قەند و تووتن بوو. دەویست لووت بە سەردار دا نەنى کە وەک گابەردیک بە دیوارەکەو هەلپەسێردرابوو. چاوی سەردار، باشوویەک لە بۆسەدا، زیاتر میزگانی توشی دلە خورپە کردبوو. پارێز و هەلاتن. بەلام هەرای سەردار لە پڕ بەرز ببۆوه:

«لانی کەم قاپیکمان ئاو دەیه ژنەکە!»

میزگان داچلەکیبوو. لاقی لە دەلینگی هەلکیشەکەى گیرابوو سەرەنگری بووبوو، دوو پیاڵە لە دەستی بەر ببۆوه و بە بەردی پەنا قوولکەکەدا درابوون و ورد و خاش بووبوون. میزگان مرد بوو و زیندوو ببۆوه: ئەو دەست و لاق تیکەل هاتنەى خۆی زۆر بە لاوه تال بوو. نەیدەتوانی خۆی ببووری! لە دواى ئەو زۆر بە دلناخۆشییەو کاری کردبوو و کاتی کارەکەى تەوا کردبوو، هاتبۆوه بۆ مالى ڕەنگ بە ڕوویەو نەمابوو.

نا! ئەبرای نەیدەتوانی باوەر بکا کە کەین و بەینیک لە نیوان دایکی و کەربەلایی دووشەممە دایە. دەمشێرانیە با هەرچی دەیلین بیلین. ئەبرای نەیدەتوانی هەر بیریشی لیتکاتەو. دایکی ئەو ژنیکی وا نەبوو کە هەر سەگە بەرەللاپەک بتوانی داودەلینگی بلیستیتەو. نا! ئەو نەبوو؛ بەلام ئەى بۆ میزگان ئەمشەو دنیای لی بووبوو چەرمە چۆلەکە؟ بۆ ئۆقرەى لێهەلگیرابوو و هەدادانی نەبوو؟ بۆ بە کاری ببوودەو خۆی سەرقال دەکرد؟ بۆ لەم دیو بۆ ئەو دیو دەگەرا و حەجمانی نەبوو؟

ئەبرای هیچی بۆ دەر نەدەکەوت!

راست وەک هەوریک بگرمینی، کەربەلایی دووشەممە هاتە قسە:

- ئەگەر سلوچی خوالیخۆشبوو بمایە، حەتمەن دەیتوانی لە بیر هەلکەندنی ئەو مەکینەیدا کار بۆ ئەو تۆکیسانە بکا. لەوانەیه ببوایەتە سەر کار! ئەبرای ویک هاتبوو، بەلام نققەى نەدەکرد. ماتلی وەلامی دایکی بوو. بەلام میزگان وای بە چاک زانی هەستى و برواتە دەری. لمبۆزی درێژی کەربەلایی دووشەممەى لە قور چەقاند و پیرە پیاو بە چزە بزەیهک و زەردەیهکی لاپرەسەنانه خۆی تیمار کرد:

- ئ م م م م ... !

ئەبرای هەستى کرد تەواوی گیانی دەلەرزى. دلە گەنجەکەى کەوتبوو فێرکە و لیدان. هەستى دەکرد لیوی بوونەتە خشتى وشک. زۆری شەرى مندالانە دیبوو. لە شەردا جینو و قسەى ناخۆشى زۆر بیستبوو. جوابی ناونیتکەى ئەم و ئەوی دابۆوه یان نەدابۆوه. لیدانی خواردبوو یان وەشاندبوو. بەلام کەربەلایی دووشەممە شتیکی تر بوو. هاوہلی ئەو نەبوو. ئەبرای لە شەردا چالاک و لیزان نەبوو. حەریفی کۆن! بەلام چارە چییە؟ دەکری لە ئاو دەى و قولاپەت تەر نەبى، ئەو دەیبینی جارێک لە ژیانیدا سەرەنگری بوو. دەبی دل لە دل نەدا. کاسەى سەبری پڕ بوو ئەبرای. بە دەنگیکى لەرزۆک تیکەل بە ترس و هەیه جانی گەنجانە، گوراندى:

- تۆ لە چ گەوادیکت بیستوو کە باوکی من مردوو؟!

که به لایه دوو شه ممه نهک چاوی تیژی خۆی، به لکوو دوو مارمیکی خزانده چاوی ئه براوه وه:

- پیهها پیهها زمانت گرتووه تۆش!؟

بیدهنگ بوو. چاوی له سه ره ئه براو هه لگرت، چاوی داخست و دهستی کرد به ته سبیح گێران.

ئه براو، پشکوێک ئاور، ههستا و ده رپه پى بۆ ده ری. میرگان له په نا ته ندووره که راوه ستابوو و په نجه ی ره قه له و باریکی به لیوییه وه نووساندبوو.

ئه براو له بهر ده می دایکی خاو بۆوه. پاژنه ی لاقی به زه ویدا کیشا:

- بۆ ده ری نا که ی ئه و بۆره که به ره لایه!؟

میرگان بلێ چی؟

ئه براو هه موو رقی خۆی به گو رپه ده که له سینگی دایه ده ری:

- ها!! !!؟

میرگان قۆلی کوره که ی گرت و به ره و ته ویله که رایکیشا. ته ویله ته نیا شو ئینیک

بوو که ده یان توانی سه ره به ستانه قسه ی لیبه کن. له بهر درگای ته ویله که، ته په ی

قورسی هه نگاو یگ رایگرتن. پیاویک ها ته ئه و دیوی دیواره که. دایک و کو ر ئاور پان

داوه. دیویک به ره و روویان راوه ستاوه. ددانی له نیو ر دینه ره شه و پر ه که یدا سپی

ده کرده وه. ئه براو له ر زینی قامکی دایکی له سه ر باسکی خۆی هه ست پیکرد.

له ر زینی بالنده یه که له هه مبه ر چاوی ئه فعیدا. میرگان ده بی رهنگی بزکا بی.

سه ردار شاد و لیو به بزه ها ته پیتشی. ده ستماله که ی پر بوو. دستماله پر ه که ی له

سه ر قۆل و سینگی میرگان دانا و خۆی کرد به ژووریدا:

- ره فیقی من حالی چۆنه؟

عه باسی سلوچ هه موو گیانی چاو بوو و کر و کپ. سه رداریشی وهک

که ره لایه دوو شه ممه ده ها ته به رچاو. بی ئه وه ی جوا بیکی چاکو خۆشی سه ردار

بداته وه. سه رداریش له وه زیاتر چاوه روانی لیی نه بوو.

- خه مت نه بی. لۆکه ره شم له نیو چوو به گو نته وه. له م دنیا گه وره یه دا، مال

زۆره. وانیه میرگان؟

میرگان و ئه براو بیگانه له مالی خۆیاندا، لای درگا که وه راوه ستابوون. سه ردار

سه رنجی ره شی له چاوی میرگان بریبوو. میرگان بیدهنگ سه ری داخست. سه ردار

سه بیله ی له بهر پشتینه که ی ده ره ئینا و له سه ر ده ستاره که دانیش ت و کیسه ی

تووتنی له گیرفانی ده ره ئینا و وهک ئه وه ی تازه که ره لایه دوو شه ممه ی دیبی،

گو تی:

- ها که ره لاییش لی ره یه!

که ره لایه دوو شه ممه له جیی خۆی نه بزووت. نهک سه ردار، ئه گه ر کو یخاش

به اتایه ته ژووری جووله ی نه ده کرد. سه ریشی هه لئه دینا. سه ری هه لئه هینابوو. نهک

هه ر لی ره، له هه ر شو یین و کو ریک بووایه هه روا بوو. له شای و شینا. یان له هه ر

کو بوونه وه یه که و هه ر بۆنه یه که دا؛ ئه و به رداشیک بوو که بوو.

دوو که لی قه ننه ی سه ردار که به رز بۆوه. له ژیر چاوییه وه تی پروانی و گو تی:

گو ت هاتووی بۆ هه و الپرسیی رفیقه که ت، ها!؟

هه نبانه یه که ره شینی له بن زمانی که ره لایه دوو شه ممه دا شاردر را بۆوه و

ئه وه ش شتیک نه بوو که سه ردار هه ستی پینه کا. ئه و که سه ی ده وه شینی ده زانی و

ئه و که سه ی که کوتان ده خوا، له زمانی حه ریفه که ی ده گا. زمانیکی ئاشنا.

ئاشنایه تی سه ردار و که ره لایه دوو شه ممه ش وه نه بی هه ر ئه مرۆ و دو ینی بی.

ره نگه زیاتر له سی سال ده بی یه کتر ده ناسن. له کاتی لاوی سه ردار دا، که ره لایه

دوو شه ممه پیاو بوو. وشتره کانیا ن هاو قه تار بوون. هه وسار به هه وسار. قافله که یان

یه کئ بوو. جاروبار سفره یان جیا بوو. ده نا نان و ئاویشیا ن پیکه وه بوو. سه ردار

جله و داری قافله و که ره لایه دوو شه ممه سالاری قافله بوو. نهک بللی ئاشنایه تییا ن

له بهر رفیقایه تی بوو، نا! چونکه که ره لایه دوو شه ممه مه حاله بتوانی که سیکی

خۆش بوئ. هاو رییه تی ئه و ئه وه نده به لایه وه گرینگ بوو، که به قازانجی بوایه.

شتیک وهک رزگار بوون له به فرو سه رما و سه غله تی زستان و مه ترسیی چه ته و

رینگ، یان قرچه قرچی گه رمای هاوینانه ی که ویر. هاو رپی کردنی خه لکی بۆ

که ره لایه دوو شه ممه ته نیا له بهر ئه وه بوو ته نیا نه بی. پر دیک بۆ په رینه وه له

مه ترسیی گورگ و زستان و گر ه ی هاوین. هاو ریکانی شی ئه وه یان ده زانی. به لام

که سیک که ئەو خولک و خووهی بوو نابێ له داری دەی! عیسا به پتی خۆی مووسا به پتی خۆی.

- قەننە دەکیشی، کەربەلایی؟

- ها.... ئەری. دەکیشم.

سەردار قەننەکە ی دایە دەست کەربەلایی دووشەممە و گوتی:

- بەردی مڤتە دەسکەوی سەرتی پیدەشکینی! هە، هەها! سەد سالا دەکیشی،

بەلام قەت کيسە ی تووتن له بەر پشتیندا نەبوو.

کەربەلایی دووکەلی قەننەکە ی باقیەک دەبوو بلاوی کردوو و گوتی:

- سەد سال! نا، بلێ سەد و بیست سال! یە کجاری کڤنەکەشم بۆ بینە! چاکە بۆ

نەکا خۆت بە مندالی دوینی بزانی؟ سالت له دەست خودا بریوه. چاو له پڤشت

مەکە هەروا رەش ماوئەتەوه. پڤت وایە چەن سالت تەمەنە؟

- چەند سال بم باشە کەربەلایی؟

- خۆت بلێ!

- پەنجا، رەنگە پەنجا ببی و نەبی.

- نا بلێ بیست! هڤشتا مندالی و له لانکەدای، دلێ خۆت خۆشکە.

- یانی دەلڤی تەمەنم له پەنجا سال زیاترە؟

- من دەلڤم بیست سالانی!

ئەگەر له پەنجا زیاترم بۆ لقی له پڤشم سپی نەبوو؟

- خۆ بە رەش و سپی نییە؟! مووی بزڤیش رەشە! ئەوه قسەیه؟ مووی رەش و

سپي به رەچەلەکە. تايەفە ی ئڤوه وان.

- یانی تۆ بە لاوی رڤشت سپی بوو،

- ئم م م م....

کەربەلایی دووشەممە مژی له قەننەکە دا و سەردار بە بزەیهک خۆی بۆ مڤرگان

نواند:

- ناتەوی چایە کمان دەیه ی بە خورماو؟

دەسمالی پڤر له خورمای سەردار هەروا بە دەست مڤرگانەوه بوو. نەیدەزانی

چی لڤیکا؟

- لهو سەر تاقەیه داینی. لهو سەرتاقەیه. خورمای (تەبەسە) خوارشتی زۆر

خۆشە.

مڤرگان دەسمالی پڤر له خورمای له سەر تاقەکە دانا. پاشان چاوی له ئەبراو

کرد. ئەبراو پڤوی کرد بە لاوه. مڤرگان چوو کترییەکە ی بینێ.

- هۆی... ئەبراو! ئەبراو... له کوڤی تۆ، کورە؟!

دەنگی سالارە بدوللا بوو له کولانەوه هەرای دەکرد. ئەبراو دەرپەری. ئڤتر

نەیدەتوانی قەلافەتی زەلامی سالارە بدوللاش له مالەکە دا ببینی. له پشت دیواری

دەری سڤنگ بە سڤنگی سالار پڤاوئەستا:

- بەلێ سالار، دەلڤی چی؟

- هەلێ! خیرا بەرانەکە بینە با پڤوڤنە سەر رڤگا! مڤرزاخان هاتەوه. بە شەو

پەمپی ئاوهکە دڤڤتەوه. هەموو عالەم له سەر رڤگا کۆ بوونەوه. دەبی قوربانی

بکەین. دە ی خیراکە خیرا!!!

مڤرگان کە پڤیهکی له دەری و پڤیهکی له ژووری بوو، خۆی گرتبوو کە گوڤی له

قسەکانی سالارە بدوللا بی. هەتا ترپە ی پڤی کورەکە ی و سالارە بدوللا دوور

کەوتەوه گوڤی پڤگرت، پاشان گە پڤاوئە بۆ وەتاغ.

- چاکە ئاخری هڤنایان.

- کەربەلایی دووشەممە بوو لەبەر خۆیهوه ورتە ی دەهات.

مڤرگان له پەنا و جاخەکە دانڤشت.

سەردار پرسڤی:

- ئەم تازە پڤاکە وتوانە دەیانەوی بەو پەمپی ئاوه چبکەن، کەربەلایی؟

کەربەلایی دووشەممە، وەک هەمیشە، تۆزی خۆی گرت و پاشان بە تەشەرەوه

گوتی:

- دەیانەوه ی ئاوه له زەوی دەرکڤشن، ئڤتر! هە، هە!

- لهو زەوییه وشک و برڤنگە؟!

- چیت عەرز کەم!

- دەی ئەم زەوییه ئەگەر ئاوی ببوایه وشک نە دەبوو. ئەگەر ئاوی ببوایه کانییەکانی پوژ لە دواى پوژ وشکیان نە دەکرد!
کەربەلایى دووشەممە سەردارى لانی کەم لەو لایەنەو بە هاوزمانى خۆى دەزانی، گوتى:

- دەلین ئاوی کەریز و کانییەکان بۆیە وشکی کردوو. دۆلەساو ناکرین!

- دەى دۆلەساوی کەن!

کەربەلایى دووشەممە زەردەیه کی گرت:

- چى؟! دۆلەساوی کەن؟! بە کەخودایەتى كى؟ ترحیوا! توش قسەى وا دەکەى!
ئەو خەلکە بە بى ئاغا و سەرگەرە قامک بە ئاودا ناکەن. دەبى تیلایان لە سەر بى.
هەتا یەك دوو کەخودا لە دێیە کەدا بوو. قوڵە بەگەکان هەقى دۆلەساویان لە پێشدا دەساند. هەر ئەم سلووچە خوالیخۆش بوو هەموو سالیك مانگیكى لە پێى کەریز خاوین کردنەووە نانى دەخوارد. بەلام گەرەکان لەگەل ئەوێ پێیان گەیشته شار و خۆیان لە نیو عەرەب و عەجمەدا دییەو، پشتیان لە ئاوی کەریز کرد و ئەم گوندە کەوتە دەست وردە مالیکان. ئەوان پارەى ئاو و زەوییان خستە کارى کرین و فرۆشتنەو و کانی و کەریز کەوتە دەست ئەو تازە پیاکەوتوانە! ئەوانەش هەر کامیان دەیهوئى خۆى دەمراست بى. چونکە هیچکامیان متمانەى بە ئەوى دیکە نییە. هەر کامیان قسەى ئەوى دیکەیان بە پر و پووچ دەزانی. هەر کامیان گوتى:
«بە من چى؟ خۆ من تەنیا بستى زەویم هەیه. بە من چى؟ خەلکى بۆ نایەنە پێشنى؟
بە من چى، بە تۆ چى؟» لە لایەكى تریشەو دەغل و دان هەرزانه و هیچ ناکا.
ئەو دەش لە هەموو شتیك گرینگترە. گەنم دەبى مەنى بە سى تمەن کەمتر بفرۆشین.
جووتبەندە هەر زەحمەتەکەى پێدەمێنى. دەبى بە ئەندازەى بژیوى سالانەى خۆیان داچێنى. هەر کەسەى زەوى و ئاویكى کەمى هەیه و بە ئەندازەى بژیوى خۆى دادەچێنى. مەگین کاتى دروینە چەندە لە بەرھەم و داھاتەکەى دەتوانى بدا بە دروینەوان؟ کەسێكى کە زەوى و زاریشى نەبى دەچى لە تاجرەکان گەنم دەکړى.
هەر ئەو گەنمەى کە دەولەت لە دەولەتەکانى دیکەى دەکړى و بە تاجرەکانى

دەفرۆشى. کړینی گەنمیش پارەى دەوى و پارەش دەبى لە جێیەکەو بێنى. رەشایى و قەرەى ناو دى لە چ رینگایەکەو پارەى بۆ پەیدا دەبى؟ لە پێى وەرزیرەو و وەرزیریش هیچى بە دەستەو نییە. دەورى تەندراو. بۆیە زەمینج خەریکە دەشیوئى. لاوەکان دەچن هیزی شان و باھویان لەجێیەكى دیکە دەفرۆشن. رەنگە تاقمیکیان هەر نەگەرینەو. بۆیە کاریز بە ئیجارە دراو. ئیجارە. هەموو کاریزەکانیان بە ئیجارە داو. کاریزیش وەك مرۆف وایە، وەك وشتر، وەك پەز؛ جیاوازی نییە؟ کاتى ماریجەى ناکەى. کاتى ئاو و خۆراکەکەى لە کاتى خۆیدا نادەیهى، بە چۆکدا دى. نەخۆش دەکەوئى. فەرقي چییە؟ هەر بۆیە کاریزەکە نەخۆش کەوت. پوژ لەگەل پوژ ئاوەکەى کەم دەکا و ئیستا بە حال ماریلە دەکا. کەمى کرد و وشکی کرد. لەو و شکتریش دەبى، جارى چت دیو؟ پاشانیش سەرو سەکوئى ئەو میرزا حەسەنە پەیدا بوو، چوار پینج کەسى سالیوچ و گەمژەى هەلخەلەتاند و سەرپلى خستن کە چالوو لیدەن بۆ پەمپى ئاو. با بزانیان ئاخى کارەکەیان بە کوئى دەگا! من دلم ئاو ناخواتەو. کورەکەشم کە شەریکیانە با بێ!

سەردار پرسى:

- ئیستا ئەو پەمپە کارى کاریزەکە دەکا؟ وا هەیه پاتال و شت لێى پاراو بن. یان

بۆ خواردنەو و شترەکانم دەبى پارە بەدم؟!

کەربەلایى دووشەممە گوتى:

- بۆ منیش تازەیه. نازانم!

- ئەو پەمپەش وەك دەزانی شەریکییە، مەگین نا؟

- ئەرى، راست وەك کاریزەکە. دوو سى کەسیان گەرە بەشن و ئەوانى دیکە

سەعاتیک و دوو سەعات نۆرە ئاویان هەیه.

- گەرە بەشى یەكەمیان میرزا حەسەنە، نا؟

- ئەى چى... وا دەلین.

- یانى دەیهوئى جێى ئەرباب بگریتهو، ها؟

- رەنگە. لەوانەیه! بەلام لە مەیاندا دەمبەپووش دەبى! بە کامە زەوى؟ زەوى

بەیار؟! هە! پێى کارێكى زور ئاسانە. ئەگەرچى چاوى لە زەوییهکانى کورەکەم و

زه بیحوالای برزامه، به لام دیسان تووشی هه له بووه. زهوی خۆ به سهر یه که وه نین. ههر په له ی له جیگایه که. ده زانی چه ندهی تیده چی هه تا ئه و ئاوه دیته ده ری؟ ئه ویش ئه گهر بگاته ئاوه. چۆنی ده گه یه یه ننه ئه و زه و یه پرژ و بلاوانه؟ په مپی ئاوه! ئه و ی پاره ی زه مینجه به ده ست ئه و سی چوار که سه وه یه و له ری ئه و ئاسنه و اله یه دا خه رجان کردوه، ئه وه هیچ وامیان له ده وله تیش وهر گرتووه! جا بزانه چۆن ده بیینن پرژیک پاتولیان به پیوه نامینی!

راست و ناراست، که ره به لای دی دووشه ممه ئاواته کانیشی تیکه ل پیش بیینی کانی ده کرد. پیش بیینی که که له گه ل رق و بهرچاوه تنگی ئاویته بوو. سووک و چرووک بوونی خه لکی. ئه گهر خه لکی سووک و چرووک بوایه ن ئه و ههستی به سه ره رزی خۆی ده کرد. هیندی کهس وان، سه ره رزی خۆیان له سه ر نه و ی بوونی خه لکدا ده بین. به هه زار زمان هاوار ده که ن: تق مه رۆ با منی راوه ستاوه و پششت که وم!

ئه و جو ره مرۆفانه، چونکه له جییه کدا وشک کراون و ماونه ته وه؛ چاوی دیتی جوولان و گه شه کردنی کهسیان نییه. داخ له دل، بوغز له زگ؛ کویره ماری سه ره ری! جا بیته و پرژیک پیش بیینی کهسیان وهراست گهری و بیته دی! بلایی چبکه ن؟ به لام نا کرئ به قسه و چاوی ئه وان گه شبین بی. قسه کانیان له بهر بهرچاوه تهنگیانه، ئه گهر هیندی جار قسه شیان وهراست گهری. بۆیه له هه موو کاتیکدا رق و قین له دلایندا جمه ی دی و ترسی ئه وه یان هه یه جیان پیلژی بی.

که ره به لای دی دووشه ممه وه ک پرژ لئی روون بوو که جیگای پیلژی ده بی. ئه و هه تا کاتی خۆی به راوه ستاوه ده زانی که خه لکی ئاتاج و موحتاجی بن. به لام هه میشه خه لک به ههر شیوه یه ک بوایه و بۆیان بلوایه، ده روویه کی دیکه یان بۆ خۆیان په یدا ده کرد. که ره به لای دی دووشه ممه ههستی ده کرد جیگای پیلژی بووه. له وه پیش جار جار ههستی پیده کرد. به لام ئیستا به ته واوی ههستی پیده کا. وامی ده وله تی بوو بووه درووی چاوی. ئه و له خۆ رادیوییه شی نه بوو پاره کانی بۆ کاریکی دیکه وه گهر خا. نه یده ویرا. له مه وه به ریش بهرچاوه تنگی و به خیلی بواری پینه دابوو. پاره کانی ئه و پاره یه ی له قازانجی و شترداری و فرۆشتنیان و ده دستی هینا بوو بۆ کاریک بخاته گهر. ئه و ته نانه ت دلۆپیکی ئاوی کاریزیش نه کرپیوو. بستنی زه ویشی

نه کرپیوو. سالاره بدوللای کوریشی تۆزی زهوی و زاری له میراتی دایکی پینگه یشتبوو و دانی ئاویشی له لایان ئه ربا به کانه وه پیلر ابوو. پیره هه ژدیها، له سه ر کوپه ی پاره کانی پاپۆکه ی خوار دۆته وه و چاوی به رای ی نادا هیچ کهس بیینی. مه گین تاقولۆقی که خه لکی هه ژار که ناچار ده بوون رووی لیئین. که ره به لای دی دووشه ممه ش به که یفی خۆی سوود و به هره ی زیاد ده کرد و وه ک مار پیوه ی ده دان.

به لام ئه مرۆ جو ریکی تر بوو. زهین و چاوه کرابوونه وه. ئه ربا به کان زهوی و زاریان فرۆشتبوو و چووبوونه شار. رهشایی و جووتبه نده کانیش پینان بۆ شار کرابوو و وا وریا بوو بوونه وه که موحتاجی دهستی که ره به لای دی دووشه ممه نه بن. ده ماوه قوله به گه کان که ده ستیان به ده میان راده گه یشت. ئه وانیش هه ستا بوون و ده ستیان دابوو کاری وهرزیری و کشت و کال. چه زیان له ئه ربا یه تی بوو و ده یانویست و سه ره که ون. به شیوه یه کی دیکه ریگا بگرنه بهر و برۆنه پیشی. ئه وانه ی ما بوونه وه، ئه و که سانه بوون که له گه ل هه رزان بوونی نرخ ی به ره م و گران بوونی هه قی کریکار، به ناچاری ته راکتور و خه رمانکوت و په مپی ئاویان هینا بوو. خۆیان به کشت و کاله وه سه رقال کردبوو. نه ئه وه نده ده وله مه ند بوون وازی لیئین. نه ئه وه نده ش ده سته نگ بوون ببه زن. جووتیارانی ناچار. ئه وانه ده بوو به شیوه یه ک به ره ی خۆیان له ئاوه درکیشن. ئه وانیش ئیتر کاریان به که ره به لای دی دووشه ممه نه بوو. ده روویه کی دیکه یان دیتبووه، ده روویه کی دیکه یان بۆ کرابوو و چاوی هیوایان تیرپیوو: ده ولت. له و ریگایه شدا میرزا هه سن پششه نگ بوو. ههر ئه ویش بوو که شه و و پرژ خه ریکی هه ول و تیکۆشان بوو. هه لده سوورا. له م دایه ره وه بۆ ئه و دایه ره وه و له م نووسینگه وه بۆ ئه و بانگ. له م شاره وه بۆ ئه و شار و له م پاریزگاوه بۆ ئه و پاریزگا. ناوه ند. گونبه د. گورگان. مه شه ه د. شاره که ی خۆی. زه مینج و بیابان. ههر ئه و بوو، شمشیری دوو ده م که له هه موو شوینیک و له گه ل هه موو کهس سه ر و که لله ی لیده دا.

- له بیرته ئه م میرزا هه سه نه تازه پیا که وتوو ه سالی قه ند و شه کره که چ دزییه کی کرد، سه ردار؟

- بہائی لہ بیرمہ!

- ئەگەرچی سالارعه بدوللای کورم شہریکیہ تی؛ بہ لام دیسان زمانم بہ ناہق ناگہرئ. نا! دلم ئاو ناخواتہ وہ. بہ ہیوای کئی تیکوشیو دہکا؟! نازانم!

- بۆچی خۆت یارمہ تییان نادہی؟ پارہکانت و ہگہر خہ! خۆشت بۆ لہ گہ لیان نابیتہ شہریک؟ خۆ تۆ ناتہوئ ئەو ہموو پارہیہ لہ گہل خۆت بہریتہ گورہ وہ!

- کامہ پارہ؟! ہہ! پارہ! گالتہ دہکەئ؟! بۆ پارہم بہ دہستہ وہ ماوہ؟

- چایی. میرگان پیالہ و ئیستیکانہکانی لہ سہر کەشہفہ کە ریز کرد و دہسمالی خورمای لہ سہر تاقہ کە ہینا.

سہردار گوتی:

- چاہیکیش بۆ عہباس تیکہ!

کەربہ لایی دووشہممہ پەرداخہ چاییہ کەئ ہەلقوراند و خورماکەئ لہ ژیر ددانہ رزیوہکانیا فلیقانندہ وہ، ناوکہ خورماکەئ لہ دہمی دەرہیناوہ و چاوی لیکرد و گوتی:

- خورمای چاکہ! دەرہجہ یەکە! ئیستاش لہو خورمایہ دہخۆئ؟

- سہردار خۆئ ہەلکیشا:

- مانگی پووشینک؛ حاجی ماشی خۆئ ہەموو مانگینک بۆم دہنیرئ. نہخۆم ناتوانم وەدوای وشتەر کەوم! مەگین بہ جیئ ئەو میوژہ رەشکەئ دەرہجہ یەک و ہگیر خەم. یان کشمیشی سەوزہی عالی.

کەربہ لایی دووشہممہ گوتی:

- چاکہ، زۆر چاکہ! یادی بہ خیر، یادی بہ خیر!

سہردار گوتی:

- تۆ چی دہخۆئ کەربہ لایی؟ نانی ئاو کراو، یان وەک مشک گاز لہ لیہرہ دہگری؟! سہردار ترسی ئەوہی نہبوو کەربہ لایی دووشہممہ بہ قسہکانی تیکدہچی،

بەلکوو ئەو دہیویست ئەو قسانہ بہ گورچووی دادا. ہەر چۆنیکہ بہ قسہی تال و پووشکاندن پیرہ پیاو لہ مالی میرگان دەرکا. بۆیہ دریزہی بہ قسہکانی دا:

- تۆ لہ کاتی دہولہمہندی و وشترداریشدا ہەر گوونہ کەر بووی! ہەر لہ سہر

سفرہی خەلکی دہلہ و ہەرایی. چاییت بہ شہکر و کشمیشی تاجرہ وہ دہخواردہ وہ.

نانہ کەشت بہ رۆنی تاجر چہور دہکرد کە باری وشتەرکانت بوون و وەک ئەمانہت

پیت سپیتردابوو! ئیستا چی دہخۆئ؟ ئیستا چ دہکەئ؟ ئەربابی نابووت بووش

نہماون کە پارہیان بہ سوود بدہیتئ و لہ سہر سفرہ و خوانہ کەیان زگ بہردہیہ وہ.

کەواہیہ چدہکەئ؟! رەنگہ بہ بۆن پیوہ کردنی پارہکانت زگت تیر کەئ، ہا؟ من خۆ

جاریکیش نہمیستوہ تۆ درہمیک ئاوی چہور بہ سہر نانہ کەتدا بکەئ. ہەتا کەنگی

نانی وشکی، پیاو! پووک و گەر ووت بریندار نابئ!؟

کەربہ لایی دووشہممہ لہ وەلامیدا گوتی:

- زۆر بہرزہفر بووی و خەریکی خۆت ہەلدہکیشی! ہہ! منیش نہمیستوہ

سہردار پیخاوس لہ نان و دۆ زیاتر خواردبیتئ! بہ لام دۆست و دۆژمن دہزانن

کەربہ لایی دووشہممہ پۆژی ژہمیک رۆنی دەرہجہ یەکی مەر دہخو!

سہردار وەک ئەوہی وەلامہ کە لہ گیرفانی دەرہینئ گوتی:

- ئەرئ، لہ مالی ئەم و ئەو!

- بۆ لہ مالی ئەم و ئەو؟ مالی ئەم و ئەو ئەمەرۆ گسکی لیدراوہ. لہ مالی

کورہکەم دہخۆم، لہ مالی کورہکەم!

- لہ مالی کورہکەت! ہہ! مەگین پیاو کەر بئ نہیبیستی بوو کەت دہری

کردووی و لہ کادینہ کۆنیکدا دہخوئ!

- بووکە کەم؟! بووکە کەم لہ مالی دہرم بکات؟ گووی بابی دہخو بووکە کەم!

چاوی دہردینم، پشتی لہ زگی نہرمتەر دہکەم. چۆن دہتوانئ دہرم بکا. دہبئ سئ

ژہمہ نان و پیخۆرم بۆ ساز کا و بۆم دانئ. من ہیشتاش حەوتووی حەوت جار

ہیلکە و دۆشاو بہ رۆنی زہردہوہ دہخۆم.

- ئەئ کوا دووگت؟

- دہوہرہ زۆرانی دہست، ئەگەر پیاوئ!

- ئەوہ ئیتر غیرہتی دہویست. کەربہ لایی دووشہممہ لہ بہر رق ہەستاوی ئەوہی

لہ دہم دەرپہرئ. لہ پەر. خۆشی نہیزانی بۆ ئەو قسہی کرد. یان بۆ لہ دہمی

هه لخلیسکا. خۆه لکیشان. رهنکه ئه گهر میرگان له وێ نه بوایه قهت قهت ئاوا بی بواری له ئاوی نه دابایه. به لام له بهر چاوی میرگان و ههروهها دهیزانی ژنه گوئی له هه موو قسه کانیان بووه. بۆیه پیره پیاو ئاوا هه لچوو و له هه مبهر دیوکی وهک سهرداردا راوهستا و خۆی بۆ کاریک هه لکرد که ئاکامه کهی ههچ له باش نه ده چوو!

سهردار قۆلی هه لکرد و هاته پیشی:

- له سه ر چی؟

- تو داینی!

ههردووکیان بۆیان روون بوو که بۆ وا دهستیان کردوو به خۆه لکیشان و با له خۆ کردن و ململانی. سوور سوور دهشیانزانی که میرگان له وسه ری دیته وه و دهزانی چییان له دلدایه. بۆیه سهردار روو هه لمالاوانه گوئی:

- هه ر کهس بهزی، ئیتر سه ر به م ماله دا نه کاته وه!

- دهرفه تی وه لام و چه نه چه ن نه بوو. سهردار خۆی دهیبری و دهشی دووری.

له بهر چاوی زیتی عه باس و روخساری شله ژاوی میرگان؛ که ربه لایی دووشه ممه پیره که ل، ویکهاته وه و هیواش له بن دیواره که هه ستا و هاته پیشی و رووبه رووی سهردار راوهستا. کوله بنه و تیکسمراو، بیده نگ و پینداگر. چۆکی چه په ی له زهوی چه قاند و پاژنه ی راسته ی له قوولگی خۆه میشدانی به تال گیراند. ئیستا کاتی ئه وه بوو په نجه له په نجه ی یه کتری توند بکه ن و یه کتری تیکبشکینن. ئه وه جوړیک زۆره بانیی پیاوان بوو و ساره وانان له ده قه ری کرمانه وه به دیاری هینابوویان بۆ (خۆراسان) په نجه یان له په نجه ی یه کتردا بوو. قامکی که ربه لایی دووشه ممه قوله و ئه ستوو، قامکی سهرداریش هه رکام ده تگوت خه یارن. په نجه لیک هه لپیکران و هه نیشک له زهوی هه لچه قین. تا قی کردنه وه ی هیز و توانا.

میرگان نه یه ده زانی چبکا. له وان زیاتر دل ه خورپه ی پیکه وتبوو. بی ئه وه ی رازی بی، خۆی له و ململانییه دا به شه ریک ده زانی. هه ستابوو پی و له بن دیواره که چاوی تیپریبون. دوو دیوی ناره سه ن خۆیان کردبوو به ماله کهیدا و خۆیان به سه ر مال و ژیانیدا سه پاندبوو. میرگانیش چاری ناچار بوو.

- ده ی؛ قه وه ی خۆت تا قی که وه!

- تو هیزی لیده، هه وه ل تو!

- ده ی هه ردوو کمان پیکه وه!

- هه ردوو پیکه وه، ها...

هیز تیکه ل هیز. وزه تیکه ل وزه.

هه رکام ئه وه ی هیز و وزه ی له له شیاندا بوو له باسک و په نجه و مه چه کیاندا کویان کردبوو. هیز له هه ردوو لاه. دوو ده ست. دوو پیاو. دوو هیز. ره گی ئه ستووری لامی که ربه لایی دووشه ممه جار له گه ل جار زیاتر هه لده ستا. چاوی سهردار ورده ورده زه قتر ده بوونه وه. هه ردوولا ئارام و بی تالووکه. گوشار له ده ماریاندا شه پۆلی ده دا و خۆی ده گه یانده مه چه کیان. ره گی پشتی ده ستیان هه ستابوو. دوو ده ست بوو بوونه یه کده ست. دوو پیاو، پیکه ی کوته ل. کوته لیک ی سوور هه لگه راو.

خوین له روومه تیان گه راوه. چاویان پی زه ق بووه، هاکا ده رپه رین. لیویان له ژیر دانیاندا. تامی خوین، له سه ر زمانیان. ملیان ره ق و ره پ. ریشیان ده له ریته وه. په ره ی لووتیان ده له رزی. یاویکی شاراهه دایگرتوون. رووخان. شه ق بردن و دارووخان!

دیار بوو سهردار ده توانی به زه بریکی کتوپر دهستی که ربه لایی دووشه ممه له عه رز دا؛ به لام به قهستی نه یه ده کرد! ده یویست پیره پیاو بخافلینی، ماندووی بکا. هیزی لیبری. ئه وسا له عه رزیدا. دل ره ق، ده یویست پیره پیاو تیکبشکینی! به لام که ربه لایی دووشه ممه خۆی راگرتبوو. یارمه تیی له هه موو روژانی ته مه نی وه ده گرت. گیانی وه بهر ده هاته وه. لاه ده بووه. روچی به چنگ و ددان یارمه تیی ده دا. خوین له لیوی خوارووی ده چۆرا و به پیشیدا ده هاته خوار. سووره ده ماری سپینه ی چاوی خوینی تیگه راوو. ره گی نیو چاوانی ده تگوت پچرا. به لام نه یه ده ویست ببه زی. به رگه ی سووکایه تیی نه ده گرت. له ده رفه ت ده گه را که دوایین وزه و فیلی خۆی وه کار خا. سهردار چونکه متمانه ی به په نجه و باسکی خۆی بوو، توژی خۆی بۆ شل کرد. بۆ ئه وه ی دلی پیره پیاو خۆش کا و دریزه به کایه که ی بدا. به قهستی دهستی خۆی له رزاند. که ربه لایی دووشه ممه دلی خۆش بوو و بروای

کرد. هرچی هیز و وزه‌ی له له‌شدا بوو کوی کرده‌وه و به زه‌بریکی کتوپر سواری دهستی سهرداری کرد. ئه‌مجاره به‌راستی مه‌چه‌کی سهردار تووشی له‌رزین بووبوو. به سهریدا زال بوو و بی به‌زیبانه داینه‌واندبوو. به جوریک که به هیچ شیوه‌یه‌ک سهردار نه‌یده‌توانی دهستی وه‌ک هه‌ول هه‌ستینیته‌وه رایگری. تووشی ته‌نگزه‌یه‌کی ناخوش بووبوو. که‌ربه‌لایی دووشه‌ممه دوایین ته‌وژمی خوی به سهردار سوار کرد و شقه شقه چوار قامکی سهرداری تیکشکاند و له عه‌ری‌دا. به‌ری دهستیان له تاویاویکی گهرمدا ئاره‌قه پیکه‌وه‌ی نووساندبوون؛ دهستیان لیک کرده‌وه. سهر تا پایان وه‌سهر ئاره‌قه گه‌رابوو. کشانه دواوه و له سهر لاته‌نیشته که‌وتن.

ژانی له راده‌به‌ده‌ر. به‌لام ژانی شهرم زیاتر بوو. قسه‌ی پیاو یه‌که! سهردار هه‌ستا پی. قامکه شکاوه‌کانی نایه ژیر باخه‌لی و بی ئه‌وه‌ی چاو له چاوی که‌س بکا، به به‌ر چاوی زه‌ق و پر له غلووری که‌ربه‌لایی دووشه‌ممه‌دا له درگاکه‌وه چووه ده‌ری. می‌رگان شانی داته‌پیوی سهرداری دی که له تاریکایی حه‌وشه‌که‌دا له چاو ون ده‌بوو، چاوی پر له داخی تیبری:

سووک و چرووک بوونی پیاو؛ پیاوی سووک و چرووک.

که‌ربه‌لایی دووشه‌ممه کشاوه بن دیواره‌که و وه‌ک هه‌میشه پالی داوه و دهستی کرد به هه‌لگوفینی په‌نجه‌کانی. بی ئه‌وه‌ی سهر هه‌لینن قسه‌ی ده‌کرد. واق مانی بیده‌نگی می‌رگانی هه‌ست پیده‌کرد. به‌لام نه‌یده‌ویست وزه‌ی پیرانه‌ی خوی به‌رووی ژنه دا بدا و خوی هه‌لکینش.

قول هه‌لکراو و ده‌ست و پل خویناوی ئه‌براو هاته ژووری. شاخی سه‌لکه به‌رانیکی به‌ده‌سته‌وه گرتبوو که له‌سهر ریگای په‌مپی ئاوه‌که‌دا کردبوویانه قوربانی. له‌گه‌ل ئه‌وه‌ی چاویکی له پوخساری سوور هه‌لگه‌راوی که‌ربه‌لایی دووشه‌ممه و ره‌نگی بزراکای دایکی کرد، سهری به‌رانه‌که‌ی پیاوانه فریدا سووچیک و کیرده‌که‌ی له‌به‌ر پشتینه‌که‌ی ده‌رکینشا و له هه‌مبه‌ر که‌ربه‌لایی دووشه‌ممه‌دا رووی کرده دیواره‌که و به زه‌بریکی له دیواره‌که‌ی هه‌لچه‌قاند. پاشان وه‌رسوورا و چاو له چاوی که‌ربه‌لایی دووشه‌ممه پالی دا به دیواره‌که‌وه. کیردی

خویناوی راست له پشت سهری ئه‌براو له دیواره‌که هه‌لچه‌قیبوو. ئه‌وه یه‌که‌م جار بوو ئه‌براو گیانداریکی بی گیان کردبوو. بویه چاوی سوور هه‌لگه‌رابوو. لئوی بیده‌نگی لیک ترازاند و گوتی:

- هه‌سته وه‌ده‌ر که‌وه، که‌ربه‌لایی!

قسه‌که‌ی ئه‌ونده‌ قایم و پیاوانه بوو، که‌ربه‌لایی دووشه‌ممه‌ی رووخاند. پیره پیاو دهستی به چوکیه‌وه گرت و هه‌ستا، گوتی:

- ئه‌زقه‌زا... ده‌مویست... برۆم!

هه‌ستا و به‌ره‌و درگاکه رۆیی. له‌نگه‌ریکی گرت و گوتی:

- ده‌ی په‌مپی ئاوه‌که‌یان هینا به‌سلامه‌تی!؟

ئه‌براو جوابی نه‌داوه. درگاکه‌ی له پیره پیاو پیوه‌دا و پشتی درگاکه‌ی خست. کیرده‌که‌ی له دیواره‌که ده‌رکینشا و به‌ره‌و می‌رگان چوو.

کی باوه‌ر ده‌کا؟ چاوی گه‌وره و خه‌مباری عه‌باس زه‌ق بوونه‌وه. کی دیویه کوریک دایکی خوی بکوژی؟! نا! می‌رگان بروای به چاوی خوی نه‌ده‌کرد. ئه‌براو له‌به‌ر چاوی پر له ترسی عه‌باس، له به‌ر ده‌می دایکی راوه‌ستا. چاوی له چاوی بری و گوتی:

- راستم پی بلن، می‌رگان! ئه‌و نیره‌که‌رانه له مالی سلوچ چده‌که‌ن!؟

هاتوون جینی باوکم پر که‌نه‌وه؟! ها!... بو لال بووی؟ پیم بلن!

راست و ابوو می‌رگان زمانی شکابوو.

پووره می‌رگان! پووره می‌رگان! موسلیمه ده‌یگوت سبه‌ینی بی بو مالی ئیمه. سبه‌ینی نان ده‌که‌ین. پووره می‌رگان! که‌س له مالی نییه؟!؟

پووره می‌رگان!«

- گوتبوی به گوری بابی بامه وه! خو من ئوم نه چه قاندووه که هه قی به سهرمه وه بی، ئو توخمی منی چه قاندووه؛ به گوری بابیه وه!
 باوکی قودرته له مراد و ئه براو دور که وته وه و له پال که لاهه کونه که دا راره ستا و گوتی:

- رۆله گیان، قودرته گیان، بیکه ست کردم، باوه گیان! نه چه سینیته وه رۆله گیان! یا خدا بۆ هه ر کوییه ده چی نان سوار بیت و تو پیاده، رۆله گیان! نان سوار بیت و تو پیاده، رۆله گیان، رۆله گیان...
 دهنگی تووک و نزای باوکی قودرته ئیتر نه ده بیسترا.

مراد و ئه براو له پیره پیایوی عاجز و زه بوون دور که وتنه وه. کوری سه نه م به گیرفانی پر له پاره وه هینده بادیهه و بووبوو، دهنگوت به سه هه و راندا ده روا. ده رفه تی خه مخوری نه بوو. پیخوش بوو هه ر له ریه به ته وای کولانه کانی زه مینجا بگه ری و خوی به هه موو خه لکی نیو دی نیشان بدا. خوی بنوینی. ده ستیک جلی نویی که زوریش به به ری ته نگ بوو. له بهر کردبوو. ده چوو که له بهر چاوی ئه م و ئه و پۆز لیدا. ده ستی چه په ی له گیرفانی نابوو له په ستا خره ی له قه ره پووله کانی دینا. ئه براو هه ر تاو ناتاو یک چاویکی له جل و بهرگی مراد ده کرد و ده یویست عه بییک له قه لافه ت و جل و بهرگی بدوزیته وه. به بریای ئه براو ئه و جل و بهرگی له مراد نه ده کالانه وه. ده لینگی شه لواره که ی قوله و نافه که که ی ته نگ بوو. قولی کراسه که شی کورت بوو و له سه روو مه چه کییه وه راره ستا بوو. دهنگوت نیوشانی هه ر ئیستا ده ته قی! به لام مراد هه تا جله تازه کانی به هه موو خه لکی نیو دی نیشان نه دایه، دلێ نه ده چه ساوه مراد ئاشقی ئه و ری ری قواییانه بوو که به شه لواره بووره که یه وه بوو سه رنجی خه لکی راده کینشا. ئه گه رچی ئه براو خیرا مشتیری کراسه که ی بوو، به لام مراد هه تا جله کانی له که لک و کهرم نه خستایه نه یده فرۆشتن.
 ئه براویش هه رچی ده یلی با بیلی!
 - ده ی ئاخری به چه نده؟
 - هه ر نایفرۆشم، حالی بووی!

به شی چوارهم

به ندی یه که م:

له گه ل پایز په مپی ئاویان هینا و کوره کانی زه مینجیش هاتنه وه. ته نیا قودرته نه هاتبووه.
 - ئاخیر بۆ؟ بۆ ته نیا ئه و؟
 - گوتی بیتمه وه چبکه م؟ گوتی مه گین نابی دیسان بگه ریمه وه؟! ده ی چاکه، بۆ من مه لا نه سه ره دینم! پیای ده بی له جییه ک مسوگه ر بی. جیی خوی بکاته وه.
 - کاغه زئ شتیکی نه دانی بۆم بیینه وه؟!
 - نا؛ به منی نه دا.
 - ئاخیر له کوئ ماوه ته وه؟ قودرته ئیستا له کوئییه؟
 - کاری بیستان که ته وای بوو، ئه و رۆی بۆ تاران و گوتبوی له نانه واخانه یه ک کار ده کات. ههروه ها گوتبوی ناچار نیم هه ر له و نانه واخانه بمیتمه وه؛ گوتبووشی ئه گه ر کاریکی چاکترم ده سته کوئ له وئ ده رۆم.
 - چاکه ئه من چبکه م؟ باوکی خوی له بیر نییه؟!
 کوری سه نه م پیکه نی و گوتی:

- ئاخەر به بهرت زۆر تهنگه! خهريکه دهپچرئ!

- دهپچرئ! با بچرئ، تۆ ته ماشای مه که!

- باشه دهی!

- باشه دهی و سندان.

- شان به شانی یهک به قسه کردن وه ریکه وتن. که مراد حالی عه باس بپرسی

به لام عه باس و میرگان هیچیان له مائی نه بوون.

- به و به یانییه زوو به بۆ کوئی چوون؟

- چوزانم! ئیتر هیچکام خه به رمان له کاری ئه ویتتر نییه!

- له گه ل دایکت نیوانت نییه؟

- قسه ناکهین. بلین چی، قسه مان نییه بیکهین!

- خوشکت چی؟ هاجهر.

- کهم، کهم وایه بیته وه. میرده کهی ناهیلئ له مال بیته ده رئ! کاتی ده چی بۆ

ئاویش چاوی ههر به سه ریه وهیه و وه دوای ده که وئ.

مراد به هیواشی گوتی:

- جا بۆ؟!

ئه براو قسه کهی گۆرئ:

- میرزا هه سه ن په مپی ئاوه کهی خستوته کار، بچۆ بۆ لای به لکوو کارئکت بداتی!

مراد گوتی:

- بچم بۆ لای؟ هه هه! ده بی له به ریشم بیاریته وه. جا بۆ ده سه ته نگم یان ناچار؟

ئه وه ندهم پاره هیئاوه ته وه هه تا نه ورۆز بیخۆم و موحتاجی کهس نه بم. له گه ل ئاوری

نه ورۆزیش که ئه سپی له گیرفاندا ده ستیان کرد به سه وزه لئ، دیسان جانتای سه فه ر

ده پیچمه وه و ده رۆم. رهنگه ئه مجاره وهک قودره ت رۆیشتم و نه هاتمه وه! ئیستاش

کاریکی خراپم کرد هاتمه وه. بریا نه هاتبایه مه وه. لیتره چبکه م؟ بسوور پیمه وه و تۆز

بچیته گه روومه وه!... ئه ی تۆ؟ پیه ما تۆ کاره که ت خراپ نییه!؟

- من؟... خراپ نییه. کاره که م باشه.

مراد گوتی:

- ئه گه ر بزانی له و ده قه رانه ته راکتۆر چه نده زۆره! وهک میرووله. ئیتر کهس به گا

جووت ناکا. گه نمیش به ده راسه ده دوور نه وه. ئیمه یان بۆ دروینه وانی نه گرت ئیتر.

ناچار بووین بچین له سه ر بیستان کار بکهین. چونکه کاری بیستان هه مووی به

ده سه ته و به ته راکتۆر ناکرئ. له ویش بیستان و ته ره کاری رمینی چاکی هه یه. له

پایته خته وه نزیکه بۆیه. به دوو ساعات بار ده گاته مهیدانی ته ره بار. خه سار نابج.

کاله کیش به وه ده لئین کاکه! یه کی چوار پینج کیلۆ. شیرین. وهک هه نگوین. قاشیک

کاله ک بخۆی هه تا شه وئ برسیت نابج. زۆر خو شه!

- کار چۆنه؟ کاره که ی گرانه؟

- کار، کاره ئیتر. مه گین کاری ئاسان هه یه! پیاو ده بی کاله کیش بار بکا.

وپیمه ره کاریش بکات. گه رما و خو ره تاو و ئاوی سویر و میشه کویره ش هه یه.

موغموغه هه موو ده لئیی دره وه شی پینه چییان پیته. باقیه که شی خو ت حیسابی بکه.

کاریش له گه ل هه لاتنی خو ر ده ست پیده کا هه تا رۆژئاوا. ئه رباب و برای ئه رباب یان

کورئ ئه ربابیش به سه رته وه راده وه ستئ. ئه وانه ش نه بن سه رکار هه یه. پیاو ئه گه ر

که م هیز بی باوکی دیته به رچاوی! هه ر ئه و قودره ته ی هه لات بۆ پایته خت، زیاتر

له بهر ئه وه بوو نهیده توانی له سه ر بیستان کار بکا. بۆیه رۆیشت کهل و کونئ پهیدا

کا و کاری لئیکا. من نه مویست به باوکی بلیم. ده نا بیستومه دوو سی جار له سه ر

کاره که ی سه رودلی لئها تووه و که وتوه. ئه و جیگایه ی من کارم لئده کرد فرسه خیک

له شوینی کاره که ی ئه و دوور بوو. گو تیان له نیو مه زراکه وه رایانکی شاره هه تا بن

که پره که و به سه تل ئاویان به سه ردا کردوه. بۆیه ناوی به ته نبه ل و ته وه زل

ده زرئ و ئیتر کهس کاری ناداتی. قودره ت زانیی سالیکی دیکه ش ده بی ئه و ده رده

بکیشئ. بۆیه چوو بۆ شار له وئ کاریک پهیدا کا. له وئ ئه گه ر که سیک چاک کار بکا،

ناو ده ر ده کا. خراپیش کار بکا ناو ده ر ده کا. ئه گه ر چاک کار بکا، خاوه ن کار خو شی

ده وئ و ریایی له بهر ده کا. به لام ئه گه ر خراپ کار بکا له سه گیان ناخو شتر ده وئ و

ده ری ده کن.

- تو چی؟ تو؟ بہو شان و باہویہ تہوہ رنگہ زوریان خوشویستبیتی؟
مراد گوتی:

- من بہ قہد گایہ کی سیستانی بؤ ئەو سپلہی پینہ زانانہم کار دہکرد.
گہیشتبونہ دەرہوہی زہمینچ.

تہراکتورہکەہی میرزا حەسەن لە بن دیوارہکە بوو. ئەبراو دەرہوہی
تہراکتورہکەہی لید، بہ لەقہ لە تہگەرہکانی دا؛ پاشان رۆنہکەہی تاقی کردوہو و
چالاکانہ پەرپیہ سەرئ و لە سەر سەندەلییہکە دانیشت:

- وەرہ سەرئ

- چی؟ یانی تو لئی دەرہوہی؟!

- بؤ لئینہ خوہم؟ بؤ گوجم؟

- یانی ہتا ئیمہ رۆیشتین و ہاتینہوہ، تو بوویہ شوہیر؟

- ئەہی دہتویست نہبمہ شوہیر؟

- نا... نا! بہلام...

- «بہلام» بہ لا لئیداوہ! ہتا تو رۆیشتی و ہاتیہوہ، من نیوہی زہویہکانی ئەو
گوندانہی دەرہوہبەرم کیلاوہ!

ئەبراو وردیلہ و منجری، بہ سەندەلیی ئاسنہوہ نووسابوو و کوہی سەنہم بہو جلہ
تہنگانہوہ بہ زەحمەت لە پەنا دەستی ئەبراو خۆی راگرتبوو. ئەبراو دہتگوت سواری
بالئ ہلئ بووہ. دەستی چالاک و رەقاس بووی بہ فەرمانہکەوہ گرتبوو و بہ نہرمی
بہملاو ئەولادا دہیگیزا و لە ہەر گیزانیکدا سەرنجی کوہی سەنہمی بؤ لای خۆی
رادەکششا:

- ئەوہ ناوی دہندہیہ. دیوتہ! ئەوہ چووہ جئ.

کوہی سلوچ بہ دەستی چہپہی فەرمانی گرتبوو و بہ دەستکەہی دیکہی ئەو
شتانہی دہگیزا کہ مراد نەیدەزانی چییہ:

- ئەوہ لیدہی بیلہکە دیتہ خواری. ئەمہیان ہی گاسنہکەہیہتی.

مرادی سەنہم تینہدەگہیشت. گیز و ویژ بووبوو. ئەوہش ئەبرای والیکردبوو
زیاتر بہخۆی بنازی و با لە خۆی بکا. چاوی لە دوور دہکرد و کەمہی فەرمانہکەہی
بہ دەستوہ گرتبوو و قسہی نەدەکرد. بہ دہگمەن قسہیہکی دہکرد. وەلامی
پرسیاری مرادیشی زۆر بہ کورتی دہداوہ بئ ئەوہی تہماشای کا. ئەوہ بہجئ خۆی!
بہلام کوہی سەنہم پئیوابوو ئەبراو لە رادەبەدەر گرنگی دہدا بہ کارہکەہی. رەنگہ ئەو
بہروای وا بئ. بہلام ئەبراو ئەو کارہ و ئەو جئییہی ہەرہو بہ ئاسانی وەگیز
نەکەوتبوو. دہبوو قہدەری بزانی، ئەوہش شتیک بوو کہ مراد ہستی پینہدەکرد:

- تہراکتورہ، نەک فشہ! چەند ہزار تەنہی پیدرابئ باشہ؟ ہا! پیمہرہیہک، یان
پیشکانیک نیہ دابیتیانہ دەست من! چل ئەسپ وزہی ہیہ. رۆژی چەندہ کار دہکا؟
ئەوانہ ہمووی لە رووی حیساب و کیتابہوہیہ!

مرادیش کەم و زۆر قہبوولی بوو:

- دەہی وایہ. لیخوہین و کار لیکیشانی ئەو دہعبایہش کاریکی کەم نیہ. بؤیہ میرزا
حەسەن خۆشی دہوئی ہیدی! ئەہی ئەگەر رۆژیک جئییہکی عەیب پەیدا بکا و خراپ
بئ، کاریکت لە دەست دئ.

- لە چاوترووکانیکدا، دہتوانم لەبەر یەکی بەرم و چاکی کەمہوہ. بہلام کەرہسہی
دہوئ. بؤیہ ئەو دوابراوہ زۆر جار لە بیابان پەکی دہکەوئ و پیاو گیر دہخوا بہ
دەستیہوہ. نازانی چبکەہی! دہبئ رایکیشی بؤ نۆژہنگا. بہلام کوا نۆژہنگا؟ دہبئ
بیہی بؤ شاری. ئەویش چەن فرسەخ؟ چۆنیشی دہبہی؟ بہ حالی سہگ. ناچار لەو
بیابانہ بہجئ دئلی و دہچی بہ دواي نۆژہنکاردا. دەہی کابراش دەستی گیراوہ و
ناتوانئ بئ. دہبئ لەبەری بیاریہوہ تاکو لەگەلت بئ. ئاخری ئەگەر قسہی
ئەربابہکەت بر بکا، وەستای نۆژہنکار شاگردیکی بہ برئ پئچ و مۆرہ و ہاچەرہوہ
دەنیزئ لەگەلت. دەہی چاکہ، جا وەرہ و ئەو کەرہ لەو قوراوہ دەرہینہوہ. تا وەخۆ
دئییہوہ دہ رۆژ تئپہریوہ و لە کار بووی. پاشانیش سیایی دہگاتہ دەست میرزا
حەسەن. دەہی ہلەدەمالئ و جئئو بہ دار و بەرد دہدا. رۆونیشہ دوو سئ دانہ لەو
جئئوانہ بہر من دہکەوئ! چت لە دەست دئ؟ جئئو با دہییا ہیچ نیہ!

- ئەگەر وایە زۆریشی قازانج بە نێو چاوانەوہ نییە!

- قازانج؟ بۆچی، دیسان قازانجی چاکى تیاہ. ئەوہ شەش مانگە ئەو تەپراکتۆرە کار دەکا. لەو شەش مانگەدا لانى کەم دە - بیست ھەزار تەننى کار کردووە، بەلام میرزا ھەسەن دەلی: بەقەد کارەکەى خەرجیشى ھەہ. یانى خەرجى شۆفیر و گازۆل و پۆن و نۆژەن و ئەو شتانە. بەلام درۆ دەکا. ئەوہندەى خەرج نییە. دوو جار نۆژەنى سەرھەکیى وىستووہ. سى چوار جاریش کارى چووکە.

- چەپرەکیش دەبى، نا

- ئەى چى؟ دەتەوئى پۆژ لەگەل پۆژ قىمەتى بچیتە سەرئى!؟

- وایە راست دەکەى، لە قىمەتیش دەکەوئى. چەندەى پىداوہ؟

- شۆفیرى گونبەدى دەگوت بیست و دوو ھەزار تەن. دەستى دووہ.

- بیست و دوو ھەزار تەننى پىداوہ. داینین سالى بیست ھەزار تەن کار دەکا. سالى ھەق دەھەژدە ھەزار تەننى خەرجە. دەمىنیتەوہ دوو سى ھەزار تەن. ئەو دوو سى ھەزار تەنەش سالى لەگەل سالى لە قوونى تەپراکتۆرەکە کەم دەبیتەوہ. یانى ھەرچى زیاتر کار بکا تەگەر و کەرەسەکانى زیاتر دەسوین. ئەگەر بشسوئى، خەرج و مەرجى زیاتر دەبى. لەولاوہ کارەکەشى کەمتر دەبیتەوہ. چونکە ھەر چەندە کۆنەتر بى، دەتوانى کارى کەمترى لى بکیشى. بۆیە پۆژ لەگەل پۆژ کەلکى کەم دەبیتەوہ و خەرجى زۆر. نرخى تەپراکتۆریش، ھى کۆنە پۆژ لەگەل پۆژ دیتە خواری. چى دەمىنیتەوہ؟ ئەو بەرھەمە دەمىنیتەوہ کە بە ھۆى ئەو تەپراکتۆرەوہ لەو زەوى و مەزرایانە و دەدەست ھاتووہ. دەى کوا بەرھەم؟

تەپراکتۆرە دەورى ھەلگرتبوو و باى پاییز دەنگى دەبردن. ئەبراو گوتى:

- میرزا ھەسەن و شەریکەکانى چاکتر لە من و تۆ حیسابیان لە دەست دایە. تۆ پئیوست ناکا خەمیان بۆ بخۆئى!

- ئیستا دەچین بۆ کوئى؟

- بۆ «خوازەوى»

- خوازەوى؟

- ئەرى! ئەرى!

- لەوئى چبکەین؟

- دەچین پوورە سەنەم دەکەین بە بووک! ئاخىر ئەوہش پرسىارە؟ پیاو بەو تەپراکتۆرەوہ لە مەزرا چدەکا؟ دەى مەلوومە؛ دەچم جووت دەکەم. سەرھەتا دەبى کەندو لەندى قەراع زەویبەکان تەخت کەم.

- ئەى میرزا ھەسەن تا ئیستا چى کردووہ؟!

- سەرى پوورە سەنەمى گرتووہ! چى کردووہ؟! تا ئیستا ھەر خەرىكى لۆقە کردن بووہ بۆ کرینى پەمپى ئاو و تاپۆ کردنى خوازەوى.

- شەش ھوت مانگ؟

- ئەى چى؟ پیت وایە ھەمبەنە پرى کەى لە با؟ ئەوہش زىرەکیى میرزا ھەسەن بوو، دەنا بەم زوووانە کارەکان پووبەرا نەدەبوون.

- دەلین ئەو پەمپە ئاویكى واش ھەلناگوئىزى!

- ئیستا سەرھەتای کارە. چوار پۆژى تر تەماشای کە. خودا یار بى زەمینج دەبیتە گولستان.

- پیرە پیاوہکان دەلین پەمپ چۆرە لە ئاوى کاریزەکانیش دەبرئى!

- پیرە پیاوہکان قسەى قۆر دەکەن. ئەوہ گریمان چۆرەشى لیبیرن. کاریزیک کە خەریکە وشک دەبى، چاکترە پەمپ ئاوەکەى ھەلمژئى! فەرقى چىیە؟ وردە مالیکانى کاریزیش زۆرەیان لەو پەمپەدا شەریکن. ئەوانەى بەشیشیان نییە، دەتوانن بەشە ئاو بکرن. لە گیرفاندا نەبوو، لە باخەلدا ھەہ، من و تۆش لە ئاوى خواردنەومان زیاتر ناوئى. دەمانەوئى!؟

مرادى سەنەم قسەى نەما:

- ئەوانە کین؟

- با بچینە پىشى!

لە خوازەوى تاقمیک کۆ بوونەتەوہ. لە ھەموویان کەلگەتتر میرزار ھەسەن بوو. لە پال میرزادا زەبیحووللا راوہستابوو. قولەبنە و چوارشانە. لە دواى زەبیحووللاوہ

کوئخا و سالارعه بدوللا و که ربه لایی سه فی راوه ستابوون و قسه یان ده کرد. باوکی کوئخا و که ربه لایی دووشه ممش له وی بوون. ئه و دوو پیره پیاوهش له سه ر عه رزه که دانیشتبوون و قسه یان ده کرد. عه لی گه ناویش له وی بوو. له نزیک میرزار حه سه ن راوه ستابوو. جگه ره ی ده کیشا. میرزاش جگه ره ی ده کیشا. غه واریه کیش له په نا میرزا وینستابوو. ده تگوت فه رمانبه ری دایه ره ی سه فت و تا پویه. ئازانیکیشی له گه ل بوو. نوینه رانی یاسا.

ته پراکتور له نزیک کورپه که راوه ستا. کورپی سه نه م به سه رپاش و جه کی ته پراکتوره دا هاته خواری و ئه براو به قه له مبارزیک په ریبه خوار و چوو بو لای میرزا و راوه ستا. ئه براو نهیده زانی چ باسه. میرزا گوتی:

- دیسان ئه و ژنه تیوه دوومه به زمی ساز کردوه! هه له وی دانیشتبوو و جووله ناکا. ئه و لاهو پیر و مجرویه شی له گه ل خوی هیناوه. هه ر چوئیک بی تو چاکتر له زمانی دایکت ده زانی، شتیکی پی بلی، با شه ر هه لئه گیرسی. ئاخو ئه و ژنه بو ئاوا ده کا؟ به قسه ی زاواکه تانی نه کرد، تو برق حالی بکه که به شی به و زه ویبه وه نییه!

ئه براو بی ئه وه ی هیچ بلی روپی بو ئه و شوینه ی میرگانی لی دانیشتبوو. میرگان ته نیا له چکه که ی سه ری دیار بوو. عه باسیش ته نیا قره سپیبه که ی. دایک و کور به جووت چوو بوونه قوولکیکه وه. گلی ده ره وه ی قوولکه که تازه بوو. دیار بوو میرگان ئه و قوولکه ی هه لکه ندوو و له گه ل کورپه که ی چوونه ته ناوی و دانیشتون. ئه براو لای قوولکه که راوه ستا. میرگان ئه ژنوی له باوهش گرتبوو و عه باس له په نایدا ته خت دانیشتبوو. هه ردووکیان کر و کپ.

ئه براو له پر گوراندی به سه ر براکهیدا:

- تو بو هاتووی بو ئیره کولکن!؟

ئه وه ناویک بوو که هاواله کانی عه باس، تازه به سه ریاندا بریبوو. عه باس چاوی له ئه براو بری و هیچی نه گوت.

ئه براو دیسان گوراندی:

- خو توبه شی خوتت له و فسه زه ویبه فرۆشتوو، نه تفرۆشتوو؟ له بیرت نییه؟! تو پارده کهیت له میرزا وه رنه گرت و هه ر ئه و شه وه به قومار دۆراندت؛ ها؟! هه ر تو بووی، تو نه بووی له مالی سه نه م پارده کهت دۆراند؟! ئه وه تا ئه وهش شایه دا!

کورپی سه نه م له په نا ئه براو راوه ستابوو. عه باس چاویکی لیکرد. ئه براو نه راندی:

- هه سته زوو وه ره ده ری! وه ره ده ری ده ی زولی سه گ!

عه باس وه ک سه گیک تر سه تۆک که کلکی له گه لوزی نایی، خوی کو کرده وه و ویستی بیته ده ری. به لام میرگان قولاپه ی لاقی گرت و داینیشاندوه:

- دانیشه، قور به سه ر، دانیشه!

ئه براو چاوی له دایکی بری و گوتی:

- تو بو و ده که ی ژنه تیوه؟ قسه ت به گویدا ناچی؟ خو قسه ی تو بر ناکا. بو کیشه و هه للا ساز ده که ی؟ ئاخو خو ئه وه زه ویی تو نییه هاتووی له سه ری دانیشتبوو. لات گرتوو؟

میرگان وه لامی کورپه که ی نه داوه و نققه ی نه کرد.

ئه براو چوو نیو قوولکه که وه و مه چه کی کزی براکه ی گرت و کیشای:

- تو کارت به سه ر ئه و کیشه یه وه نه بی، سه گه گه رۆل! ده مری و ده رد و به لای من ده به ی؛ وه ره ده ری ده ی! وه ره!

عه باس خوی به ده سته وه دا. خوی شل کرد و هیشتی براکه ی بو هه رکوی پیخۆشه بیبا. به لام میرگان نهیده هیشت. نیوقه دی عه باسی گرت و داینیشاندوه. ئه براو گوتی:

- ئه وه نده خوت مه که که ری که نده لان ژنه تیوا! هه ر ئا لیره ده تنیزم ها!

میرگان چاوی له سه ر کورپه که ی هه لگرت. ده تگوت نایه وی چاوی پینی بکه وی.

بیده نگ سه ری کرده سه ر چۆکی خوی.

عه لی گه ناو هاته پیشی.

- ئاخړ تو بؤ ئاوا خۆت ناحهز دهکەى ژنى باش! تو چیت له میشکدايه؟ بؤ نایه یته سەر پښ؟ ئەم زهوییه به یاره. خو له قهباله ی نه نکندا نه نووسراوه! میرزا چوو سهفت و تاپووی کردوو. نوینه ری هیناوه. ئاخړ تو بؤ ده بیه هوی شووریه یی و شه رمه زاری..
- تو وهره پیشتره وه، وهره!

عهلی گه ناو چوو پيشی و پینی نایه نیو قوولکه که وه. له وه ده چوو میرگان قسه یه کی مه خره مانه ی پیلین! نا، میرگان تقیکی له پيشی عهلی گه ناو کرد و گوتی:
- تو برؤ ئیترا!

عهلی گه ناو له قوولکه که ده رپه ری و دهستی برد بؤ گیرفانی و زنجیره که ی ده رهینا. به لام کورپی سه نه م ده رفه تی پینه دا و له پشته وه باوه شی کرد به علی گه ناو دا و جووله ی لیبی. عهلی گه ناو به جنیو خووی راده پسکاند. به لام مراد نهیده هیشت ببزوی. عهلی گه ناو هه موو هیزی کۆ کرده وه و خووی له ده ست کورپی سه نه م رزگار کرد و ئاوقای بوو:

- تو چیی؟ ده ته وئ له گه ل من تیکه و ی، به ره لالا؟! ره نگه گیانت بخورئ!؟

کورپی سه نه م کراسه که ی داکه ند و فرییدا و گوتی:

- هه ی گه وواد، پیت وایه ده ره قه تت نایه م. کلکت هه لیناوه! ده ترینم به گورپی باوکه جا که شه که تدا! ده پیاوی لیمده ده ی، لیمده!

به ره له وه ی عهلی گه ناو بکشیته وه و زنجیره که ی هه لسوورینئ، کورپی سه نه م خووی پیندا دا و باوه شی پیندا کرد و نایه سهر شانی و به هه موو هیزی خووی له عهرزی راکیتشا. زنجیره که ی له دهستی ده رهینا و وهک ئه وه ی ئه سپیک له غاو کا، زنجیره که ی کرد به به یینی ددانی عهلی گه ناو دا و گوتی:

- ده مدریژی ده که ی و ده رفه ت ژن دئی. بۆره پیاوی ته شی ریس! ماستا و که ر!

عهلی گه ناو نهیده توانی جنیو بدا. لاقی له زهوی ده کوتا و که فی ده چاند. پیاوه کان و مه ئمووره کان گه یشتنی و کورپی سه نه میان له سهر سنگی عهلی گه ناو لابرده. عهلی به دم و له وسی خویناوییه وه هه ستا، کلاوه که ی هه لگرته وه و خووی فش کرده وه.

میرزار هه سه ن مه چه کی دهستی گرت و کیشایه دواوه. نه ده بوو شه ر هه لایسی. عهلی گه ناوی به ریش سپیه کان سپارد و چوو ه ژوور سهری میرگان:
- دیوته چ شه ر و هه لایه کت ساز کردوو میرگان!
میرگان هیچی نه گوت.

ئه براو به روکی کورپی سه نه می گرت و گوتی:

- عه باس بیته ده ری تو! کورپی که ر بم ئه گه ر ئه مپو ئه و دینه سه لیته یه له و بن خو له دا نه نیژم. تو ئه و کوربه سه ته زمانه بیته ده ری!

به هه له داوان روپی بؤ لای ته راکتوره که و په رپییه پشت فه رمان و هه لیکرد. میرزار هه سه ن خووی گه یاندئ و نه راندئ:

- خۆت شیت نه که ی کوربه! خو ئیمه نامانه وئ خوین برژی، ئه گه ر ده توانی ته نیا بیترسینه.

ئه براو به بی ئه وه ی جوابی میرزار هه سه ن بداته وه، ده ستگیره ی بیلی ته راکتوره که ی له نیو مشتی گرت و پینی به گازه وه نا. ته راکتور به ره و میرگان هیرشی برد. مه ئمووره کان له میرزار هه سه ن کۆ بوونه وه. خه لکه که هه نگاو ی ک چوونه پيشی. کورپی سه نه م، عه باسی له قوولکه که ده رکیشا. میرگان دهستی له عه باس به ردابوو و هه ر وا له نیو قوولکه که دا دانیشتبوو. ئه براو ته راکتوری دینا له و لاه. ئاسن، زمان نازانی! ده یگرماند و ده هاته پيشی. نووکی بیله که له سه ر لیواری قوولکه که بوو. میرگان هه ر وا دانیشتبوو: روخساری؛ که ول. چاوی، خه لووز. لینی، به رد.

ئه براو له سه ره وه گوراندئ:

- هه سه ته، هه سه ته ده ی! خوین به ری چاوی گرتووم دایه! با نه تکووژم! له ژیر ئه و

ددانه ئاسنینه دا ونجر ونجر ده بی!

میرگان مه ته قی نه کرد. کاری ئه و له قسه ده رچوو بوو. واق و رمان و باوه ر. جیی ئه وه نییه پیاو شاخ ده رهینئ؟

ئەبراو بازیدا خوارئ و لەسەر لیواری قوولکەکه، لە سەر زگ ڕاکشا و لەبەری پاراپیەوه:

- هەستە! دایە گیان هەستە! شیتیم مەکه، با نەتکووژم دایە، بە خوا لەو زیا تر رقم هەستینی، دەتکووژم!

دایکی قەسە نەدەکرد. ئەبراو وەک دڕندە نەپاندی و چنگی خۆلی کرد بە سەر و چاوی دایکیدا:

- خیرەسەر، بۆ منت بوو؟!

میرگان پیلووی چاوی لیکدەدا.

ئەبراو پەڕییە پشت فەرمان و تەپراکتوری وەناله خست. نا! کشا دواو، ڕاوەستا و پینی لەسەر گاز دانا. ئاسن زمان نازانی! دەهاتە پیشی. بیللی چی، ددانی دیوی شفرەدا. لە زەوی هەلچەقاند و کیویک خۆلی لەگەڵ خۆی ڕادەدا. هاواری خەلکەکه بەرز بۆوه. جنیو و دژمان. هەراوهوریا لە نالەهێ تەپراکتۆرەکه دا بزر بوو. دەستیان ڕادەتەکاند. پیرە پیاوکان میزەر و کلاویان ڕادەوێشان. بەلام چار نییە؟! دایک و کور لە جسنین. میرگان دایکی ئەو کورەیه و ئەبراو کورێ ئەو دایکەیه. میرزا که خۆی گەیاندبوو سەر تەپراکتۆرەکه، کووژاندییەوه.

ئەبراو ڕۆحی بریندار و ناکام، بازیدا خوارئ، خۆی فریدا نیو قوولکەکه و خۆی بەسەر دایکیدا دا و گیرگە و ددانی خستە کار. تووتکی دڕ.

میرگان بلایی بوویتە بەرد؟ تەنانەت تووک و نزاشی نەدەکرد.

ئەبراو تەرمی دایکی کیشا دەری. بە گوریسیک بە پاشی تەپراکتۆرەکه یەوه بەست. شبر، پەڕییە پشت فەرمان و جەکی گاسنەکهی خەواند.

کار یەکسەرە بوو. پیاوکان تیکرا چاویان لیدەکرد. خوازوی بوو بە یەکپارچە. چیی دەکرد تەپراکتۆر! چیی دەکرد ئەبراو! شیرت حەلال ڕۆلە! میرزار حەسەن جگەرەیهکی داگیرساند و چوو میرگان لە تەپراکتۆرەکه بکاتەوه. کردییەوه.

میرگان ویک هاتبوو. عەباس خۆی کۆم بوو. میرگان دەستی عەباسی گرت. عەباس دەستی میرگانی گرت. کورێ سەنەم بە دواي عەباس و میرگاندا ڕۆی. دایک

و کور ئیستا میزان دەپویشتن. میرگان پیر بوو. ئیتر نەیدەتوانی بە توندی هەنگاو بنی. راست وەک عەباس هێواش دەپویشت. وەک میروولە. مرادیش وەک ئەوان هەنگاوی هەلدیناوه؛ بیدەنگ و لەسەرەخۆ. زەوی دەتگوت چۆلە و تەنیا ئەو سی کەسە بە سەر پشتە شەکه تەکهیدا دەپۆن.

ئاسمان چ رهنگیک بوو؟ ئەی خاک؟ زەوی چەندە بیدەنگ و غەریبی دەنواند! بەلندەیه کیش بیژی لەو بیابانەدا بیی؟! نا! زەوی چۆل، ئاسمان چۆل، هەستی خالی و خۆلی: دنیا هەموو باری خۆی بە کۆلی میرگاندا داوو.

- خەم مەخۆ، خەم مەخۆ کورم؛ خەم مەخۆ، پیر دەبی.

ئێوارەیهکی درەنگ وەخت. عەباس و میرگان گەیشتنەوه مالی. کورێ سەنەم هەروا لە دەرەوه ما و نەچووو ژووری. لە بن دیوارەکه دانیشت و بە هەر دوو دەستی سەری خۆی گرت. ئەمڕۆ چەن سال لە تەمەنی تیپەریبوو؟... قورس؛ هەستی دەکرد قورس بوو. کیو! پیخۆش نەبوو لەگەڵ هیچ کەسی قەسە بکا. نەیدەزانی. نەیدەزانی. هیچی نەدەزانی. گیژ و ویژ! دلای بروایی نەدەدا برۆا. هیزی هەستانی نەبوو. نەیدەتوانی داشنیشی. کاری قۆر. ئەو جلانە لە بەریدا چەندە قۆر و بیمانا بوون! تەنیا کاریک که پیخۆشبوو بیکا و تەنیا کاریک که بە زەینیدا هاتبوو ئەوه بوو که ئەو جلانە داکنی، ئیستا بۆ؟ زۆر پرسیاری بیو لەلام ماونەتەوه! هەستا و چوو تەویله و بە کراسیک و ژیر پاتۆلیکەوه هاتە دەری، خۆی کرد بە ژووری و جلەکانی فریدا سەر لیفە کۆنیک و لە سووچیک دانیشت:

سێ مڕۆف. سێ کولۆ. بیدەنگ و مات. شەکەت و بیزار. کام ئاور لە ناختا بلیسە دەستینی. ئەی هاوڕێ ئەی برا، ئەی دایە؟

ئێوارە بالی بەسەر مالهەدا کیشا. هەوا تاریک بوو. بەلام تۆ دەتوانی تاریکی بە دلای رووناکەوه ببینی. کاتی دلای تۆ لە شەو تاریکتر بی، ئیتر چ رهنگیکی دەبی شەو؟ لیگەرێ تاریکی بنگوی. خۆ بە ژووری بکا. لیگەرێ شەو بی. ئیتر چاو چاو نابینی.

ئیتەر کەس کەس نابینی. ئەوێش چاکتر!

- بۆ چراکە هەلناکەهێ دایە؟

هاجره بوو. دهنگی هاجر بوو. به کویره کویره خوئی کرد به ژووړیدا و راوهستا. دهنگ له هیچ کویره نه دهات. هاجر لامپاکه هی هه لکرد. کوری سه نه م له بهر شوئی لامپاکه سه ری له سهر که شکه نه ژنوی هه لینا و چاوی له هاجر کرد. هاجر توزی مات بوو، هه لات بۆ ده ری. دهنگوت خهونی دیوه. دیسان گه راوه بهر درگا که و روانی. هه نه و چاوانه تیی رامابوون. هاجر رانه وهستا و دوور که و ته وه. کوری سه نه م دیسان نیوچاوانی نایه وه سهر کلاوهی نه ژنوی. دهنگوت نه و بیدهنگییه نایی بشکی. دهنگیک دهنگوت روسته مه به سهر حورمه تی مروڤدا زال ده بی.

«خودایه... خودایه... بۆ له بیرت چوو؟»

نه وه دهنگی میزگان بوو؟ نا! نه و ئیتر قسه ی نه ده کرد. نه ی دهنگی کی بوو؟ به لام ده بی دهنگی میزگان بی. رهنگه رۆحی بی قسه بکا!

هاجر دیسان هاته وه ژووړی:

- چی بووه دایه؛ ها؟... تو پیم بلئ مرادا! چی قه و ماوه؟!

نه وه هاجر بوو قسه ی له گه ل مراد ده کرد! مراد نیو چاوانی له سهر چوکی هه لینا و بیدهنگ چاوی تیبری. نه ده بوو جوابی بداته وه. له بن لیوییه وه گوتی: «بازنه یه کم بۆ هیناوی. بازنه یه ک هاجر!»

دهنگی عه لی گه ناو کولانی داگرت:

- له کوئی تو کچی؟ سه رت بپه رینن دووگت له مالی دایکته، دووگت بپرن، سه رت.

هاجره ده رپه ری. مراد دیسان نیوچاوانی نایه وه سهر کلاوهی نه ژنوی.

به ندی دووهم:

روقیای ژنی عه لی گه ناو، دارشه قه ی بن باخه لی که له داری خوار و خییچی سنجوو بوو و په رپوینچیان کردبوو، به نه مانه ت دابووی به عه باسی سلوچ. روکیا ئتیر دهیتوانی دهست به دیواره وه بگری و بروا. ده کوخی، دهینالاند، جنیوی دها و وهک زهروو خوئی به سهر زهویدا ده خشکاند. هیچ کهس کاری به سه رییه وه نه بوو. نه ویش نه یدهتوانی کاری به کهس بی. روکیا ئیتر تووک و نزای له هه موو کهس ده کرد. مه علوم نه بوو له کی، رهنگه له دار و به رد و هه موو کهس و هه موو شتی. له گه ل نه وه شدا دارشه قه که ی خوئی دابوو به عه باس. له وانه یه عه باس له تووک و نزای روکیا به دوور بی. ده رده دار، حالی ده ردار ده زانی!

عه باس چی وشه قه که ی روقیای وه رگرتیوو و به یارمه تیی نه و به رییدا ده رپویش. نه ک نه وه ی بشه لی و پیویستی پیی بی، نا! له بهر نه وه بوو لاق و له شی هیزی تیدا نه بوو. نه گه ر داره کهش بخرایه ته بنباخه ل باشتر دهیتوانی بروا! بویه هه ر جاری دهیخته بن باخه لیککی و به یارمه تیی نه و دارشه قه، عه باس دهیتوانی بگه ری. هه لدهستا و وهک دهعبایه کی سه یروسه مه ره به کولانی ناواییدا ده سوو راوه. منداله ورکه هیشتا لینی ده ترسان و هه ر که شهق و گوتی دارشه قه ی کولکنیان ده بیست، هه لده هاتنه وه بۆ ژووړی و درگیان داده خست:

«کولکن! کولکن»

ئیتر هیچ کهس به ناوی خوئی قاوی له عه باس نه ده کرد. گه وره و چکوله پییان ده گوت: کولکن. عه باسیش ورده ورده له ناوه که ی خوئی دوور ده که و ته وه و خووی به ناوه تازه که ی ده گرت. نه و ناوه ش کتوپر جینه که وت. زوری خایاند هه تا ناوی کولکنی به سه ردا برا. نه وه ل پییانگوت «عه باسه خوری». پاشان: عه باسه کولک. دوا ی نه ویش: عه باسه کولکه. له ناکامیشدا بوو به عه باسه کولکن. که گه یشته

کولکن، ئیتر بوو به وشه یه ک. به بریوای هه موو که س کولکن ئیتر پر به پیست بوو. بویه ناوی عه باس ورده ورده له بیر چۆه.

له گه له ئه وه شدا عه باس هه روا که م بلی و فه قیرۆکه و هیدی بوو. گه رانه وه بو ئه و رۆژانه، رۆژانی له ش ساخی ئیتر مه حال بوو. چاوه روانیش نه ده کرا. عه باس خۆشی بیر لینه ده کرده وه. رهنگه هه ره له توانیدا نه بی بیر لیکاته وه. قهت له وه نه ده چوو بگه رپته وه دۆخی جارن. له وانه بوو بتوانی بیر له رۆژانی به ره له وشتره وانی خۆی بکاته وه! به کرده وه دیدار بوو که تازه خۆی هه ره ئاوا ده بینن و به هیوای چاک بوونه وه نییه. ئه م بارودۆخه تازه ی له ناخه وه قه بوول کردبوو. ههروهک چۆن ئه و ناوه تازه یی وه رگرتبوو و سلله ی لینه ده کرد. ده تگوت هه ره له رۆژی له دایک بوونییه وه ئه و ناوه ی لینه وه. به مندالی به ره له وه ی زمان بگری خولک و خووی بو که س روون نه بوو. به لام له رۆژیکه وه زمانی گرت، قهت قسه یه کی نه کرد که خه لکی تیبه گهن. هیندی که سی سووک و بی عه قل پی پیده که نین و گالته یان پیده کرد. عه باس تاملی ده کرد و ده رۆیشت. هیندی جاریش که یخودا و رپین سپیه ک پهیدا ده بوو، لانی عه باسی ده گرت و له چنگ ئه و به زمه رزگاری ده کرد. له و کاتانه دا عه باس سه ری داده خست و به ته پوکوت دور ده که و ته وه. ده چوو تاکوو جیه ک بدۆزیته وه که قوماری لی بکردری. ته نیا شوینه واریک له رابردوی که به روونی پیوه ی دیار بوو، پیخۆشبوونی قومار بوو. زۆربه ی کاتی خۆی له قومارخانه و قومارگاگان تیبه ر ده کرد. هه میشه له وئ داده نیشت؛ بویه وه ک ئه ندایکی هه میشه یی قوماری نیو دی لینه اتبوو - بی ئه وه ی له کایه دا به شدار بی - هه ره که سه ی جۆریک هه سستی به بوونی عه باس ده کرد. هیندی که س بوونی عه باسیان به شانس و به خت ده زانی و هیندی کیش پییان وابوو ده بیته هوی به دیه غبالی و دۆراندن.

«لیم دور که وه لاچۆ، کولکنه ی نیوچاوان ره ش!»

«وه ره لای خۆمه وه، کولکن گیان!»

کولکن جیی خۆی ده گۆری، به لام نه ده رۆیشت. تییان هه لده دا به لام نه ده رۆیشت. چیوشه قه که یان لی فریده دا، به گاگۆلگی ده چوو ده یهیناوه و هه ره له وئ ده ما.

ناونیتکه، گالته و ئازار دان، هه مووی تامل ده کرد، به لام نه ده رۆیشت. ده شایی یان تاق قرانیی له م و له و وه رده گرت، یان وه رینه ده گرت، به لام نه ده رۆیشت. له وئ بوو و هیچی له گه له نه ده کرا. کولکن هاتبوو که نه روا.

موسلیمی کوری حاجی سالمیش له وئ بوو. ئه و جووته ش پیکه وه دانوویان نه ده کولا. به لام هیچیان نه یانده توانی واز له سهیری قومار بینن. ئه وانه ی که نه یانده ویست قه لافه تی خوار و خیی عه باس بینن، موسلیمیان تیبه رده دا. موسلیم خۆی ده دا به سه ریا و له وانه بوو هه ناسه ی لینه یی. به لام عه باس نه ده رۆیشت.

«هه لئ کولکن، موسلیم هات!»

به راستی دینی موسلیم عه باسی ده تۆقاند و مووی پی قرژ ده کرد، به لام نه یده توانی واز بینن. عه باس چهنده ی پیویست به هه وا بوو، ئه وه نده شی پیویست به سهیری قومار بوو.

«وه ره کولکن ئه وه دوو قران پاچرای تۆ! بیخه پزووی پاتۆله که ته وه گومی نه که ی!»

له مائیش که س کاری به سه ریه وه نه بوو. ئه ویش کاری به که س نه بوو. جیگا که ی بردبووه سه ره ته ندووره که. جیگا که ی جارانی باوکی. له وئ ئاسوده تر بوو. به به رد و کولۆ په نایه کی بو خۆی ساز کردبوو. درز و که لینی به رد و کولۆکانی به ته نه که شکاو و په رۆ و پال و کاوکۆت گرتبوو. کولانه یه کی چکۆله. شه وانه داده نیشت و چاوی له ئه ستیره کان ده کرد. چاوی له مانگ ده کرد. چاوی له ئاسمان ده کرد. بی ئه وه ی ماندوو بی. ده تگوت ده توانی سه د سال هه روا چاو له ئاسمان بیی. ته نیا به ره له وه ی سه ره بنیته سه ره سه رین، جاریکی دیکه ئه و قه ره پوولانه ی له ده وری قومار له م و له وئ وه رگرتبوو، ده بیزاردنه وه.

«چاکه! ئه مرۆ بیست و دوو په نابات. هه ژده په ناباتی ماوه بو دوو تمه ن!»

هاوده میکی نه بوو. ته نیا. ئه برایش ماوه یه ک بوو نه ده هاته وه بو مالن. میرگانیش له حالی خۆیدا بوو. عه باس ته نیا تارماییه که ی ئه وئ ده دی. هیندی جار ده ستیک - پیما ده سستی میرگان بوو - له تی نان و پیاله یه کی له گوئ ته ندووره که داده نا و بزر ده بوو. هاجه ریش جاروبار ده هات و ده رۆیشت. هیندی جار به

دزییه وه دهات؛ هیندی جار قاپیکی دهنه بناخه لی. پیموا به دزیی عهلی گه ناوه وه توزی چیشتی بۆ دایکی دینا. ئەو شهوانه بوو که عهباس دهیدی دهستیک . که پیموا دهستی میترگان بوو . پیاله یه کی له گوئی تهن دوره که داده نا و ون ده بوو. تهنیا روقیا ژنی عهلی گه ناو جار جار دهات و له گوئی تهن دوره که داده نیشته. قسه یه کی ده کرد یان نهیده کرد. شتیکی ده بیست یان نهیده بیست. له ئاکامیشدا یه ک دوو قرانی له عهباس وهرده گرت و ده رۆیشت ناسواری پی بکری.

ژنیکی وهک روقیا، ئەگه دهستی به دهمی رابگه یشتایه، حه تمه ن ده بووه بهنگی. یان فیتری قلیان و تووتن ده بوو. به لام روقیا دهستی نه ده رۆیشت پاره به و جوره شتانه بدا. هیندهش له عهلی گه ناو دهرتسا، نهیده ویرا دهست ببزیوئ. دزیی لینکا. هه ر بویه رووی له عهباس دهنه و پاره ی ناسه که ی لیوه رده گرت. بای دوو قران ناس. به شی حه و توویه کی روقیا ی ده کرد. په پیکی گه رده ی ناس هه تا دانیک له ژیر زمانیدا راده گرت. گه رده ی ناس هه موو پوو و مه لاشووی بریندار کردبوو، به لام دلخوشی روقیا تهنیا هه ر به و ناسه بوو. چونکه توزی گیزی ده کرد. بویه شهوانه بهر له خه و تن توزی ناسی دهنه ژیر زمانی و ده خه و ت.

له و ماوه یه دا عهباسه کولکن خه ریک بوو بوخوی ده بوو به شتیکی. بووبوووه شتیکی. رۆیشتنی، هاتنی، هه لسوکه وتی، کار و بیکاری، جیگه و کولانه ی، چاوانی، سه رنجی، گوچانه که ی، قزی، جله دراوه که ی، قسه کردن و نه کردنی، ده موچاوی، قه لافه تی، قه د و بالا خوار خیچه که ی، هه موو ئەوانه، له سه ر یه ک مرؤفیکیان دروست کردبوو به ناوی عهباس سلوچ: کولکن. عهباسیش شتیکی بوو هیشتا جیی سه ر سوورمان بوو. خولک و خوویه کی سه یر. دهم به دهم باسی عهباس ده گه را و وهک ئەوسانه ی لیها تبوو.

هه ر له خووه عهباس بووبوووه شتیکی دیکه. جیا بوونه وه له دایکی و جیگیر بوون له سه ر تهن دوره که و تاق که وتنی ره ق ببوووه و هیچ که س نه یده زانی له پر عهباس بۆ جیگا که ی گوپی؟ بۆ ماله که ی له میترگان جیا کرده وه؟ تهنانه ت میترگانیش تینه ده گه یشت. تهنیا شتیکی که شکی بۆ ده چوو ئەوه بوو که عهباس رهنگه ویستبیتی له سه ر پیی خوئی راوه ستی و بوونه که ی رهنگ و باری خوئی

پیه به ی. رهنگه ئەو دابرا نه به ئازاره، شتیکی له عهباسدا جیه یشتی: «خوی». «خوی» به هه ر شیوه و راده یه ک. عهباسیش رهنگه ده یویست و هه ولی دهنه، له ت و کوته کانی، له ت و په ته به جیماوه کانی خوئی بدۆزیته وه، کوئی بکاته وه و بیکاته یه ک و رایگری. به و مه به سته، ئەو ده بوو بتوانی ژبانی خوئی ببینی. به تهنیا خوئی، بی ئەوه ی خوئی به که سیکی دیکه وه هه لواسی. بیدۆزیته وه و ههستی پییکا و دهستی لیدا. که وایه ده بوو له ژیر په روبالی دایک و برا بیته دهری. هه تا نه یه ته دهری، بوونه که ی . ئەگه ر زوریش نه بی . سه رباره. ده بی رایکیشن. زهلیل؛ به تاییه ت ئەگه ر مجرۆش بی! خو زه لیلیش هه ی. ئەگه ر هه ر قامکیکت هونه ریکیشی پیوه بی. چاوی خه لکی تو هه ر به سه ربار ده زانن. تو وا ده بینن که سه رباری خه لکی. ده لین: «دایکت به خیوت ده کا. براهه ت خه رجیت ده داتی. خوشکت جل و به رگت بۆ ده شوا. » که وایه که س تو ی وه به ر چا و نایه، مه گین له لای که سیک بی. تۆش بیه و باسی خوت ده که ی. چونکه له چاوی ئەواندا، که سیکی ئاوا له سه ر پیی خوئی راوه ستا و نییه!

ناکری به یه قینه وه بلایی که پالنه ریکی ئاوا عه باسی بۆ جیا بوونه وه هان دا؛ رهنگه واش نه بی. چ هیزیکی شاراوه ی دیکه بلایی عه باسی دنه دابی: ماله که به جییله و برۆ له سه ر تهن دوره که هیلانه یه ک چیکه!

رهنگه ئەوه شتیکی باش نه بی که هه موو شتیکی مرؤف له نیو بچن. عهباس له سه ر جیگا که ی دانیشتبوو، به پیی عاده ت چاوی له ئاسمانی شه و ده بری. ئەو عاده ته ی دوا ی نه خو شییه که ی گرتبوو. ئاسمان، له نیو بیره که وه. له و کاته وه جۆریک چاوی له ئاسمان ده کرد که ده تگوت به دوا ی جیگا پییه کدا ده گه ری. شه قلی پییه کی ون. تهنیایی عه باس به ترپه ی پییه ک تیک ده شکا. ترپه ی پی له کۆلانه وه. ترپه ی پییه ک که ئاشنا نه بوون. تهنیا ترپه ی له سه ره خوئی پیی روقیا و ناله ناله پچر پچره که ی به گوپی عه باس ئاشنا بوو. دهنگه کان که م نه بوون، به لام گوچکه ی کوری سلوچ تهنیا ترپه ی پیی روقیا ی ده بیست؛ به لام ئەو ترپه ی پییه هی روقیا نه بوو. راوه ستا. ترپه که راوه ستا:

. عه باس! ... عه باس ... به خه به ری؟

چاوی له شوینی دهنګه کرد. تاپویهک له پال دیواره که دا پاره ستا بوو. عه باس کوخی. یانی نه خه وتووم. تارماییه که جوولا و هاته پیښی. ئه براو بوو. به ره و پرووی عه باس پاره ستا. بیده نگ پاره ستا. عه باس چاوی له جگه ره ی نیوان قامکی خوئی کرد. ئه براو چوکی به دیواره ی ته ندووره که وه نووساند. عه باس نه یده زانی ئه براو چیی دهوئی. بویه چاوی له جگه ره ی نیوان قامکی خوئی ده کرد. ئه براو چیی دهوئی. بویه چاوه ری بوو ئه براو شتیک بلئی. ئه براو هه روا بیده نگ بوو. دواي تاوی سهرکه وته سهر سه کوئی ته ندووره که و دانیشته. له نیوان ئه و دوو برایه دا ته نیا ده می ته ندووره که ئاواله بوو.

- ها! بیستبووم فیری جگه ره کیشان بووی، به سته یه کم بو هیناوی.

ئه براو به سته ی جگه ره که ی نا که لینی به رده کانی لاشانی عه باسه وه. عه باس چاوی له دهستی ئه براو کرد و مات بوو. نه یده زانی بلئی چی؟
ئه براو گوتی:

- ده بوو زووتر به اتبایه م. له که نگیوه یه کترمان نه دیوه. له و پوژوه ئیتر نه متوانی بیم بو ئیر. ئیستاش... به و شه وه هاتووم. تاریکان باشتره. به پوژدا له پروم هه لته ده هات بیم. من ئه و پوژه سه یر بوو بوومه شبر. چه ند پوژیکی ناخوش و نه گبه تی بوو! ده تگوت خویم نیم ئه و کارانه ده که م. دایکیشم له و پوژوه نه دیوه. نه متوانی بیم. جاریک پاره م بو نارد، به لام وهرینه گرتبوو و نارد بوویه وه. چی ده کا؟
عه باس قونچه جگه ره که ی فریدا نیو ته ندووره که و به نوزیه کی گر و نووساو که تابه ت به دهنګی خوئی بوو، گوتی:

- نازانم، نایبینم! پیموا له وه تاغه.

- نان و ئاو چی؟

- نازانم! کیسه ئارده که م له گه ل به ش کرد. ئیتر نازانم!

ئه براو گوتی:

- من ئه و پوژه کاریکی زور ناخه زم کرد. زور ناخه ز. تا ئیستا چ کوریک له گه ل دایکی خوئی کرده ویه کی ئاوا دزیوی بووه؟! من نازانم چبکه م، ها؟! له و ماوه یه دا هه ر له لای ته راکتوره که خه وتووم. به لام هه وا زور سارد بووه، وشکه سه رمایه!

ئه مرپو ئیواره شو فیری گونبه دی ته راکتوره که ی کووژانده وه، ماتوره له کارکه وتووه که ی کرده وه و بردی. پیموا نییه بیته وه! رهنګه له باتی هه قی ئه و ماوه یه له بازار ماتوره که ده توینیتته وه. خاکی خوازه وییان ته کووز کرد و نه مامه پسته یان چه قاند. ئیستا ده بی حه وت سال چاوه روان دانیشی هه تا دیته به ر. کاری سه ره کیی ته راکتور ئیتر ته واو بوو. ده مینیتته وه کار کردن بو خه لک. ئه ویش زه ره ری زیاتره له قازانجی. ته راکتوره که خه رچی لی زیاد بووه. پوژ له گه ل پوژ چه پره کتر ده بی و خه رچی زورتر ده بی. رهنګه میرزار هه سه نیش ناچار بی بیفروشی. ده لین ده ره قه ت خه رجه که ی نایه ی. ئاخه خو هه میشه ش کار نییه و چه ن مانګ ده بی ته راکتوره که بخه وئی!... عه باس ئه ری تو ده زانی پسته چو ن په مه ل دی؟

نا! عه باس نه یده زانی. ئه گه ر بی شیزانیبایه، تا قه تی ئه وه ی نه بوو وه لامی ئه براو بداته وه. ئه براو ئه وه ی ده زانی. به لام ناچار بوو؛ ده بوو به شیوه یه که قسه بکا. کو لیک قسه له سه ر دلئی بار بوو و ته نیا که سیک که بو بیستنی پی شک ده هات، عه باسی برای بوو. ئه براو گوئی له وه نه بوو عه باس چه دکا و چه دلئی. ته نیا چه ند ساتیک ئه وی خه مبار و مات کرد بوو. هه سته ده کرد بوته بیگانه؛ له مال و بنه ماله که ی دوو ره و ته وه. ئه وه ش مه ترسییه کی خستبووه دللیه وه. بویه به و تاریکه شه وه هاتبوو برا بی زمانه که ی وه قسه هینا بوو.

- من پیموا بوو میرزا هه سه ن جگه له پسته و په مو، گه نمیش داده چینی، به لام... به لام تا قه دهنکیکی گه نم دانه چاند. یه ک دوو جار باسی گه نم داچاندن کرا، گوتی: «بو می شکی که رم خوار دووه گه نم داچینم؟! بوچی دایچینم؟! ده بی چه نده ی له هه قی دروینه بده م؟ تازه کی ماوه دروینه بکا؟ هه موو خه ریکن ده پون. جگه له وه ش مه نی به چه ند بفروشم؟ شه ریکه، مه نی به چه نده م لیده کړی؟ له سی تمه ن که متر! که حیسابی ده که م نیوه ی خه رجه که شی ده رنا هی نیتته وه. هه ر که س تو زئی عه قلی بیی کاری وا نا کا!»

ئیسناکه بیری لیده که مه وه، ده زانم راست ده کا! داچاندنی گه نم و جو له م پوژانده به قازانج نییه. میرزا ده یگوت: «ده وله ت خه لوار خه لوار له هه نده رانه وه گه نم دینی!» هه ر بویه ده ترسم ئیتر ته راکتور به کار نه یه. زه ویی ئیره ش زور په له

په له یه. ته ږاکتوری دوا برابویش هه کتار هه کتار زه ویی ده وی. که بیکیلی و داروبه رد بهرگه ی ناگری. لیره زه وییه که نه گهر زور زور پان و بهرین بی به شه و ږوژیک کیلاننه که ی ته واو ده بی. پاشان ده بی سی فهرسه خ ریگا بگوتی و بچییه سه زه وییه که ی دیکه. هه ر نه و ریگا کوتانه ش خوی ده بیته هوی به فیرو چوونی کات. حیسابی نه و کارانه ش پیانو ورده ورده دیته دهستی. زور جار بووه کیلانی زه وییه که له کاتژمیریک زیاتری نه خایاندووه! کرپی سه عاتیک جوت کردنیش پیت وایه چه نده؟ چوون و گه رانه وه که شی حساب که! بویه ده ترسم نیتر نه و ته ږاکتوره بروا بؤ ده قهریکی دیکه و نه یه ته وه. بؤ وینه ده شتی گورگان، نه و جییه ی که پنیشر له وی بوو. یان رهنکه ده شتی نه یشابوور. نه ویش نه گهر شؤفیری گونبه دی ماتوره که ی نوژن بکا و بیهینیته وه! دیوته؟ په مپی ناوه که ی وه کار خست و چووه پشت فرمانی ته ږاکتوره که. ته ږاکتوره که ش نه و له کار کهوت. میرزار حه سه نیش خوی شرت وگوم کرد. له لایه ن دایره ی کشت وکالیسه وه هاتبوون به دوایدا. نازانم! نیستا نازانم چکه م؟ نیتر دهستم بؤ ورده کاری ناچی. ته ږاکتوریش نییه کاری له سه ر بکه م... نازانم. منی گه وچ له خورا دلم به چی خوش کردبوو!

عه باس گوتی:

- ده ستیک پاستوری چاک به چه نده یه؟ تو ده زانی؟

- هیشتا نه خه وتووی عه باس!

دهنگی مرادی سه نه م بوو. عه باس سه ری وهر سووړاند. کورپی سه نه م له سه ر دیواره که وه ملی کیشا:

- توش لیره ی؟

دهنگی مراد شه رمی پیوه دیار بوو. پیی نایه هوشه و هاته پییشی.

- وهره سه ری... وهره دانیشه... جیگا هه یه.

- نیره باشه، نایه مه سه ری.

- وهره... وهره نیترا!

هه ر که سیکی دیکه بوايه به جی مراد، تیده گه یی که نه براو چه نده ی پیویست به هاو زمانیکه درده دلی له لا بکا.

مراد له گوی ته ندووره که دانیشته و پرسیی:

- ده ی، نه وه چی بووه؟ ده لین شؤفیری گونبه دی لیداووه و ږویوه؟ ته ږاکتوره که م دی لای قه بران ږاگیرابوو، له وه ده چوو له کار که وتبی. ده لین شؤفیری گونبه دی ماتوری ته ږاکتوره که ی به بیانووی نوژن کردنه وه، بردووه و ږویشتووه؟ هه ه! تو خو له و کارانه دا شاره زای، بؤ نوژن کردن کی دیویه ماتور داگری؟

نه براو گوتی:

- نازانم! نازانم! نه وه ته ږاکتوره که م له ده ست دهرچوو!

- پیت وانیه شؤفیری گونبه دی ماتوره که ی له باتی هه قه که ی بردبی؟!

- چووزانم. چووزانم. رهنکه واش بی.

- له وانه یه وا بی! ناخر مروقی پیشه ساز خو له سه ر هه قه که ی راناوه ستی هه تا کاتی نوخشه. نه و جوړه که سانه ش نه وه نده گه مژه نین که یه کی وه ک میرزار حه سه نی نیمه فریوی بدا! لاوانی ده شتی گورگان ده بیست ساله له گه ل نه و جوړه که سانه سه روکاریان هه یه. میرزا خان نیستا له کوئییه؟

- دیار نییه. هه ر نیستا باسی نه وه م بؤ عه باس ده کرد. مانگیک زیاتره لیی بی هه والین! شه ریکه کانیشی خو له که ریه تیدا به شی که سیان نه هیشتوته وه. هه ر بؤ باس کردن نابن.

مراد به توانجه وه گوتی:

- حه ی... تو چه ن فقهیری پوورزا گیان! نه م میرزار حه سه نه سه ریکی هه یه و هزار سه ودا! نه وه تو ده لینی چی؟ پیت وایه مروقیکی وا دی خوی به کشت وکاله وه سه رقال ده کا؟ یه کی له براکانی ناردووه بؤ گونده کانی سه روو کریکار کو کاته وه و بیانبا بؤ شاری. ده یانه وی کونه کاروانسه راکه تیگده ن و قه پانیکی لی ساز که ن. بؤ کرینی ده غل و دان. په مپی ناوه که شی به زه ردجو ش کراو دهرچوو. به سه ر دهستی هاوړی تازه پیاکه وتووه کانیه وه مایه وه، که هه موو ده میان بؤ پاره ی فرؤشتنی نوره ناو لیک ره وییووه! نه و دوو قرانه پاره ش که کویان کردبووه و ددانیان لی تیژ کردبوو، نایانه سه ر په مپی ناوه که. میرزار حه سه نیش هه موو پاره که ی لی

سازدن و بۆی دەرچوو! پهمپی ئاو، ئاوی کاریزهکانی نیوه کردوو و خوشی زیاتر لهو نیوه ئاوهی کاریزهکهی لی هه لئاقولی. ئاخیر زهویی قاقر و وشک ئاوی له کوئی بوو؟! ئه مسال زووتر له سالان دهیج بارگه و بنه بیچینهوه و برۆین بۆ کار. ئه وه زۆر سهیره که ره لایی دووشه ممه بۆته پهمپهوان!

ئه براو دهنگوت له گه ل خۆی قسه دهکا:

- ئه ی ئه وه موو فرۆفیشال و چاووړاوه چی بوو؟

- ئاخیر خۆ دایره ی کشت وکال هه روا سووک و ئاسان وام به کهس نادا! ده بی کابرا تهشت و مسینه یه ک پیدا کا!

ئه براو وهک ئه وه ی له دۆراندنی قوماریکا شه ریک بووی و له کۆتاییدا ئه وه ی بۆ وه دهرکه وتبی، له پر تیکچوو و دهستی کرد به گۆره گۆر:

- ئیوه که ئه وه تان ده زانی، بۆ زهوییه کانتان ئاوا مفت و به لاش کرده مشتیا نه وه؟!

- زهوییه کانتان؟! هه هه هه؟ زهوی! جۆریک ده لی زهوی، ده لی یه کی شه ش دانگمان زهوی بووه و فرۆشتوو مانه! ئاخیر کامه زهوی؟ هه موو ئه و خوازهوییه، ئه گه ر ئاویشی ببوایه پینج سه ر خیزانی پی به رینه ده چوو! بۆ پیاو زهوی دهوی بۆ ئه وه ی کایه ی پی بکا، یان بژیوی لی وه گیر خا؟ ئه گه ر میرزار حه سه نیش پهیدا نه بوایه ئه و کرئ ماشینه به ئیمه بدا، خۆمان به جیمان ده هیشت و ده رۆیشتین. ئاخیر خۆ به هه موو په له زهوییه کی خودا ناکرئ بلئی زهوی کشت وکال! خۆ میرزار حه سه نیش به نیه تی کشت وکال ئه و زهوییه نه ی له ئیمه نه کری. ئه و دهشتیکی پان و به رینی دهویست که به نوینه ری دایره ی کشت وکالی نیشان بدا. جگه له وه ش، ئیمه ومانان، نه باوکمان له و زهوی و زاره بژیوی وه ده ست هیناوه نه دایکمان. زهوی وزار به ده ست هه ر که سه یکه وه بی قازانجه که ی به ئیمه ومانان دهگا. به شی ئیمه به ر له وه کریکاری بووه، پاش ئه وه ش هه ر کریکاری ده بی. جاران بژار و ده سه که نه و دروینه مان ده کرد و کریمان وه رده گرت، ئیستا کریکی دیکه ده که یین و کرئ وه رده گرین. من ده مه وی کاتی رۆیشتن بچم بۆ شاری وله قه پانه که ی میرزار حه سه ن حه ممالی بکه م. ئه گه رچی برا که ی میرزا له زه مینج پیاوی نه گرتوو، به لام

کار به من ده دا. ده چم کریکاری ده که م، که لانی که م شه وانه چاوم به دوو گه لا پاره بکه وی. هه ر له ویش له سووچیکی کاروانسه را ده خه وم... تو چی؟ تو چی ده که ی؟

- من... من پیم وانیه به م زووانه دهستم بۆ کار بچی و تاقه تم هه بی.

- عه باس!... تو چی برا گیان؟ بیریکت له حالی خۆت کردۆته وه؟

عه باس به هیواشی گوتی:

- بیر!... بیر؟ من... بیر!

- بیریکت له رۆیشتن کردۆته وه؟

- رۆیشتن! قسه له رۆیشتن ده که ن؟

- چبکه یین له به ر ناچاریه.

- رۆیشتن؟!... رۆیشتن...

- چووزانم؛ هه ر کوئییه ک بی، هه ر کوئییه ک.

- نا... نا خالۆزا گیان. من... نا... من.. پی رۆیشتن... من... نا... نا...

کورپی سه نه م جاریکی دیکه ئه براوی پرسیا رباران کرد:

- تو چی؟ هیشتا هه ر ساخ نه بوویه وه؟ یان هه ر چاوه ری میرزار حه سه نی بیته وه؟

- نا، نا، نازانم، هیشتا له سه ر کاریک ساخ نه بوومه ته وه.

هه ر به راستی ئه براو هیچی نه ده زانی. گێژ و حۆل بوو. ماشه ریکی ئالۆزاو.

شتیک رووی دابوو. رووداویک قه و ما بوو. به لام ئه براو به ته واوی نهیده زانی چییه.

له جه رگه ی رووداوه که دا بوو و نهیده زانی چی بووه. رهنگه خه لکی، وهک کورپی

سه نه م که له دهره وه ته ماشا دهکا چاکتر بیبینی. به لام ئه براو نهیده توانی. بۆ ئه وه ی

هه ست بکا و ئه وه ی دیتوو یه تی وه بییری بیته وه، ده بوو ماوه یه ک مات بی. ده بوو

دوور بکه ویته وه و ئۆقره بگری. ئه و هیشتا هه راوه ریا کاسی کردبوو. هیشتا

خۆی له و گێژاوه دا ده دی که میرزاحه سه ن سازی کردبوو. خوشی له و کاره دا به

خه تابار ده زانی و له گه لدا بوو. له گه ل ئه و ره شه بایه دا بوو که هیشتا هاژه ی له

گوچکه دا دهنگی ده داوه و ته پوتۆزی له روخساری خه لک نیشتبوو.

کاتی له کیشه و به زمیک دینه ده ری، هیشتا هر له گه لیدای و درنگ به رتدهدا. کیشه و ههراهوریا هیشتا له ناخی ئه براودا گڤه ی ده هات. ئار او قارای لپهه لگیرابوو، نهیده توانی خوی له ده ست ئه و ته نگزه یه پر زگار بکا. ته و او نا هومید نه بوو، هیشتا پیی و ابوو میرزاحه سهن ده یته وه. هیشتا ده یویست ئه وه ی له دا لغه و خه یالی خویدا کردبوو یه ئاوات، بیته دی. باوه ری نه ده کرد، هیشتا باوه ری نه ده کرد ئه و کاره فیل و ته له که و درو و ده له سه بی. یان گه مه بی. نا؛ ئه وه گه مه نییه و نابج. ده بی راستی و حه قیقه تیکی تیدابی. شتیکی که ئه براو دلی پییخوش بوو. له دله وه باوه ری پی کردبوو. نا! ئه و نهیده توانی هر و او به سانایی پیوه ندیی دلی خوی له گه ل ئه و هه موو حه ز و تاسه و کار و تیکوشانه بیسینی که تازه دهستی پی کردبوو. نهیده توانی و نهیده ویست ئاوا کتوپر خوی به فریوخار دوو بزانی. کلاری چوو بیته سهر. ئه براو به هیوای ئاوه دانی و پر داهاتی ده شتی زه مینج، پشتی له هه موو شتیکی خوی کردبوو. شه و روژ کاری کردبوو. خه و و خوراکي له خوی حه رام کردبوو. بۆ هیئانی دوو پیچ و میره و گالونه رو نیکی، له سه رما و گه رما دا چهن فه رسه خ به پییان ریی بری بوو. جنیوی پی درابوو. سه رکونه کرابوو. به شه زه وییه که ی فرو شتبوو. کاری کردبوو. کار. کار. ته نانه ت بوو بووه گوپال، نوکهر، جه لاد. بوو بووه شبر. دایکی؛ وه ک سه گی هار ئاوقای دایکی بوو بوو. له هه موویان ناخو شتر، هه زار جار له هه موویان ناخو شتر، شه رمه زاری خه ریک بوو ده یکو شت.

ئیسنا به جیی ئه وانه چی بۆ ئه براو مابووه؟ چی بۆ مابووه؟ چیی به ده سته وه بوو؟ میرزاحه سهن له پر دا غه یب بوو بوو. ئه و پاره ی ده بوو له زه وی و زاری زه مینجا خه رجی بکا، نابوو یه ته نگه ی باخه لی و بو ی ده رچوو بوو. ته پراکتور و مه کینه ی ئا و له گه ل کو لیک قه رز که وتبووه سهر شانی شه ریکه کانی. ته پراکتوره که به قه رز کردرابوو، به قیست. مه کینه که ش به هه زار حال مار یله ئاو یکی له چال او ده رده کیشا. ئاوی که ری ز خه ریک بوو وشکی ده کرد. وه رزی ره کان خه ریک بوو له یه کتر راست ده بوونه وه. ئه وانه ی له په مپه ئاوه که دا نه بوو بوونه شه ریک، چوو بوون له فه رمانداری شکایه تیان کردبوو که: مه کینه ی میرزاحه سهن ئاوی که ری زه که ی لئ وشک کردوون. ئه وانه ی له مه کینه که شدا شه ریک بوون، بوو بوونه دوو به ش،

هیندیکیان که وتبوونه کیشه و هیندیکیان هیوایان پیی نه مابوو و ده یانویست به شه که ی خویان بفروشنه وه. که سانیکیش بوون که ههر له ئیسناوه ده بوو به شه هه قی خویان بدن به برا گه وره که ی میرزاحه سهن، که په مپه وان بوو؛ نه یانده دایه. بۆ کرینی روون و گازوول پارهیان نه ده دا. به شیکیش که له کاریزه که ش و مه کینه که شدا شه ریک بوون، له و نیوانه دا مابوونه وه و نه یانده زانی کام لا بگرن. چونکه هیشتا کار نه گه یشتبووه هه لسه نگانندی قازانج و زه رهر. له و نیوه شدا دایره ی کشت و کال داوای قه رزی مانگانه ی ده کرد!

له سه ر یه ک ئه وه دیار بوو، به جاری شیوابوو. شتیکی که ده بوو له نیو بجی، له نیو چوو بوو. به لام شتیکی که ده بوو جیگا که ی بگریته وه ئه وه نه بوو که چاوه روایی لیده کرا. سه رگه ردانی و وه ره زی.

ئه براو له گه ل ئه وه ی قازانج و زه ره ریکی وای نه کردبوو، هه ستی ده کرد په شه با هه لگیرتوو و له بیابانیکي نامودا سه رگه ردانه. نه یده زانی چبکا؟ شیوا و نیگه ران. جارز. خه مبار. بی هیوا. خولک و خووشی گورابوو. روانگه ی وه ک جارن نه بوو. به چاویکی دیکه له ده وروبه ری خوی ده روانی. خاک و مال و دایک و برا که ی به چاویکی تر ده دی. شتیکی، بارستایه کی گه وره له به ر یه ک پرژ و بلاو بوو بوو و له ته کانی له دوو که ل و ته پوتوزدا بزر بوو بوون. ئه و له توکو تانه نه ده چوو نه وه سه ر یه ک. له توکو ته کان به شیک له و بارستایه بوون، به لام ئیتر بارستایی نه مابوو. پرژ و بلاو و پیوار. بی هه ویه. ره نگه ههر له ته یان هه ویه یه کی تازه یان په یدا کردبی، به لام ئه براو تیننه ده گه یشت. عه باس مابوو، ئه براو مابوو، هاجه ر مابوو، میزگان مابوو، - ره نگه - سلووچیش ههر مایی؛ ئه وانه ش له ته کانی بنه ماله ی سلووچ بوون؛ به لام هیچکام بنه ماله ی سلووچ نه بوون. ههر کامه ی بۆ خوی شتیکی بوو. خه لکی زه مینج یه ک به یه کیان ههر ئه و خه لکه ی جارن بوون؛ به لام خه لک، ئیتر خه لک نه بوون. هه موو کیچ که وتبووه که ولیان. ره شایی ریگای شار فیتر بوو بوون. وه رزی ره کان له بزوو تنه وه یه کی تازه دا بردنه وه و دو راندنی خویان ده ئه زموو. ههر چۆنیکی بی، زه مینج لیک بلاو ده بوو. ئارام و ئوقره ی تو ز لینیشتووی قه دیم شله ژابوو و گیتره و کیشه یه کی تازه دهستی پی کردبوو، له وه ده چوو هه را و قرمو قالیکی تازه بقه ومی.

بہ لآم ئہ وہی کہ میرزاحہ سہن پووی کردہ چ شار و مہ لہ ندیک و چ پیشہ یہ کی گرتہ بہر، کہس نازانی، کہس بیرری بوی نہ دہ چوو۔

- ہاتووم بؤ ئہ حوالپرسی میرگان۔

ئہ براو و ہخو ہاتہ وہ۔ لہ سہر جیگای خوی بزوا۔ کورپی سہنہم لہ سہ کوی تہندوورہ کہ ہاتہ خواری و چوو بؤ لای درگای و ہتاغہ کہ۔ ئہ براو ئوقرہ لیبراو، ہستی بہ کوتہ کوتی دلی خوی دہ کرد۔ لہ سہر سہ کوی تہندوورہ کہ وہ بازیدا۔ خوی گہ یاندہ مرادی سہنہم و ئاتہ گی کہ وا کہی گرت و گوتی:

- منیش بہرہ، مراد! تو خودا منیش بہرہ! دہمبہی؟

کورپی سہنہم ئاتہ گی کہ وا کہی لہ دہستی ئہ براو راپسکاند و گوتی:

- خوت و ہرہ۔ کی ریگای لیگرتووی۔

رانہ و ہستا لہ کہر کہہ روکی درگاکہ چووہ ژووری۔ و ہتاغہ کہ و ہک گور تاریک بوو۔ کورپی سہنہم لہ بہر درگاکہ دا راوہستا و ویستی نیو ژوورہ کہ ببینی۔ چاو چاوی نہ دہدی۔ شہمچہ یہ کی لہ گیرفانی دہرہینا و پرسیی:

- پوورہ میرگان! ئاوا زوو خہ وتووی؟! ہا؟ پوورہ میرگان!

- نا!

دہنگہ کہ داکہوت۔ مراد لہ شہمچہ کہی لیدا و ہہنگاوی ہہ لیتاوہ، بہر لہ وہی بلئسہی شقارتہ کہ بکوژیتہ وہ، تارمایی پوورہ میرگان لہ بہر شو قہ کزہ کہ دہلہ رزی۔ میرگان دانیشتبوو۔ شہمچہ کہ کوژاوہ۔ مراد چوو بؤ لای تاقہ کہ و بہ لہ شہمچہ یہ کی دیکہ، لامپاکہی داگیرساند۔ تہ پوتوزی سہد سال لہ شووشہ لامپاکہی نیشتبوو۔ دہتگوت میرگان قہ تی ہہ لئہ کردووہ۔ کورپی سہنہم شووشہ لامپاکہی سہری و پلئتہ کہی ہہ لکیشا۔ و ہتاغہ کہ توزی پوون بووہ۔ کورپی سہنہم و ہرسووہرا۔ ئیستا دہبتوانی بہ جوانی میرگان ببینی۔ لہ بن دیوارہ کہ دا دانیشتبوو و ہہر دوو چوکی ہہ لدا بوو چہ نہی نابووہ سہر و خوی کوشمہ لہ کردبوو۔ چہ نہی کہ وتبووہ نیوان ہہر دوو کلاوہی ئہ ژنوی۔ نہ دہبزوت۔ وشک بووبوو، بیدہنگ۔ دہتگوت ہہزار سالہ ئاوا دانیشتبووہ۔ فرمیسک لہ چاویدا بریقہی دہات۔

{ہہردوو ئہ ژنوم و چہنہم سی کوچکہن}

لہ بنیدا دہگری سکلی دلم

لہ سہری کا سہری پر کہ سہرم

دہکولی و دہرژئی بہ کول داخ و کولم۔ {

کورپی سہنہم چووہ پیشی۔ لامپاکہ شی لہ گہل خوی برد۔ لامپاکہی لہ لایہک دانا و بہرہو پووی پوورہ میرگان دانیششت و چاوی تیبری۔ چاوی ژنہ بہ مؤلہق ویستابوون و سوور دہچوونہ وہ۔ دہتگوت پراوا بہ چاوی خوی ناکا۔ نیگای ترساو و بی پراوا۔ دہمت بہ شیر بسوتی فوو لہ دوش دہکہی۔ ترس۔ دلہ خورپہ۔ ہہر ئہ وہ بہری بہ زمان چہوری مراد گرت و بؤ ماوہیہک مات بوو۔ مات و حہ پہ سراو۔ تہنانہت لہ بیرری چووہ بؤ چی ہاتووہ۔ پہ شیمانی؟ نا؛ بہ لآم عہزاب و خہم ہیرشیان بؤ برد۔ نہیدہ زانی بلئی چی و ئہ و ہاتنہ ناوہختہی چون بؤ میرگان پوون کاتہ وہ۔ زمانی گوی نہ دہ کرد۔ کیویک لہ بہر دہمیدا قوت ببووہ۔ ئیستا دامابوو ئہ کیوہ چون لہ بہر پی خوی لایا۔ ئہ و قوفلہی زمانی چون بکاتہ وہ؟ لہ نہ کاو شتیک لہ میشکیدا چہ خماخہی دا:

- ئہ براو، پوورہ... میرگان! ئہ براوم ہیناوہ... گوی پیخوراوہ، پووری! بیہینمہ ژووری؟

میرگان دیسان بیدہنگ بوو۔ گومیکی مہند و قول۔ دہتگوت ناکری بہ قسہ یہک - ئہ ویش کہ متمانہت پی نہ بی - بیشلہ قینی! دہتگوت چلہی گرتووہ میرگان۔ ئہ و جورہی کہ روج ریگا ناموکان دہ پیوئی۔ دہبیتہ ہلم۔ شتیک تہ مومژاوی و بہ سام۔ لہ ژان و دہرد تیدہ پہ ری۔ ہہوران؛ چل شہ وہ، دہبیتہ چل ہہزار سال۔ پیر، ئیختیار و بہ سالچوو۔ ئہ و ہش کہ ہہیہ۔ نا ئیتر ئہ وہی کہ بووہ۔ نہ ئہ وہی کہ بووہ، ئہ وہی کہ ہہیہ: زالہ زال۔ زال بووہ۔

چل ہہزار سالان بؤ میرگان۔ بہ لآم کورپی سہنہم چل پوژہ بوو۔ چون کورپہ یہک دہتوانی بیٹہ ہاوقسہی پیرہ دایکی زہوی؟ نہک ہاوقسہ، ئہ و ہش نا! چون کورپہ یہک دہتوانی خوی لہ چاوی ناباوہری میرگان دہرباز کا؟ پشووسواری۔ کورپی سہنہم ہستی دہ کرد ہناسہی سوار بووہ۔ بہ ہہر شیوہ یہک بوو دہبوو خوی رزگار کا۔ نیوچاوانی ئارہ قہی کردبوو و دہتگوت لاق و

قولی جه ره بابه دراوه. ههستی به مهرگ دهکرد! ئه وه ئیتر چ جوره ژنیکه؟ بووبووه چ جوره ژنیکه؟ بهرد بوو؟ گلمتک بوو؟ مهرگ بوو؟

- پووره... میرگان... بیهینم؟ هاتووه به سهر که وشه کانتدا بکهوئ!

کورپی سه نه م ئیتر مهحتلی وه لام نه بوو. میرگان هه نه ده بوو داوای وه لامی لیکه ی. بویه ئه وه وتی رزگار بوون بوو. دهرباز بوونی کورپی سه نه م. به عه زه که وه به ستبوی. ده بوو بیزوی. بزوتنیش به بی قسه ناکرئ. بویه، کورپی سه نه م هیچی نه گوت که وه لام بیستی. ته نیا گوتی:

- بیله له و تاریکیه رزگاری که م، به سته زمانه!

دهر په پیه دهرئ، قولی ئه براوی گرت و هینایه ژوورئ:

- وهره، وهره دهی، له روو دامه مینه. شه رمه زاری ناوئ. گوویه کت خوار دووه.

هیچ نییه. خه تای میشک پری بووه. وهره دهی!

له نیو درگا که دا ئه براو قولی له دهستی مراد دهرکیشا و له بن دیواره که مات ما. وهک ئه و کاته ی که مندالیک وریله بوو. دهستی خسته گیرفانی و سهری داخست. له پوخساریدا، له بن پیستی له شیدا، هه زار حال و ههست و خه م تیکده هالان و میرووله یان دهکرد. ئه وه سته له ژیر پیستی له شیدا بووبووه شتیک که نه تده زانی چییه. رهنگه بیزاری و عه شق، په شیمانی و رووه لمال دراوی! ئه وهش هه موو ئه و باره نه بوو که پشتی ئه براوی چه ماندبوو. دووکه لیکه خهست ره حه لاهه که ی ئه وی له خو یه وه وهر پینچابوو. دووکه لیک که حه جمانی لینه لگرتبوو.

دووکه لیک که ئارا و قارات لینه لده گری، بینزارت دهکا. تووشی ته نگزهت دهکا. ره حه دهکوشی و وات لیده که چنگ له به روکی خوت گیر که ی و دایقیشینی.

له شه رمه زاریدا ریزه ریزه خه ریک بوو جه سته ی دهاواوه و هه ر وا به پیوه راوه ستابوو. ته وای ئازای ئه ندای ده فری و کوته کوتی دلای راید هه ژاند. چه زوی هه زار دهماره کول. چه زوی له سهر چه زوی. ژههر. ئه براو یه کپارچه له شی بووبووه ژههر. له ژههر پر ده بی و سات له دوی سات ئه و ژههره پر ده بی و پری دهکا و لیورپژ ده بی و کفار دهکا. ئه و ژههره به چاو و هه ناسه و خویندا تیده په رن و دنیا یه ک ژان و ئازار له گه ل خو یان دینن و ده بن. کفار دهکا ئه و ژههره. هه لده چی.

له پیستی لا مل و نیوچاوان و لاجانگیه وه هه لده قولی: کفار هی ژه هراوی ره ح! دهماری لامی ده فری، شاده ماریه تی ئه وه یان باله پرژه ی کوتریکی سهر هه لپروو چقیندراو؟

- دهی؛ پووره میرگان... هیناومه ته وه! ئه وه... ئاخری... په شیمان... بووه... منداله

قه یناکا پوورئ...

میرگان ههستی به بوونی کوره که ی کرد. ئه وی نه ده دی. به لام ههستی پیده کرد. ئه براو راوه ستابوو. که له گهت بووه! دهنگیشی ده بی گر بووبی؟ نه یده زانی. میرگان نه یده زانی. رهنگه ریش و سمیلیشی هاتبن. ئه و ره ژه - چه ند مانگ له مه و بهر بوو - که میرگانی له قوولکه که هینا دهرئ؟ هه ر ئه و ره ژه شان و باهو ی ئه براو پیاوانه بوو. له شت ساغ بی لاو! به یه ک ته کان دایکی له چاله که دهرکیشابوو. ده بی بوویته پیاو ئه براو. ده ی خودا شوکر! چاک بوو میرگان لانی که م یه کیانی به ته مه نی بلوغی گه یاندبوو. به لام ئه و دووانه ی دیکه؟

«لم شکئ! ملت شکئ میرگان!»

ئه گه ر بیتوانی بیه ئه و دووانه ی دیکه ش ئاوا گه وره کا، ئیتر خه می نه بوو. به لام ئه و دووانه ی دیکه له نیوه ی ریدا فه وتابوون. هه ر کام به جوریک. میرگان خه می ئه وه ی نه بوو له بهر چی ئه براو وای لیه اتووه؛ خه می ئه وه ی بوو بوچی ئه و دووانه ی دیکه - عه باس و هاجر - ئاویان به سهر هات.

«دایکتان زوخاو هه لینی.»

به لام ئه براو ره سیده بووه. ئیتر بوخوی پیاویکه. ده توانی بر وا. ده توانی کار بکا. بی ئه وه ی جارز بی ده توانی کار بکا. ده توانی به سهر ئه ودا، به سهر میرگاندا زال بی.

«وهره لاهه که م، وهره!»

نا؛ به لام نا! میرگان نه یده توانی. نه یده توانی. نه ک ئه وه نه توانی پی به جه رگی خویدا بنی؛ نا! ئه و به سانای ده ی توانی پی به جه رگی خویدا بنی. به ئاسانی. ده میک بوو ئه و له خزی بوورابوو. «خو» یه کی نه بوو میرگان؛ «خو» یه کی بوو. به لام جی گورکینی پینکرا بوو. بووبووه یه کیک. «خو» ی میرگان له «خو» ی منداله کانی جیا

نهده کراوه. میرگان به «بوون»ی ئهوانه وه بوو. بویه نهیده توانی زمانی بگهړئ، له بهر ئه وه نه بوو که له خوږدوو نه بئ. دهیتوانی. به لامل ئه وه نهیده ویست به زمان گپران، ماله که پر بکا له گریان و شیوهن. ئه گهر زمانی بگه راپه، ئاور هه لدايسا. هه ماری دوو که ل و ئاگر و ژان. شیوهن؛ گریان. گریان، دهنکی گریانته له و خه لوه ته دا چاکتر ده بوو به زایه له. میرگان نهیده ویست له ناخی دل وه به قیته وه و دهنکی شه پوری گه رکه داگرئ. دهر فته بو گریان زوره. به لامل لیره نا. ئه براو بو شین گپری نه هاتوته وه. هاتوته وه بو ناشتی. شان و باهوئی پیاوانه ی ئه و نابئ بله رزی. ئه و نابئ بگری! نابئ له گریاندا ئه وق بئ. گریان کاری پیاوان نییه. ئه براوی میرگانیش پیاو بوو:

«کورم قورس و قایمتر به.»

- شتیک بلئ دهی، پووره میرگان!

پووره میرگان هیچی نه گوت.

- تو وهره ئه براو! تو وهره شتیک بلئ!

ئه براو چاوی له دایکی کرد. ده کرا ئه ویش ته ماشای بکا؟ نا! میرگان له گه ل خوئی و له گه ل ئه براو بوو. به ردیش و شووشه ش بوو میرگان. ئه براو هاته پیشی و له په نا مراد راوه ستا. میرگان هه روا دانیشتبوو. ئه براو ده بوو شتیک بلئ. به لامل بلئ چی؟ هه روا راوه ستا بوو.

کورپی سه نه م دیسان وه قسه هات:

- یه کتر ماچ که ن! دنیا ئه وه ناهینی. یه کتر ماچ که ن دهی!

مه چه کی ئه براوی گرت و له سه ر چوک دانیشاند:

- شه وی جیژنه. ناشت بنه وه. دهی ئه براو!

ئه براو دهستی له ملی دایکی کرد، روومه تی به روومه تی ره قه لی دایکیه وه نووساند. هه ر وا رایگرت. روومه تیان ده په ری. دلشیان که وتبووه کوته کوت. ئه براو کشاوه و دانیشت.

کورپی سه نه م گوتی:

- باشه، پووره میرگان... باشه... دلته چا بووه؟ لینی ببووره. تو ش ئه براو، ئیتر به شه ر به. ئاخر ئه وه کار بوو ئه و روژه کردت؟! دهی با له وه بگوزهریین! با من کتربیه که وه سه ر نیم. چایی ناشت بوونه وه که بخوینه وه. کوا؟ کتربیه که له کوئیه؟... مراد به په له بوو وه جاخه که هه لکا و چای ساز کا. په رینی لیو و روومه تی ئه براو نیشتبووه. کشا دواوه و پالی به دیواره که وه دا. میرگان هه ناسه یه کی هه لکیشا. هه وا تیکشکا. هه رکام به جوولاندنی سه ر و ده ست، یان به روانینیک، سه هوئی ره شی بیده نگیان شکاند. بیده نگیه که بوو به هه للا. له پیش ئه واندا کورپی سه نه م. ئه و که زمانی پشکوتبوو، ساتیک ده می نه ده سه روت. دهستی خه ریکی چایی لینان بوو ده می قسه ی ده کرد. ته نانه ت قسه ی بی سه ره و به ره ی ده کرد. ناچار بوو نهیده زانی چون سه روبنی قسه کانی ویک بینیته وه. دهیگوت و دهیگوت و دهیگوت. کاتی ههستی ده کرد قسه ی فشه ی له دم دهرچووه، به قسه یه کی دیکه پاساوی ده داوه. ئه وه ش خوئی خراپتر، چه نه وه ری و هه له ویزی دریژتر ده کرده وه. به لامل مراد له بهر زمان چه وری ئه وه ی نه ده کرد. یان بیه وئ قسه کانی ره نگدانه وه یه کی تاییه تی بی. ئه و بیرى له و شتانه نه ده کرده وه. ته نیا ویستی مراد له و هه له وه رپیه ئه وه بوو که ئه و ماله کپ و ماته پر کا له هه را و ژاوه ژاو. په رده بدری و هه موو شتیک وه که هه وه لی لیکاته وه. بویه جاروبار بو زاخاوی قسه کانی نه قلیکیشی ده گپراوه و ته نانه ت - راست و درؤ - باسی کاروباری غه ربیایه تی خوئی ده کرد و له خوړا سویر قسه یی ده کرد و به سه ره اتی خوئی ده گپراوه:

... ئیواره یه کی درهنگ وه خته! ئیمه خه ریکین ده ست و چروچاومان ده شوین که بچین به لای شیو ساز کردنه وه. ئاو له بیره که هه لده گو یزین و هه موومان له دوری بیره که کو دهبینه وه. هه شت که س! له خه لکی کاشانه وه بگره هه تا نه هاوهند و ئه م ناوچه یی خو مان. ئیتر خوړ بالا پیاویکی نه ما بوو ئاو بی. شه که ت و ماندوو سه رم وه رسوړاند دیتم پیاویک له دور وه دئ. زور شه که ت هاته به رچاوم. به شه له شه ل ده هات. قوله پیمه ره یه کیشی به دهسته وه بوو. به کورپه کانم گوت ته ماشای بکه ن! سه ریان وه رسوړاند. هه موومان چاومان تیر پیوو. که چاوی به ئیمه که وت هه نگاوه کانی شل کرده وه. دیار بوو برستی لیبراوو. هاته پیشتره وه.

نهمانده ناسی. غه ریبه بوو. هیچکام له ئیمه له دهوربهری ئه و مه زرایه ی کارمان لیده کرد نه ماندی بوو. ته واو هاته پیشی. دیمان جله کانی له به ریدا شر و په تۆر بووه. جیه کی جله کانی به ساغی نه مابوو. قۆله کانی یه کیان له بندا پچرابوو، یه کیشیان به حال پیوه ی مابوو به بنباخه لیا شور بیوه. دهستی هه تا شانی روت بوو. چ باسک و بازۆله یه کی بوو! ماشه لالا. یه خه ی هه تا سه ر زگی داقلیشابوو. دهستی هه تا نزیک هه نیشکی خویناوی بوون. نیوچاوان و روومه تی بریندار بووبوو. خوین به روومه ت و چه ناگه یه وه قه تماخه ی به ستبوو. سه ر سنگی بریندار بوو. دهلینگیکی پاتۆله که شی هه لقلیشابوو. هه ر ئه و لاقه شی ده شه لی. پیمواین داریک یان پیمه ره یه کیان له لاقی راکیشابی. قسه ی نه ده کرد، ئیمه ش هیچمان نه ده گوت. یه کی له کوره کانی کاشی - ره زاق - یادی به خیر، هاورییه کی باش بوو؛ ده لووی پر له ئاوی بۆ برد. کابرا له سه ر ده لووه که چۆکی دادا. وه کوو و شتریکی تینوو، ده تگوت ده پۆزه ئاوی نه خوار دۆته وه! ده می کرد به ئاوه که دا. نزیکه ی سه عاتیک سه ری له سه تله که دا بوو، کاتی سه ری هه لئینا خۆر ئاوا بووبوو. پیمان وا بوو، دوا ی شتنی ده ست و ده موچاوی شه وئ له لامان ده مینیته وه و به سه ره اته که یمان بۆ ده گپرتیه وه. به لام پیمه ره که ی هه لگرت و به بئ ئه وه ی چاومان لئیکا، وه ریکه وت و له چاوان ون بوو. ئیمه سه رمان سوور مابوو. من ده چم کتربیه که وه سه ر نیم.

- چاییه که سازه، بیهینم؟

ئه براو وه کار که وتبوو. پیاله و ئیستیکانه کانی هینا و رۆیی کتربیه که بینی. میزگان لامپاکه ی برده په نا دیواره که. له دهوری یه ک دانیشن. ئه براو کتربیه که ی له بهر ده می دایکی دانا. میزگان کتربیه که ی هه لگرت و چایی تیکرد. سی پیاله چایی. وه ختی ئه وه بوو هه ر کامه یان به دلئیکی بی خه مه وه چایی بخۆنه وه. میزگان په رداخه چاییه که ی بهر دهستی خۆی له گه ل کولۆیه که قه ند هه لگرت، هه ستا و چوو ده ری. له سه ر سه کو ی ته ندووره که، کولۆ قه ند و په رداخه چاییه که ی له بهر دهستی عه باس دانا. گه راره و له سه ر جیگا که ی خۆی دانیشه ته وه.

ئه براو پیاله چاییه که ی خۆی له بهر ده می دایکی دانا و گوتی:

- به تۆبه دهیخۆینه وه!

کور ی سه نه م پیاله ی چاییه که ی هه لگرت و هه روا که فووی لیده کرد گوتی: - خه می بۆ مه خۆ پوره میزگان! ئه و زه وییه به یارانه شتیکی وا نه بوون. پیاو گیانی ده پوو کا له گه لی و نانئیکی لی ده ست نه ده که وت. چاوی ده ری، وه بزانه هه ر نه تبوه! ئه مجار با بزانی ئه وانه ی چاوی برسییان تیبری بوو چۆنی به ره م لی هه لده گرن! میززا چوار نه مامه پسته ی چه قاندوو و پاشماوه ی پاره که ی هه لگرتوو و هه لاتوو بۆ جیگایه ک که س هه والی لی نییه. مه علوم نییه ئه و پارانه چۆن و له کوئ وه گه ر ده خا! هه روا تاویک له وه پیش گوتم: بوونی ئه و جو ره زه وییانه ده ردی زیاتره؛ به کاری چی دی؟ پیاو بزانی هیچی نییه چاکتره له وه ی به بیانوی شتیکی خۆی بره تینی! خۆت به لای شتیکی بی بایه خه وه به ستییه وه به کاری چی دی؟ پیاو ده بی له پای شتیکی راوه ستی که بایه خی بی. من که ریگای کار و ژیا نی خۆم فی ر بووم. چ لیره و چ له هه ر جیگایه کی دیکه! ده چم بۆ تاران، مه شه ه، قووچان، هه ر کوئ بتوانم کاری لئیکه م و نانئیکی لی وه ده ست بینم. خه ریکم به گو یی ئه براویشدا هه لده خوینم له گه لم بی. له وه ده قه رانه چه ندته ده وی ته راکتور و ده زگا و که ره سه ی وا هه یه، هه لره ژاوه. رۆژ له گه ل رۆژیش زیاتر ده بی. ئه براویش ئیتر بۆ خۆی شو فیری ده زانی، دهستی له و جو ره کارانه راهاتوو. ئیتر خه می بۆ چیه؟ ده چین و کار ده که یین. له شمان ساغه. شان و باهو ی کارمان هه یه. ئه م ولاته ش له سای ی خودا وه پان و به رینه. ئیمه ش له سووچیک هه ر جیگامان ده بینته وه. خۆ ری له که س ناگرین؟

میزگان سه ری له هه موو قسه کانی مراد ده رنه ده هینا. به لام له هه مووی تیده گه یشت. له گه ل ئه وه شدا نه یده توانی وه لامی بداته وه. ئه و جو ره ی که کور ی سه نه م له گه ل ئه مرۆ و سه بی نیی خۆی یه کچاو بیوه، ئه و نه یده توانی. زنجیری وه ک عه باس و هاچه ر له قوولا په ی میزگان به سترابوو. ئه و چۆن ده بیتوانی منداله کانی پشت گوئ خا؟ ئه و مندالانه جه رگی بوون. بۆیه هه ر وا بیده نگ بوو. در دۆنگ و بیده نگ. زۆر شت بوون که ده یانتوانی له جیی خۆی هه لیکه نن؛ به لام هیندی شتی دیکه ش بوون که هیشتا خستبوویانه ته نگزه وه. ئه م کیشیه یه له ناخی میزگاندا بوو. نه ک له و کاته وه که کور ی سه نه م سه ری قسه ی کرد بووه. به لکوو له و کاته وه که

سلوچ ون بوو بوو. نیوهی گیانی میرگان به هیوای رۆیشتن بوو. به لّام بۆ ده بوو میرگان قسه له شتیک بکا، که متمانهی پیتی نییه؟! دردۆنگ و دلّاولد. بیره بیره. خو ناتوانی درۆ له گه ل خۆی بکا! ده توانی؟ بلیی میرگان جار جار دلی پیوه نه بی گۆزه کهی مالی سهردار پر بکا له ئاو و بۆی به ری؟ بۆ! دلی پیوه بوو. مه گین مرۆف کهمی ئاوات و ههز له دلّایه که زۆر به یان له گه ل خۆی ده باته گۆره وه؟ میرگان ئه وهی لئ پوون بوو. که ئه و مه یله شاراره ژنانه یه له گه ل خۆی ده باته قه بره وه؛ مه یلیکی شاراره و پر له بیره بیره. شتیک که تنیا له گلدا ده بیته گل. له گه ل ئه وه شدا مه گین ده کرا حاشای لیبکا؟ نا! هه یه و هه یه و هه یه. مه گین ده کری یادی جوانترین گولیک که له ته وای ماوهی ته مه نتدا پیتدراوه. نه گه رچی به زۆر. له رۆحتدا پاک که یه وه؟ شتیک له ناخدا هه یه. به ته وئ و نه ته وئ هه یه. له تۆدا چاندراره و تۆ له ناخدا هه لنگرتووه. ئه وه له گه ل خۆت بۆ هه موو شوینیک ده به ی. چاک و خراپه که ی له گه ل خۆتدا ده گپری. ده ته وئ له بییری به ری هه وه؛ نه گه ر وزه له و یاده وه رنه گری! چونکه ته نیا تۆ نیی که ده ته وئ خۆت به سه ر ئه ودا سه پینی، نه ویش هه یه. جاری وایه ختیلکه ت ده دا. جاری وایه پیوه ت ده دا. جاری وایه شه رمه زارت ده کا. جاری واشه له گه ل ورووژاندنی هه موو ئه وانه له تۆدا قولپ ده دا. تۆ ژنی، نه گه ر میزگانیش بی!

- ئیمه هیچمان نییه ونی بکهین. ئیمه هیچمان نه بووه که ونی بکهین، دایه. چیمان بووه؟ چه ند مانگه بییری لیده که مه وه. ئیمه پووت له دایک بووین و هینشتاش هه ر پووتین. ئیمه قه ت به رگمان له به ردا نه بووه که پووتمان بکه ن. له و کاره که لک وه رده گرم. ته راکتۆره که ی میرزاحه سه ن شکاوه، چش خراپ بووه؛ خو ئاسمان نه پووخواوه. له شم ساغه و چوار په لم بی عه یبه. هه ر ئه وه شم به سه. ئه م جار ه له گه ل کوره کان ده رۆم.

ئه براو ئه وهی گوت و هه ولیدا له رزینی لیوه گۆشتنه کانی دامرکینی.

میرگان چاوی له کوره که ی بریبوو. به ئاشکرا و بی ترس ته ماشای ده کرد. وه ک ئه وهی بیهه وئ له ریشه وه، جاریکی دیکه بیناسی. ئه براوی کورپی بناسی و باوه ری پیتکا. به لّام ئه مه، هه ر ئه و ئه براوه ی جار ان بوو؟ ئه مه، کوره که ی ئه و بوو که ئاوا

پته و قسه ی ده کرد؟ ئاوا برنده؟ ئه مه، هه ر ئه وه بوو که له داوینی میرگان که وتبووه خوار؟ ته ر و وشکی کردبووه و به ریوه ی هینابوو؟
«لاوه که م! لاهه که م!»

ته ق و تۆقی دارشه قه که ی عه باس! چاوی به ره و درگا که پی وه رسووران دن. عه باس له به ر درگا که را وه ستا. په رداخه به تاله که ی له په نا دیواره که دانا و گه راوه. ته ق و تۆقی چیوشه قه که ی ورد ورده ته واو بوو.

کورپی سه نه م هه ستا، په رداخه که ی له بن دیواره که هه لگرت و هینای:

- خه می عه باست نه بن پوره میرگان. ده توانی به ری خۆی له ئاو ده رکیشی.

میرگان سه رتا پای چاو و گوئ و خه یال بوو:

راسته! ده توانی به ری خۆی له ئاو ده رکیشی؛ ده رکیشی! به لّام ئه وه به دم ئاسانه، به لّام زۆری وه ک عه باس دیتراوه، که پرووکاون، سواون، له پووکانه وه وه تا مردن زۆر دوور و دریژ نه بووه و نییه. عه باس به ری خۆی له ئاو ده رده کیشی، راسته! به لّام چۆن؟ چ کاریکی له ده ست دئ؟ چ که سپیک؟ ده توانی له سه ر چ کاریک ده وام بینی؟ توانایی چ کاریکی هه یه؟ کار! کار! ئه وه ش نه نییه که که هه موو رۆله کانی میرگانی، له هه موو سه رده مه کاندایه پیوه راگرتووه. نه گه رچی کاره که به زۆر و به جه بر بووه، به لّام هه ر چۆنیک بی ده ستیک جوو لاهه ته وه که ده میک بتوانی بجوولیته وه. راسته. عه باس ده توانی به ری خۆی له ئاو ده رکیشی. به لّام چۆن؟ ره نگه عه باس خۆی بزانی!

به په له و به پرتا و هاجر خۆی کرد به ژوو رییدا. به هه لاتن کۆلانی پیوابوو و ده له رزی. شله ژابوو و دهنگی له گه روویدا ده گیرا. چاوانی نه یوانی کورپی سه نه م ببینن. زمانی که وتیوه ته ته له:

- دایه! خاله ئه مان هات... من دیتم.

بیته! به میرگان چی؟

- دایه! که ره لایی دووشه ممه جلّه وی که ره که ی خالمی گرت و بردی بۆ مالی

خویان؛ بۆ مالی خویان!

با بیبا! به میرگان چی؟

- له باتی قهرزه کهی، دایه! ده بی که سیک بیته زامنې. هرچی پاراوه و لالاوه به گویي که به لایي دوو شه ممه دا نه چوو؛ دایه!!

میترگان چاوی له کچه کهی بری و بزده کی هاتی، بزده کی ته وساوی.

ئه براو له جی خوی بزوت و کوری سهنه م کوخی. هاجر، هستی به بوونی مراد کرد و به هه له شه یی له وه تاغه که درپه ری. هر له و ساته دا، کوری سهنه م به ریگا رویشتنه کهی هاجر دا بوی درکهوت دوو گیانه وله بن لیوییه وه دوو سی جار پرتاندی.

دهنگی جنیو و ترپه ی پی مه ولانه مان له کولانه که وه هات:

- به گوری بابییه وه، به گوری بابییه وه؛ لینگه ری با مالی من بخوا! وهک چلکی سهگ به حه رامی بی! پی وایه سه د سالی دیکه عومر دهکا! مه گین هه مووی چهنده یی قهر زدارم؟ چهنده؟! ئه وه زورییه زوری! ئه ی زورداری چونه؟ خو شاخ و بالی نییه!

شاقه لی عه با کهی له لاقوقولی هالابوو. یه خه داپچراو و شیواو، مه ولانه مان خوی به ژووریدا کرد. که گه یشته ژووری زیاتر دهنگی هه لینا. جنیوی ناحه ز. بی ئه وه ی چاو له که س بکا، چن جار به نیو ژووره که دا هه لسوورا. به توورپه یی له بن دیواره که دانیشنت. جگه ره کهی له گیرفانی کوله باله کهی درهینا و به دهستی له رزوک ته له شقارته کهی داگیرساند و دوی تاویک باقه یه کی دوو که ل له دم و لووتی دردا:

- دهویتی بی چاو و روو! ئاخری داخی دلی خوی پی رستم. ئاخری. چبکه م، چبکه م؟ کهر و تیره کهی به بارمته گپراوه ته وه. بالی شکاندم! شبریش کاری ئاوا ناکا! نا! نا!

که س گویي پینه دا. یان گویان لیوو، زمان نه بوو. مه ولانه مان تفتکی له که به لایي دوو شه ممه کرد - که له وی نه بوو - گوتی:

- ژنی مفتته ده وی؟! وهره! ئه و ده لینگه مت مه گین بدمی له باوه شیا بخه وی.

ههها! بوره پیایوی بی ئابروو!

میترگان هه ستا چوووه لای وه جاخه که و دانیشنت.

مه ولانه مان دهستی پیکر ده وه:

- قهینا کا با قینگی بسووتی. بوره کهی نافه ک براو؟ ئاخری راستییه کهیم پیگوت.

سلوچ! پیگوت که سلوچ زیندوو! سلوچم دوزییه وه. سلوچ نه مردوو. زاواکه مان زیندوو!

میترگان چاوی له براکه ی بری. میترگان دهیزانی درو کردن بو مه ولانه مان وهک

ئاو خوار دنه وه وایه. به لام بو ده بی مه ولانه مان ئه و درویه بکا؟ ئه ی ئه گهر سلوچ نه مردوو له کوئییه؟ له کوئی!؟

- له دهقهری شاهروود. له کانی خه لووز کار دهکا!

«دهی دهی... کانی خه لووز؟ کانی خه لووز؟»

میرگان پشتی هه لئینا. بتهوئ و نه تهوئ هه والئیک هاتبوو. هه والئیک - ئه گهرچی ته مومژاوی - له سلوچ. وزه یه کی له گه لدا بوو. بزوو تنیک له دهماردا. خوئین خوئان له دهمارده کانی ده کوتا. دلئ نهیده توانی نه که ویتته کوه ته کوت. نه زمی کۆنه ی هه ناسه ی تیکده دا. شه پۆل شه پۆل شتواوی و شله ژاوی له دلئ هه لده ستی. ریزه ریزه بیره وه ری ده ژیننه وه. راده پهرن. گیانی تازه. به هاره.

میرگان پشتی هه لئینا یه وه و هه ستا. جارئکی دیکه ده بوو وه ریکه وئ. باری رابردووی قورس بوو؛ روانگه ی داهاتووش بکیشی ده کرد. مه گین ده بی له شوئینیک چه ق بهه ستی؟ مه گین ده کرئ. تا که نگی و تا چه نده ده توانی وه ک سه گی چاو ترسین کراو له نیو کولانه که تدا خوئ مات بکه ی؟ له م دنیا پان و به رینه دا جیگایه کیش بۆ تو هه یه. ریکایه کیش بۆ تو هه یه. خو درگای ژیان به قور نه گیراوه! به لام میرگان ده بی چبکا؟ هیشتا خوئ نهیده زانی. گئژئ زه بریک بوو که خوار دبوو. له گه ل ئه وه شدا ده بوو خوئ کۆ کاته وه. چارشئوی له شان و ملی هالاند و له مائی هاته ده ری. عه باس له سه ر جیگایه ی بوو. ئه بر اویش به یانی زوو هه ستابوو و روئیشتبوو. مه ولئه مانیش - خاکی زه مینج داوئینی گرتبوو - له ژووری بوو. ئه و زۆری هه ول دابوو به جو ریک له گه ل که ره لایی دوو شه ممه پیکبی. له کۆلان، ژنه که ی عه لی گه ناو، له بهر به پۆچکه دانیشتبوو و گیرفانی هیله گه که ی عه لی گه ناوی ده دوورییه وه. که چاوی به میرگان کهوت زیاتر سه ری داخست. میرگان له بهر ده می راوه ستا. روقیا هه ر وا خه ریکی کاری خوئ بوو. وای ده نواند که نایه وئ له گه ل دایکی هاجه ر قسه بکا. میرگان له گه ل ئه وه شدا نه ی توانی به په نایدا تییه ری. له بهر چۆکی روقیادا دانیشت و ئه حواله پرسی کرد:

- چاکم!

بۆ قسه نه ده بوو. میرگان هه ستا. دیار بوو دلئ روقیا هه تا هه تابه له گه لی پاک نابیتته وه. به لام میرگان نهیده ویست به چاوپۆشی کردن له روقیا رق و بیزارییه که ی قولتر بکا. ئه گه ر بیتوانی بایه کاریک بۆ ژنی عه لی گه ناو بکا، به گیان و دلله وه ده یکرد. به لام ئه و شووره و په رژینه ی روقیا به دهوری خویدا کیشابوو، به هیچ شئوه یه ک ریکای به میرگان نه ده دا لئ نزیک بیتته وه. ته نیا بیانووی پیوه ندیی روقیا

به ندی سییه م:

پیاوه که له کوئی؟

له کوئ بووی، پیاوه که؟

له کوئی سلوچ که ناوبانگت زهنگوله ی قافله یه که له که ویری دووره ده ست و شو ره کاتا!

له کام ره شه هه وردا خوئ شار دۆته وه؛ له چ قوژبنیکدا؟

خوئ له چ عه بایه ک وه رپیچاوه؛ کام خاک هه لیلووشیوی؟

چۆن بوویه ئاو و به زه ویدا رۆچووی؛ بۆ ئاوا وه ک با به با چووی؟

سنگی خه یالت هه لئه که ند، چۆن ریکای ده شت و کیوت گرت به ئه ی خانه خوئ؟

ناوت! ناوت هاوارئکی خنکاوه! ناوت خه ریک بوو له بیر ده چۆوه، به با ده چوو.

ناوی تو سلوچ؛ ئه و زهنگه ژهنگ هیناوه ی قافله کانی دووره ده ستی شو ره کاته!

تو دوور که وتیییه وه. ون بووی. نه بوون!

ئیسنا شوئی تو ئه ی سلوچ، سۆله یه کی کزه له ده شتیکی کاکی به کاکی

له میژینه دا. چه نده درهنگ ده رکه وتی!

ناوبانگت ئه ی خانه خوئ، هیشتا رونا که! دهنگی بوونت کزه. کز و لیل.

تارماییه که له نیو دووکه ل و هه تاو و ته مومژدا!

پیاوه که له کوئی؟

له کوئ بووی پیاوه که؟

ده ست و رووم هه ر به ره و لای تو یه و پیم له پیناوی یادگار هکاندا!

ژانیکی قه دیمی له بربره ی پشتما ده بریسکینی!

گویت له زیره ی ژان نییه سلوچ... له مۆغره ی پشتما؟

و بنه ماله ی سلوچ عه باس بوو. ئه وهش شتیک نه بوو روقیا ناچار بکا دلای میرگان راگری. هه کاتی پیخوش بوايه و نیازی بوايه هه لدهستا و دهچوو له گوئی ته ندووره که له گه ل عه باس ده که وته دهرده ل. یه ک دوو قرانی لیوهرده گرت و به شه له شهل ده هاته دهری و دهچوو به دوای کاری خویدا. کاری به هاموشوی میرگانیش نه بوو. هه ر پیی وا نه بوو دایکی عه باسیشه! میرگانیش کاری به سه ر ئه وه وه نه بوو. قسه ی له گه ل نه ده کرد. ئیستاش میرگان له خوړا هه ولی دها دلای مردووی روقیا وده دست بینته وه. هه ر بویه به بی ئه وه ی قسه یه ک بکا، وهریکه وت. به بی هیچ کار و مه به ستیک میرگان به کولانی زه مینجا دهریشت و تووشی هه ر که س ده بوو سلاو و چاک و خویشی له گه ل ده کرد. له درگای هیندی له مالانی دها و دهچوو ژووری. توزی هه لده ترووشکا و قسه ی ده کرد. پیده که نی و گالته ی ده کرد. له کاروباری مالیدا یارمه تیی دها. یان گسکیکی له ماله که دها و ده هاته دهری. ده تگوت ده یه وه ی هه موو کاره ناته واوه کانی خوئی له زه مینج ته واو بکا. هه ر ودها ده تگوت ده یه وه ی جاریکی دیکه، هه موو خه لکی ئاوی بیینی. ده کری بلین جوریک خودا حافیزی. دلای هه لکه ندرا بوو. دردو نگ. له نیوان هیوا و بی هیواییدا.

ده لین: بهر له مردن هیندی که س رووخوش و دلوقان ده بن. یانی میرگان ههستی به نزیک بوونه وه ی مهرگ کردبوو؟ نا! نابی وابی. ئاخر ئه و خو جارانش پووناخوش و تووره نه بوو؛ کی دیویه؟ هه ر چو نیک بوو ئه مرؤ ده یویست هه موو ماله کانی خه لکی خاوین کاته وه. جا که سیک هه قدهستی بداتی یان نه داتی. گوئی لینه بوو. دهسته نگیش جاری وایه ده وله مه نده. دهستی به سترایش جاری وایه دلای ئاوه لایه.

- ئه وه چیده که ی حاجی سالم؟

- ئه و نافه کی پاتوله م دهورمه وه خوشکی. دمه وه ی بچم بو لای مه کینه که؛ ده لین ئه مرؤ خه بهر و باسیک هه یه له وئی! ئه و دهرزیبه ش به ده ستمه وه ده له رزی.

چاویشم چاک نابینی. خه ریکم سه ره و شوړ به ره و گوړ ده بم پوره میرگان!

- بیده به من بو ت بدوورمه وه.

له بهر به روچکه که دانیشته و پاتول و دهرزی و دزوه که ی له حاجی سالم وهرگرت. حاجی سالم شاقه لی عه باکه ی له خوئی پینجا و جیگا جیگا گیانه رووته که ی به دهره وه بوو.

باشه! ئه وه بو میرگان چیه؟! له چاو ترووکانیکا دووریبه وه و دایه وه دست حاجی سالم و هه ستا. موسلیم له و لای که لاهه که وه به ته پاله ی گه وره که کایه ی ده کرد. حاجی سالم به شینه یی دهرزیبه که ی له گوچکه ی عه باکه ی هه لچه قاند؛ پاشان هه ستا و پشتی کرده میرگان و پاتوله که ی له پی کرده وه. خه ریکی به ستنه وه ی دوخینه که ی بوو دیتی میرگان دهره و:

- خودا تومان لینه ستینی میرگان! ئه و ماله ی پاره که بو ت سپی کردوومه وه

هیشتا وه ک تیخوله هیلکه بریقه ی دی!

میرگان له که لاهه که هاته دهری.

- بو کوئی ده چی پوره میرگان؟

- هه ر وا ده گه ریم به نیو دیدا برا گیان!

- ئه مسال له و کاته وه دایکی منداله کان مردووه و لیفه و دوشه که کانمان

هه لنه خستوه، ئه سپی تیداون. خیرت ده گاتی ئه و ئه سپیانه مان بو بدوزه. من خوم

ده چم بو سه ر په مپه ئاوه که. ده لین ئه مرؤ دایره ی دارایی له شاره وه دین.

- باشه، به سه ر چاو، ده چم.

میرگان پشتی نینوخه کانی که به خوینی ئه سپی شین هه لگه رابوو، به عه رزه که دا

ساوی، دهستی شوړد و له ماله که چوو دهری.

- لیره په نچکی نان هه یه بیخوین پوره میرگان!

- ئوشی گیانتان بی زبیده گیان. هیشتا زوری ماوه بو نیوهرؤ. کارم هه یه.

میرگان گه یشته کولان.

دایکی حه لیمه. وه دوای کچه که ی که وتبوو، هه لیده بری و جنیوی پیده دا. حه لیمه

هه ر دوو دهستی به سه ریبه وه گرتبوو و ده یقیژاند و هه لده هات.

- بو م بگره میرگان! بیگره ئه و سه لیته یه.

کچه له باوه شی میرگاندا بوو:

- مه گری دایکه کهم! مه گری!

دایکی حه لیمه کچه ی له چنگ میزگان دهر کیشا:

- بۆته قه حبه کچه تیوه! دیتووته! ده سالی ته مهنه سه روقژی ده لئی شو ره کاته.

چوار رۆژی دیکه ده چی به بوکی، که چی شه و رۆژ سه ری هه لده کړینی، ده لئی

چنگنه تییاده. باوکه خویرییه که شی هه ده لئی شه و سه لیتیه ی له داوینی من

نه خستوه. هه ر پیتی وای نییه خو ی تووه که ی چه قاندوه! شه و رۆژ خه ریکی

شه و مه کینه یه. دیسان به یانی زوو پیتمه ره ی ناو ته سه ر شانی و رۆیشتوه بۆ سه ر

مه کینه که!

- ئیستا ده ته وئ چی لیبکه ی خوشکی؟

- ده مه وئ سه ری له زفت بگرم. هه تا سه روقژیم توژی بۆ هه لپاچی دیم کرد.

وه ره ده ست و لاقیم بۆ بگره. وه ره بۆم بگره ده نا ده ترسم شه و هه ند ه به مشت و

چه پۆک پییاده م، بیکوژم!

ده نگی گریانی حه لیمه هیشتا له گوئی میزگاندا ده زینگاوه.

- هوی... میزگان! مال ناو ده دان بۆ و سه رت داخستوه و ملی ریت گرتوه؟!

وه ره دوو نانم له گه ل پیوه ده. منداله کهم هیته گریا شین و ره ش هه لگه را!

میزگان له بهر ته ندووره که دانیشته. له چکه که ی به بهر ده موچاویدا هه لدا و له

نان نیشت.

هه تا ژنه منداله که ی له بیشکه نا و خه واندی، نان کردن ته و او بوو.

- وه ره! وه ره شه نان به ره بۆ نیوه رۆی منداله کانت!

- باشه، باشه، ده بیهم. خودا به زیادی بکا.

میزگان به نانه وه گه یشته کولان.

سه ردار دوو گۆزه ی به ده سته وه بوو، ده چوو بۆ ناو!

- خو ت ده چی بۆ ناو؟

- له خو م زیاتر کیم هه یه؟

- بیانده به من!

- که وایه بیانیه ته وه بۆ مالی!

- ده یانه نیمه وه. خو گۆزه کانی تو نابه م بۆ مالی خو مان!

میزگان گۆزه ناو ده کانی له بهر دالانه که ی مالی سه ردار له شانی داگرت. سه ردار

له سه ر سه کوی به ره هیوانه که دانیشتبوو. میزگان گۆزه کانی له بن دیواره که دانا و

نانه که ی له ده سته ی سه ردار وه رگرت:

- هیی ناوام ته ماشا مه که، چاوت له بن دا ده ردینم!

- چاوکه! توژی راوه سته کارم پیته؟

- من کارم به تو نییه!

میزگان گه یشته قه بران. لای ته راکتوره که. په نا شه براو. نانه که ی له سه ر پانی

شه براو دانا:

- تو هه ر لیره دانیشتووی؟ لیره چه ده که ی؟

- ده لیم ره نگه شو فیری گونبه دی ماتوره که ی بینیته وه!

- شه گه ر بیویستایه بیه ییته وه، تا ئیستا هینا بویوه وه!

- چووزانم! چووزانم! تیناگه م. خه لک پۆل پۆل ده چن بۆ لای په مپه که! نیو

سه عات له مه وه بهر سه یاره یه کی جیبیش له شاره وه هات و رۆیشته سه ری. پیما

شه ویش چوو بۆ لای مه کینه که. کار کوتایه. شه وانه ی به شیان به په مپه که وه یه

شکایه تیان به جیه که گه یاندوه پیما یه. کیشی لئ په یدا نه بی چاکه.

- میرزاحه سه نیش له وئییه؟

- میرزاحه سه نی چی؟ که س نازانی له کوئییه!

- که وایه خو ی شار دۆته وه!

- مرادیش که هه تا دوینی له شار بووه و کاروانسه راکه یان رووخاندوه

میرزاحه سه نی له وه دوروبه رانه نه دیوه. ده لئ ته نیا براکانی له سه ر کاره که بوون.

که س نازانی له کوئییه. شه ریکه کانی میرزاش تیداماون. پشتیان له عه رز دراوه و

لنگه وتلوور که وتوون. شو فیری گونبه دیش که سه ری له و کارانه ده رده چوو، شه وه

ناو رۆیی! برا گه وره که ی میرزاش چونکه هه قه که یان نه داوه تی په مپه که ی

به جیه یشتوه و هاتوته وه. ئیستا که ره لای دووشه ممه له سه ر په مپه که یه.

که ره لای هه ر به چه پۆک به سه ری خو ی و په مپه که دا ده دا! سالار عه بدول لاش

وهك سهگى پى سووتاو به ملاو ئه ولادا هه لى. بهر ئه و دایره و شتهى تهخت كردهو! ئىستا پىموا ئه و بوو له نيو پاشى جيبه كه دا بوو. چوو بوو به دواى مه مورا. ئه مرق له وى كيشه و هه للا ساز نه بى باشه!

- ئىستا تو ده ته وى تا كه نكى لای ئه م كوما ئاسنینه دانیشی؟

- جارئ ئه وه دانیشتووم، بزنام ده بى به چى!

میرگان نانه كهى دوو له ت كرد، نیوهى بو خوى، نیوهى بو ئه براو.

- ئه وه خاله ئه مان نییه له و سه ره وه دئ؟

- با! ئه ی ئه وه بو وا هه لى؟ كئ وه سه رى كه وتوو؟!

ههنگاو نانى مه ولانئهمان هینده توند بوو، شاقه لى كه واشورده كهى ده شه كاوه و ده تگوت هه لوا ده كا. بئ ئه وهى له لای خوشكى راوه ستئ، له جوگه وشكه كه بازیدا ئه مبه ر، به سه ر قه برى كا بازیدا و به هه ناسه برى كه وى گوتى:

- وشتره كهى سه ردار! ئاروانه پیره كهى سه ردار كه وتوته بیره وه... كه وتوته نیو

بیره گه وهى كاریزه كه وه! به ریانى ئاوى كاریزه كهى گرتوو. شتىك بوو!... ده چم

خه به رى بو ده به م... رهنگه به ئانقه ست خستىتیا نه ناو بیره كه وه!

- رهنگه به قه ستیش تیان خستى!

ئه براو پاروو كهى به نیوه جاوراوى قووتدا، گوتى:

- كارى زه بى حولا لایه! ده یه وئ كه م ئاوى كاریزه كه بخاته ئه ستوى وشتره كهى

سه ردار! هه ی نه حله ت له شىرت!

مه ولانئهمان و سه ردار له زه مینج هاتنه ده رئ:

- كار كارى زه بى حولا لایه. وهك پوژ لیم روونه، سه ردار! پیلانه كه شى ئه و كه ربه لایى دووشه ممه ی پیره سه گه كیشاویه تى. تو چاو له و گیلییه تیه ی مه كه، وهك ریوى وایه!

سه ردار په یاغى كى به كى قه بره كه دا كیشا و به توندی ههنگاوى هه لئناوه، بو

ئه وهى به مه ولانئهمان بگاته وه. له گه ل ئه وه شدا به مه ولانئهمان نه ده گه یشته وه،

مه ولانئهمان ئاوپى ده داوه و قسه ی ده كرد:

- ئه وه مانگىك زیاتره ئه و گویدرئزه پیره ی منى داكردوو. دایم به به ریدا

هه لده خوینم. ده چمه بهر كادینه كه ی. به یانى تا نیوه پو و نیوه پو تا ئیوارئ، قسه ی

بو ده كه م؛ بو نققه ده كا؟ زمانى ده گه رئ؟ ته نیا سه رى ده له قینى، وهك كه رىك كه

چاو له نالبه نده كه ی بكا؟ ته ماشاى من ده كا! ئه و گویدرئزه به سه ته زمانه ی منیش له و

سه رى ته و یله كه له سه ر ئاخوړى خالى به سه تراوه ته وه و گوچكه ی داته پیه وه!

خاوه ن ناسه ئه و كه ره به سه ته زمانه ی من. بویه چاوم لیده كا. منیش چاو له و ده كه م و

هه ناسه هه لده كیشم. چبكه م؟! شمى دلره ق. یاخوا ئه و كه ربه لایه ی چوو له بن

چنگى دا. مشتى كا ناكاته بهر ئه و كه ره به سه ته زمانه. چش له پیا له یه ك جو! كه رىك

كه ئیواره و ئیواره نیو مه نى جو ده خوارد، ئىستا خه رىكه له برسا ده تپئ!

تیره كه شمی راخستوو و له سه رى دانیشتوو!

له گورستانه كه تپه رین و گه یشته لای ته راكئوره كه. ئه براو چاوى لىكردن و

سه رى راوه شاندا. میرگان وه دوايان كه وت. ئه براو سه رى بو لای دایكى سووراند:

- تو بو كوئ ده چى؟!

- ده چم بزنام چبووه!

- هه ر شتى بئ به تو چى! ئاخىر تو سه رى پیاوڑى یان قونچكى پیاوڑ؟

میرگان به دواى سه ردار و مه ولانئهماندا سه رى پیه ونا.

مه ولانئهمان هه روا قسه ی ده كرد:

... ئه م پوژانه ی دواى ئیتر نه یده هیشت بچمه ژوورئ. بوو كه كه ی، ژنى سالار

عه بدوللا درگاى لینه ده كردمه وه. منیش دوینى ئیوارئ هه واى بیابان له سه رى دام.

له دل خووما گوتم ده چمه بیابان و توڑئ باى بالئ خووم ده دم. هاوارىك ده كه م.

ده قیزئیم. ئىستا كه هىچ كه س ناگاته فریام سه رم ده كه م به نیو بیریكا و هاوار

ده كه م: ئه سكه نده ر شاخى هه یه! له و خه یالاندا بووم كه گه یشته لای ریزه بیره كه.

بیت وایه چیم دئ؟! هه! كه ربه لایى دووشه ممه م دئ له سه ر بیره گه وه كه

دانیشتوو و پرته ی دئ! گوتم: سلاو پیره پیاو! له پر داچله كى! هه ستا و له بیره كه

دوو كه وته وه. چاویكى له من و چاویكىشى له وشتره كانى تو كرد. وشتره وانه كه ت

كوړه كه ی سادقه شهل له و لاتره وه له سه ر ته پولكىك خه وى لىكه وتبوو. پیره پیاو

نیهیشت من قسه بکهم. له پر له دهمی دهرپه ری که: له و کاته وه بۆ خاوین کردنه وه سه ری ئه و بیره یان لابر دووه، له وانه یه زور مه ترسی له گو پیدای بی. دیوته! وشتره کانی سهرداریش له م دوربه ره ده له وه پین! من هیچم نه گوت. گوتم با بزنام ده لی چی! نه یهینا و نه ییرد گوتی: پیره ئاروانه که ی سهردار چاویکی کویر بووه. له وانه بکه ویتته ئه و بیره وه!

دیسان هیچم نه گوت. ئه و گوتی: سهرداریش ئه قلی له چۆکی دایه. ده دوازه وشتری کردوته بهر مندالیکی ده دوازه سالان، کورکه که ی سادقه شه!

پاشان که دیتی من زور سهیر چاوی لیده که م به ره و خوارئ سه ری پیوه نا. منیش وه دوا ی که وتم. دیتم زورم لی ده ترسی. خوی لا دها. منیش که دیتم ترسی پینیشتووه، ده نگم نه کرد. ئیتر خه ریک بوو هه و تاریک ده بوو. له ترسانا زمانی نه رم بوو و قه ولی پیدام که و تیره که م بداته وه. هه ر له و کاته دا بوو دیتم زه بیحو لا به په نا ئیمه دا سه رکه وت. که ربه لایی دو وشه ممه که وانه ی کرد بۆ لای برازاکه ی. من له وئ راوه ستام، دیتم به گو یی یه کتردا ده چرپینن. له پر زه بیحو لا به ره و سه ری رۆیی. به لام من چوو زانم چییان له ژیر سه ردا یه؟ من له گه ل که ربه لایی دو وشه ممه کیشم بوو. پیمو ابوو پیره پیاو خه ریکه دلی نه رم ده بی. له وه خافل بووم ئه و ده یه وه ی فریوم بدا. که گه یشتینه وه نیو دی. من به و شه وه هاتم بۆ بهر درگاکه تان و هه والت پییدم. به لام له مال نه بووی. هه ر له وئ راوه ستام. هه تا دره نگان. هه تا ئه وه ی کورپی سادقه شه ل وشتره کانی هینا وه بۆ نیو دی. به لام یه کیان دیار نه بوو. پیره ئاروانه. به سته زمانه نه ییده زانی. پینی وابوو پیره ئاروانه به ره و بیابان سه ری پیوه نا وه و رۆیشتووه. هینده گریابوو چاوی ده تگوت تلی خوینه. شه وئ هه ر لیره ماوه. هه والی تو م لی پرسی. گوتی چووی بۆ شار. به یانی زو و هاتم بۆ یاریده ی و وشتره کانمان ده رکرد. دیسان من گه رامه وه و له مالی دانیشتم. خور هه لات به لام تو هه ر دیار نه بووی. دلله دوا بووم. ری بیابانم گرت بهر تا کوو بزنام چیبووه؟! که چووم دیتم خه لک له ده وری بیره که کو بوونه ته وه، ئیتر رانه وه ستام. پیم پیوه نا و هه لاتم. ئه گه ر لیره نه بوایه ی ده هاتم بۆ شار. یه ک وچان هه لده هاتم و ده هاتم بۆ شار هه والت بده می. له دوینی شه وه وه ئاوی

کاریزه که وشکی کردووه. وهره! وهره بروانه! خه لکی هه ر به وه دا زانیان که ده بی ئاروانه که که وتبیتته نیو بیره گه وره وه! دیوته! وهره تو! خه لک به وه دا زانیان ده بی ئاروانه که که وتبیتته نیو بیره گه وره وه! دیوته ئاوی کاریزه که چۆره ی لیبراوه! کاریزه که کویر بۆته وه!

مه ولانه مان، سهردار ی برده سه ر جو گه له که. سهردار چاوی له بنی ته ری جو گه له که کرد. ته نیا چۆری ئاوی باریک. به قه د میزه وشتریک، له ته ختی بنی جو گه له که دا ماریله ی ده کرد. سهردار نووکی داره که ی کرد به ئاوی نیوه گیاندا. زه بری داره که وه ک جیگای خپکه به ردیک قورکه ی قوول کرد.

میرگان هه تا گه یشتی، هه ر دوو پیاوه که وه ریکه وتبوون و شان به شانی یه کتر ده رۆیشتن.

0

له سه ر چاوانه ی کاریزه که پۆلیک پیاو کو ملیکه یان به سستبوو. وه ک کو ری شین گیزی. زور به یان ئه و خه لکه ره شو روو ته بوون که به شیکی که میان به ئاوی کاریزه که وه بوو. حه سه ن یا وه ری ئه وه ی که له هه مووان زیاتر خوی به که وچک به ده ست ده زانی و شکایه تی له مه کینه داره کان کردبوو، له گه لیان نه بوو. ئه و ده بی له گه ل مه ئمووره کان له سه ر په مپه ئاوه که بی.

له گه ل گه یشتنی سهردار پیاوه کان هه ستان و ده وریان دا. قه نبه ر شادیخ، باوکی حه لیمه، پیمه ره که ی له بهر دهمی سهردارد چه قاند و گوتی:

- له لای خودا و پیغه مبه ر مشکو لۆزمه ی ئه گه ر شایه دی نه ده ی بهر له تیکه وتنی وشتره که ت له و بیره ئاوی که ریزه که که م نه بوو بۆوه.

حه مدیلا که نعان، پیاویکی قوله بنه و تو وره یه، شانی سهردار ی گرت و گوتی:
- حه رامزاده ن ئه وانه سهردار! ئه مرۆ ئیمه به هه زار به ده بختی چووین مه ئموورمان هینا وه، راست له مرۆدا ئاوا بهر ئاوی کاریزه که ده گرن! ئه و وشتره به سته زمانه ی تو یان خستوته بیره گه وره وه بۆ ئه وه ی ئاوی کاریزه که وشک بکه ن و به مه ئمووره کانی بسه لمینن که ئاوی کاریزه که مه کینه هه لینه چۆراندووه!

مه لای زه مینج که له وئ راوه ستابوو گوتی:

- ئاخىر زهمانه! دنيا ئاخىر بوونه!

عەلى ياور بى ئەوھى چاۋ لە كەس بكا يان لەگەل كەسنىكى بى گوتى:

- ئەو دەشتە لە تونيانا قەلشت قەلشت بوو! ئەو دەغل و دان و زەرعاتە دوو

پوژى دىكە ئاوى پى نەگا دەسووتى و هىچى نامىنى!

مەولائەمان و سەردار بارىكەپى كارىزەكەيان گرتىووە بەر و دەپوشتن.

خەلكەكەش بەدواياندا وەرپىكەوتىون. قەنەبەر شادياخ پىمەپەكەى لەسەر شانى

دانابوو و لەگەل خەلكەكە دەپوشت و لە پەستا دووپاتى دەكردەو:

- لە لای خودا و پىغەمبەر مشكولۇزمەى سەردار! مشكولۇزمەى ئەگەر شایەدى

نەدەى كە بەر لە تىكەوتنى و شترەكەت ئاوى ئەو كارىزە كەم نەبووبۆو!

حەمدىللا ھەر وا جىئوى دەدا:

- زۆلن ئەوانە، زۆل! حەرامزادەن!

كوپى سەنەم ھات بەرەو پىلى سەردار و مەولائەمان:

- ھاتوون سەردار! زەبىحووللا مەئموورەكانى ھىناوھتە سەر بىرە گەرە. خەرىكە

پىيان دەلى كەم بوونەوھى ئاوەكە خەتای چىبە! كوڤخاش كاغەزىكى نووسىوھ و

خەرىكە شایەد كۆ دەكاتەوھ و پىيان تەپل دەكا. كوڤخاش لەوئىبە. پىموايە لایەنى

ئەوانى گرتووھ.

مەولائەمان گوتى:

- ئاخىر ئەو دەوئىتە خۇشى لەو كارىزەدا بەشى ھەيە!

كوپى سەنەم گوتى:

- ئەو كوپە بەستەزمانەى سادقە شەلىش لەگوڤ بىرەكە دانىشتووھ و دەگرى!

لەسەر سنگى تەپۆلكەكە، بە دەورى بىرە گەرەدا تاقمىك راوھستابوون. شەقلى

تەگەرى ماشىنە جىبەكە عەرزەكەى بىرگەبىرە كىردبوو. شوڤىرى ماشىنەكە، لاوڤىكى

بەخۆوھ بوو. مووى سەرى رەش و لوول بوو. دوور لە بىرەكە بە تەنیا پالى بە

گىلگىرى ماشىنەكەوھ دابوو. دوو ئاژان بە دەورى خەلكەكەدا ھەلدەسوورپان. سى

پىاوى غەوارە، مەئموورى دارابى و كشتوكال، دوور لە پىاوەكان راوھستابوون و

قسەيان دەكرد. سالار عەبدوللا لە نىزىك مەئموورەكان گوڤى ھەلخستبوو. كوپەكەى

سادقە شەل لەسەر بەردىك دانىشتبوو و ھەر دوو دەستى بە بەر چاویوھ گرتبوو.

زەبىحووللا ھەراسان و بىئوقرە بەملاو ئەولادا ھەلدەخولا.

كوڤخا نەوورۇز لە پشت سەرى مەئموورەكان بەرگەيەكى بە دەستەوھ گرتبوو و

راوھستابوو. حاجى سالم و موسلىم بە نىو خەلكەكەدا دەگەرپان. عەلى گەناو لە

لایەك دانىشتبوو و جگەرەى دەكىشا. وردە شەرىكەكانى مەكىنە، لە دەورى يەك

راوھستابوون و وایان دەنواند كە لە شەرىكە گەرەكان بىخەمتر نىن.

كوپى سەنەم پوڤى بۆ لای ئاژانەكان و سەردارى نىشان دان.

سەردار درى بە كۆرەكەدا و چوو بۆ گوڤ بىرەكە و سەرى بەسەر زاركى

تارىكى بىرەكەدا گرت. گوڤى لە لرخە و ئالەى ئاروانە بوو. لەسەر لىوارى بىرەكە

چۆكى دادا و ھەر دوو دەستى چەقاند و سەرى كرد بە نىو بىرەكەدا و ئالاندى:

- و شترە بەستەزمانەكەم! و شترە بەستەزمانەكەم!

سەردار سەرى لە بىرەكە ھىنا دەرى، چاوە گەرەكانى فرمىسكىان تىزابوو.

چاویكى لە دەورو بەرى خۆى كرد. زەبىحووللا بەرەو پووى راوھستابوو و چاوى

ترووكەترووكى بوو. سەردار ھەستا و چووھ دواوھ. دەورىكى خەلكەكەى لىندا و

چوو بۆ لای زەبىحووللا. زەبىحووللا بەر لەوھى بتوانى خۆ بخاتە نىو خەلكەكەوھ،

سىنگى بە سىنگى سەردارەوھ بوو. مىرگان قىژاندى و سەردار دارەكەى ھەلىتاوھ.

زەبىحووللا وەرسوورا و ھەلات. ئەو چاكتر. دەشتىكى پان و بەرىن. سەردار ھەپاى

كردى. زەبىحووللا بە دەستى خالى ھەلدەھات. لاوتر بوو. ئەژنۆى بەھىزتر بوو.

سەردارىش شەكەتى رى بوو. بەلام لاقى سارەوان خاراوى رىگایە. بە دوو

قەلەمباز، بەر لەوھى خەلكەكە بىگەنى، گەيشتە سەرى. چارى نەما، زەبىح دەستى دا

خىركە بەردىك. بەلام بۆى ھەلنەگىرا. يەكەم زەبرى دار وھ قولاپەى كەوت و درا بە

عەرزدا و بە ھەر دوو دەستى لاقى خۆى گرت. بەرچاوى تارىك بوو و ئىتر چاوى

ھىچ كوڤى نەدى. جارى ھەوھل كە زەبرى كارىت وھشاندا كار تەواوھ. بۆيە زەبرى

دارى سەردار بەر لەوھى خەلكەكە بگەنى و لە كۆل زەبىحى بگەنەوھ، ئىتر ژانىكى

ئەوتۆى بە لەش و يەسقانى زەبىحووللا نەدەگەياندا.

ئاژانه کان سهرداریان له دهست خه لکه که دهرهینا و میزگان له پشت سهری زه بیحوڵا دانیشته. سهردار که گه یشته لای ماشینه جیبه که خوی داره که فپیدا و سوار بوو. ئاژانیک له لای ماوه و یهکی دیکه یان هات زه بیحوڵلاش ببا. چهن پیاو زه بیحوڵلایان هه لگرت و خستیانه نیو ماشینه که وه. ئاژانیک له نیوانیاندا دانیشته. سهردار خوین بهری چاوی گرتبوو، زه بیحیش وهک هومایی سپی هه لکه رابوو:

- له من بۆ دهدهی براله؟

- بۆ وشتره کهت خستوته نیو ئه و بیره وه؟!

- من؟! من؟! نا! نا! من نا! من هاتبووم سهری بیره که داپۆشمه وه، وهی... وهی... مردم! بمگه یهنه جیگایه ک!

سهردار ویستی له ماشینه که دابه زئی، به لام تفهنگی ئاژانیک به سنگیه وه نووسا: دانیشه دیوه زمه!

مه ئمووری داراییش سوار بوون و ماشین وه ریکه وت.

زه بیح وهک نیوه مردوو گوتی:

- چییه ئه رباب گیان؟ چی بووه؟

مه ئمووری دارایی گوتی:

- ده بی جیگای په مپه که بگورن!

- چی؟!

وشتره کانی سهردار به دهشته که دا بلاو بوو بوونه وه و دهیتوانی تاقولوقیان دوور و نزیک له ده ریجهی ماشینه که وه ببینی. له سه ره به نداوی په مپه که وشتره جووت دووگه کهی سهردار ئاوی ده خوارده وه و که ره به لای دوو شه ممه له په نای ملی وشتره که دا چاوی له ئاو خوارده وه کهی ده کرد. ماشینه که له لای په مپه که راوه ستا و یه کئ له مه ئمووره کان له گه ل ئاژانیک دابه زئی، خوی کرد به ماتورخانه که دا و کوژانندییه وه. دواي تاویک له بهر چاوی به مؤله ق ویستاو و قه لافه تی چه په سراوی که ره به لای دوو شه ممه هاتنه وه بۆ لای ماشینه که و سوار بوونه وه:

- لاک و مؤرم کرد!

که ره به لای دوو شه ممه چهن هه نگاو به دواي ماشینه که دا هات و له نیو ته پوتوزدا ون بوو.

وشتره جووت دووگه کهی سهردار ده می له ئاوه که کرد بووه و ته ماشای ده کرد.

که ره به لای دوو شه ممه چوو بۆ لای وشتره که و له سه ره به نداوه که دانیشته:

«په کوو له من به لای ناخیرم پیمو ابوو په مپه وانم! چه یفی، چه یف بۆ ئه و ئاوه روونا که؛ مخابن! خودا دایناوه بۆ وسل و تارات. نازانم بۆ دایانخست؟ خه ریک بوو

له چنگ ئه و ئه مباره بۆگه نه رزگارم ده بوو. تف! تف! له شه رم و حیاتان»

- هه سه ته باوه هه سه ته! نانه که مان چوو.

سالار عه بدوللا بووله پینش خه لکه که وه، ئه و خه لکه ی به شیان به په مپه که وه بوو،

گه یشتنه سه ره به نداوه که:

- هه سه ته باوه! مال ویران بووین!

که ره به لای دوو شه ممه چاویکی له کوره کهی کرد. ئه گه ر شتیک بیی به ناوی

گریانی بی فرمی سک؛ ده کړی بلتین سالار عه بدوللا ده گریا:

- دیتووتن! ده یانه وهی بچن گوریس بینن وشتره که دهرهیننه وه. دوو که یشیان

چوون به شوین که ریزکه ندا. ئه وان بر دیانه وه باوه! دیتووتن؟!

که ره به لای دوو شه ممه هه ستا و دهستی کرده نیسی چاوی و روانیی. به

راسته پئی کاریزه کاندای چهن پیاو به ره و زه مینج داده گه ران. پیمه ره یان له سه ره

نه ره ی شانیان دانا بوو و ده رۆیشتن. پۆلیکیش ده هاتن. به پرژ و بلاوی ده هاتن.

شه ریکه په مپه کان بوون، وهک وشتره کانی سهردار، له نیوان مه کینه و بیره گه وردها

بلاو بوو بوونه وه. که ره به لای دوو شه ممه دهستی له سه ره نیو چاوانی لابر د و گوتی:

- نا! ئه وانیش نه یانبرده وه. ناتوانن به هیه شیه وه یه که ئه و وشتره دهرهیننه وه.

ناتوانن، به هیه شیه وه یه که! زه بیحوڵلاشیان برد بۆ شاری؟!

- به شهل و گوتی بر دیان. برۆ لیقه کۆنه کهت هه لگه ره با برۆینه وه بۆ مالی.

- نا! نا! من هه ر لی ره ده بم. نا! من لی ره ده بم، نایه م!

که ره به لای دوو شه ممه ئه وهی گوت و به ره له وهی پیاوان بگه نه سه ره به نداوه که

خوی کرد به ماتورخانه که دا و درگا که ی له سه ره خوی داخست.

«من لیږه ده‌بم. من هر لیږه ده‌بم. بيم بؤ نیو دئ بليم چی؟ خو کارم نییه!»
 خه لکه که یهک یهک و دوو دوو گه‌یشتنی و له‌سه‌ر به‌نداوه‌که دانیشتن. وهک
 ئه‌وهی بؤ کوږی پرسه دانیشن. ئاوی راوه‌ستاوی به‌نداوه‌که شه‌به‌قی له چاویان
 ددها.

له نیوانیاندا مه‌ولائه‌مان و کوږی سه‌نه‌م و میږگان و حاجی سالم و موسلیم
 راوه‌ستابوون. موسلیم چوو بؤ بن دیواری ماتوږخانه‌که، جله‌کانی داکنه‌ند و
 پروت‌وقوت هات بؤ لای به‌نداوه‌که و خوئی خسته نیو ئاوه‌که‌وه.

حاجی سالم پرووی کرده خه‌لکه‌که و گوتی:

- دیتووتانه ئو حه‌یوانه؟!

میږگان که پرووی وه‌رگیږابوو، به‌رهو زه‌مینج گه‌راوه. مراد و مه‌ولائه‌مانیش به
 دوایدا پرویشتن. زمان، لال و چاو، کویر بوون.

ئه‌براو له لای ته‌پراکتوره‌که خه‌وی لیکه‌وتبوو. میږگان دلئ نه‌هات خه‌به‌ری
 بکاته‌وه. کوږی سه‌نه‌م له ژیر سیبهری ته‌پراکتوره‌که دانیشتن. مه‌ولائه‌مان و میږگان
 وه‌نیو قه‌بره‌کان که‌وتن. میږگان چاویکی له براکه‌ی کرد. مه‌ولائه‌مان خیرا سه‌ری
 وه‌رسووږاند و پرووی کرد به‌و لاره. میږگان لیئ پرسیی:

- کاری تو نه‌بوو؟

- چی؟ چی کاری من؟!

- تو دویشه‌و هه‌تا نیوه‌شه‌و نه‌هاتییه‌وه بؤ مالئ! کاری تو نه‌بووه؟!

- چی کاری من نه‌بووه؟ چی؟!

- وشتر! تو ئو وشتره‌ت نه‌خسته‌توته بیره‌که‌وه؟!

- شیت بووی تو خوشکئ! شیت!

مه‌ولائه‌مان له‌وه زیاتر له‌گه‌لی نه‌پرویشتن. به‌رهو مالئ که‌ربه‌لایی دووشه‌ممه
 بایداوه و گوتی:

- بجم به‌شکوو چنگئ کا په‌یدا که‌م و بیکه‌مه به‌ر ئو که‌ره به‌سته‌زمانه، سه‌تلئ

ئاوی بؤ به‌رم!

میږگان چاویشی له پرویشتنی براکه‌ی نه‌کرد، ملی ږی گرت و ږویی.

ژنه‌که‌ی عه‌لی گه‌ناو له‌سه‌ری کولانه‌که نه‌بوو. میږگان سه‌ری کرد به‌مالئ عه‌لی
 گه‌ناودا. کچه‌که‌ی به‌زگه‌ه‌ستاوه‌که‌یه‌وه له‌سه‌ر ئاونگه‌که دانیشتیوو و شتیکی
 ده‌سووه‌وه. میږگان چووو ژووږی و له‌په‌نا ئاونگه‌که به‌رهو پرووی کچه‌که‌ی
 دانیشتن:

- چی ده‌سوویه‌وه؟

- نه‌بات. عه‌لی له‌شاری بؤی هیناوم. توژئ شتومه‌کی تریشی هیناوه. گولی
 گوزروان و خه‌یارچه‌مبه‌ر دلئ خوشه‌ه! هیشتا هیچ نه‌بووه له‌تیکی گاواردین کږیوه
 که هیله‌گ بؤ کوږه‌که‌ی بدوورم! کوږه‌که‌ی! هه‌ها!

- ده‌ی، ده‌ی... هاجه‌ر!

هاجه‌ر ده‌ستی له‌ده‌سکاونه‌که به‌ردا و چاوی له‌ده‌می دایکی ږی:

- ها؟ به‌لئ!

میږگان ده‌سکاونه‌که‌ی به‌ده‌سته‌وه گرت و ده‌ستی کرد به‌سوونه‌وه‌ی
 نه‌باته‌که. هات شتیک بلئ. به‌لام به‌ر له‌وه‌ی لیوی بجوولئ عه‌لی گه‌ناو خوئی کرد به
 ژووږیدا:

- گوریسه‌کان له‌کوین؟ کوانین؟ له‌سه‌ر که‌ندووه‌که‌م دانابوون!

هاجه‌ر گوتی:

- گوریست بؤ چییه؟

- هه‌رچی گوریس له‌نیو دیندایه‌ ده‌بی کوئی که‌ینه‌وه، پیکه‌وه‌ی گریده‌ین و
 بایده‌ین. ئاخو خو کاژیله‌ نه‌که‌وتوته بیره‌وه؟

گوریسه‌کانی دوزییه‌وه و له‌خه‌لوه‌تییه‌که هاته‌ده‌ری. قسه‌ی له‌گه‌ل میږگان
 نه‌کرد. گوریسه‌که‌ی دا به‌شانیا و هه‌ر وا که به‌رهو ده‌ری ده‌پویشتن گوتی:

- حه‌مام ئاوی ده‌وی. پاتال ئاویان ده‌وی. حاسل ئاوی ده‌وی. مروقیش خو به

بی ئاو ناژی!

عه‌لی گه‌ناو گه‌یشته‌کولان و بیده‌نگی مال‌ه‌که‌ی داگرت.

میږگان به‌بیده‌نگی ده‌سکاونگی به‌نهرمه‌نه‌باته‌کانی بنی ئاونگه‌که‌دا دنا. هاجه‌ر

له‌دایکی پرسئ چی بووه؟

میرگان به جی وه لام گوتی:

- ئیمه دهرۆین.

- بۆ کوئ؟

- دهچین بۆ ناوچهیهک وا باوکتیان لهوئ دیوه.

- هه مووتان؟

- هه موومان! نازانم.

- ئیتر ناگه پینه وه؟!

- نازانم! نازانم.

- ئه ی من؟!

- تو... تو... مال و ژیانته ههیه. میردته ههیه. ئیستاش ئه وه خه ریکی مندالت

دهبی، خو شه ویستتیش ده بی. هیدی خه می چیته؟

هاجهر تاویک مات بوو. پاشان گوتی:

- ئیوه برۆن من ئیتر کیم ههیه؟ کاتی زه یستان کی ئاگای لیم ده بی؟! کی ناوکی

منداله کم ببری؟

میرگان نه ده بوو دل ناسکی بنوینی، گوتی:

- بیکهس نابی، بیکهس نابی. که سیک هه ر ده بی. من خراپه م له گه ل ئه و خه لکه

نه کردوه، به فریای کچه که م نه گه ن!

هاجهر که وته لیوه له رزه. میرگان مؤله تی نه دا کچه که ی بگری هه ستا و گوتی:

- ده موچاویشت ماله لئیداوه!

هاجهر به هه نیسکه وه گوتی:

- ده هه ر له وه ده ترسم. هیندی له جیرانه کان ده لئین ئه و ماله یه نیشانه ی کچه!

میرگان خو شی وای بیر ده کرده وه. به لام نه یده ویست وه پرووی خو ی بیئی.

سه ری له قانده و گوتی:

- له خو را قسه ده که ن! خو له لای خودا نه هاتو نه وه!

تاقه تی نه هینا. هاجه ری له لای ئاونگه که به جیه پشته و چو وه ده ری. له سه ری کو لان عه لی گه ناوی دی. کو لی گوریسی به شانیدا دابوو که له مالان وه ریگرتبوو و ده رویشته. میرگان سه ری داخسته و تیپه ری.

له مالی میرگان ژنه که ی عه لی گه ناو له لای ته ندووره که دانیشتبوو و خه ریکی دوورینی کراسیکی مندالانه بوو؛ بۆ مندالی هه ویکه ی. عه باس له په نا ته ندووره که گوچانه که ی له سه ر کو شی دانا بوو و خه ریک بوو ده شاه ی و تاق قرانییه کانی به جیا جیا ده بژارد و ده یکرده ئه و تووره که یه وه که به په تیک له ملی کردبوو. میرگان ئه و له ته نانه ی له لوی چاره که که ی نابوو گریکه ی کرده وه و له سه ر ده رخۆنه ی ته ندووره که ی دانا و رۆیی بۆ وه تاغ. ئه و زۆر که م لای عه باس و روقیا ده ماوه. ده یزانی هه یچیان پشیا ن خو ش نیه له وئ بی، عه لی گه ناویش گو ی لئینه بوو. چونکه هه موو خه لکی ئاوا یی ده یانزانی عه باس سووتاوه. له پیاوه تی که وتوو. ناخ و رواله تی عه باسیش وای نیشان ده دا! ریشی نه هاتبوو. دهنگی گر و نووساو بوو. هه لسوکه و تیشی خه ساوانه بوو. باسی ژن و کچی نه ده کرد. چاوی به دوا ی که سه وه نه بوو. خو ی له قه ره ی ئه و گالته و گه پانه نه ده دا. ته ماحی له ما که ر و شتی واش نه ده کرد. وه لحاسل هه یچ دیار ده یه کی له هه وهس و مه یلی جحیالانه پیوه دیار نه بوو. ئه وهش روانگی خه لکی زه مینج بوو و هه موو له سه ر ئه و برۆایه بوون که: عه باس سووتاوه! له هه موو کهس باشتیش میرگان ئه وه ی ده زانی.

روقیاش وه نه بی له عه باس باشته بی. چوار کوته یه سقان. به حال نووزهی ده رده هات و هه میشه ش ناسی له ژیر زمانیدا بوو. بوونه وه ریک بوو به غه یری تووک و نزا هه یچی دیکه ی له ده ست نه ده هات. روقیا بۆله! تاقمی له خه لکی ئاوا یی به توانجه وه پشیا ن ده گوت: روقیا بۆله! بۆیه کهس دلئ لئ پیس نه ده کردن. دوو که سی خه ساو و نه زۆک با هه ر پیکه وه بن.

- چاکه جار یکی دیکه ی بیژیره وه. دوو دانه دوو قرانی چوار قران. که وایه لیتره چوار قرانمان هه یه!

روقییا چوار قامکی لئیک بلاو کرد و گوتی:

- ئه مه چوار قران.

- سى دانه پىنج قرانيمان ههيه:

- ئه وهش پازده قران.

- پازده قران و چوار قران دهكاتە نۆزده قران!

روقيا گوتى:

- له بيست، قرانى كى كه مه.

- ليرەش هه مانە بيست و سى دانه ده شايى، ده بيته چهنده؟ ئه گەر جوت

جوت داياننيم. ئه ها! يهك و دوو و سى و ئه مهش دوزده قران و ده شايى. چاكه؟!

دوازده قران و ده شايى ليرە، نۆزده قرانيش له وى دهكاتە چهنده؟ با بيژيرم! ده

قران بچيته سەر نۆزده قران، ده بيته بيست و نو قران. ئه وه بيست و نو قران!

روقيا گوتى:

- ئه وه سى، قرانىك كه م.

- چاكه! له ماش قرانىك و ده شاييمان ههيه. ئىستا ئه و قرانهش دهخهينه سەر

بيست و نۆكه، ده بيته سى قران. ئىستا هه مانە سى قران و چهنده؟

روقيا گوتى:

- سى قران و قران و نيويك.

- ها! ئه و سى شاييهى بۆ تۆ!

روقيا سى دانه ده شاييه كى له سەر عه رزه كه هه لگرته وه و گوتى:

- دهى ئىستا خۆت چهندهت پنيه؟

- سى قرانم پنيه؟

- چاكه، سى قران!

عه باس گوتى:

- دا ئه و په نچكه نانه بينه با بيخوين... خۆم كوشت هه تا بژاردم. جاران هه زار

قرانم به هه واوه ده بژاردا!

روقيا كوته نانه كى - كه ميژگان هينابوى و له سەر ده رخنه كه داي نابوو -

هه لگرت و دايه ده ست عه باس:

- ده چم به و سى شاييه ماست يان دوشاو ده كرم. با نانه كه مان بى پيخۆر نه بى.

عه باس پاروويه كى زه لامي خسته ده مى و گوتى:

- نا! نا، ئه و سى شاييه بۆ خۆت. ناسى پيكره. شوکور نانه كه نه رمه پيخۆرى

ناوى. بخۆ دهى! ئيمه ده بى قانع بين. بۆ ئه وهى بتوانين ده سمايه يه كه پيكه وه نيين.

ئه وانه خه ريكن ده رۆن!

- ميژگان و ئه وان؟!

عه باس گوتى:

- ميژگان و كورپه كى! خه مى ناوى. ئه م ماله بۆ من به جيده ميتنى. ده زانم چۆنى

كه لك ليوه رگرم. كاسپى ده كه م. زستانانه ئه وه نده كاسپى ده كه م كه خه رجى هه موو

ساله كه مان دابين ده بى.

روقيا پرسى:

- چ كاسپيه ك، يانى؟

عه باس گوتى:

- سه رها قومار وه ريده خهين. پاشان... ئه و تهويله خاوين ده كه مه وه و ده يكه مه

دووكانى به قالى. ئه گەر تۆش له گه لم بى پيكه وه ده يگيرين. ئه گەر ئه و ته راکتۆره ي

ميرزاخان نه شكايه، ده مانتوانى دوو جه وال ئارديش له شار بينين و ليرە به كيلۆ

بيفرۆشين به خه لك. ئىستا له وانه يه عه لى گه ناو كه ره كه يمان به كرى بداتى. به لام

هه ر چۆنيكه ده بى ئيمه ده سمايه يه كه جۆر كهين... هه يفى هيجمان ده ست و پيمان

ساغ نيه! ده نا نانه واخانه يه كمان داده نا. به لام ئىستا ناچارين، شتومه ك له شاره وه

بينين و له سەر رّفحه كان ريزيان كهين.

روقيا گوتى:

- جارى با بزاني چۆن ده بى! ئه گەر ئه و پياويلكه رۆحمى بكردايه و ته لاقى

بدايه م، ئيتر نه جاتم ده بوو. چش ماره بيشم ناوى.

عه باس گوتى:

- ده بى قه رار و بريه ي له گه ل بكه ي كه ماره بيه كه تى پيده به خشى، به و شه رته ي

ئه ويش سبحه ينى راست نه بيته وه و داواى به شه مالى ژنه كه ي، هاجه ر، له من و

ئەو چوار خشت و کولۆیەیی سلوچ بکا! حالی بووی؟ سەنگەوبەردی نی. ئەو عەلی گەناوەی من دەیناسم زۆر لایەلایە.

روقیا گوتی:

- خۆم چاکی دەناسم. بەلام پیموانییە تەلای ئەوەندە بەلاوە گرینگ بی. مەحتەلی ئەوەیە من لیوم بجوولی. بەلام شتیکی!

- شتیکی چی؟

- من پیموایە تریاکخانەیک دانین باشترە. دەزانی چەندە بەسوودە؟! تۆ چاوە لە پورە سەنەم بکە. چاوی لە دەستی کەس نییە!

عەباس پزوووی توورەکەکی توند کرد، توورەکەکی بە جوانی لە باخەلیا دابین کرد و دواي ساتیک گوتی:

- خۆ فکریکی باشە. من بیرم بۆ ئەوە هەر نەچووبوو.

روقیا وردەیی نەنەکی کردە دەمیەو، هەستا پی و گوتی:

- من ئیتر دەروم! ئیوارەییە، درەنگ وەختە. رەنگە بتوانم یارمەتیەکی خوشکت بەدم. کچە فەقیرە پی و مانگی خۆیەتی. چەندەش گیانم دیشی!

عەباسیش هەستا. خۆی گەیانە سەر تەندوورەکە. جگەرەییەکی داگیرساند. خەریک بوو خۆر ئاوا دەبوو.

میرگان هاتە دەری. دوو پیالە چایی هینا بۆ سەر تەندوورەکە و گوتی:

- چاییم بۆ هینا، بۆ رویشت!

عەباس دوو کەلی جگەرەکی بە خەستی لە لووتی دایە دەری و گوتی:

- رویشتەو بە مالی خویان!

میرگان چاییەکی لەبەر دەمی عەباس دانا و هەروا بە پیو پراوەستا.

دایک و کور هەردووکیان دەنگوت دەمیان دووراو. عەباس جگەرەکی دەکیشا و میرگان چاوی لە گوێسوانەیی سەربانەکە بریوو. هەردووکیان دەیانزانی خەیلی

ئاخافتنیان لە دلایە. باسی ئاخافتنەکەشیان دەزانی، بەلام هیچیان نەیان دەزانی لە کوێو و چۆن دەست پێکەن.

عەباس قونچکە جگەرەکی خستە تەندوورەکەو و پیالە چاییەکی هەلگرت و نای بە سەرییەو. میرگان لەبەر تەندوورەکە دانیشت و پالی بە دیوارەکەییەو دا.

ئێستا دایک و کور چاویان لە یەکتەر نەبوو. بۆیە دەیانقوانی بی ئەوەی چاوە لە چاوی یەکتەر بکەن باخۆن. عەباس لە سووچی سەرووی هەیانەکە و میرگان لە

بەر تەندوورەکە و لای خوارەو دانیشتن.

میرگان، لەبەر سییەری ئیوارە، دەستی دابوو بن چەنەیی و عەباس بە دەموچاوی رەقەلە و مووی سپییەو پالی بە دیوارەیی تەندوورەکەو دابوو، چاوی

لە جێهەک بریوو، کە هیچ کوێ نەبوو!

- ئێستا تۆ دەتەوێ چبکەیی عەباس!؟

- چۆن چیدەکەم؟

- لێرە دەبی یان لەگەلمان دئی؟

- لێرە دەبم.

میرگان تاقەتی نەهینا. هەستا و لەبەر دەمی کورەکیدا پراوەستا و گوتی:

- خۆشم نازانم چیت پیدەلیم! ئەگەر بلیم لەگەلمان وەرە، نازانم تووشی چی

دەبین. ئەگەر بلیم لێرە بمینەو، نازانم... نازانم چیت بەسەر دئی! گەرما، سەرما، وشک و تەر. دلەم خۆش نییە. لەملاو دەبینم براکەت، کە بە حیسابیک بژیودەری

بنەمالە بوو، ئیتر لێرە دەست و دلی بۆ هیچ کاریک ناچن. ئەو خووێ بە کاریک گرتوو، کە لێرە نییە. لەو لاشەو ئیو بە کئی بسپیزم و برۆم؟ لەو لاشەو هەوالی

باوکت هاتوو. خودایە ئەم کورەم، کچەکەم، ئەو کورەیی دیکەم، میردەکەم، خۆم، خودایە! ئیمە بۆ خەریکین لەبەر یەک بلاو دەبین؟ سەرم سوور ماو، نازانم چبکەم.

دەبینم بەلام تیناگەم. دەبینم بەلام تیناگەم!

عەباس گوتی:

- هەق بە تۆیە، خەمی میردەکەتە!

- نا! ئاوا تیر و توانج تێمەگرە رۆلە! تەنیا لەبەر ئەو نییە. من دلەم لەت و کوت

بوو! چوارمیخەتان کیشاوم، چوارمیخە!

عەباس گوتی:

- تو به دواي پياويكدا دهړوی كه زور ناپياوانه ئيمه ی به جيهيتشت وړویي. خوړیبه!

- تو به و دلئی خوړی؟! نا! له نیو ته وایي ئه وانه دا كه رویشتون ئه گهر يه كيان به غيره تانه رویشتی باوكی تویه؛ سلوچ! زور كهس رویشتن و نه هاتنه وه، به لام باوكی تو وا نه بوو.

- زور چاكه! بوو يان نه بوو بؤ من جياوازیي نیيه ئیتر، من خو پيشم به كهس نه گرتوه، نه پيشم به ئه و گرت، نه پيش به ئیوهش ده گرم، برؤن برؤن، خوداتان له گهل بی!

میرگان به دلپریبه وه گوتی:

- پيم خو ش نیيه به من بلئی خودات له گهل! خو من ناچم بؤ حه ج، ئه و جیهش كه دهچم به ههشت نیيه، هه ر نازانم كوئیبه! ده لاین: كانه. به لام خو شم نازانم دهچم بؤ كوئ. ته نیا خه ريكم دهړؤم، ئه ویش به دهست خو م نیيه. له راستیدا خه ريكه ده مبه ن. به لام دلم ژان دهكا. كه چی تو... تو پیتوایه من دهچم بؤ باخی به ههشت، كه ئاوا تانه م لیده دهی! يانی پیتوایه من پیم خو شه تو له م دوزخه دا به جیبیللم و برؤم؟! ... خودایه گيان! خودایه؛ بؤچی خه ريكی له تو كوتم دهكه ی!

عه باس نیوه جگه ریه كی هه لگرت و گوتی:

- نامه وئ لای من خو ت به نییه حالی جاو. برؤ ئیتر! خو كهس هیچی پینه گوتوی. ده لیم برؤ دهی، باشه ده برؤ!

- برؤم! هه ر دهړؤم، به لام نامه وئ ئاهونزای تو م به دواوه بی. نامه وئ ئاهي تو له وه زیاتر بمسووتینی.

عه باس گوتی:

- ئه گه ر ده ته وئ ئاهي من داوینت نه گری، برؤ و خه می منت نه بی!

- چو ن خه می تو م نابی رؤله، چو ن ده توانم كوری خو م له بییر نه بی؟!

- خو نابی هه ر دانیشی و له دوری من بگری!

- ئه ی له وه زیاتر چیم له دهست دئ رؤله؟!

- پارهم بؤ بنیره! پاره. منیش لیره بنیاده مم! بژیوم دهوی. خو به باي خودا به پیناچم. تازه خو هیز و توانای كارم نیيه. ده بی دهروویه ك بؤ به ریچوونم پهیدا كه م. ده مه وئ دووكانی به قالی دانیم. ئار دفرؤشی. ده مه وئ راسپیترم چهن پووش خورما و چوار به سته چایی و ده من ئاردم بؤ بینن و بتوانم له و ریگایه وه نانیک و ده دست بینم. به دهستی به تال هیچ ناکری! خو دهستی خالی تو زیشی لیبه لئاستی.

- باشه باش. باشه به چاوان. بؤت ده نیترم. من ئه وهنده دهسته وستان نیم. كار

ده كه م. كار ده كه م. شتیكت بؤ ده نیترم. ده ی ده لئی چی؟

- هیچ، هیچ. دواي ئه وهش ئه گه ر چاوتان به باوكم كهوت، پنی بلین كاغه زيكم بؤ بنیری كه ئه و چوار كوئو و خشته به من ببری. ده نا گه ر دنتان ئازا ناكه م. من توانای ئه وه م نیيه سبه نیی له گهل عه لی گه ناو تیوه چم. وهك رؤژ لیم روونه چوار رؤژی ديكه عه لی گه ناو لیم قوت ده بیته وه و داوای به شه مالی ژنه كه می لیده كا. له و چوار كوئو و به رده به شی دهوی. لیشم ده ستینی، ئه و كاته منی نیوه مردوو چو ن ده رقه تی دیم؟ دئ ماله كه م لی تیغه دهكا و وه تاغه كه بؤ خو ی هه لده گری و ته ویله كهش ده دا به من! منیش چیم پیده كری؟!

- راست ده كه ی. ئه و عوله چوار چاوه هه موو شتیکی له دهست دئ. باشه. هه ر

چو نیک بی ئه و كاغه زهت بؤ و ده رده گرم و ده نیترم. ئیتر قسه ت ماوه؟

- نا. نا ئیتر. به لام ده بی كوتیک له و مسانه ی وا شار دوو ته ته وه، بده ی به من.

ئاخر منیش بنیاده مم! كاسه یه كم ده وئ ئاوی تیدا بخومه وه.

- باشه! هه ر ئه و قاپه مسه ی له بهر ده ستدایه بؤ تو ی به جیدیللم. ده ی قسه ت

ماوه؟ چیی تریش؟!

- هیچ، هیچ، ئیتر هیچ!

- باشه، كه وایه بؤ هه لئاستی بیته ژووری؟ له و سه ر ته ندوره چ ده كه ی؟

- باشه دیم! هه ر وهختی ئیوه رویشتن، منیش كه لوپه له كانم راده گويزم.

میرگان په رداخه به تاله كه ی هه لگرت و گوتی:

- چایی ترت بؤ بینم؟

- زه ره ری نیيه ئه گه ر هه یه، ده مم وشك بووه.

ههتا میرگان چایی دووه می هینا، عه باس سرخوشی خه یال، پشته سهری به دیواره که وه دا و جگه ره یه کی نا به لیوییه وه و چاوی قووچاند.

ئیواره چ که یفیکی له لایه!

دهنکیک له کولانه وه هات:

- به گۆری بابیان وه! ئیمه ئه وه درۆین. با هه رچی گوریس و په تی نیو دییه پیکه وه ی گریه ن. با بزانی دتوانن ئاروانه پیره ی سهر دار له و بیره دهره نینه وه؟! ههها! ده زانی ئه و بیره چه نده قووله؟

- نه وه د و هه شت گه ز!

- خۆم له بیرمه باوکی ئه براو دهیگوت: نه وه د و هه شت گه ز قوولایی بیره گه وره یه. گالته نییه!

مه ولا ئه مان و ئه براو و کورپی سه نه م هاتنه حه وشه. عه باس چاوی هه لئینا. پیاوه کان دهنگه دهنکیان ساز کردبوو. مه ولا ئه مان و کورپی سه نه م قسه یان وه بهر یه ک نه ده خست. ده په رینه نیو قسه ی یه کتر و هه ر کام ده یویست ئه وه ی که دیتوویه تی به که یفی خۆی بگیزیته وه. ئه براویش له و ناوه دا واق و رماو راوه ستابوو هه ر تاوی ده یروانییه ده می یه کیان. له گۆرستانه وه هه تا ئیره بۆی دهرکه وتبوو که له سهر کاریزه که شه ر و هه لالا ساز بووه. خه لکه که شتی دیبوو تاق و لۆق به ره و نیو دئ ده گه رینه وه. زانیبووشی که زه بیحولالا و سهر داریان بردوووه بۆ شار. له گه ل ئه وه شدا پیخۆشبوو زیاتری بۆ روون بیته وه. ئه وه ش له و قسه پر له تالووکه و خیرایانه ی مراد و مه ولا ئه ماندا که م وه ده ست ده که وت.

مه ولا ئه مان که په رداخه چاییه که ی له خوشکی وه رگرتبوو، هه روا به پیوه هه لئیقوراند و گوتی:

- تیکچوو. هه موو شتیک تیکچوو. شیوا. فاتیحای هه موو شتیک خویندرا...
که ره که ی منیش له برسانا له بهر ئاخو ره که ی مالی که ره لایی ده توپی! چش، به جار و به جه هه نده م!

کورپی سه نه م گوتی:

- من ده لیم زۆربه ی ئه وانه ش که چۆرکالیک ئاوی کاریزیان بووه ناچارن ده بی کوچ بکه ن!

مه ولا ئه مان په رداخه که ی دایه وه ده ست میرگان و گوتی:

- ئه مرۆش کوچ نه که ن. چوار رۆژی دیکه کوچ ده که ن! به گۆری بابیان وه.

دۆزه خ و به هه شته که شتی له ئه ستوی خویان!

عه باس له سهر ته ندوو ره که وه ملی کیشا، ئه براو له بن دیواره که دانیشته و مراد چوو بۆ لای گۆزه ئاوه که.

ئه براو گوتی:

- رهنگه شوینی په مپه که بگۆرن چاک بی؟

مه ولا ئه مان به دم بزه وه گوتی:

- رهنگه!!

کورپی سه نه م گوتی:

- شایی بناویلان! ده تانه وی میرزا حه سه ن جاریکی دیکه بیته وه و قۆلی هه لمالی و کاره کان راسته و پاسته بکا؟ ده زانن جیگا گۆرینی په مپ و چالو چه نده خه رچی هه لده گری؟ خۆ سه تل و گوریس نییه لیره هه لیگری و له هۆوی داینی! هه زار مه ن ئاسنه. هه زار مه ن زیاتریش! وه ستای دامه زرینه ر له کوئی په یدا که ن؟ هینده ش پاره ده ستین به قه د خوینی بابیان. ئاخه ئه و جۆره کارانه به هه موو که س ناکری. ده بی بچن بۆ ناوچه ی گورگان، یان پیته خت و به کۆلیک پاره ده توانن دوو که سی شاره زا له گه ل خویان بیئن. پیت وایه ئه و جارهی دیکه که میان پاره وه رگرت هه تا هاتن وه ته په ته بیان خست؟! خوشیان چه نده زوو له ته په ته بیان خست. به لام زه بیحولالی چاره ره ش!

مه ولا ئه مان هه ر به و توانجه نه نینییه ی پینشوویه وه گوتی:

- له هه موو که س زیاتر ئه و قازانجی کرد! چه نده م پیخۆش بوو. ده تگوت دلایان ئاویژین کردم!

- ئه و سهر داره دیوه ش ده ستی سه یر قورسه!

- پیموانییه ئه و لاقانه تازه عه رز بگرن!

- منیش پیموانییه بهم زووانه.

- به گۆری بابیانوه!

دهنگی عهلی گهناو له کۆلانهوه هات:

- هۆی!... ئهوی ئهوه ئیوه نایه بۆ یارمهتی، ئه و شتره له بیرهکه ده رهینینهوه؟

له سه ر دیواره که وه ملی کیشا و هه ر وا راوه ستا.

مه ولا ئه مان گو تی:

- یارمه تی چی؟ بۆ نانی مفتهم خواردوو ه میگه لی حاجی تاغی بله وه پینم؟ هه ر

ئهو که ره لای بی دو وشه ممه ی که خۆی له ماتورخانه که دا شار دۆ ته وه و نایه ته ده ری،

گو ئیدر یژه به سه ته زمانه که ی منی برسی و توونی دا کردوو ه و خه ریکه ده تۆ پی!

مالو ئیرانی کردووم. ده تانه وی بێم و که ریزی کور ه که ی بۆ بکه مه وه. ئه وه ی زه ویی

هه یه ئاوی ده وی، چا ویشی ده ری، ده بی قه وه له خۆی دا، من بۆ ده بی خۆم بپسینم

و وشتر له بیر ده رهینمه وه؟ ئه گه ر قور ب م کئ خه رجی نه خو شخانه م ده دا؟!

- تۆ چی کور ی پوو ره سه نه م؟

- منیش کارم هه یه. ده بی برۆم که لو په لی سه فه ر بپچمه وه. ئیمه خه ریکین

وه ری ده که وین.

- تۆ چی ئه برا و؟ گور یسه کانیان لیک به سه توه. هه موو خه ریکن ده چن.

ئه برا و گو تی:

که مم زه حمه ت بۆ کیشان؟! ئیتر به سه! به گۆری بابیانوه!

عه لی گه ناو ملی له دیواره که کیشا دوا وه و میرگان به دوا ئیدا رۆ بی بۆ کۆلان:

- را وه سه ته. را وه سه ته. من له گه لت دیم. له هه یج هه ر چا تره ها تنم!

کور ی سه نه م چا وی له مه ولا ئه مان کرد. ئه برا و سه ری دا خست. مه ولا ئه مان

گو تی:

- به ده ست خۆی نییه. ئه و ژنه ئیختیاری به ده ست خۆی نییه. که ره که ر!

به ندی چواره م:

نه کرا وشتره که راست له بیره که ده رکیشن. قه وه یان له خۆیان دا. هه ول یان دا،

به لام نه کرا! ته وا وی گور یس و په ته کانی زه مینجیان پیکه وه گر ئیدا و که ری زکه نه

شاره زاکانی دو بیید چوو نه خوار ی. گور یسه که یان به ژیر زگی که لاکه وشتر دا هینا

و له ده وری لاق و ملیان ها لاند و شه ته کیان دا. پاشان خۆیان به گور یسه که دا

هه لواسی و وه ک مار ها تنه سه ری، خاک و خۆلی سه رو گیانیان ته کاند و گو تیان:

- هه لیکیشن! ده ی هه لیکیشن!

گور یسه که هه شت سه ری بوو. گور یسی زه مینج بوو بو وه هه شت سه ر. هه ر

سه ره گور یسه ی به ده ست هه شت - نۆ پیا وه وه بوو. هیزی هه شتا پیا و!

«یا ئه للاً!»

که لاک ی وشتر له قور و لیته ده رکیشرا. «ئه للاً!»

هیزی هه شتا پیا و! زور به دژواری به دیواری خۆلینه ی بیره که دا هه لده خشکا.

قه د قه د:

«گور یسه کان له نیو قه دتان بهالینن! یا ئه للاً بلین! خه ریکه دیته سه ری!»

«گیر ی کرد! گیر ی کرد! را وه سه تن! خۆتان را گرن. ده ی ده ی لاقتان له قولکه کان

گیر که ن... ده ی با ب م...!»

پیا وه کان گور یسیان له نیو قه د ها لاند بوو. لاقیان له و قولکانه گیر کرد بوو که

به پیمه ره هه لیا نکه ند بوو. خۆیان بۆ دوا وه ده کیشا و لاقیان بۆ پیشه وه. ده تگوت

دار ستانیکی چر له به ر هیزی ره شه با دا بۆ دوا وه چه میوه ته وه. دوو که ری زکه نی

شاره زا له گو ئی بیره که را وه ستا بوون و چاویان له نیو بیره که ده کرد، میرگانیش

گور یسی له نیو قه دی خۆی ها لاند بوو.

«ملی له زارکی که ری زه که گیر بووه! چوو به و بنه دا!»

«ئەوی چی بکەین؟ چیکەین؟ دەست و پشتمان شکا»

«چارە نییە، بیکیشن، دەبی بیکیشن، ملی دەشکی و دیتە دەری، بیکیشن!»

«بیکیشن! یا ئەللا! دەی بام دەی!»

کیشایان. بە هیز و قووەتی خۆیان کیشایان. بەلام هەروا گیری کردبوو.

«بیکیشن!»

«مەیکیشن، ڤاوەستن!»

دوو گوریسیان ڤچرا. دوو زنجیره ڤیاو کەوتن؛ تیکەوێ گلان. کەلاکە خراوە خوارئ و شەش زنجیره ڤیاو بە گوریسەوێ ڤاکیشنران.

هاواری کەریزکەنەکان:

«گوریسەکان بە نەرمی لە خۆتان بکەنەوێ! هینور هینور!»

«گوریسەکان شل کەنەوێ! هینور هینور!»

کەلاکە بە دیواری خۆلینەیی بیرەکەدا خشکا خوارئ و شەش گوریس؛ شەش سەری ئەژدیها، بە گەرووی بیردا ڤۆچوون.

«خراپتر! خراپتر! چاوانەیی بیرەکەش بەو گل و خۆلە ئەوێندەیی دیکە گیرا!»

تەپوتۆز لە زارکی بیرەکەوێ هاتە سەری»

«خراپتر! خراپتر!»

«بە گیانی لە خۆل و ئارەقە هەلکشاوێوێ ڤیاوێکان ڤاوەستان. «

«ئێستا چیکەین؟»

کەریزکەنەکان دانیشن:

. کەرەسە، کەرەسەیی دەوی. گوریسی قایم.

«ڤاوەستن... شتیکم بە فکر گەیشت!»

«چی؟ بیلی دەیی بزانی!»

«لەتوکوتی کەین و هەلیکیشن!»

«بژی خودادادا! لەبەر ئەو میشکەت مرم. ڤیرەشوان!»

«کەوایە با دەست بەکار بین. کی ڤیاوی ئەو کارەیی؟»

شوان و کەریزکەن.

«چەرخیی بیر بینن! کیردەکەت تیژ کە خودادادا!»

«ئەوی کی جوابی سەردار بداتەوێ؟!»

«سەردار لەسەر من!»

«جوابی ئەو لەسەر ئێمە»

«لە ڤارەیی کەوێکەیی زیاتری ناوی خۆ!»

چەرخەکەیان هینا ڤیشن دایمەزینن. خودادادی شوان و حەمەکازمی کەریزکەن دەرەلینگیان هەلکرد. خوداداد کیردەکەیی نایە بەر ڤشتینەیی و ڤویی بۆ لای سالار عەبدووللا و کوێخا:

«گیانم دەنیمە سەر دەستم و دەچمە نیو ئەو بیرەوێ! ئەو کارە خەرجی هەییە!

سەد تەمن!»

لەوێ زیاتر مانەوێ ئەو هەموو خەلکە ڤیویست نەبوو. ئەوانەیی کە بەشیان بە کەریزەکەوێ بوو و خۆیان بە کەوچک بە دەست دەزانی، مانەوێ. خەلکەکەیی دیکە بەرەو زەمینج گەرانەوێ.

نا! نەکرا و شترەکە بە ساغی لە بیرەکە دەرکیشن. عەلی گەناو چوو و شترەکانی سەرداری ئاموزای لەو بیابانە کو کاتەوێ و بیابانەوێ بۆ مائی. ئەوێش میرگانی خاترجەم کرد کە و شترەکانی سەردار گوموگۆر نابن:

«حەیف بۆ ئەو و شترانە! حەیف بۆ ئەو و شترانە! نابن هەروا بەخۆڤایی لە کیس

بچن!»

مانگ هەلاتبوو کە میرگان گەیشتەوێ مائی.

تەنیا عەباس بەخەبەر بوو. هەروا دانیشنوو و چاوی لە شەو ڤریبوو. مەولا ئەمان و ئەبراو یەکی ڤاروویەکیان نان خواردبوو و خەوتبوون.

میرگان شەکەت و ماندوو، دەبوو بخەوێ. بەلام خەوی چی، چاوی دەتگوت خویی تیکراوێ! بی ئەوێ دانیشن، چوو بارگەوێنەکەیی بیچیتەوێ. بارگەوێنەش چی، چوار کوت کراس و دەرپێ و خەلاتییەک.

ئەو بەشە لە خەلک کە لەسەر ڕەگەزی باب و باپیرانیان دەرۆن، وایان بە خۆیان سەلماندوو کە دەبێ لە هەوڵین دەر فەتدا ئەوەی لە زگیان زیاد بوو بیدەن بە خەلاتی. دوو گەز جاو. ئەوەش بە پارەیهکی کەم دەکەردی. مێرگانیش لە تەمەنی خۆیدا جارێک هەلی بۆ ڕەخسابوو. خەلاتی. تەنیا بەرگیەک کە مرۆف دوو جار لە بەری ناکا. بە جیا خستییه نیو بوخچە کە یەو و لەو لاو داينا. هیندی نان و قەند و چاییشی بە جیا بەست. ئەو شت و مەکانە کە دەبوو بۆ عەباسی بە جیبیلی لە سووچیک کۆی کردنەو. بوخچە کە کفە کەشی لە سەر ئەوان دانا. پاشان چوو سەر کیسە ئارەدە. مەنیک کە متری تیدا مابوو. ئەویشی لە لای کەل و پەلەکانی عەباس دانا. ئیتر کاری نە مابوو، جگە لە کاریک. تەنیا کاریکی مابوو. مێرگان چاوی لە کور و براکە کۆی کرد. هەردووکیان خەوتبوون. مێرگان بە پێدزکە لە درگاکە چوو دەرئ. عەباس هەروا بە خەبەر بوو و سکلێ جگەرە کە لە تارکییە کە دا دەدرەوشاوه. مێرگان بێ ئەوەی گۆیی پێیدا بەرەو کۆلان ملی پێوهنا.

لە کۆلانە تەنگ و تاریکەکانی نیو هەشەوی زەمینجا شەمشەمە کوێرەش دیار نەبوو. بیدەنگی و ئەنگوستە چاوی. شەو زەنگ. کەند و لەند و چالوچۆلی دەرکوبانان بۆ هەنگاوی مێرگانی پێخاوس ئاشنا بوون. کۆلان بە کۆلان و کەلاو بە کەلاو خۆی گەیانە دەرەوی ئاواپی. بیابان و شەو لە هەمبەریدا وێستابوون. تاریکە شەویکی خەست. ڕاوەستا. نەک لە ترسانا. بەلکوو لە بەر گومان. گەر ڕاوه و خۆی کردەو بە نیو دیدا و راست ڕۆیی بەرەو مائی پووره سەنەم. درگای ماله کەیان داخراوو و هەموو لە خەودا بوون. لە درگای دا. مراد هات درگای هەلگرت و کاس و و بەرەو ڕووی مێرگان ڕاوەستا:

- چیبە؟ چیبووه پووره مێرگان؟

- پێمەرە و توربێنە کەت بێنە و وەرە پیت دەلیم.

مراد پێمەرە و توربێنە کە لە بن دیوارە کە هەلگرت و هاتە دەرئ. درگاکە بە ئەسپایی پێوهنا. دایک و کور بە کۆلاندا دەرپۆشتن. مێرگان هەروا بیدەنگ بوو و کورێ سەنەم لە خۆی ڕانە دەدی پرسیار بکا. بیدەنگ بە دوایدا دەرپۆشت و مێرگان

کۆلانەو کۆلان ملی ڕێی گرتبوو، هەتا گەیشتنە قەراغ ئاواپی. لەوی ئاوری داوه. کورێ سەنەم لە پەنای ڕاوەستاوو. مێرگان بە سرتە گوتی:

- تۆش لە گەل ئیمە دێی؟

- من خۆم پێمگوتن دیم. بۆ نایەم؟ من خۆ لێرە نایم. با مانگی زووتر برۆم. قەیدی چیبە؟ دەمویست برۆم بۆ لای ڕۆژاوا بەلام ئیستا دەرۆم بۆ لای ڕۆژەلات، فەرقي چیبە؟

- چاکە؛ چاکە! کەوا یە گۆی بگرە! من لێرە شتیکم خستۆتە ژیر گلەوه، دەبی دەریهیننەوه. وەرە بە دوامدا!

مێرگان وەرپیکەوت:

- لە ئەبراویشم ڕادەدی، بەلام ترسام کە سیک پینزانی، بەلام لە تۆ خاترجەم. تۆ هەر یەکیکی وەک کورەکانی خۆم. وەرە! وەرە!

کورێ سەنەم وەدوای مێرگان کەوت و پرسیی:

- بەو تاریکە شەو چۆن دەتوانی جیگاکە ی بدۆزییەوه؟

- دەیدۆزمەوه. دەیدۆزمەوه! تۆ وەرە! لە ترسی ئەو چەتە و دزانە ماله کە ی خۆم شار دۆتەوه. دەیدۆزمەوه. دەیدۆزمەوه. تۆ وەرە، تۆ وەرە.

مێرگان لە پر ئاوری داوه:

- بلێی کەس نەیدییتین؟!

کورێ سەنەم گوتی:

- بەو نیو هەشەوه. هەموو خەلکی لە حەوسالان راست بوونەوه. کێ تاقەتی ئەوەی هەیه بێتە دەرئ؟!

مێرگان لەسەر جینی خۆی چەقی و گوتی:

- ئێرەیه. دەبی ئا لێرە بی! دەست پی بکە. هەلکەنە دەی، ئێرەیه!

کورێ سەنەم پێمەرە کە لە شانی داگرت و دەستی کرد بە هەلکەندن. مێرگان لەسەر عەرزە کە دانیشت و دەستی کرد بە دەر دانی گل و خۆل. بەلام بێ فایده بوو.

مێرگان جیگاکە ی لئ تیکچوو بوو.

مراد گوتی:

- لیت ږوونه ئیره یان نه کیلاوه؟
 - لیم ږوونه. ئه رڼ. ئه وانه م له بهر چاو گرتیو.
 - ئیستا دانیشه بیر بکوهه بزانه چ ناو نیشانیکت بؤ دانابوو؟
 - بهرد! بهردیگی گوره! ده زانم. له بیرمه. له بیرمه. بهردیگی گوره بو!
 - ئیره خو بهردی لینه بوو، مال ئاوه دان!
 - نازانم. نازانم. سهرم لیشیواوه.
 - میرگان هه لئرووشکابوو. ههر دوو ئه ژنوی خوئی به چنگ گرتبوو ده یگوشی.
 - ده تگوت دیله گورگیکی بیابانه و ده یههوی بزئ.
 - ئه گهر جیگاکه ی نه دوزیبا یه ته وه چیی بگردایه؟!
 - ههستا و دهستی کورپی سه نه می گرت و به دلپری گوتی:
 - بیدوزه وه مراد گیان، بیدوزه وه له ده ورت گهریم! بیدوزه وه! دللم توقی مراد!
 - بیدوزه وه.

- باشه باش. به چاوان! تو زوی سه بر که، سه بر. تو ههر لیره دانیشه. دانیشه!
 - ته نیا پیم بلئی له حاستی مالی کئ بوو؟
 - له حاستی مالی سه ردار. هه زار و نو هه نگاوم له بن دیواره که ی مالی
 سه رداره وه هه لیتاوه، گه ی شتمه ئه و به رده. بنی به رده که م داوه و پاشان به رده که م
 خزانده سه ر قولکه که ی و پریم کرده وه.

کورپی سه نه م گوتی:
 - زور باشه. تو ههر لیره دانیشه! له جیی خوئی مه بزوو. من ده چم بؤ بن
 دیواره که ی مالی سه ردار و جاریکی دیکه شه قاوی ده که م. خو ناترسی! ده ترسی؟
 - نا، نا! تو برؤ. ههر بیدوزه وه. خرچی ریگا که مان ته نیا ئه و چوار کوته مسه
 شکاوه یه. برؤ، به قوربانت بم!

بلئی کئ عه رزه که ی دابیته وه و دارونه داری میرگانی بردبی؟ کئ بیجگه له
 هاجر خه به ری بوو؟ هیچ که س! به لام ئه و کچه به سته زمانه چوئ ده توانئ هاتبئ و
 دارونه داری میرگانی ده رهیتابئ و بردبیتئ؟ ده کرا عه لی گه ناو فیری کردبئ؟ ههر

ئه وه ی که م بوو! ههر ئه وه ی که م بوو. به لام میرگان باوه ری نه ده کرد. نا! هاجر
 قهت کچیکی وا نییه.
 بؤچی وا نییه، له ده ستیشی دئ؟
 ئاخر چوئ دلئ بروایی ده دا؟ چوئ؟ نا! نا! جیگای باوه ر نییه! - دیمه وه! پوره
 میرگان دیمه وه، وه ره پوره میرگان!
 - تو له کوئی کورم؟ تو له کوئی؟
 - من ئه وه لیره م، لیره. گویت له ده نگم نییه؟
 - گویم له ده نگته، به لام ناتبینم، له ده ورت گهریم!
 - به دوا ی ده نگه که دا وه ره، به دوا ی ده نگه که دا. وه ره بؤ ئه م لایه وه، ئه م لایه.
 - خودایه گیژ بووم، گیژ! خودایه هاوار!
 - وه ره بؤ ئه م لایه وه، ئه وه بؤ لاتراسکه ده به سستی پورئ؟!
 - کام لا؟ کام لا؟

- راوهسته، راوهسته. وا دیاره هوشت له سه ر خو نییه. ههر له وئ له جیی خوئی
 دانیشه! من ده ریانده هیتم و دیم.
 - ههر لیره راوه ستم؟ لیره؟
 - ئه رڼ، ئه رڼ، ههر له وئ به!

دوو له یه کتر، میرگان و مراد. له و تاریکه شه وه دا. میرگان وه ک بنچکه
 گزیچاریک به پیوه چه قیبوو. ده له رزی. دلله خورپه ی شادی و ترس. دوا ی تاویک
 تهق و کوتی گل و پیمه ره ته واو بوو. بینه نگی بیابان و ئه و شه وه کر و کپه ی
 داگرت. میرگانیش خه ریک بوو پشووی راوه سستی.

نه کا کورپی سه نه م مسه کانی هه لگرتبئ و هه لاتبئ؟!
 به نه حلهت بم، ئه وه چ گومانیکه؟!

میرگان لیوی خوئی گه ست، کورپی سه نه م په یدا بوو. پیمه ره که ی له عه رزه که
 چه قاند و توربینه که ی له کوئی داگرت. میرگان به سه ر توربینه که دا نووشتاوه و له و
 تاریکه شه وه دا ده سستی به مسه کاندا گیژا. ته واو بوون. ته واو ئه وان بوون. مسه کانی
 خوئی. میرگان دلئ هیور بؤوه. هه ستاوه و دوعایه کی کرد:

- یاخودا عەمرت درێژ بێ کورم! قەزای تۆ لە من کەوێ! با برۆین. توربینە کە
بەدە بە من ھەلگیرم!

- نا؛ تۆ پێمەرە کە ھەلگرە!

گە یشتنەو ھە نۆ دێ. کورێ سەنەم پرسیی:

- بیانبەینە مالی خۆتان؟

- نا! نا! با لە لای تۆ بێ. دەیان دەمە دەست تۆ. بەیانی کە گە یشتینە شار
دەیانفرۆشین.

- بەیانی وەرە بۆ درگای مالی ئێمە.

- نا! لەو لای ئاویبەو ھە لە لای جۆگە کە راو ھەستە، لەسەر رێگای شار. لەوێ
یە کتر دەبینن. بەر لە نۆیژی بەیانی.

دایک و کور لیک جیا بوونەو ھە. مراد چوو بۆ مالی خویان و میرگانیش چوو بۆ
مالی خویان. میرگان بە ھیواشی چوو ھەوشە و خۆی کرد بە وەتاغدا. پێیخۆش
بوو ھەموو خەویان لیکەوتبێ؛ بەلام نووزە ی عەباس لە جێی خۆی رایگرت:

- ماندوو نەبێ!

میرگان ئاوری لە کورە کە ی داو ھە و بۆ ئەو ھە ی خۆی لەو تەنگرە یە دەریاز کە،
پرسی:

- تۆ ھەر بەخە بەری؟

عەباس پرسیی:

- ئە ی بارە کە ت کوا؟

- باری چی؟

- مسەکان!

- تۆ دەلێی چی؟ کامە مس؟!

عەباس گوتی:

- من کورێ تۆم، دەبوو قاپێکیان بۆ من بینێ، ھاوینان تیکوشیوم تیدا دەکرد!

میرگان ئیتر رانەو ھەستا. پێی نایە وەتاغ و گوتی:

- ئەو تەماحە ی تۆش بە ھیچ شتی پر نابێ رۆلە گیان!

عەباس ئیتر - مەعلووم نەبوو بۆ - لەسەری نەپۆیشت. لەسەر جیگاکە ی راکشا.
سەری کردە سەر بەلنجە کە ی و چاوی لە ئەستێرەکان بێ. شەو، ھەر وە ک
شەوانی تر. ئەو شەو ھەتا بەیانی میرگان خەو نەچوو ھە چاوی. بێ ھەست و
خوست لەسەر جیگاکە ی پال کە وتیوو. بەلام خەوی لێنە کەوت. شتیک، بارستایە ک
خەیاڵ و زیندە خەو کەوتە سەر رۆحی. لەتو کۆتی لیل و تەمومژاوی دەخزانە
زەینییەو ھە، پیکەو ھەنووسان و دەپسان و دەپووکانەو ھە دەپۆیشتن و ھەل دەھاتن.
دیسان دەھاتنەو ھە ھیرشیان دینا و تیدە پە پین. شە کە تیی لەش و ئالۆزی خەیاڵ
پیکەو ھەوتبوونە کیشە و کامووسیان دەخولقاند. خولقانی بەردەوام. پەیتا پەیتا.
تیکبە زین و لیک بلاو بوون. پێو ھەند و پچران. تاپۆی پیکەو ھە گریدر او و لە یە ک
ھەل براو. جۆری شکل و وینە بوون، نە زمانیان یە ک بوو، نە زەمە نیان. تەنانەت
برێکیان بۆ میرگان نامۆ بوون. شکلگە لیک کە بەر لە مە نە یئە زموو بوون. نە ییدی تیبوون!
بیری تەماوی و پیوار. سیمای غەوارە و غەریب. چەند سەیر بوون ئەوانە! چ
پێو ھەندیە کیان پیکەو ھە بوو ئەوانە؟ لە کۆیو ھەواتن و بۆ کۆی دەچوون؟ بیابانیکی
بێ سنوور. خەیاڵی میرگان، نا! ئاسمانیکی بێ کۆتایی، بێ سنوور، بێ سەر تە؛ بە
شەوی تاریک و نامۆو ھە، بە بلیسە ی تیز تیبە رەو ھە گە ل پارچک و چە کچە کیلە ی
بە تالووکە. ئەوانە چی بوون ئاوقای میرگان دەبوون. بلیی زەینیشی تالان کرابی؟
ئەو بیر و خەیاڵانە بۆ ئەو ھەندە ئالۆز و تیکە و لیکە بوون؟ بۆ سەر تە و کۆتایییان
دیار نەبوو؟ ئەدگاری کێ و چی بوو کە لە تاریکیی بیژیکدا ھەلواسرابوو و سات
لە دوا ی سات ئالوگۆری بە سەردا دەھات؟ رۆخساری کێ بوو ئەو ھە؟ بۆچی ئاوا
بلاو دەبوو ھە، بلاو دەبوو ھە و تەواوی رەشایی نیو بیژیکە ی دادەگرت و ھەزار
وینە ی دیکە، ھەزاران وینە ی دیکە ی لەسەر دەنیشت و ون دەبوونەو ھە؟ ھەزاران
وینە تیک دەچرژان، دەتوقین، وە ک گلیتە ی چاو. ھەزاران چاو ورد دەبوون، ورد تر
دەبوون، خال و پەلە. خالیک، خال لە ئەستێرە یە ک دەچوو.

ئەو پیواو کێ بوو لە بەر درگاکە راو ھەستا بوو؟

ئەو ژنە کێ بوو خۆی بە قزیدا ھەلواسیبوو؟

ئەو پیاوہ کئی بوو لە بەر درگا کەدا راوہ ستابوو، قسە ی دەکرد و قسە ی دەکرد و قسە ی دەکرد و دەنگی نە دەبیسترا؟

ئەو ژنە کئی بوو بە قژیدا هەلواسرابوو و دەقیژاند و دەقیژاند و دەقیژاند و دەنگی نە دەبیسترا؟

مەمکی ئەو ژنە چۆن چرچ و لۆچ بووبوو! چاوانی ئەو ژنە! چاوانی ئەو ژنە! لە بیر ی چاوانی ئەو دا ئەو کۆرپانە کئی بوون کە سەریان سەری مرۆف و لەشیان، لەشی بەرخ بوو؟

دەنگی ئەو پیاوہ بۆ نابیستری؟

ئەو ژنە بۆ وا چاوی داچراوہ؟

دلی ئەم ئاسمانە سات لە دوا ی سات کون دەبی! دیوارەکانی سات لە دوا ی سات و یک دینەوہ! وایلۆک و شینگیری! دەنگی دەف و سەنج! شایی و شین تیکە لە مەگین؟ ریگای کاریز بلینی کرابیتەوہ؟ رەنگە کاریزە کەیان کردبیتەوہ، حیلە ی ئەسپیک! نا! وشتریکی تیزرەو بە بیاباندا غار دەدا. رەشماریک کلکی لە عەرز ی چەقاندووہ و لە بەر قرچە ی خۆرە تاو راست بۆتەوہ. زمانیکی وشک هەلاتوو لە دەمیکی ئاوالە هاتوتە دەری. چا و لە خۆر بکە چۆن سینگی لە زەوی دەخشکینی!

- خودایە! خودایە! بۆ وا ئۆقرەم لێراوہ؟! نەکا تاوتی دایگرتیتم؟ چم لئ ون بووہ، چم لئ ون بووہ?... هەستن! هەستن! ئەوہ بەیانییە! هەستن!

میرگان خۆی هەستابوو و بە پیوہ راوہ ستابوو. کەنگی؟ براکەشی لەسەر جیگا کە ی راست بیوہ. لەگەل مەولا ئەمان، ئەبراویش لەسەر جیگا کە ی دانیشت. میرگان بوخچە کە ی لە سووچی دیوارە کە هەلگرت و هینتایە دەری. مەولا ئەمان و ئەبراویش خۆیان پێچایەوہ و هاتنە دەری. عەباس لە سەر جیگا کە ی تۆزی قیت بووہ. میرگان چووہ سەر تەندوو رە کە. عەباس شە کە ت و خە ولێزراو چاوی لە دایکی کرد. میرگان پێی گوت:

- ئەوہ تۆ و ئەوہش مالا کە! ئیستا بارگە و بنە کە ت هەلگرە و بچۆ بۆ وە تاغ! عەباس بیدەنگ بوو. ئەبراو ئەو لێفە یە ی کە دەبوو لەگەل خۆی بیبا پێچایەوہ. مەولا ئەمان شلپیکی ئا و بە دەموچاویییەوہ دا. عەباس لە سەر تەندوو رە کە هاتە

خوار ی. دایکی لێی چووہ پێشی. سەری عەباسی بە سنگییەوہ نا و چرپاندی بە گویندا:

- کارت نەبی، نامری لە برسانا پۆلە گیان! نامری، پارەت بۆ دەنیرم، خەلکی هەتا خە بەریان لە من بی، ئاگیان لیت دەبی. من زۆرم چاکە لەگەل کردوون، دایکایە تیم بۆ هەموویان کردووہ. ئەوان کۆری من ویل ناکەن. وەک چاوم لێیان خاترجەم. خودا ئاگادارت بی کۆرم. ئاگات لە خۆت بی!

وہک شیت سەروشان ی عەباسی بە سنگییەوہ گوش ی و لە پەر بەریدا. وەک ئەوہ ی نە یهەو ی ریگا بە شەپۆلەکانی دلی بدا هەلچن. نە دەبوو ریگای پێیدا! عەباسی بەردا. ئەبراو لێفە کە ی لە کۆلی قایم کرد و خۆی بۆ رۆیشتن ئامادە کرد. میرگان چاوی لە کۆرەکانی کرد. دوو برا رۆویان کردە یەک و بۆ لای یە کتر کیشران. ئەبراو کۆل بە کۆلەوہ، هیواش و - مەعلووم نەبوو بۆ - شەرمەزار بەرەو لای عەباس خوشی؛ عەباسیش بە قژە بژ و سپییە کە یەوہ، تۆپەلی کا لە تاریکیدا، بەرەو ئەبراو رۆی. بۆ ساتیک رۆو بەرەو ی یە کتر راوہ ستان. ئەبراو دەستی بۆ لای عەباس درێژ کرد. عەباس لە پەر خۆی خستە باوہشی براکە یەوہ و شانە رەق و تەقە کە ی کەوتە هەلتە ک هەلتە ک. دەنگە نووساوە کە ی کە لە نووزە ی سەگیکی بریندار دەچوو، لە گەر وویدا گیری کردبوو. بە دەنگیکی لەرزۆک و کوت کوت، گوتی:

- دەترسم... ئەوندە نە ژیم... جاریکی دیکە... جاریکی دیکە... بتینمەوہ... ئەبراو گیان... خۆ... لە بیرم... نابەیتەوہ؟

ئەبراو عەباسی لە خۆی کردەوہ و راپوہ شاندا:
- مەگری! تا قەت بینە! کاتی سەفەر گریان باش نییە! تۆ خۆ ئاوا گرینۆک نەبووی؟

عەباس پالی بە دیوارە کە وە دا و بەسەر قۆلی دەم و لووتی سەری:
- نا! نا! گریان... تەنیا... تەنیا... هیچ... برۆ... برۆ... ئیترا!... بە خیر چن... من... من
هیچ نالیم، ئیترا!

مەولا ئەمان لە کۆلانەوہ گوران دی:

- زوو کهن دهی! خۆ عهلی ئەکبەر نائیرنه مهیدان! زووکهن! دهبی «نایه ته دهر ده نایه ته دهر» تان بۆ بلین؟

میرگان و ئەبراو به دواى یه کدا چوونه دهری. پێیان نایه کۆلان و به دواى مهولا ئەماندا وه پیکه وتن.

عهباس به تهقه تهقی گۆچانه وه ههتا کۆلان هات و پیاڵه یهکی ئاو به دواى مسافیرهکانیا رشت. ئەبراو جارێکی دیکه ئاو پری دایه وه و کلاوهکی بۆ عهباس راتهکاند.

ههتا مهولا ئەمان و ئەبراو گهیشتنی، میرگان له بهر درگای مالى عهلی گهناو لهنگه ری گرت. مهولا ئەمان و ئەبراو تێپه رین. میرگان تاي درگاکه ی کرده وه و چوووه ژووری. به لام ههروا له بهر درگاکه دا راوهستا. دلای نه هات کچه که ی له خه وهستینی! نا! نه زانی و نه بینی که دهرۆن چاکتره. له لایه کیشه وه دلای نه ده هات کاتی رۆیشتن، چاوی به چاوی عهلی گهناو بکهوی. بۆیه به دوودلی له جیی خۆی چه قیبوو.

زۆری پینه چوو ، روقیا وهک میرووله له کون هاته دهری. بیدهنگ و ئارام. نابی به تهقه ی درگاکه خه به ری بوو بیته وه. میرگان زانیی که روقیا شهوی نه خه وتوه. به له قه لهق به رهو لای میرگان هات و دهنگوت دایکی هاجه ری هه نه دیوه. به په نایدا تێپه ری و له درگای هه وشه که چوووه دهری. میرگان وه رسوورا و به دوایدا رۆیشتن:

- روقیا گیان!... روقیان گیان... هاجه ری کچم به تو ده سپیرم و تۆش به خودا. روقیا گیان تو دلته گه وره بێ. هیشتا منداله، ئەگه ر خراپه یه که یان لامجوومییه کی کرد، تو دلته گه وره بێ روقیا گیان!

روقیا ئاو پرسی نه داوه. به بهر چاوی میرگاندا به شه له شه له به رهو مالى میرگان، به رهو مالى عهباس ملی پێوه نا.

ههتا روقیا به له قه لهق گه یشته په نا دیواره که ی مالى عهباس، میرگان چاوی لیکرد. پاشان وه خۆ هاته وه. ئەبراو و مهولا ئەمان دوور که وتبوونه وه. میرگان

چاوی هه ر له لای روقیا بوو. ههنگاوی هه لێناوه و له دهره وه ی ئاوی به کور و براکه ی گه یشته وه.

ته راکتوره که له په نا قه برستانه که راوه ستاوه. ته رمیکی له گۆر دهره اتوو، له په نا گۆره که ی کفنی سوور و ته پوتۆزی که ویری به سه ردا کیشراوه. له په نا ته راکتوره که، له قه راغ جۆگه که کورپی سه نه م دانیشتوه و دهستی له ئاوی جۆگه که وه رده دا.

ئاو؟!

- نا، خوین! ئەو خوینه تان دیوه؟!

دانیشتن. له سه ر جۆگه له ی خوین دانیشتن. مهولا ئەمان ته لی شقارته ی داگیرساند:

- خوینا! پیره ئاراوانه ی سه ر دار ده بی له توکوت کرابی.

ههستان. به لام میرگان هه لئه ستا. میرگان هه روا له سه ر جۆگه که دانیشتبوو. چاوی له درێژایی جۆگه که بریبوو. که سیک ده هات. پیاویک ده هات. ته رمیک ده هات. به نیو جۆگه که دا ده هات. پیاویکی عه بای خویناوی له بهر کردوو، پیمه ره یه کی به دهسته وه بوو. سلوچ؛ پیمه ره ی دۆله وساو کردن! له زارکی کاریزه که هاتبووه دهری. رینگای ئاوه که ش ده بی ئەو کردبیتییه وه. ده موچاوی دیار نه بوو. عه باکه ی، کۆپانی گویدرێژه که ی که هه میشه به کۆلیدا ده دا؛ خوینی لیده چۆرا. خوین به په نا لاقیدا شۆلاوگه ی به ستبوو.

«کان چ جۆره شوینیکه؟ چ جۆره شوینیکه؟!»

- له وی کار بۆ ژنانیش هه یه؟

شه و تیده په ری.

شه و به سه ر شۆلاوگه ی خویندا تیده په ری.

توربین: کیسه‌ی به خوری و موو ته‌نراوی سی گوشه، بۆ که‌لوپه‌لی شوانان.

تولانه‌وه: خۆ زه‌لیل و فه‌قیر نیشان دان. خۆ دلسۆز و دلۆقان نیشان دان

تورپ هه‌لدان: فریدان. حه‌وادان

ته‌پل: په‌نجه‌مۆر

ته‌شی‌پیس: ماستاوکه‌ر. بریتی له‌ ریایی‌باز. مه‌راییه‌ر

ته‌نگژه: ته‌نگانه، گیرخواردن.

ته‌وه‌زل: ته‌مه‌ل، له‌ش‌گران

تیره‌شان: لاپالی کیو. لاشانی چیا

تیشه: سه‌رده‌ره‌یتانی چه‌قهره‌گه‌نم (گه‌نم تازه تیشه‌ی کردبوو)

چارپ: وه‌رهن، عیجز

جزدان: پاره‌دان، تووره‌که‌ی پوول و پاره

جو‌رپه: جو‌ری چۆله‌گه‌ی بۆری کلاونه. کلاوکوره

جیهان: کورتانی و شتر

چاوشۆپ: شه‌رمه‌زار، شه‌رمه‌نده

چزه‌بزه: بیکه‌نینیکی تیکه‌ل به‌رق و بوغز. (نیشخند)

چکوس: رژد و سه‌قیل. مشت‌قووچاو. ره‌زیل

چه‌پره‌ک: کون و له‌کار که‌وتوو، چه‌پله‌ک

چه‌کچه‌کیله: شه‌مشه‌مه‌کویره

خازه‌لۆک: سوالکه‌ر، گه‌دا

خۆشامایی: ریایی، مه‌راییه

خه‌یار چه‌مه‌ر: شتیکی قاوه‌یی دریزۆکه‌یه وه‌ک قالور ده‌نکی خری له‌نیو دایه، له‌ ئاودا ده‌یسوونه‌وه،

بۆ ژانه‌ زگی منداڵ.

خیشه‌سه‌ر: که‌له‌ره‌ق

دالغه: فکر و زه‌ین

دۆله‌ساو: خاوین کردنه‌وه‌ی که‌ریز

دله‌وریزه: دله‌خورپه. دله‌راوکی

ده‌راسه: کۆمباین

ده‌ستومشتاخ: ته‌وقه‌کردن، ده‌ست لیکدانه‌وه

ده‌سته‌که‌وشه: ده‌ستگیره‌ی ئاموور له‌ جووت کردندا.

ده‌لوو: سه‌تلی جیر بۆ ئاو هه‌لگوزان له‌ بیر

ده‌ماره‌کۆل: دوو‌پشکه

ده‌مه‌په‌پوش: ناھومید، هیوابراو

فه‌ره‌ه‌نگ‌ک:

ئاژان: ژاندرمه، چه‌کداری ده‌وله‌ت.

ئاله‌تی: توورپه، قه‌لس

ئاوردوو: ئیزنگ: سووته‌مه‌نی

ئه‌دگار: سیما، روخسار، ده‌موچاو

ئیختیار: پیر، به‌سالاجوو

ئیزنگ: سووته‌مه‌نی. سوخت

باویکه: په‌پوله‌پایزه. پشیلۆکه. شه‌له‌مینکه‌ره

بۆره‌که: بۆره‌پیاو، پیاوی خویری و به‌ره‌للا

بناشت: گله‌یی

به‌تالووکه: خیرا، به‌په‌له، به‌له‌ز

بیره‌بیر: وه‌سواس

پارچک: شه‌مشه‌مه‌کویره

پاچرا: پاره‌یه‌ک که‌ ده‌دری به‌ خاوه‌نی قومارخانه‌که.

پالنه‌ر: دنه‌ده‌ر، ئه‌نگیزه.

پزلووخ: پووزه‌وانه، پووزلیخ

په‌نابات: ده‌شایی، نیو قران.

پیشیر: یه‌خه، به‌رۆک، به‌روئ، به‌رۆ

پیشکان: بیله‌کان. ئامرازی گژوکیا هه‌له‌که‌ندن.

پیوار: ون، گوم، نادیار

تاپۆ کردن: سه‌فت کردن. تاپۆ: قه‌باله، سه‌نه‌د، به‌لگه.

تازه‌پیاکه‌توو: ئۆکیسه، بریتی له‌ که‌سی تازه‌مالی به‌ خۆیه‌وه‌ دیوه.

تاقه‌ت‌پرووکیڤ: کاری دژوار و ناخۆش که‌ توانا و وزه‌ له‌ پیاو ده‌بیرۆ.

تامل: تاقه‌ت هینان. تحمل

تخیل بوون: ره‌هیل بوون. راکشان.

دهم چه پله: که سس که خیرا خیرا قسه دهکا و دهمی پیکدادهدا.

پمل: لم. لیم

رووترش: گرژ و مؤن، توورپه

رووه له مالو: بی‌هیا و شر و دپ. بی‌شهرم

ره‌شایی: قهره، گوندنشینی بی مووچه و مه‌زرا

په‌میل بوون: راکشان، تخیل بوون

زۆپ: رفق. دهرپه‌پیو

زورهان: پیر، به‌سالاجوو، ئیختیار

سامالسا: ساف و لووس بوونی عهرز به به‌فر و نه‌مانه‌وهی ره‌شانگ.

سایلوخ: گه‌مژه، گه‌وج.

سلوک: سل و قوشقی. سرک

سه‌رودل لیته‌تن: فی لیته‌تن. بوورانه‌وه

سه‌رهنگری: هه‌له‌نگوتن، رت بردن

سه‌نج: دوو دهوریی دهسکداره رهنگی زهرده، له شین‌گیری و قه‌تل‌برینه‌وه‌دا لیک‌ی ده‌دهن و زرینگی دی.

سیایی: فاکتوری حساب

سیسارک: خه‌رت‌ل. دالاش. داله‌که‌رخور

سیوشکه هه‌لاتن: تینوایه‌تی زور، گه‌روو و شک بوون

شلوی: لیل. خوی شلوی ناکا: لیل نابی. رهنگی تیک ناچیت.

شه‌ریکه: شه‌ویلاکه. په‌سکی دهم و پوومه‌ت

قاقپ: زهویی پووته‌ن، که‌ویر

قله‌سه‌ما: هه‌لبه‌ز و دابه‌ز له خوشیانا

قهره: ره‌شایی

قه‌لتاس: پرزه‌ی گوله‌گه‌نم و جۆ و ...، قالتاس

کاموس: خه‌ونی هاشه و پاشه. خه‌ونی ترسناک.

کانیس ئەستور: ئیسک ئەستور، قامک و مه‌چه‌ک ئەستور

کۆلۆ: رهنگی تالوو. بنی گیا تالووکه ئەستوره و بۆ سووتاندن ده‌بی.

کړوکاش: کۆ کردنه‌وه‌ی گزگیا و گوله‌گه‌نم و ... هه‌ل‌دان بۆ کۆ کردنه‌وه‌ی شتیک

کوشمه‌له: خۆ کۆ کردنه‌وه و هه‌لتووته‌کان

که‌رپوچ: خشتی سوور. ناچوو

که‌رکه‌رۆک: به‌رزایی نیو درگا، لای خوارووی چوارچیوه‌ی درگا

که‌لبه‌دوون: په‌راویزی زه‌پی به‌دهوری میلوانه و پینشتی عه‌بایدا ده‌دوورن.

که‌لک: گرد، ته‌پۆلک، ته‌پک

کۆیله‌وسار: گوریسی به‌سسته‌وه‌ی گویره‌که

کړالک: گیایه‌کی درکاوییه به توپه‌ل ده‌روئ

کزپچار: داریکی کوله‌بنه‌یه و به پۆل شین ده‌بی له قه‌راغ چۆم و ئاوان. گه‌ز

کلمتک: کۆلۆ. توپه‌له‌گلی رهن بوو

کلمتک: کۆلۆ، گلی ره‌قبوو

کوشار: ته‌وژم، فشار

گووکلینه: قالدنچه‌ی شیاکه‌خۆر. گووخلینکه

که‌زاره: چزوو، دریشۆکه‌ی مار

گیاسرپه: گیایه‌که هاوینان له گۆزه ئاوی ده‌هالینن فینکی راده‌گرئ.

لامجوومی: ناباری، نافه‌رمانی، بی‌قسه‌یی کردن

ماستاوکه‌ر: بریتی له ریایی‌باز

مجرۆ: سه‌قه‌ت، نو‌قستان، فه‌له‌ج

مدبه‌ق: چیشته‌خانه، سه‌رته‌ندووور

مژولیايش: وتاردان، قسه‌کردن له کۆر‌دا

مزیو: زه‌ره‌رده‌ر، ملۆزم و زیانی خورۆ

مسۆگه‌ر: دامه‌زراو، جیگرتوو.

ملۆزم: مزاحیم، میئل

منجر: پی‌چه‌قین؛ که‌سس که ده‌ست هه‌لگیر نییه له کاریک. سمج

موغموغه: تۆفانه، پیشکه، میشووله

موقرایی داهاتن: کویر بوون. سو‌مایی لیبرانی چاو

مه‌ته‌ریز: سه‌نگه‌ر

مل به‌خوزدا گرتن: سه‌رداخستن به شیوه‌یه‌ک که چه‌نه به سینگه‌وه بنووسن.

میئل: ملۆزم. مزاحیم

نۆژهن: ته‌عمیر، چاک کردنه‌وه

نۆژهنکا: ته‌عمیرگا

نۆژهنکار: ته‌عمیرکار، مکانیک، فیتەر

نۆکیسه: تازه‌پیاوکه‌وتوو، تازه‌دوله‌مه‌ند.

نپنگ: نه‌وی و ته‌نگه‌به‌ر. بۆژووری چکۆله

نه‌وه‌کام: کال، میوه‌ی نه‌گه‌یشتوو

نینۆخ و شک: رژد، سه‌قیل، چکوس

واژۆ: ئیمزا

واق و پرمان: سہر سوپرمان، عہ بہ سان.
وایلوک: شیعر و گورانی بؤ مردوو. بہ مردودا ہلگوتن.

ہاولف: ہاوتتا، ہاوال

ہومایی: پارچہ ہی سپی بؤ خہلاتی. کفن

ہرس: ہہزم، ئەزم.

ہسپیل: ئەستیر، گولاوی بہر کانیاو، ئافزیل.

ہلکیش: پاتولی ژنان بؤ کار بہسہر جلوبہرگدا لہ پئی دہکەن.

ہمار: عہمبار، ئەنبار

ہنتەش: حوزوور

ہوپگەر: گۆزہکەر، کەسی کہ کەندوو و تەندوور و دیزہ و گۆزہ بہ قور دروست دہکا.

ہیلانہ لہ چاودا کردن: بریتیہ لہ ملۆزمیک کہ دہستبەردار نابن.

ہیلون: قولکی چاو، چالی چاو

یہسکی نیو برین: بریتی لہ ملۆزم و ئازاردەر

بہرہمی چاپکراوی وەرگنیر

۱- تاپوی وەرزیکی سہوز (شیعر)، ۱۳۷۶

۲- شہوہ ژانی ئەستیرہیہک (شیعر)، ۱۳۸۰

۳- مەرگہ خەون (شیعر)، ۱۳۸۴

۴- دیسان لہ و شہقامانہوہ (چیرۆکی وەرگنیراوی)، ۱۳۸۵

۵- تہپلی ئاور (چیرۆکی وەرگنیراوی)، ۱۳۸۵

ئامادہی چاپ:

خولیاہ نووسین، رەزار بہراہنی (سی و تاری ئەدہبی)